

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

efter Chauderlos-Laclos's franske Original [ved
Hans Fr. Hellesen].

Titel | Title:

De farlige Bekjendtskaber, fremstillede i en
Samling af Breve

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : trykt paa Udgiverens Forlag,
1832

Fysiske størrelse | Physical extent:

VIII, 555 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

P. D. B.

1909. L 3142

DE

FARLIGE BEKJENDTSKABER,

FREMSTILLEDE

I EN SAMLING AF BREVE.

EFTER

CHAUDERLOS-LACLOS'S FRANSKE ORIGINAL.

KJÖBENHAVN.

TRYKT PAA UDGIVERENS FORLAG.

1832.

Trykt hos *Fabritius de Tengnagel*.

REDACTEURENS BEMÆRKNINGER.*)

DETTE værk, eller rigtigere denne brevsamling, som offentligheden maaskee vil finde altfor vidtløftig, indbefatter desuagtet kun den mindste deel af det antal breve, af hvilke den brev-vexling, hvoraf de ere uddragne, bestaaer. Idet de personer, der havde den ihænde, overdrog mig, at bringe den i orden, i det øiemæed at offentliggjøre den, udbad jeg mig kun, som belønning for min umag, tilladelse til, at undertrykke de breve, der syntes mig unyttige; ogsaa har jeg i sandhed kun bevaeret dem, der forekom mig nødvendige enten med hensyn til begivenhederne, eller til fremstillingen af karaktererne. Föier man til dette ubetydelige arbeid endnu det, at ordne de breve, jeg har ladet blive tilbage, hvorved jeg næsten altid har fulgt deres data, saavel som nogle korte og sjeldne noter, der for det meeste kun angive kilden til nogle anførsler, eller bevæggrunden til de udeladelser, jeg har tilladt mig, da er man ogsaa underrettet om al den deel, jeg har havt i dette værk: min fuldmagt strakte sig ikke videre.**)

Jeg havde foreslaaet betydelige forandringer, næsten alle med hensyn til sprogets reenhed, mod hvilken man vil finde mange feil. Ligeledes havde jeg ønsket, at forkorte nogle

*) I originalen findes foran disse en kort fortale af udgiveren; da den imidlertid kun indeholder den bemærkning, at han, uagtet det som siges af redacteuren, dog har grund til at drage ægtheden af nærværende brevsamling i tvivl og at ansee bogen for en roman: saa har man troet, saare vel at kunne undertrykke samme. *Overs.*

**) Jeg bör ligeledes bemærke, at jeg enten har udeladt, eller forandret de personers navne, om hvilke talen er i disse breve. Skulde der, blandt de navne, jeg har anført istedetfor de virkelige, findes noget, der tilhørte nogen, da er det kun en vildfarelse af mig, som jeg beder, ikke at tage noget hensyn til.

vel lange breve, af hvilke adskillige omhandle, uden foregaaende anledning, gjenstande, der ere hverandre fuldkomment fremmede. Denne plan, som ikke bifaldtes, vilde vel ikke have tjent til at forbedre værket, men havde i det mindste dog forebygget en deel af dets mangler.

Man gjorde mig den indvending, at det var brevene som de vare, man vilde gjøre bekjendte, og ikke blot et værk, udarbejdet efter disse breve; at det vilde stride ligesaa meget imod sandsynligheden som mod sandheden, at de otte, ellerti, personer, som have deeltaget i denne brevveksling, alle skulde have skrevet et sprog af lige reenhed; og idet jeg indrømmede, at der, langt derfra, tvertimod ikke var nogen af dem, der jo havde gjort sig skyldig i betydelige sprogfeil, som man ikke vilde undlade at dadle: svarede man mig, at enhver fornuftig læser sikkert vilde vente at finde feil i privat-personers breve, siden alt, hvad der hidtil var offentliggjort af forskjellige agtede forfattere, ja selv af akademikere, ingenlunde kunde fritages for denne anke. Disse grunde have ikke overbeviist mig, og jeg fandt dem, ligesom dette endnu er tilfældet, lettere at fremsættes end at bifaldes; men jeg havde, som sagt, ingen raadighed, og maatte finde mig deri; kun forbeholdt jeg mig, at gjøre indsigelse derimod, og at erklære, at det ikke var min mening hvilket herved skeer.

Med hensyn til den fortjeneste, der kan tillægges dette værk, da tilkommer det mig maaskee ikke, at yttre noget desangaaende, saasom min mening hverken kan, eller bør, have nogen indflydelse paa andres. De, der imidlertid ønske at vide, førend de begynde bogens læsning, hvad de omtrent have at vente sig, disse, siger jeg, gjøre vel i, at læse nærværende bemærkninger: andre gjøre bedre i, strax at begynde paa værket selv; de ere tilstrækkeligt underrettede.

Hvad jeg for det første kan sige er, at saafremt det har været min mening, som jeg tilstaaer, at disse breve burde offentliggjøres, da er jeg dog langt fra at haabe, at de ville gjøre lykke. Men, man tage denne min oprigtige mening ikke for en

forfatters paatagne beskedenhed; thi med samme frimodighed erklærer jeg, at saafremt denne brevsamling ikke havde forekommet mig værdig at bydes offentligheden, da skulde jeg heller ikke have beskæftiget mig med samme. Lader os søge, at bringe overensstemmelse i denne tilsyneladende modsigelse.

En bogs fortjeneste bestaaer enten i dens nytte, eller dens behagelighed, eller i begge disse dele, saafremt de kunne tillægges samme; dog, den lykkelige den gjør, der ikke altid beviser dens fortjeneste, hidrører stundom meer fra valget af stoffet, end fra dets udførelse, meer fra de i forening fremstillede gjenstande, end fra maaden, hvorpaa de ere behandlede. Men, saasom dette værk indeholder breve fra et heelt selskab, saa hersker der ogsaa i samme en forskjellighed i interesser, som ville svække læserens. Da fremdeles alle de følelser, man deri finder udtrykte, ere paatagne og forstilte, saa kunne de ikkun vække nysgjerrigheden, der staaer langt under ædlere anskuelser, som, fremfor alt, mindre bevæger til overbærenhed, og fremhæver saa meget desto snarere de deri værende feil i deres enkeltheder, som disse uophørligen modsætte sig den eneste attraa, man ønsker tilfredsstillet.

Paa disse mangler böder dog maaskee tildeels den omstændighed, der fremstaaer af selve naturen af værket, nemlig, afvexlingen i stilen; en fortjeneste, som en forfatter kun vanskeligen opnaaer, men som her indtraadte af sig selv, og som i det mindste bevarer for eensformighedens kjedsomhed. Adskillige personer ville vel endog regne for noget et temmeligen stort antal bemærkninger, der enten ere nye, eller lidet bekjendte, hvilke hist og her findes i disse breve. Dog troer jeg dette ogsaa alt, hvad man kan haabe at finde behageligt i værket, selv om det bedømmes paa det gunstigste.

Værkets nytte, som man maaskee endnu meer vil bestride, forekommer det mig dog lettere at godtgjøre; mig synes i det mindste det er at vise sæderne en tjeneste, naar man afslører de midler, som anvendes af dem, der have slette, for at fordærve dem, der have gode; og til dette öiemæed troer jeg,

at disse breve paa det væsenligste kunne bidrage. Man vil i samme ligeledes finde beviset og eksemplet paa to vigtige sandheder, som man skulde troe ringeagtede, naar man seer, hvor sjældent de iagttages; den ene: at ethvert fruentimmer, som tilstæder et usædeligt mandfolk adgang til sit selskab, ender med at vorde hans offer; den anden: at enhver moder begaaer i det mindste en uforsigtighed, der taaler, at nogen anden end hun selv tilvender sig hendes datters fortrolighed. Unge mennesker af begge kjøn kunne ligeledes endnu lære deraf, at det ven-skab, personer af slette sæder saa letteligen aabner dem adgang til, aldrig er andet end en farlig snare, og lige uheldbringende saavel for deres timelige velvære som for deres dyd. Dog, ondet, som saa ofte ligger nært ved godet, synes ogsaa her at være at befrygtes. Langt fra derfor at tilraade ungdommen dette slags læsning, troer jeg det tvertimod meget vigtigt, at søge at afholde den fra samme. Det tidspunkt, hvor den op-hører at være farlig og derimod at vorde nyttig, synes mig saare rigtigt, for hendes kjøn, at være angiven af en omhyg-gelig moder, der ikke blot var en fornuftig men endog en for-standig kone: "Jeg troer," sagde hun til mig, efter at have læst manuscriptet, "at vise min datter en sand tjeneste, idet jeg "paa hendes bryllupsdag overleverede hende denne bog." Saa-fremt enhver familiemoder tænkte saaledes, da skal jeg evigt lykønske mig til at have offentliggjort den.

Men, om jeg end gaaer ud fra denne gunstige anskuelse, synes det mig dog altid, at denne brevsamling kun vil behage faa. Fordærvede mandfolk og fruentimre ville finde deres fordeel ved at udskrive et værk, der kan skade dem; og da de ikke fattes snedighed, ville de maaskee ogsaa benytte sig af den, for at faae rigoristerne, foruroligede ved skildringen af de slette sæder, man har vovet at fremstille, til at gaae over paa deres side.

De saakaldte fritænkere, ville ikke føle nogen deeltagelse for en religiøs kone, som de netop derfor ville ansee for et eenfoldigt fruentimmer, medens de, der have agtelse for re-

ligionen, ville sørge over, at see dyden bukke under, og beklage sig over, at den haandhæver for lidet sin magt.

Paa den anden side ville folk af en udvalgt smag stødes tilbage ved den saa simple og altfor feilagtige stil, der findes i adskillige af disse breve; medens almindelige læsere, forførte ved den tanke, at alt, hvad der er trykt, ogsaa er frugten af arbeide, ville troe, at see i andre af brevene en forfatters omhyggelige pen, der stikker frem bag de personer, han har fremstillet.

Endeligen vil man maaskee temmeligen almindeligt sige, at enhver ting kun har værd paa sit rette sted, og at, saafremt forfatternes altfor dadlede stil i virkeligheden berøver selskabsbrevene deres ynde, saa vorde uågtsomhederne i nærværende breve til sande feil, og gjøre dem utaalelige, naar de overleveres til trykken.

Jeg indrømmer med oprigtighed, at alle disse bebreidelser kunne være grundede: ogsaa troer jeg det muligt for mig, at besvare dem, uden endog at overskride en fortæles tilbørlige korthed; men man bør indsee, at saafremt det var nødvendigt at svare paa alt, maatte skriftet selv heller ikke kunne svare paa noget, samt at jeg, i tilfælde at jeg havde troet dette, havde undertrykket saavel fortælen som bogen.

Til disse redacteurs bemærkninger, i hvilke han gjør rede for den nytte, nærværende breve, den erotiske tone uagtet, hvori de ere skrevne, kunne stifte, og hvorpaa jeg med fuld overbevisning beraaber mig, i det han heller ikke har udeladt at gjøre opmærksom paa, at bogens læsning ingenlunde er passende for ungdommen: til disse bemærkninger, siger jeg, har jeg kun nogle faa ord endnu at tilføie.

Endskjönt jeg herved nævner mig baade som udgiver og oversætter, er jeg dog ingenlunde dette sidste, og jeg fremstiller mig kun som saadan, for at opfylde et, en forlængst

VIII

siden i udlandet afdöd ven, givet lövte. Han ansaae bogen for et meget nyttigt værk, og, som jeg ovenfor har sagt, jeg kan heller ikke andet, end aldeles underskrive denne anskuelse.

I henseende til den i disse breve fulgte retskrivning, da hidrører den aldeles fra mig selv. Det er uden tvivl endnu en levning af det tyske, at skrive alle substantiver med store bogstaver; og endskjönt man stundom har omtalt denne besynderlighed som forkastelig, har dog endnu ingen prøvet paa (saavidt mig er bekjendt), at give eksempel paa den modsatte retskrivningsmaade. Fuldkomment overtødet om det rigtige og gavnlige i samme, har jeg her benyttet den, blot for at vise, med hvilken lethed sproget desuagtet læses, men ingenlunde for at *forlange*, at den almindeligt skal følges, saafremt man ikke af sig selv skulde finde sig tilbøielig dertil. I adskillige andre af de levende sprog har man uden mange ophævelser udført denne forandring, og sikkert befundet sig vel derved; hvorfor skulde vi ikke ligeledes foretage den? Ifølge min, paa eftertanke grundede, ringe formening medfører denne retskrivningsmaade kun nytte, uden at drage de vanskeligheder og mangler efter sig, som forandringer i et sprog sædvanligen have til følge. De, der ønske at skrive sproget rigtigt, ville derved stundom undgaac feil, de ellers begaae; de, der ikke skrive sproget saa aldeles feilfrit, ville ligeledes undgaac mange urigtigheder; og endeligen er det til stor lettelse i trykkerierne; da det simplificerer sproget, burde trykte sager kunne leveres billigere og tillige hurtigere end ellers.

Hvor saa mange og vigtige fordele ere forbundne med en saa ringe forandring, der kan jeg paa ingen maade indsee, hvad man med grund kunde have at indvende mod samme; og skulde man bifalde og følge den, da vilde jeg lykønske mig til, ved et eksempel at have gjort opmærksom paa en saa gavnlig retskrivningsmaade.

H. F. HELLESEN.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY I URSUL-
NERKLOSTERET I T....

Du seer, bedste veninde, at jeg holder mit løfte, og at hovedpynten samt den øvrige stads ikke optage hele min tid, men at der endnu er mig nogen tilovers for dig. Jeg har imidlertid seet mere pynt i denne ene dag, end i alle de fire aar, vi tilbragte sammen, og jeg troer, at den stolte Tanville vil komme til at ærgre sig meer ved mit første besøg, jeg haaber at aflægge hos hende, end hun kun nogensinde har troet, at det var tilfældet med os, hver gang hun i fuld stads kom i klosteret. Moder har taget mig paa raad med i alt; hun behandler mig langt mindre som kostgjængerske end forhen. Jeg har en kammerjomfrue for mig selv, jeg har to værelser til min egen raadighed, og jeg tilskriver dig ved et meget smukt skriverbord, hvortil man har leveret mig nøglen, og hvori jeg kan gjemme alt, hvad jeg vil. Moder har ladet mig vide, at hun ønskede, at see mig hver morgen, naar hun var staaet op; at det var

nok, naar mit haar var sat ordenligt om middagen, saasom vi altid vilde blive ene, og at hun da hver dag vilde underrette mig om tiden, naar jeg igjen skulde komme til hende om eftermiddagen. Den övrige tid har jeg ganske for mig selv, og jeg morer mig med min harpe, med tegning og med mine böger, ligesom i klosteret. Nu har moder Perpétue ikke meer leilighed til, at skjende paa mig, og det kommer aldeles an paa mig selv, om jeg vil foretage mig noget, eller ikke; men, da jeg ikke har min Sophie at sladre og lee med, saa holder jeg ligesaa meget af, at bestille noget.

Klokken er endnu ikke fem, og jeg skal ikke komme igjen til Moder förend klokken syv, saa at jeg endnu har tid nok, naar jeg blot havde noget at fortælle dig; men, man har endnu ikke talet til mig om noget; og uden de tilberedelser, jeg seer der gjøres, og mængden af syersker, som alle komme for min skyld, maatte jeg troe, at man aldeles ikke tænkte paa at give mig, men at det atter kun var en spög af min kjære Josephine*. Imidlertid har Moder ofte sagt mig, at en jomfrue bör blive i klosteret, indtil hun skal givtes, saa at, siden hun har ladet mig forlade det, den gode Josephine dog vist maa have ret.

En kareth holder i dette öieblik udenfor, og Moder har ladet mig siges, uopholdeligen at komme til hende. Hvis det var denne herre! jeg er ikke klædt, min haand skjælver, og mit hjerte banker. Jeg har spurgt min kammerjomfrue, om hun ikke vidste, hvø der var hos

* Denne Josephine var den person, hvis forretning det var, formedelst en beholdning, der omdreies, at afgive de til klosteret sendte sager.

min Moder? "Det er saamen Hr. C. . . .", svarede hun, og lo. O! jeg troer sikkert, det er ham. Jeg skal ganske vist igjen lade dig vide, hvad der er gaaet for sig. Nu vide vi dog hans navn. Men, jeg tør ikke lade dem vente paa mig. Lev vel indtil om nogle faa öieblikke.

Hvor du vil gjøre nar af den stakkels Cecilie! o! jeg har skammet mig græsseligen! men, det var gaaet dig, som det gik mig. Idet jeg kom ind til Moder, saae jeg en sortklædt herre, som stod for hende. Jeg hilste ham saa godt, jeg kunde, og blev staaende, uden at röre mig af stedet. Du kan tænke, hvorledes jeg mønstrede ham! "Min Frue", sagde han til min Moder, idet han hilste mig, "de har der en fortræffelig datter, og jeg föler nu meer end nogensinde værdien af deres godhed." Ved disse saa bestemte ord overfaldt mig en saadan skjælven, at jeg ikke kunde holde mig opreist; jeg vandt hen til en stol, hvorpaa jeg satte mig, blodrød og aldeles uden fatning. Næppe var dette skeet, förend herren laa for mine födder. Din stakkels Cecilie vidste ikke, hvor hun skulde hen af skamfuldhed. Jeg var, som Moder sagde, bedövet af angst, og reiste mig med et gjennemtrængende skrig. . . . hör, netop som den dag, da det tordnede. Med skoggerlatter sagde Moder til mig: "Nu, hvad fattes dig dog? sæt dig, og giv manden din fod". Og virkeligen, bedste veninde, var herren en skomager. Jeg kan ikke sige dig, hvor jeg skammede mig. Lykkeligviis var der ingen tilstede uden Moder. Jeg troer, at naar jeg er bleven givt, vil jeg ikke meer gjøre brug af denne skomagær.

Tilstaae dog, at vi nu ret vide besked! Lev vel! klokken er næsten sex, og min kammerjomfrue siger, at

jeg endeligen maa begynde, at klæde mig. Lev vel, bedste Sophie, jeg elsker dig ligesaa høit, som da jeg var i klosteret.

E. s. Jeg veed ikke, med hvem jeg skal sende mit brev; jeg vil altsaa vente, indtil Josephine kommer.

Paris, den 3die august

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT
PAA SLOTTET

KOM tilbage, kjære Baron, kom tilbage; hvad foretager de dem, hvad kan de foretage dem hos en gammel tante, til hvis hele formue de jo alt er indsat til arving? Reis öieblikligen, jeg behöver dem. Der er faldet mig en fortræffelig tanke ind, hvis udförelse jeg har isinde, at overdrage dem. Disse faa ord burde være dem nok, og da de bærer mig med deres yndest, burde de ufortøvet indfinde dem, og paa knæ modtage mine befallinger; men, de misbruger min godhed, endog efterat de ikke meer benytter den; og imellem valget af mit evige had og min udstrakte overbærenhed har de endnu den lykke, at min eftergivenhed seirer. Jeg vil altsaa underrette dem om min plan; men, de maa sværge mig til, som trofast ridder, at de ikke vil indlade dem i noget andet eventyr, förend de har fuldfört dette. Det er en helt værdigt; thi, de vil komme til, at træde under kjærlighedens og hevnens fane; det er endeligen een fiffig streg mere, som de kan sætte i deres mindeværdigheder: ja, i deres mindeværdigheder! thi, det er min vilie, at de engang skulle trykkes, og jeg selv vil paatage

3

mig, at skrive dem. Dog, lader os nu ikke tale mere derom, men derimod om det, der beskæftiger mine tanker.

Fru v. Volanges bortgiver sin datter; det er endnu en hemmelighed; men, hun har sagt mig det igaar. Og, hvem tænker de, hun har valgt til svigersøn? Grev v. Gercourt! Hvo skulde have sagt mig, at jeg skulde vende Gercourt's cousine? o! slöve hoved! har de da tilgivet ham begivenheden med Intendantinden? og jeg, uhyre! har jeg ikke ligeledes grund til klage over ham? Men, jeg vil tvinge mig til taalmod, og haabet om hevn beroliger mit sind.

De saavelsom jeg have hundrede gange kjedet os ved den vigtighed, hvormed Gercourt betragtede det fruentimmer, han vilde tage tilægte, og over den dumme fordom, der bringer ham til at troe, at han vil undgaae den uundgaaelige skjebne. De kjender hans latterlige forkjærlighed for klosteropdragelsen, og hans endnu latterligere partiskhed for blondinernes urokkelige dyd. Jeg turde i sandhed vedde paa, at uagtet den lille Volanges's tredsindstyve-tusinde livres aarlig rente vilde han aldrig have bekvæmet sig til ægteskabet, saafremt hun havde været bruunløkket, eller hvis hun ikke var bleven opdragen i et kloster. Lader os derfor vise ham, at han

* For at forstaae dette, maa man vide, at Grev v. Gercourt havde forladt Marquisen af Mertenil for Intendantinde***s skyld, som desaaarsag opofrede Baron v. Valmont, af hvilken grund Marquisen og Baronen traadte i forbindelse med hinanden. Da imidlertid denne begivenhed fandt sted, længe før det tidspunkt, om hvilket her er talen i disse breve, saa har man troet, aldeles at burde undertrykke den i denne anledning førte brevveksling.

er en dumrian; ikke fordi jeg er bekymret for, at han vil undgaae, en dag at komme til at staae som en saadan, men det morsomme vilde være, at han begyndte dermed. Hvor vi skulde godte os, naar vi dagen efter brylluppet hørte ham rose sig! thi, rose sig, vil han; og naar de derfor vilde tage dem af denne lille pige, da skulde det være et stort uheld, om vor Gercourt ikke, ligesaa godt som en anden, skulde vorde til latter i hele Paris.

Iøvrigt fortjener heltinden i denne nye roman deres hele opmærksomhed; hun er i sandhed smuk, er kun femten aar: det er rosens friske knop; rigtig nok eenfoldig, som man ikke saa let finder nogen, og aldeles uden verden; men, I mandfolk ere just ikke bange derfor. Desuden har hun et vist smægtende blik, som lover meget. Føi nu hertil, at *jeg* anbefaler dem hende, saa behøver de kun at takke og adlyde mig.

De vil modtage dette brev imorgen tidligt, og jeg forlanger, at de imorgen aften klokken syv skal befinde dem hos mig. Jeg skal ingen modtage förend klokken otte, selv ikke den herskende Ridder; han har ikke hoved nok for en slig vigtig sag. De seer, at kjærligheden ingenlunde forblinder mig. Klokken otte skal de igjen faae deres frihed, og klokken ti kommer de tilbage, for at spise til aften i selskab med den skjønne udvalgte; thi, baade moder og datter ville tilbringe aftenen hos mig. Lev vel! klokken er alt over tolv, saa at jeg ikke har tid til, at sige dem mere.

Paris, den 4de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

ENDNU veed jeg intet, bedste veninde. Der var iafte selskab hos Moder, og det tiltrækkende uagtet, jeg fandt, ved at iagttage, især mandfolkene, kjedede jeg mig dog forfærdeligt. Herrer og damer, alle betragtede mig meget, og derpaa hviskede man til hinanden, og jeg saae godt, at man talede om mig, hvorover jeg blev rød; men jeg kunde ikke gjøre for det. Jeg havde været tilfreds, at jeg havde kunnet det; thi jeg bemærkede, at naar man betragtede de andre damer, rødmede de ikke; eller maa-skee ogsaa sminken, de bruge, hindrer i, at man ikke seer den rødme, forlægenheden fremkalder hos dem; thi, det maa være meget vanskeligt, ikke at rødme, naar et mandfolk seer vist paa en.

Det, der satte mig meest i forlægenhed, var, at jeg ikke vidste, hvad man tænkte om mig. To, eller tre, gange troer jeg imidlertid, at jeg hørte ordet: *smuk*; men, hvad jeg tydeligen hørte, var udtrykket: *klodset*; og det maa vist være sandt; thi, damen, som sagde det, er vor slægtning og en veninde af min Moder; det synes endog, at hun strax fattede meget venskab for mig. Det er den eneste person, som talede lidt med mig hele aftenen. Imorgen skulle vi i aftenselskab hos hende.

Da vi havde reist os fra bordet, hørte jeg siges af en herre, som jeg er vis paa, talede om mig, til en anden: "Man maa lade det modnes; til vinteren maa-skee". Det er muligen ham, som skal ægte mig; men, da vilde det først skee om fire maaneder! jeg gad forfærdeligen gjerne vide, hvorledes det hænger sammen.

Josephine er her, og hun siger, jeg maa skynde mig. Alligevel skal jeg dog fortælle dig een af mine fjantede streger. O! jeg troer damen har ret!

Efter aftenbordet satte man sig til at spille. Jeg tog min plads ved siden af Moder. Hvorledes det gik til, veed jeg ikke; men, jeg faldt næsten öieblikligen i sövn. En höi latter vakte mig. Jeg veed ikke, om man lo ad mig, men jeg troer det næsten. Moder tilbød mig, at forlade selskabet, hvilket var mig meget kjært. Men tænk dig ogsaa, klokken var over elleve! Lev vel, bedste Sophie, og hold stedse meget af din Cecilie. Jeg kan forsikre dig, at det ikke er saa morsomt ude i verden, som vi have forestillet os det.

Paris, den 4de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL
I PARIS.

DESER befalinger ere henrökkende; deres maade, at give dem paa, er endnu elskværdigere, og de kunde faae en til, at elske despotismen. Som de veed, er det ikke förste gang, jeg beklager, ikke længer at være deres slave; og ihvor stort et *uhyre* de end siger mig at være, saa kan jeg dog aldrig uden fornöielse gjenkalde mig den tid, da de beærede mig med ömmere navne. Jeg önsker endog undertiden, paany at gjöre mig fortjent til dem, og at ende med, at give med dem verden et eksempel paa bestandighed. Men, vigtigere begivenheder kalde os; erobre er vor bestemmelse, og vi bör følge den; maa-skee ville vi atter möde hinanden ved enden af löbebanen; thi, uden at fornærme dem, være det sagt, min meget

smukke Marquise, de følger mig i det mindste med lige skridt; og fra den tid af, at vi til verdens lykke adskilte os, og, hver paa sin side, søge at udbrede troen, synes det mig, som om de i kjærligheds-anliggendet har omvendt flere end jeg. Jeg kjender deres iver, deres brændende andagt; og, saafremt guden dömte os efter vore værker, da vilde de engang werde en, eller anden, stor stads skytsdame, medens deres ven i det höieste kun vilde werde en landsbyhelgen. Ikke sandt, dette sprog forundrer dem? men, i de sidste otte dage hörer jeg intet andet, taler jeg intet andet; og det er, for at gjöre mig fuldkommen deri, at jeg seer mig nödsaget til, at være dem ulydig.

Vredes ikke, og hör mig. Som bevarerinde af alle mit hjertes hemmeligheder, skal jeg betroe dem den störste plan, jeg kun nogensinde har udkastet. Hvad foreslaaer de mig? at forføre en ung pige, som intet har seet, intet kjender, der, saa at sige, vilde werde mig overleveret uden forsvar, som ved den förste hyldning ikke vilde undgaae, at werde ör i hovedet, og hvem nysgjerrigheden maaskee vilde före hurtigere til maalet end kjærligheden! Tyve andre kunde det ligesaa godt lykkes som mig. Men, dette er ikke tilfældet med det foretagende, som beskjæftiger mig; dets heldige udfald sikrer mig ligesaa megen ære som fornöielse. Kjærligheden, som bereder mig krandsen, er selv tvivlraadig imellem myrtens og laurbærtræets, eller meget meer forener dem begge, for at forhöie min seir. De selv, skjönne veninde, vil ved samme werde greben af en hellig agtelse, og med begeistring vil de sige: "See, det er manden efter mit hjerte!"

De kjender Præsidentinde v. Tourvel, hendes gudsfrygt, hendes ægteskabelige kjærlighed, hendes strenge grundsætninger. Viid, at hende er det, jeg angriber! det er en fjende, der er mig værdig, og det er maalet, jeg stræber at naae:

Et si de l'obtenir je n'emporte le prix,
j'aurai du moins l'honneur de l'avoir entrepris.*

Man kan gjerne anføre slette vers, naar de blot ere af en stor digter.**

De maa altsaa vide, at Præsidenten befinder sig i Bourgogne, for at paadrive en betydelig retssag (jeg haaber, at jeg skal bringe ham til at tabe en langt vigtigere). Hans utrøstelige halvdeel skal tilbringe her paa slottet hele tiden af denne sørgelige enkestand. Hver dag en messe, nogle besøg til omegnens fattige, bønner morgen og aften, eensomme spadserengange, gudsfrygtige samtaler med min gamle tante, og undertiden en kjedsomlig whist skulde være hendes eneste beskæftigelser. Men, jeg bereder hende vigtigere. Det er min gode engel, som har ført mig hid til hendes og min lykke. Jeg daare! jeg beklagede mig over tabet af fire-og-tve timer, som jeg maatte opofre almindelige velanstændigheds-former, Hvor meget vilde man nu ikke straffe mig, ved at tvinge mig til, at vende tilbage til Paris. Lykkeligviis maa man være fire, for at spille whist, og saasom her ikke er andre end stedets præst, har min evigtlevende tante paatrængende bedet mig, at skjænke hende nogle faa dage. De begriber, at jeg har

* Og, saafremt jeg, for at erholde hende, ikke skulde gaae af med seiren, vil jeg i det mindste have æren af forsøget.

** La Fontaine.

samtykket deri. Umuligt kan de forestille dem, hvor meget hun gjør af mig siden dette öieblik, og hvor opbygget hun overalt finder sig ved, at see mig regelmæssigen være tilstede ved sine bönner og messer. Hun har ingen formodning om den guddom, jeg der dyrker.

I fire dage har jeg nu altsaa været et offer for en heftig lidenskab. De kjender mine ubegrændsede önsker, og veed, hvorledes jeg er istand til, at tilintetgjöre hindringer; men, hvad de ikke veed, er, i hvor höi en grad at eensomheden lidt efter lidt föröger lidenskaaben. Jeg har kun een tanke; den beskjæftiger mig om dagen, og om natten i drömme. Vistnok er det en trang for mig, at besidde denne kone, for at undgaae den latterlighed, at vorde forelsket i hende: thi hvorhen förer det ikke, naar man möder hindringer for sine attraaer? O, henrivende nydelse! jeg anraaber dig for mit held, ja endog for min rolighed! Hvor ere vi dog lykkelige, at fruentimrene forsvare sig saa slet! vi vilde ellers kun være deres ydmyge slaver. Jeg nærer i dette öieblik en vis erkjendtligheds-fölelse for de letfærdige fruentimre, som saa naturligen förer mig hen for deres födder. Det er knælende der, at jeg söger, at erholde tilgivelse, og der ender jeg ogsaa dette kun altfor lange brev. Lev vel, min meget smukke veninde; uden alt nag.

Slottet den 4de august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

VED de vel, Baron, at deres brev er ualmindeligen uforkammet, og at det kun kom an paa mig, at vredes der-

over? men, det har tydeligen viist mig, at de ikke er ved deres fulde fem, og kun dette har frelst dem for min yderste uvillie. Som ædelmodig og föielig veninde glemmer jeg den mig tilföiede fornærmelse, for kun at bekymre mig om deres fare; og ihvor kjedsomligt det end er, at indlade sig i fornuftslutninger, saa giver jeg dog efter for den nödvendighed, som i dette öieblik bör tvinge dem til, at höre samme.

De erobre Præsidentinde v. Tourvel! hvilket latterligt indfald! derpaa kjender jeg igjen deres urolige hoved, som kun kan önske det, de aldrig troer, at kunne opnaae. Hvad er der da saa meget ved denne kone? regelmæssige træk, om de saa vil, men intet udtryk; taaleligen skabt, men uden ynde; altid latterligen paaklædt: denne mængde türklæder, som bedække barmen, og snörlivet, som næsten gaaer op til hagen! Jeg siger dem det som veninde, der behöves kun to slige koner, for at faae dem til at miste deres anseelse. Gjenkald dem blot den dag, da hun i St. Roch indsamlede almisser for de fattige, og da de var mig saa forbunden, for at have forskaffet dem at see dette optrin. Mig synes, jeg seer hende endnu, hvorledes hun rakte haanden til denne höie stöttepæl med de lange haar, hvorledes hun hvert öieblik var færdig at falde, medens hun altid satte sin fire alen höie kurv paa ens, eller andens, hoved, og rödmæde ved hver ydmyge neining. Hvo skulde dengang have sagt dem, at de skulde komme til at önske, at besidde denne kone? Nu vel, Baron, skam dem for dem selv, og vær igjen fornuftig. Jeg lover dem, at bevare hemmeligheden.

Men desuden, betænk blot de ubehageligheder, de kan vente! hvilken medbeiler er det, de har at modstaae? en ægtemand! Föler de dem ikke ydmyget ved dette ene ord? Hvilken skam, saafremt forsöget skulde mislykkes! og hvilken ringe ære, saafremt det modsatte vorder tilfældet! Jeg siger endnu mere: vent dem ingen fornöielse deraf. Findes den hos de kuipske? jeg mener de nforstilte iblandt dem. Tilbageholdne midt i fornöielsen, frembyde de dem kun en halv nydelse. Denne fuldkomne overgivelse af sig selv, denne vellystens vanviid, hvorved fornöielsen vorder renere ved den höie grad, hvortil den drives, disse kjærlighedens goder ere hende ubekjendte. Jeg forudsiger dem det, ved at antage det lykkeligste tilfælde vil deres Præsidentinde troe, at have gjort alt for dem, ved at behandle dem som sin mand, og i den ömmeste ægteskabelige forening bliver man dog altid to. Men, her er det endnu værre: deres skjønne er hellig, og af det slags eenfoldige hellighed, som fordømmer til en evigvarende barndom. Maaskee overvinder de denne hindring; men, de smigre dem ikke med, at udrödde den. Overvinder af kjærligheden til Gud, vil de ikke vörde det af frygten for fanden; og, naar de trykker deres elskerinde i deres arme, og föler hendes hjerte banke, da vil det være af frygt og ikke af kjærlighed. Maaskee, havde de kjendt denne kone tidligere, vilde de muligen kunne have dannet hende til noget; men nu, da hun er to-og-tyve aar, og næsten har været to aar givt! Troe mig, Baron, naar et fruentimmer er ombarket i den grad, maa man overlade hende til hendes skjæbne; hun vil aldrig vörde uden af en *vis art*.

Og dog er det for denne smukke dames skyld at de vægrer dem ved, at adlyde mig, at de begraver dem i deres tantes dødsbolig, og at de giver slip paa det udvalgteste foretagende, der endog bedst var skikket til, at bringe dem ære. Ifølge hvilken ond skjæbne er det, at Gercourt altid faaer nogen fordeel over dem? Hör, jeg siger dem det uden vrede: for öieblikket troer jeg, at de ikke fortjener det navn, man tillægger dem; overalt er jeg fristet til, at unddrage dem min tillid. Jeg vil aldrig kunne vænne mig til, at sige Fru v. Tourvels elsker mine hemmeligheder.

Ikke desto mindre maa de dog vide, at den lille Volanges allerede har gjort een erobring. Den unge Danceny sværmer for hende. Han har sunget *adieu* hende; og virkeligen sang hun bedre, end man kan forordre det af en kostgjængerske. De skulle gjennemgaae mange douetter, og jeg troer, at hun meer end gjerne vil være den samstemmende; men, denne Danceny er et barn, som spilder sin tid med kjærlighedssnak, uden at gjøre ende paa noget. Den lille pige paa sin side er temmeligen tilbageholden, og i ethvert tilfælde vil det altid vorde langt mindre morsomt, end de vilde kunne have gjort det. Tillige er jeg i ondt lune, og ganske vist ypper jeg trætte med Ridderen, første gang han kommer til mig. Jeg er vis paa, at hvis jeg var saa fornuftig, at skille mig ved ham nu, vilde han fortvivle; og intet morer mig meer, end en elskovs-fortvivelse. Han vilde kalde mig trolös, og dette ord har jeg altid hört med glæde; det er efter grusom det ord, der lyder behageligst i et fruentimmers öre; ogsaa er det mindre vanskeligt at fortjene. Jeg vil imidlertid for alvor begynde at tænke paa

dette brud, og det er dem, som er skyld deri! ogsaa skriver jeg det paa deres samvittigheds regning. Lev vel. Anbefal mig til, at vorde indbefattet i deres Præsidentindes bønner.

Paris, den 7de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DER gives altsaa intet fruentimmer, som ikke misbruger det herredømme, hun har tilvendt sig! ja endog de, hvem jeg kaldte min overbærende veninde, de endog har ophørt at være det, og frygter ikke for, at angribe mig i gjenstanden for min tilbøielighed! Med hvilke farver vover de at afmale Fru v. Tourvel! . . . hvilket mandfolk skulde det være, der ikke vilde være kommen til at bøde med sit liv for en slig uforskammet dristighed? hvilket andet fruentimmer end de vilde det i det mindste ikke have paadraget min følelige hevn? For Guds skyld, sæt mig ikke paa saa haarde prøver, jeg indestaaer ikke for, at kunne bære dem. I venskabets navn bie, indtil jeg har besiddet denne kone, saafremt de vil kaste skygge paa hende. Veed de ikke, at det kun ene er vellysten, som har ret til, at løsne kjærlighedens öienbind?

Men, hvad siger jeg? behøver vel Fru v. Tourvel noget falskt skin? nei; for at være tilbedelig, behøver hun blot, at være sig selv. De bebrejder hende, at hun klæder sig slet; jeg troer det gjerne, hun vilde tabe ved nogetsomhelst slags pynt; alt, hvad der skjuler hende selv, vanzirer hende. Det er i den frie morgenklædning, at hun isærdeleshed er henrivende. Takket være den tryk-

kende varme, vi have; thi den er aarsag i, at en höist simpel dragt ikke skjuler hendes rundladne og fyldige former for mit öie. Eet eneste netteldugs törklæde bedækker barmen, og mit flygtige, men gennemtrængende, blik har allerede ladet mig fatte dens henrök-kende dannelse. Hendes ansigt, siger de, har intet udtryk; men, hvad skulde det vel udtrykke, naar intet taler til hendes hjerte? Nei, vistnok har hun ikke, som vore coquette damer, dette lögnagtige blik, der stundom forfører, og altid bedrager. Hun forstaaer ikke, at dække en tom floskel med et studeret smil; og, skjönt hun har de smukkeste tænder af verden, saa leer hun dog kun af det, som morer hende. Men, man maa see, hvorledes hun i overgivne lege frembyder billedet af en uskyldig og ligefrem munterhed! hvorledes hendes blik tilkjendegiver hos en ulykkelig, hun velvilligen understötter, en uforstilt glæde og den udtrykfuldeste medlidenhed! og endeligen maa man see, hvorledes der ved det mindste ord til hendes roes, eller ved det mindste smigreri, paa hendes himmelske ansigt maler sig en rörende, beskeden forlægenhed, som aldeles ikke er paatagen! Hun er tilbageholden og andægtig, des-aarsag anseer de hende for, at være kold og stiv? Jeg tænker ganske anderledes. Hvilken beundringsværdig fölelse maa man ikke besidde, for at udstrække den lige til sin ægtemage, og for bestandigt at elske et væsen, der stedse er fraværende! Hvilket stærkere beviis skulde de kunne önske dem? imidlertid er det dog lykkedes mig, endnu at forskaffe mig et andet.

Jeg har ledet hendes spadseregang saaledes, at der paa veien fandtes en grövt, man maatte over; og, skjönt

hun er meget let tilfods, er hun dog endnu frygtsommere. De kan let tænke dem, *at et sædeligt fruentimmer er bange for, at springe over en grøft.* Hun maatte naturligviis betroe sig til mig, og jeg var saa lykkelig, at holde denne blye kone i mine arme. Forberedelserne til min gamle tanters overgang, og overgangen selv, havde bragt den overgivne andægtige til at skoggerlee; men, da hun først engang var i min magt, hvilket skete med et behændigt misgreb, slyngede vi armene om hinanden. Jeg trykkede hendes barm mod mit bryst, og i dette korte mellemrum følte jeg hendes hjerte banke heftigere. En elskværdig rødme farvede hendes kinder, og hendes beskedne forlægenhed sagde mig tilstrækkeligen, *at hendes hjerte havde banket af kjærlighed og ikke af frygt.* Min tante bedrog sig imidlertid, ligesom de, og sagde: "Det stakkels barn var bange;" men, *barnets* roesværdige oprigtighed tillod hende ikke at lyve, hvorfor hun meget naturligen svarede: "O nei, men . . ." Dette ene ord har givet mig lys, og fra dette öieblik af er et henrivende haab traadt istedet for en grusom uvished. Jeg vil komme til, at besidde denne kone, jeg vil söge, at unddrage hende den mand, som vanhelliger hende, jeg vil endog bortdrage hende fra den Gud, hun tilbeder. Hvilken henrökkelse, snart at være gjenstanden for hendes samvittighedsnag, og snart at være dens seirvinder! Langt være imidlertid den tanke fra mig, at nedbryde de fordomme, der omgive hende, de skulle tvertimod forhöie min lykke og min hæder. Hun troe længe nok paa dyden, men mig opofre hun den. Lad hendes feil skrække hende, uden at hun vil være istand til, at rette dem; og et offer for tusinde

beængstelser, have hun kun kraft til, at glemme og overvinde dem i mine arme. Da samtykker jeg i, at hun siger mig: "Jeg tilbeder dig;" thi, hun ene blandt alle fruentimre vil være værdig til, at udtale disse ord. Jeg vil i sandhed worde den Gud, hun giver fortrinnet.

Lader os være oprigtige: ligesaa kolde som letfærdige i vore foretagender, er det vi kalde lykke næppe en fornöielse. Skal jeg tilstaae dem det? jeg troede mit hjerte hentörret; og medens jeg kun fandt sandserne endnu tilbage, klagede jeg over en altfor tidligt indtraadt alderdom. Ved Fru v. Tourvel er ungdommens henrök-kende drömmebillede mig igjen tilbagegiven. Hos hende behöver jeg ikke at nyde, for at være lykkelig. Den eneste ting, jeg frygter, er den tid, dette foretagende vil koste mig; thi, jeg tör intet overlade til tilfældet. Længe nok kan jeg tilbagekalde mig min ellers saa heldige dristighed, her kan jeg ikke overtale mig til, at gjøre brug deraf. For at jeg skal worde fuldkommen lykkelig, maa hun selv hengive sig; men, det er ingen let sag.

Jeg er overbeviist om, at de vil beundre min forsigtighed. Jeg har endnu ikke udtalt ordet kjærlighed; men, vi ere dog allerede komne til tillids- og omhyggeligheds-udtryk. For saa lidet som muligt at bedrage hende, og isærdeleshed for at forebygge virkningen af rygter, som muligen kunde komme hende for öre, har jeg selv fortalt hende, idet jeg ligesom anklagede mig selv, nogle af mine meest bekjendte daarskaber. De vilde lee, ved at höre, med hvilken oprigtighed hun formaner mig. Hun siger, hun vil omvende mig. Hun har endnu ingen formodning om, hvad det vil koste hende, at gjøre

forsöget. Hun er langt fra at tænke, at idet hun *taler* (for at benytte mig af hendes udtryk) *de ulykkeliges, af mig forførtes, sag*, förer hun alt iforveien sin egen. Denne tanke faldt mig ind igaar midt i en af hendes prækenes, og jeg kunde ikke afholde mig fra den förnöielse, at afbryde hende, for at forsikre hende, at hun taledes som en prophetinde. Lev vel, min skjönne veninde. De seer, at jeg dog endnu ikke er tabt uden redning.

E. s. Siig mig, har denne stakkels Ridder dræbt sig af fortvivlelse? De er i sandhed en hundrede gange værre skjelm end jeg, og, saafremt jeg var egenkjærlig, vilde de kunne ydmyge mig.

Slottet.....den 9de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.*

HVORFOR jeg ikke har tilskrevet dig noget angaaende mit bryllup, er, fordi jeg endnu ikke veed mere derom end den förste dag. Jeg værner mig til, ikke meer at tænke derpaa, og befinder mig ret vel ved maaden, paa hvilken jeg lever. Jeg synger meget flittigen til min harpe; thi, det synes mig, som om jeg har faaet den kjærere, siden jeg ikke længer har nogen lærer, eller maa-

* For ikke at misbruge læsernes taalmodighed, undertrykkes mange breve af denne daglige brevvexling; der anføres kun dem, som synes at være nödvendige, for at oplyse begivenhederne. Paa samme grund har man ligeledes undertrykket alle Sophie Carnay's breve, saavel som adskillige af de medhandlende personers.

skee snarere siden jeg har faaet en bedre. Hr. Ridder Danceny, ham, om hvem jeg har tilskrevet dig, og med hvem jeg sang hos Fru v. Merteuil, har den godhed, hver dag at komme til os, og at synge hele timer med mig. Han er overordenligen elskværdig. Han synger som en engel, og sætter meget smukke sangstykker, hvortil han ligeledes selv forfatter ordene. Det er ret skade, at han er malteser-ridder! Mig synes, at saafremt han givtede sig, maatte hans kone vorde meget lykkelig. Han har et saa indtagende væsen. Det synes aldrig, som om han siger en artighed, og dog smigrer alt, hvad han siger. Han skjænder bestandigt paa mig, dels angaaende musiken, og dels angaaende andre ting; men, hans dadel er saa fiin og saa spögefuld, at man ikke kan andet end være ham takskyldig derfor. Kun, naar han betragter en, synes han, at sige en noget forbindtligt. Hertil kommer endnu, at han er særdeles forekommende. Igaar, til exempel, var han indbuden til en stor concert, men han foretrak, at tilbringe hele aftenen hos Moder. Dette glædede mig meget; thi, naar han ikke er hos os, taler ingen med mig, og saa kjeder jeg mig; hvorimod vi, naar han er her, synge og tale sammen. Han har altid noget, at sige mig. Han og Fru v. Merteuil ere de to eneste personer, jeg finder elskværdige. Men, lev vel, bedste veninde; jeg har lovet, at kunne til i aften en aria, hvortil ledsagelsen er meget vanskelig, og jeg maa endeligen holde mit löfte. Jeg vil sætte mig til, at studere den, lige indtil han kommer.

Paris, den 7de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. VOLANGES.

INGEN kan være forbindtligere, end jeg, min Frue, for den tillid, de bevidner mig, heller ikke kan nogen tage en meer levende deel, end jeg, i den forbindelse, hvori de agter, at lade Fröken v. Volanges indtræde. Det er i sandhed af mit hele hjerte, at jeg ønsker hende en lykke, hvortil hun vistnok er fuldkommen værdig, og som hun vil have at tilskrive deres forudseende klogskab. Jeg har ikke den ære, at kjende Hr. Greven af Gercourt; men, da de har bæret ham med deres valg, kan jeg ikke andet, end fatte de fordeelagtigste tanker om ham. Jeg indskrænker mig derfor til, min Frue, at ønske denne forbindelse et lignende held som mit eget, der ligeledes er deres værk, og for hvilken hver dag ikkun paalægger mig nye erkjendtligheds-pligter imod dem. Gid deres Fröken datters lykke werde belønningen for den, hvori de har gjort mig deelagtig, og gid den bedste blandt veninder ogsaa werde den lykkeligste blandt mödre!

Det smerter mig i sandhed, at jeg ikke personligen kan bevidne dem, hvor oprigtigt jeg mener dette ønske, og hvor höiligen jeg ønskede, at gjøre Fröken v. Volanges's bekjendtskab. Efterat have erfaret deres i sandhed moderlige godhed, er jeg berettiget til, at haabe en öm sösters venskab af hende. Jeg beder dem, min Frue, have den bevaagenhed, at udbede mig det af hende, medens jeg paa min side skal bestræbe mig for, at gjøre mig fortjent til samme.

Jeg venter at blive paa landet, saa længe Hr. v. Tourvel er fraværende, og benytter mig af denne tid, for at

nyde og drage selskabelig fordeel af omgangen med den agtværdige Fru v. Rosemonde. Denne dame er endnu stedse høist behagelig; hendes høie alder lader hende ikke føle noget savn, og hun har vedligeholdet saavel sin hukommelse som sin munterhed. Ikkun hendes legeme er fire-og-firesindstyve aar, hendes sjæl er kun tyve.

Vort eensomme liv er blevet lidt opmuntret ved hendes søstersøn, Baron v. Valmont, som har havt den godhed, at opofre os nogle dage. Jeg kjendte ham kun af rygte, og dette lod mig kun lidet ønske, at gjøre hans nærmere bekjendtskab. Men, det forekommer mig, som det har gjort ham uret. Her, hvor verdens malstrøm ikke meer fordærver ham, taler han fornuftens sprog med en beundringsværdig lethed, og han anklager sig for sine feil med en sjelden oprigtighed. Han henvender sig meget tillidsfuldt til mig, og jeg holder meget strenge prækenes for ham. De, som kjender ham, maa tilstaae, at det vilde være, at gjøre en skjøn omvendelse; dog tvivler ikke om, at, alle hans løfter uagtede, otte dage i Paris ville faae ham til, at glemme alle mine formaninger. Hans ophold her vil imidlertid lægge ligesaa lang tids baand paa hans sædvanlige opførsel, og jeg troer, at det, han ifølge sin levemaade vilde gjøre bedst i, var, at gjøre aldeles intet. Han veed, at jeg er beskæftiget med, at tilskrive dem, og han har paalagt mig, at formelde dem hans ydmygste underdanighed. De modtage ligeledes min egen med deres sædvanlige godhed; ogsaa udbeder jeg mig, at de ingensinde vil tvivle om de oprigtige følelser, med hvilke jeg har den ære o. s. v.

Slottet den 9de august.

FRU V. VOLANGES TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

JEG har ligesaa lidt, min! unge og smukke veninde, draget det venskab i tvivl, de bærer for mig, som den deeltagelse, de føler ved alt, hvad der angaaer mig. Det er altsaa ikke, for at opklare dette punkt, hvorom jeg haaber, vi stedse ville være enige, at jeg besvarer deres svar: men jeg troer, ikke at burde forsømme, at meddele dem mine tanker angaaende Baron v. Valmont. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke havde ventet, nogensinde at finde dette navn i noget af deres breve. Hvilket forhold kan der i gjerningen finde sted imellem dem og ham? De kjender ikke dette menneske; hvorfra skulde de vel ogsaa have faaet begrebet om en ryggesløs forførrers tænkemaade? De fortæller mig om hans *sjeldne oprigtighed*; nu ja! Valmont's oprigtighed maa rigtig nok være meget sjelden. Endnu falskere og farligere, end han er elskværdig og forførisk, har han, siden sin tidligste ungdom, endnu aldrig gjort et skridt, eller sagt et ord, uden at have havt en hensigt dermed; og aldrig havde han nogen hensigt, der ikke var slet, eller forbrydersk. Min veninde, de kjender mig, og veed, om ikke overbærenhed, blandt de dyder, jeg bestræber mig for at tilegne mig, er den, jeg sætter meest priis paa. Saa fremt Valmont altsaa lod sig henrives af heftige lidenskaber, saafremt han, liig tusinde andre, forførtes ved sin alders vildfarelser, da vilde jeg, idet jeg lastede hans forhold, beklage hans person, og i stilhed oppebie den tid, da en lykkelig forbedring paany vilde forskaffe ham sædelige folks agtelse. Men, Valmont er ikke af det

slags mennesker; hans forhold er en følge af hans grund-sætninger. Han forstaaer at beregne, hvorvidt et menneske tør tillade sig skjændigheder, uden at blotte sig; og, for uden fare baade at være grusom og ondskabsfuld, har han valgt fruentimrene til sine ofre. Jeg vil ikke engang tage hensyn paa, hvor mange han har forført; men, hvor mange har han ikke gjort ulykkelige?

I det dydige og tilbageholdne liv, de fører, kan fortællingen af slige ryggesløse begivenheder ikke komme dem for øre. Jeg kunde fortælle dem nogle af dem, som vilde hringe dem til at gyse; men, deres tanker, rene som deres sjæl, vilde kun saares ved slige skildringer. Overbeviist om, at Valmont aldrig vil vorde farlig for dem, har de ikke slige vaaben nödig til deres for-svar. Det eneste, jeg har at sige dem, er, at af alle de fruentimre, han har viist opmærksomhed, og hos hvem han har været heldig, eller ikke, er der ikke eet eneste, som ikke har grund til, at beklage sig over ham. Ene Marquisen af Merteuil er en undtagelse fra denne almindelige regel; ene hun har forstaaet, at modstaae ham, og lægge et baand paa hans ondskab. Jeg maa tilstaae, at dette træk af hendes liv er det, som giver hende meest agtelse i mine öine; ogsaa har dette været tilstrækkeligt, for at retfærdiggjøre hende aldeles hos alle for nogle ubesindigheder, man bebreidede hende i begyndelsen af hendes enkestand.

I hvorom alting er, min smukke veninde, saa beret-tige min alder, min erfaring og, fremfor alt, mit ven-skab for dem mig til, at underrette dem om, at man i selskaber begynder at lægge mærke til Valmont's fraværelse, og at, saafremt man faaer at vide, at han i nogen

tid har befundet sig som tredie person imellem dem og sin tante, deres gode rygte da aldeles er i hans hænder: den störste ulykke, som vel nogensinde kan hændes et fruentimmer. Jeg skulde derfor raade dem, at formaae hans tante til, ikke længer at holde ham tilbage; og saafremt han desuagtet skulde ville blive, da troer jeg, at de ikke bör tage i betænkning, at vige ham pladsen. Men, hvorfor skulde han ville blive? hvad foretager han sig paa dette landsted? Vilde de lade hans skridt udspeides, da er jeg vis paa, at de vilde opdage, at han kun der har valgt sig et bekvæmt baghold, for at udføre en, eller anden, slet streg i omegnen. Men, da vi umuligt kunne hindre ondet, lader os indskrænke os til, at vogte os for samme.

Lev vel, smukke veninde; min datters bryllup er desværre bleven lidt forsinket. Grev v. Gercourt, som vi hver dag ventede, har meldt mig, at hans regiment gaaer over til Corsika; og da der endnu er krigsbevægelser, vil det vorde ham umuligt, at indtræffe her förend til vinter. Det er mig ubehageligt; imidlertid forskaffer det mig haab om, at vi skulle have den glæde, at see dem nærværende ved höitideligheden; det skulde gjöre mig ondt, om de ikke kunde være tilstede. Lev vel! jeg troer, ikke at behöve, at forsikre dem om mit oprigtige sindelag.

E. s. Hav den godhed, at gjenkalde mig i Fru v. Rosemonde's erindring, som jeg stedse elsker saa höit, som hun fortjener det.

Paris, den 11te august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

VISER de dem studs imod mig, Baron? eller er de maaskee endog død? eller, hvilket vilde ligne det meget, lever de kun for deres Præsidentinde? Denne kone, som har ført dem tilbage til *ungdommens drömmebilleder*, vil ogsaa snart gjengive dem dens latterlige fordomme. Allerede er de frygtssom og slave, ligesaa godt kunde de være forelsket. De giver slip paa deres *heldige dristighed*; de handler altsaa uden grundsætninger, og overlader alt til tilfældet, eller snarere til lunets ustadighed. Mindes de ikke længer, at kjærligheden, ligesom lægemidler, bør være det middel, som hjælper paa naturen? De seer, at jeg slaaer dem med deres egne vaaben; dog skal jeg ikke vorde hovmodig derover, skjönt dette vistnok er, at slaae et menneske til jorden. *Hun maa selv hengive sig*, siger de mig; nu ja, upaatvivleligen maa hun det; ogsaa vil hun det, ligesom de andre, kun med den forskjel, at det skeer med en slet anstand. Men, for at hun kan ende med, at overgive sig, er det sande middel det, at begynde med, at tage hende. Hvor denne latterlige forskjel dog vorder til en falsk fornuftslutning kun i kjærlighedens öine! jeg siger kjærlighedens; thi, de er forelsket. At sige dem andet, vilde være, at bedrage dem, vilde være, at skjule dem deres sygdom. Men, siig mig dog engang, smægtende elsker, troer de, at de fruentimre, de har havt, ere blevne voldtagne af dem? I hvor megen attraae, man end har til, at vorde beseiret, ihvor forlægen man end er derfor, maa man dog have et paaskud; og gives der noget

bekvæmere for os, end det, at give os udseende af, at vi kun gave efter for magten? Hvad mig angaaer, maa jeg tilstaae, at noget af det, der meest smigrer mig, er et levende og vel rettet angreb, hvori alt gaaer frem efter orden, skjönt med hurtighed, som ikke sætter os i den piinlige forlægenhed, selv at maatte rette et feilgreb, hvoraf vi knu burde drage fordeel, som har udseende af vold, selv i de ting, vi tillade, og som med behændighed smigrer vore to yndlings-lidenskaber: æren af forsvaret og fornöielsen af nederlaget. Jeg maa tilstaae at dette talent, sjeldnere end man troer, altid har ydet mig fornöielse, endog da, naar det ikke forførte mig, og at det undertiden er faldet mig ind, at lade mig overvindes, blot som belønning. Saaledes gav, i vore gamle turneringer, skjönheden prisen til tapperheden og behændigheden.

Men de, de, som ikke længer er dem selv, de handler, som om de frygtede for, at deres forehavende skulde lykkes dem. Og, hvorkænge er det siden, at de begyndte, at gjøre korte dagreiser og det paa sideveie? Vil man naae maalet, min ven, maa man tage postheste, og følge den store landevei! Dog lader os forlade denne gjenstand, der sætter mig saa meget meer i ondt lune, som den beröver mig fornöielsen, at see dem. Skriv mig i det mindste hyppigere til, end det er skeet hidtil, paadet at jeg nöiagtigen kan følge deres fremskridt. Veed de, at det nu er fjorten dage, dette latterlige foretagende har beskæftiget dem, og at de ligesaa længe har forsömt alle mennesker?

Siden vi tale om forsömmelse, maa jeg dog sige dem, at de ligner de folk, som regelmæssigen lade spørge

til syge, men som aldrig lade sig gives svaret. De ender deres sidste brev med, at spørge om Ridderen er død. Jeg svarer ikke derpaa, og de bekymrer dem ikke videre derom. Veed de da ikke meer, at min elsker er dervæn ved ret? Men, vær de kun ganske rolig, han er ikke død, eller var han det, da vilde det være af overvættets glæde. Den stakkels Ridder, hvor han er öm! hvor han er skabt for kjærligheden! hvor levende han föler! jeg er ude af mig selv derover. Alvorligt, den fuldkomne lykke, han föler ved, at elskes af mig, gör ham mig virkeligen dyrebarere.

Samme dag, jeg tilskrev dem, at jeg vilde paatænke et brud imellem ham og mig, hvor lykkelig gjorde jeg ham da ikke! Jeg var netop i begreb med, at eftertænke, hvorledes jeg bedst skulde sætte ham i fortvivlelse, da man meldte ham. Hvad enten det nu var lune, eller virkelighed, men han havde aldrig anstaaet mig bedre. Desuagtet var jeg vranten mod ham. Han haabede, at tilbringe to timer hos mig förend den tid, da min dör vilde være aaben for alle. Jeg sagde ham, at jeg tog ud. Han spurgte mig hvorhen; jeg vægrede mig ved, at underrette ham derom. Han vedblev paatrængende sit spørgsmaal: *hvorhen de ikke skal følge med*, gjentog jeg ömfindtligt. Til lykke for ham blev han staaende ligesom forstenet ved dette svar; thi, havde han blot sagt eet ord, var deraf upaatvivleligen fulgt et optrin, der havde havt det brud til fölge, jeg havde paatænkt. Forundret over hans taushed, kastede jeg et blik paa ham, uden anden hensigt, det sværger jeg dem til, end at see, hvilken mine han gjorde. Jeg fandt atter i dette herlige ansigt denne paa eengang dybsindige og ömme

sorg, som det, ifølge deres egen tilstaaelse, er saa vanskeligt at modstaae. Den samme aarsag frembragte den samme virkning: endnu eengang blev jeg overvunden. Fra dette öieblik af tænkte jeg kun paa midler til, at undgaae, at fortredige ham. Jeg tager ud i forretninger, sagde jeg til ham i en blidere tone, endog i forretninger, som angaae dem; men, spørg ikke videre. Jeg spiser hjemme iaften! kom da igjen, saa skal jeg underrette dem derom. Skjönt han paany havde faaet talens brug, tillod jeg ham dog ikke at sige noget. Jeg har kun meget lidt tid, vedblev jeg, forlad mig nu til iaften. Han kyste min haand, og gik.

For at holde ham skadesløs, maaskee for at holde mig selv skadesløs, besluttede jeg öieblikligen, at lade ham faae kundskab om min *privat-bolig*, om hvilket han aldeles ikke havde nogen formodning. Jeg kalder den troe Victoire. Jeg har faaet min migraine. For alle mine folk siges jeg at være gaaet tilsengs, medens jeg bliver ene med *den udvalgte*; og, idet hun omklæder sig som laquais, klæder jeg mig som kammerjomfrue. Da alt er færdigt, lader hun en hyrekareth komme udenfor min haveport, og paa denne maade tage vi afsted. Ankomne til dette kjærlighedens tempel, vælger jeg den smagfuldeste aftenklædning. Den er i sandhed indtagende, af min egen opfindelse; den lader intet sees, men dog alt gjettes. Jeg lover dem et mynster deraf til deres Præsidentinde, naar de har gjort hende værdig til, at bære den.

Efter disse tilberedelser læser jeg, medens Victoire beskæftiger sig med andre smaating, et capitel af *Sophaen*, et brev af Heloïse og to af La Fontaines fortællinger,

for at stemme de forskjellige strenge, jeg vil berøre. Imidlertid er min Ridder kommen til min sædvanlige bopæl med sit almindelige hastværk. Min schweitzer negter ham adgang, og underretter ham om, at jeg er syg. Ubegribeligt. Paa samme tid leverer han ham en seddel fra mig, men ikke skreven med min haand, ifølge min sædvanlige forsigtighed. Han aabner den, og finder deri, skrevet af Victoire: "Nöiagtigt klokken ni, paa boulevarden, ligeover for caffehuset." Han begiver sig derhen, og her underretter en liden tjener, som han ikke kjender, eller som han i det mindste troer, ikke at kjende (thi det var bestandigt Victoire), ham om, at han maa lade sin vogn kjøre bort, og følge med ham. Hele denne romantiske gang gjør ham forvirret i hovedet, og et saadant hoved gjør aldrig fortred. Endelig ankommer han, og vorder af forundring og kjærlighed ligesom fortryllet. For at give ham tid til at fatte sig, spadserer vi nogle öieblikke i buskadset, hvorefter jeg fører ham tilbage til huset. Först seer han en opdækning til to personer, derpaa en opredt seng. Vi begive os ind i paaklædningsværelset, som var i sin fulde glæde. Halvt af overlæg, halvt af følelse slyngede jeg mine arme omkring ham, og lod mig glide ned paa hans skjød. "O, min ven," udbrød jeg, "for at berede dig dette öiebliks overraskelse, maa jeg bebreide mig, at have bedrøvet dig ved et paataget ondt lune, at have, endog kun for et öieblik, tilsløret mit hjerte for dit blik. Tilgiv mig min brøde, jeg skal ved kjærlighed bestræbe mig for, at udslette den." De kan tænke dem virkningen af disse følsomme ord. Den lykkelige Ridder reiste mig, og min tilgivelse besejgledes paa den

selv samme ottoman, paa hvilken de og jeg saa muntert paa samme maade beseiglede vor evige adskillelse.

Saasom vi havde sex timer, vi kunde tilbringe sammen, og da jeg havde besluttet, at hele denne tid skulde være ham lige behagelig, saa lagde jeg baand paa hans henrökkelse, og et elskværdigt coquetterie traadte i ömhedens sted. Jeg troer, at jeg aldrig nogensinde forhen har gjort mig större umag, for at behage, ei heller nogensinde at have været bedre fornöiet med mig selv. Efter aftensmaaltidet, snart barnagtig, snart fornuftig, snart overgiven, snart fölsom, ja selv endog undertiden letfærdig, morede det mig, at betragte ham som en sultan midt i sit serail, hvis forskjellige yndlings-favoritinders rolle jeg udförte. Virkeligen modtoges disse gjentagne kjærlighedsbeviser, skjönt ydede af det selv samme fruentimmer, altid af en ny elskerinde.

Ved dagbrækningen omsider maatte vi skilles fra hinanden, og uagtet alt hvad han gjorde, for at overbevise mig om det modsatte, kunde jeg dog see, at adskillelsen var ham ligesaa nödvendig som han kun lidet attraaede den. Idet vi forlode værelset, tog jeg, som et sidste lev-vel, nöglen til dette lykkelige opholdsted, og lagde den i hans hænder med de ord: "Jeg er kun bleven eierinde af dette elskovs-tempel for deres skyld; det er billigt, at de er sammes behersker; kun offerpræsten tilkommer det, at gjøre brug deraf efter godtbefindende." Ved denne vending sögte jeg at forekomme de betragtninger, han maaskee havde kunnet anstille over min besiddelse af denne, altid mistænkelige, privat-bolig. Jeg kjender ham tilstrækkeligen, for at være vis paa, at han kun vil gjøre brug deraf med mig, og skulde jeg faae isinde,

at benytte mig af samme uden ham, saa har jeg naturligviis en anden nøgel. Han vilde af al magt faae mig til, at bestemme en dag, naar vi atter skulde mødes der; men, jeg holder endnu for meget af ham, for at slide ham saa hurtigt op. Kun med folk, man hurtigt vil skille sig ved, maa man drive kjærligheden til yderlighed. Det er noget, han ikke veed; men til lykke veed jeg det for os begge.

Jeg seer, at klokken er tre og at det er morgen, samt at jeg har skrevet et heelt bind, skjönt jeg kun vilde skrive nogle faa ord. Saa tillokkende er det tilidsfulde venskab, og dette er det, som er aarsag i, at de endnu altid er den, jeg holder meest af; men, Ridderen er rigtignok den, som meest behager mig.

Paris, den 12te august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. VOLANGES.

DERES strenge brev, min Frue, vilde have skrækket mig, saafremt jeg ikke, til lykke, her havde fundet flere grunde til beroligelse, end de meddeler mig til frygt. Denne frygtelige Hr. v. Valmont, som skulde være en skræk for alle fruentimre, synes at have nedlagt sine dræbende vaaben, förend han drog ind her i slottet. Langt fra at lægge planer her, har han end ikke medbragt nogen hensigt dertil, og egenskaben af et elskværdigt menneske, som selv hans fjender indrømme ham, er næsten forsvunden her, for at lade det godmodige træde i dets sted. Det er formodenligen landluften, som har frembragt dette mirakel. Hvad jeg kan forsikre

dem er, at uagtet han altid er om mig, hvilket næsten synes at behage ham, er der dog endnu ikke undsluppet ham noget ord, som har mindste hensyn til kjærligheden, ikke eet af de forbindtlige udtryk, som alle mandfolk tillade sig, uden at de, som han, besidde det, der er nödvendigt, for at retfærdiggjøre dem. Aldrig nöder han en til denne tilbageholdenhed, hvortil ethvert fruentimmer, der har agtelse for sig selv, nuomstunder er nödt til, at tage sin tilflugt, for at holde mandfolkene, der omgive dem, i tilbörlig afstand. Han forstaaer, ingenlunde at misbruge den munterhed, han indgyder. Han roser maaskee lidt vel meget; men, det skeer med saa megen fiinhed, at han vilde vænne selve beskedenheden til denne roes. Havde jeg en broder, da önskede jeg, at han vilde være saaledes, som Hr. v. Valmont viser sig her. Mange fruentimre önskede maaskee langt hellere nogle stærkere betegnende forbindtligheds-beviser; jeg derimod tilstaaer, at jeg er ham uendeligen takskyldig, fordi han dömmet saa vel om mig, at han ikke blander mig med disse.

Denne skildring er vistnok meget forskjellig fra den, de har udkastet; og, desuagtet kunne begge være meget lignende, naar man fastsætter tidspunkterne. Han indrømmer selv, at have begaaet mange daarskaber, og maaskee har man endnu tillagt ham adskillige. Men, jeg har truffet faa mandfolk, som taledes med mere agtelse, jeg kunde næsten sige begeistring, om agtværdige damer. De underretter mig om, at han i det mindste ikke bedrager i denne henseende; hans adfærd mod Fru v. Mer-teuil er et beviis derpaa. Han taler ofte om hende, og altid med saa megen roes, og en mine, der udtrykker

saa megen oprigtighed, at jeg virkeligen ansaae, förend jeg havde modtaget deres brev, det, han kaldte venskab imellem dem, for kjærlighed. Jeg bebreider mig denne overilede dom, hvori jeg har havt saa meget mere uret, som han selv undertiden har været omhyggelig at retfærdiggjøre hende. Jeg tilstaaer, at jeg kun betragtede som en list det, der kun var en roesværdig oprigtighed paa hans side. Jeg veed ikke, men det synes mig, at den, der er istand til, at bære et saa vedvarende venskab for en saa agtværdig dame, er ingen uforbedrelig forfører. Jeg er iövrigt aldeles uvidende om, om hans sædelige adfærd her har sin grund i et, eller andet, foretagende i nabolaug, som de formoder. Vel boe der nogle elskværdige fruentimre i omegnen; men, han gaaer kun lidt ud, undtagen om morgenen, og da siger han, at han gaaer paa jagt. Rigtignok bringer han sjældent vildt med sig tilbage; men, han forsikrer, at han ikke er nogen god skydte. Hvad han ellers bestiller udenom, bekymrer mig kun lidet; og, saafremt jeg önskede underretning derom, da skete det blot, for at have een grund mere til, enten at nærme mig deres mening, eller at faae dem til, at gaae over til min.

I henseende til det, de foreslaaer mig, at söge, at faae Hr. v. Valmont's besög her afkortet, da synes det mig betænkeligt, at vove at bede hans tante om, at fjerne sin söstersön, saa meget meer, som hun holder meget af ham. Ikke desto mindre lover jeg dem, dog kun af agtelse for dem, og ikke paa grund af nogen nödvendighed, at jeg skal benytte mig af förste leilighed, for at henvende mig med denne böen enten til hende, eller til ham selv. Hvad Hr. v. Tourvel angaaer, da er han

underrettet om, at jeg agter at forblive her, indtil han kommer tilbage, og medrette vilde han undre sig over min vægelsindighed, saafremt jeg forandrede min beslutning.

Her, min Frue, har de altsaa meget udførlige oplysninger; men, jeg har troet, at skyldte sandheden, at meddele Hr. v. Valmont et fordeelagtigt vidnesbyrd, hvortil han, som mig synes, har stort behov hos dem. Jeg er desuagtet ikke mindre erkjendtlig for det venskab, der har tilsagt dem deres brev. Det er ligeledes dette, jeg har at takke for de forbindtligheder, de har den godhed at yttre, i anledning af udsættelsen af deres Fröken datters bryllup. Jeg bevidner dem min oprigtigste tak derover; men, ihvor megen glæde jeg end lover mig af, at tilbringe disse dage hos dem, vilde jeg dog med fornöielse opofre den for det önske, at jeg maatte vide Fröken v. Volanges tidligere lykkelig, saafremt hun ellers nogensinde vil kunne vorde det, naar hun forlader en Moder, saa fuldkomment værdig hendes hele ömhed og agtelse. Jeg kan ikke undlade, at dele med hende begge disse fölelser, som saa nöie knytte mig til dem; ogsaa beder jeg dem, med godhed at modtage forsikringen om samme.

Jeg har den ære at være o. s. v.

Slottet den 13de august.

CECILIE VOLANGES TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

MIN Moder er upasselig, min Frue; hun gaer altsaa ikke ud, og jeg maa holde hende med selskab, hvorfor jeg ikke kan have den ære, at følge med dem i operaen. Jeg forsikrer dem, at jeg langt meer beklager, ikke at komme i deres selskab, end at blive borte fra skuespilhuset. Jeg beder dem, ikke at drage dette i tvivl. Jeg holder saa meget af dem! Turde jeg bede dem, at sige til Hr. Ridder Danceny, at jeg ikke har den samling, om hvilken han taledes til mig, og at det skulde glæde mig meget, saafremt han kunde bringe den med sig imorgen. Ifald han kommer idag, siger man ham, at vi ikke ere hjemme; men, det er blot, fordi Moder ikke vil modtage nogen. Jeg haaber, at hun imorgen vil befinde sig bedre.

Jeg har den ære at være, o. s. v.

Paris, den 13de august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL CECILIE VOLANGES.

DET gjør mig meget ondt, min smukke, saavel at maatte undvære den glæde, at see dem, som ogsaa at maatte høre det tilfælde, der er aarsag deri. Jeg vil haabe, at en leilighed til, at have den ære af deres selskab, snart maa findes paany. Jeg skal ikke glemme deres ærinde til Ridder Danceny, hvem det uden tvivl vil smerte meget, at erfare deres Moders upasselighed. Skulde det behage hende, at modtage mig imorgen, skal jeg

med fornöielse være hende til selskab. Saavel hun som jeg skulle da vove en dyst med Ridder Belleruche* i piquet, og idet vi vinde hans penge, skulle vi oven i kjøbet have den fornöielse, at høre dem synge med deres elskværdige lærer, hvem jeg skal foreslaae det. Skulde dette stemme overeens med deres Moders og deres eget ønske, da indestaaer jeg for mig og mine to Riddere. Lev vel, min smukke; min hilsen til min saa kjære Fru v. Volanges. Jeg omfavner dem af ganske hjerte.

den 13de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

JEG tilskrev dig ikke igaar, min bedste Sophie! men, jeg forsikrer dig paa, at det ikke er fornöielser, som ere skyld deri. Moder var syg, og jeg har hele dagen ikke forladt hende. Da jeg om aftenen kom op paa mine værelser, fandt jeg mig ikke oplagt til noget; jeg gik hurtigt tilsengs, for at være sikker paa, at dagen var til ende; aldrig har jeg heller tilbragt nogen saa kjedsomlig. Det er ikke fordi jeg jo holder meget af Moder; men, jeg kan ikke sige, hvad det var. Jeg skulde have været i operaen med Fru v. Merteuil, hvor Ridder Danceny ligeledes skulde have været, og du veed vel, at det er de to personer, jeg holder meest af. Da timen kom, jeg skulde have taget derhen, blev jeg

* Det er den samme, som talen er om i Fru v. Merteuil's breve.

imod min villie ganske beklemt om hjertet. Jeg fandt mishag i alt, og græd og græd, uden at kunne gjøre for det. Lykkeligviis laa Moder tilsengs, saa at hun ikke kunde bemærke det. Jeg er overbeviist om, at Ridder Danceny er bleven vred; men, jeg tænker nok, at skuespillet og mængden af mennesker have adspredt ham; med mig var det ganske anderledes.

Heldigviis befinder Moder sig bedre idag, tillige kommer Fru v. Merteuil til os, og medbringer en herre og Ridder Danceny; men, hun kommer altid saa sildigt, og naar man skal være saa længe alene, er det saa kjedsomligt. Klokken er endnu først elleve. Rigtignok skal jeg spille paa harpe; men, dernæst har jeg intet at bestille, uden at klæde mig, som vel vil medtage nogen tid; thi, mit haar skal sættes smukt idag. Jeg troer, at Moder Perpétue har ret, og at man vorder coquette, naar man først kommer blandt folk. Jeg har aldrig følt saa stor lyst til at være smuk, som siden nogle dage; dog troer jeg, at jeg ikke er det saa meget, som jeg tænkte; ogsaa taber man sig saa meget ved siden af de fruentimre, som bruge sminke. Jeg seer nok, at alle mandfolk finde, til exempel, Fru v. Merteuil smukkere end mig; men, det bedrøver mig aldeles ikke, thi hun holder meget af mig, og dernæst forsikrer hun mig, at Ridder Danceny dog fiader mig smukkere end hende. Det er meget oprigtigt af hende, at hun sagde mig det, det synes endog, som om det glædede hende. Dette begriber jeg imidlertid dog ikke rigtigt; men, det er, fordi hun holder saa meget af mig og han o, det har fornöiet mig saare meget; ogsaa forekommer det mig, som om man kun behöver at betragte ham, for at han vorder smuk. Jeg

skulde altid see paa ham, frygtede jeg ikke, at hans öine skulde möde mine; thi, hvergang det hænder, bringer det mig ud af fatning, og ret ligesom smerter mig. Det kan imidlertid være det samme.

Lev vel, bedste veninde; jeg vil begynde at klæde mig. Jeg holder, som altid, meget af dig.

den 14de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DET er meget smukt af dem, ikke at forlade mig i min sorgelige stilling. Det liv, jeg förer her, er i sandhed trættende ved dets overvættets rolighed og dets flau eensformighed. Ved at læse deres brev og den omstændelige beskrivelse af den dag, de tilbragte saa henrökende, har jeg vel tyve gange været fristet til, at skyde skylden paa en forretning, flyve for deres födder, og der bönfalde dem om, af gunst for mig at begaae et utroskab mod deres Ridder, som, naar alt kommer til alt, ikke fortjener sin lykke. Veed de, at de har gjort mig skinsyg paa ham? Hvad taler de om et evigt brud? jeg fornægter denne eed, som er fremsagt i vanviid: vi havde ikke været værdige til at aflægge den, saafremt det havde været vor agt at holde den. O, lad mig blot cengang komme til, at hevne mig i deres arme for den ærgrelse, Ridderens lykke ufrivilligen har foraarsaget mig. Jeg tilstaaer, at jeg vorder fortvivlet, naar jeg betænker, at dette menneske, uden overlæg, uden at give sig mindste umag, blot dyriskt fölgende sit hjertes tilsigelse, har

fundet en lykke, som ikke kan vorde mig til deel. O, jeg skal forstyrre den!.... lov mig, at jeg skal forstyrre den. Finder de dem selv ikke ydmyget? De gjør dem umag for, at bedrage ham, og han er lykkeligere end de. De troer ham i deres lænker? nei, det er dem, som ligger i hans! Han sover roligt, medens de vaager for hans fornöielse. Hvad vilde hans slave kunne gjøre mere?

Lad mig sige dem det, min smukke veninde, saa længe de deler dem imellem adskillige, föler jeg ikke ringeste skinsyge; thi, jeg seer da kun i deres elskere Alexanders efterfölgere, uformuende til, at bevare imellem sig hele det rige, i hvilket jeg herskede ene. Men, overlader de dem udelukkende til een af dem, vorder et andet menneske ligesaa lykkeligt som jeg, da er dette noget, jeg ingenlunde taaler: tænk ikke, at jeg taaler det! Tag enten mig igjen, eller tag flere, men tilintetgjör ikke, ved at give nogen enkelt fortrinet, det ubrödelige venskab, vi have tilsvoret hinanden.

Er det ikke nok, at jeg maa beklage mig over kjærligheden? De seer, at jeg gaaer ind i deres anskuelser, og at jeg tilstaaer mine feil. Saafremt det i gjerningen er at være forelsket, naar man ikke kan leve, uden at besidde dem, man attraaer, og man derfor opofrer sin tid, sine fornöielser og sit liv, da er jeg virkeligen forelsket. Jeg er endnu ikke kommen videre. Jeg skulde endog aldeles ikke have noget at tilmelde dem i saa henseende, saafremt der ikke var hændtes et tilfælde, der har givet mig stof til megen eftertanke, og som jeg endnu er uvis om, enten jeg skal ængste mig derover, eller jeg skal drage haab deraf.

De kjender min jæger, en sand skat til rænker, og en fuldkommen komediant; de kan vel tænke dem, at hans befalinger löde paa, at forelske sig i Præsidentindens kammerjomfrue, og at beruse folkene her. Strikken har mere lykke end jeg; thi, han har alt opnaaet sit ønske. Han har nyligen opdaget, at Fru v. Tourvel har paalagt een af sine folk, at indhente efterretninger om mine foretagender, ja selv at følge mig paa mine morgenvandringer saa nøie som muligt, uden at vorde bemærket. Hvad bilder denne kone sig ind? hun, den beskedneste af alle, tör vove paa ting, som vi neppe turde tillade os! Ja, jeg sværger Dog förend jeg kan tænke paa, at hevne mig for denne fruentimmerlist, lader os söge at udfinde, hvorledes vi kunne drage fordel deraf. Hidtil havde disse udflugter, som man finder mistænkelige, ingen hensigt; nu maa der gives dem en. Det er noget, som kræver min hele opmærksomhed, og jeg maa forlade dem, for at tænke derpaa. Lev vel, min smukke veninde.

Slottet den 15de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

O, min Sophie, hör kun nu noget nyt! maaskee burde jeg ikke sige dig det; men, jeg maa endeligen tale til nogen derom, jeg kan umuligt holde det længer hos mig selv. Ridder Danceny jeg er saa forvirret, at jeg næsten ikke kan skrive, og jeg veed ikke, hvorledes jeg skal begynde. Efter den morsomme aften, jeg fortalte

dig, at jeg tilbragte hos Moder med ham og Fru v. Merteuil, sagde jeg dig ikke mere om ham, fordi jeg ikke meer vilde tale til nogen om ham. Dog tænkte jeg altid paa ham. Siden er han bleven saa sørgmodig, saa sørgmodig, at det gjør mig ganske ondt; og da jeg spurgte ham om aarsagen, svarede han, at det var intet; dog saae jeg nok, at der feilede ham noget. Endeligen igaar var han endnu meer bedrøvet end ellers, hvilket dog ikke hindrede ham i, at have den artighed, at synge med mig som sædvanligt; men, hver gang han saae paa mig, blev jeg beklemt om hjertet. Da vi ophørte at synge, satte han min harpe ind i dens gjemme, og idet han overleverede mig nøglen dertil, bad han mig, at spille endnu engang samme aften, naar jeg var ene. Jeg formodede aldeles intet; jeg vilde ikke engang spille; men han bad mig saa meget derom, at jeg tilsidst lovede ham det. Han havde rigtig nok sine grunde. Da jeg var kommen paa mine værelser, og min kammerjomfrue havde forladt mig, vilde jeg igjen tage min harpe frem; men, jeg fandt i strengene et brev fra ham, der kun var sammenfoldet, uden at være forseiglet. O, dersom du vidste alt, hvad han siger mig deri! Siden jeg har læst hans brev, er jeg saa glad, at jeg ikke kan tænke paa andet. Jeg har læst det fire gange efter hverandre, hvorpaa jeg omhyggeligen gjemte det i mit skriverbord. Jeg kunde det udenad, og da jeg var gaet tilsengs, gjentog jeg det saa ofte, at der ikke var tanke til, at falde i søvn. Saasnart jeg lukkede öinene, saae jeg det for mig, og derpaa sagde jeg til mig selv alt, hvad jeg nyligt havde læst. Först sildigen faldt jeg i søvn, og saasnart jeg igjen vaagnede (det var endnu

meget tidligt), tog jeg atter hans brev; for at læse det i magelighed. Jeg tog det med i sengen, og derpaa kyssede jeg det, som om Det er maaskee ikke rigtigt, saaledes at kysse et brev; men, jeg kunde ikke lade det være.

Nu, bedste veninde, saafremt jeg er meget fornöiet, er jeg ogsaa i stor forlægenhed; thi, jeg tør vist aldrig svare paa dette brev. Jeg veed nok, at jeg ikke burde gjøre det; men, han har bedet mig derom, og saafremt jeg ikke svarer, er jeg vis paa, at han igjen vorder sørgmodig. Det er dog meget ulykkeligt for ham! Hvad raader du mig til? men, du veed vel ikke mere end jeg. Jeg havde stor lyst, at tale til Fru v. Merteuil derom, som holder meget af mig. Hvor gjerne vilde jeg tröste ham; dog vilde jeg ikke foretage mig noget, som var slemt. Man anbefaler os saa meget, at have et medlidende hjerte, og tilsidst forbyder man os, at følge dets tilsigelser, naar det angaaer et mandfolk! Dette er heller ikke billigt. Er et mandfolk ikke ligesaa vel vor næste, som et fruentimmer? endnu mere, har man ikke sin fader som sin moder, sin broder som sin söster? og endnu er altid ens mand tilbage. Skulde jeg imidlertid gjøre noget, som var uret, vilde maaskee endog Hr. Danceny selv faae mindre gode tanker om mig. Ja, saa maa han dog hellere være sørgmodig, og jeg vil desuden endnu altid have tiden for mig, Fordi han tilskrev mig igaar, behöver jeg dog ikke, at svare ham idag; desuden taler jeg iaften med Fru v. Merteuil, og saafremt jeg har mod dertil, vil jeg fortælle hende alt. Naar jeg ikke gör andet, end hvad hun siger, vil jeg ikke have noget at bebreide mig. Maaskee siger hun mig endog, at jeg

kan give ham et lidet svar, for at han ikke skal vorde bedrøvet. O, jeg er i en græsselig forlægenhed.

Lev vel, bedste veninde. Siig mig endeligen dine tanker.

den 19de august.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

FÖREND jeg overlader mig, min Fröken, skal jeg sige enten til fornöielsen, eller til trangen, at tilskrive dem, maa jeg begynde med, at udbede mig af dem, at de vil höre mig. Jeg föler, at jeg, for at vove at gjøre dem bekjendt med mine fölelser, behöver deres overbærelse; saafremt jeg kun vilde retfærdiggjøre dem, vilde den være mig unödvendig. Hvad kan jeg overhoved gjøre andet, end vise dem deres værk? og, hvad kan jeg have at sige dem, som mit blik, min forlægenhed, min hele adfærd, ja selv min taushed, ikke allerede skulde have sagt dem? O, hvorfor skulde de vredes over en fölelse, de selv har fremkaldt? Hidrörende fra dem, er den, uden tvivl, ogsaa værdig til, at tilbydes dem, og fordi den er brændende som min sjæl, er den dog ikke mindre reen end deres egen. Skulde det være en forbrydelse, at sætte en höi priis paa deres henrivende ansigtstræk, deres forföriske talenter, deres fortryllende ynde og denne rörende blidhed i sæder, der tilföier en uvurdeerlig værdi til hine allerede saa uskatteerlige egenskaber? Nei, sikkert ikke; men, uden at være skyldig, kan man være ulykkelig; og, denne skjæbne

er det, der forestaaer mig, saafremt de ikke skulde værdige, at modtage min hyldning. Det er den første, mit hjerte nogensinde har tilbudet. Uden dem vilde jeg endnu være om ikke lykkelig, dog rolig. Men, jeg saae dem: min rolighed forsvandt, og min lykke er uvis. De undrer dem over min sørgmodighed, de spørger mig om aarsagen dertil, undertiden har jeg endog troet, at den bedrøvede dem. O, siig blot eet ord, og min lyksalighed vil være deres værk. Men, förend de udtaler det, betänk, at eet ord ogsaa kan gjøre min ulykke grændselös. Vær altsaa min skjæbnes beherskerinde. Ved dem vorder jeg enten evig lykkelig, eller ulykkelig. I hvilke mig dyrebarere hænder skulde jeg vel kunne nedlægge en sag af större vigtighed?

Jeg vil ende som jeg begyndte, med at paakalde deres overbærenhed. Jeg har bönfaldet dem om, at höre mig; jeg vover endnu mere, og beder dem om, at meddele mig et svar. At afslaae det, vilde være, at lade mig troe, at de finder dem fornærmet, og mit hjerte er mig borgen for, at min höiagtelse er liig min kjærlighed.

E. s. For at svare mig, kunde de, om det behager dem, betjene dem af samme middel, som jeg benytter, for at bringe dette brev i deres hænder; det forekommer mig lige sikkert og bekvæmt.

den 18de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

HVORLEDES, Sophie, du dadler iforveien det, jeg vil gjøre? Jeg var vel ikke urolig nok? og nu kommer du, og forøger min ængstelse. Det er indlysende, siger du, at jeg ikke bør svare. Ja, du taler i din gode ro, og veed desuden ikke, hvorledes tingen forholder sig; ei heller kan du der see noget. Jeg er overbeviist om, at hvis du var i mit sted, gjorde du det samme som jeg. Vistnok bør man, ialmindelighed taget, ikke svare, og du har vel seet af mit gaars brev, at jeg ikke vilde det; men, hvad jeg troer, er, at endnu ingen nogensinde har befundet sig i det tilfælde, hvori jeg nu er.

Og endnu oven i kjøbet at være nødt til, ene at skulle tage sin bestemmelse. Fru v. Merteuil, som jeg haabede at see iaftes, kom ikke. Alt sammensværger sig imod mig; det er hendes skyld, at jeg kom til at kjende ham. Det er næsten altid i selskab med hende, at jeg har seet ham og talet med ham. Jeg ønskede hende just ikke noget ondt derfor; men, hun lader mig dog sidde i min forlægenhed. O, hvor jeg er at beklages!

Forestil dig blot, at han igaar kom som sædvanligt. Jeg var saa forvirret, at jeg ikke vovede, at see paa ham. Han kunde ikke tale noget derom, thi Moder var nærværende. Jeg formodede nok, at han vilde blive vred, naar han saae, at jeg ikke havde svaret ham. Jeg vidste ikke, hvilket ansigt jeg skulde sætte op. Et öieblik derefter spurgte han mig, om jeg befalede, at han skulde hente min harpe. Mit hjerte bankede saa stærkt,

at alt, hvad jeg saae mig istand til at gjöre, var, at svare ja. Da han bragte den, var det endnu værre. Kun et öieblik kastede jeg et blik paa ham. Han saae ikke paa mig, men han saae ud, saa man skulde have sagt, at han var syg. Det gjorde mig meget ondt. Han satte sig til, at stemme min harpe, og derpaa sagde han, idet han bragte mig den: ak, Fröken!..... Han sagde kun disse to ord, men det var i en tone, som tiltetgjorde mig aldeles. Jeg greb nogle toner paa harpen, uden at vide, hvad jeg gjorde. Moder spurgte, om vi ikke skulde synge. Jeg önskede, aldrig at have havt nogen stemme. Med forsæt valgte jeg en arie, jeg ikke kunde; thi, jeg var ganske sikker paa, at jeg ikke kunde synge nogen, og man vilde da strax have lagt mærke dertil. Lykkeligviis kom der et besög, og saasnart jeg hörte, at karethene kjörte ind, bad jeg ham, igjen at sætte min harpe paa sit sted. Jeg var meget bange for, at han skulde gaae med det samme, men han kom dog tilbage.

Medens Moder og damen, som var kommen, talede sammen, vilde jeg blot et öieblik see paa ham. Vore blik mödtes, og det var mig umuligt, at bortvende mine öine fra hans. Et öieblik derpaa saae jeg ham udgyde taarer, saa at han maatte vende sig om, for at man ikke skulde bemærke det. Nu kunde jeg ikke længer holde mig, men fölte, at jeg ligeledes maatte græde. Jeg gik ud, og skrev ufortövet med blyant paa en lap papiir: "Jeg beder dem, vær ikke saa sörgmodig; jeg lover, at svare dem." Du vil vistnok ikke kunne sige, at der var noget ondt deri; desuden skete det, uden at jeg veed hvorledes. Jeg satte papiret imellem strengene paa

min harpe, ligesom han havde gjort ved sit brev, og gik igjen ind i salen. Nu følede jeg mig roligere. Hvor jeg længtes efter, at damen skulde kjøre bort. Til lykke var hun kun kommen til et kort besøg, og tog hurtigen bort igjen. Saasnart hun havde forladt os, sagde jeg, at jeg igjen ønskede, at synge til min harpe, og bad ham, at hente den. Jeg saae godt paa hans ansigt, at han ikke havde formodning om noget. Men, da han kom tilbage, o, hvor glad var han da ikke! Idet han stillede harpen foran mig, vendte han sig saaledes, at Moder ikke kunde see, at han tog min haand, og trykkede den, men paa en maade.... Det varede kun et öieblik, men jeg kan aldrig sige dig den fornöielse, jeg følede derved. Jeg trak dog min haand strax tilbage, og har altsaa intet at bebreide mig.

Du seer nu vel, bedste veninde, at jeg ikke kan fritage mig for at tilskrive ham, siden jeg har lovet ham det; og siden vil jeg ikke meer gjøre ham bedrövet, thi jeg lider mere derved end han. Var noget ondt aarsag deri, vilde jeg vistnok ikke gjøre det; men, hvad ondt kan der være i at skrive, isærdeleshed naar det skeer, for at hindre nogen i at vorde ulykkelig? Hvad der meest sætter mig i forlægenhed, er, at jeg ikke saa rigtigt forstaaer at skrive et brev; men, han kan nok indsee, at det ikke er min skyld, og desuden er jeg vis paa, at da talen deri kun vil vorde om mig, vil det dog altid være ham kjærkomment.

Lev vel, bedste veninde. Finder du, at jeg handler urigtigt, saa siig mig det; men, jeg troer det ikke. I forhold til, som öieblikket, da jeg skal tilskrive ham, nærmer sig, banker ogsaa mit hjerte saa heftigt, at

jeg slet ikke kan begribe det. Desuagtet maa jeg det, siden jeg har lovet ham det. Lev vel.

den 20de august.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

DE var igaar saa sørgmodig, min Herre, hvilket gjorde mig saa ondt, at jeg besluttede mig til, at love dem et svar paa det brev, de har tilskrevet mig. Ikke desto mindre indseer jeg nok idag, at jeg ikke burde gjøre det; da jeg imidlertid har lovet det, vil jeg heller ikke bryde mit ord, hvilket ogsaa maa overtyde dem om det venskab, jeg bærer for dem. Nu, da de veed det, haaber jeg, at de ikke oftere forlanger, at jeg skal tilskrive dem. Ligeledes haaber jeg, at de ikke siger til nogen, at jeg har tilskrevet dem, da man sikkert vilde dadle mig derfor, som det ogsaa vilde skaffe mig megen fortred. Jeg smigrer mig tillige med, at de desaarsag ikke fatter slette tanker om mig, hvilket vilde smerte mig mere end alt andet. Jeg kan forsikre dem om, at jeg ikke vilde have viist denne føielighed mod nogen anden end mod dem. Turde jeg nu vel bede dem om, ikke længer at være saa sørgmodig, som forhen? thi, det berøver mig al den glæde, jeg finder ved, at see dem. De seer, hvor aabenhjertigt jeg taler med dem. Jeg forlanger ikke mere, end at vort venskab altid maatte vedvare; men, jeg beder dem, ikke oftere at tilskrive mig.

Jeg har den ære o. s. v.

den 20de august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

AH, strik! de taler godt for mig, af frygt for, at jeg skal gjøre nar af dem. Nu, jeg tilgiver dem; de tilskriver mig saa mange galskaber, at jeg vel maa tilgive dem den uvirksomhed, hvori deres Præsidentinde holder dem. Jeg troer ikke, at min Ridder vilde være saa overbærende som jeg; han vilde vel være den mand, der ikke bifaldt den fornyede-forpagtning, og som aldeles ikke vilde finde noget morsomt i vore selsomme indfald. Jeg har leet meget af dem, og det gjorde mig i sandhed ondt, at maatte lee ene deraf. Havde de været her, veed jeg ikke, hvortil denne overgivenhed kunde have forledet mig; men, jeg har havt tid til eftertanke, og har væbnet mig med strengthed. Jeg vil ikke sige, at jeg skulde negte det for bestandigt; men, jeg udsætter det, og dertil har jeg ret. Jeg sætter maaskee endog nogen forfængelighed deri, men er man først engang forhippet paa spillet, veed man ikke, hvor man vil ende. Endnu var jeg maaskee den kone, der kunde fængsle dem paany, der kunde faae dem til, at glemme deres Præsidentinde; men, skulde jeg, uværdige som jeg er, lede dem bort fra dydens bane, hvilken skjændsel vilde det ikke være! For at undgaae denne fare, saa hör mine vilkaar.

Saafermt de har besiddet deres skjønne, andægtige, og de har givet mig et beviis derpaa, kom til mig, og jeg skal ganske være deres. Men, de er vel ikke uvidende om, at man i vigtige sager ikkun modtager skriftlige beviser. Ved denne foranstaltning vorder jeg, paa den ene side, en belønning istedetfor en tröst, og denne

tanke er mig behageligere; paa den anden side vorder deres held hos Præsidentinden meer pirrende, idet det i sig selv vorder et middel til ntroskab. Kom derfor, kom snarest muligt, og medbring mig pantet paa deres triumph, liig vore djærve riddere, der for deres skjönnes födder nedlagde de glimrende frugter af deres seirvinding. Jeg er, alvorligen talet, dog nysgjerrig efter at erfare, hvad en bedesöster vil kunne skrive efter et sligt öieblik, og med hvilket slör hun bedækker sin tale, efter at hun ikke længer lader det tilslöre sin person. Det tilkommer dem at bestemme, om jeg holder mig i för höi en priis; men, jeg lader dem vide iforveien, at de ikke vil faae noget afslag. Indtil den tid maa de, min kjære Baron, finde det tilpas, at jeg bliver min Ridder tro, og at jeg morer mig med, at gjöre ham lykkelig, den lille ærgrelse uagtet, det foraarsager dem.

Havde jeg mindre gode sæder, troer jeg imidlertid dog, at han i dette öieblik kunde faae en farlig medbeilerske, nemlig den lille Volanges. Jeg er naragtigen forelsket i dette barn; det er en sand lidenskab. Skulde jeg ikke tage meget feil, da vorder hun en af vore meest yndede damer. Jeg seer hendes lille hjerte udvikle sig, og dette er et henrökkende skue. Hun elsker allerede brændende sin Danceny, kun veed hun det endnu ikke selv. Endog han har, skjönt höist forelsket, endnu sin alders tilbageholdenhed, og tör ikke sige hende det.

Som begges fortrolige bemærker jeg fuldkomment deres gjensidige tilbedelse. Den lille har isærdeleshed stor lyst til, at sige mig sin hemmelighed; i de sidste dage har jeg især seet, hvor den har trykket hende, og kunde have viist hende en stor tjeneste med, at komme

hende lidt til hjælp; men, jeg glemmer ikke, at det er et barn, og vil ikke udsætte mig for noget. Danceny har udladt sig lidt tydeligere mod mig; men, hvad ham angaaer, da har jeg taget min beslutning, og vil aldeles ikke høre ham. I henseende til den lille, da føler jeg mig stundom fristet til, at gjøre hende til min lærling; det er en tjeneste, jeg havde lyst at vise Gercourt. Han giver mig tid nok dertil, thi han forbliver paa Corsika til october-maaned. Jeg ønskede ret, at benytte mig af denne tid, og at vi skulde give ham en allerede fuldkomment dannet kone istedet for hans uskyldige kostgjængerske. Hvilken uforskammet sikkerhed besidder dog ikke dette menneske, at han vover, at sove roligt, saa længe et fruentimmer, der har grund til klage over ham, endnu ikke har hevnet sig? Hör! befandt den lille sig her i dette öieblik, indestod, jeg ikke for, hvad alt jeg sagde hende.

Lev vel, Baron; god nat og god lykke; men, for Guds skyld, gaae dog fremad. Betänk, at saafremt de ikke kommer til at besidde denne kone, ville de andre rödme ved, at have besiddet dem.

den 20de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

ENDELIGEN har jeg gjort et skridt fremad, min smukke veninde, men et stort skridt, og som, har det end ikke fört mig lige til maalet, i det mindste har ladet mig bemærke, at jeg nærmer mig til samme, og har tilintet-

gjort min frygt for, at være kommen paa en urigtig vei. Jeg har omsider erklæret min kærlighed; og, skjönt man iagttog den meest haardnakkede taushed, modtog jeg dog det maaskee mindst tvetydige og meest smigrende svar. Dog, lader os ikke ile begivenhederne iforveien, men begynde forfra.

De erindrer dem, at man lod udspeides mine skridt. Nu vel! jeg har villet, at dette saa lidet anstændige middel skulde tjene til offentlig opbyggelse. Hör derfor, hvad jeg gjorde. Jeg paalagde min troe tjener, at opspørge i nabolaugene nogle fattige, som trængte til hjælp. Dette var ikke meget vanskeligt. Igaar-eftermiddags lod han mig vide, at man idag-morgens vilde bemægtige sig hele bohavet, tilhørende en familie, som ikke kunde betale sin landskat. Jeg underrettede mig først om, der i denne familie ikke fandtes nogen pige, eller kone, hvis alder, eller ansigtstræk, kunde gjøre min handling mistænkelig; og, da dette ikke var tilfældet, erklærede jeg ved aftenbordet min hensigt, næste morgen at gaae paa jagt. Her maa jeg lade min Præsidentinde vederfares ret: uden tvivl fölede hun lidt samvittighedsnag over de befalinger, hun havde givet; og, da hun ikke besad kraft nok til, at undertrykke sin nysgjerrighed, vilde hun i det mindste modsætte sig min hensigt. Det vilde, meente hun, vorde en overordenlig varme; jeg löb fare for, at vorde syg; jeg vilde ikke faae noget vildt, men forgjæves anstrenge mig; og under denne samtale lode hendes öjne, som maaskee sagde mere, end hun selv önskede, mig tilstrækkeligen bemærke, at det var hendes hensigt, jeg skulde tage hendes slette grunde for gode. Jeg vogtede mig vel for, kan de tænke, at give efter, og jeg mod-

stod ligeledes et lidet stikleri mod jagten og jægrene, saavel som en liden mørk mine, der hele den övriga aften svævede over dette himmelske ansigt. Jeg frygtede et öieblik for, at hun skulde tilbagekalde sin befaling, og at hendes ömhed skulde skade mig. Jeg beregnede ikke tilstrækkeligt et fruentimmers nysgjerrighed; ogsaa bedrog jeg mig. Min jæger beroligede mig endnu samme aften, og tilfreds gik jeg tilsens.

I dagbrækningen staaer jeg op, og vandrer afsted. Næppe er jeg kommen halvtredsindstyve skridt fra slottet, förend jeg bemærker min spion, som fölger efter mig. Jeg begynder jagten, og gaaer tvers over markerne henimod den af mig bestemte landsby, uden anden fornöielse paa veien, end at faae knegten, der fulgte mig, og som ikke turde forlade landeveien, til at bruge sine been, idet han stundom maatte gjøre en omvei, tre gange saa lang som den strækning, jeg tilbagelagde. Idet jeg udmattede ham, blev jeg selv overordenlig varm, og kastede mig i skyggen af et træ. Han derimod var uforskammet nok til, at liste sig bag en hække, tyve skridt fra mig, og der ligeledes at sætte sig. Et öieblik fölede jeg mig fristet til, at sende ham skuddet, der var i bössen, som, skjönt den kun var ladet med smaa hagel, vilde have givet ham et tilstrækkeligt beviis paa nysgjerrighedens farer. Til lykke for ham erindrede jeg mig, at han var nyttig, ja endog nödvendig til mit öiemeed, og denne betragtning frelste ham.

Imidlertid kommer jeg til landsbyen; her seer jeg bevægelse; jeg erkjendte mig, og man fortæller, hvad der er paa færde. Jeg forlanger at tale med skatteinddriveren, og, idet jeg lader mig bevæges af min ædel-

modige medlidenhed, betaler jeg sex-og-halvtredsindstyve livres, hvilket var den sum, der skulde have bragt fem personer til, at ligge paa straa og til fortvivelse. Efter denne saa almindelige handling, kan de ikke forestille dem, hvilket chor af velsignelser der gjænlöd omkring mig, hvor mange erkjendtligheds-taarer den gamle familiefader udgjöd, hvilke forskjönkede dette patriarchalske ansigt, paa hvilket nogle öieblikke forhen præget af en vild fortvivelse stod malet og forstillede det. Medens jeg betragtede dette optrin, nærmede sig mig en yngre bonde, der förte en kone og to börn ved haanden, og som, idet han med iilsomme skridt kom hen imod mig, sagde til disse: "Lader os alle knæle for dette Guds billed!" og i samme öieblik saae jeg mig omringet af denne familie, som laa for mine födder. Jeg tilstaaer min svaghed: mine öine vædedes af taarer, og jeg fölede en uvilkaarlig, men henrökkende, bevægelse i mit indre. Jeg blev forundret over den fornöielse, man kan föle ved, at gjöre godt, og jeg skulde være tilböielig til at troe, at det slags folk, som kaldes dydige, ikke have saa stor fortjeneste, som man vil indbilde os. I hvorum alting er, saa fandt jeg det billigt, at betale disse stakels folk for den fornöielse, de havde forskaffet mig. Jeg havde endnu ti louis'dorer hos mig, hvilke jeg forærede dem. Her toge taksigelserne paany deres begyndelse; men, de vare ikke meer i saa höi en grad höitidelige; det nödvendiges tilfredsstillelse havde fremkaldt den ophöiede, den sande store virkning; det övrige var kun almindelige erkjendtligheds- og beundrings-ytringer for en overflödig gave.

Imidlertid lignede jeg, midt i denne families sladderagtige velsignelser, ikke ilde helten i et drama, i opløsningsscenen. De vil bemærke, at den troe spion, fremfor alle, befandt sig i hoben. Min hensigt var opnaaet; jeg forlod dem alle, og vendte tilbage til slottet. Alt taget i betragtning, lykønsker jeg mig til mit paafund. Denne kone er det vistnok værd, at jeg gjør mig saa megen umag for hendes skyld. Den vil en dag werde min anbefaling hos hende, og da jeg, saa at sige, har betalt hende forud, vil jeg ogsaa have den ret, at behandle hende efter godtbefindende, uden at behøve at gjøre mig nogen bebreidelse.

Jeg glemte at sige dem, at jeg, for at benytte mig af alt, bad disse gode mennesker om, at opsende bønner til himlen for min plans lykkelige udfald. De vil faae at see, om disse bønner ikke allerede tildeels ere gaaede i opfyldelse. Men, man lader mig vide, at aftenbordet er dækket, og det vilde werde for sildigt at afsende dette brev, naar jeg først sluttede det, efterat have spiist. Det øvrige altsaa til næste post. Det gjør mig ondt, thi det, der er tilbage, er det bedste. Lev vel, min smukke veninde. De har frastjaalet mig nogle öieblikke, hvori jeg kunde have seet hende.

den 20de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. VOLANGES.

DET vil uden tvivl glæde dem, min Frue, at erfare et træk af Hr. v. Valmont, hvilket, som mig synes, særde-

les meget staaer i modsigelse til alle dem, man har fortalt dem om ham. Det er saa piinligt, at tænke ufordeeltigt om hvem det end maatte være, saa ubehageligt, kun at finde laster hos dem, der besidde alle nødvendige egenskaber, for at elske dyden; de sætter tilige saa høi en priis paa, at være overbærende, at man ikke kan andet, end vise dem en forbindtlighed, naar man forskaffer dem leilighed til, at tilbagekalde en altfor streng dom. Hr. v. Valmont synes mig berettiget til, at haabe denne gunst, jeg kunde næsten sige denne retfærdighed. Tillad mig at sige, hvorfor jeg tænker saaledes.

Imorges var han paa een af disse udvandringer, som kunde lade formode et, eller andet, forehavende i omegnen, saaledes som det var faldet dem ind: en tanke, jeg bebrejder mig, kun altfor villigen at have deelt med dem. Til lykke for ham, og fremfor alt til lykke for os, fordi det hindrer os i, at være uretfærdige, skulde en af mine folk samme vei som han,* og ved den leilighed blev min dadelværdige, men lykkelige, nysgjerrighed tilfredsstillet. Han underrettede mig om, at Hr. v. Valmont, som i landsbyen . . . forefandt en ulykkelig familie, hvis bohæve skulde sælges for tilbagestaaende skatter, ikke blot velvilligen betalte disse stakkels folks gjæld, men gav dem desuden endnu en temmeligen betydelig sum. Min tjener var vidne til denne dydige handling, og han berettede mig end vidre, at bönderne, som taledes med hverandre og med ham, havde sagt, at

* Fru v. Tourvel tör altsaa ikke vedgaae, at det skete paa hendes befaling.

en tjener, som de betegnede, og som han troer, at være Hr. v. Valmont's, igaar havde søgt, at faae underretning om, hvilke af landsbyens beboere, der trængte til hjælp. Forholder dette sig saaledes, da er det ikke blot en forbigaaende medlidenhed, som bestemmes af leiligheden, det er selve bestræbelsen efter, at udöve velgjörenhed, der er de skjönneste sjæles meest ophöiede dyd. Dog, hvad enten det er tilfælde, eller forsæt, da er det altid en ædel og roesværdig handling, hvis blotte fortælling har rört mig indtil taarer. Endnu bör jeg tilføie, og endnu altid af retfærdighed, at da jeg taledes til ham om denne handling, som han ikke nævnede med noget ord, begyndte han med at forsvare sig, og tillagde den, da han endeligen tilstod den, en saa ringe værdi, at hans beskedenhed fordoblede hans fortjeneste.

Siig mig dog nu, min agtværdige veninde, om Hr. v. Valmont virkeligen skulde være et letfærdigt menneske uden bedring? Dersom han kun er dette, men handler dydigt, hvad bliver der da tilbage for sædelige folk? Hvorledes! skulde de onde dele med de gode velgjörenhedens hellige glæde? Skulde Gud vel tillade, at en dydig familie modtog af en skurks haand en velgjøring, for hvilken den opsendte sine bønner til Forsynet? Nei, hellere vil jeg troe, at slige vildfarelser, skjönt langvarige, ikke ere evige, ligesom jeg heller ikke kan forestille mig, at den, der udöver det gode, er en fjende af dyden. Hr. v. Valmont er maaskee kun eet eksempel mere paa det farlige i bekendtskaber. Ved denne tanke, som behager mig, vil jeg dvæle. Dersom den, paa den ene side, kan tjene til, at retfærdiggjøre ham i deres öine, da gjør den, paa den anden side,

mig det venskab stedse dyrebarere, som mit hele liv ikke skal udslukkes for dem.

Jeg har den ære o. s. v.

E. s. Fru v. Rosemonde og jeg ville i dette öieblik ligeledes besøge den agtværdige og ulykkelige familie, og tilføie vor sildigt kommende hjælp til Hr. v. Valmont's. Vi tage ham med os. I det mindste ville vi forskaffe disse gode mennesker den glæde, at see deres velgjører igjen, hvilket, som jeg troer, er alt, hvad han har ladet tilbage for os at udrette.

den 20de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

Vi slap ved min tilbagekomst til slottet; jeg skal nu fortælle, hvad der hændtes videre.

Jeg gav mig kun tid til, at omklæde mig hurtigt, og gik derpaa ind i salen, hvor min skjönnne broderede paa et tæppe, medens sognepræsten forelæste min gamle tante aviserne. Jeg satte mig hos, haandarbejdersken. Blik, endnu ömmere end sædvanligt, og næsten kjærtegnende, lode mig snart gjette, at tjeneren havde aflagt regnskab for sin sendelse; heller ikke saae min elskværdige nysgjerrige sig istand til, længer at tie med hemmeligheden, *hun havde aflightet mig*; og, uden at frygte for, at forstyrre en ærværdig præst, hvis foredrag dog saa temmeligen lignede søndags-forkyndelsen, sagde hun: "Jeg har ogsaa en nyhed at melde;" og öieblikligen fortalte hun det forefaldne med en nöiag-

tighed, som gjorde hendes beretters kundskaber ære. De kan tænke dem, at jeg var beskedenheden selv. Men, hvo skulde kunne standse et fruentimmer, naar hun er i færd med at rose den, hun elsker uden at vide det? Jeg tog altsaa den beslutning, at lade hende vedblive at fortælle. Man skulde have sagt, at hun holdt en lovtale over en helgen. I hele den tid iagttog jeg, ikke uden haab, alt, hvad hendes fyrige blik lovede kjærligheden i udbytte, hendes bevægelser, der vare blevne friere, og, fremfor alt, tonen af hendes stemme, som, ved sin allerede kjendelige forandring, forraadte hendes oprørte sind. Næppe havde hun ophørt at tale, förend Fru v. Rosemonde udbrød: "Kom hid, min söstersön, kom hid, og lad mig omfavne dig!" Jeg bemærkede strax, at den skjönnne fortællerinde heller ikke paa sin side kunde undslaae sig for, at vorde omfavnet. Hun vilde imidlertid flygte; men, hun var snart i mine arme; og, langtfra at have kraft nok til, at modsætte sig, kunde hun næppe holde sig opreist. Jo meer jeg iagttager denne kone, jo önskværdigere forekommer hun mig. Hun skyndte sig tilbage til sit arbeid, og havde for alle udseende af paany at begynde sit broderie; men, jeg bemærkede fuldkomment vel, at hendes skjælvende haand ikke tillod hende, at vedblive arbeidet.

Efter middagsbordet vilde damerne besøge de fattige, som jeg saa gudsfrygtigen havde hjulpet. jeg fulgte med dem. Jeg vil forskaane dem for dette andet optrin, fuldt af erkjendtligheds- og taknemmeligheds-ytringer. Mit hjerte, beklemt af en salig erindring, iler til öieblikket, da vi kom tilbage til slottet. Paa veien taledes min smukke Præsidentinde, meer adspredt end sædvan-

ligt, ikke et ord. Aldeles beskjæftiget med, at finde et middel til, at drage fordeel af den virkning, dagens begivenhed havde frembragt, var jeg ligeledes taus. Ene Fru v. Rosemonde taledes, og fik af os kun korte og sparsomme svar. Vi maae sikkert have kjedet hende. Dette var min hensigt, og den lykkedes mig. Da vi stege ud af vognen, gik hun ind i sit eget værelse, og lod mig blive ene med min skjønne i den slet oplyste sal: henrivende halvmørke, som satte mod i den frygt-somme kjærlighed.

Jeg havde ikke den uleilighed, at henvende samtalen paa den attraaede gjenstand: den elskværdige formanerindes iver kom mig her meer til hjælp, end det vilde have lykkedes mig ved min snedighed. "Naar man er saa værdig til at gjøre vel," sagde hun, idet hun hæftede et ömt blik paa mig, "hvorledes skulde man da kunne tilbringe sit liv med, at gjøre ondt?" "Jeg fortjener," svarede jeg hende, "hverken denne roes, eller denne dadel, og jeg kan ikke begribe, at de med deres forstand endnu ikke har forstaaet mig. Skulde min tillid end skade mig hos dem, er de dog altfor værdig til samme, for at det skulde være mig muligt, at unddrage dem den. De vil finde nøglen til mit forhold i en ulykkeligviis altfor letsindig karakter. Omgiven af mennesker uden sæder, har jeg efterlignet deres laster, maaskee har jeg endog sat en egenkjærlighed i, at overgaae dem. Her, hvor jeg finder mig henreven af dydens exempel, uden haab om, at vorde det liig, har jeg i det mindste søgt, at følge det. Ak, maaskee vilde den handling, for hvilken jeg idag har erhvervet mig deres bifald, tabe sin værdi i deres öine, saafremt de kjendte dens sande bevæggrund!"

(De seer, min smukke veninde, hvor nær jeg kom sandheden.) "Det er ikke mig," vedblev jeg, "at disse fattige folk have at takke for min understøttelse. Hvor de troer, at see en ædel handling, stræbte jeg kun at behage. Jeg var kun, siden jeg maa sige det, det svage redskab i den guddoms haand, jeg tilbeder." (Her vilde hun afbryde mig, men jeg gav hende ikke tid dertil.) "Selv i dette öieblik," tilföiede jeg, "undslipper min hemmelighed mig kun af svaghed. Jeg havde foresat mig, at fortie dem den, og at gjöre mig en ære af, dem uvidende, med ærefrygt at hylde deres dyder og deres ynde; men, ikke istand til at bedrage, med oprigtighedens billed for mine öine, vil jeg ikke have at bebreide mig nogen strafværdig forstillelse mod dem. Troe ikke, at jeg vil söge at fornærme dem, idet jeg skulde smigre mig med et forbrydersk haab. Jeg vil vorde ulykkelig, det veed jeg; men, mine lidelser ville vorde mig dyrebare; de ville overtyde mig om overmaalet af min kjærlighed. For deres födder, i deres barm vil jeg nedlægge mine sorger, og vil der söge kraft til nye lidelser. Der vil jeg i det mindste finde en deeltagende overbærelse, og vil troe mig tröstet, fordi de beklager mig. O, jeg tilbeder dem! hör mig, beklag mig, hjælp mig!" Jeg laa imidlertid for hendes födder, og trykkede hendes hænder i mine. Hun derimod udrød, idet hun med heftighed befriede dem, og holdt dem for öinene med udtrykket af fortvivlelse: "O, jeg ulykkelige!" derpaa henflød hun i taarer. Lykkeligviis havde jeg angrebet mig saa stærkt, at jeg ligeledes græd, og idet jeg paany greb hendes hænder, vadede jeg dem med taarer. Denne forsigtighed var höist

nödvendig, thi hun var saa betagen af uro, at hun ikke vilde have bemærket min, havde dette middel ikke gjort hende opmærksom derpaa. Jeg vandt endnu desuden derved, at jeg i al magt betragtede dette henrivende ansigt, forskjønnet ved taarernes mægtige virkning. Mit hoved begyndte at brænde, og jeg var saa lidet herre over mig selv, at jeg følede mig fristet til, at benytte öieblikket.

Dog, hvor svage ere vi ikke? hvor stor er ikke omstændighedernes magt, at endog jeg kunde glemme mit forsæt, og løbe fare for at tabe, ved en utidig seir, det henrökkende af en langvarig kamp og de enkelte nydelser af et vanskeligt nederlag: at selv jeg, henreven til fornöielsen som et ungt menneske, skulde have udsat Fru v. Tourvel's overvinder for, som frugten af hans bestræbelser ikkun at høste den smagløse fordeel, at have havt eet fruentimmer mere! O, lad hende overgive sig, men lad hende ogsaa kjæmpe; lad hende have kraft til at modstaae, dog ingen tilstrækkelig, for ei at vorde overvunden; lad hende med rolighed indsuge svaghedens afmagt, og lad hende nödes til, at tilstaae sit fald. Lad den frygtsomme krybskytte fra sit baghold dræbe den overrumplede hjort: den sande jæger udmatter den. Denne plan er ophöiet, ikke sandt? Dog, maaskee vilde jeg nu beklage, ikke at have benyttet mig af leiligheden, saafremt tilfældet ikke var kommet min forsigtighed til hjælp.

Vi hörte stöi. Nogen kom ind i salen. Fru v. Tourvel, som forskrækkedes, reiste sig hurtigt, tog et lys, og gik ud, hvilket jeg ikke kunde hindre hende i. Det var ingen uden en tjener. Da jeg blev dette vaer,

fulgte jeg efter hende. Næppe var jeg gaaet nogle skridt, førend jeg hørte hende, enten fordi hun kjendte mine trin, eller hun følede en vis angst, paaskynde sin gang, og snarere at styrte sig end gaae ind i sit værelse, hvis dør hun lukkede ilaas. Jeg gik hen til den, men nøglen sad indenfor. Jeg vogtede mig vel for at banke; det vilde have været, at give hende leiligheden i hænder til en altfor let modstand. Jeg fik det heldige og simple indfald, at see igjennem nøgelhullet, og i sandhed saae jeg da denne tilbedelsesværdige kone paa knæ, svømmende i taarer, og at bede med inderlighed. Hvilken Gud vover hun at paakalde? gives der en, som er mægtig nok mod kjærligheden? Forgjæves søger hun nu fremmed bistand, det er mig, som bestemmer hendes skjæbne.

Da jeg troede at have udrettet nok for een dag, forføiede jeg mig ligeledes til mit værelse, og satte mig til at tilskrive dem. Jeg havde haabet, at see hende igjen ved aftenbordet, men hun lod siges, at hun ikke befandt sig vel, og var gaaet tilsengs. Fru v. Rosemonde vilde gaae op til hende, men den oudskabsfulde syge foregav en hovedpine, som ikke tillod hende, at tale med nogen. De kan tænke dem, at tiden efter aftenbordet kun blev kort, og at jeg ligeledes havde min hovedpine. Indsluttet i mit værelse skrev jeg et langt brev til min skjønne, for at beklage mig over hendes strengheid, og jeg lagde mig med det forsæt, at overleve hende det den følgende morgen. Jeg har kun sovet slet, som de kan see af dette brevs datum. Da jeg var staaet op, gjennemlæste jeg paany mit epistel. Jeg bemærkede, at jeg ikke havde været forsigtig nok, i henseende til mine udtryk, at jeg viste mere fyrighed end

kjærlighed og mere ondt lune end bekymring. Jeg maa omskrive det, og være roligere.

Jeg seer, at dagen frembryder, og haaber, at morgenenens kjølighed ogsaa vil bringe mig søvnen. Jeg gaaer igjen tilsengs. Hvilket herredømme denne kone end faaer over mig, saa lover jeg dem dog, at hun aldrig skal beskjæftige mig saa meget, at jeg ikke vil have tid nok til, at tænke meget paa dem. Lev vel, min smukke veninde.

den 21 august, kl. 4 om morgenen.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

O, behag af medlidenhed, min Frue, at berolige oprøret i min sjæl; behag at tilkjendegive mig, hvad jeg har at haabe, eller frygte. Stillet imellem den høieste grad af lykke og ulykke, er uvisheden en frygtelig kval. Hvorfor har jeg yttret noget for dem? hvorfor har jeg ikke modstaaet det mægtige trylleri, som blottede dem mine tanker? Fornöiet med, at tilbede dem i stilhed, fandt jeg en nydelse i min kjærlighed, og denne ophöiede følelse, som ikke kunde give dem endog skinnets af bekymring, var tilstrækkelig til min lyksalighed. Men, denne min lykkes kilde er vorden et fortvivlelsens væld siden jeg har seet deres taarer, siden jeg har hørt dette: *o jeg ulykkelige!* Min Frue, disse to ord ville længe gjenlyde i mit hjerte. Hvilken uheldig skjæbne er aarsag i, at den ömmeste af alle følelser kun indgyder dem frygt? Hvori bestaaer denne frygt? Ak, deri,

at de skal dele den. Deres hjerte, som jeg kun lidet kjendte, er ikke skabt til kjærlighed; mit, som de uden ophör dadler, er ene det, som föler; deres er selv uden barmhjertighed. Var det ikke saaledes, vilde de ikke have negtet den et deeltagende ord, som aabenbarede dem sine lidelser, vilde de ikke have unddraget ham deres nærværelse, naar der ikke er ham anden glæde tilovers end at see dem, vilde de ikke have drevet et grusomt spil med hans uro, ved at lade ham vide, at de var syg, uden at tillade ham, at komme til dem, for at erkjendige sig om deres tilstand, vilde de have fölt, at denne samme nat, som for dem kun var tolv timers hvile, vilde for ham vorde et aarhundrede af lidelser.

Siig mig dog, hvorved jeg har fortjent denne nedslaaende strengthed? Jeg frygter ikke for, at vælge dem til dommer: har jeg vel gjort andet, end givet efter for en uvilkaarlig fölelse, som skjönheden fremkaldte og dyden retfærdiggjorde, altid tilbageholdt af ærbødighed, og hvis uskyldige tilstaaelse var virkningen af tillid og ikke af haab? Skulde de vel ville unddrage mig denne tillid, som det synes at de selv har tilladt mig, og som jeg uden tilbageholdenhed har overladt mig til? Nei, det vil jeg aldrig kunne troe, det vilde være, at tillægge dem en uretfærdighed, og mit hjerte opröres ved den blotte tanke, at de skulde kunne begaae en eneste. Mine bebreidelser tilbagekalder jeg; jeg har kunnet nedskrive dem, men aldrig mene dem. O, lad mig troe dem fuldkommen, det er den eneste glæde, jeg endnu har tilbage. Overtyd mig om, at de er det, ved at skjænke mig deres ædelmodige tillid. Hvilken ulykkelig har de understöttet, der trængte meer til deres hjælp,

end jeg? Forlad mig ikke i den vanvid, hvori de har styrtet mig, og lad mig benytte mig af deres forstand, siden de har berövet mig min. Efterat have mildnet min skjæbne, oplyse de mig om mine vildfarelser, for at fuldende deres arbeid.

Jeg vil ikke bedrage dem: de vil aldrig opnaae, at overvinde min kjærlighed; men, de vil lære mig, at holde den indenfor visse grændser; idet de leder mine skridt, idet de foreskriver mig mit sprog, frelser de mig i det mindste for den frygtelige ulykke, at mishage dem. Lösriv dem overalt fra denne haablöse frygt; siig mig, at de tilgiver mig og at de beklager mig; giv mig forsikring om deres overbærelse. De vil aldrig komme til, at besidde saa megen, som jeg önskede; men, jeg anraaber dem om den, jeg har behov; skulde de negte mig den?

Lev vel, min Frue; modtag med godhed tilstaaelsen af mine fölelser; de vil aldrig kunne forringe min ærbödighed.

den 20de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

HER har de bülletinen for igaar.

Klokken elleve gik jeg ind til Fru v. Rosemonde, og under hendes varetægt indførtes jeg til den forstillede syge, som endnu laa tilsengs. Hendes öine vare meget matte, og jeg haaber, at hun har sovet ligesaa slet som jeg. Jeg benyttede et öieblik, i hvilket Fru v. Rosemonde havde fjernet sig lidt, for at overlevere mit

brev. Man undslog sig for at modtage det; men jeg lod det ligge paa sengen, og nærmede mig artigviis min gamle tante, som vilde være hos *sit kjære barn*. Nu var man nödt til, at skjule brevet, for at undgaae al opsigst. Den syge sagde ubetænksomt, at hun troede, at have lidt feber. Fru v. Rosemonde anmodede mig om, at föle hendes puls, idet hun höiligen roste mine medicinske kundskaber. Min skjønne havde altsaa den dobbelte ærgrelse, at være nödt til, at overlade mig sin arm, og at see sin lille lögn opdaget. Virkeligen greb jeg hendes haand, som jeg trykkede i min, medens jeg med den anden beströg hendes ungdomlige og fyldige arm. Den lille ondsksfulde besvarede intet af mine spørgsmaal, hvilket bevægede mig til at sige, idet jeg drog mig tilbage: "Der er end ikke den ringeste uro i blodet." Jeg formodede nok, at hendes blik vilde være strengt, og for at straffe hende, sögte jeg heller ikke hendes öine. Et öieblik derefter sagde hun, at hun vilde staae op, hvorpaa vi forlode hende. Hun indfandt sig ved middagsbordet, som var kjedeligt. Hun lod os vide, at hun ikke vilde spadser, hvilket var det samme som at sige mig, at jeg ingen leilighed skulde faae til, at tale med hende. Her fölte jeg nok, at jeg maatte anbringe et suk og et bedröveligt öiekast; uden tvivl ventede hun det, thi det var hele dagen det eneste öiebiik, hvori det lykkedes mig, at mine öine mödte hendes. I hvor ligefrem hun end er, har hun dog sine smaae kunstgreb ligesom andre fruentimre. Et öieblik fandt jeg leilighed til, at spørge hende, *om hun havde havt den godhed, at underrette mig om min skjæbne*, og blev lidt forundret over, at höre hende svare: "Ja,

min Herre, jeg har tilskrevet dem." Jeg var meget utaalmodig efter, at faae dette brev; dog, hvad enten det endnu stedse var list, eller ubehændighed, eller frygt, men først om aftenen, i det öieblik hun begav sig op paa sine værelser, overleverede hun mig det. Jeg sender dem det herved tilligemed kladden til mit; læs det, og döm selv; betragt blot, med hvilken en uforskammet falskhed hun bekræfter, at hun ikke elsker, da jeg dog er vis paa det modsatte; og hun vil beklage sig over, at jeg siden bedrager hende, naar hun ikke frygter for, først at bedrage mig?! Min smukke veninde, det snedigste mandfolk seer sig dog kun istand til, at holde sig paa lige trin, endog med det oprigtigste fruentimmer. Jeg maatte imidlertid synes at troe al denne sniksnak, og maatte trætte mig med, at spille den fortvivlede, fordi det behager Fruen, at paatage sig kydskhedens rolle. Hvorledes skulde det være muligt, ikke at hevne sig for en slig falskhed, O, taalmodighed. Men, lev vel. Jeg har endnu meget at tilskrive dem.

Det er sandt, send mig den ubarmhertiges brev tilbage; det kunde være muligt, at hun önskede, at man skulde tillægge dette elendige töi en værdi, og man bör være i orden.

Jeg har endnu intet sagt dem om den lille Volanges; næste post skal jeg tale om hende.

den 22de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

DE skulde visseligen ikke have modtaget noget brev fra mig, min Herre, saafremt min ubetænksomme adfærd igaar-aftes ikke nødsagede mig til, at indlade mig i en forklaring med dem. Ja, jeg græd, det tilstaaer jeg; maaskee ogsaa de to ord, de er saa omhyggelig for at anføre mig, ere mig undslupne. De har bemærket saavel mine taarer som mine ord, jeg bør derfor forklare dem alt.

Vant til, kun at indgyde agtværdige følelser, kun at høre et sprog, jeg ikke behøver at rødmme over, fölgeligen at nyde en sikkerhed, som jeg tør sige jeg fortjener, forstaaer jeg hverken at lægge skjul paa, eller modstaae, de indtryk, for hvilke jeg finder mig udsat. Den forundring og forlægenhed, i hvilken deres fremgangsmaade satte mig, en mig ubekjendt frygt, fremkaldt ved en stilling, som ingenlunde passede sig for mig, den oprørende tanke, maaskee at see mig forvexlet med de fruentimre, de foragter, og at behandles ligesaa letsindigt som disse, alle disse aarsager tilsammentagne have anlediget mine taarer, og have, som jeg troer med ret, ladet mig kunne sige, at jeg var ulykkelig. Dette udtryk, som de finder saa betydningsfuldt, vilde vistnok have været endnu langt meer intetsigende, saafremt mine taarer og mine ord havde havt en anden bevæggrund, saafremt jeg, istedet for at misbillige følelser, som bør fornærme mig, havde kunnet frygte at dele dem.

Nei, min Herre, jeg nærer ikke denne frygt; var det tilfældet, da vilde jeg flygte hundrede mile bort fra

dem, og vilde i en örken begræde den ulykke, at have kjendt dem. Maaskee jeg endog, min overbeviisning uagtet ikke at elske dem, aldrig at komme til at elske dem, havde gjort bedre i, at følge min venindes raad, og at jeg aldrig havde ladet dem nærme dem mig.

Jeg havde troet, og dette er min eneste feil, at de havde baaret agtelse for en anstændig kone, hvis kjæreste ønske det var, ogsaa at finde dem saaledes, og at lade dem vederfares ret; som endnu tog dem i forsvar, medens de alt fornærmede hende ved deres forbryderske ønsker. De kjender mig ikke; nei, min Herre, de kjender mig ikke; de vilde ellers aldrig have troet, at kunne forvandle deres uret til ret; de vilde ikke have holdt dem beföiet til, fordi de fortalte mig ting, jeg ikke burde have hört paa, at tilskrive mig et brev, jeg ikke burde have læst, ei heller forlangt af mig, at *lede deres skridt, at foreskrive dem deres sprog*. Nu vel, min Herre, taushed og glemsel ere de raad, det anstaaer mig at give dem og dem at følge; da i sandhed, vil de have ret til min overbærelse, ja det kommer kun an paa dem, at fortjene endog min erkjendtlighed.... Men nei, jeg vil ikke udbede mig noget af den, der ikke har agtet mig, ikke give den noget beviis paa tilid, som har misbrugt min umistænksomhed. De tvinger mig til, at frygte dem, maaskee at hade dem; dette vilde jeg ikke; jeg ønskede kun i dem at see min agtværdige venindes söstersön. Jeg satte venskabets stemme imod offenhedens, som beskyldte dem. De har nedbrudt alt, og, jeg forudseer det, de vil ikke gjenkalde noget.

Jeg holder mig dertil, min Herre, at erklære dem, at deres fölelser fornærme mig, at sammes tilstaaelse er

mig utaalelig, og at de overalt tvinger mig til, langt fra nogensinde at skulle dele dem, ikke oftere at gjensee dem, saafremt de ikke angaaende denne gjenstand paa-lægger dem en taushed, som mig synes at være berettiget til at vente, ja selv at fordre af dem. Jeg föier til dette brev det, de har tilskrevet mig, og jeg haaber, at de ligeledes vil have den godhed, at tilbagegive mig dette. Det skulde i sandhed smerte mig, om der blev noget spor tilbage af en begivenhed, som aldrig burde have fundet sted.

Jeg har den ære o. s. v.

den 21de august.

CECILIE VOLANGES TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

MIN Gud, hvor de dog er god, min Frue! hvor godt de har mærket, at det vilde være mig lettere at skrive til dem, end at tale med dem! ogsaa er det, fordi det, jeg har at sige dem, er meget vanskeligt; men, de er min veninde, ikke sandt? ja vist, min meget gode veninde! Jeg skal bestræbe mig for, ikke at være frygtsom, thi jeg behøver dem og deres raad saa höiligen! Jeg har megen sorg, og det synes mig, som om alle mennesker gjættede, hvad jeg tænker; isærdeleshed rødmer jeg, naar han er der, saasnart man blot seer paa mig. Igaar, da de saae mig græde, var det, fordi jeg ønskede, at tale med dem, og saa veed jeg ikke, hvad der hindrede mig deri; og, da de derpaa spurgte mig, hvad der fattedes mig, traadte taarerne mig i öinene imod min villie.

Jeg havde ikke været istand til, at frembringe et ord. Uden dem vilde Moder være bleven det vaer, og hvad vilde der da være bleven af mig. Tænk dog engang, hvilket liv jeg förer, især i de fire sidste dage.

Den dag, min Frue, ja, nu skal jeg sige dem det, den dag var det, at Herr Ridder Danceny havde tilskrevet mig; o, jeg forsikrer dem paa, at da jeg fandt hans brev, vidste jeg aldeles ikke, hvad det skulde betyde; men, for ikke at lyve, jeg kan ikke sige, at jeg ikke fandt megen fornöielse i at læse det. Seer de, jeg vilde hellere være bedrövet hele mit liv, end at han ikke skulde have tilskrevet mig det. Men, jeg vidste nok, at jeg ikke maatte sige jham det, og jeg kan virkeligen forsikre dem paa, at jeg endog har sagt ham, at jeg var vred derfor; men han svarede mig, at det var ham umuligt, at lade det være, og jeg troer det gjerne; thi, jeg havde besluttet, ikke at svare ham, og desuagtet har jeg ikke kunnet afholde mig derfra. O, jeg har ikke tilskrevet ham flere end een gang, og det var störstedeels for at sige ham, at han ikke oftere maatte tilskrive mig; men desuagtet tilskriver han mig bestandigt, og saasom jeg ikke svarer ham, seer jeg nok, at han er bedrövet, og det gjør mig endnu mere ondt, saa at jeg nu ikke meer veed, hvad jeg skal gjöre, eller hvad der skal blive af mig, og jeg er virkeligen meget at beklages.

Jeg beder dem, min Frue, at sige mig, om der vilde være meget ondt i, at svare ham fra tid til anden? blot indtil han kan overtale sig til, ikke meer at tilskrive mig, og lade det blive som det var forhen; thi, hvad mig angaaer, veed jeg ikke, saafremt det saaledes vedvarer, hvad der skal blive af mig. Hör, da jeg læste

hans sidste brev, har jeg grædt uden ophør; og jeg er ganske vis paa, at hvis jeg ikke svarer ham igjen, vil det forårsage os begge megen sorg.

Jeg skal sende dem hans brev, eller snarere en afskrift deraf, og da kan de selv dømme; de vil tillige see deraf, at det ikke er noget ondt, han forlanger. Skulde de imidlertid finde, at det er noget, som ikke bør skee, saa lover jeg dem, at afholde mig derfra; men, jeg troer nok, at de vil tænke som jeg, at der ikke er noget ondt deri.

Da jeg dog nu er ifærd med at skrive, saa tillad mig, min Frue, at gjøre dem endnu eet spørgsmaal. Man har vel sagt mig, at det var uret at elske nogen; men, hvorfor det? Det som gjør, at jeg spørger derom, er, at Herr Ridder Danceny paastaaer, at der aldeles ikke er noget ondt deri, og at næsten alle folk elske. Skulde dette være tilfældet, saa indseer jeg ikke, hvorfor jeg skulde være den eneste, som skulde hindres deri; eller er det maaskee kun uret for jomfruer? thi, jeg har selv hørt Moder sige, at Fru D*** elskede Herr M***, og hun taledes aldeles ikke derom som om noget ondt; og dog er jeg vis paa, at hun vilde vredes paa mig, naar hun blot havde formodning om mit venskab for Herr Danceny. Moder behandler mig altid som et barn, og taler aldrig til mig om noget. Jeg troede, at da hun tog mig ud af klosteret, var det, for at give mig; men nu synes mig, at det ikke er tilfældet. Det er ikke fordi jeg bryder mig derom, det forsikrer jeg dem; men de, hvem hun har saa meget venskab for, veed maaskee, om der er noget deri, eller ikke. Skulde de vide det, da beder jeg dem, at sige mig det.

Her har de et ret langt brev, min Frue; men da de har tilladt mig at tilskrive dem, har jeg benyttet leiligheden, for at sige dem alt, og gjør regning paa deres venskab.

Jeg har den ære o. s. v.

den 23de august.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

HVORLEDES, min Fröken, de undslaaer dem endnu stedse for at svare mig? kan intet bevæge dem, og skal hver dag saaledes beröve mig det haab, den bragte mig? Hvad betyder da dette venskab, som de har samtykket i, at skulle finde sted imellem os, saafremt det ikke er mægtigt nok, for at faae dem til at röres ved min sorg, saafremt det lader dem blive kold og rolig, medens jeg er udsat for smerterne af en ild, jeg ikke kan udslukke; hvis det, langtfra at indgyde dem tillid, end ikke er tilstrækkeligt, for at vække deres medlidenhed? Hvorledes, deres ven lider, og de gjør intet, for at lindre ham? han forlanger kun eet ord af dem, og de negter ham det! og de forlanger, at han skal lade sig nöies med en saa intetsigende fölelse, som de endnu frygter for, at gjentage forsikringen om!

De önskede ikke, at være utaknemlig, sagde de igaar; o, troe mig, min Fröken, at ville betale kjærlighed med venskab, er ikke blot ikke at frygte for at være utaknemlig, men endog at unddrage sig for, at yttre mindste tegn dertil. Jeg tör imidlertid ikke tale

meer til dem om en følelse, som kun maa være dem til besvær, saafremt den intet tillokkende har for dem; i det mindste maa jeg indslutte den i mig selv, indtil det lykkes mig at overvinde den. Jeg føler fuldkomment vel, hvor vanskeligt dette arbeid vil vorde mig, jeg dölger ikke for mig, at der vil udkræves hele min kraft dertil; men, jeg skal forsøge ethvert middel; dog gives der eet iblandt dem, som vil saare mit hjerte meest, nemlig, stundom at sige mig selv, at deres er ufølsom. Jeg skal endog stræbe efter, at see dem sjeldnere, og har i den henseende udtænkt et passende paaskud.

Skulde det være muligt, at jeg skulde miste det udvurdeerlige gode, at see dem dagligen?! o, i det mindste skulle mine klager derover aldrig ophøre. En evig fortvivelse vil vorde belønningen for den ömme-
ste kjærlighed; men de har villet det saaledes, og det er deres værk! Jeg føler det, at jeg aldrig vil gjenfinde den lykke, jeg taber idag; ene de var skabt for mit hjerte; med hvilken glæde skulde jeg have aflagt eden, kun at leve for dem! Men, de vil ikke modtage den, deres taushed siger mig tilstrækkeligt, at deres hjerte intet føler for mig; den er saavel det sikkerste beviis paa deres ligegyldighed for mig, som den grusomste maade, paa hvilken de tilkjendegiver mig den. Lev vel, min Fröken.

Jeg tör ikke smigre mig meer med et svar; kjærligheden vilde have ilet med at skrive det, venskabet havde gjort sig en glæde deraf, medlidenheden selv havde gjort det med velvillie; men, medlidenhed, venskab og kjærlighed ere fremmede for deres hjerte.

Paris, den 23de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

JEG sagde dig det nok, Sophie, at der gives tilfælde, i hvilke man meget vel kan skrive, og jeg forsikrer dig, at jeg bebrejder mig meget, at have fulgt dit raad, som har foraarsaget Ridder Danceny og mig saa megen sorg. Et beviis paa, at jeg havde ret, er, at Fru v. Merteuil, der er en kone, som nok forstaaer sig derpaa, tilsidst tænkte ligesom jeg. Jeg har aabenbaret hende alt. I begyndelsen sagde hun mig rigtignok det samme som du; men, da jeg havde forklaret hende alt, tilstod hun, at det forholdt sig anderledes; hun forlanger blot, at jeg skal vise hende alle mine og Danceny's breve, for at være vis paa, at jeg ikke siger andet, end hvad jeg bör; saaledes er jeg da nu rolig. Gud, hvor jeg elsker denne Fru v. Merteuil! hun er saa god, og det er en høist agtværdig dame. Derom er altsaa intet at siges.

Hvor jeg nu skal skrive til Hr. Danceny, og hvor han vil glæde sig! han vil endog vordé lykkeligere end han troer; thi, hidtil har jeg kun talet til ham om mit venskab, og han vilde altid, at jeg skulde sige min kjærlighed. Jeg troer, at det kom ud paa eet, men dog vovede jeg det ikke; han vedblev imidlertid at forlange det. Jeg sagde det til Fru v. Merteuil; hun svarede mig, at jeg havde ret, og at man ikke maatte indrømme, at man fölede kjærlighed, förend man ikke længer kunde afholde sig derfra. Men, nu var jeg meget vis paa, at jeg ikke længer kunde afholde mig derfra, og da det overalt er ligegyldigt, saa vil han kun have større glæde deraf.

Fru v. Mertenil har endnu sagt mig, at hun vilde laane mig böger, som afhandle alle disse ting, og som ville underrette mig om mit forhold, samt ligeledes at skrive rigtigere, end jeg nu kan; thi seer du, hun siger mig alle mine feil, hvilket er tegn til, at hun holder meget af mig. Kun har hun paalagt mig, ikke at sige noget til Moder om bögerne, fordi det kunde have det udseende, som om hun havde forsömt min opdragelse, hvilket maaskee vilde fortredige hende. O, jeg skal vist ikke sige hende noget om dem.

Det er imidlertid meget ualmindeligt, at en kone, som jeg næsten ikke er i slægtskab med, bærer mere omhyggelighed for mig end min Moder! det er en stor lykke for mig, at jeg har lært at kjende hende.

Hun har ligeledes udbedet sig af Moder, at maatte tage mig med i operaen i sin loge; hun sagde mig, at vi der skulde være ganske ene, og skulde tale sammen hele tiden, uden at frygte for, at nogen skulde høre os. Vi skulde da ogsaa tale om mit givtermaal, thi hun har sagt mig, at det rigtignok er sandt, at jeg skal givtes; men, videre have vi ikke kunnet tale derom. Er det dog ikke virkeligen besynderligt, at Moder aldeles ikke taler til mig derom?

Lev vel, min Sophie, jeg skal nu skrive til Ridder Danceny. O, jeg er meget tilfreds.

den 24de august.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

ENDELIGEN, min Herre, samtykker jeg i, at tilskrive dem og forsikre dem om mit venskab, om min *kjærlighed*, siden de uden dette vilde føle dem ulykkelig. De siger, at jeg ikke har noget godt hjerte; jeg forsikrer dem paa, at de feiler, og haaber, at de ikke længer tvivler derom. Saafremt det har foraarsaget dem bedrøvelse, at jeg ikke tilskrev dem, troer de da ikke, at det ligeledes gjorde mig ondt? Men, det kom sig af, at jeg for alt i verden ikke vilde foretage mig noget, som var urigtigt; heller ikke vilde jeg endnu have tilstaaet dem min *kjærlighed*, saafremt jeg havde kunnet afholde mig derfra; men, deres bedrøvelse gjorde mig altfor ondt. Jeg vil haabe, at de nu ikke længer føler nogen, og at vi ville vorde meget lykkelige.

Jeg gjør regning paa, at have den fornøielse, at see dem iaften, og at de kommer tidligt; det vil aldrig være saa tidligt, som jeg ønsker det. Moder spiser til aften hjemme, og jeg troer, at hun foreslaaer dem at blive; jeg haaber, at de ikke er udbuden som i overgaars. Der var nok meget behageligt i det aftenselskab? thi de gik meget tidligt derhen. Dog, lader os ikke meer tale derom; nu da de veed, at jeg elsker dem, haaber jeg, at de vil være saa meget hos mig, som de kan; thi, jeg er kun glad, naar de er hos mig, og jeg vilde ønske, at det samme maatte være tilfældet med dem.

Det gjør mig meget ondt, at de endnu stedse er bedrøvet; men det er ikke min skyld. Saasnart de vil være kommen, skal jeg forlange, at spille paa min harpe,

for at de strax kan faae mit brev. Mere kan jeg ikke gjøre.

Lev vel, min Herre. Jeg elsker dem af mit hele hjerte, og jo oftere jeg siger dem det, jo meer tilfreds föler jeg mig; jeg haaber, at de nu ogsaa vil være det.

den 24de august.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

JA, det er uden for al tvivl, at vi ville vorde lykkelige. Min lykke er meget vis, siden jeg elskes af dem, og deres vil aldrig ophøre, saafremt den skal vedvare saa længe som kjærligheden, de har indgydt mig. Hvorledes! de elsker mig, de frygter ikke længer for, at forsikre mig om deres *kjærlighed*? Jo oftere de siger mig det, jo tilfredsere föler de dem? Efterat have læst dette henrökkende: *jeg elsker dem*, skrevet med deres haand, har jeg hört deres skjønne mund gjentage samme tilstaaelse. Jeg har seet hefte sig paa mig disse saa talende öine, som endnu meer forskjönnes ved udtrykket af ömhed. Jeg har modtaget deres eed, altid kun at ville leve for mig. O, modtag de ogsaa min om, at hellige hele mit liv deres lykke; modtag den, og vær overtydet om, at jeg aldrig skal bryde den.

Hvilken lykkelig aften have vi ikke tilbragt igaar! o, hvorfor har Fru v. Merteuil ikke altid hemmeligheder at meddele deres Moder? hvorfor skal tanken om den trang, vi ere paalagte, forbitre mig den henrökkende erindring, som forfølger mig? hvorfor kan jeg ikke altid trykke denne skjønne haand, som har tilskrevet mig:

jeg elsker dem? og, idet jeg skulde bedække den med kys, tillige hevne mig for deres afslag om en større gunst.

Siig mig, min Cecilie, da deres Moder igjen kom ind i værelset, da vi ved hendes nærværelse vare tvungne til, kun at vexle ligegyldige öiekast, da de ikke meer kunde tröste mig ved forsikringen om deres kjærlighed, for deres afslag om, at give mig et beviis derpaa, fölede de da ikke et savn? sagde de dem ikke selv: et kys havde gjort ham lykkeligere, og det er mig, som berövede ham denne lykke! Lov mig, min elskelige veninde, at de ved förste leilighed vil være mindre streng. Formedelst dette löfte vil jeg faae mod til, at udholde de hindringer, som omstændighederne ville fremkalde, og denne skrækkelige tvang vil i det mindste forsödes ved visheden om, at de deler bekymringen derover.

Lev vel, min henrivende Cecilie; timen er kommen, da jeg skal ile til dem. Det vilde være mig umuligt at forlade dem, saafremt det ikke skete, for atter at see dem. Lev vel, dem, jeg elsker saa höit! dem, jeg altid vil komme til at elske höiere!

den 25de august.

FRU V. VOLANGES TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

DE forlanger altsaa af mig, min Frue, at jeg skal troe paa Hr. v. Valmont's dyd? Jeg maa tilstaae, at jeg ikke kan overtale mig dertil, og at det vilde koste mig lige-saa megen umag at ansee ham for agtværdig, ifölge den ene begivenhed, de fortæller, som at troe en hæders-

mand lastværdig, om hvem jeg erfarede et feiltrin. Menneskeslægten er ikke fuldkommen i nogen henseende, hverken i det gode, eller i det onde. Skurken kan have sine dyder, som den agtværdige mand sine svagheder. Denne sandhed forekommer mig saa meget desnødvendige at troe, som det er fra den, at nødvendigheden af overbærelse saavel med de onde som med de gode har sit udspring, og at den bevarer disse sidste fra hovmod, medens den frelser hine fra modlöshed. Uden tvivl finder de, at jeg i dette öieblik kun slet udöver den overbærenhed, jeg anbefaler; men, jeg seer kun en farlig svagthed i samme, naar den leder os til, at behandle det lastværdige og det dydige menneske paa een og samme maade.

Jeg skal ikke tillade mig, nöie at undersøge bevægrundene til Hr. v. Valmont's handling; jeg ønsker, at troe dem ligesaa roesværdige som den selv er det; men, har han derfor mindre tilbragt sit liv med, at styrte familier i bekymringer, vanære og skjændsel? Hör, om det saa behager dem, den ulykkeliges stemme, han har understöttet; men, lad den ikke hindre dem i, at lytte til de hundrede ulykkeliges skrig, han har opofret. Saa fremt han, som de siger, kun var et eksempel paa faren af bekjendtskaber, vilde han derfor selv være et mindre farligt bekjendtskab? De troer ham istand til en lykkelig omvendelse? lader os gaae videre, lader os antage dette underværk fuldfört, vilde den offenkendte mening dog ikke endnu altid være imod ham, og er denne ikke tilstrækkelig, for at tjene dem til rettesnor for deres forhold? Ene Gud kan tilgive i fortrydelsens öieblik; han læser i hjerterne; men, menneskerne kunne ikkun bedømme

tankerne af handlingerne, og intet iblandt dem har ret til, efterat have tabt sine medmenneskers agtelse, at beklage sig over den nödvendige mistillid, som gjør det saa vanskeligt, at oprette dette tab. Betänk overalt, min unge veninde, at det undertiden er tilstrækkeligt, for at tabe denne agtelse, kun at give sig udseende af, at tillægge den en altfor ringe værdi; og betragt ikke denne streng-hed som en uretfærdighed; thi, foruden at der er grund til at troe, at man ikke giver slip paa dette kostbare gode, naar man er berettiget til at besidde det, saa er i virkeligheden den nærmere ved at begaae et feiltrin, som ikke meer holdes tilbage ved denne mægtige töile. Dette vilde imidlertid være det synspunkt, fra hvilket en nöie forbindelse imellem dem og Hr. v. Valmont vilde vorde betragtet, i hvor uskyldig den end ellers kunde være.

Ængstet af den varme, med hvilken de forsvarer ham, iler jeg med, at forekomme de indsigelser, jeg forudseer. De vil anföre mig Fru v. Merteuil, hvem man har tilgivet denne forbindelse; de vil rimeligviis spørge mig, hvorfor jeg modtager ham i mit huus; de vil kunne sige mig, at Hr. v. Valmont, langt fra at være tilsidesat af agtværdige folk, tvertimod antages, ja endog söges i det saa kaldte gode selskab. Jeg troer, at kunne besvare dem alt dette.

For det förste har Fru v. Merteuil, som i sandhed er höist agtværdig, maaskee ingen anden feil, end at hun sætter for megen tillid til sin moralske kraft; hun er ligesom en snild förer, der finder behag i, at styre en vogn imellem klipper og afgrunde, og hvem det heldige udfald ene retfærdiggjör; det er billigt, at rose

hende; det vilde være uforsigtigt, at følge hende; hun tilstaaer det selv, og gjør sig bebreidelser derover. I forhold til, som hun har samlet erfaring, ere hendes grundsætninger blevne strengere; og jeg frygter ikke for, at forsikre dem om, at hun vilde tænke som jeg.

Hvad mig selv angaaer, da vil jeg ikke retfærdiggjøre mig meer end de andre. Vistnok modtager jeg Hr. v. Valmont, og han modtages overalt; det er een afvigelse mere at føie til tusinde andre, som have gjort sig gjældende i selskabet. De veed, ligesaa godt som jeg, at man tilbringer sit liv med, at bemærke dem, beklage sig over dem, og gjøre sig skyldig i dem. Hr. v. Valmont, i besiddelse af et gammelt familienavn, en stor formue og mange elskværdige egenskaber, har tidligen lært at indsee, at det var tilstrækkeligt, for at spille den første rolle i selskabet, at behandle med lige klogskab det roesværdige og det latterlige. Ingen besidder i den grad som han dette dobbelte talent; han forfører ved det ene, og gjør sig frygtet ved det andet. Man agter ham ikke, men man smigrer ham. Denne er hans tilværelse midt i en verden, som, meer forsigtig end modig, hellere skaaner ham, end træder i skranken med ham.

Men, hverken Fru v. Merteuil selv, eller noget andet fruentimmer, vilde i sandhed nogensinde vove paa, at indslutte sig paa landet, næsten under fire øine, med et saadant menneske. Det var forbeholdt den beskedneste, den blufærdigste iblandt dem, at give exemplet paa denne uforsigtighed; tilgiv mig dette ord, det undslap venskabet. Min smukke veninde, deres oprigtighed be-
drager dem, ved den sikkerhed den indgyder dem. Be-

tænk, at de paa den ene side vil dömmes af letsindige folk, der ikke troe paa en dyd, hvoraf de intet forbillied finde hos sig selv, og paa den anden side af onskabsfulde mennesker, som ville synes, ikke at ville troe paa den, for at straffe dem for, at have besiddet den. Overvei, at de i dette öieblik foretager dem, hvad mangt et mandfolk ikke vilde vove sig til; thi, blandt de unge mennesker, til hvis orakel Hr. v. Valmont kun altfor meget har opkastet sig, seer jeg i sandhed de forsigtigste frygte for, at træde i en för nöie forbindelse med ham; og de, de frygter ham ikke? O, kom tilbage, kom tilbage, jeg besværger dem det Skulde mine grunde ikke være tilstrækkelige for at overtale dem, saa giv i det mindste efter for mit venskab; dette er det, som bevæger mig til, at fornye mine indstændige böonner, og dette er det, som retfærdiggjör dem. De finder det maaskee strengt, og jeg önsker, at dette var unödvendigt; men jeg foretrækker, at de snarere beklager dem over dets altfor store iver, end over dets ligegyldighed.

den 24de august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

SIDEN de frygter for, at deres bestræbelser skulle faae et heldigt udfald, siden det er deres plan, at give vedkommende vaaben i hænder, for at modstaae dem, og siden de synes mindre at önske at seire end at kjæmpe, har jeg intet videre at sige. Deres forhold er et mesterstykke af forsigtighed. Det vilde være et mesterstykke af dumhed under den modsatte forudsætning; og, for at

sige dem sandheden, frygter jeg for, at de smigrer dem med et falskt haab.

Det, jeg bebrejder dem, er ingenlunde, ikke at have benyttet dem af leiligheden. Paa den ene side indseer jeg ikke tydeligt, at den var kommen; paa den anden side veed jeg fuldkomment vel, at, i hvad man end siger derimod, en undsluppen leilighed ofte findes paany, medens man derimod aldrig kan oprette et overilet skridt.

Men, den sande feil er, at de har indladt dem paa at skrive. For öieblikket opfordrer jeg dem til at forudsee, hvortil dette kan lede. Haaber de maaskee, at overbevise denne kone om, at hun bör overgive sig? Mig synes, at dette kun bör være en følge af følelser og ikke af beviisgrunde, og at man, for at bevæge hende til eftergivenhed, bör söge at röre hende, og ikke udvikle fornufts slutninger for hende; men, hvad vilde det desuden nytte dem, at röre ved breve, da de dog ikke er tilstede, for at drage fordeel deraf? Saafremt deres skjønne ord skulde fremkalde kjærlighedens begeistring, smigrer de dem da med, at den vedvarer længe nok til, at eftertanken ikke faaer tid til at hindre tilstaaelsen deraf? Tænk paa, hvor megen tid der behöves til at skrive et brev, hvor lang tid der gaaer hen, forinden det vorder overleveret, og see da, om en kone, fornemmeligen af grundsætninger som deres andægtige, i saa lang tid kan ville, hvad hun bestræber sig for, aldrig at indrömme. Denne fremgangsmaade kan lykkes med börn, som, naar de skrive: *jeg elsker dem*, ikke vide, at de sige: *jeg overlader mig ganske til dem*. Men, Fru v. Tourvel's fornuftsluttende dyd synes mig, meget vel at kjende værdien af udtryk; ogsaa beseirer hun dem, den

fordeel uagtet, de havde over hende i deres samtale, i sit brev. Og dernæst, veed de, hvad der kan hændes? blot fordi man trættes, vil man ikke give efter. Idet man søger gode grunde, finder man dem; man anfører dem, og siden holder man fast paa dem, ikke saa meget fordi de ere gode, men for ikke at modsige sig selv.

Endnu maa jeg anføre een bemærkning, som det undrer mig, at de ikke har gjort, og som er, at der i kjærlighed ikke er noget sværere, end at skrive det, man ikke föler, jeg mener, skrive paa en sandsynlig maade; ikke fordi man ikke betjener sig af de samme ord, men man ordner dem ikke paa samme maade, eller rigtigere sagt, man ordner dem, og det er nok. Gjennemlæs deres brev paany; der hersker en orden deri, som ved hver sætning röber dem. Jeg vil troe, at deres Præsidentinde har en saa tilstrækkeligen ringe erfaring, at hun ikke lægger mærke dertil; men, hvad siger det? virkningen er ikke mindre forfeilet. Dette er romanernes feil; forfatteren maa anstrenge sig, for at skrive med ild, og læseren bliver desuagtet kold. He-loise er den eneste, man kan undtage derfra; og, uagtet forfatterens talenter har denne bemærkning altid ledet mig til at troe, at grundbegivenhederne vare sande. Men, saaledes er det ikke tilfældet, naar man taler. Ved vanen, at bearbejde sin stemme, kan man lægge fölelse i samme; lethed ved at udgyde taarer, forhøier endnu denne omstændighed; udtrykket af det hemmelige ønske blander sig, for öiet, med kjendetegnene paa ömhed, og endeligen fremkalder den mindre vedligeholdte tale denne forvirring og uorden, som er kjærlighedens sande veltalenhed; nærværelsen af den elskede

gjenstand hindrer endnu isærdeleshed eftertanken, og lader os ønske, at vorde overvundne.

Troe mig, Baron, man forlanger af dem, at de ikke meer maa skrive; benyt dem deraf, for at oprette deres feil, og afvent leiligheden til at bruge ord. Veed de, at denne kone besidder mere aandskraft, end jeg tænkte? hendes forsvar er godt; og, længden af hendes brev fraregnet, samt den leilighed, hun har givet dem, ved udtrykket af hendes erkjendtlighed at optage sagen paany, vilde hun aldeles ikke have forraadt sig.

Hvad der iövrigt bör give dem haab om et heldigt udfald er, at hun anvender altfor megen kraft paa een-gang; jeg forudseer, at hun vil udtömmе den, ved at forsvare sig med ord, saa at der ikke vil blive hende nogen tilbage mod sagen selv.

Jeg sender dem deres to breve tilbage, og er de forsigtig, vil det være de sidste indtil efter det lykkelige öieblik. Var det mindre sildigt, skulde jeg melde dem noget om den lille Volanges, som gjør temmeligen hurtige fremskridt, og med hvem jeg er meget vel tilfreds. Jeg troer, at jeg vil ende förend de, hvilket maa gjøre dem særdeles lykkelig. Lev vel for idag.

den 24de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DE ytrer dem ganske fortræffeligt, min smukke veninde; men, hvorfor anstrenge dem saa meget, for at heyise det, enhver veed? For at gaae hurtigt frem i

kjærlighed, er det bedre at tale end at skrive; see det, troer jeg, er hele deres brev. Men, disse ere ogsaa de simpleste grundtræk til kunsten at forføre. Kun skal jeg bemærke, at de blot anfører een undtagelse fra denne grundsætning, men der gives to. Til børnene, som følge denne vei af frygtsomhed, og hengive sig af uvidenhed, maa man endnu føie de aandrige koner, som lade sig forledes af egenkjærlighed, og som forføngeligheden fører i snaren. Jeg er, til exempel, ganske vis paa, at Grevinde B....., som uden indvendinger besvarede mit første brev, den gang ikke følede mere kjærlighed for mig end jeg for hende, og at hun kun betragtede det som en leilighed til at behandle en gjenstand, der kunde gjøre hende ære.

I hvorom alting er, saa vilde en sagfører sige dem, at grundsætningen ikke er anvendelig paa spørgsmaalet. De troer i sandhed, at jeg har valget imellem at skrive og tale, hvilket ikke er tilfældet. Siden begivenheden den 29de har min ubarmhjertige som holder sig i en forsvarende stilling, søgt, at undgaa eenlige møder, med en snildhed, som har tilintetgjort min. Hun driver det saa vidt, at saafremt det skulde vedvare, da tvinger hun mig til, alvorligen at beskæftige mig med midler til, at tilveiebringe denne fordeel paany; thi, jeg lader mig visseligen ikke overvindes paa nogen maade af hende. Selv mine breve ere gjenstanden for en liden krig; ikke fornøjet med, at negte at ville besvare dem, vegrer hun sig endog ved, at modtage dem. For ethvert maa jeg tage min tilflugt til en ny list, som end ikke altid lykkes.

De vil erindre, ved hvilket simpelt middel jeg overleverede det første; det andet frembød ingen større

vanskelighed. Hun havde nemlig, som de veed, bedet mig om, at give sig sit brev tilbage; istedet for dette gav jeg hende mit, som hun modtog uden ringeste mistanke. Men, hvad enten det var ærgrelse over, at være bleven narret, eller det var lune, eller maaskee dyd (thi hun tvinger mig til, at troe derpaa): saa vægrede hun sig haardnakket ved, at modtage det tredie. Jeg haaber imidlertid, at den forlægenhed, hvori hun nærved var kommen ved dette afslag, vil bedre hende for fremtiden.

Jeg var nemlig ikke meget forundret over, at hun ikke vilde modtage dette brev, som jeg tilbød hende ligefremt; det havde været, dog at tilstaae noget, og jeg venter en længere modstand. Efter dette forsøg, som kun var en simpel prøve i forbigaaende, lagde jeg et omslag omkring brevet, og idet jeg valgte öieblikket, da man klædte sig, og Fru v. Rosemonde og kammerjomfruen vare tilstede, sendte jeg hende det ved min jæger, hvem jeg befalede at sige, at det var de papirer, om hvilke hun havde bedet mig. Jeg gjættede nok, at hun frygtede for den upassende forklaring, et afslag vilde anledige; virkeligen modtog hun brevet, og min gesandt, som ikke seer slet, bemærkede kun en flygtig rødme og mere forlægenhed end vrede.

Jeg lykønskede mig altsaa, vis paa, at hun enten vilde beholde dette brev, eller at hun, saafremt hun gav mig det tilbage, vilde være ene med mig, hvilket vilde give mig leilighed til, at tale med hende. Omtrent en time derefter kommer en af hendes folk ind i mit værelse, og overleverer mig fra sin Frue et brev af anden sammenlægning end mit, og paa hvis omslag jeg gjen-

kjendte den saa önskede skrivt. Jeg aabner det hurtigt det var mit eget brev, uaabnet, og kun sammenlagt i to dele. Jeg formoder, at frygten for, at jeg ikke skulde være saa samvittighedsfuld med hensyn til et forargeligt optrin som hun, har ledet hende til, at udtænke denne djævelske list.

De kjender mig; jeg behöver ikke, at skildre dem min vrede. Jeg maatte desuagtet fatte mig, og söge nye midler. Fölgende var det eneste jeg fandt.

Hver morgen gaaer et bud fra slottet, for at hente brevene paa posthuset, som ligger omtrent tre fjerdingmiil herfra. Hertil betjener man sig af en æske, næsten beklædt som en kuffert, og hvortil postmesteren har een nøgel og Fru v. Rosemonde en anden. Enhver lægger hele dagen, naar man finder for godt, sine breve deri; om aftenen bringes de paa posthuset, og om morgenen hentes de, som ere komne. Alle folkene, fremmede, eller ikke, forrette lige godt denne tjeneste. Det var ikke min tjeners tour, men han paatog sig, at besörge ærindet, under det paaskud, at han havde noget at udrette ad den vei.

Imidlertid skrev jeg mit brev. Jeg fordreiede min haand paa udskrivten, og eftergjorde temmeligen vel stæmplet fra Dijon. Jeg valgte denne by, fordi jeg fandt det morsomt, da jeg forlangte samme rettigheder som manden, ogsaa at skrive fra samme sted, samt tillige, fordi min skjønne hele dagen havde yttret det önske, at modtage breve fra Dijon. Det syntes mig billigt, at forskaffe hende den fornöielse.

Efterat disse forsigtighedsregler vare tagne, var det let, at lade dette brev föies til de andre. Ved dette middel vandt jeg desuden, at være vidne til modtagel-

sen; thi, det er brug her, at forsamles til frokosten, og at afvente brevenes ankomst, förend man skilles ad. Endeligen kom de.

Fru v. Rosemonde aabnede æsken: "Fra Dijon," sagde hun, idet hun overleverede Fru v. Tourvel brevet. "Det er ikke min mands udskrivt", gjentog denne med urolig stemme, idet hun hurtigen bröd seiglet. Det förste öiekast underrettede hende, og der foregik en saadan forandring paa hendes ansigt, at Fru v. Rosemonde bemærkede det, og spurgte hende: "Hvad fattes dem?" Jeg nærmede mig ligeledes, med de ord: "Det er vel altsaa et meget frygteligt brev?" Den beængstede andægtige turde ikke slaae öinene op, og sagde ikke et ord. For at skjule sin förlägenhed, gav hun sig udseendet af, at gjennemlöbe epistlet, som hun næppe var istand til at læse. Hendes forvirring glædede mig, og da det morede mig at drille hende lidt, tilföiede jeg: "Deres roligere mine lader haabe, at dette brev har forarsaget dem mere forundring end ubehagelighed". Men, her fik vreden overhaand hos hende over forsigtigheden; "Det indeholder," svarede hun, "ting, som fornærme mig, og som det undrer mig, man har vovet at tilskrive mig." "Og, hvo har gjort det?" afbröd hende Fru v. Rosemonde. "Det er ikke underskrevet", svarede den kjönne opbragte, "men saavel brevet som dets forfatter indgyde mig lige stor foragt. Man vil forbinde mig meget, ved ikke meer at tale til mig derom." Ved disse ord sönderrev hun det dumdristige sendebrev, stak stykkerne i lommen, reiste sig, og gik ud.

Uagtet denne vrede har hun ikke mindre faaet mit brev; og jeg stoler saa meget paa hendes nysgjerrighed,

at hun vist har givet sig den umag, at læse alt, hvad der staaer deri.

At udvikle, hvad der den dag videre foregik, vilde være altfor vidtløftigt. Jeg vedføier denne beretning kladden til mine to breve, for fuldstændigheds skyld. Saa fremt de nöie vil følge denne brevvexling, maa de vænne dem til, at udtyde mine udkast; thi, for alt i verden underkaster jeg mig ikke den kjedsomlighed, at afskrive dem paany. Lev vel, min skjønne veninde.

den 25de august.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

JEG maa adlyde dem, min Frue; jeg maa overbevise dem om, at der, midt iblandt den mængde feil, det behager dem at tillægge mig, er bleven mig saa megen fiin fölelse tilovers, at jeg ikke skal tillade mig en bebreidelse, og tilstrækkeligt mod, for at paalægge mig de smerteligste opofrelser. De befaler mig taushed og glemsel! nu vel! jeg skal tvinge min kjærlighed til at tie, og, saafremt det er muligt, skal jeg glemme den grusomme maade, paa hvilken de har modtaget den. Upaatvivleligen gav önsket at behage dem mig ingen ret dertil, og jeg tilstaaer fremdeles, at nödvendigheden af at erhverve deres overbærelse ikke var nogen adkomst til, at erholde den; men, de betragter min kjærlighed som en fornærmelse, og glemmer, at saafremt den var en forseelse, da var de selv saavel dens aarsag som ogsaa undskyldningen for samme. De glem-

mer ligeledes, at, i den vane at aabne dem mit inderste, selv da, naar denne tillid kunde skade mig, det ikke længer var mig muligt, at skjule dem de følelser, hvoraf jeg følede mig gjennemtrængt; det, der var en følge af min aabenhjertighed, anseer de for følgen af dumdristighed. Til gjengjæld for den ömmeste, den ærbødigste, den oprigtigste kjærlighed stöder de mig langt fra dem. Endeligen taler de til mig om deres had Hvilket andet menneske vilde ikke beklage sig over, at vorde saaledes behandlet? Ene jeg, jeg underkaster mig; jeg taaler alt, uden at knurre; de sönderknuser mig, og jeg tilbeder dem. Det ubegribelige herredömmе, de har over mig, gör dem til uindskrænket beherskerinde over mine følelser; og saafremt ene min kjærlighed modstaaer dem, saafremt de ikke er istand til at tilintetgjöre dem, da er det, fordi den er deres værk og ikke mit.

Jeg forlanger ingenlunde, atter at komme paa den forrige fod med dem, hvormed jeg ikke tör smigre mig. Ikke engang den medlidenhed venter jeg, den deeltagelse, de stundom viste mig, kunde give mig haab om. Men, jeg tilstaaer, at jeg troer, at kunne gjöre fordring paa deres retfærdighed.

De underretter mig om, min Frue, at man har sögt at sværte mig hos dem, samt at de, saafremt de havde fulgt deres veninders raad, aldrig havde ladet mig nærme mig dem: disse ere deres ord. Hvilke ere da disse tjenstfærdige veninder? Upaatvivleligen tillade disse folk, der ere saa strenge og af en saa ophöiet dyd, at vorde nævnede; de önske sikkert ikke, at skjule sig paa en maade, der vilde sætte dem i classe med de nedrigste bagvaskere, og jeg haaber, at erfare saavel deres navne

som deres beskyldninger. Betænk, min Frue, at jeg er berettiget til, at vide saavel det ene som det andet, siden de dømmer mig ifølge deres udsagn. Man domfælder ingen strafskyldig, uden at sige ham hans forbrydelse, uden at nævne ham hans anklagere. Anden gunstbeviisning forlanger jeg ikke, og jeg forbinder mig iforveien til, at retfærdiggjøre mig, at tvinge dem til, at tilbagekalde deres beskyldninger.

Saafremt jeg maaskee altfor meget har foragtet de afmægtige æreskjændere iblandt en mængde, jeg kun tager lidet hensyn paa, saa forholder dette sig ikke saaledes med deres agtelse; og naar jeg opofrer mit liv, for at fortjene den, saa lader jeg mig heller ikke ustraffet berøves den. Den vorder mig saa meget dyrebarere, som det uden tvivl er den, jeg skylder den bøn, de frygter for at anmode mig om, og som vilde give mig, som de siger, *rettighed til deres erkjendtlighed*. Ak, langt fra at fordre nogen, skulde jeg troe mig dem forbunden, saafremt de vilde give mig leilighed til, at bevise dem nogen artighed. Behag altsaa, at begynde med, at vise dem meer eftergivende imod mig, ved ikke længer at lade mig være uvidende om, hvad de ønsker af mig. Kunde jeg gjætte det, skulde jeg forskaane dem for den uleilighed at sige det. Til fornöielsen at see dem, tilföi endnu den lykke for mig, at kunne tjene dem, og jeg skal være stolt af deres overbærenhed. Hvad skulde kunne hindre dem deri? dog ikke frygten for et afslag, haaber jeg? en slig frygt föler jeg, at jeg aldrig vilde kunne tilgive dem. At jeg ikke giver dem deres brev tilbage, regner de mig sikkert ikke til en bröde. Jeg ønsker meer end de, at det ikke

længer var mig nödvendigt; men vant til, at troe dem besidde den blideste sjæl, er det kun i dette brev, at jeg kan finde dem saaledes, som de önsker at synes. Naar jeg önsker, at bevæge dem til at föle for mig, seer jeg af samme, at de, hellere end at samtykke deri, vilde flygte hundrede mile fra mig; naar alt i dem föröger og retfærdiggjör min kjærlighed, da er det atter dette brev, som siger mig, at min elskov fornærmer dem; og naar, idet jeg seer dem, denne kjærlighed forekommer mig det störste gode, maa jeg nödvendigviis læse det, for at föle, at det kun er en skrækkelig kval. De vil nu kunne indsee, at det vilde være min störste lykke, naar jeg kunde give dem dette ulykkelige brev tilbage; atter at forlange det af mig, vilde være, at bemyndige mig til, ikke meer at troe paa dets indhold; jeg haaber, at de ikke vil tvivle om min beredvillighed til, i dette tilfælde at overlevere dem samme.

den 21de august

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

(Stæmplet fra Dijon.)

DERES strenghed tiltager hver dag, min Frue, og, dersom jeg tör sige det, synes de mindre at frygte for at være ubillig end overbærende. Efter at have domfældt mig, uden at höre mig, har de i sandhed maattet föle, at det vilde være dem bitrere, ikke at læse mine grunde end at besvare dem. De afslaaer med vedholdenhed at modtage mine breve, de sender mig dem haanligt til-

bage. De tvinger mig tilsidst til, at bruge list i selv samme öieblik, da mit eneste formaal er, at overtøye dem om min oprigtighed. Nödvendigheden, hvori de har sat mig, at forsvare mig, er uden tvivl tilstrækkelig, for at undskyldte midlerne. Ved mine oprigtige fölelser iöovrigt overbeviist om, at, for at retfærdiggjøre dem i deres öine, vil det være mig tilstrækkeligt, uden forbeholdenhed at gjöre dem bekjendt med samme, har jeg troet, at kunne tillade mig disse ubetydelige omveie. Jeg vover ligeledes at troe, at de tilgiver mig dem, og at de kun lidet vil undre dem over, at kjærligheden er opfindsommere i at finde midler, end ligegyldigheden i at forebygge dem.

Tillad da, min Frue, at jeg aldeles afslører dem mit hjerte. Det tilhörer dem, og det er derfor billigt, at de lærer at kjende det.

Da jeg kom hertil hos Fru v. Rosemonde, var jeg meget langt fra at forudsee den skjæbne, som her ventede mig. Jeg vidste ikke, at de befandt dem her, og med den oprigtighed, som er mig egen, vil jeg tilstaae, at om jeg end havde vidst det, vilde min rolighed derved ikke være bleven forstyrret, ikke fordi jeg kunde undlade, at lade deres skjönhed vederfares den ret, man ikke kan negte den, men fordi jeg, vant til at nære ömme önsker, og kun at overlade mig til dem, som opmuntres ved haabet, ikke kjendte til kjærlighedens kvaler.

De var selv vidne til Fru v. Rosemonde's bönn om, at opholde mig her nogen tid. Een dag havde jeg allerede tilbragt med dem; desuagtet havde jeg intet andet formaal, i det mindste troer jeg det ikke, uden

den saa naturlige og lovlige glæde, at bevidne en agtværdig slægtning min hele agtelse. Det slags liv, man her förer, er naturligviis meget forskjælligt fra det, til hvilket jeg er vant. Det kostede mig aldeles intet, at finde mig deri; og uden at söge, at udgrunde den forandring, som foregik med mig, tilskrev jeg den nu ene og alene denne böielighed i min karakter, om hvilken jeg troer, allerede at have talt til dem.

Ulykkeligviis (og, hvorfor maa det være en ulykke!), idet jeg bedre lærte at kjende dem, indsaae jeg snart, at dette fortryllende udvortes, som ene havde henrökket mig, var det mindste af deres fortrin; deres himmelske sjæl forbausede og forförte mig. Jeg beundrede skjönheden, jeg tilbad dyden. Uden at smigre mig med deres besiddelse, bestræbte jeg mig for, at fortjene dem. Idet jeg udbad mig deres overbærelse for det forbigangne, var det min ærgjerrighed, at erhverve mig deres bifald for fremtiden. Jeg sögte det i deres tale, jeg udspeidede det i deres blik, i disse blik, fra hvilke der udstraale en saa meget desto farligere gift, som den udstrømmer uden öiemced, og indsuges uden mistillid.

Da tænkte jeg at kjende kjærligheden. Men, hvor langt var jeg fra, at beklage mig over samme. Besluttet, at indhulle den i en evig taushed, overlod jeg mig saavel uden frygt som uden forbeholdenhed til denne henrivende fölelse. Med hver dag gjorde den sit herredömmе meer gjældende. Snart forandrede sig fornöielsen at see dem til en nödvendighed. Fjernede de dem et öieblik, martredes mit hjerte af sorg; ved larmen, som bebudede deres tilbagekomst, slog det höit

af glæde. Jeg levede kun ved dem og for dem. Dem selv var det imidlertid, hvem jeg syntes at fornægte, thi ingensinde undslap der mig i munterheden af overgivne lege, eller i det tiltrækkende af en alvorlig samtale, eet ord, som kunde forraade mit hjertes hemmelighed.

Der kom omsider en dag, paa hvilken min ulykke skulde begynde; og ved et ubegribeligt vanheld skulde en velgjørenheds-handling være anledning til samme. Ja, min Frue, det var midt iblandt de ulykkelige, jeg havde understøttet, at de, idet de hengav dem til denne uvurdeerlige deeltagenheds-følelse, som forskjønner selve skjønheden og giver dyden en høiere værdi, fuldkomment underkastede dem et hjerte, der kun altfor meget var henrevet af kjærlighed. De erindrer maaskee, hvilke følelser der bemægtigede sig mig ved vor tilbagekomst. Ak! jeg søgte at underkvinge en tilbøielighed, som jeg følede at vorde stærkere end mig selv.

Det var, efter at have udtømt mine kræfter i denne ulige strid, at jeg, ved et tilfælde, jeg ikke kunde forudsee, kom til at befinde mig ene med dem. Jeg tilstaaer, at jeg her maatte bukke under. Mit altfor fulde hjerte tillod mig hverken at tilbageholde mine ord, eller mine taarer. Men, er dette da en forbrydelse? og, saafremt det er nogen, er den da ikke noksomt straffet ved de skrækkelige kvaler, af hvilke jeg lider?

Fortæret af en kjærlighed uden haab, anraaber jeg deres medlidenhed, og finder kun deres foragt. Uden anden lykke end den, at see dem, søge mine öine dem imod min villie, og jeg skjælver for, at möde deres blik. I den skrækkelige tilstand, hvori de har bragt

mig, tilbringer jeg dagen med, at skjule mine bekymringer, og natten med, at overlade mig til samme, medens de, rolig og tilfreds, ikke kjender til disse kvaler, som de foraarsager og lykønsker dem til. Det er imidlertid dem, som beklager sig, og det er mig, som søger at undskylde mig.

Dette, min Frue, dette er den troe skildring af det, de kalder mine forseelser, og som det maaskee vilde være billigere, at kalde min ulykke. En reen og oprigtig kjærlighed, en agtelse, som aldrig har fornegtet sig, en fuldkommen underkastelse, disse ere de følelser, de har indgydt mig. End ikke Guddommen frygtede jeg for, at tilbyde denne hyldning. O, de, som er dens skjønneste værk, efterlign den ogsaa i dens overbærelse! tænk paa mine skrækkelige lidelser! betænk overalt, at stillet ved dem imellem fortvivelse og den høieste lyksalighed, vil det første ord, de ytrer, for bestandigt afgjøre min skjæbne.

den 23de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. VOLANGES.

JEG adlyder, min Frue, de raad, deres venskab meddeler mig. Vant til, i alt at give efter for deres grunde, skeer det, fordi jeg troer at disse altid stötte sig paa fornuftige anskuelser. Jeg tilstaaer, at Herr v. Valmont maa være høist farlig, naar han kan forstille sig i den grad at være det, han synes her, og desuagtet forblive saaledes, som de afmaler ham. I hvorom alting

er, saa skal jeg fjerne ham fra mig, siden de fordrer det; i det mindste skal jeg bidrage alt mit dertil; thi stundom vorde ting, som i grunden burde være de allersimpelste, dem, der sætte os meest i forlægenhed ved den form de udkræve.

Det synes mig endnu stedse uiværksætteligt, at henvende mig til hans tante med denne bön; den vilde vorde lige anstödelig baade for hende og for ham. Heller ikke vilde jeg, uden meget ugjerne, tage den beslutning, selv at fjerne mig; thi foruden de grunde, jeg allerede har havt den ære at melde dem, med hensyn til Hr. v. Tourvel, saa vilde min afreise, saafremt den var Hr. v. Valmont imod, som det er muligt, letteligen give ham leilighed til, at föolge efter mig til Paris; og vilde hans tilbagekomst der, hvortil jeg var, eller i det mindste maatte synes at være, aarsagen, ikke være meer paafaldende, end et möde paa landet hos en dame, man veed er hans slægtning og min veninde?

Der bliver mig altsaa intet andet middel tilbage, end at faae det löfte af ham selv, at han vil tage bort herfra. Jeg föler, at dette forslag er vanskeligt at fremföre; da det imidlertid synes at ligge ham paa hjertet, at bevise mig, at han i gjerningen er agtværdigere, end man maaskee kunde have grund til at troe, saa tvivler jeg aldeles ikke paa, at det vil lykkes mig. Jeg skulde endog paa en maade önske at forsöge det, for at have leilighed til at dömmе om, de virkelig sædelige fruentimre, som han siger, aldrig have havt og aldrig ville faae grund til, at klage over hans forhold. Saafremt han reiser, som jeg önsker, skeer det i sandhed af agtelse for mig; thi, jeg tvivler aldeles ikke om, at det

er hans hensigt, at tilbringe her en stor deel af hösten. Skulde han derimod afslaae min begjæring, og paastaae at ville blive, da kan der endnu altid være tid nok tilovers for mig selv at afreise, hvilket jeg herved lover dem.

Saavidt jeg troer, er dette alt, min Frue, hvad deres venskab fordrede af mig; jeg iler med, at opfylde deres forlangende, og at bevise dem, at, den varme uagtet, hvormed jeg har forsvaret Hr. v. Valmont, er jeg desuagtet ikke mindre tilbøielig til, ikke blot at høre, men ogsaa at følge mine venners raad.

den 25de august.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

DERES uhyre store pakke modtog jeg i dette öieblik, min kjære Baron. Saafremt datum er rigtigt, burde jeg have havt den fire og tyve timer tidligere. I hvorom alting er, saa vilde jeg, om jeg end gav mig til at læse den, ikke have tid til at besvare den. Jeg foretrækker altsaa, blot at melde dem sammes modtagelse, og dernæst kunne vi tale om andre ting. Mig selv angaaende har jeg intet at sige dem; hösten lader næsten ingen folk med menneskelige ansigter blive tilbage i Paris; tillige er jeg i en tid af en maaned af en fortvivlet tilbageholdenhed, saa at enhver anden end min Ridder vilde trættes ved beviserue paa min standhaftighed. Da jeg fölgelig ikke har nogen beskjæftigelse, adspredter jeg

mig med den lille Volanges, og det er om hende jeg vil tale med dem.

Veed de vel, at de har tabt mere, end de troer, ved ikke at befattet dem med dette barn; hun er i sandhed indtagende! og saasom hun hverken har karakter, eller grundsætninger, kan de selv dømme om, hvor böielig og eftergivende hun maa være. Jeg troer ikke, at hun nogensinde vil glimre ved følelse; men, alt hos hende hebuder de meest levende attraaer. Uden forstand og finhed besidder hun alligevel en vis naturlig falskhed, om man maa bruge dette udtryk, som undertiden forundrer mig, og som vil lykkes saa meget desto bedre, som hendes ansigt bærer præg af reenhed og uskyldighed. Hun er af naturen meget indsmigrende, hvilket stundom morer mig. Hendes lille hoved ophidses med en utrolig lethed, og da er hun saa meget desto moersommere, som hun intet veed, aldeles intet veed af det, hun saa meget ønsker at vide. Stundom betages hun af en meget latterlig utaalmodighed; hun leer, hun vredes, hun græder, og derefter beder hun mig at oplyse hende, med en oprigtighed, som virkeli-gen er forförisks. Jeg er i sandhed næsten skinsyg paa den, hvem denne fornöielse er forbeholdt.

Jeg veed ikke, om jeg har meldt dem, at jeg siden fire, eller fem, dage har den ære, at være hendes fortrolige. De kan formodenligen tænke dem, at jeg i förstningen var den strenge; men, saasnart jeg bemærkede, at hun troede at have overbeviist mig ved sine slette grunde, gav jeg mig mine af, at tage dem for gode, og hun er inderligen overbeviist om, at hun skylder sin veltalenhed dette gode udfald; denne forsigtighed var

nödvändig, for ikke at udsætte mig for noget. Jeg har tilladt hende at skrive og at sige: *jeg elsker*; og endnu samme dag forskaffede jeg hende leilighed til, uden at hun formodede det, at sees under fire öine med sin Danceny. Men, forestil dem blot, at han er saa eenfoldig, endnu ikke at have faaet saa meget som et kys. Denne fyr gör imidlertid meget smukke vers! Min Gud! hvor disse gode hoveder ere dumme! dette er det i den grad, at det sætter mig i forlægenhed; thi hvad ham angaaer, da befatter jeg mig ikke med at lede ham.

Nu er det, at de kunde være mig saare nyttig. De staaer i tilstrækkelig forbindelse med Danceny, for at tilvende dem hans fortrolighed, og var dette först opnaaet, vilde alt övrigt være meget let. Skynd dem derfor, at gjøre ende paa sagen med deres Præsidentinde; thi jeg vil paa ingen maade, at Gercourt skal reddes. Igaar taledede jeg iövrigt til den unge person om ham, og skildrede ham saa vel, at hun ikke kan hade ham meer, om hun havde været hans kone i ti aar. Desuagtet har jeg holdt en lang præken for hende angaaende det ægteskabelige troskab; intet ligner min streng-
hed i dette punkt. Derved befæster jeg, paa den ene side, mit dydsrygte hos hende, som altfor megen eftergivenhed kunde skade, og paa den anden side foröger jeg det had, hvormed jeg vil opvarte hendes mand. Endeligen haaber jeg, at idet jeg lader hende troe, at det ikke er hende tilladt, at overlade sig til kjærligheden uden i den korte tid hun endnu bliver ugift, vil hun saa meget desto hastigere beslutte sig til, ikke at tabe noget öieblik.

Lev vel, Baron; medens jeg lader mit haar sættes op, skal jeg læse alle deres breve.

den 27de august.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

JEG er bedrøvet og urolig, min bedste Sophie. Jeg har grædt næsten hele natten. Det er ikke, fordi jeg ikke for øieblikket er meget lykkelig, men jeg forudseer, at det ikke vil vedvare.

Igaar var jeg i operaen med Fru v. Merteuil. Vi talede der meget om mit givtermaal, og det var intet godt, jeg erfarede derom. Det er Herr Grev v. Gercourt jeg skal ægte, hvilket skal finde sted i october-maaned. Han er riig, er en mand af stand, er oberst for regimentet.....saavidt gaaer alting meget godt. Men, han er tillige gammel, tænk dig blot, han er næsten sex-og-tredive aar; og dernæst siger Fru v. Merteuil, at han er alvorlig og streng, og at hun frygter, jeg ikke vil vorde lykkelig med ham. Jeg mærkede endog meget vel, at hun var sikker derpaa, men at hun ikke vilde sige det, for ikke at bedrøve mig. Hun har næsten hele aftenen ikke underholdt mig om andet, end om en kones pligter mod sin mand; hun indrømmer, at Herr v. Gercourt aldeles ikke er elskværdig, og dog siger hun, at jeg maa elske ham; ja, hun har ligeledes sagt mig, at engang givt, bör jeg ikke meer elske Ridder Danceny, ligesom det var muligt! O! jeg forsikrer dig paa, at jeg stedse vil elske ham. Seer du, hellere

önskede jeg, aldeles ikke at givte mig. Lad denne Hr. v. Gercourt see sig om en anden, jeg har ingenlunde opsøgt ham. Han er for nutiden paa Corsika, langt herfra; jeg önskede, at han blev der ti aar. Saafremt jeg ikke frygtede for, at komme igjen ind i klosteret, skulde jeg reent ud sige til Moder, at jeg paa ingen maade vil have denne mand; men at sættes der ind, vilde dog endnu være meget værre. Jeg er i stor forlægenhed. Jeg föler, at jeg aldrig har elsket Herr Danceny saa meget som nu; og, naar jeg tænker paa, at der ikke er mig mere end en maaned tilbage at være i, som jeg nu er, saa komme taarerne mig strax i öinene. Jeg har ingen anden tröst end Fru v. Merteuil's venskab; hun har saa godt et hjerte; hun deler troligen alle mine sorger; tillige er hun saa elskværdig, at naar jeg er hos hende, tænker jeg næsten ikke paa andet. Hun er mig iövrigt meget nyttig; thi, den smule, jeg veed, skylder jeg hende, og hun er saa god, at jeg kan sige hende alt, hvad jeg tænker, uden at skamme mig det ringeste derved. Naar hun finder, at noget ikke er rigtigt, skjænder hun undertiden paa mig; men, det skeer med megen mildhed, hvorpaa jeg omfavner hende af hele mit hjerte, indtil hun ikke længer er vred. Hende i det mindste kan jeg da elske saa meget jeg vil, uden at der er noget ondt deri, hvilket er mig usigeligen kjært. Vi ere desuagtet blevene enige om, at jeg i selskab ikke skal synes, at elske hende saa meget, isærdeleshed naar Moder er tilstede, paadet at hun ikke skal fatte nogen mistanke i henseende til Ridder Danceny. Jeg forsikrer dig paa, at saafremt jeg altid kunde leve som nu, da troer jeg, at jeg vilde være meget lyk-

kelig. Der er intet uden denne afskyelige Herr v. Ger-court.... Dog, jeg vil ikke tale meer om ham, thi det sætter mig i ondt lune. I dets sted vil jeg skrive til Ridder Danceny;*) til ham taler jeg kun om kjærlighed og ikke om mine sorger, thi jeg vil ikke bedrøve ham.

Lev vel, bedste veninde. Du seer nok, at du har uret i at klage, og at jeg, i hvor beskæftiget jeg end er, som du siger, dog i det mindste har tid til, at elske og tilskrive dig.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DET er kun lidet for min umenneskelige, ikke at svare paa mine breve, at negte at modtage dem, thi hun vil endog forebygge, at jeg skal see hende; hun forlanger, at jeg skal reise herfra. Hvad der imidlertid end meer vil forundre dem, er, at jeg underkaster mig saa megen strengthed. Sikkert vil de dadle mig. Imidlertid har jeg troet, ikke at burde lade forbigaae en leilighed til at modtage en befaling, paa den ene side overbeviist om, at den, der befaler, forpligter sig, og paa den anden side, at det indbildte herredømme, vi synes at lade fruentimrene bemægtige sig, er en af de snarer, de vanskeligst undgaae. Endvidre; den snedighed, hvormed hun har vidst at forebygge, at befinde sig ene med mig,

*) Man undertrykker fremdeles adskillige af Cecilie Volanges's og Ridder Danceny's breve, som kun ere lidet tiltrækkende, og ikke indeholde nogen begivenhed.

sætter mig i en farlig stilling, af hvilken jeg har troet, at burde undslippe for enhver priis; thi, da jeg bestandigt er om hende, uden at kunne beskæftige hende med min kjærlighed, var der grund til at frygte, at hun tilsidst vænnede sig til, at see mig uden urø: en sindsstemning, de veed, hvor vanskelig den er at nedbryde.

De vil iövrigt kunne formode, at jeg ikke har underkastet mig uden vilkaar; jeg har endog draget omsorg for, at fastsætte eet, som var umuligt at opfylde, deels for altid at være herre over, enten at holde, eller at bryde, mit ord, og deels for enten skriftligt, eller mundtligt, at kunne indlede en underhandling i et öieblik, i hvilket min skjønne er meer fornöiet med mig, og vil have behov, at jeg skal være det med hende, uden at regne, at jeg maatte være meget eenfoldig, saafremt jeg ikke skulde finde et middel til, at tilvende mig en, eller anden, erstatning for min eftergivelse af denne forpligtelse, i hvor umuligt det end var at opfylde den.

Efter at jeg i denne lange fortale har udviklet dem mine grunde, gaaer jeg over til det historiske af disse to sidste dage. Som retfærdiggjørende actstykker tilföier jeg min skjønnes brev og mit svar derpaa. De maa tilstaae, at der kun gives faa saa nöiagtige historie-skrivere som jeg.

De erindrer dem virkningen, som mit brev fra Dijon frembragte iovergaars-morges; den övrige deel af dagen var höist stormende. Den skjønne fortörnede indfandt sig först i det öieblik, vi skulde sætte os til middagsbordet, og anmeldte en frygtelig migraine: et paa-skud, hvormed hun vilde dække et anstöd af ondt lune, saa heftigt, som et fruentimmer kun nogensinde kan

have det. Hendes ansigt var i sandhed forandret derved; udtrykket af blidhed, som de kjender, var forandret til en stödt mine, der meddeelte hende en ny skjönhed. Jeg gjorde det lövte, i fremtiden at gjøre brug af denne opdagelse, og at lade den stödt elskende stundom træde i stedet for den ömme.

Jeg forudsaae, at eftermiddagen kun vilde vorde lidt tiltrækkende, og for at undgaae dens kjedsomhed, foregav jeg, at jeg havde breve at skrive, og gik op paa mine værelser. Klokken sex gik jeg igjen ned til selskabet. Fru v. Rosemonde foreslog den almindelige kjöretour, som modtoges. Men, i det öieblik da vi skulde stige tilvogns, paaskjöd, med en djævelsk onskab, den foregivne syge, maaskee for at hevne sig for min fraværelse, förögede smerter i hovedet, og tvang mig uden barmhjertighed til, at kjöre ene med min gamle tante. Jeg veed ikke, om de onde önsker, jeg hemmeligen udstödt mod denne kvindelige djævel bleve bönhörte; men da vi kom hjem, fandt vi hende i seng.

Dagen derpaa, ved frokosten, var det ikke meer den samme kone. Hendes naturlige blidhed var vendt tilbage, og jeg havde grund til at troe mig tilgivet. Næppe var frokosten endt, förend den skjönne reiste sig med en ligegyldig mine, og gik ud i lystsköven; de kan tænke dem, at jeg fulgte efter. "Hvorfra kan denne spadserelyst reise sig"? spurgte jeg, da jeg havde naaet hende. "Jeg har skrevet meget imorges," svarede hun mig, "og mit hoved er lidt træt." "Da er jeg ikke saa heldig," gjentog jeg, "at have aarsag til, at bebreide mig denne træthed." "Da har jeg dog virkeligen tilskrevet dem," svarede hun, "men jeg betænker mig paa, at give dem

mit brev. Det indeholder en bön, og de har ikke vænnet mig til, at lade mig haabe et lykkeligt udfald af samme.” — “O, jeg sværger, at saafremt det er mig muligt”.... “Intet er lettere,” afbrød hun mig, “og endskjönt de maaskee burde tilstaae den som en billighed, samtykker jeg dog i, at modtage den som en godhed.” Ved disse ord overleverede hun mig sit brev. Idet jeg tog det, greb jeg tillige hendes haand, som hun trak tilbage, men uden vrede, og med mere forlægenhed end heftighed. “Varmen”, sagde hun derpaa, “er meer trykkende, end jeg havde tænkt det; jeg vil vende om igjen”; hvorpaa hun tog veien henimod slottet. Forgjæves bestræbte jeg mig for, at bevæge hende til at vedblive spadseregangen, og det var mig nödvendigt, at erindre mig, at vi kunde vorde seete, for ikkun at gjøre brug af min veltalenhed. Hun vendte tilbage, uden at sige et ord, og jeg indsaae tydeligt, at denne korte spadseregang ikke havde havt anden hensigt, end overleveringen af brevet. Efter tilbagekomsten gik hun op paa sine værelser; jeg gik ligeledes op paa mine, for at læse epistlet, som de gjør vel i ligeledes at læse, saavel som mit svar, förend de gaaer videre.....

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

DET synes, min Herre, af deres opførsel imod mig, at de hver dag søger, at foröge de aarsager til klage, de har givet mig anledning til. Deres vedholdenhed i, uophörligen at ville underholde mig om en fölelse, jeg

hverken vil, eller bör, höre; det misbrug, de ikke har frygtet, at giöre af min tillid, eller min frygtsohmhed, for at lade mig tilkomme deres breve; det, jeg kan sige lidet anstændige, middel isærdeleshed, hvoraf de betjente dem, for at tilstille mig det sidste, uden at tage hensyn i det mündste paa virkningen af overraskelse, som kunde ndsætte mig for et slemt omdömmе: alt dette burde give anledning fra min side til bebreidelser, der burde være ligesaa levende som de ere vel fortjente. Istedet for imidlertid at komme tilbage til disse klagepunkter, vil jeg kun indskrænke mig til, at henvende mig med en bön til dem, der er ligesaa simpel som den er billig; og saafremt de skulde indvilge i samme, da samtykker jeg i, at alt skal være glemt.

De har selv sagt mig, min Herre, at jeg ikke behövede, at frygte for et afslag; og, uagtet dette tilsagn, ved en ubestemthed, som er dem egen, ledsagedes af det eneste afslag, for hvilket jeg kunde udsættes, vil jeg dog troe, at de derfor nu ikke mindre vil holde det formelige löfte, de gav mig for faa dage siden.

Jeg önsker altsaa, at de vilde have den bevaagenhed, at fjerne dem fra mig og at forlade dette slot, hvor et længere ophold fra deres side ikke kan andet, end udsætte mig saare meget, for at bedömmes strengt af det offenkjendte, der altid er rede til, at tænke ilde om andre, og som de kun altfor meget har vænnet til at fæste öinene paa de fruentimre, til hvis omgang de tillades.

Allerede for lang tid siden af mine venner underrettet om denne fare, har jeg ringeagtet, ja endog bestridt denne mening, saa længe deres adfærd mod mig kunde lade mig troe, at de ikke blandede mig med den mængde

fruentimre, som have havt grund til at klage over dem. Nu, da jeg har seet, at de behandler mig som disse, skylder jeg offentligheden, mine venner og mig selv, at følge denne saa beføiede advarsel. Her kunde jeg tilføie, at de intet vil vinde, ved at afslaae min begjæring, da jeg selv har besluttet at afreise, saafremt de gjør paastand paa at ville blive; dog vil jeg ingenlunde søge, at formindske den forbindtlighed, jeg vil vorde dem skyldig for denne artighed, ligesom jeg heller ikke vil skjule for dem, at de, ifald de tvinger mig til at afreise herfra, derved forstyrrer de bestemmelser, jeg engang har taget. Beviis mig derfor, min Herre, at de agtværdige fruentimre, hvilket de saa ofte har sagt mig, aldrig ville faae nogen grund til klage over dem; beviis mig i det mindste, at om de end have aarsag til at bebreide dem noget, da forstaaer de ogsaa, at give dem opreisning derfor.

Dersom jeg troede, at det var mig nødvendigt, at retfærdiggjøre mit forlangende i deres öine, vilde det være mig tilstrækkeligt at sige dem, at de har tilbragt deres liv med, at gjøre det nødvendigt, og at det ingenlunde er min skyld, jeg nu maa yttre et saadant. Dog lader os ikke komme tilbage paa begivenheder, jeg ønsker at glemme, og som vilde tvinge mig til, at bedømme dem med strenghed i et öieblik, hvori jeg tilbyder dem leilighed til, at fortjene hele min erkjendtlighed. Lev vel, min Herre; deres forhold vil underrette mig om, med hvilke følelser jeg for stedse skal være deres ydmyge o. s. v.

den 25de august.

I hvor haarde de betingelser end ere, min Frue, de paalægger mig, afslaaer jeg dog ikke at efterkomme dem. Jeg föler, at det vilde være mig umuligt, ikke at opfylde hvilketsomhelst af deres önsker. Eengang enige angaaende dette punkt, smigrer jeg mig med at de tillader, at jeg ogsaa paa min side udbeder mig nogle forlangender, der ere langt letter at tilstaae, end deres, men som jeg dog ikke önsker mig indrömmede, uden fuldkomment at underkaste mig deres villie.

Det förste, jeg haaber, deres retfærdighed billiger, er, at ville have den godhed, at nævne mig mine anklagere hos dem, der volde mig, synes mig, tilstrækkelig fortred, for at jeg skulde have ret til at kjende dem. Det andet, jeg venter af deres overbærenhed, er, at ville behage at tillade mig, undertiden at turde fornye dem forsikringen om en kjærlighed, som nu meer end nogensinde vil fortjene deres medynk.

Betænk, min Frue, at jeg bestræber mig for, at adlyde dem, om det end ikke skulde kunne skee uden paa min lykkes bekostning; ja, jeg vil sige endnu mere, at jeg nemlig er overtydet om, at de önsker min afreise, for at fritage dem for det altid smertelige skue, at have gjenstanden for deres uretfærdighed for öinene.

Tilstaae, min Frue, de frygter mindre en Offenlighed, der kun er altfor vant til at agte dem, for at den turde vove, at fælde en ufordeelagtig dom over dem, end de föler dem uleiligt ved nærværelsen af et menneske, det er dem lettere at straffe end at dadle. De fjerner

mig fra dem, som man bortvender sit blik fra en ulykkelig, man ikke vil hjælpe.

Men, medens fraværelsen vil fordoble mine lidelser, til hvem anden, end dem, skulde jeg vel henvende mine klager? af hvem ellers skulde jeg vel vente en tröst, der vorder mig saa nödvendig? Skulde de vel negte mig den, naar det ene er dem, der anlediger mine kvaler?

Det vil uden tvivl ikke undre dem, at det ligger mig paa hjertet, för min afreise at retfærdiggjøre for dem de fölelser, de har indgydt mig, ligesom jeg heller ikke har mod nok til at fjerne mig, uden at have modtaget befalingen dertil af deres mund.

Denne dobbelte aarsag lader mig udbede mig et öiebliks samtale med dem. Forgjæves vil de söge, at erstatte den ved breve: man skriver hele bind, og forklarer slet det, som en fjerdingtimes samtale er tilstrækkelig for at oplyse. De vil letteligen finde leilighed til, at tilstaae mig den; thi, i hvor meget jeg end bestræber mig for at adlyde dem, saa veed de dog, at Fru v. Rosemonde er underrettet om min hensigt, at tilbringe en deel af hösten hos hende, og jeg maa i det mindste oppebie et brev, for at kunne skyde skylden paa en forretning, som tvinger mig til at afreise.

Lev vel, min Frue; aldrig har dette ord kostet mig saa meget at skrive som i dette öieblik, da det gjenkalder mig tauken om vor adskillelse. Kunde de tænke dem, hvilken kval det foraarsager mig, vover jeg at troe, at de vilde være mig lidt takskyldig for min föielighed. Modtag i det mindste, med mere overbærelse end sædvanligt, forsikringen om og tilbudet af den ömmeste og ærbödigste kjærlighed.

den 26de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

Nu, min skjønne veninde, lader os bruge vor fornuft. De indseer, ligesom jeg, at den samvittighedsfulde, tilbageholdne Fru v. Tourvel ikke kan tilstaae mig den første af mine begjæringer, og forraade sine venners fortrolighed, ved at nævne mig mine anklagere. Idet jeg altsaa lover alt paa dette vilkaar, forpligter jeg mig til intet. Men, de vil tillige indsee, at dette hendes afslag vorder en rettighed for mig til, at erholde alt det øvrige; og da vinder jeg, idet jeg fjerner mig, med hendes samtykke at komme i en regelret brevvexling med hende; thi, jeg regner kun for lidet den sammenkomst, jeg har bedet hende om, og som næsten ikke har andet öiemæde, end iforveien at vænne hende til, ikke at afslaae mig en anden, i tilfælde at den skulde vorde mig væsenlig nødvendig.

Det eneste, jeg endnu har at besørge för min afreise, er, at faae at vide, hvilke de folk ere, som have paataget sig, at sværte mig hos hende. Jeg formoder, at det er denne pedant, hendes mand; jeg vilde ønske det; thi, foruden at et ægteskabeligt forsvar er en tilskyndelse til det hemmelige ønske, saa er jeg desuden vis paa, at fra det öieblik af, at min skjønne har samtykket i at tilskrive mig, vil jeg heller ikke have noget videre at frygte af hendes mand, fordi hun allerede befinder sig i den nödvendighed, at bedrage ham.

Men, skulde hun derimod være saa nöie forbunden med en veninde, at denne besad hendes fortrolighed, og tillige var mig imod, da synes det mig nödvendigt, at

gjøre dem uenige, hvilket jeg haaber skal lykkes mig. Men, fremfor alt maa man kjende sine folk.

Igaar tænkte jeg næsten, at jeg skulde have erfaret det; men, denne kone handler paa ingen maade som andre. Vi vare oppe hos hende i det öieblik, da man lod os vide, at der var anrettet til middag. Hun var netop bleven færdig med sin paaklædning, og alt idet hun ilede og gjorde undskyldninger bemærkede jeg, at hun glemte nøglen i sit skriverbord; hendes sædvane, aldrig at aflukke sine værelser, var mig bekjendt. Under spiisningen overtænkte jeg dette, da jeg hørte hendes kammerjomfrue gaae ned. Strax fattede jeg min beslutning; jeg foregav næseblod, og gik ud. Jeg flöi hen til skriverbordet, men fandt alle skufferne aabne, og intet stykke beskrevet papiir i nogen af dem. Der er imidlertid ingen leilighed til, at brænde breve paa denne aarstid. Hvor gjemmer hun dem, hun modtager? og hun modtager ofte breve. Jeg undersøgte ethvert sted; alt stod aabent, og jeg eftersaae ethvert gjemme; dog vandt jeg intet derved uden den overbeviisning, at denne kostbare skat hviler i hendes lommer.

Hvorledes faaer jeg den ud deraf? siden igaar tænker jeg forgjæves paa at finde et middel dertil; jeg kan imidlertid ikke overvinde dette önske. Jeg beklager, at jeg ikke har lommetyvenes talent. Burde dette dog i sandhed ikke bibringes under opdragelsen ethvert menneske, som vil befatte sig med rænker? Vilde det ikke være morsomt, at kunne bortsnappe en medbeilers brev, eller hans portrait, uddrage af et knipsk fruentimmers lomme noget, der kunde blotte hende? Men, vore forældre tænke paa intet; og jeg kan længe nok efter-

tertænke alt, jeg finder kun at jeg er ubehændig, uden at kunne gjøre noget derved.

I hvorom alting er, saa gik jeg meget misfornöiet igjen ned til bordet. Min skjönne bidrog dog til, at opmuntre mig lidt i mit onde lune, ved sin deeltagende mine over min paatagne upasselighed, og jeg undlod heller ikke, at forsikre hende om, at jeg siden nogen tid fölede voldsomme indre bevægelser, som nedbröde min sundhed. Da hun sikkert föler sig overbeviist om, at det er hende som foraarsager dem, burde hun ikke gjøre sig en samvittighedssag af, at stræbe at lindre dem? men, skjönt gudsfrýgtig, er hun kun lidt barmhjertig; hun afslaaer at give nogensomhelst kjærligheds-almisse, og dette afslag synes mig tilstrækkeligen at berettigge til et tyveri. Dog, lev vel; thi, alt medens jeg skriver til dem, kan jeg dog ikke andet, end tænke paa de fordömte breve.

den 27de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

HVORFOR vil de söge, min Herre, at formindske min erkjendtlighed? hvorfor kun adlyde mig halvt, og paa en vis maade tilhandle dem en agtværdig fremgangsmaade? Det er dem altsaa ikke nok, at jeg föler værdien deraf? De forlanger ikke blot meget, men de forlanger umulige ting. Saafremt mine venner virkeligen have omtalt dem til mig, have de kun gjort det af deeltagelse for mig, og skulde de end have feilet, saa var deres hensigt derfor ikke mindre god; og de foreslaaer mig, at gjøre

dem bekjendt med dette beviis paa hengivenhed fra deres side, og at udlevere dem deres hemmelighed? Jeg gjorde allerede uret i, at tale til dem desangaaende, og dette lader de mig nu föle. Det, som kun vilde have været oprigtighed mod enhver anden, er vorden en uforsigtighed mod dem, og vilde före mig til et forhadet feiltrin, saafremt jeg gav efter for deres forlangende. Med deres agtværdige tænkemaade opfordrer jeg dem selv til at döme om, de kunde troe mig istand til en slig fremgangsmaade? Men, burde de have foreslaaet mig den? nei, visseligen ikke; og jeg er overtydet om, at idet de bedre eftertænker dette forlangende, vil de ingensinde fornye det.

Det, de foreslaaer mig, at tilskrive mig, er ikke mindre let at tilstaae, og, saafremt de vil være retfærdig, ligger skylden dertil ikke hos mig. Jeg önsker ikke at fornærme dem; men, med det tvetydige rygte, der klæber ved deres navn, og som de, ifölge deres egen tilstaaelse, tildeels fortjener, hvilket fruentimmer kunde være bekjendt, at staae i brevvexling med dem? og hvilket agtværdigt fruentimmer vilde vel beslutte sig til at foretage noget, hun var nödt til at skjule?

Var jeg endnu sikker paa, at deres breve vilde være saaledes, at jeg aldrig havde aarsag til at beklage mig over dem, at jeg altid vilde kunne retfærdiggjøre det i mine egne öine at have modtaget dem, da maaskee vilde det önske, at bevise dem, at jeg ledes af fornuftgrunde og ikke af had, faae mig til at oversee ovenanförte vegtige bevæggrunde, og faae mig til, at indrömme mere end jeg burde, og tillade dem, stundom at tilskrive mig. Saafremt de virkeligen önsker det saa meget, som de siger, da underkaster de dem sikkert med glæde det

eneste vilkaar, som kan formaae mig til dette samtykke; og, i tilfælde at de skulde føle nogen erkjendtlighed for min overbærenhed med dem i dette øieblik, da opsætter de ikke længer deres afreise.

Tillad mig, at bemærke dem i denne henseende, at de imorges modtog et brev, og at de desuagtet ikke har benyttet leiligheden, for at gjøre Fru v. Rosemonde bekjendt med deres afreise, som de havde lovet mig det. Nu haaber jeg, at intet vil kunne hindre dem i, at opfylde deres löfte. Fremfor alt gjør jeg regning paa, at de, for at være ordholdende, ikke først afventer den sammenkomst, de har bedet mig om, til hvilken jeg paa ingen maade indfinder mig; og at de, istedetfor den befaling, de paastaaer at være dem nødvendig, lader dem nøies med den bøn, jeg herved paany gjentager dem. Lev vel, min Herre.

den 27de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DEEL min glæde, min skjönnne veninde; jeg er elsket, jeg har seiret over dette oprørske hjerte. Det er for-gjæves, at det endnu forstiller sig; ved min lykkelige snu-
hed er det aflistet sin hemmelighed. Takket være mine virksomme bestræbelser, jeg veed nu alt, hvad der er mig magtpaaliggende at vide: siden gaars-natten, den lykkelige gaars-nat, befinder jeg mig igjen i mit element, har jeg faaet hele min tilværelse paany. En dobbelt hemmelighed har jeg opdaget: en kjærligheds og en ure-

deligheds. Af den ene vil jeg drage nydelse, for den anden vil jeg hevne mig; jeg skal flyve fra glæde til glæde. Den blotte tanke derom henrækker mig i den grad, at jeg har nogen umag ved, at gjenkalde mig den nødvendige forsigtighed, samt at fremsætte fortællingen om det forefaldne i nogenlunde orden. Lader os imidlertid forsøge det.

Endnu igaar, efterat have tilskrevet dem, modtog jeg et brev fra den himmelske gudsfrygtige. Jeg sender dem det herved. De seer deraf, at hun giver mig, med saa liden anstødelighed, hun kan, tilladelse til, at tilskrive hende; men, hun paaskynder tillige min afreise; ogsaa fölede jeg, at jeg ikke længer kunde opsætte den, uden at skade mig.

Plaget imidlertid af ønsket at vide, hvo der kunde have skrevet imod mig, var jeg endnu uvis om, hvilket middel jeg i saa henseende skulde gribe til. Jeg prøvede paa, at vinde kammerjomfruen, for at faae hende til, at udlevere mig sin Frues lomme, hvilke hun om aftenen letteligen vilde kunne sætte sig i besiddelse af, og om morgenen igjen lægge paa sit sted, uden at anledige mindste mistanke. Jeg bød ti louis'dorer for denne ringe tjeneste; men, jeg fandt kun en samvittighedsfuld og frygtsom fjante, som hverken min veltalenhed, eller mine penge, kunde overvinde. Jeg prækede endnu for hende, da man ringede til aftenbordet. Jeg maatte forlade hende, endnu lykkelig ved, at hun lovede mig at bevare hemmeligheden, hvorpaa de kan tænke, at jeg dog ikke stolede meget.

Aldrig var jeg i værre lune. Jeg fölede mig blottet og bebreidede mig hele aftenen mit uforsigtige skridt.

Kommen op paa mine værelser, ikke uden uro i sindet, taledede jeg om sagen til min jæger, som i sin egen- skab af lykkelig elsker hos kammerjomfruen sikkert maatte finde nogen tillid hos hende. Jeg forlangte, at han enten skulde faae denne pige til at udrette, hvad jeg havde bedet hende om, eller at han i det mindste skulde forsikre sig om hendes taushed; men han, som iahmindelighed aldrig tvivler om noget, syntes at drage det heldige udfald af denne underhandling i tvivl, og gjorde mig i den henseende en bemærkning, som forbausede mig ved sin grundighed: "Min Herre veed sikkert bedre end jeg," sagde han til mig, "at fordi man begunstiges af en pige, kan man derfor ikke faae hende til at udrette alt, hvad man vil; derfra og til at føie os i alt efter vort ønske, er der stundom meget langt."

"Gavtyvens sunde fornøft skrækker mig undertiden"

Piron.

"Jeg kan saa meget mindre svare for hende," tilføiede han, "som jeg har grund til at troe, at hun har en anden elsker, og at jeg kun skylder landlivets kjedsomhed min lykke hos hende; og havde det ikke været af iver for min Herres tjeneste, vilde jeg kun have opnaaet denne een gang." (Denne fyr er en sand skat.) "Hvad tausheden angaaer," vedblev han fremdeles, "hvad vil det kunne nytte, at lade hende love den, da hun intet vover ved, at bedrage os? At tale paa ny til hende derom, vilde kun tjene til, at gjøre hende endnu meer opmærksom paa dens vigtighed, og derved kun give hende end mere lyst til, at indsmigre sig hos sin Frue."

Jo rigtigere jeg fandt disse bemærkninger, jo meer tiltog min forlægenhed. Lykkeligviis var strikken igang

med at snakke, og da jeg havde ham behov, lod jeg ham vedblive. Alt imedens han fortalte mig sin historie med denne pige, underrettede han mig om, at saasom det værelse, hvori hun ligger, kun er skilt fra hendes Frues soveværelse ved et simpelt aflukke, hvorved hun lettelig kunde høre nogen mistænkelig larm, kom de altid om natten sammen paa hans kammer. Strax lagde jeg min plan, som jeg meddeelte ham, og som vi ogsaa heldigen udførte.

Jeg ventede til klokken to om morgenen, derpaa begav jeg mig, ifølge vor aftale, med lys til kammeret for sammenkomsten, under det paaskud, at jeg forgjæves havde ringet adskillige gange. Min fortrolige, som spillede sin rolle fortræffeligt, fremstillede et lidet optrin, fuldt af overraskelse, fortvivlelse og undskyldninger, som jeg endte, ved at sende ham ned, for at varme mig noget vand, som jeg foregav, at have behov, medens den samvittighedsfulde kammerjomfrue betoges af desto større skamfuldhed, da knegten, som havde villet gjøre alt for mit öiemed, havde formaaet hende til, at blotte sig overeensstemmende med aarstiden, uden at den dog kunde tjene til undskyldning derfor.

Saasom jeg indsaae, at jo meer denne pige ydmygedes, jo beredvilligere vilde hun være til min tjeneste, saa tillod jeg hende, hverken at forandre stilling, eller at bedække sig, og efterat have befalet min tjener, at vente paa mig paa mine værelser, satte jeg mig ved siden af hende paa sengen, som var meget i uorden, og begyndte min samtale med hende. Det var mig nödvendigt, at beherske den magt, omstændighederne gav mig over hende; ogsaa vedligeholdte jeg en koldblodighed,

som vilde have gjort en Scipio's selvbeherskelse ære; og, uden at tage mig den allermindste frihed, hvilket hendes ungdom og leiligheden syntes at give hende ret til at vente, taledede jeg ligesaa roligt med hende om sagen, jeg havde foreslaaet hende, som om det havde været med en sagfører.

Mine vilkaar vare, at jeg troligen skulde bevare hemmeligheden, forudsat, at hun den følgende nat, omtrent paa samme tid, skulde udlevere mig hendes Frues lommer. "Iövrigt," tilföiede jeg, "tilböd jeg dem igaar ti lounisd'orer, hvilke jeg ligeledes endnu lover dem. Jeg vil ikke gjøre noget misbrug af deres stilling." Alt tilstodes, som de kan tænke dem, hvorpaa jeg forföiede mig bort, for at det lykkelige par kunde erstatte den tabte tid.

Jeg benyttede min til at sove i; og saasom jeg, da jeg stod op, vilde have et paaskud, for ikke at besvare min skjönnes brev, förend jeg havde undersøgt hendes papirer, hvilket först kunde skee den følgende nat, besluttede jeg at gaae paa jagt, hvormed jeg næsten tilbragte hele dagen.

Ved min hjemkomst modtoges jeg temmeligen koldt. Jeg har grund til at troe, at man var lidt stödt over den ringe omhyggelighed, jeg anvendte, for at benytte den tid, der var mig tilbage, fornemmeligen efter det blidere brev, man havde tilskrevet mig. Jeg dömmes saaledes, fordi min skjönne, da Fru v. Rosemonde bebreidede mig min længe udebliven, sagde med lidt ömfindtlighed: "O, lader os ikke bebreide Herr v. Valmont, fordi han overlader sig til den eneste fornöielse, han kan finde her." Jeg beklagede mig over denne uretfær-

dighed, og benyttede mig deraf, for at forsikre, at disse damers selskab behagede mig saa meget, at jeg derfor opofrede et meget tiltrækkende brev, jeg havde at skrive. Jeg tilføiede, at da jeg i adskillige nætter ikke havde nydt nogen søvn, havde jeg villet forsøge paa, om trætheden ikke skulde fremkalde den, medens mine blik tilstrækkeligen forklarede saavel gjenstanden for mit brev som aarsagen til min søvnløshed. Jeg var omhyggelig for, hele aftenen at være i en tungsindig sindsstemning, som syntes at lykkes mig temmeligen godt, og under hvilken jeg skjulte min utaalmodighed over, at see timen komme, der skulde udlevere mig hemmeligheden, man saa haardnakket skjulte for mig. Endeligen skiltes vi ad, og nogen tid derefter kom den troe kamerjomfrue, og bragte mig den for min taushed tilstaaede belønning.

Engang herre over denne skat, skred jeg til sammes undersøgelse med den, dem bekjendte, mig egne forsigtighed; thi det var vigtigt, at alt igjen kom paa sit sted. Jeg stødte først paa to af mandens breve: en ufordöielig blanding af blomstændighederne ved en proces og en ægteskabelig kjærligheds langtrukkenheder, som jeg havde den taalmodighed, at læse heelt igjennem, og hvori jeg ikke fandt et ord, som havde hensyn til mig. Ærgerligen lagde jeg dem igjen paa deres sted; men formildedes dog lidt, ved at finde stykkerne af mit berygtede brev fra Dijon omhyggeligen samlede. Lykkeligviis fik jeg det indfald, at gjennemløbe det. Tænk dem min glæde ved at bemærke de tydelige spor derpaa af min tilbodedes taarer. Jeg tilstaaer, at jeg lod mig henrives, ligesom et ungt menneske, af mine

fölelser, og kyssede dette brev med en henrökkelse, jeg ikke meer troede mig istand til. Jeg vedblev den lykkelige undersøgelse; alle mine breve forefandt jeg, liggende efter datum; og, hvad der overraskede mig endnu meer, var, at gjenfinde det förste af dem alle, det som jeg troede mig tilbagegivet af den utaknemlige, nöiagtigen afskrevet med hendes haand, og med en fordreiet og skjælvende skrift, der tilstrækkeligen vidnede om hendes hjertes ömme uro ved denne beskæftigelse.

Hidtil aandede endnu alt kjærlighed: men, snart gjorde denne plads for vreden. Hvo, troer de, vil styrte mig i ulykke hos denne kone, som jeg tilbeder? hvilken furie troer de ondskafuld nok til, at forsöge paa en slig nedrighed? De kjender hende; hun er deres veninde, deres slægtning: det er Fru v. Volanges. De kan ikke tænke dem, hvilken væv af skjændigheder denne djævelske Xantippe har tilskrevet hende paa min regning. Hende, ene hende er det, som har forstyrret denne himmelske kones rolighed; det er formedelst hendes raad, formedelst hendes skjændige tilskyndelse at jeg seer mig nödsaget til, at fjerne mig; for hendes skyld er det, man opofrer mig. Ja, vistnok bör jeg forføre hendes datter; men, dette er ikke nok, hun bör styrtes i fordærvelse; og siden denne kones alder beskytter hende selv mod min hevn, maa jeg söge at træffe gjenstanden for hendes kjærlighed.

Hun forlanger altsaa, at jeg skal komme tilbage til Paris! hun tvinger mig dertil! lad saa være; jeg skal komme; men hun skal sukke over min ankomst. Det er mig ukjært, at Danceny er helten i denne begivenhed; han har en grad af æresfölelse, som vil være os

i veien. Han er imidlertid forelsket, og jeg seer ham undertiden; maaskee kunde man drage fordeel deraf. Men i vrede glemmer jeg mig selv, og tænker ikke paa, at jeg skylder dem fortællingen af det, som har tildraget sig idag. Altsaa:

Imorges saae jeg atter min følsomme skjønne. Endnu havde jeg aldrig fundet hende saa smuk. Saaledes bör det være; et fruentimmers skjønneste öieblik, det eneste, i hvilket hun kan fremkalde denne forvirring i sjælen, hvorom man altid taler, og som kun saa sjældent föles, er det, hvori vi, sikre paa hendes kjærlighed, ikke ere det paa hendes gunstbeviisninger; og dette var netop tilfældet, hvori jeg befandt mig. Maaskee tjente ogsaa tanken, at jeg skulde beröves fornöielsen at see hende, til, at forskjønne hende. Endeligen ved postens ankomst modtog jeg deres brev af 25de dennes, og medens jeg læste det, betænkte jeg mig endnu paa, om jeg skulde holde mit ord; men, mit blik mödte min skjönnes, og det var mig umuligt at afslaae hende noget.

Jeg anmeldte altsaa min afreise. Et öieblik derefter lod Fru v. Rosemonde os ene; men, endnu var jeg fire skridt fra den frygtsomme dame, da hun reiste sig med skrækkens mine, idet hun udbrød: "Forlad mig, forlad mig, min Herre, for Guds skyld forlad mig." Denne indstændige bön, som blottede mig hendes bevægelse, kunde ikkun tilskynde mig end meer. Allerede stod jeg hos hende, og holdt hendes hænder, som hun havde foldet med et höist rörende udtryk, begyndende her mine ömme klager, da en ond aand förte Fru v. Rosemonde tilbage. Den ængstede skjønne, som rigtignok har nogen aarsag til frygt, benyttede denne leilighed, for at gaac

ud. Jeg böd hende dog min arm, som hun modtog; og da jeg antog for et godt varsel denne mildhed, som hun i lang tid ikke havde viist, saa søgte jeg, idet jeg paany begyndte mine klager, at trykke hendes haand. I førstningen vilde hun trække den tilbage; men, paa min indstændige begjæring overlod hun mig den temmeligen villigt, dog uden at besvare enten mit haandtryk, eller min tale. Ved døren til hendes værelse vilde jeg kysse denne haand, förend jeg slap den. Forsvaret begyndte meget levende; men, et *betænk dog, at jeg reiser*, udtalt med en öm stemme, gjorde det svagt og utilstrækkeligt. Næppe var kysset givet, förend haanden paany fik sin kraft, for at drage sig tilbage, og den skjønne gik ind i sine værelser, hvor kammerjomfruen var tilstede. Her ender min historie.

Da jeg formoder, at de imorgen vil være hos marschalinde v....., hvor jeg vistnok ikke skal søge dem, og da jeg tillige formoder, at vi ved vor første sammenkomst ville have flere end een sag at afhandle, isærdeleshed den lille Volanges's, som jeg ikke taber af sigte, saa har jeg taget den beslutning, at lade dette brev være min forløber; og i hvor langt det end er, saa lukker jeg det dog ikke, förend i det öieblik jeg sender det paa posthuset; thi, paa det punkt, hvor jeg staaer, kan alt afhænge af en leilighed, og jeg forlader dem et öieblik for at udspeide den.

E. s. Klokken otte om aftenen.

Intet nyt; ikke det mindste öieblik frihed; omsorg endog for at undgaae den; saa megen bedrövelse imidlertid, som velanstændigheden i det mindste tillader. En anden begivenhed, som ikke kan være ligegyldig, er

den, at jeg af Fru v. Rosemonde er paalagt, at indbyde Fru v. Volanges til, at tilbringe nogen tid hos hende paa landet.

Lev vel, min smukke veninde; imorgen, eller overmorgen, i det sildigste.

Slottet den 28de august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. VOLANGES.

HERR v. Valmont er afreist imorges, min Frue. Det syntes mig, som de ønskede denne afreise saa meget, at jeg har troet, at burde underrette dem om samme. Fru v. Rosemonde beklager höiligen savnet af sin søstersön, hvis selskab man maa tilstaae er særdeles behageligt. Hun har hele morgenstunden talt om ham med mig med hele den fölelse, de veed hun besidder, og ophörte ikke med at rose ham. Jeg har troet, at skylde hende den opmærksomhed, uden modsigelse at höre paa hende, saa meget meer, som man maa tilstaae, at hun har ret i mange henseender. Jeg fölede ligeledes, at jeg maatte bebreide mig, at være aarsagen til denne skilsmisse, uden at have noget haab om, at kunne erstatte hende den fornöielse, jeg har berövet hende. De veed, at jeg af natur kun besidder liden munterhed, og det slags liv, vi nu ville före her, er vistnok ikke skikket til at föröge den.

Hadde jeg ikke handlet ifölge deres raad, vilde jeg have frygtet for, at kunne have beskyldt mig for letsindighed; thi min agtværdige venindes sorg har sandeligen

smertet mig saa meget, og hun har rørt mig i den grad, at jeg beredvilligen havde kunnet blande mine taa-
rer med hendes.

Vi leve imidlertid nu i det haab, at de modtager den indbydelse, som Herr v. Valmont har at besørge til dem fra Fru v. Rosemonde om, at tilbringe her nogen tid hos hende. Jeg er vis paa, at de ikke tvivler om den fornöielse, det vil være mig, at gjensee dem; ogsaa skylder de os i sandhed denne skadesløsholdelse. Det er mig særdeles behageligt, at denne leilighed frembyder sig, for at jeg desto hurtigere kan gjøre bekjendtskab med Fröken v. Volanges, og for tillige at være istand til, fremdeles at kunne bevidne dem de ærbødige fölelser, med hvilke jeg har den ære o. s. v.

Slottet den 29de august.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

HVAD er der dog tilstödt dem, min tilbedelsesværdige Cecilie? hvo har kunnet anledige en saa pludselig og grusom forandring hos dem? hvad er der bleven af deres eed, altid at være den samme? endnu igaar gjentog de den med saa megen glæde! hvo kan idag have faaet dem til at glemme den? Forgjæves undersøger jeg mit forhold, men kan hos mig ingen aarsag finde dertil, og det skulde være mig skrækkeligt, at søge den hos dem. O, de er sikkert hverken letsindig, eller trolös, og selv i dette fortvivlelsens öieblik kunde en fornærmelig mis-
tanke ikke forurolige mit indre. Hvilket ulykkeligt til-

fælde er imidlertid aarsag i, at de ikke meer er den samme? Nei, grusomme, de er det ikke meer! Den ömme Cecilie, den Cecilie, jeg tilbeder, hvis hellige löfte jeg har modtaget, vilde ikke have skyet mit blik, vilde ikke have sögt at modsætte sig det lykkelige tilfælde, som satte mig ved hendes side; eller ifald nogen aarsag, som jeg ikke kjendte, havde tvunget hende til, at behandle mig med saa megen strengthed, vilde hun i det mindste have værdiget, at underrette mig om samme.

O, de veed ikke, de vil aldrig faae at vide, min Cecilie, hvad de idag har ladet mig lide, hvad jeg lider endnu i dette öieblik. Troer de da, at jeg kan leve, uden at være længer elsket af dem? Da jeg imidlertid udbad mig et ord af dem, et eneste ord, for at adsprede min frygt, lod de, som om de frygtede for, at vorde hört, og denne hindring, som den gang ikke var til, sögte de strax at tilveiebringe ved det sted, de valgte i værelset. Da jeg, nödt til at forlade dem, spurgte dem om tiden, paa hvilken jeg dagen derpaa atter kunde see dem, syntes de, ikke at vide det, og Fru v. Volanges maatte underrette mig derom. Det altid saa atraaede öieblik altsaa, som imorgen skulde före mig til dem, fremkalder nu kun uro hos mig, og fornöielsen at see dem, hidtil mit hjerte saa dyrebar, vil ombyttes med frykten for, at være dem til uleilighed.

Jeg föler det, at allerede denne frygt er mig til hindring, og jeg tör ikke meer tale til dem om min kjærlighed. Dette *jeg elsker dem*, som jeg med saadan en henrökkelse gjentog, naar jeg atter kunde höre det af deres mund, dette saa ömme udtryk, der var tilstrækkeligt til min lykke, frembyder mig nu kun, saafremt de

ikke meer er den samme, en erindring, der vil forarsage mig evig fortvivelse. Alligevel kan jeg ikke troe, at denne kjærlighedens talisman har tabt hele sin kraft, og jeg vil prøve paa, endnu een gang at betjene mig deraf. Ja, min Cecilie, *jeg elsker dem*. Gjenta dog med mig dette udtryk for min lykke. Betänk, at de har vænnet mig til, at höre det, og at det vilde være, ifald de undslog dem derfor, at fordömme mig til en kval, der, saavel som min kjærlighed, först vilde ende med mit liv.

den 29de august.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

ENDNU idag kommer jeg ikke til at see dem, min skjønne veninde, af følgende grunde, som jeg beder dem, at modtage med overbærelse.

Istedet for at tage igaar den lige vei tilbage, tog jeg ind hos grevinde v. * * *, hvis slot næsten ligger paa veien, og hos hvem jeg selv bad mig til middag. Först klokken syv kom jeg til Paris, og steg af i opera-huset, hvor jeg haabede de maaskee kunde være.

Da operaen var til ende, saae jeg mig i forværelserne om blandt mine komedie-bekjendte, blandt hvilke jeg fandt min fordums Emilie, omringet af en talrig cirkel, saavel af damer som herrer, hvilke hun samme aften havde indbudt til gjæster hos sig i P.... Næppe var jeg traadt hen blandt mængden, förend jeg med alles bifald ligeledes indbödes til at deeltage i aften-

selskabet. En liden föer og kort figur fremstammede ligeledes en indbydelse til mig paa hollandsk fransk, og i ham bemærkede jeg festens sande helt. Jeg modtog altsaa tilbudet.

Paa veien derhen erfarede jeg, at huset, i hvilket vi skulde forsamles, var den fastsatte priis for Emilies eftergivende godhed for denne plumpe figur, og at aftenmaaltidet var en sand bryllupsfest. Den lille mand var ude af sig selv af glæde, i forventning af den lykke, han skulde opnaae; han syntes mig saa tilfreds, at jeg fristedes til at forstyrre hans glæde, hvilket i sandhed 'ykkedes mig.

Den eneste vanskelighed, som frembød sig, var, at overtale Emilie, hvem borgemesterens riigdom gjorde lidt samvittighedsfuld. Efter nogle indvendinger gav hun imidlertid efter for min plan, at fylde denne lille öltönde med viin, og saaledes sætte ham ud af stand til kampen for den nat.

Det ophöiede begreb, vi gjorde os om en hollandsk dranker, lod os anvende alle bekjendte midler. Vi vare saa heldige, at han ved desserten ikke længer havde kraft nok til, at holde sit glas; men, den hjælpsomme Emilie og jeg kappedes om, at gjøre vort bedste. Endeligen faldt han under bordet, i en saadan ruus, at den i det mindste maa vedvare i otte dage. Vi bestemte os derpaa til, at sende ham tilbage til Paris, og saasom han havde ladet sin Vogn kjöre bort, saa læssede jeg ham paa min, og forblev hos Emilie i hans sted. Til sidst modtog jeg selskabets lykönskning, hvorpaa man tog bort, og overlod mig valpladsen. Denne spög, og mit i saa lang tid förte stille liv maaskee, gjorde, at jeg

fandt Emilie saa elskværdig, at jeg lovede at blive hos hende indtil hollænderens opstandelse.

Denne artighed paa min side skylder jeg den, hun nyligen har havt, at tjene mig til pult, medens jeg skrev til min skjønne andægtige, til hvem jeg fandt det moersomt at sende et brev, skrevet fra en piges seng og næsten imellem hendes arme, afbrudt endog ved et fuldstændigt utroskab, og hvori jeg nøiagtigen skildrer hende min stilling og mit forhold. Emilie, som læste epistlet, lo som en besat deraf, og jeg haaber, at det ligeledes vil bringe dem til at lee.

Da brevet maa stæmples fra Paris, saa sender jeg dem det aabent. Hav den godhed at læse det, forsegle det, og lade det bringes paa posthuset. Betjen dem for alting blot ikke af deres signet, eller af noget sindbilled paa kjærlighed; blot et hoved. Lev vel, min skjønne veninde.

E. s. Jeg aabner igjen mit brev. Jeg har formaaet Emilie til, at tage paa den italienske opera. Denne tid skal jeg benytte, for at besøge dem. Klokken sex i det sildigste skal jeg være hos dem, og saafremt det er dem beleiligt, kunne vi klokken syv tage hen sammen til Fru v. Volanges. Det vil være passende, at jeg ikke opsætter længer den indbydelse, jeg har at overbringe hende fra Fru v. Rosemonde, og det vil ligeledes glæde mig, at see den lille Volanges.

Lev vel, min skjønne dame. Jeg vil have ligesaa megen glæde af at omfavne dem, som Ridderen vilde kunne være skinsyg derover.

Paris, den 30te august.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

DET er efter en höist urolig nat, i hvilken jeg ikke har lukket et öie, det er efter uophörligen at have været i opröret af en glödende iver, eller i fuldkommen tilintetgjörelse af alle min sjæls evner, at jeg hos dem, min Frue, söger en rolighed, jeg har behov, men som jeg venter, endnu ikke at nyde. I sandhed, den stilling, hvori jeg ved at tilskrive dem befinder mig, lader mig i gjerningen meer end nogensinde erkjende kjærlighedens uimodstaaelige magt; jeg besidder næppe tilstrækkeligt herredömmet over mig, for at kunne fremsætte mine tanker med orden, og allerede forudseer jeg, at jeg ikke vil kunne ende dette brev, uden at afbryde det. Men, hvorledes! skulde jeg ikke haabe, at de en fremtidig dag vilde dele den uro, jeg föler i dette öieblik? Jeg vover imidlertid at troe, at saafremt de rigtigt kjendte den, vilde de heller ikke være aldeles ufölsom for samme. Troe mig, min Frue, den kolde rolighed, sjælens sövn, et billed paa döden, förer ikke til nogen lykke, de virksomme lidenskaber kunne ene lede dertil, og de kvaler uagtede, de lader mig lide, troer jeg dog uden frygt at kunne forsikre, at jeg i dette öieblik er lykkeligere end de. Forgjæves behandler de mig med en föleslös strengthed, den hindrer mig dog ikke i, aldeles at overlade mig til kjærligheden, og i dens henrökkelse at glemme den fortvivlelse, for hvilken de giver mig til priis. Saaledes vil jeg hevne mig for den fjernelse, de har paalagt mig. Aldrig fandt jeg större fornöielse i at tilskrive dem, aldrig fölede jeg

forhen ved denne beskæftigelse en ömmere men tillige meer levende fornemmelse. Alt synes at foröge min henrökkelse; luften, jeg indaander, er opfyldt af vellyst; bordet selv, paa hvilket jeg tilskriver dem, for förste gang helliget til dette brug, vorder for mig kjærlighedens hellige altar; hvor det vil forskjönne sig i mine öine! paa det har jeg nedskrevet eden, altid at elske dem! Paa det indstændigste beder jeg dem om, at tilgive mig mine sandsers forvirring. Maaskee burde jeg mindre overlade mig til disse henrivende fölelser, som de ikke deler; — et öieblik maa jeg forlade dem, for at dæmpe en lidenskabelig kraft, som hvert öieblik tiltager, og som vorder for stærk, for at jeg kan modstaae den.....

Jeg kommer atter tilbage til dem, min Frue, og naturligviis altid med samme ömhed. Fölelsen af lykke er imidlertid flygtet fra mig; den har maattet vige for grusomme savn. Hvortil nytter det mig, at tale til dem om mine fölelser, saafremt jeg forgjæves søger efter midler, for at kunne overbevise dem? Efter saa mange gjentagne anstrengelser forlader saavel min tillid som min styrke mig. Saafremt jeg endnu afmaler mig kjærlighedens glæder, da skeer det kun, for end meer levende at beklage deres savn. Kun i deres overbærelse finder jeg en tilflugt, og jeg föler i dette öieblik kun altfor dybt, hvor höiligen jeg har den behov, for at haabe at erholde den. Min kjærlighed var imidlertid aldrig ærbødigere, aldrig burde den mindre fortörne dem, og jeg vover at sige, at den er saaledes, at selv den strengeste dyd ikke vilde have noget at frygte af den. Men, vistnok underholder jeg dem for længe om mine

lidelser. Sikker paa, at gjenstanden, som anlediger dem, ikke deler dem, bør jeg i det mindste ikke misbruge hendes godhed, og dette vilde være tilfældet, saafremt jeg anvendte mere tid til, at skildre dem dette smertens billed. Jeg udbeder mig derfor kun endnu ydmygst, at de vil svare mig, og aldrig nogensinde drage sandheden af mine følelser i tvivl.

Skrevet i P., dateret fra Paris den 30te august.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

U DEN hverken at være letsindig, eller trolös, er det mig tilstrækkeligt, min Herre, at være bleven oplyst om mit forhold, for at føle nödvendigheden af at forandre det; og det er himlen, jeg har lovet dette offer, indtil jeg ligeledes kan tilbyde den mine følelser for dem, hvilke den religiøse stand, hvortil de hører, gjør endnu til en større forbrydelse. Jeg føler meget vel, at det vil koste mig umag, og jeg vil endog ikke skjule for dem, at jeg siden iovergaars har grædt, hver gang jeg har tænkt paa dem. Men jeg haaber, at Gud vil være saa naadig, at meddele mig den nödvendige kraft, for at glemme dem, saaledes som jeg anraaber ham om morgen og aften. Jeg venter endog af deres venskab og af deres höimodighed, at de ikke vil söge, at forstyrre mig i den priisværdige beslutning, man har overtalt mig til at tage, og som jeg vil stræbe at udføre. Jeg beder dem fölgelig om, at have den bevaagenhed, ikke meer at tilskrive mig, saa meget meer, som jeg maa underrette

dem om, at jeg ikke meer svarer dem, men at de kun derved vilde tvinge mig til, at underrette Moder om alt, hvad der foregaaer, hvilket aldeles vilde beröve mig fornöielsen at see dem.

Ikke desto mindre bevarer jeg for dem al den hengivenhed, man kan föle, uden at der er noget ondt deri, og det er af mit ganske hjerte, at jeg önsker dem al mulig lykke. Jeg indseer vel, at de ikke længer vil elske mig saa meget, ja at de endog snart vil elske en anden meer end mig; men, dette vil være een bod mere for den feil, jeg har begaaet, at skjænke dem mit hjerte, som jeg kun burde give himlen og min ægtefælle, naar jeg faaer nogen. Den guddomlige barmhjertighed haaber jeg vil styrke mig i min svaghed, og jeg stoler paa, at forsynet ikke vil paalægge mig større lidelser, end jeg kan bære.

Lev vel, min Herre; jeg kan vistnok forsikre dem, at saafremt det var mig tilladt at elske nogen, vilde det ingen anden være end dem. Men, det er alt, hvad jeg kan sige dem, og det er maaskee mere, end jeg burde yttre.

den 31te august.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

ER det saaledes, min Herre, at de opfylder de vilkaar, paa hvilke jeg samtykkede i, undertiden at modtage breve fra dem? og har jeg ikke grund til klage, naar de i disse kun taler til mig om en fölelse, som jeg selv da

vilde frygte for at overlade mig til, om det kunde skee, uden at træde alle mine pligter for nær.

Skulde jeg iøvrigt have nye grunde til, at vedligeholdte denne gavnlige frygt, synes det mig, at de ere at findes i deres sidste brev. I det öieblik, i sandhed, hvori de troer, at tale kjærlighedens sag, gör de da vel andet, end at afmale denne lidenskab i sin frygtelighed? Hvo skulde vel attraae en lykke, der kjøbtes paa fornuftens bekostning, og hvis kortvarige glæder i det mindste fulgtes af anger, om ikke af samvittighedsnag?

Men, de selv, hos hvem vanen til denne farlige lidenskab barde formindske dens virkning, er de desuagtet ikke nödt til at tilstaae, at den stundom faaer overhaand over dem, og er de ikke selv den første til at beklage den uvilkaarlige uro, den foraarsager dem? hvilken frygtelig forstyrrelse vilde den da ikke anrette i et uerfarrent og fölsomt hjerte, der endnu skrækkeligere vilde föle dens herredömmen ved störrelsen af de opofrelser, det vilde være nödsaget til at indrömmen?

De troer, min Herre, eller lader i det mindste som de troer, at kjærligheden förer til lykke, og jeg, jeg er saa overbeviist om, at den vil gjøre mig ulykkelig, at jeg vilde önske, jeg aldrig hörte udtales dens navn. Det synes mig, som om ens rolighed forstyrres blot ved at tale om den; og det er ligesaa meget af tilböielighed som af pligt, at jeg beder dem, at ville iagttage taushed angaaende dette punkt.

Dette forlangende bör overalt nu være dem saare let at tilstaae mig. Kommen tilbage til Paris, vil de der finde leilighed nok til at glemme en fölelse, som maaskee kun skylder sin tilværelse den vane, hvori de

er, at beskjæftige dem med lignende gjenstande, og sin styrke til landlivets uvirksomhed. Befinder de dem da ikke nu paa det selv samme sted, hvor de forhen har seet mig med saa megen ligegyldighed? kan de vel der gjøre et skridt, uden at møde et eksempel paa deres attraa til foranderlighed? og er de der ikke omringet af fruentimre, som, alle elskværdigere end jeg, have større ret til deres opmærksomheder? Jeg besidder ikke den forfængelighed, man bebreider mit kjön, endnu mindre besidder jeg denne falske beskedenhed, som kun er en forfinelse af hovmoden, og det er fuldkomment oprigtigt, at jeg her siger dem, at jeg kun kjender faa midler til at behage; eiede jeg dem endog alle, vilde jeg troe dem utilstrækkelige, for at binde dem. At bede dem, ikke meer at beskjæftige dem med mig, vilde kun være, at formaae dem til at gjøre idag det, de allerede har gjort, og som de upaatvivleligen atter om kort tid vil gjøre, selv om jeg bad dem om det modsatte.

Denne sandhed, som jeg ikke taber af sigte, vilde i og for sig selv være en tilstrækkelig virksom bevæggrund til, ikke at bönhöre dem. Jeg har endnu tusinde andre; men, uden at indlade mig i denne vidtløftighed, indskrænker jeg mig til, at bede dem om, hvilket allerede er skeet, ikke længer at gjøre en fölelse til gjenstand for deres breve, som jeg ikke bör höre, og paa hvilken jeg endnu mindre bör svare.

Slottet.... den 1ste september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

DE er i sandhed utaalelig, Baron. De behandler mig med saa megen letsindighed, som om jeg var deres maitresse. Veed de vel, at jeg bliver vred, og at jeg i dette öieblik er i frygteligt ondt lune? Hvorledes, de skal besøge Danceny imorgen tidlig, de veed, hvor vigtigt det er, at jeg taler med dem förend denne sammenkomst, og uden at bryde dem om noget videre, lader de mig vente hele dagen, for at löbe, jeg veed ikke hvorhen. De er skyld i, at jeg er kommen uanstændigen sildigt til Fru v. Volanges, og at alle de gamle damer have fundet mig *beundringsværdig*. Jeg har hele aftenen maattet sige dem forbindtligheder, for at tilfredsstille dem; thi, med de gamle damer maa man ikke lægge sig ud: det er dem, der gjöre, at de yngre holdes i agtelse.

Klokken er nu eet efter midnat, og istedet for at lægge mig, som jeg havde allerstörste lyst til, maa jeg tilskrive dem et langt brev, som vil fordoble min sövnighed ved kjedsomheden, det vil foraarsage mig. De er meget lykkelig, at jeg ikke har mere tid til at skjende paa dem. Troe derfor dog ikke, at jeg tilgiver dem; det skeer blot, fordi jeg har hastværk. Hör mig altsaa i min iülfærdighed.

I hvor lidt fiffig de end er, saa maa de imorgen forskaffe dem Danceny's fortrolighed; öieblikket dertil er gunstigt; thi det er ulykkens tid. Den lille pige har skriftet; hun har, som et barn, sagt alt, og siden det öieblik er hun i den grad plaget af frygt for djævlén, at hun i ethvert tilfælde vil bryde med ham. Hun har for-

talt mig alle sine smaae samvittighedsnag, med en varme, som tilstrækkeligen viste mig hendes sindsuro. har viist mig brevet, der underretter ham om bruddet, Hun og som er en sand monkesladder. Hun har talet med mig i en time, uden at sige eet fornuftigt ord. Ikke desto mindre har hun sat mig i forlægenhed; thi de kan vel tænke, at jeg ikke turde vove paa, at være aabenhjertig imod et saa forstyrret hoved.

I alt dette vrævl har jeg imidlertid seet, at hun endnu ikke elsker sin Danceny mindre; jeg er endnu bleven en af de hjælpeklender vaer, som aldrig fattes kjærligheden, og som denne lille pige, morsomt nok, holdes for nar af. Plaget af det ønske, at besjæftige sig med sin elsker og af frykten for fordømmelse, naar hun tænker paa ham, har hun betænkt, at bede Gud om at lade hende glemme ham; og saasom hun hvert öieblik paa dagen fornyer denne bön, saa har hun derved ogsaa leilighed til, uophörligen at tænke paa ham.

For en, der var bedre bevandret end Danceny, vilde dette lille tilfælde maaskee snarere være gunstigt end ugunstigt; men, det unge menneske er saa uerfarent, at saafremt vi ikke hjælpe ham, vil han behöve saa megen tid, for at overvinde de mindste hindringer, at han ikke vil levne os nogen, for at kunne udföre vor plan.

De har megen ret i at det er skade, og det gjør mig ligesaa ondt som dem, at han er helten i denne begivenhed; men hvad er derved at gjøre? det, der er skeet, er skeet; og det er deres skyld. Jeg har forlangt, at see hans svar;* jeg kunde ikke andet, end yuke det.

* Dette brev er ikke bleven fundet.

Han udkrammer uden ophör fornufts slutninger for hende, for at bevise hende, at en uvilkaarlig fölelse ikke kan være nogen forbrydelse: som om den ikke ophörte at være uvilkaarlig, fra det öieblik af, man ophörer at bekjæmpe den. Denne tanke er saa simpel, at den lille pige endog er falden paa den. Han beklager sig höist rörende over sin ulykke; men hans sorg er saa sagtmodig og synes saa dyb og oprigtig, at det synes mig umuligt, at et fruentimmer, som finder leilighed til, at bringe et mandfolk i den grad i fortvivelse, og med saa liden fare, skulde vorde fristet til, at slaa sig den af hovedet. Han forklarer hende endeligen, at han ikke er monk, som den lille troede; og det er uimodsigeligen det bedste han kan gjøre; thi, for at gjøre saa meget som hun, for at overlade sig til den klosterlige kjærlighed, vilde de herrer malteser-riddere vistnok ikke fortjene fortrinet.

I hvorum alting er, saa bifaldt jeg, istedet for at tabe min tid med fornufts slutninger, som vilde have blottet mig, maaskee uden at overtale, planen til bruddet; men jeg sagde, at det i et sligt tilfælde var anstændigere, at sige end at skrive sine grunde, at det ligeledes var brug, at tilbagegive breve og andre smaating, man muligen havde modtaget, og idet jeg saaledes syntes at bifalde den lille Frökens plan, har jeg formaaet hende til, at give Danceny et stevnemöde. Vi kom strax overeens om maaden, og jeg paatog mig, at bestemme moderen til at tage ud uden datteren. Imorgen-eftermiddag vil det afgjørende öieblik finde sted. Danceny er alt underrettet derom; men, for Guds skyld, formaae dog denne favre hyrde, saafremt det er dem muligt, til, at være mindre smæg-

tende, og underret ham om, siden man skal sige ham alt, at den sande maade at overvinde samvittighedsnag paa er, ikke at lade dem noget tilbage at tabe, som föle det.

For at dette latterlige optrin iövrigt ikke igjen skal fornyes, har jeg ikke undladt, at fremkalde nogen tvivl hos den lille pige, angaaende hendes skriftefaders taushed, og jeg forsikrer dem paa, at hun nu maa betale den frygt, hun har indjaget mig, derved, at hun svæver i angst för, at han skal fortælle hendes moder alt. Jeg haaber, at naar jeg endnu faaer talt een, eller to, gange med hende, vil hun ikke meer saaledes fortælle sine börnestreger til den förste den bedste.*

Lev vel, Baron; sæt dem i besiddelse af Danceny, og led ham. Det skulde være en skam, om vi ikke af to börn gjorde hvad vi vilde. Skulde vi finde flere vanskeligheder derved, end vi i begyndelsen havde troet, da tage de i betænkning, for at opildne deres iver, at spørgsmaalet er om Fru v. Volanges's datter, ligesom jeg ikke taber af sigte, at hun skal vorde Gercourt's kone. Lev vel.

den 2den september.

* Læseren vil for længe siden kunne have gjættet, ifölge Fru v. Merteuil's sæder, hvor liden agtelse hun havde for religionen. Man havde kunnet undertrykke alle disse hendes bemærkninger; men man har troet, at idet man viste virkningerne, barde man heller ikke undlade, at kjende aarsagerne til samme.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

DE forbyder mig, min Frue, at tale til dem om min kjærlighed; men hvor skal jeg finde det nödvendige mod, for at adlyde dem? Ene beskjæftiget med en fölelse, som burde være saa velgjørende, og som de gjør saa skrækkelig, vandsmægtende i det fjerne, hvorhen de har banlyst mig; levende ikkun af savn og klager; et bytte for kvaler, saa meget desto smerteligere, som de uophörligen gjenkalde mig deres ligegyldighed, skulde jeg endnu med alt dette miste den eneste tröst, jeg har tilbage? og, kan jeg have nogen anden, end den, undertiden at aabne dem mit indre, som de opfylder med uro og bekymring? Skulde de bortvende deres blik, for ikke at see de taarer, de er aarsag i jeg udgyder? Skulde de vel endog undslaae dem for at modtage de ofre, de selv fordrer? Var det ikke dem, var det ikke deres ædle og blide sjæl værdigere, at beklage en ulykkelig, der kun er dette ved dem, end at ville föröge hans kvaler ved et forsvar, der baade er uretfærdigt og for heftigt.

De synes at frygte kjærligheden, og ikke at ville see, at de dog selv anlediger de onder, de tillægger den. O, vistnok er denne fölelse piinlig, naar gjenstanden, som indgyder den, ikke deler den; men, hvor skulde lykken vel findes, naar en gjensidig kjærlighed ikke skulde fremkalde den? hvor skulde det ömme venskab, den inderlige tillid og den eneste, som er uforbeholden, de formindskede smerter, de förögede glæder, det fortryllende haab, de henrökkende erindringer, hvor skulde de ellers findes end hos kjærligheden? De nedværdiger den,

de, som, for at nyde alle dens goder, kun behöver, ikke at unddrage dem for disse; og jeg, jeg glemmer de kvaler, jeg föler, for at indlade mig paa at forsvare den.

Men, de tvinger mig ligeledes til, ogsaa at forsvare mig selv; thi medens jeg helliger mit liv til deres tilbedelse, tilbringer de deres med, at opsöge feil hos mig. Allerede antager de mig for at være letsindig og ubeständig; og idet de benytter dem imod mig af nogle vildfarelser, jeg selv har tilstaaet, behager det dem, at forblande hvad jeg dengang var og hvad jeg nu er. Ikke tilfreds med, at have paalagt mig den kval, at leve fjernet fra dem, föier de endnu til samme en grusom spot over fornöielser, for hvilke de kun altfor vel veed, hvor ufölsom de har gjort mig for samme. De troer hverken mine lövter, eller mine eder; nu vel, een borgen er mig endnu tilbage at tilbyde dem, som de i det mindste ikke vil mistænke, dem selv nemlig. Jeg forlanger kun, for alvor at turde adspörge dem, om de ikke troer paa min kjærlighed? om de et öieblik tvivler om, at de ene hersker i mit indre? Skulde de ikke være overttydet om, at have bundet mit hidtil i sandhed altfor foranderlige hjerte, da samtykker jeg i, at lide straffen for denne vildfarelse; jeg vil sukke derover, men ikke söge vidre opreisning. Skulde de derimod, idet de lader os begge vederfares ret, være nödsaget til, at tilstaae for dem selv, at de ikke har, og aldrig vil have nogen medbeilerske, da beder jeg dem paa det indstændigste om, ikke at nödsage mig til, længer at kjæmpe mod et skygebilled, og at tilstaae mig i det mindste den tröst, ikke længer at see dem tvivle om en fölelse, som i gjerningen hverken ender, eller kan ende, förend med mit liv.

Tillad mig, min Frue, at turde udbede mig et bestemt svar af dem paa denne deel af mit brev.

Tager jeg imidlertid hensyn paa den tid af mit liv, som saa meget synes st sætte mig i skygge hos dem, da tillader jeg mig at sige dem, at der ingenlunde fattes mig grunde, for at forsvare den.

Hvad har jeg vel, i det hele taget, gjort mig skyldig i, uden ikke at have modstaaet den malström, hvori jeg kastedes? Indtraadt i verden ung, uden erfaring, gaaet, saa at sige, fra haand til haand blandt en mængde fruentimre, som alle, ved deres letfærdighed, ilede med at hindre tanker hos mig, de vel maatte føle at være dem ugunstige, tilkom det vel mig her, at give exemplet paa en modstand, som man ikke gjorde gjældende imod mig? eller skulde jeg straffe mig for et öiebliks vildfarelser, hvortil jeg stundom var forført, ved en bestandighed, der sikkert vilde have været unyttig, og hvori man kun vilde have seet en latterlighed? Hvilket andet middel end et hurtigt brud kan vel retfærdiggjøre en adfærd, hvorover man bör undsee sig! Dog, jeg kan sige, at denne sandsernes forvirring, maaskee endog denne forfængelighedens ubevidsthed, ikke er trængt ind til mit hjerte. Födt til kjærligheden, kunde elskovsrænker kun gjøre den ustadig, men aldrig binde den. Omringet af forførende, men foragtelige, gjenstande, beskæftigede ingen af dem mit hjerte; man tilbød mig fornöielser, jeg søgte dyden, og omsider troede jeg mig selv ubeständig, fordi jeg var vanskelig i mit valg og fiintfølende.

Det var da jeg saae dem at jeg fik lys i sagen. Snart blev jeg vaer, at kjærlighedens tillokkelser kun

hidrörte fra sjælens egenskaber, og at kun disse kunne drive den til det yderste og retfærdiggjøre den; og endeligen fölte jeg, at det var mig lige umuligt ikke at elske dem og at elske en anden end dem.

Saaledes, min Frue, er det hjerte, til hvilket de frygter at overlade dem, og hvis skjæbne det er til dem at bestemme; men, hvilken lod de end forbeholder det, vil de dog intet forandre i dets fölelser for dem; de ere uforanderlige som de dyder, der have fremkaldt dem.

den 3die september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG har besøgt Danceny, men kunde kun formaae ham til en halv fortrolighed; isærdeleshed var han ikke at overtales til, at nævne den lille Volanges's navn, om hvem han taledes til mig som om en meget dydig kone, der endog var noget tilbøielig til religions-sværmeri. Paa det nær har han temmeligen sandfærdigt fortalt mig sit tilfælde og isærdeleshed den sidste begivenhed. Jeg ophidsede hans indbildningskraft alt hvad jeg kunde, og drev megen spøg med hans fine fölelser og hans samvittighedsnag; men, det synes som om han holder fast ved dem, og jeg kan ikke svare for ham. Iøvrigt kan jeg sige dem mere om ham i overmorgen. Imorgen tager jeg ham med mig til Versailles, og skal ikke forsømme, at bearbejde ham paa veien.

Det stevnemøde, som formodentligen har fundet sted idag, giver mig ogsaa noget haab. Det kunde hændes, at alt gik der til efter vort ønske, og maaskee er

der os kun tilbage, at afpresse tilstaaelsen derom og at samle beviserne derpaa. Dette arbeid vil være dem lettere end mig; thi den lille er meer meddelelig, eller, hvad der er det samme, meer sladderagtig end hendes forsigtige elsker. Jeg skal imidlertid gjøre, hvad der er mig muligt.

Lev vel, min skønne veninde; jeg har hastværk; jeg kommer hverken til at see dem iaften, eller imorgen. Skulde de paa deres side have faaet noget at vide, da meld mig det ved et par ord, som kunne ligge hos mig, naar jeg kommer hjem igjen. Jeg kommer ganske vist tilbage for at sove i Paris.

den 3die september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL DARON V. VALMONT.

Jo vist! det er nok hos Danceny, at man skal faae noget at vide! Har han fortalt dem noget, da har han rost sig uden grund. Jeg kjender ingen, der er saa eenfoldig i kjærlighed, og jeg bebreider mig meer og meer den umag, vi gjøre os med ham. Veed de, at jeg nær var bleven blottet for hans skyld? og alt det for ingen ting! Men jeg skal hevne mig, det lover jeg.

Da jeg igaar kom, for at afhente Fru v. Volanges, vilde hun ikke tage ud, fordi hun følte sig upasselig. Jeg maatte anvende min hele veltalenhed, for at overtale hende, og begyndte at blive bange for, at Danceny skulde komme, førend vi vare tagne bort, hvilket havde været saa meget desto fortredeligere, som Fru v. Vo-

langes havde sagt ham aftenen forud, at hun ikke vilde være hjemme. Hendes datter og jeg stode som paa naale. Endeligen toge vi afsted, og den lille trykkede mig saa kjærligen haanden, idet hun sagde mig farvel, at jeg spaaede mig, uagtet hendes forsæt at ville bryde, som hun for alvor troede at beskjæftige sig med, under værker af sammenkomsten.

Men, hermed vare mine ængstelser endnu ikke tilende. Næppe havde jeg været en halv time hos Fru v., förend Fru v. Volanges blev syg, og det alvorligen syg; og da hun naturligviis vilde tage hjem, saa önskede jeg dette saa meget mindre, som jeg befrygtede, at, saafremt vi overraskede de unge folk, som der var alt at vædde paa, min overtalelse hos moderen, for at bevæge hende til at tage ud, skulde vorde hende mistænkelig. Jeg greb derfor til det middel, at forurolige hende over hendes sundhed, hvilket heldigviis ikke er vanskeligt; og saaledes opholdt jeg hende en halvanden time, förend jeg samtykkede i, at hun tog hjem, af den tilsyneladende frygt, at vognens bevægelse kunde være hende farlig. Vi kom altsaa ikke hjem förend den fastsatte tid. Ved den lilles skamfulde mine, som jeg bemærkede, tilstaaer jeg, at jeg haabede, at min umag i det mindste ikke havde været spildt.

Önsket, at faae underretning derom, gjorde, at jeg blev hos Fru v. Volanges, som strax gik tilsengs; og efterat vi havde spiist udenfor hendes seng, forlode vi hende tidligt, under det paaskud, at hun trængte til ro; hvorpaa vi gik op paa hendes datters værelser. Denne har paa sin side gjort alt, hvad jeg ventede af hende; forsvundne samvittighedsnag, nye eder om en

evigtvarende kjærlighed o. s. v. ere gaaede fra haanden med al anstændighed; men, den eenfoldige Danceny har ikke overskredet en linie det punkt, paa hvilket han forhen stod. Nu, med ham kan man gjerne gjøre sig uvenner, uden at forliget vil være farligt.

Den lille forsikrer mig imidlertid paa, at han vilde gaae lidt videre, men at det lykkedes hende, at forsvare sig. Jeg tør vædde paa, at hun enten roser sig uden grund, eller at hun undskylder ham; jeg er næsten overbevist derom. I sandhed, jeg kunde ikke modstaae fristelsen, at faae at vide, hvorvidt det var hende muligt, at drive sit forsvar; og jeg eenfoldige, ligefremme kone ophidsede hendes indbildningskraft i den grad..... Nu, de kan troe mig, aldrig var nogen meer underkastet at overrumples af sine sandser. Hun er i sandhed elskværdig, denne kjære lille! Hun fortjente en anden elsker; i det mindste skal hun faae en god veninde, thi jeg vil i al oprigtighed træde i forbindelse med hende. Jeg har lovet hende at paatage mig hendes dannelse, og jeg troer, at jeg nok skal holde ord. Jeg har undertiden følt nødvendigheden af, at have en kvindelig fortrolig, og jeg foretrækker hende for en anden; men jeg kan intet gjøre med hende, saalænge hun ikke er.... det, hun bør være. Det er een grund mere, for at tage fat paa Danceny.

Lev vel, Baron; kom ikke til mig imorgen, med mindre det var om formiddagen. Jeg har givet efter for Ridderens bønner, at tilbringe en aften med ham i min private leilighed.

den 4de september.

Du havde ret, min bedste Sophie; dine spaadomme have et bedre udfald end dine raad. Danceny havde, saaledes som du forudsagde det, større magt end skriftefaderen, end du, end jeg selv, og vi ere nu altsaa paa samme punkt som forhen. O, jeg fortryder det ikke; og du, saafremt du skjænder paa mig, da er det, fordi du ikke kjender den fornöielse at elske Danceny. Det er dig meget let at sige, hvorledes man burde forholde sig; der er intet, som hindrer dig deri; men, havde du erfaret, hvor ondt det gjør en naar nogen sørger, som man elsker, hvorledes hans glæde vorder ens egen, og hvor det er vanskeligt at sige nei, naar man vil sige ja, da vilde du ikke meer forundre dig over noget; jeg selv, som har fölt det, meget levende fölt det, forstaaer det endnu ikke. Troer du, til exempel, at jeg kan see Danceny græde, uden selv at græde? jeg forsikrer dig paa, at det er mig umuligt; og naar han er glad, er jeg lykkelig ligesom han. Du kan længe nok tale derom; men det man siger, forandrer ikke det som er, og jeg er meget vis paa, at saaledes er det.

Jeg gad see dig i mit sted.... Nei, det er ikke det jeg vil sige, thi for alting vilde jeg ikke overlade nogen anden min plads; men, jeg önskede, at du ogsaa elskede nogen; ikke blot for at du bedre kunde forstaae mig, men fordi du derved vilde være lykkeligere, eller rigtigere sagt, du vilde da först begynde at vorde det.

Vore mörskaber, vore aarsager til latter, seer du alt det er kun börnestreger; naar det er forbi, efterlader

det intet. Men kjærligheden, o, kjærligheden! . . . et ord, et blik, kun at vide, at han er der, see, det er lykken. Naar jeg seer Danceny, önsker jeg intet mere; seer jeg ham ikke, önsker jeg kun ham. Jeg veed ikke hvorledes det gaaer til, men man skulde sige, at alt, hvad der behager mig, ligner ham. Naar han ikke er hos mig, tænker jeg paa ham, og naar jeg uafbrudt og uden adspredelse kan tænke paa ham, naar jeg er ganske ene, til exempel, da er jeg atter lykkelig; lukker jeg öinene, troer jeg strax at see ham; det bringer mig til at sukke; og derpaa föler jeg en brænden, en uro.... jeg kan ikke blive siddende; det er ligesom en pine, og denne pine foraarsager en usigelig fornöielse.

Jeg troer endog, at naar man först er forelsket, strækker det sig lige til venskabet. Det, jeg föler for dig, er desuagtet ikke forandret; det er det samme, som medens jeg var i klosteret; men, det, jeg siger dig, föler jeg for Fru v. Merteuil. Mig synes at jeg elsker hende meer end Danceny, meer end dig, og at jeg stundom önskede, at hun var ham. Det kommer sig maaskee deraf, at det ikke er et barne-venskab, som vort, eller ogsaa fordi jeg undertiden seer dem sammen, hvilket gjør, at jeg bedrager mig. Men det, der er det sande deri, er, at de begge gjøre mig meget lykkelig; og i det hele troer jeg ikke, at der er meget ondt i det jeg foretager mig. Heller ikke forlanger jeg mere, end at blive som jeg er; og det er kun tanken om mit ægteskab som foruroliger mig; thi, skulde Herr. v. Ger-court være saaledes som man har sagt det, hvorom jeg aldeles ikke tvivler, saa veed jeg ikke, hvad der skal

blive af mig. Lev vel, min Sophie; jeg elsker dig stedse meget oprigtigt.

den 4de september.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

HVAD vilde det svar, hvorom de beder mig, kunne nytte dem, min Herre? At troe paa deres følelser, vilde det ikke være een grund mere til at frygte dem? og uden hverken at angribe, eller forsvare, deres oprigtighed, er det ikke tilstrækkeligt, bör det ikke være dem selv tilstrækkeligt at vide, at jeg hverken vil, eller bör, laane öre til dem?

Antaget, at de virkeligen elskede mig (og det er blot, for ikke oftere at komme tilbage til denne gjenstand, at jeg nævner denne formodning), vilde hindringerne, som adskille os, derfor være mindre uoverstigelige? og skulde der vel være andet for mig at gjøre, end at önske, at de snart maatte kunne overvinde denne kjærlighed, og, fremfor alt, at jeg hjalp dem deri af alle kræfter, ved, paa det iilsomste, at beröve dem alt haab? De indrömmet selv, *at denne følelse er piinlig, naar gjenstanden, som indgyder den, ikke deler den.* Men, nu veed de tilstrækkeligen, at det er mig en umulighed at dele den; og skulde end denne ulykke hændes mig, da vilde jeg kun være saa meget mere at beklages, uden at de vilde være lykkeligere derved. Jeg haaber, at de agter mig noksomt, for ikke at tvivle derom et öieblik. Jeg besværger dem derfor, at ophøre med at foruro-

lige et hjerte, for hvilket roligheden er saa nødvendig, og ikke at tvinge mig til at beklage, at have gjort deres bekjendtskab.

Elsket og agtet af en ægtefælle, jeg paa min side elsker og agter, forene mine pligter og mine glæder sig i een og samme gjenstand. Jeg er lykkelig og bör være det. Skulde der gives meer levende glæder, da attraaer jeg dem ikke, og vil ikke kjende dem. Gives der noget skjønnere, end at leve i fred med sig selv, kun at have uformørkede dage, at indsove uden bekymring, og at vaagne uden samvittighedsnag? Det, de kalder lykke, er kun en forvirring af sandserne, et oprør af lidenskabene, hvis skue er frygteligt, selv om man betragter det fra strandbredden. Hvorledes skulde man vel trodse disse storme? hvorledes turde paa det aabne hav indskibe sig paa de sönderslagne stykker af tusinde og tusinde skibbrud? og med hvem? Nei, min Herre, jeg bliver paa land, jeg elsker de baand, som knytte mig til det. Muligen, at de kunde sönderbrydes, uden at jeg önskede det; men skete det, da skulde jeg ile med, at befæste dem paany.

Hvorfor fölger de hvert af mine skridt? hvorfor efterhænger de mig saa uafbrudt? Deres breve, som burde være sjældne, fölge hurtigt paa hverandre. De burde være beskedne, og de taler kun i dem om deres daarlige kjærlighed. De omringer mig meer med deres tanker, end de omgav mig med deres person. Fjernet paa een maade, vender de tilbage paa en anden. Ting, som man beder dem ikke at nævne, siger de, blot paa en anden maade. De finder behag i at sætte mig i forlægenhed ved kunstige fornufts slutninger, og söger derimod at

undgaae mine. Jeg vil ikke meer svare dem, jeg forsikrer dem paa, at jeg ikke meer svarer dem.... Hvorledes de behandler de fruentimre, de har forført! hvor foragteligt taler de om dem! Jeg vil gjerne troe, at nogle af dem fortjene det; men, ere de da alle saa foragtelige? o, sikkert, siden de have tilsidesat deres pligter, for at overlade sig til en forbrydersk kjærlighed. Fra det öieblik havde de tabt alt, lige til agtelsen for den, hvem de opofrede alt. Denne straf er retfærdig, men blot tanken derom bringer en til at gyse. Dog, hvad vedkommer mig alt dette, hvorfor beskjæftige mig saavel med disse personer som med dem, min Herre? med hvilken ret indlader de dem paa, at forstyrre min rolighed? Lad mig være, see mig ikke meer, tilskriv mig ikke oftere, jeg beder dem derom, jeg fordrer det. Dette brev er det sidste, de modtager fra mig.

den 5te september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

IGAAR ved min hjemkomst forefandt jeg deres brev. Deres vrede har hjerteligen moret mig. De vilde ikke meer levende kunne föle en forseelse af Danceny, naar han begik den imod dem. Det er uden tvivl af hevngjerrighed, at de vænner hans elskerinde til, at begaae smaae utroskaber imod ham. Nu, de er udlært! ja de er fortryllende! og det undrer mig ikke, at hun ligesaa lidt modstaaer dem som Danceny.

Nu kan jeg ham omsider udenad, denne skjønne roman-helt! han har ikke længer nogen hemmelighed for mig. Jeg har saa ofte gjentaget for ham, at den dydige kjærlighed var det ypperste gode, at een følelse gjaldt mere end ti kjærlighedsrænker, at jeg selv for öieblikket var forelsket og tilbageholden: at han omsider har fundet hos mig en tænkemaade, saa liig hans egen, at han i sin henrøkkelse over min oprigtighed fortalte mig alt, og tilsvor mig et uforbeholdent venskab. Videre ere vi ikke komne i vor plan.

For det første synes det mig at være hans system, at en ugift dame fortjener langt meer at skaanes end en givt, da hun har mere at tabe. Overalt finder han, at intet kan retfærdiggjøre et mandfolk, der sætter en pige i den nödvendighed enten at ægte ham, eller at leve vanæret, naar pigen er uendeligen mange gange rigere end han, saaledes som det her er tilfældet. Moderens sikkerhed, datterens skyldfrihed, alt maa gjøre ham frygtsom og tilbageholden. Det vilde aldeles ikke være vanskeligt, at kulkaste denne anskuelse, i hvor sand den end kan være. Med lidt snedighed og ved hjælp af lidenskab vilde man snart kunne nedbryde den, saa meget meer, som den falder i det latterlige, og at man vilde have brugens autoritæt for sig. Men det, som hindrer mig i ikke at indlade mig derpaa, er, at han finder sig lykkelig som han nu er. Saafremt den første kjærlighed, i det hele, virkeligen synes agtværdigere, og som man siger renere, saafremt den i det mindste er langsommere i sin fremgang, da er det hverken, som man troer det, fiintfølenhed, eller frygtsomhed, men derimod, at hjertet, forundret ved en ukjendt følelse,

saa at sige standser ved hvert skridt, for at nyde den henrökkelse, det föler, og at denne henrökkelse virker saa mægtigt paa et uerfarent hjerte, og beskjæftiger det i den grad, at det glemmer enhver anden fornöielse. Dette er saa sandt, at et udsvævende menneske, der er forelsket, saafremt et saadant ellers kan være det, fra det öieblik af vorder mindre forlægen for at nyde, og at der endeligen ikke er stor forskjel imellem Danceny's forhold mod den lille Volanges og mit mod Fru v. Tourvel.

For at opflamme vort unge menneske, skulde han have mödt flere vanskeligheder, end det har været tilfældet; overalt havde der været større hemmelighed nödvendig; thi, hemmeligheden selv gjør dristig. Jeg er ikke langt fra at troe, at de har skadet os, ved at vise ham saa megen föielighed; med et menneske af verden vilde deres adfærd have været ypperlig, fordi han kun havde havt önsker; men, de burde have forudseet, at for et ungt, tilbageholdent og forelsket menneske er det af den höieste værdi, selv at være beviset paa kjærlighed, og at fölgelig jo vissere han er paa, at vorde elsket, jo mindre virksom vil han være. Hvad skal man nu gjøre? jeg veed det ikke; det gjør mig ondt; men jeg veed intet raad derimod.

Medens jeg her sidder og skriver et langt brev, har de det bedre med deres Ridder. Det bringer mig i erindring, at de har lovet mig et utroskab paa hans bekostning; jeg har skriftligt deres löfte derom, og jeg vil ingenlunde gjøre en fidibus deraf. Jeg indrømmer, at forfaldstiden endnu ikke er kommen; men det vilde være ædelmodigt af dem, ikke at oppebie den; paa min side

skal jeg holde dem skadesløs for renterne. Hvad siger de dertil, min skjönnne veninde? er de ikke kjed af deres bestandighed? Denne Ridder er altsaa en heel karl? Nu lad mig kun raade, og jeg skal tvinge dem til at tilstaae, at saafremt de end har fundet noget fortjenstligt ved ham, da er det kun, fordi de har glemt mig.

Lev vel, min smukke veninde; jeg omfavner dem ligesaa heftigt som jeg attraaer dem, og jeg udfordrer alle Ridderens kys til at være saa fyrige som mine.

den 5te september.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

HVORVED har jeg da fortjent, min Frue, saavel de bebreidelser, hvormed de overöser mig, som den vrede, de bevidner mig? Den meest levende og tillige den ærbödigste hengivenhed, den meest uforbeholdne underkastelse i det mindste af deres önsker, dette er, med faa ord, historien af mine fölelser og af mit forhold. Overvældet af en ulykkelig kjærligheds lidelser fandt jeg ingen anden tröst, end at see dem. De har befalet, at beröve mig den, og jeg har adlydt uden modsigelse. Til erstatning for denne opofrelse har de tilladt mig, at tilskrive dem, og nu vil de ogsaa beröve mig denne eneste glæde. Skal jeg lade mig den frarives, uden at forsöge paa at forsvare den? Nei, visseligen ikke! og, hvorledes kan den andet, end være mit hjerte dyrebar? Det er den eneste, som er mig tilbage, og det er dem, jeg skylder den.

Mine breve, siger de, ere altfor hyppige; men, jeg beder dem for alting at betænke, at i de ti dage, i hvilke min fjernelse fra dem har vedvaret, har jeg ikke tilbragt noget öieblik, uden at beskæftige mig med dem, og at de desuagtet kun har modtaget to breve fra mig. *Jeg taler deri kun om min kjærlighed.* Nu, kan jeg sige andet, end jeg tænker? Alt, hvad jeg har kunnet gjøre, var at formilde mine udtryk, og de kan troe mig, at jeg kun har ladet dem see den deel deraf, som var mig umulig at skjule. De truer mig endeligen med, ikke meer at svare mig. Det menneske altsaa, som sætter dem over alt, og som agter dem endnu höiere end han elsker dem, er de ikke tilfreds med at behandle med strengthed, de vil endnu föie foragt dertil. Hvortil disse trusler og denne vrede? hvad behöver de dem? er de ikke vis paa, at vorde adlydt, selv i deres uretfærdige befalinger? Er det mig da muligt, at modsætte mig noget af deres önsker? og har jeg ikke allerede beviist det? Men, skulde de ville misbruge det herredömmе, de har over mig? Efter at have gjort mig ulykkelig, efter at være bleven uretfærdig, skulde det da vel være dem lét, at nyde den rolighed, som de forsikrer, at være dem saa nödvendig? Vilde de aldrig sige dem selv: han har gjort mig til herskerinde over sin skjæbne, og jeg er skyld i hans ulykke? han anraabte mig om hjælp, og jeg betragtede ham uden medynk? Veed de, hvorvidt min fortvivlelse kan gaae? sikkert ikke.

For at lindre mine smerter, burde de vide, i hvilken grad jeg elsker dem, og de kjender endnu ikke mit hjerte.

Hvilket offer er det, de bringer mig? en indbildt frygt; og hvo indgyder dem den? et menneske, over hvilket de aldrig vil ophøre at besidde et uindskrænket herredømme. Hvad frygter de, hvad kan de frygte af en følelse, som det altid vil staae i deres magt, at lede efter godtbefindende? Men, deres indbildningskraft skaber dem skrækkedilleder, og frygten, de indgyde dem, tilskriver de kjærligheden. Lidt tillid, og disse skrækkedilleder ville forsvinde.

En viis har sagt, at for at tilintetgjøre sin frygt, var det næsten altid tilstrækkeligt, at udgrunde aarsagen til samme. Det er fornemmeligen i kjærlighed at denne sandhed finder anvendelse. Elsk blot, og deres frygt vil forsvinde. Istedet for de gjenstande, som skrække dem, vil de finde en tillokkende følelse, en om og underdanig elsker, og enhver af deres dage, betegnet ved lykke, vil ikke give dem aarsag til anden klage, end at de har tabt nogle af dem ved ligegyldighed. Jeg selv, der, idet jeg indseer mine feil, ikkun aander for kjærligheden, beklager nu en tid, som jeg troede at tilbringe i glæder, og jeg føler, at det ene er dem givet at gjøre mig lykkelig. Men, jeg bönfalder dem derom, lad fornöielsen, jeg finder i at tilskrive dem, ikke vorde forstyrret ved frygten for at mishage dem. Jeg vil ikke handle imod deres villie; men, for deres födder anholder jeg om den lykke, de vil beröve mig, den eneste, de har ladet mig tilbage. Jeg anraaber dem, hör mine bönnner, og see mine taarer. Ak, min Frue, skulde de kunne negte mig den?

den 7de september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

UNDERRET mig om, saafremt de kan det, hvad denne urimelige talen af Danceny vil sige. Hvad er der hændtes ham, og hvad har han mistet? Hans skjønne er maa-skee bleven vred over hans evindelige ærbødighed? Man maa være billig: at vredes vilde være det mindste. Hvad skal jeg sige ham iaften ved sammenkomsten, hvorom han har bedet mig, og som jeg paa lykke og fromme har lovet ham? Vistnok spilder jeg ikke min tid, for at høre paa hans jeremiader, saafremt det ikke fører os til noget. Forelskedes klager kan man kun udholde at høre enten i obligat-recitativ, eller i store arier. Underret mig altsaa om, hvad der er skeet, og hvorledes jeg skal forholde mig, eller ogsaa gjør jeg en afstikker, for at undgaae kjedsomheden, jeg forudseer. Kunde jeg tale med dem endnu iformiddag? Er de beskjæftiget, saa tilskriv mig i det mindste et par linier, og giv mig stikordene i min rolle.

Hvor var de dog igaar? Det lykkes mig ikke meer at træffe dem. Det var i sandhed ikke umagen værd, saaledes at holde mig tilbage i Paris i september-maaned. Bestem dem imidlertid, thi jeg har nyligen faaet en meget tilskyndende indbydelse fra Grevinde v. B....., at besøge hende paa landet. Temmeligen morsomt melder hun mig, "at hendes mand har den nydeligste lystskov "af verden, som han omhyggeligen bevarer til sine gode "venners fornøielse." Da de nu veed, at jeg har nogen ret til denne skov, saa vil jeg see mig om i den, saa-

fremt jeg ikke kan være dem nyttig. Lev vel; husk paa, at Danceny vil være hos mig henved klokken fire.

den 8de september.

RIDDER DANCENY TIL BARON V. VALMONT.

(Indsluttet i foregaaende brev.)

Ak, min Herre, jeg er fortvivlet, jeg har mistet alt. Jeg vover ikke, at betro papiret mine hemmelige sorger; men, jeg föler trang til, at udgyde dem i en trofast og sikker vens barm. Paa hvilken tid kunde jeg komme til dem, for hos dem at söge tröst og raad? Jeg var saa lykkelig den dag, da jeg aabnede dem mit hjerte! og nu, hvilken forskjel! alt er forandret for mig. Hvad jeg lider paa min side, er den mindste deel af mine sorger; men, min uro for en höist elsket gjenstand er det, jeg ikke kan udholde. Lykkeligere end jeg kan de see hende, og jeg venter af deres ven-skab, at de ikke negter mig denne tjeneste; men, jeg maa tale med dem, og give dem underretning. Jeg vil beklage mig, og de vil staae mig bi; alt mit haab sætter jeg til dem. De har fölelse, de kjender kjærlighe-den, og de er den eneste, til hvem jeg kan betro mig. Negt mig ikke deres bistand.

Lev vel, min Herre; den eneste lindring, jeg föler i min smerte, er at betænke, at en ven, som de, endnu er mig tilbage. Jeg beder dem, endeligen at lade mig vide, til hvilket klokkeslet jeg kan træffe dem. Kunde

det ikke skee iformiddag, da önskede jeg, det kunde vorde tilfældet tidligt ieftermiddag.

den 8de september.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

MIN bedste Sophie beklag din Cecilie, din stakkels Cecilie, hun er meget ulykkelig. Moder veed alt. Jeg begriber ikke, hvorledes hun har kunnet formode noget, og dog har hun opdaget alt. Igaar-aftes syntes det mig nok, at Moder var i lidt ondt lune; men jeg lagde ikke synderligen mærke dertil; og selv efterat hendes spillepartie var tilende, taledes jeg meget fornöiet med Fru v. Merteuil, som havde spiist til aften hos os, og vi taledes meget om Danceny. Dog troer jeg ikke, at man kunde höre os. Hun tog bort, og jeg begav mig op paa mine værelser.

Jeg var i begreb med at afklæde mig, da Moder traadte ind, og lod min kammerjomfrue gaae ud. Hun bad mig om nöglen til mit skriverbord. Tonen, hvori hun fremsatte denne begjæring, forarsagede mig en rystelse, der var saa stærk, at jeg næppe kunde holde mig opreist. Jeg lod, som om jeg ikke kunde finde den, men omsider maatte jeg adlyde. Den förste skuffe hun trak ud, var netop den, der indeholdt Danceny's breve. Jeg var saa forvirret, at da hun spurgte mig hvad det var, kunde jeg ikke svare hende andet, end at det var intet; men, da jeg saae hende begynde at læse det, hun först fandt for haanden, havde jeg endnu næppe tid til,

at naae en lænestol, og fik ondt i den grad, at jeg tabte bevidstheden. Da jeg kom til mig selv igjen, forlod min Moder, som havde indkaldt kammerjomfruen, mig, med de ord, at jeg skulde gaae tilsengs. Hun medtog alle Danceny's breve. Det gyser i mig hver gang jeg tænker paa, at jeg skal fremstille mig for hende. Jeg har grædt hele natten.

Jeg skriver dette brev i dagbrækningen, i haab om, at Josephine skal komme. Saafremt jeg skulde komme til at tale ene med hende, skal jeg bede hende om, at levere Fru v. Merteuil en seddel, jeg skal tilskrive hende; hvis ikke, indslutter jeg den i dit brev, hvorefter du vilde have den godhed, at sende hende den som fra dig. Det er ikke af hende at jeg venter nogen tröst; men, i det mindste kunne vi tale om ham, thi jeg venter, aldrig meer at see ham. Jeg er meget ulykkelig! Hun vil maaskee have den godhed, at modtage et brev til Danceny. Jeg tør i saa henseende ikke betroe mig til Josephine, og endnu mindre til min kammerjomfrue; thi det er maaskee hende, som har sagt til min Moder, at jeg havde breve i mit skriverbord.

Jeg gjør mit brev til dig ikke længere, fordi jeg maa have tid til, at tilskrive Fru v. Merteuil, samt ligeledes Danceny, og for at mit brev kan være aldeles færdigt, saafremt hun vilde uleilige sig med det. Derefter vil jeg igjen lægge mig, for at man kan finde mig tilsengs, naar man kommer ind i værelset. Jeg vil sige, at jeg er syg, for at undgaae, at gaae ned til Moder. Heller ikke lyver jeg da meget; thi jeg lider mere, end om jeg havde feberen. Öinene brænde mig af graad, og jeg har ligesom en vegt paa brystet, der hindrer

mig i at drage aande. Naar jeg tænker paa, at jeg ikke meer skal see Danceny, önskede jeg at være död. Lev vel, min bedste Sophie. Jeg kan ikke sige dig mere; taarerne kvæle mig.

den 7de september.

Nota. Cecilie Volanges's brev til Marquisen er undertrykket, fordi det er af samme indhold som det foregaaende, og endog med færre biomstændigheder. Brevet til Ridder Danceny er ikke bleven fundet, hvortil man vil see aarsagen i det næstpaafølgende brev fra Marquisen af Merteuil til Baronen.

FRU V. VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

Min Herre!

EFTER at have misbrugt saavel en moders tillid som et barns uskyldighed, vil de uden tvivl ikke meer undre dem over, ikke længer at vorde modtagen i et huus, i hvilket de ikke har gjengjældt de oprigtigste venskabsbeviser uden ved tilsidesættelse af alt, hvad der hörer til en hæderlig fremgangsmaade. Jeg vælger hellere at bede dem, ikke oftere at komme i mit huus, end at give min schweitzer befalinger, der vilde blotte os alle lige meget ved de bemærkninger, som tjenestefolk aldrig undlade at gjøre. Jeg har ret til at haabe, at de ikke vil tvinge mig til, at tage min tilflugt til dette middel. Ligeledes underretter jeg dem om, at i tilfælde at de i fremtiden skulde gjøre noget forsög paa, at vedligeholde min datter i den vildfarelse, hvori de har styrtet hende, da skal en streng og evig indspærring unddrage

hende for deres forfølgelse. Jeg maa derfor overlade til dem, min Herre, om de frygter ligesaa lidet at anledige hendes ulykke, som de kun lidet har frygtet for, at udsætte hende for vanære. Hvad mig angaaer, da er min beslutning fattet, og jeg har underrettet hende derom.

De vil finde dette vedföiet samtlige deres breve. Jeg gjør regning paa, at de i bytte sender mig alle min datters, og at de vil være tilböielig til, ikke at lade noget spor tilbage af en begivenhed, som vi ikke kunne gjenkalde i vor erindring, jeg uden en höi grad af vrede, hun uden skam, og de uden samvittighedsnag. Jeg har den ære at være o. s. v.

den 7de september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

JA, jeg skal i sandhed forklare dem Danceny's seddel. Begivenheden, som har bragt ham til at skrive den, er mit værk, og det er, som jeg troer, mit mesterstykke. Jeg har ikke været ledig siden deres sidste brev, og jeg har sagt som den atheniensiske bygmester: "Det han taler om, vil jeg udføre."

Der maa altsaa vise sig vanskeligheder for denne smukke romanheldt, ellers indsover han i sin lykke. Nu, lad ham kun overlade alting til mig, jeg skal give ham nok at bestille; og enten bedrager jeg mig, eller hans søvn vil nu ikke længer være rolig. Det var endeligen nödvendigt, at lære ham tidens værdi, og jeg smigrer

mig med, at han beklager den, han har tabt. Det var ligeledes nödvendigt, siger de, at han skulde have större hemmelighed behov. Nu vel, dette behov vil nu ikke fattes ham. Det gode er der ved mig, at jeg kun behøver at vorde gjort opmærksom paa mine feil, saa hviler jeg ikke, förend jeg har rettet dem. Hör altsaa, hvad jeg har gjort.

Da jeg kom hjem iovergaars-morges, læste jeg deres brev; jeg fandt at det gav mig lys. Overbeviist om, at de meget vel havde angivet aarsagen til ondet, beskæftigede jeg mig nu kun med midlet til at afhjælpe det. Jeg begyndte imidlertid med at gaae tilsengs, thi den utrættelige Ridder havde ikke ladet mig sove et öieblik, saa at jeg troede at være sövnig; men, langt fra. Aldeles beskæftiget med Danceny, tillod önsket, enten at drage ham ud af hans uvirksomhed, eller at straffe ham derfor, mig ikke at lukke et öie; og först efterat jeg vel havde overlagt min plan, fandt jeg nogle timers hvile.

Endnu samme aften tog jeg hen til Fru v. Volanges, og, ifölge min plan, bibragte jeg hende, at jeg for vist troede, at en farlig forbindelse fandt sted imellem hendes datter og Danceny. Denne, med hensyn til dem, saa klartseende kone var forblindet i den grad, at hun strax svarede mig, at jeg sikkert tog feil, at hendes datter var et barn, o. s. v. Jeg kunde ikke sige hende derom alt, hvad jeg vidste, men jeg anförte öiekast og ord, *som min dyd og mit venskab foruroligedes over.* Til sidst taledes jeg næsten saa vel, som en bedesöster kunde have gjort det, og for at give det afgjörende stöd, gik jeg saa vidt at sige, at jeg troede at have

seet, at man havde givet og modtaget enkelte breve. Dette bringer mig i erindring, tilføiede jeg, at hun en dag aabnede for mig en skuffe i sit skriverbord, hvori jeg bemærkede adskillige papirer, som hun vist endnu gemmer. Veed de, om hun har nogen hyppig brev-vexling? Her forandrede Fru v. Volanges's ansigt sig, og jeg blev nogle taarer vaer i hendes öine. Jeg takker dem, min værdige veninde, sagde hun til mig, idet hun trykkede min haand, jeg skal söge at oplyse mig derom.

Efter denne samtale, alt for kort, for at være mis-tænkelig, nærmede jeg mig den unge person; dog for-lod jeg hende snart, for at bede moderen, ikke at blotte mig for datteren; hvilket hun saa meget deshellere lovede mig, som jeg lod hende bemærke, hvor lykkeligt det vilde være, om den unge pige fattede saa megen tillid til mig, at hun aabnede mig sit hjerte, og satte mig istand til, at meddele hende fornuftige raad. Hvad der gör mig sikker i, at hun holder sit löfte, er, at jeg ingenlunde tvivler om, at hun hos datteren vil gjøre sig til af sit gjennemtrængende blik. Derved fandt jeg mig berettiget til at vedligeholde min venskabelige tone med den lille, uden at synes falsk i Fru v. Volanges's öine, hvilket jeg vilde undgaae. Endnu vandt jeg derved, i fremtiden at kunne være saa længe og saa hem-meligen, som jeg vilde, med den unge person, uden at det foraarsagede moderen mindste uro.

Endnu samme aften drog jeg nytte deraf, og da mit partie var tilende, fik jeg den lille hen med mig i en krog, hvor jeg begyndte med capitlet om Danceny, hvori hun er uudtømmelig. Jeg morede mig med, at opflamme hende for den forventende fornöielse, at see

ham dagen derpaa, og der gives intet slags daarskab, som jeg ikke fik hende til at sige. Det var nödvendigt, at give hende i haabet det, jeg berövede hende i virkeligheden; og desuden skulde alt dette gjöre hende slaget föleligere; thi jeg er overtydet om, at jo meer hun lider, jo omhyggeligere vil hun være for, at holde sig skadesløs ved den förste deilighed. Det er desuden godt, at vænne den til store begivenheder, som man har bestemt til store foretagender.

Men, i det hele, betaler hun ikke kun med nogle taarer den fornöielse, at have sin Danceny? Hun sværmer for ham! nu vel, jeg lover hende, at hun skal have ham, og endog snarere, end hun ellers vilde have faaet ham uden dette uveir. Det er en slem dröm, hvorfra det vil være henrökkende at opvaagne; og, naar alt kommer til alt, synes det mig, som om hun endnu skylder mig erkjendtlighed; og har jeg i gjerningen været lidt onskabsfuld, saa maa man jo dog ogsaa mere sig:

*Les sots sont ici bas pour nos menus plaisirs.**

Vel tilfreds med mig selv, tog jeg endeligen bort.

Enten vil Danceny nu, sagde jeg til mig selv, tilskyndet ved hindringerne fordoble sin kjærlighed, og da skal jeg tjene ham saa meget jeg kan, eller ogsaa er han en *dumrian*, som jeg undertiden er tilböielig til at troe, vil vorde fortvivlet, og vil holde sig for slagen; men, i dette tilfælde har jeg hevnet mig paa ham, saa meget som det stod til mig, og med det samme har jeg er-

* Tosskerne ere her i verden for vort morskabs skyld. *Gresset, komedien: le méchant (den onskabsfulde.)*

hvervet mig moderens agtelse, datterens venskab og begges tillid. Hvad der angaaer Gercourt, den ypperste gjenstand for min omsorg, da skulde jeg være meget ulykkelig, eller meget eenfoldig, saafremt jeg, beherskende hans kone, som det nu er tilfældet og end meer vil vorde det, ikke skulde finde tusinde midler til, at danne hende til det, jeg vil hun skal være. Jeg gik tilsengs med disse beroligende tanker; ogsaa sov jeg godt, og vaagnede først meget sildigt.

Da jeg var staaet op, fandt jeg to sedler, een fra moderen og een fra datteren, og jeg kunde ikke holde mig for at lee, da jeg i dem begge fandt bogstaveligen dette udtryk: *Det er ene af dem at jeg venter nogen tröst.* Er det ikke morsomt, at tröste for og imod, og ene være den mellemliggende i to interesser, der ere hinanden lige modstridende? Jeg er nu som Guddommen, der modtager de forblindede dödeliges modstridende önsker, uden at forandre noget i mine urokkelige beslutninger. Jeg har imidlertid givet slip paa denne ophöiede rolle, for at overtage den tröstende ængels; og har ifölge heraf besøgt begge mine veninder i deres bedrövelses-tilstand.

Jeg begyndte med moderen, og fandt hende saa bedrövet, at de allerede tildeels er hevnet for de ubehageligheder, hun har ladet dem vederfares hos deres skjønne andægtige. Alt er fortræffeligen lykkedes. Min eneste bekymring var, at Fru v. Volanges skulde benytte sig af denne leilighed, for at erhverve sig sin datters tillid, hvilket havde været meget let, ved kun at bruge imod hende et blidt og venskabeligt sprog, og ved at give fornuftens raad udseende og tone af overbærende

ömhed. Heldigviis har hun væbnet sig med strengthed, og har forholdt sig saa slet, at jeg ikke kunde andet, end aldeles give hende mit bifald. Rigtig nok er det sandt, at hun næsten havde tilintetgjort alle vore planer ved den beslutning, hun havde taget, at sende sin datter paany ind i klosteret; men, jeg har afværget dette stød, og har formaaet hende til, kun at bruge truslen, for det tilfælde skyld, at Danceny skulde fortsætte sine bestræbelser, og for at tvinge dem begge til en forsigtighed, som jeg troer nødvendig til et heldigt udfald.

Derpaa begav jeg mig til datteren. De kan ikke troe, hvor sorgen forskjønnede hende! Om hun end anvender nok saa lidet coquetterie, saa indestaaer jeg dem for, at hun ofte vil kunne græde; dog denne gang græd hun uden ondskab.... Forbauset over dette nye fortrin, som jeg ikke vidste hun besad, men som var mig meget behageligt at bemærke, trøstede jeg hende i begyndelsen paa denne bagvendte maade, som snarere forøger end lindrer sorgen, hvorved jeg drev den til det punkt, at graaden næsten kvalte hende. Men, nu græd hun ikke meer, og et öieblik frygtede jeg for krampetrækninger. Jeg raadede hende til, at gaae tilsengs, hvilket hun gjorde; jeg hjalp hende som kammerjomfrue. Hun havde endnu ikke været klædt, og snart faldt hendes haar deels over hendes skuldre og deels over hendes aldeles blottede barm. Jeg omfavnede hende; hun lod sig falde i mine arme, og hendes taarer begyndte igjen at flyde uden anstrengelse. Gud, hvor hun var smuk! O, saafremt Magdalene var saaledes, maatte hun være langt farligere som bodfærdig end som synderinde.

Da den skjönnne fortvivlede var iseng, satte jeg mig for alvor til at tröste hende. Först beroligede jeg hende for frygten for klosteret. Jeg indgjöd hende derpaa det haab, at faae Danceny hemmeligen at see, og sagde, idet jeg satte mig paa sengen: "Var han blot her!" og idet jeg udbredte mig over dette thema, förte jeg hende fra den ene forglemmelse til den anden, saa at hun tilsidst ikke meer erindrede sig, at hun var bedrövet. Vi vilde være skiltes ad fuldkomment fornöiede med hinanden, saafremt hun ikke havde villet overlevere mig et brev til Danceny, hvilket jeg standhaftigen vægrede mig ved at modtage, af fölgende grunde, som de uden tvivl vil bifalde.

For det förste vilde det være, at blotte mig for Danceny; og saafremt dette var den eneste grund, hvoraf jeg kunde betjene mig for den lille, var der endnu mange flere med hensyn til dem og mig. Vilde det ikke være, at sætte frugten af mit arbeid i fare, saa snart at give vore unge folk et saa let middel ihænde til at mildne deres sorger? og dernæst seer jeg paa en maade gjerne, at de ere nödte til, at blande nogle tjenestefolk med i denne begivenhed; thi, forholder hun sig vel, som jeg haaber det, bör hun komme ned strax efter brylluppet; og der gives faa midler, der ere sikrere end folkesnak, for at faae sagen udbredt; eller skulde de ved et underværk ikke tale derom, da skulde vi tale, og det vil da være lettere, at skrive uforsigtigheden paa deres regning.

De bör altsaa idag meddele Danceny denne udvei; og saasom jeg ikke er sikker paa den lille Volanges's kammerjomfrue, som hun ogsaa selv synes at sætte mis-

tillid til, saa giv ham anviisning paa min, den troe Victoire. Jeg skal drage omsorg for, at alting saaledes vil lykkes. Denne fremgangsmaade behager mig saa meget meer, som fortroligheden kun vil være til nytte for os og ikke for dem: thi, jeg er endnu ikke til ende med min fortælling.

Medens jeg undslog mig for, at modtage den lilles brev, frygtede jeg hvert öieblik for, at hun skulde foreslaae mig, at lade det bringes paa fodposten, hvilket jeg ikke godt havde kunnet undslaae mig for. Enten det nu var forvirring, uvidenhed, eller at hun lagde mindre vægt paa brevet end paa svaret, som hun ikke kunde modtage paa denne maade, men lykkeligviis talede hun ikke til mig derom. For imidlertid at forebygge, at denne tanke ikke skulde falde hende ind, eller at hun i det mindste ikke skulde betjene sig deraf, fattede jeg paa stedet min beslutning; og idet jeg gik ned til moderen, fik jeg hende til at tage den bestemmelse, ufortövet at fjerne sin datter fra staden, ved strax at afreise med hende til deres tante, den gamle Rosemonde, hvilket ellers först skulde være skeet om nogen tid. Hun underretter hende derom endnu idag, og de er nu altsaa berettiget til, igjen at begive dem til deres andægtige, som nu ikke længer kan anføre dem det upassende i, at være ene sammen med dem; og, takket være min omhyggelighed, Fru v. Volanges vil nu selv gjøre den uret godt igjen, hun har gjort dem.

Men, hör mig nu ogsaa; beskjæftig dem ikke saa aldeles med deres egen sag, at de taber denne af sigte; betænk, at den er mig magtpaaliggende. Jeg forlanger, at de baade skal være den brevvexlende imellem de unge

folk, samt deres raadgiver. Underret altsaa Danceny om denne reise, og tilbyd ham deres tjeneste. Gjør ingen vanskeligheder, uden naar det kommer an paa, at overgive underretnings-brevet i hans skjønnes hænder; men hæv strax igjen denne vanskelighed, ved at anvise ham besörgelsen ved min kammerjomfrue. Der er ingen tvivl om, at han modtager tilbudet; og til erstatning for deres uleilighed vil de faae et uerfarent hertes fortrolighed, hvilket altid er tillokkende. Den stakkels lille! hvor hun vil rødmee, naar hun overleverer dem sit første brev! I sandhed, denne rolle som fortrolig, imod hvilken man har havt fordomme, forekommer mig en meget passende adspredelse, naar man ellers er beskjæftiget, hvilket vil være tilfældet med dem.

Det er nu altsaa af deres omhyggelighed at opløsningen af denne intrigue er afhængig. Pas öieblikket, naar de bör forene de handlende personer. Landet frembyder tusinde midler, og Danceny vil sikkert være færdig til, at tage derud paa deres første vink. En nat, en forklædning, et vindue.... hvad veed jeg alt! Kommer den lille pige imidlertid derfra som hun er kommen derhen, da holder jeg mig til dem. Finder de, at hun skulde behöve nogen opmuntring fra min side, da tilmeld mig det. Jeg troer, at have givet hende saa god en lære over faren at beholde breve, at jeg ikke tænker, jeg nu behöver at tilskrive hende; dog taber jeg ikke afsigte, at danne hende til min lærling.

Jeg troer, at have glemt at sige dem, at hendes mistanke i henseende til den forraadte brevveksling iförstningen faldt paa hendes kammerjomfrue; jeg har deri-

mod henvendt hendes opmærksomhed paa skriftefaderen. Det er, at slaae to fluer med eet smæk.

Lev vel, Baron; det er meget lang tid jeg har anvendt for at tilskrive dem, og min middag er bleven forsinket derved; men, egenkjærlighed og venskab førte min pen, og begge ere sladderagtige. Iøvrigt skal dette mit brev være hos dem klokken tre, og det er alt, hvad de behøver.

Beklag dem nu over mig, om de tør det, og besøg, om det behager dem, Grev v. B....s lystskov. De siger, at han kun har den til sine venners fornøielse! Denne mand er altsaa alle folks ven? Men, lev vel, jeg er sulten.

den 9de september.

RIDDER DANCENY TIL FRU V. VOLANGES.

(Udkast, vedföiet det efterfølgende brev fra Baronen til Marquisen.)

UDEN at söge, at retfærdiggjøre mit forhold, min Frue, og uden at beklage mig over deres, kan jeg ikkun sørge over en begivenhed, som gör tre personer ulykkelige, alle tre værdige en lykkeligere skjæbne. Endnu meer bedrövet over, at være aarsagen til, end at være offeret for samme, har jeg, siden igaar, adskillige gange sögt, at have den ære at svare dem, uden at have fundet styrke dertil. Jeg har imidlertid saa meget at sige dem, at jeg vel maa gjøre vold paa mig; og, saafremt der i dette brev er mangel paa orden og sammen-

hæng, bör de tilstrækkeligen föle, hvor smertelig min stilling er, for at indrømme mig nogen overbærelse.

Tillad mig, for det første, at gjøre en indvending imod begyndelsen af deres brev. Jeg tør sige, at jeg hverken har misbrugt deres tillid, eller Fröken v. Volanges's uskyldighed; jeg har i mine handlinger baaret agtelse for begge dele. Kun dette var afhængigt af mig, og naar de gjør mig ansvarlig for en uvilkaarlig følelse, frygter jeg ikke at tilføie, at den, som deres Fröken datter har indgydet mig, er saaledes, at den kan mishage men ikke fornærme dem. I denne henseende, der angaaer mig nærmere end jeg kan sige dem, forlanger jeg kun dem selv til dommer og mine breve til vidner.

De, forbyder mig, oftere i fremtiden at besøge dem, og upaatvivleligen underkaster jeg mig alt, hvad det i saa henseende maatte behage dem at befale; men, vil denne pludselige og aldeles udebliven ikke netop give ligesaa megen anledning til de bemærkninger, de vil undgaae, som den befaling, de af selv samme grund ikke har villet give deres schweitzer? Jeg lægger saa megen mere vægt paa dette punkt, som det er af større vigtighed for Fröken v. Volanges end for mig. Jeg beder dem derfor indstændigen om, nøie at overveie alle grunde, og ikke at tillade, at deres strengthed har indflydelse paa deres forsigtighed. Overtyd det om, at deres omsorg for deres Fröken datter ene vil tilsige dem deres beslutninger, troer jeg at burde vente nye befalinger fra deres haand.

I det tilfælde imidlertid, at de tillader mig, undertiden at gjøre dem min opvartning, forbinder jeg mig til, min Frue (og de kan stole paa mit løfte), ikke at

misbruge denne leilighed, for at söge, i eerum at tale med Fröken v. Volanges, eller lade hende tilkomme noget brev. Frygt for alt, hvad der kunde skade hendes rygte, forpligter mig til denne opofrelse, og den lykke undertiden at see hende, vil holde mig skadeslös derfor.

Denne deel af mit brev indeholder ogsaa det eneste svar, jeg kan give med hensyn til det, de siger mig angaaende den skjæbne, de har bestemt for Fröken v. Volanges, og som de vil gjøre afhængig af mit forhold. At love dem mere, vilde være at bedrage dem. En skjændig forfører kan lempe sine planer efter omstændighederne og beregne begivenhederne; men kjærligheden, hvoraf jeg er opflammet, tillader mig kun to fölelser: mod og standhaftighed.

Hvo, jeg! jeg skulde samtykke i, at vorde glemt af Fröken v. Volanges og selv at glemme hende? nei, nei, aldrig! Jeg skal blive hende tro, hun har desangaaende modtaget min eed, som jeg herved fornyer. Tilgiv mig, min Frue, jeg forglemte mig et öieblik, men er nu igjen mig selv.

Endnu er der mig en gjenstand tilbage at afhandle med dem, brevene nemlig, som de forlanger af mig. Det smerter mig i sandhed, at maatte tilföie et afslag til den uret, de allerede tillægger mig; men, jeg beder dem indstændigen, at höre mine grunde, og, for rigtigt at vurdere dem, naadigt at erindre, at den eneste tröst, for at have tabt deres venskab, er det haab, at bevare deres agtelse. Fröken v. Volanges's breve, der altid vare mig saa dyrebare, vorde mig det end meer i dette öieblik. De ere mig det eneste gode, der er mig tilbage, ene de gjenkalde mig endnu en fölelse, der udgjör mit

livs glæde. De kan imidlertid troe mig, jeg skulde desuagtet intet öieblik opsætte denne opofrelse, og bekymringen over at beröves denne mig kostbare skat skulde vige for det önske, at bevise dem min skyldige föielighed; men vigtige betragtninger holde mig tilbage, og jeg er overtydet om, at de selv ikke vil kunne dadle dem.

Det er sandt, at de nu er i besiddelse af Fröken v. Volanges's hemmelighed; men, tillad mig at sige det, jeg er beföiet til at troe, at det er en fölge af overraskelse og ikke af fortrolighed. Jeg tillader mig ingenlunde at dadle et skridt, hvortil maaskee den moderlige ömhed bemyndiger, og jeg agter deres rettigheder; men, de gaae ikke saa vidt, at de ophæve mine pligter. Den helligste af alle er, ikke at forraade den tillid, man sætter til os. Det vilde være, at overtræde den, saafremt jeg fremlagde for andres öine et hjertes hemmeligheder, man kun har villet afsløre for mig. Saafremt deres Fröken datter samtykker i, at de betroes dem, da tale hun blot, hendes breve ere dem unyttige. Önsker hun derimod at bevare hemmeligheden hos sig selv, da vil de uden tvivl heller ikke vente, at det er ved mig, de skal vorde underrettet derom.

I henseende til den hemmelighed, de önsker der skal hvile over denne begivenhed, da beder jeg dem, min Frue, at være fuldkomment rolig; i alt, hvad der angaaer Fröken v. Volanges, er jeg istand til at sætte mistillid endog til en moders hjerte. For fuldkomment at betage dem al uro, har jeg forudseet alt. Dette kostbare depositum, som forhen havde til udskrivt: *papirer til at brændes*, har nu den: *papirer, tilhørende Fru v. Volanges*. Denne fremgangsmaade bör ligeledes

overbevise dem om, at mit afslag ingenlunde bør berettigede til den frygt, at der skulde kunne gjøres misbrug af disse breve, og at det ikke staaer i forbindelse med een eneste følelse, hvorover de personligen kan beklage dem.

Skjönt dette er et meget langt brev, min Frue, vilde det dog endnu være for kort, saafremt det lod mindste tvivl tilbage hos dem angaaende oprigtigheden af mine følelser, angaaende den uforstilte bekymring over at have mishaget dem, og angaaende den dybe ærbødighed, med hvilken jeg har den ære, o. s. v.

den 9de september.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

(Sendt aabent til Marquisen af Merteuil i Baronens efterfølgende brev).

O, min Cecilie, hvad skal der blive af os? hvilken Guddom frelser os fra de ulykker, som true os? Lad kjærligheden i det mindste give os mod til at bære dem! Hvorledes skal jeg male dem min forbauselse, min fortrivelse ved synet af mine breve, ved læsningen af Fru. v. Volanges's brev? Hvo har kunnet forraade os? paa hvem falder deres mistanke? Skulde de have begaaet nogen uforsigtighed? Hvad foretager de dem nu? Hvad har man sagt dem? Jeg ønskede at vide alt, og veed intet. Maaskee veed de selv ikke mere end jeg.

Jeg sender dem deres moders brev og en afskrift af mit svar derpaa. Jeg haaber at de bifalder, hvad

jeg siger hende deri. Jeg ønsker ligeledes, at de maa bifalde de skridt, jeg har taget siden denne uheldige begivenhed; de have alle til öiemed, at forskaffe mig efterretning fra dem, og at lade dem höre fra mig; maaskee var det endog muligt, at vi endnu kunde sees, og endog friere end nogensinde.

Föler de, min Cecilie, hvilken glæde det vil være os, atter at komme sammen, igjen at kunne sværge hinanden en evig kjærlighed, at skue i vore blik og föle i vore sjæle at denne eed ikke vil være skuffende? hvilke smerter skulde et saa henrökkende öieblik ikke bringe til at glemme? Nu vel, jeg haaber at det vil finde sted, og jeg skylder det da de selv samme skridt, jeg indstændigen beder dem om at bifalde. Hvad siger jeg? jeg skylder det den ömmeste vens tröstende omsorg, og min eneste bön er den, at de tillader, at denne ven ogsaa vorder deres.

Maaskee burde jeg ikke bortgive deres fortrolighed uden deres samtykke? men, ulykken og nödvendigheden tjene mig til undskyldning. Det er kjærligheden, som har ledet mig, og den er det, som bönfalder om deres overbærelse, om at tilgive en nödvendig fortrolighed, uden hvilken vi maaskee for evigt ville være adskilte. De kjender vennen, jeg taler om; han er en ven af den kone, de elsker höiest. Det er Baron v. Valmont.

Min plan, ved at henvende mig til ham, var i begyndelsen at bede ham, formaae Fru v. Merteuil til at besörge et brev til dem. Han troede ikke, at det vilde lykkes; men, i mangel af Fruen, svarer han for hendes kammerjomfrue, som er ham forbunden. Det vil være

hende, som overleverer dem dette brev, og de kan ligledes give hende deres svar.

Denne hjælp vil imidlertid ikke være dem til stor nytte, saafremt de, som Baron v. Valmont troer det, uopholdeligen reiser paa landet. Men, i dette tilfælde er det ham selv, som vil hjælpe os. Damen, til hvem de tager ud, er hans slægtning. Han benytter sig af dette paaskud, for at tage derud paa samme tid som de; og det er ved ham, at vor gjensidige brevveksling vil vorde ført. Han forsikrer endog, at saafremt de vil lade dem ledes, vil han forskaffe os leilighed at sees der, uden at de behøver at frygte for, at blotte dem i nogen henseende.

Og nu, min Cecilie, saafremt de elsker mig, saafremt de beklager min ulykke, saafremt de, som jeg haaber, deler mine bekymringer, da negter de sikkert heller ikke en person deres fortrolighed, som vil være vor skytsengel. Uden ham vilde jeg være bragt til fortvivelse, og vilde end ikke kunne lindre de sorger, jeg forarsager dem. De ville vel ende, haaber jeg; men, min bedste veninde, lov mig, ikke at lade dem faae for megen magt over dem, og at de ikke skulle gjøre dem modfalden. Tanken om deres bedrøvelse er mig en utaaalelig kval. Jeg hengav gjerne mit liv, for at vide dem lykkelig, de veed det fuldkomment vel. Gid visheden, at vorde tilbudet, kunde gyde nogen tröst i deres sjæl! For min er det en nödvendighed at de forsikrer mig om, at de tilgiver kjærligheden de sorger, den forarsager dem.

Lev vel, min Cecilie, lev vel min elskede veninde.

den 9de september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

De vil see, min skjönnne veninde, ved at læse de to indlagte breve, om jeg ikke tilfulde har opfyldt deres hensigt. Skjönt de begge ere daterede fra idag, ere de dog skrevne igaar hos mig og under mine öine; det til den lille siger alt, hvad vi önske os. Vistnok maa man ydmyge sig for dybden af deres planer, saafremt man skal dömmе efter det lykkelige udfald af deres fremgangsmaade. Danceny er lutter flamme, og ved første leilighed vil de sikkert ikke have noget mere at bebreide ham. Saafremt hans skjönnne uskyldighed vil være lærvillig, vil alt være endt kort tid efter hendes ankomst paa landet; jeg har hundrede midler i beredskab. Takket være deres omhyggelighed, jeg er nu afgjort *Danceny's ven*, der mangler ham nu kun, at være *fyrste*.*

Han er endnu meget ung, denne Danceny! Skulde de tree, at jeg endnu aldrig har kunnet formaae ham til, at love moderen, at frafalde sin kjærlighed? som om man skulde gjøre sig en samvittighedssag af at love, naar man har fast besluttet ikke at holde. Det vilde være at bedrage, gjentager han mig stedse; er denne betænkelighed ikke opbyggelig, isærdeleshed naar man vil forføre datteren? Saaledes ere menneskerne! alle lige store skurker i deres hensigter, medens de kalde svagheden i at udføre dem redelighed.

Det er deres sag at hindre, at Fru v. Volanges ikke vorder skræmmet ved de smaae modsigelser, vort

* Et udtryk, laant af et digt af Voltaire.

unge menneske har tilladt sig i sit brev; bevar os for klosteret, og søg ligeledes at faae hende til, at frafalde forlangendet om den lilles breve. For det første giver han dem ikke tilbage, han vil det ingenlunde, og jeg er af hans mening; her ere kjærligheden og fornuften enige. Jeg har udholdt den kjedsomlighed, at læse disse breve. De kunne maaskee vorde nyttige. Jeg skal forklare mig.

Trods al den forsigtighed, vi anvende, kan der desuagtet letteligen noget komme for dagen; dette vilde bringe ægteskabet til at gaae overstyr, ikke sandt? samt tilintetgjøre vore planer med Gercourt. Men, saasom jeg, hvad mig angaaer, har at hevne mig paa moderen, saa forbeholder jeg mig i dette tilfælde, at vanære datteren. Ved at gjøre et godt valg i denne brevveksling, og ved kun at fremkomme med en deel af den, synes det, som om den lille Volanges har gjort alle de første skridt, og aldeles har kastet sig i armene paa sin elsker. Nogle af brevene kunne endog blotte moderen, og vilde i det mindste beplette hende med en utilgivelig uforsigtighed. Jeg indseer nok, at den samvittighedsfulde Danceny iførstningen vil vorde opbragt derover; men, da han personligen vil vorde angreben, tænker jeg nok det gik igjennem. Der er at vædde tusinde mod een paa at udfaldet ikke vorder saaledes; men, man maa forudsee alt.

Lev vel, min skjønne veninde; det vilde være meget elskværdigt af dem, imorgen-aften at tage hen til Marschalinde v. B....., hvor jeg ikke har kunnet undslaae mig for at komme.

Jeg formoder, at jeg ikke behöver, at anbefale dem som en hemmelighed for Fru v. Volanges min hensigt, at tage paa landet; hun vilde ellers snart tage den beslutning, at blive her i staden; men först engang derude, vil hun ikke afreise dagen derpaa; og, giver hun os blot otte dage, da indestaaer jeg for alt.

den 9de september.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

JEG vilde ikke oftere svare dem, min Herre, og den forlægenhed, jeg föler i dette öieblik, er maaskee selv et beviis paa, at jeg i gjerningen ikke burde gjøre det. Jeg vil imidlertid ikke lade dem have nogen grund til klage imod mig, men derimod overbevise dem om, at jeg har gjort alt for dem, hvad jeg kunde gjøre.

Jeg har tilladt dem, at skrive mig til, siger de. Det indrømmer jeg; men naar de gjenkalder mig denne tilladelse, troer de da at jeg har glemt, paa hvilke betingelser den blev givet dem? Havde jeg iagttaget dem saa strengt, som de har iagttaget dem lidet, vilde de da have modtaget eet eneste svar fra mig? Og, dog er dette det tredie; og naar de gör alt muligt, for at tvinge mig til, at bryde denne brevveksling, saa beskjæftiger jeg mig med at udfinde midler til, uden anstödelighed at kunne fortsætte den. Af disse gives der eet; men, det er det eneste; og, saafremt de vægrer dem ved, at benytte det, da vil det være, i hvad de end kan sige derimod, til-

strækkeligen til at overbevise mig om, hvor liden priis de sætter paa denne brevvexling.

Ophör altsaa med at bruge et sprog, jeg hverken kan, eller bör, höre; giv slip paa en fölelse, som fornærmer og skrækker mig, og som de maaskee burde være mindre hengiven, saafremt de betænkte, at den netop er hindringen, der adskiller os. Er denne fölelse da den eneste, de kan kjende, og skulde kjærligheden endnu besidde den feil i mine öine, at udelukke venskabet? Skulde de selv have den svaghed, ikke at ønske hende til veninde, hos hvem de attraaede ömmere fölelser? Jeg kan ikke troe det; denne ydmygende tanke vilde opbringe mig, og vilde for evigt fjerne mig fra dem.

Idet jeg derfor tilbyder dem mit venskab, min Herre, giver jeg dem alt, hvad der tilhörer mig, alt, hvad jeg har raadighed over. Hvad kan de vel ønske mere? For at hengive mig til saa blid en fölelse, for hvilken mit hjerte aldeles er skabt, venter jeg kun deres samtykke, saavel som det löfte, jeg fordrer af dem, at dette venskab er tilstrækkelig til deres lykke. Jeg vil da glemme alt, hvad man har kunnet sige mig, og skal aldeles overlade den omsorg til dem, at retfærdiggjøre mit valg.

De seer min aabenhjertighed, den bör bevise dem min fortrolighed; det kommer kun an paa dem, endnu at foröge den; men, jeg lader dem vide, at det første ord om kjærlighed tilintetgjör den for stedse, og vil fornye hele min frygt, samt at det, fremfor alt, vil være den störste tilskyndelse for mig, til en evig taushed imod dem.

Saafremt de, som de siger, har indseet deres vildfarelser, skulde de da ikke hellere vælge, at være gjen-

standen for en agtværdig kones venskab end for en skyldig kones samvittighedsnag? Lev vel, min Herre; de indseer, at efter at jeg har talet saaledes, kan jeg ikke sige noget videre, förend de har svaret mig.

den 9de september.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

HVORLEDES skal jeg besvare deres sidste brev, min Frue? Hvorledes skal jeg vove at være sanddru, naar min oprigtighed i höi grad kan skade mig hos dem? Siger intet; jeg maa det, jeg föler mod dertil. Jeg siger mig selv, jeg gjentager det for mig selv, at det er bedre at fortjene dem end at besidde dem; og, skulde de endog for stedse negte mig en lykke, jeg uafsladeligen vil ønske, maa jeg dog i det mindste overtyde dem om, at mit hjerte er værdigt til samme.

Hvilken skade for mig, at have, som de siger, indseet mine vildfarelser! med hvilken glædes-henrökkelse skulde jeg da ellers have læst dette selv samme brev, som jeg skjælver for at besvare. De taler deri til mig med *aabenhjertighed*, de viser mig *tillid* deri, og tilsidst tilbyder de mig deres *venskab*; hvilke goder, min Frue! og dog, hvor sørgeligt, at jeg ikke kan benytte mig af dem! Hvorfor er jeg ikke meer den samme.

Saafremt jeg virkelig var det, saafremt jeg kun havde en almindelig tilbøielighed for dem, en flygtig smag, der kunde være et foster af forførelsen og fornöielsen, og som man desuagtet nutildags kalder kjær-

lighed, da vilde jeg ile med, at drage fordeel af alt, hvad jeg kunde erholde. Lidet omhyggelig i midlerne, forudsat at de førte mig til held, vilde jeg opmuntre deres aabenhjertighed; ved nödvendigheden at slutte mig til deres tanker, vilde jeg ønske deres fortrolighed i den hensigt, at misbruge den, vilde jeg modtage deres venskab, i haab om at vildlede det. Hvorledes, min Frue, dette maleri skrækker dem? Nu vel! det vilde dog være en afbildning af mig, dersom jeg sagde, at jeg samtykkede i, kun at være deres ven.

Hvo, jeg! jeg skulde samtykke i, at dele med nogen en følelse, der har sit udspring fra deres indre? Dersom jeg nogensinde siger dem det, da troe de mig ikke; fra det öieblik af vilde jeg söge at bedrage dem, og jeg vilde vel endnu kunne ønske at besidde dem, men jeg vilde sandeligen ikke meer elske dem.

Det er ikke fordi den elskværdige frimodighed, den inderlige fortrolighed, det hjertelige venskab ikke har nogen værdi i mine öine. — Men, kjærligheden! den sande kjærlighed, saaledes som de indgyder den, den forener alle hine følelser, der give dem deres hele kraft, den tilsteder ikke, som disse, en rolighed, en kulde i sjælen, der tillader sammenliigninger, som endog taaler fortrin. Nei, min Frue, jeg vorder ikke deres ven; jeg skal stedse elske dem med den ömmeste, ja selv den meest brændende, men tillige den ærbødigste kjærlighed; de vilde kunne gjøre den haablös, men ikke tilintetgjøre den.

Med hvilken ret troer de, at kunne raade over et hjerte, hvis hyldning de vægrer dem ved at modtage? Ved hvilken forfinelse af grusomhed misunder de mig selv den lykkelige at elske dem? denne tilhörer mig, den er uafhængig

af dem, og jeg skal vide, at forsvare den. Saafremt den er kilden til mine lidelser, da er den ogsaa midlet imod samme.

Nei, endnu eengang nei! Vedbliv deres grusomme vægring, men mig lade de beholde min kjærlighed. De finder behag i, at gjøre mig ulykkelig! Nu, lad saa være; prøv paa, at trætte mit mod, og jeg skal i det mindste tvinge dem til at bestemme min skjæbne; maaskee at de dog en dag vil lade mig vederfares mere retfærdighed. Det er ikke fordi jeg haaber, at de nogensinde skulde høre følelsens stemme; men, uden at være overtalet, vil de vorde overbeviist; de vil sige dem selv: jeg bedømte ham urigtigt.

Lader os hellere tale sandhed: det er dem selv, de gjør uret. At kjende dem, uden at elske dem, og at elske dem uden bestandighed, er begge dele lige umuligt; og, trods den beskedenhed, der smykker dem, hör det være dem lettere at beklage dem, end forundre dem over de følelser, de indgyder. Hvad mig angaaer, hvis eneste fortjeneste er, at have vidst at tillægge dem deres sande værdi, for mig skal den ikke tabes; og langt fra at samtykke i deres gunstige tilbud, fornyer jeg tvertimod for deres fódder den eed, evigt at elske dem.

den 10de september.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

(Seddel, skreven med blyant, og igjen afskreven af Danceny.)

DE spørger mig, hvad jeg foretager mig? jeg elsker dem og græder. Min Moder taler ikke meer til mig; hun har taget papiir, pen og blæk fra mig; jeg betjener mig af en blyant, som jeg lykkeligiis har beholdt, og jeg tilskriver dem paa et stykke af deres eget brev. Jeg maa vel bifalde alt, hvad de har gjort; thi jeg elsker dem altfor meget, for ikke at gribe ethvert middel, for at faae efterretning fra dem og lade dem høre fra mig. Jeg holder ikke af Baron v. Valmont, og jeg troede ikke, at de havde saa meget venskab for ham. Jeg skal imidlertid søge at vænne mig til ham, og jeg vil holde af ham for deres skyld. Jeg veed ikke, hvo der har forraadt os; det kan ikke være nogen anden end min kammerjomfrue, eller min skriftefader. Jeg er meget ulykkelig; imorgen reise vi paa landet; i hvor lang tid veed jeg ikke. Min Gud! ikke meer at skulle see dem, jeg veed selv ikke, hvor jeg vil være. Lev vel; gjør dem umag for, at læse min skrivt. Disse ord, skrevne med blyant, ville maaskee udslettes, men aldrig følelserne indprægede i mit hjerte.

den 10de september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

Jeg har en vigtig underretning at meddele dem, bedste veninde. Jeg var igaar-aftes, som de veed, hos Marschalinde v. B..... Man talede der om dem, og jeg sagde ikke alt det gode, jeg tænker, men alt det, jeg ikke tænker om dem. Alle synes at være af min mening, og samtalen blev mindre livlig, som det altid skeer, naar man kun taler godt om sin næste, da der dog paa eengang reiste sig en modstander; det var Prevan.

“Gud forbyde,” sagde han, idet han reiste sig, “at jeg skulde tvivle om Fru v. Merteuil's dyd! men jeg vover at troe, at hun snarere skylder den sin letsindighed end sine grundsætninger. Det er maaskee vanskeligere at gjennemskue end at behage hende; og, da det sjældent slaaer feil, at man, idet man søger at behage een dame, ogsaa træffer andre paa sin vei, saa kunne disse, i det hele taget, være lige saa gode, ja endog bedre end den første; nogle mandfolk henrives af en ny smag, andre standse af træthed, og hun er maaskee den af Paris's koner, som har havt mindst nödig at forsvare sig. “Hvad mig angaaer,” tilføiede han, opmuntret ved nogle damers smil, “da troer jeg ikke paa Fru v. Merteuil's dyd, förend jeg har kjört sex heste ihjel, for at gjøre hende min opvartning.”

Denne ondsksfulde spög lykkedes, som al den, der bærer præg af bagtalelse; og medens det smil, den vakte, endnu vedvarede, indtog Prevan igjen sin plads, og den almindelige samtale tog en anden vending. Men, de to grevinder v. L....., ved siden af hvilke vor vantro be-

andt sig, fortsatte for sig selv samtalen med ham, som jeg lykkeligviis var nær nok for at høre.

Udfordringen, at gjøre dem eftergivende, blev modtagen, lövtet, at sige alt, blev givet, og af alle löfter, der meddeelttes i den anledning, vilde dette sikkerligen meest samvittighedsfuldt vorde holdt. De er nu altsaa fuldkomment underrettet, og de kjender ordsproget.

Endnu maa jeg sige dem, et denne Prevan, som de ikke kjender, er usigeligen elskværdig og endnu meer listig. Har de stundom hört mig sige det modsatte, da skete det kun, fordi jeg ikke holder af ham, fordi jeg finder behag i at træde ham i veien, hvor han er heldig, og fordi jeg ikke er uvidende om, hvilken vegt min stemme har hos omtrent tredive af vore meest modens damer.

Ved dette middel har jeg i sandhed lang tid hindret ham i, at vise sig paa det, vi kalde det store thea-ter, og han gjorde vidundre, uden derfor at komme i ry. Men, det glimrende i hans tredobbelte eventyr, gav ham, idet man kastede öinene paa ham, denne selvtilid, som der hidtil fattedes ham, og har sandeligen gjort ham frygtelig. Det er maaskee endeligen nu det eneste menneske, jeg frygter at möde paa min vei; og, deres egen fordeel uberegnet, vilde de vise mig en sand tjene-ste, om de med det samme gjorde ham latterlig paa en, eller anden, maade. Jeg overlader ham i gode hænder, og haaber, at han ved min tilbagekomst vil være slukö-ret som en vaad hund.

Til gjengjæld lover jeg dem, at paadrive til deres tilfredshed sagen med deres lærling, og at tage mig lige-saa meget af hende som af min smukke andægtige.

Denne har nyligen sendt mig en overgivelses-plan. Hele hendes brev udtaler det ønske, at vorde bedraget. Det er umuligt, at tilbyde et middel dertil, der er meer bekvæmt og meer forslidt. Hun forlanger, at jeg skal være hendes ven. Men jeg, som holder af de nye og vanskelige metoder, jeg forlanger ikke, at holde hende skadesløs for saa godt kjøb; og jeg skulde visseligen ikke have givet mig saa megen umag med hende, for at ende med en almindelig forførelse. Min plan derimod er, at hun skal føle værdien og størrelsen af enhver af de opofrelser, hun gjør for min skyld, ikke at føre hende saa hurtigt afsted, at hun ikke forfølges af samvittighedsnag, at lade hendes dyd langsomt drage sit sidste suk, stedse at lade hende have disse mistrøstige anskuelser for øie, og først at tilstaae hende den lykke at have mig i sine arme, naar jeg har tvunget hende til, ikke meer at lægge skjul paa ønsket. I grunden var jeg kun lidet værd, naar man ikke gad forlange mig; og kan jeg hevne mig mindre paa en hovmodig kone, som synes at rødme ved tilstaaelsen at hun tilbeder?

Jeg har altsaa afslaaet det kostbare venskab, og har holdt mig til titelen af elsker. Da jeg ikke skjuler for mig selv, at denne titel, som iførstningen kun synes en ordstrid, dog er af en sand vigtighed at erholde, saa har jeg været meget omhyggelig med mit brev, og søgt deri at udtrykke denne uorden, som ene maler følelsen. Endeligen har jeg brugt saa mange falske fornuftslutninger, som det var mig muligt; thi, uden falske fornuftslutninger, ingen ømhed; og dette, troer jeg, er aarsagen, hvorfor fruentimre ere os saa overlægne i kjærlighedsbreve.

Jeg har sluttet mit med et smigreri, og dette er atter en følge af mine dybe studier. Efter at man i nogen tid har bespændt et fruentimmers hjerte, trænger det til hvile; og jeg har bemærket, at et smigreri af alt er den hovedpude, som er hende behageligst at vørde tilbuddt.

Lev vel, min skjönnne veninde. Jeg afreiser imorgen. Har de nogen befaling st meddele mig til Grevinde v. ***, da skal jeg tage ind hos hende, i det mindste for at spise til middag. Det gjør mig ondt at afreise, uden at have seet dem. Lad mig dernæst tilkomme deres ophöiede forholdsregler, og hjælp mig med deres vise raad i dette afgjørende öieblik.

Fremfor alt, forsvar dem mod Prevan, og gid jeg en dag kunde holde dem skadesløs for denne opofrelse. Lev vel.

den 11te september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

HAR ikke min fusentast af jæger ladet min lommebog blive tilbage i Paris! min skjönnnes breve, Danceny's brev til den lille Volanges, alt hvad jeg her skulde bruge har han glemt. Han maa nu reise hjem igjen, for at godtgjøre sin ubetæksomhed, og medens han sadler sin hest, skal jeg fortælle dem mit eventyr inat; thi jeg beder dem at troe, at jeg ikke spilder min tid.

Eventyret i sig selv er kun ubetydeligt, og blot en opkøgt liden lystighed med Baronesse v. M..... Men den har moret mig ved blomstændighederne. Det er mig iövrigt

kjært, at jeg kan vise dem, at saafremt jeg har det talent, at gjøre fruentimrene ulykkelige, saa besidder jeg ogsaa det at frelse dem, naar jeg vil. Det vanskeligste, eller lystigste, foretagende er altid det, jeg vælger; og jeg bebrejder mig ikke en god handling, naar den över, eller morer, mig.

Jeg fandt altsaa Baronessen her, og saasom hun for- enede sine bönner med de overtalelser, man anvendte, for at formaae mig til, at tilbringe natten paa slottet, saa sagde jeg til hende: "Nu vel, jeg samtykker deri, paa vilkaar, at jeg tilbringer den med dem." "Det er mig umuligt," svarede hun mig, "Vressac er her." Hidtil havde jeg kun troet, at sige hende en artighed; men ordet: umuligt, opbragte mig som sædvanligen. Jeg fölede mig ydmyget ved, at opofres for Vressac, og besluttede, ikke at taale det; jeg vedblev altsaa min begjæring.

Omstændighederne vare mig ikke gunstige. Denne Vressac har baaret sig saa ufornuftigt ad, at han har vakt skinsyge hos Baronen, saa at Baronessen ikke længer kan modtage ham hjemme hos sig, og denne reise til den gode Grevinde var aftalt imellem dem, for muligen at tilbringe nogle nætter sammen. Baronen havde i begyndelsen viist noget ondt lune, ved at træffe Vressac her; men, saasom han holder endnu meer af jagten end han er skinsyg, blev han alligevel; og Grevinden, altid saaledes som de kjender hende, anviste manden, efter at have redet til hans kone i det store mellemværelse, natteleie paa den ene side og elskerens paa den anden side af hende, og lod dem saaledes enes. Begge disse herrers slette sjæbne vilde imidlertid, at jeg skulde sove ligeover for dem.

Endnu samme dag, det er at sige igaar, jagede Vressac, der, som de kan tænke, er Baronen til behag i alt, med ham, uagtet hans ringe smag for jagten, og gjorde regning paa, at tröste sig om natten i hans kones arme for den kjedsomhed, hendes mand foraarsagede ham hele dagen; men jeg, jeg indsaae, at han vilde trænge til hvile, og tænkte paa midler, for at bestemme hans elskerinde til at give ham tid til at nyde den.

Det lykkedes mig, og jeg opnaaede, at hun begyndte en trætte med ham angaaende dette samme jagtpartie, som han öiensynligen kun havde samtykket i for hendes skyld. Man kunde ikke have valgt et slettere paaskud; men, ingen kone har i höiere grad end Baronessen det talent, almindeligt hos alle fruentimre, at lade ondt lune træde istedet for grunde, og aldrig at være vanskeligere at stille tilfreds, end naar hun har uret. Öieblikket var desuden ikke passende for forklaringer, og saasom jeg kun forlangte een nat, samtykkede jeg i, at de igjen forligtes den følgende dag.

Man viste sig altsaa uvenlig imod Vressac. Han vilde vide aarsagen, man begyndte at trættes med ham. Han forsögte paa at retfærdiggjøre sig; men manden, som var nærværende, tjente til paaskud, for at afbryde samtalen; han sögte endeligen, at benytte et öieblik, hvori manden var fraværende, for at bede, at man dog vilde höre ham om aftenen; men, da först viste Baronessen sig fra en ophöiet side. Hun udstødte bebreidelser mod mandfolkenes uforskammenhed, hvilke, fordi de havde havt prøver paa en kones godhed, troe, endnu at have ret til, at gjöre misbrug deraf, selv da, naar de havde givet grund til klage over sig; og, efterat hun ved denne

list havde forandret thema, taledede hun saa opbyggeligt om finhed og følelse, at Vressac blev ganske stum og forvirret, og at jeg selv var fristet til at troe, at hun havde ret; thi, de maa vide, at jeg, som begges ven, var trediemand i denne samtale.

Endeligen erklærede hun paa det bestemteste, at hun til jagtens anstrengelser ikke vilde føie kjærlighedens, og at hun vilde gjøre sig bebreidelser over, at forstyrre ham i den ham vistnok nødvendige hvile. Den utrøstelige Vressac, som ikke meer havde frihed at svare, henvendte sig til mig; og, efter at han meget omstændeligen havde fortalt mig sine grunde, som jeg kjendte ligesaa godt som han, bad han mig, at tale til Baronessen, hvilket jeg lovede ham. Virkeligen taledede jeg til hende, men det var, for at takke hende, og at komme overens med hende om timen og midlerne til vor sammenkomst.

Hun sagde mig, at saasom hendes værelse var imellem hendes mands og hendes elskers, havde hun fundet det forsigtigere, at gaae til Vressac, end at modtage ham hos sig, og at hun ligeledes troede det sikerre, da mit soveværelse var ligeover for hendes, at komme til mig; saa snart hendes kammerjomfrue havde forladt hende skulde hun liste sig til mig, og jeg behövede kun, at lade min dör staae paaklem og at vente hende.

Alting skete efter aftale, og hun indfandt sig hos mig henved klokken eet om morgenen

... dans le simple appareil
d'une beauté, qu'on vient d'arracher au sommeil.

* I den simple dragt af en skjönhed, man nyligt har udrevet af sövnens arme.

Racine.

Da jeg ikke er forfængelig, vil jeg ikke opholde mig ved de enkelte omstændigheder om natten ; men, de kjender mig, og jeg var tilfreds med mig selv.

I dagbrækningen maatte vi skilles ad. Her begynder det underholdende ved sagen. Den uforsigtige havde troet, at lade sin dør staae paaklem, men vi fandt den lukket og nøglen siddende indenfor. De har intet begreb om det udtryk af fortvivelse, med hvilket Baronessen öieblikligen udbrød mod mig: "Ak, jeg er ulykkelig!" Jeg maa tilstaae, det havde været morsomt, at lade hende forblive i denne stilling; men, kunde jeg tillade, at en kone blev ulykkelig for mig, uden at hun blev det ved mig? og skulde jeg, som et almindeligt menneske, lade mig beherskes af omstændighederne? Jeg maatte altsaa finde paa et middel. Hvad vilde de have gjort, min smukke veninde? Hör, hvorledes jeg bar mig ad, hvilket ogsaa lykkedes.

Jeg bemærkede snart, at den omtalede dør kunde stödes op, naar man vilde tillade sig, at gjøre nogen larm. Jeg overtalede altsaa, ikke uden umag, Baronessen til, at udstöde gjennemtrængende og ængstlige skrig for *tyve*, *mordere* o. s. v.; tillige bleve vi enige om, at jeg ved det förste skrig skulde stöde dören op, og at hun derpaa skulde skynde sig til sin seng. De forestiller dem ikke, hvor lang tid der hengik med, at bestemme hende, selv efter at hun havde givet sit samtykke. Det var imidlertid nödvendigt at udföre, hvad der var besluttet, og ved det förste stöd af foden, sprang dören op.

Baronessen gjorde meget vel i, ikke at tabe nogen tid, thi i samme öieblik traadte Baronen og Vressac ind

i mellemværelset, og kammerjomfruen kom ligeledes løbende ind til sin Frue.

Jeg var den eneste, der havde koldt blod, og benyttede det, for at udslukke en natlampe, som endnu brændte, og at kaste den ned paa gulvet; thi, de indseer, hvor latterligt det vilde have været, at indbilde nogen, at have havt denne paniske skræk, naar der var lys i værelset. Jeg skjændte derefter paa manden og elskerens for deres overvættes dybe sövn, idet jeg forsikrede dem, at de skrig, som havde bragt mig til at ile did, samt mine anstrengelser for at stöde dören op, i det mindste havde været fem minutter.

Baronessen, som igjen havde fattet mod i sin seng, understöttede mig temmeligen vel, svor ved alle guder, at der havde været tyve i værelset, og forsikrede, med mere oprigtighed, at hun aldrig för i sit liv havde været saa angst. Vi ledte overalt, men fandt intet, da jeg gjorde opmærksom paa den omvæltede natlampe, og sluttede, at en muus uden tvivl havde foranlediget skaden og skrækken. Min mening antoges eenstemmigen, og efterat man havde tilladt sig nogen spög over musene, var Baronens den förste, som igjen gik iseng, idet han bad sin kone om, for fremtiden at have roligere muus.

Da Vressac nu var bleven ene med os, nærmede han sig Baronessen, for med ömhed at sige hende, at det var en hevn af kjærlighedsguden; hvortil hun svarede: "Han har altsaa været meget vred, thi han har hevnet sig slemt; men," tilföiede hun, "jeg er meget træt, og vil sove."

Saasom jeg befandt mig i et godheds-öieblik, saa taledes jeg fölgelig, förend vi skiltes ad, Vressac's sag,

og tilveiebragte paany forliget. De to elskende omfavnede hinanden, og jeg omfavnedes vixelviis af dem begge. Om Baronessens kys brød jeg mig ikke stort meer, men jeg maa tilstaae, at dem jeg fik af Vressac fornöiede mig. Vi gik begge bort sammen, og efterat jeg havde modtaget hans omstændelige taksigelse, gik vi hver i sin seng.

Finder de denne historie morsom, da forlanger jeg ikke, at de skal holde den hemmelig. Efter at jeg har moret mig over den, er det billigt, at ogsaa Offenligheden faaer sin deel deraf. For öieblikket mener jeg kun historien; snart maaskee kunne vi fortælle den i forbindelse med heltinden.

Lev vel; min jæger har maattet vente en time, hvorfor jeg kun endnu giver mig tid til at omfavne dem, og at anbefale dem, isærdeleshed at vogte dem for Prevan.

den 15de september.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

(Först afleveret den 14de.)

O, min Cecilie! hvor jeg misunder Valmont's skjæbne; imorgen skal han see dem. Ham er det, der vil overleve dem dette brev, og jeg, smægtende langt fra dem, maa henleve min kummerfulde tilværelse imellem sorgen og ulykken. Min veninde, min ömme veninde, beklag mig i min modgang; beklag mig isærdeleshed for den, de lider; over denne forlader mit mod mig.

Hvor det er mig skrækkeligt at være aarsag i deres ulykke! uden mig vilde de være lykkelig og rolig. Kan

de tilgive mig det? o, siig det, siig det, at de tilgiver mig; siig mig, at de elsker mig, at de bestandigt vil elske mig. Det er mig en nödvendighed, at de gjen-tager mig det; ikke fordi jeg betvivler det, men det synes mig, at jo vissere man er derpaa, jo meer hen-rökkende er det, at höre sig det gjentages. De elsker mig, ikke sandt? jo, de elsker mig af alle deres sjæls evner. Jeg glemmer ikke, at det var det sidste ord, jeg hörte dem udtale. Hvor jeg har bevaret det i mit hjerte! hvor dybt det der staaer indpræget! med hvilken henrökkelse fandt det ikke gjenklang i mit!

Ak, i dette lykzens öieblik var jeg langtfra at forud-see, hvilken frygtelig skjæbne der ventede os. Lader os, min Cecilie, nu beskjæftige os med midler til at formilde den. Skal jeg trøe min ven, da vil det være tilstrække-ligt, for at opnaae dette, at de fatter den tillid til ham, han fortjener.

Jeg maa tilstaae, at de ufordeelagtige tanker have smertet mig, som det synes de har om ham. Jeg har deri gjenkjendt deres moders fordom. For at underkaste mig denne var det, at jeg i nogen tid forsömte dette i sandhed elskværdige menneske, som nu gjør alt for mig, og som arbejder paa at forene os, nu da deres moder har adskilt os. Jeg besværger dem, min bedste veninde, betragt ham fra en gunstigere side. Betænk, at han er min ven, at han vil være deres, at han kan forskaffe mig den lykke at see dem. Saafremt disse grunde ikke overtale dem, min Cecilie, elsker de mig heller ikke saa meget som jeg elsker dem. O, om de nogensinde skulde elske mig mindre..... Men nei, min Cecilies hjerte tilhörer mig; det er mit for hele livet, og saafremt

jeg har at befrygte kvalerne af en ulykkelig elskov, vil dens bestandighed i det mindste frelse mig for lidelserne af en bedragen kjærlighed.

Lev vel, min elskede veninde; glem ikke at jeg lider, og at det kun er afhængigt af dem, at gjøre mig fuldkomment lykkelig. Hör mit hjertes ønske, og modtag kjærlighedens ömmeste kys.

den 11te september.

BARON V. VALMONT TIL CECILIE VOLANGES.

VENNEN som er til deres tjeneste, har erfaret, at de ikke var i besiddelse af noget af det, de behövede for at skrive, og han har allerede sørget derfor. I værelset, foran deres, vil de under det store skab, til venstre, finde et forraad af papir, samt penne og blæk, hvilket han skal fornye, naar de önsker det, og som det synes ham, at de kunde vedblive at gjemme der, saafremt de ikke skulde vide et bedre sted.

Han beder dem, ikke at tage ilde op, saafremt han, naar selskabet er samlet, skulde give sig mine af, ikke at lægge mærke til dem, og kun at betragte dem som et barn. Denne adfærd synes ham passende, for at indgyde den sikkerhed, der er ham nödvendig, og for desto virksommere at kunne arbeide paa sin vens og deres lykke. Han skal söge, at faae leilighed til at tale med dem, naar han enten har noget at lade dem vide, eller at overlevere dem; og han haaber, at det skal lykkes ham, saafremt de vil vise dem virksom til at understötte ham.

Han raader dem ligeledes til, at give ham efterhaanden de breve, de vil have modtaget, for mindre at udsætte dem for at vorde blottet.

Han ender med at forsikre dem, at saafremt de vil tilstaae ham deres fortrolighed, skal han af alle kræfter bestræbe sig for, at mildne den forfølgelse, for hvilken en altfor grusom moder udsætter to personer, af hvilke den ene allerede er hans bedste ven, og den anden synes at fortjene den ömmeste deeltagelse.

Slottet.... den 15te september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

NU, min ven, naar har de begyndt, at skrækkes for saa lidet? Denne Prevan er altsaa meget frygtelig? Men, betragt blot, hvor simpel og beskeden jeg er. Jeg har undertiden stødt paa denne stolte overvinder, og har næppe seet paa ham! men, der behövedes intet mindre end deres brev, for at gjøre mig opmærksom paa ham. Igaar har jeg gjort denne uretfærdighed godt igjen. Han var i operaen, næsten lige over for mig, og jeg tog ham i öiesyn. Han er i det mindste smuk, fine, skjönnne ansigtstræk! han maa vinde ved at sees nærvæd. Og de siger, at han önsker mig! vistnok vil han baade gjøre mig ære og fornöielse. Alvorligen talet, jeg har faaet smag for ham, og jeg kan betroe dem, at jeg har gjort de første skridt. Jeg veed ikke, om de ville lykkes. Hör, hvad jeg har gjort.

Han befandt sig to skridt fra mig ved udgangen af operaen, da jeg meget høit sagde til Marquisen af, at jeg fredag-aften haabede at see hende hos Marschalinden. Det er, troer jeg, det eneste huus, hvor jeg kan træffe ham. Jeg tvivler ingenlunde paa, at han har hørt mig.... Om den utaknemmelige nu ikke kom? Men, siig mig da, troer de, at han kommer? Veed de, at saafremt han ikke kom, vilde jeg hele aftenen være i ondt lune. De seer, at han ikke vil finde altfor stor vanskelighed ved, at *gjennemskue mig*, og hvad der vil forundre dem end meer, er, at han vil finde endnu mindre vanskelighed ved *at behage mig*. Han siger, at han vil kjøre sex heste ihjel, for at gjøre mig sin opvartning! o, jeg skal spare disse heste livet. Jeg vilde aldrig have taalmodighed, at vente saa længe. De veed, at det ikke ligger i mine grundsætninger, at lade nogen smægte, naar jeg først eengang har bestemt mig; og for ham har jeg det.

Men tilstaae dog, at det er en fornöielse, at tale fornuftigt med mig! Har deres *vigtige underretning* ikke en god virkning? men, hvad forlanger de ogsaa af mig? jeg lever nu i saa lang tid kun et planteliv! Det er over sex uger siden, at jeg tillod mig en liden frihed. Nu viser der sig en leilighed, og skulde jeg vel kunne forsage den? og er gjenstanden det ikke ogsaa værd? gives der noget behageligere, i hvilken betydning de end tager dette ord?

De selv er nødt til at lade ham vederfares ret; de gjør mere end roser ham, de er skinsyg paa ham. Nu, jeg vil opkaste mig til dommer over eder begge; men, først maa jeg søge underretning, og det er det, jeg vil

gjøre. Jeg skal være en upartisk dommer, og I skulle begge vorde vejede i een og samme vegtskaal. Hvad dem angaaer, da har jeg alt deres indlæg, og er fuldkomment bekendt med deres sag. Er det nu ikke ogsaa billigt, at jeg beskæftiger mig med deres modstander? Kom, liid nu med taalmodighed, og for at gjøre en begyndelse, beder jeg dem, at fortælle mig det tredobbelte eventyr, hvori han er helten. De taler til mig om det, som om jeg ikke kjendte andet, og jeg veed ikke det ringeste derom. Formodentligen er det foregaaet, medens jeg var reist til Genf, og deres skinsyge har hindret dem i, at tilskrive mig om samme. Gjør denne feil snarest muligt godt igjen, og betænk, *at intet, der angaaer ham, maa være mig fremmedt*. Mig synes vel, at man endnu taledes derom ved min tilbagekomst, men jeg var beskæftiget med andre ting, og desuden hører jeg sjældent begivenheder af dette slags, som ikke have tildraget sig samme dag, eller dagen iforveien.

Om ogsaa det, jeg forlanger af dem, skulde være dem en smule imod, er det da ikke den mindste gjen-gjæld for al den umag, jeg giver mig for deres skyld? Er det ikke den de skylder, igjen at være hos deres Præsidentinde, da deres daarskaber havde fjernet dem fra hende? er det ikke atter mig, som har overleveret i deres hænder det, de kan hevne dem paa for Fru v. Volanges's bitre iver? De har undertiden beklaget dem over den tid, de maatte anvende, for at opsøge deres eventyr. Nu har de dem lige ved haanden. Kjærlighed, had, de behøver kun at vælge, alt boer under det samme tag; og, idet de fordobler deres tilværelse, kan de klappe med den ene haand og slaae med den anden.

Det er endeligen ogsaa mig, at de skylder begivenheden med Baronessen. Jeg er temmeligen fornøiet dermed; men, som de siger, man maa tale derom; thi, dersom tilfældet har, som jeg indseer, kunnet bevæge dem til, for øieblikket at foretrække hemmeligheden for offentliggjørelsen, saa maa man dog tilstaae, at denne kone ikke fortjener en saa skaanende adfærd.

Jeg har desuden aarsag til klage over hende. Ridder v. Belleroye finder hende smukkere, end jeg ønskede det, og af mange grunde skulde jeg være meget glad ved, at have et paaskud, for at bryde med hende; men, nu gives der intet bekvæmmere middel, end naar man kan sige: man kan ikke meer omgaaes med denne kone.

Lev vel, Baron; betænk, at tiden i deres stilling er kostbar; min vil jeg anvende til, at beskjæftige mig med Prevan's lykke.

den 15de september.

CECILIE VOLANGES TIL SOPHIE CARNAY.

(I dette brev gjør Cecilie Volanges regnskab med de mindste blomstændigheder for alt, hvad der angaaer hende i de begivenheder, med hvilke læseren er bleven bekendt i brevet pag: 166 og de følgende breve. Denne gjentagelse har man troet, at burde udelade. Til sidst taler hun om Baron v. Valmont, og udtrykker sig saaledes:

..... Jeg forsikrer dig paa, at det er et meget overordenligt menneske. Moder siger meget ondt om ham, men Ridder Danceny siger meget godt om ham, og han, troer jeg, har ret. Jeg har aldrig seet saa listigt et

menneske. Da han leverede mig Danceny's brev, skete det midt i selskabet, uden at nogen saae det mindste; rigtignok blev jeg meget angst, fordi jeg ikke var forbedret paa noget; men, nu skal jeg være opmærksommere. Jeg har allerede fattet fuldkomment vel, hvorledes han ønsker jeg skal bære mig ad, for at overlevere ham svaret. Det er let at vorde enig med ham, thi han har et blik, som siger alt, hvad han vil. Jeg veed ikke hvorledes han gör det; han sagde mig i det brev, jeg har talet til dig om, at han ikke vilde give sig udseende af at lægge mærke til mig, naar moder var nærværende; og virkeligen skulde man altid sige, at han ikke tænker derpaa; og desuagtet, hver gang mine öine söge hans, er jeg vis paa, öieblikligen at möde dem.

Her befinder sig en god veninde af Moder, som jeg ikke kjendte, og som heller ikke synes, at holde meget af Hr. v. Valmont, skjönt han viser hende al mulig opmærksomhed. Jeg frygter for, at han snart vil kjede sig ved det liv, man förer her, og vil vende tilbage til Paris; det skulde være meget forstredeligt. Han maa have et meget godt hjerte, siden han udtrykkeligen er kommen her, for at tjene sin ven og mig! Jeg önskede at bevidne ham min erkjendtlighed derfor; men, jeg veed ikke, hvorledes jeg skal bære mig ad, for at komme til at tale med ham; og, naar jeg ogsaa fandt leilighed dertil, vilde jeg være saa skamfuld, at jeg maaskee ikke vidste, hvad jeg skulde sige ham.

Det er kun med Fru v. Merteuil at jeg kan tale frit, naar jeg taler om min kjærlighed. Maaskee endog med dig, til hvem jeg ellers siger alt, vilde jeg være forlæggen, naar vi taledes sammen; ja med Danceny selv

har jeg undertiden fölt, imod min villie, en vis frygt, som hindrede mig i, at sige ham alt, hvad jeg tænkte. Nu behreider jeg mig det meget, og jeg vilde give alt i verden, for at finde et öieblik, hvori jeg eengang, een eneste gang kunde sige ham, hvor höit jeg elsker ham. Hr. v. Valmont har lovet ham, at saafremt jeg vilde lade mig ledes, vilde han forskaffe os leilighed til at sees. Vel vil jeg gjöre alt, hvad han forlanger, men jeg indseer ikke, at det skulde være muligt.*

Lev vel, bedste veninde, jeg veed ikke meer hvor jeg vil være.

Slottet. den 14 september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

ENTEN er deres brev en onskabsfuld spög, som jeg ikke har forstaaet, eller de befandt dem, da de tilskrev mig, i en farlig sindstilstand. Saafremt jeg mindre kjendte dem, min smukke veninde, skulde jeg sandeligt höiligen betages af frygt; og, i hvad de end maatte sige, er jeg dog just ikke altfor frygtsom.

Jeg kan længe nok læse og atter læse deres brev, og dog kommer jeg ikke videre; thi, at tage deres brev i den almindelige betydning, gaaer ikke an. Hvad har

* Da Fröken v. Volanges kort tid efter skiftede fortrolig, som man vil see af hendes efterfølgende breve, vil man i denne samling ikke meer finde noget brev af dem, hun fremdeles tilskrev sin klosterveninde; de vilde ikke underrette læseren om noget.

de altsaa villet sige dermed? Skal det blot betyde, at det vilde være unyttigt, at anvende saa megen umag mod en saa lidet frygtelig fjende? men, i saa tilfælde kunde de have uret. Prevan er virkeligen elskværdig, ja meer end de troer; isærdeleshed har han det høist nyttige talent, at beskæftige mange med sin kjærlighed, ved det fif, at tale om samme i selskaber og ganske offentligt, idet han dertil benytter den første, bedste almindelige samtale. Der gives faa fruentimre, der da undgaae den snare, ikke at indlade sig paa gjenstanden; thi, da de alle gjøre fordring paa fiinhed, vil ingen lade leiligheden forbigaae til at vise den. Men, nu veed de vel, at det fruentimmer, som samtykker i at tale om kjærlighed, ogsaa snart hengiver sig til samme, eller i det mindste opfører sig, som om hun hengav sig dertil. Endnu vinder han ved denne fremgangsmaade, som han i sandhed har bragt til fuldkommenhed, at han stundom kalder fruentimrene selv til vidner paa deres fald; jeg kan sige dem det, fordi jeg har erfaret det.

Jeg var kun paa anden haand indlemmet i hemmeligheden, thi jeg har aldrig staaet i nogen forbindelse med Prevan; men, omsider vare vi sex, og Grevinde v. P..., der troede sig meget fiffig, og som for enhver, der ikke var underrettet, syntes, at føre en almindelig samtale, fortalte os med de mindste blomstændigheder, hvorledes hun havde hengivet sig til Prevan, samt alt, hvad der var foregaaet imellem dem. Hun aflagde denne beretning med en saadan sikkerhed, at hun end ikke foruroligedes ved et smil af os alle sex paa eengang, og jeg skal aldrig glemme, at da een af os, for at undskyldte sig, gav sig mine af, at tvivle om det hun sagde, eller snarere

om det, hun syntes at sige, svarede hun alvorligen, at der vistnok ingen kunde være bedre underrettet end hun, og frygtede end ikke, at henvende sig til Prevan, for at spørge, om hun havde feilet eet ord i sin fortælling.

Jeg har derfor kunnet troe dette menneske farligt for alle; men for dem, Marquise, var det ikke tilstrækkeligt, at han var *smuk, meget smuk*, som de selv siger? eller at han foretog paa dem et *af disse angreb, som det undertiden behager dem at belønne, uden anden bevæggrund, end fordi det var godt udført?* eller at de havde fundet det morsomt, at overgive dem af hvilken-somhelst anden grund? eller hvad veed jeg alt! Kan jeg gjætte de tusinde og tusinde lunefulde indfald, som beherske et fruentimmers hoved, og hvilket er det eneste, de endnu har tilfældeds med deres kiön? Nu, da de er underrettet om faren, tvivler jeg ikke paa, at de letteligen undgaaer den; men, dog kunde jeg ikke undlade at advare dem. Jeg kommer altsaa tilbage til min text: hvad har de villet sige dermed?

Saafremt det kun var en ondskafuld spøg over Prevan, da, foruden at den var vel lang, var det ikke hos mig, at den var vel anbragt; det er for verden at han bör gjøres latterlig, og jeg fornyer dem min bön i saa henseende.

O, nu troer jeg, at have gjættet gaaden; deres brev er en forudsigelse, ikke af det, de vil gjøre, men af det, han vil troe dem istand til at gjøre i öieblikket af det fald, de bereder ham. Denne plan bifalder jeg fuldkomment, den udkræver imidlertid stor forsigtighed. De veed ligesaa vel som jeg, at det, med hensyn til virkningen for det offentlige, er eens, at have et mandfolk og at modtage

hans opvartning, med mindre dette menneske skulde være en dumrian, hvilket Prevan langt fra ikke er. Kan han blot vinde saa meget som udscendet, saa vilde han rose sig, og man vil sige alt. Tosserne troe det, og de ondskabsfulde ville synes at troe det; hvortil vilde de nu tage deres tilflugt? Hör, jeg er bange. Det er ikke, fordi jeg tvivler om deres snildhed; men en god svømmer drukner ogsaa.

Jeg troer mig ikke eenfoldigere end en anden; af midler til at vanære et fruentimmer har jeg fundet hundrede, har jeg fundet tusinde; men, naar jeg foretog mig at udtænke, hvorledes det skulde kunne redde sig, saa jeg aldrig nogen mulighed deri. Hos dem selv, min smukke veninde, hvis forhold er et mesterstykke, har jeg vel hundrede gange troet at bemærke mere lykke end forstand.

Men, naar alt kommer til alt, søger jeg maaskee en grund til frygt der, hvor der aldeles ingen er. Jeg maa forundre mig over, hvorledes jeg nu i en heel time saa alvorligen har kunnet behandle noget, som sikkert kun er en spøg af dem. De vil gjøre dem lystig over mig! Nu, lad saa være; men, skynd dem blot, og lader os tale om en anden gjenstand. Om en anden gjenstand? det bliver altid den samme, altid enten om fruentimre at besidde, eller om at gjøre dem ulykkelige, og undertiden om begge dele.

Jeg har her leilighed til, som de meget rigtigt bemærker, at öve mig paa to maader, men ikke med lige lethed. Jeg forudseer, at det vil gaa lettere med hevnen end med kjærligheden. Med den lille Volanges er jeg færdig, derfor iadestaaer jeg dem; det kommer her blot an paa leiligheden, og den paatager jeg mig at fremkalde. Men,

saaledes er det ikke med Fru v. Tourvel; denne kone kan sætte en i fortvivlelse, og jeg begriber hende ikke; jeg har hundrede beviser paa hendes kjærlighed, men jeg har tusinde paa hendes modstand, og, sandheden talet, troer jeg, at hun undslipper mig.

Den første virkning, min gjenkomst frembragte, gav mig haab om større fordele. De indseer, at jeg vilde dømme derom i egen person; og for at være vis paa, at erfare det første indtryk, havde jeg ikke ladet mig meldes, og havde beregnet tiden til min ankomst saaledes, at jeg indtraf, medens man endnu befandt sig ved middagsbordet. Virkeligen faldt jeg fra skyerne, ligesom guddommen i en opera, der kommer, for at fuldbyrde en opløsning.

Da jeg ved min indtræden gjorde tilstrækkelig larm, for at henvende alles öine paa mig, kunde jeg med eet blik overskue min gamle tantes henrökkelse, Fru v. Volanges ærgrelse og hendes datters forlægne glæde.

Min skjönne vendte, ifölge sin plads, ryggen til dören. I det öieblik beskjæftiget med, at skjære noget for, vendte hun ikke engang hovedet; men, jeg henvendte nu talen til Fru v. Rosemonde, og idet den fölsomme hellige gjenkjendte min stemme, undslap der hende et svagt skrig, hvori jeg troede meer at bemærke kjærlighed end forundring og skræk. Jeg var paa den tid kommen langt nok frem, for at see hendes ansigt: hendes sjæls uro, kampen i hendes tanker og fölelser malede sig deri paa tyve forskjellige maader. Jeg satte mig til bordet ved siden af hende; hun vidste aldeles ikke, hverken hvad hun foretog sig, eller sagde. Hun forsögte paa, at vedblive at spise, men det var hende ikke muligt; endeligen efter kortere tid end et kvarter, da hendes forlægenhed og glæde

overvældede hende, kunde hun ikke finde paa noget bedre, end at bede om tilladelse, at gaae fra bordet, hvorpaa hun ilede ind i haven under det paaskud, at have behov at tage frisk luft. Fru v. Volanges vilde følge hende, men den ömme skjönne tillod det ikke, uden tvivl kun altfor lykkelig ved, at finde et paaskud for at være ene, og uden tilbageholdenhed at kunne overlade sig til sit hjertes blide rörelse.

Jeg afkortede spüsningen saa meget som muligt; men, næppe havde man anrettet deserten, förend helvedesaanden, Volanges, rimeligviis dreven af trang til at skade mig, reiste sig, for at opsöge den yndige syge; men, jeg havde forudseet denne plan, og hindrede den. Hendes bevægelse syntes jeg altsaa at antage for, at alle skulde reise sig, og da jeg paa samme tid stod fra bordet, fulgte den lille Volanges og sognepræsten dette dobbelte eksempel, saa at Fru v. Rosemonde befandt sig ene ved bordet med den gamle Commandeur v. T..., hvilke ligeledes toge det partie at reise sig. Vi gik altsaa alle ud, for at opsöge min skjönne, som vi fandt i lystskoven ikke langt fra slottet, og da hun meer trængte til eensomhed end til at spadserere, valgte hun ligesaa gjerne at gaae tilbage med os, som at lade os blive hos sig.

Da jeg var sikker paa, at Fru v. Volanges ikke meer vilde have leilighed til at tale ene med hende, var det min förste tanke, at udföre deres befaling, og beskæftige mig med deres lærings anliggende. Strax efter caffen gik jeg op paa mine værelser, og gik ligeledes ind i de andres, for at undersøge omegnens beskaffenhed. Derpaa tog jeg mine forholdsregler, for at sikre den

lilles brevvevling, og efter denne første velgjerning, tilskrev jeg hende et par ord, for at udbede mig hendes tillid. Denne seddel föiede jeg til Dancenys brev. Jeg gik atter ned i salen. Her fandt jeg min skjønne stilet op i en lænestol og i en fortryllende hensmægten.

Dette skue, der opvakte mine önsker, oplivede tillige mine blik; jeg fölte, at de maatte være ömme og gennemtrængende, og satte mig saaledes, at jeg kunde lade dem virke. Deres første virkning var, at den himmelske grusomme slog sine store beskedne öine ned. I nogen tid betragtede jeg dette himmelske ansigt, derpaa morede jeg mig med, idet jeg overskuede hendes hele person, at gjætte sammes omrids og former gjennem den tynde paaklædning, der endnu altid var til hinder. Efter at være gaaet fra hovedet ned til födderne, gik jeg atter fra disse op til hovedet. Min skjønne veninde! hendes henrökkende blik var fæstet paa mig; men strax sænkede hun det atter; dog, for at begunstige fornyelsen, bortvendte jeg mine öine. Da var det, at denne flygtige overeenskomst fandt sted imellem os, der er den første tilstaaelse af den frygtsomme kjærlighed, og som, for at tilfredsstille den fælleds trang at see paa hinanden, lader blikkene gjensidigen afvexle, i forventning om at de skulle blandes.

Overbeviist om, at denne nye fornöielse aldeles beskæftigede min skjønne, paatog jeg mig, at vaage over vor fælleds sikkerhed; men, efter at have forsikret mig om, at en temmeligen levende samtale havde unddraget os fra selskabets iagttagelse, sögte jeg, at bevæge hendes öine til, at de med større frihed taledes deres sprog. Desaaarsag overraskede jeg først nogle af hendes blik, men med

saa megen varlighed, at beskedenheden selv ikke kunde foruroliges derved; og for endnu mindre at paalægge den frygtsomme skjønne noget baand, syntes jeg selv at være ligesaa forlægen som hun. Lidt efter lidt fæstedes vore blik, vante til at mødes, sig længere tid paa hinanden, og tilsidst bortvendtes de ikke meer. I hendes bemærkede jeg denne ömme længsel, der er det lykkelige tegn paa kjærlighed og attraa; men, det var kun i et öieblik, og snart forandrede hun, beherskende sig selv, ikke uden lidt skamfuldhed, sin holdning og sine blik.

Da jeg ikke önskede, at hun skulde formode, jeg havde bemærket disse forskjellige bevægelser, reiste jeg mig med hurtighed, og spurgte hende med skræk i minen, om hun befandt sig ilde? Öieblikligen omringedes hun af alle. Jeg lod dem alle gaae forbi mig, og da den lille Volanges, som sad og broderede ved et vindue, behövede nogen tid, for at forlade sit arbeid, greb jeg dette öieblik, for at overlevere hende Danceny's brev.

Saasom jeg befandt mig i en liden afstand fra hende, kastede jeg epistlet paa hendes skjöd. Hun vidste i sandhed ikke hvad hun skulde gjøre dermed. De vilde hjerteligen have leet over hendes mine, fuld af forundring og forlægenhed; jeg lo imidlertid ikke, thi jeg frygtede for, at hendes bagvendte adfærd skulde forraade os. Men et blik og et stærkt betegnende tegn gave hende tilsidst at forstaae, at hun maatte stikke brevet i lommen.

Den övrige deel af dagen skete der intet mærkeligt. Det, der er foregaaet siden, fremkalder maaskee begivenheder, med hvilke de vil være fornöiet, hvad der i det mindste angaaer deres lærling; men, det er bedre at benytte sin tid til at udføre sine planer, end

til at fortælle dem. Dette er iøvrigt den ottende side jeg skriver, hvorfor jeg ogsaa er træt; altsaa, lev vel.

De kan vel tænke dem, uden at jeg siger dem det, at den lille har svaret Danceney.* Jeg har ligeledes faaet et svar fra min smukke, hvem jeg havde tilskrevet dagen efter min ankomst her. Begge breve sender jeg dem herved. De kan læse dem, eller ikke læse dem; thi, denne evige gjentagelse, som allerede ikke morer mig selv synderligen meer, maa være skrækkeligen flau for enhver anden uvedkommende.

Endnu eengang lev vel. Endnu stedse elsker jeg dem meget; men, jeg beder dem, naar de atter taler til mig om Prevan, da mag det saaledes, at jeg forstaaer dem.

Slottet, den 17de september.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

HVORFRA hidrører, min Frue, den grusomme umag, de giver dem, for at flye mig? Hvoraf kommer det sig, at de ikke gjengjælder den ömmeste tilbøielighed fra min side uden ved en fremgangsmaade, som man næppe vilde tillade sig mod et menneske, over hvilket man höiligen havde grund til at beklage sig? Hvorledes! Kjærligheden fører mig tilbage for deres födder, og naar et lykkeligt tilfælde sætter mig ved deres side, vælger de hellere, at angive en upasselighed, at forurolige deres

*Dette brev er ikke bleven fundet.

venner, end at samtykke i, at forblive i nærheden af mig! Hvor ofte har de ikke igaar bortvendt deres öine, for at beröve mig gunsten af et blik? og saafremt jeg eet eneste öieblik deri kunde læse mindre strenghed, var dette öieblik saa kort, at det synes, de mindre har villet lade mig föle min lykke, end tilkjendegive mig hvad jeg tabte, ved at beröves det.

Dette er, vover jeg at sige, hverken den behandling, som kjærligheden fortjener, eller den, venskabet kan tillade sig, uagtet de veed, at jeg af disse to fölelser er et offer for den ene, og at de, som jeg synes at være berettiget til at troe, ikke undslaaer dem for den anden. Hvad har jeg forbrudt, siden jeg har tabt dette kostbare venskab, hvortil de uden tvivl troede mig værdig, da de havde den godhed at tilbyde mig det? Skulde jeg have skadet mig ved min tillid, og skulde de ville straffe mig for min aabenhjertighed? frygter de da ikke for, at misbruge enten den ene, eller den anden? Er det i gjerningen ikke i min venindes barm at jeg har nedlagt mit hjertes hemmelighed? er det ikke hende ene at jeg har kunnet troe mig forpligtet til at afslaae de vilkaar, det havde været mig tilstrækkeligt at modtage, for at gjøre mig det let, ikke at holde dem, og maaskee misbruge dem paa en for mig nyttig maade? Önskede de endeligen at tvinge mig til at troe, ved en saa ufortjent strenghed, at det kun havde været nödvendigt at bedrage dem, for at forskaffe mig en større overbærelse?

Jeg fortryder imidlertid ingenlunde en adfærd, som jeg skyldte dem, som jeg skyldte mig selv; men, ved

hvilken ulykkelig skjæbne vorder enhver roesværdig handling forkyndelsen for mig til en ny ulykke?

Efter at have givet anledning til den eneste roes, de endnu hidtil har værdiget at tillægge mit forhold, har jeg for første gang havt anledning til at sukke over den ulykke, at have mishaget dem. Det er, efter at have overtydet dem om min fuldkomne underdanighed, idet jeg, blot for at give efter for deres strenge anskuelser, frasagde mig den lykke at see dem, at de har villet bryde al brevvexling med mig, beröve mig denne svage skadesløsholdelse for et offer, de havde fordret, og endog beröve mig den kjærlighed, som ene havde kunnet give dem ret dertil. Det er endeligen efter at have talet til dem med en oprigtighed, som selv önsket om denne kjærlighed ikke har kunnet svække, at de nu flyer mig som en farlig forfører, hvis trolöshed de havde prøver paa.

Skulde de da aldrig ville ophöre at være uretfærdig? Underret mig i det mindste om, hvilke nye forseelser der have kunnet bevæge dem til saa megen strenghed, og undslaae dem ikke for, at meddele mig befalinger, de forlanger jeg skal følge. Naar jeg forpligter mig til at efterleve dem, skulde det vel være for meget, at udbede mig, at lære at kjende dem?

den 15de september.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

MIT forhold synes at forundre dem, min Herre, og der fattes kun lidet i, at de fordrer mig til regnskab for samme, som om de var berettiget til at dadle det. Jeg tilstaaer, at jeg skulde have troet mig meer berettiget end de, til at forundre og beklage mig; men, efter det afslag, deres sidste brev indeholder, har jeg taget den beslutning, at omgive mig med en ligegyldighed, som hverken kan give anledning til bemærkninger, eller til bebreidelser. Da de imidlertid forlanger oplysninger af mig, og jeg, himlen være lovet, intet føler i mig, som skulde hindre mig i at give dem samme, saa skal jeg dog endnu eengang indlade mig i en forklaring med dem.

Hvo som læste deres breve, skulde troe mig uretfærdig, eller urimelig. Jeg troer at fortjene, at ingen nærer disse tanker om mig; overhoved synes det mig, at de, mindre end nogen anden, kunde være i det tilfælde at fatte dem om mig. Uden tvivl har de følt, at idet de nödvendiggjorde min retfærdiggjörelse, tvang de mig tillige til at gjenkalde mig alt, hvad der var foregaaet imellem os. Rimeligviis har de troet, kun at kunne vinde ved denne undersögelse; men, saasom jeg paa min side heller ikke troer, at tabe noget derved, i det mindste ikke i deres öine, saa frygter jeg heller ikke for, at indlade mig paa samme. Maaskee er det i gjerningen det eneste middel, hvorved det kan erfares, hvo af os der har ret til at beklage sig over den anden.

At regne, min Herre, fra den dag, de ankom her paa slottet, troer jeg, at de vel maa indrömme, at deres

rygte bemyndigede mig til, at være noget tilbageholden imod dem, og at jeg havde kunnet, uden at frygte for at vorde anseet for at besidde en høi grad af knibskhed, indskrænke mig til udtryk af den koldeste höflighed. De selv vilde have behandlet mig med overbærenhed, og have fundet det naturligt, at en saa ligefrem kone end ikke havde havt den fortjeneste, at sætte priis paa samme. Dette havde sikkert været den forsigtigste fremgangsmaade, som det vilde have kostet mig saa meget mindre umag at følge, som jeg ikke vil skjule for dem, at da Fru v. Rosemonde underrettede mig om deres ankomst hertil, var det mig nödvendigt, at erindre mig mit venskab for hende og det, hun bærer for dem, for ikke at lade hende föle, hvor meget denne efterretning var mig imod.

Jeg indrømmer gjerne, at de i begyndelsen viste dem fra en gunstigere side, end jeg havde formodet; men, paa deres side maa de ogsaa tilstaae, at dette forhold var af kort varighed, og at de snart kjededes ved en trang, for hvilken de rimeligviis ikke har troet, at være holdt tilstrækkeligen skadeslös ved de fordeelagtige tanker, den opvakte hos mig.

Idet de nu misbrugte min tillid, min umistænksomhed, frygtede de ikke for, at underholde mig om en fölelse, de ikke kunde drage i tvivl jeg maatte finde mig fornærmet ved, og medens de kun beskæftigede dem med at forstörre deres fornærmelser, idet de tillige förögede dem, sögte jeg en bevæggrund til at glemme dem, idet jeg tilbød dem en leilighed til, i det mindste tildeels at gjøre dem godt igjen. Mit forlangende var saa billigt, at de selv ikke troede, at burde negte at antage det; men, idet de gjorde min overbærenhed til en ret, benyttede de dem af samme.

for at bede mig om en tilladelse, jeg upaatvivleligen ikke havde burdet tilstaae, og som de desuagtet har erholdt. Af de vilkaar, som derved fastsattes, holdt de intet, og deres brevvetling har været saaledes, at ethvert af deres breve paalagde mig den pligt, ikke meer at svare dem. Det var endog i det öieblik, da deres haardnakkenhed tvang mig til at fjerne dem fra mig, at jeg ved en maaskee dadelværdig eftergivenhed forsögte det eneste middel, hvorved jeg kunde tillade, at de igjen nærmede dem mig. Men, hvilken værdi har en agtværdig fölelse i deres öine? De foragter venskabet; og i deres ufornuftige lidenskabelighed söger de, uden at regne ulykke og skjændsel for noget, kun fornöielser og ofre.

Ligesaa letsindig i deres adfærd, som uforstandig i deres bebreidelser, glemmer de deres lövter, eller de gjør dem det snarere til en leg at bryde dem, og efter at have samtykket i, at fjerne dem fra mig, kommer de her tilbage, uden at have nogen anledning dertil, uden hensyn til mine bönnener, til mine grunde. Uden endog at have den opmærksomhed, at underrette mig derom, frygtede de ikke for, at udsætte mig for en overraskelse, hvis virkning, skjönt i sandhed ikke forunderlig, havde kunne været udlagt ugunstigen for mig af de personer, som vare nærværende. Dette öieblisks forlægenhed, som de havde anlediget, syntes de, langt fra at söge at bortvende opmærksomheden fra samme, at anvende al umag for endnu at föröge. Ved bordet vælger de netop deres plads ved siden af mig, og da en liden upasselighed tvang mig til at forlade det, da, istedet for at agte min eensomhed, formaaer de hele selskabet til, at komme og forstyrre den. Kommen til-

bage i selskabssalen finder jeg dem ved hvert skridt ved siden af mig; siger jeg et ord, er det altid dem som svarer mig. Det ligegyldigste ord tjener dem til paaskud, for at hidføre begyndelsen til en samtale, jeg ikke vil høre, som endog kunde blotte mig for folks omdømme; thi, min Herre, hvor stor en snildhed de end anvender, saa troer jeg, at det jeg forstaaer, forstaaes ligeledes af andre.

Saaledes tvungen af dem til ubevægelighed og taushed, vedbliver de ikke desto mindre at forfølge mig, og jeg kan ikke slaae mine öjne op, uden at möde deres. Jeg er uafsladeligen nødt til at bortvende mit blik, og ved en höist ubegribelig uforstandighed henvender de selskabets öjne paa mig i et öieblik, hvori jeg önskede, at kunne have unddraget mig for mine egne.

Og de beklager dem over min fremgangsmaade! og de forundrer dem over den omhyggelighed, jeg anvender for at flye dem! Ö, last mig snarere for min overbærenhed, forunder dem over, at jeg ikke er afreist i det öieblik de ankom. Maaskee havde jeg burdet gjøre det, og de tvinger mig til dette voldsomme, men nödvendige, skridt, saafremt de ikke tiisidst ophörer med disse fornærmelige forfølgelser. Nei, jeg glemmer ikke, jeg glemmer aldrig nogensinde, hvad jeg skylder mig selv, hvad jeg skylder de baand, hvormed jeg er bunden, og hvilke jeg agter og elsker; og jeg beder dem at troe, at om jeg nogensinde skulde finde mig nødt til det ulykkelige valg, enten at opofre disse, eller mig selv, da skal jeg intet öieblik være ubestemt i min beslutning. Lev vel, min Herre.

den 16de september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG havde tænkt, at gaae paa jagt imorges, men det er et afskyeligt veir. Hele min læsning bestaaer i en ny roman, som endog vilde kjede en kostgjængerske. Man spiser først frokost i det tidligste om to timer; jeg vil derfor, uagtet mit lange gaars-brev, endnu underholde mig lidt med dem. Jeg er temmeligen vis paa, ikke at kjede dem. thi jeg skal fortælle dem om *den meget smukke Prevan*. Hvorledes, de skulde ikke have hørt om hans bekjendte eventyr, hvorved han adskilte de *uadskillelige*? Jeg vedder paa, at de vil gjenkalde dem det, ved at høre de første ord. Her er det imidlertid, siden de ønsker dem underrettet derom.

De vil erindre dem, at hele Paris undrede sig over, at tre damer, alle tre smukke, i besiddelse af lige mange talenter, og som fölgelig kunde gjøre lige store fordringer, forbleve i den nöieste forbindelse med hverandre lige fra det öieblik af, de indtraadte i selskabet. Man troede i förstningen, at finde grunden dertil i deres overordenlige frygtsomhed; men, skjönt omringede af talrige smigere, hvis hyldning de deelte, og gjorde opmærksomme paa deres sande fortjenester ved de bestræbelser, for hvilke de vare gjenstandene, blev deres forening dog endnu lige usvækket; og man skulde have sagt, at den enes triumph altid tillige var de to andres. Man haabede i det mindste, at den tid, da nogen af dem vilde fatte en kjærlighed, ogsaa vilde anledige nogen skinsyge, og vore galante herrer strede om den ære, at vorde tvistens æble; ja jeg selv skulde dengang være traadt

iblandt dem, saafremt den store yndest, til hvilken Grevinde af netop hævede sig, havde tilladt mig et ufroskab imod hende, förend jeg havde nydt de gunstbeviisninger, jeg forlangte.

Imidlertid traf de tre skjönheder, i eet og samme carnaval, deres valg ligesom ved aftale; og langt fra at dette fremkaldte den forstyrrelse, man havde lovet sig, tjente det kun til, at gjöre deres venskab end meer tiltrækkende ved fortrolighedens tillokkelser.

Hoben af de ulykkelige beilere sluttede sig nu til mængden af de skinsyge fruentimre, og de skjønnes uværdige bestandighed blev gjenstanden for den offentlige dom. Nogle paastode, at grundloven i dette *uadskilleligheds-selskab* (saaledes kaldtes det dengang) var fælleds benyttelse af alle goder, og at kjærligheden selv ikke var undtagen derfra. Andre forsikrede, at de tre elskere, frie for medbeilere, dog ikke vare det for medbeilerinder: ja, man gik endog saa vidt at sige, at de kun vare aabnede adgang til damernes selskab i al anstændighed, og havde faaet titler uden forretninger.

Disse rygter, sande, eller falske, havde ikke den virkning, man lovede sig af dem; tværtimod, de tre par fölede, at det vilde være ude med dem, saafremt de adskiltes i dette öieblik, hvorfor de toge den beslutning, at trodse stormen. Offenligheden, som kjedes ved alt, kjededes ogsaa snart ved denne unyttige dadel. Henvenden af sin naturlige letsindighed, befattede den sig med andre gjenstande; og da den, med sin sædvanlige ubestændighed, atter kom tilbage til den forrige, forandrede den sin dadel til roes. Saasom alting her er mode, smittede begeistringen og blev til et sandt raseri, da

Prevan foretog sig, at undersøge dette vidunder, og at fæste offentlighedens opmærksomhed paa dem og sig selv.

Han søgte derfor at faae adgang til disse modeller for fuldkommenhed. Latteligen optaget i deres selskab, drog han deraf en gunstig slutning. Han vidste kun altfor vel, at lykkelige folk ikke saa hurtigt tillade adgang til sig; og, virkeligen saae han snart, at denne saa udkregne lykke var, ligesom kongernes, meer misundt end önskværdig. Han bemærkede, at de tre uadskilleliges beilere begyndte at søge fornöielser udenom, at de endog søgte efter adspredelser, og sluttede sig deraf til, at kjærlighedens, eller venskabets, baand allerede vare lösneede, eller sönderrevne, og at ene egenkjærlighedens, eller sædvanens, endnu havde nogen styrke tilbage.

Imidlertid bevarede damerne, hvem nödvendigheden bandt til hverandre, endnu det udvortes skin af fortroligt venskab; men elskerne, mindre tvungne i deres forhold, fandt igjen pligter at opfylde, eller forretninger at varetage. Endnu beklagede de sig vel derover, men fritog sig ikke længer for sammes udförelse, og sjeldent vare aftenerne fuldstændige.

Denne adfærd paa deres side var meget til fordeel for den fiffige Prevan, som, idet han naturligviis henvendte sig til den af skjönhederne, han fandt forladt, derved fandt leilighed til, vixelviis og ifölge ömstændighederne at anbringe sine smigrerier til alle tre veninder. Han indsaae latteligen, at saafremt han begyndte at vælge iblandt dem, vilde det höiligen være til hans skade; at undseelse over, at være den först frafaldne, vilde skrække den foretrukne tilbage, at de to andres saarede forfængelighed vilde gjøre dem fjendske mod

den nye elsker, og at de ikke vilde undlade, at gaac frem imod ham ifølge dyds-grundsætningernes hele strengthed, samt at skinsygen visseligen vilde føre en medbeiler tilbage, som endnu var at frygtes. Saaledes var alt blevet til modstand, hvorimod alt blev ham let ved hans tredobbelte plan; enhver af damerne var overbærende, fordi hun fandt det sin fordeel, ethvert af mandfolkene, fordi han ikke troede det at være sin.

Prevan, som dengang kun havde eet fruentimmer at opofre, var lykkelig nok til, at hun kom til at gjøre stor opsigt. Som fremmed, og afslaaende paa en temmeligen fin maade en stor fyrstes opvartning, havde hun tiltrukket sig hoffets og stadens opmærksomhed; hendes elsker deledede æren, og benyttede sig deraf hos sine nye elskere. Den eneste vanskelighed var, paa eengang at lede disse tre intriguer, hvis udførelse i ethvert tilfælde maatte opsættes til det alleryderste. Af en af hans fortrolige har jeg i sandhed erfaret, at hans største umag bestod i, at tilveiebringe et ophold i een af disse overenskomster, som stod paa nippet til at komme til udførelse fjorten dage førend de andre.

Den store dag kom endeligen. Prevan, som havde alle tre damers samtykke, var allerede herre over sin fremgangsmaade, og ordnede den, som de vil faae at see. Af de tre elskere var den ene fraværende, den anden reiste bort den følgende morgen i dagbrækningen, og den tredie var i staden. De uadskillelige veninder skulde spise til aften hos den vordende enke*; men den nye

* Ved denne person maa vel forstaaes damen, med hvilken Prevan stod i forbindelse.

herre havde ikke tilladt, at de gamle tjenere tillige bleve indbudne. Endnu samme dags morgen gjør han af sin elskerindes breve tre lodder; med det ene følger et portrait, han havde modtaget af hende, med det andet et kjærligheds-navnetræk, hun selv havde malet, med det tredie en lok af hendes haar; enhver af dem modtog som fuldstændig dette trediedeels-offer, og samtykkede, til gjengjæld, i, at sende enhver af de afskedigede elskere et unaadigt afskedsbrev.

Dette var meget, men det var endnu ikke nok. Damen, hvis elsker befandt sig i staden, havde kun dagen til sin raadighed; man kom derfor overeens om, at en paatagen upasselighed skulde fritage hende for, at tage hen til sin veninde om aftenen, og at denne kun skulde opofres Prevan; natten bestemtes af den dame, hvis elsker var fraværende, og dagbrækningen, den tid, da den tredie elsker skulde afreise, fastsattes af den tredie dame til hyrdetimen.

Prevan, som ikke forsømmer noget, begiver sig endeligen hen til sin skjønne udlænderinde, fremkalder her det slette lune, han havde behov, og forlader hende ikke, förend at have tilveiebragt en trætte, der sikrer ham fire-og-tyve timers frihed. Efter at have taget disse forholdsregler, begav han sig hjem, for at nyde nogen hvile; men, her fandt han andet at varetage.

Afskedsbrevene havde nemlig været et opgaaende lys for de i unaade faldne elskere; enhver af dem tvivlede ikke om, at være bleven opofret for Prevan's skyld; og af ærgrelse over, at være blevne holdte for narre, forenet med det slette lune, den lille ydmygelse at, afskediges næsten altid fremkalder, havde de alle tre

ligesom ved aftale, som dog ikke havde fundet sted, besluttet, at kræve deres lykkelige medbeiler til regnskab derfor.

Denne fandt altsaa hjemme tre udfordringer; han modtog dem med anstand; men, da han hverken vilde gaae glip af fornöielsen, eller af berömmelsen for eventyret, fastsatte han stevnemödet til den fölgende dags morgen paa eet og samme sted og eet og samme klokkeslet. Udenfor en af boulogne-skovens porte skulde man mödes.

Da aftenen kom, begyndte han sit tredobbelte foretagende, og fuldbyrdede det med lige held; i det mindste har han siden rost sig af, at enhver af hans nye elskerinder tre gange havde modtaget pantet paa og lövtet om hans kjærlighed. Her, som de kan indsee, mangle de historiske beviser; og alt, hvad den upartiske historieskriver kan gjøre, er, at bemærke for de vantro, at forfængelighed og en ophidset indbildningskraft kunne fremkalde vidundre, samt desforuden, at den morgen, som skulde föolge paa en saa glimrende nat, syntes at burde fritage for al videre skaansel for fremtiden. I hvorum alting er, saa har det fölgende större vished.

Prevan begav sig nöiagtigen til det fastsatte stevnemöde; han fandt her sine tre medbeilere, lidt forundrede over deres sammentræffen, og enhver af dem maaskee allerede tildeels tröstet over at finde, at have stalbrödre i sin ulykke. Han nærmede sig dem med en forbindtlig men bestemt mine, og tiltalede dem paa fölgende maade, som man ord for ord har gjengivet mig:

“Siden de her finde dem samlede, mine Herrer, vil de uden tvivl ogsaa kunne gjætte, at de alle tre have een og samme klage at anföre imod mig. Jeg er derfor

beredt til at møde dem. Lad lodtrækningen bestemme, hvo af dem der skal være den første, der vil begynde en hevn, hvortil de alle have lige ret. Jeg har hverken medtaget secundant, eller vidner. Ingen har været tilstede ved aarsagen til fornærmelsen, og jeg forlanger heller ikke nogens tilstedeværelse ved godtgjørelsen." Idet han derpaa overlod sig til sit muntre lune, vedblev han: "Jeg veed, at man sjældent vinder en *sept & le va*; men hvilkensomhelst skjæbne, der end forestaaer mig, saa er det afgjort, at man har levet længe nok, naar man har havt tid til at erhverve sig fruentimrenes kjærlighed og mændenes agtelse."

Medens hans tre forundrede modstandere tause betragtede hverandre, og deres æresfølelse maaskee tilsagde dem, at der ikke var noget forhold i denne tredobbelte kamp, tog Prevan igjen ordet saaledes: "Jeg vil ikke skjule for dem, at den sidstafvigte nat skrækkeligen har angrebet mig. Det vilde være ædelmodigt af dem, at tillade mig, at gjenvinde mine kræfter. Jeg har givet befaling til, her at holde en frokost færdig; gjør mig den ære, at modtage min indbydelse til samme. Lader os spise frokost sammen, og, fremfor alt, i godt lune. Man kan vel duellere for slige smaating, men jeg troer ikke, at dette bør sætte os ud af vor gode sindsstemning."

Indbydelsen modtoges. Aldrig, sagde man, var Prevan elskværdigere. Han havde det klogskab, ikke at ydmyge nogen af sine medbeilere, at overtale dem til at troe, at enhver af dem letteligen vilde have havt samme held, og, fremfor alt, at faae dem til at indrømme, at ingen af dem meer end han vilde have ladet en saadan

leilighed undslippe sig. Alt dette engang tilstaaet, ordnede det övrige sig af sig selv, og förend man endnu havde endt frokosten, havde man allerede ti gange gjentaget, at slige fruentimre ikke fortjente, at skikkelige folk skulde duellere for deres skyld. Denne anskuelse tilveiebragte enighed, og vinen styrkede den saa vel, at faa öieblikke derefter var det ikke nok, at al vrede var udslettet, men man tilsvor hinanden endog et oprigtigt venskab.

Prevan, som uden tvivl saae denne ende paa sagen ligesaa gjerne som den anden, vilde desuagtet ikke tabe noget af sin berömmelse. Idet han derfor listigen lempede sin hensigt efter omstændighederne, sagde han til de tre fornærmede: "Det er i gjerningen ikke paa mig, men paa deres utroe elskerinder, at de bör hevne dem. Jeg tilbyder dem en leilighed dertil. Jeg föler allerede, ligesom de, mine Herrer, den fornærmelse, der ligeledes vil vorde mig til deel; thi, saafremt enhver af dem ikke har været istand til at fastholde en enkelt, hvorledes skulde jeg da kunne haabe, at binde dem alle tre? Deres aarsag til klage vorder ogsaa min. Modtag derfor en indbydelse til, at spise til aften hos mig i min privatbolig, og jeg haaber, at deres hevn heller ikke skal vorde længer udsat." Man vilde have ham til at forklare sig; men, ifølge den overvegt, omstændighederne her gav ham, svarede han dem: "Jeg troer, at have beviist dem, mine Herrer, at jeg i denne sag ikke har handlet uden overlæg; stol altsaa kun paa mig." Alle samtykkede nu; og efter at have omfavnet deres nye ven, skiltes de fra hverandre, forventende, om aftenen at skulle erfare udfaldet af hans löfte.

Uden at tabe noget öieblik, vender Prevan tilbage til Paris, og aflægger, ifölge skik og brug, et besög hos sine nye erobringer. Af alle tre faaer han det lövte, at spise til aften *under fire öine* med ham i hans privatbolig. To af dem gjorde vel nogle vanskeligheder derved; men, hvad er der tilbage at afslaae dagen efter en slig nat? Han fastsatte stevnemöderne med en times mellemrum: den tid, der var ham nödvendig til sin plans udförelse. Efter disse tilberedelser begav han sig bort, underrettede de tre andre sammensvorne om det fornödne, og alle fire toge med munterhed afsted, for at vente deres öfre.

Man hörer den förste af damerne komme. Prevan viser sig ene, modtager hende med en forbindtlig mine, og förer hende ind i det allerhelligste, hvis guddom hun troede sig at være; idet han derpaa under et ubetydeligt paaskud drager sig tilbage, lader han sig strax derpaa erstattes ved den fornærmede elsker.

De kan tænke dem, at den forvirring, hvori en dame derved befandt sig, der endnu ikke var vant til slige begivenheder, maatte gjøre seiren let; enhver bebreidelse, som ikke gjordes, regnedes for et godhedsbeviis, og den bortflygtede slavinde, paany udleveret til sin forrige herre, var meget lykkelig ved, at haabe tilgivelse, idet hun paabyrdede sig sin förste länke. Fredstractaten afsluttedes paa et meer afsides sted, og paa skuepladsen, som var bleven tom, optraadte efterhaanden de andre skuespillere omtrent paa samme maade, og fornemmeligen endende paa samme viis.

Enhver af damerne troede sig dog endnu at spille ene; dog, deres forundring og forlæggenhed tiltog, da

alle tre par kom sammen ved aftenbordet; men, deres forvirring steg paa det høieste, da Prevan, som fremtraadte midt iblandt dem, havde den grusomhed, at undskyldte sig hos de tre utroe damer paa en maade, der, idet den aabenbarede deres hemmelighed, tilstrækkeligen underrettede dem om, hvor høiligen man havde havt dem til bedste.

Man satte sig imidlertid tilbords, og snart havde man fattet sig; mandfolkene bleve eftergivne, og damerne fandt sig i deres skjæbne. Alle vare hadefulde i hjertet, men ordene vare derfor ikke mindre ömme; munterheden vakte en attraa, som kun tjente til at afmale nye yndigheder. Dette forunderlige selskab blev sammen til den følgende morgen, og da man skiltes ad, havde damerne anledning til at troe sig tilgivne; men herrerne, som ikke vilde oversee fornærmelsen, bröde dagen derpaa uigjenkaldeligen med dem; og, ikke tilfredse med, at forlade deres letsindige elskerinder, fuldendte de deres hevn, ved at offentliggjöre hele sagen. Siden den tid er een af dem gaaet i kloster, medens de to andre hensmægte i landflygtighed paa deres godser.

Dette er Prevan's historie; det kommer nu an paa dem, om de fremdeles vil bidrage til hans hæder, og spænde dem for hans triumphvogn. Deres brev har i sandhed gjort mig urolig, og med utaalmodighed venter jeg et fornuftigere og tydeligere svar paa min sidste skrivelse til dem.

Lev vel, min smukke veninde; sæt ikke for megen tillid til de snurrige, eller særegne, indfald, af hvilke de alt for let lader dem henrives. Betænk, at paa den vei, de vandrер, er forstanden ikke tilstrækkelig, og at

een eneste uforsigtighed kan fremkalde en uoprettelig skade. Tillad endeligen, at det forsigtige venskab stundom maa være en förer for deres fornöielser.

Lev vel. Jeg elsker dem desuagtet, som om de var fornuftig.

Slottet den 18de september.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

CECILIE, min elskede Cecilie, naar vil den tid komme, at vi igjen skulle sees? hvorledes skal jeg lære at leve langt fra dem? hvo giver mig styrke og mod dertil? Aldrig, nei aldrig vil jeg kunne bære denne skrækkelige fraværelse. Hver dag föröger min ulykke, fordi jeg ingen ende seer derpaa! Valmont, som havde lovet mig hjælp og tröst, Valmont tager sig ikke af mig, og glemmer mig maaskee. Han er hos den, han elsker, han veed ikke meer, hvad man lider, naar man er fjern fra denne gjenstand. Da han oversendte mig deres sidste brev, tilskrev han mig ikke. Desuagtet er det ham, som bör underrette mig om, naar jeg muligen kunde komme til at tale med dem og ved hvilket middel. Har han da aldeles intet at sige mig desangaaende? De selv taler intet derom; er det maaskee, fordi de ikke meer deler önsket? O, Cecilie, Cecilie, jeg er meget ulykkelig. Jeg elsker dem höiere end nogensinde; men, denne kjærlighed, som udgjör mit livs lykke, udgjör ogsaa dets kval.

Nei, jeg kan ikke længer leve saaledes, jeg maa see dem, var det endog kun i et öieblik. Staaer jeg op,

siger jeg mig selv: jeg seer hende aldrig meer; lægger jeg mig, siger jeg: jeg har ikke seet hende. De saa lange dage have intet öiebliks lykke for mig. Alt er savn, alt er sorg, alt er fortvivelse; og alle disse onder komme derfra, hvorfra jeg ventede al min glæde! Föi til disse grusomme kvaler min bekymring over deres, og de vil have et begreb om min stilling. Jeg tænker uafsladeligen paa dem, men aldrig uden uro. Seer jeg dem bedrövet, ulykkelig, lider jeg ved deres sorger; seer jeg dem rolig og tröstet, er det mine, som fordobles. Overalt finder jeg ulykken.

O, saaledes var det ikke, da de beboede samme sted som jeg! Alt var dengang glæde. Visheden at see dem, forskjönne selv fraværelsens öieblik; tiden, jeg maatte tilbringe langt fra dem, nærmede mig dem dog, idet den svandt hen. Bruget, jeg gjorde af samme, var dem ikke fremmedt. Opfyldte jeg pligter, gjorde de mig dem værdigere, dyrkede jeg noget talent, haabede jeg at behage dem derved. Selv naar selskabslivets adspredelse førte mig langt fra dem, vare vi dog ikke adskilte. I skuespilhuset sögte jeg at gjætte, hvad der havde behaget dem, en concert gjenkaldte mig deres talenter og vor saa henrökkende beskæftigelse. I selskaber som ved spadseringer greb jeg efter den ubetydeligste liighed. Jeg sammenlignede dem med alle; iblandt alle havde de fortrinnet. Hvert öieblik paa dagen var betegnet med en ny hylding, og hver aften nedlagde jeg ofret for deres födder.

Men, hvad er der mig nu tilbage? sorgfulde klager, evige savn og et svagt haab, at Valmonts taushed vil formindskes, at deres vil forandres til længsel. Kun

ti mile adskille os, og dette rum, saa let at gjenmemile, vorder ene for mig en uoverstigelig vanskelighed; og naar jeg, for at hjælpe mig at overvinde den, anraaber min ven, min elskerinde, forblive begge kolde og rolige? Langt fra at hjælpe mig, give de mig end ikke noget svar.

Hvad er der da blevet af Valmonts virksomme ven-skab? hvad er der, fremfor alt, blevet af deres saa ömme fölelser, hvilke gjorde dem saa opfindsom til at udtænke midler, ved hvilke vi hver dag kunde sees? Stundom, mindes jeg, fandt jeg mig tilböielig til, uden at jeg ophörte at önske dette gode, at opofre samme for-medelst visse hensyn, formedelst visse pligter; hvad sagde de mig ikke dengang? ved hvor mange grunde bestred de da ikke mit forsæt? og, lad mig erindre dem derom, min Cecilie, altid seirede disse grunde over mine önsker. Jeg gjør mig ingen fortjeneste deraf; jeg kunde end ikke gjøre mig til af opofrelsen. Hvad de önskede at erholde, brændte jeg af begjærlighed efter at opfylde. Men, omsider beder jeg nu paa min side; og hvilken er denne bön? at see dem et öieblik, for at fornye dem og igjen modtage eden om en evig kjærlighed. Er det altsaa ikke deres lykke om at gjøre saavel som om min? At see denne haablöse tanke, som vilde fylde mine lidelsers bæger, stadfæstet, stöder jeg langt fra mig. De elsker mig; jeg troer det, jeg er vis derpaa, jeg vil aldrig tvivle derom; men, min stilling er frygtelig, og jeg kan ikke udholde den længer. Lev vel, Cecilie.

Paris, den 18de september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

Hvor jeg ynker dem over deres frygt! hvor höiligen viser den mig min overvegt over dem! og de vil under-vise, vil lede mig? Ah, min stakkels Valmont, hvilken afstand er der endnu ikke imellem dem og mig! Nei, deres kjöns hele hovmod vilde ikke være tilstrækkelig, for at opfylde mellemrummet, som adskiller os. Fordi de ikke kan udføre mine planer, troer de dem umulige. Hovmodige og svage væsen! hvor vel det anstaaer dig, at ville beregne mine midler og dömmе om mine hjælp-pekilder! I sandhed, Baron, deres raad have sat mig i ondt lune, og jeg kan ikke fortie dem det.

Hvor de, for at skjule deres utroeligen fjantede adfærd mod deres Præsidentinde, vidtlöftigen fortæller mig, som en triumph, et öieblik at have bragt denne frygt-somme kone, der, som jeg indrömmеr, elsker dem, ud af fatning, at have erholdt et blik, eet eneste blik af hende — jeg smiler derover, og tilgiver dem; og, idet jeg, imod deres villie, meget vel gennemskuer deres intethetydende bestræbelser, haaber de, at unddrage dette min opmærksomhed, idet de smigrer mig med den op-höiede plan, at bringe to börn sammen, som begge brände af længsel efter at see hinanden, og som, i forbigaaende sagt, ene skyldte mig dette heftige önske; dette tilgiver jeg dem ligeledes; at de endeligen ved deres glimrende handlinger bemyndiger dem selv til, at sige mig i en belærende tone, *at det er bedre, at anvende sin tid til*

at udføre sine pluner, end til at fortælle dem, denne forfængeligheds-snak kan ikke angaae mig, og derfor tilgiver jeg dem ogsaa den. Men, at de kunde troe, at deres forsigtighed var mig nødvendig, at jeg vilde vildledes, saafremt jeg ikke fulgte deres raad, og at jeg skulde opofre samme en fornöielse, en grille, det er i sandhed, Baron, at være altfor hovmodig af den fortro- lighed, jeg har nedlagt mig til at sætte til dem.

Og, hvad har de vel udrettet, som jeg ikke tusinde gange har overgaaet dem i? De har forført, ja endog gjort mange koner ulykkelige; men, hvilke vanskeligheder har de vel havt at overvinde? hvilke hindringer at overstige? hvor er her nogen fortjeneste, som virkeligen er deres? Et smukt ansigt, ene en virkning af tilfældet; fine sæder, som övelse næsten altid giver; forstand, i sandhed, men som den almindelige talebrug i nödstilfælde stundom træder istedet for; en temmeligen roesværdig uforskammenhed, men som de maaskee ene skylder lethedens af deres første held; tager jeg ikke feil, da er dette alle deres hjælpeskilder; thi, i henseende til den berömdhed, de har opnaaet, tænker jeg, at de dog vel ikke fordrer, at jeg skal regne for meget kunsten at anledige, eller at gribe leiligheden til, at nogen vorder offenkjendelig udpeget?

I henseende til forsigtighed, eller til finhed, da taler jeg ikke om mig; men, hvilket fruentimmer besidder ikke disse egenskaber i höiere grad end de? selv deres Præsidentinde förer dem omkring som et barn.

Troe mig, Baron, man erhverver sjældent de egenskaber, man kan undvære. Kjæmpende uden fare, handler de ogsaa uden forsigtighed. For jer mandfolk er en

forgjæves bestræbelse kun en seir mindre. I denne saa ulige strid er det vor lykke, ikke at tabe, og eders ulykke ikke at vinde. Tilstaaer jeg eder end ligesaa meget talent som os, i hvor meget bör vi endnu ikke overgaae eder, ved den nödvendighed, vi ere underkastede, at maatte gjøre et bestandigt brug deraf?

Om jeg end indrømmer som antaget, at mændene anvende ligesaa mange kunstgreb, for at overvinde os, som vi for at forsvare os, eller for at give efter: saa maa de dog tilstaae, at de, efter at de have opnaaet deres ønske, vorde dem unyttige. Ene beskjæftigede med deres nye tilbøielighed, overlader de dem uden frygt, uden indskrænkning til samme; det er ikke dem, at dens vedvarenhed er om at gjøre.

I sandhed, dette baand, som, for at tale i kjærlighedens sprog, gjensidigen knyttes, er det ene mændene, som efter godtbefindende kunne stramme, eller løsne; og lykkelige maae fruentimrene endnu ansee sig, om mændene i deres letsindighed, og foretrækkende hemmeligheden for offentliggjørelsen, nöies med at forlade os paa en ydmygende maade, og af deres afgud dagen iforveien ikke gjøre et offer dagen efter.

Men, saafremt et ulykkeligt fruentimmer først föler vegten af sin lænke, hvilke farer löber hun ikke, i tilfælde at hun forsøger paa at unddrage sig for samme, eller om hun blot vover, at gjøre sig den lettere? Det er kun skjælvende, at hun prøver paa at fjerne fra sig den mand, som hendes hjerte kun med besværlighed holder tilbage. Tvinger hun sig til bestandighed, da

maa hun indrømme frygten det, hun för tilstod kjærligheden.

Ses bras s'ouvrent encore, quand son coeur est fermé.*

Forsigtighed byder hende, at lösne med snildhed de samme baand, som mandfolket vilde have sönderrevet. I sin fjendes vold er hun uden redning, saafremt han er uden ædelmodighed; og, hvorledes skulde hun kunne haabe denne af ham, naar man, om man end stundom roser ham for samme, desuagtet aldrig laster ham, naar han ikke viser den?

Uden al tvivl vil de ikke negte disse sandheder, hvis uforkastelighed har gjort dem ganske almindelige. Naar de imidlertid har seet mig, at have den offenkjendte mening og begivenhederne til fri raadighed, at gjøre af disse saa frygtelige mænd en hold for mine indfald, eller mine luner, at beröve nogle villien, andre magten til at skade mig, naar jeg har forstaaet, vexelviis og ifölge min ustadige smag at lænke til mit fölg, eller stöde langt fra mig

Ces tyrans detronés, devenus mes esclaves;**

saafremt mit rygte, midt iblandt disse hyppige omveltninger,

* Hendes arme aabne sig endnu, medens hendes hjerte er lukket.

Disse afsatte tyranner, der vare blevne mine slaver.*

*** Man veed ikke, om denne anförsel, saavel som den först-anförte, ere af lidet kjendte værker, eller om de tilhöre Fru v. Merteuil selv. Hvorfor man skulde troe dette sidste, er mængden af de hyppige versfeil, som findes i mange af hendes breve i denne samling. Ridder Danceny's anförsler ere de eneste, som ere frie derfor; maaskee at, da han undertiden befattede sig med at skrive digte, hans meer övede öre lettere lod ham undgaac slige urigtigheder.

desuagtet har bevaret sig reent, har de ikke deraf burdet slutte, at, födt til at hevne mit kön og beherske deres, jeg forstod, at skabe mig midler, som för mig vare ubekjendte?

O, gjem de deres raad og deres frygt til disse sindsforvildede fruentimre, som kalde sig fiintfölen­de, hvis overspændte indbildningskraft faaer en til at troe, at naturen har anviist deres sandser plads i deres hoved, som, uden nogensinde at have tænkt sig om, uaf­ladeligen sammenblande kjærligheden og elsker­en, som i deres eenfoldige tanker troe, at kun han, med hvem de have søgt fornöielse, er deres hemmeligheds eneste bevarer, og, idet de tillige ere höist overtroiske, have for den geistlige mand, den ærbödighed og tillid, som de kun skylde Guddommen.

Frygt ligeledes for dem, som, meer forfængelige end forsigtige, i nödstilfælde ikke forstaae, at give deres samtykke til at lade sig opofres.

Skjælv overalt for de i deres örkeslöshed virksomme fruentimre, som kaldes fölsomme, og som saa letteligen og saa heftigt vorde et offer for kjærligheden, som see sig i den nödvendighed, endnu at beskjæftige sig med samme, selv naar de ikke længer finde behag i dens nydelse, og idet de uforbeholdent overlade sig til opröret i deres tanker, derved foranlediges til disse saa ömme breve, der er saa farlige at skrive, uden at frygte for, at betroe disse beviser paa deres svaghed til den person, der anledigede dem: de uforsigtige, som i deres nærværende tilbeder ikke see deres tilkommende fjende.

Men jeg, hvad har jeg tilfældes med disse ubetænksomme fruentimre? naar har de seet mig afvige fra de

regler, jeg har foreskrevet mig, og ikke handle ifølge mine grundsætninger? jeg siger mine grundsætninger, og siger det med forsæt; thi de ere ikke, som de andre fruentimres, fastsatte ved tilfælde, antagne uden undersøgelse, og fulgte af sædvane, men ere frugten af dybsindige betragtninger; jeg selv har udfundet dem, og jeg kan sige, at jeg er mit eget værk.

Indtraadt i verden paa en tid, da jeg, endnu ugift, ifølge min stilling var tvungen til taushed og uvirksomhed, har jeg forstaaet, at benytte denne tid til iagttagelser og til at eftertænke. Medens man troede mig enten letsindig, eller uopmærksom, og jeg rigtignok kun hørte lidet af det, man bestræbte sig for at sige mig, søgte jeg omhyggeligen at erfare, hvad man vilde skjule for mig.

Denne nyttige nysgjerrighed lærte mig, idet den underrettede mig, at forstille mig. Stundom tvungen til, at skjule gjenstandene for min opmærksomhed for deres öine, som omgave mig, forsögte jeg desuagtet paa, at henvende mit blik efter eget behag; og fra den tid af lykkedes det mig, at komme i besiddelse af dette aandsfra værende öiekast, som jeg undertiden har hørt dem rose. Opmuntret ved dette förste held, sögte jeg ligeledes at ordne mit ansigts forskellige bevægelser. Havde jeg havt nogen fortred, da gjorde jeg mig umag for at paatage mig en ubekymret ja endog en glad mine. Jeg gik endog saa vidt, at skabe mig frivillige smerter, for, imedens de varede, at kunne tvinge mig til et glad udvortes. Med samme omhyggelighed og mere umag har jeg bestræbt mig for, at undertrykke kjendetegnene paa en uventet glæde. Derved har jeg faaet over mine

ansigtstræk denne magt, hvorover jeg undertiden har seet dem saa forundret.

Jeg var endnu meget ung, og ikke saare tiltrækkende; men, jeg opbragtes over, naar man frarövede, eller aflistede, mig, imod min villie, mine tanker, min eneste eiendom. Udrustet med disse første vaaben, forsögte jeg at bruge dem; og ikke fornöiet med, at undgaae at lade mig giennemskues, morede jeg mig med, at vise mig i forskjellige skikkelser. Vis paa mine bevægelser, var jeg særdeles opmærksom paa min tale; jeg ordnede de første og den sidste overeensstemmende med omstændighederne, eller endog kun ifölge mine luner. Fra dette öieblik af blev min tænkemaade for mig ene, og jeg lod kun saa meget deraf sees, som det var mig nyttigt at vise.

Denne beskæftigelse med mig selv havde fæstet min opmærksomhed paa udtrykket i folks ansigter og paa ansigtstrækkenes karakter, og jeg erhvervede mig derved dette gjennemtrængende blik, hvilket dog erfaring har lært mig, ikke fuldkomment at sætte tillid til, men som alligevel, i det hele taget, ikke har bedraget mig.

Endnu var jeg ikke femten aar, og besad allerede de talenter, som de fleste af vore diplomater skyldte deres berömthed, men befandt mig dog kun endnu ved de første grundtræk af den videnskab, hvori jeg vilde være fuldkommen.

De kan vel tænke dem, at jeg, som alle unge piger, sögte at gjætte kjærligheden og dens fornöielser; men, da jeg aldrig havde været i kloster, var uden fortrolig veninde, og bevogtedes af en aarvaagen moder, havde jeg kun usikre begreber, som jeg ikke kunde bringe til

nogen bestemthed; selv naturen, som jeg siden kun har havt grund til at rose, bebudede mig endnu intet. Man skulde have sagt, at den arbeidede i stilhed, for at fuldkommengjøre sit værk. Ene mit hoved var i virksomhed; jeg ønskede ikke at nyde, jeg vilde vide; ønsket at vorde underrettet, indgav mig ogsaa midlet dertil.

Jeg indsaae, at det eneste mandfolk, med hvem jeg uden at blotte mig kunde tale om denne gjenstand, var min skriftefader. Strax fattede jeg min beslutning; jeg overvandt min falske skam, og anklagede mig for en feil, jeg ikke havde begaaet; jeg beskyldte mig nemlig for, at have gjort det, *som alle fruentimre gjøre*, dette var mit udtryk; men, idet jeg taledes saaledes, vidste jeg i sandhed ikke, hvilke tanker jeg udtrykte. Mit haab slog hverken aldeles feil, eller opfyldtes fuldkomment; frygt for at forraade mig, hindrede mig i at faae oplysning; men, den gode Pater forestillede mig ondet saa stort, at jeg deraf sluttede, at fornöielsen maatte være overordenlig; og efter ønsket at kjende den, indfandt sig ogsaa det at nyde den.

Jeg veed ikke, hvor vidt dette ønske vilde have drevet mig, og blottet dengang for al erfaring, vilde een eneste leilighed maaskee have gjort mig ulykkelig; men til mit held tilkjendegav min moder mig faa dage efter, at jeg skulde indtræde i ægteskab. Öieblikligen tilintetgjorde visheden, at faae alting at vide, min nysgjerrighed, og som jomfrue kom jeg i Hr. v. Merteuil's arme.

Med religiøs afventede jeg öieblikket, som skulde oplyse mig, og jeg maatte gjøre vold paa mig selv, for at vise forlægenhed og frygt. Denne første nat, om hvilken man ialmindelighed gör sig enten saa skrækkelige,

eller saa behagelige, begreber, fremböd kun en leilighed for mig til at samle erfaringer: smerte og fornöielse, alt iagttog jeg nöiagtigen, og saae kun i disse forskjellige indtryk begivenheder at erindre og eftertænke. Dette slags studium begyndte snart at behage mig; men, mine grundsætninger tro, og idet jeg, maaskee ved instinkt, indsaac, at ingen mindre burde besidde min fortrolighed end min mand, besluttede jeg, netop fordi jeg besad fölelse, i hans öine at vise mig ligegyldig. Denne tilsyneladende kulde blev i den fölgende tid en urokkelig grundvold til hans blinde tillid, hvortil jeg endnu föiede, atter ved eftertanke, paatagen munterhed, som syntes oveensstemmende med min alder; og aldrig ansaae han mig for större barn, end naar jeg dristigst roste ham.

Jeg maa imidlertid tilstaae, at jeg i begyndelsen lod mig henrives af verdens malström, og aldeles overlod mig til dens golde forlystelser. Men, efter nogle maaneders forlöh, da Hr. v. Merteuil tog mig til sit eensomme landsted, förte frygten for kjedsomhed min smag for selvstudering tilbage, og da jeg her kun fandt mig omgiven af folk, hvis afstand imellem os fuldkomment beskyttede mig for enhver mistanke, saa benyttede jeg mig heraf, for at give en videre mark til mine iagttagelser. Der var det fornemmeligen, at jeg med vished lærte at indsee, at kjærligheden, som man roser os som aarsagen til vore fornöielser, i det höieste kun er et paaskud for samme.

Herr v. Merteuil's sygdom afbröd disse behagelige beskæftigelser; jeg maatte følge ham til staden, hvor han sögte hjælp. Han döde, som de veed, kort tid efter; og skjönt jeg, i det hele taget, ikke havde aarsag

til klage over ham, følede jeg ikke destomindre høiligen værdien af den frihed, min enkestand gav mig, og som jeg ogsaa lovede godt at benytte mig af.

Min moder troede, at jeg enten vilde indtræde i et kloster, eller paany leve hos hende. Men, jeg afslog begge dele, og alt, hvad jeg tilstod velanstændigheden, var, at vende tilbage til dette samme landsted, paa hvilket der endnu var nogle bemærkninger for mig at iagttage.

Ved hjælp af læsning bestyrkede jeg dem endnu meer; men, troe ikke, at den bestod i det slags, som de maaskee formoder. I romaner studerede jeg vore sæder, i filosofiske skrifter vore meninger; selv hos de strengeste moralister søgte jeg det, de fordrede af os, og saaledes erfarede jeg, hvad man bör gjøre, hvad man bör tænke, og hvad man bör synes at være. Engang disse tre gjenstande i sigte, frembød blot den sidste af dem nogen vanskelighed i udførelsen; dog haabede jeg at overvinde den, og tænkte paa midler dertil.

Jeg begyndte at kjede mig ved mine landlige fornøielser, der vare altfor eensformige for mit virksomme hoved; jeg følede en trang til coquetterie, som igjen forsonede mig med kjærligheden, rigtig nok ikke for at beherskes af den, men for at indgyde den, og selv at synes at være den underkastet. Forgjæves havde man sagt mig og havde jeg læst, at man ikke kunde forstille sig at have denne følelse; jeg indsaae desuagtet, at det var tilstrækkeligt, for at dette kunde lykkes, at forene en forfatters forstand med en skuespillers talent. I begge fag övede jeg mig, og maaskee med noget held; men, istedet for at beile til skuespilhusets intetbetydende bifald,

beslattede jeg, at benytte til min lykke det, som saa mange andre ofre forfængeligheden.

Et aar gik hen med disse forskjellige beskæftigelser. Saasom min sorg igjen tillod mig at tage ud i selskaber, kom jeg tilbage til staden med mine store planer; jeg havde ikke ventet den første hindring, som der mödte mig.

Den lange eensomhed og min strenge tilbageholdenhed havde givet mig et anströg af kniiskhed, som afskrækkede alle vore galanteste herrer; de holdt sig tilbage, og overlod mig til en hob kjedsommelige personer, som alle beilede til min haand. Vanskeligheden bestod ikke i at afslaae dem, men adskillige af disse afslag mishagede min familie, og jeg tabte ved disse indbyrdes bryderier den tid, hvoraf jeg havde lovet mig at gjøre et saa fortræffeligt brug. Jeg var derfor nödt til, for at tilbagekalde de første og fjerne de sidste af ovennævnte personer, at tillade mig nogle friheder, og benytte mig, for at skade mit rygte, af den omhyggelighed, jeg havde gjort regning paa at anvende for at bevare det. Dette lykkedes mig letteligen, som de kan tænke dem. Men, saasom jeg ikke henreves af nogen lidenskab, indlod jeg mig kun paa det, jeg troede nödvendigt, og tilmaalte mig med forsigtighed antallet af de friheder, jeg tillod mig.

Da jeg havde naaet maalet, jeg tragtede efter, traadte jeg igjen tilbage, og overlod æren af mine feils rettelse til nogle af disse givte damer, som, ikke istand til at gjøre fordring paa at besidde behageligheder, tage deres tilflugt til fortjenester og dyder. Dette var en fremgangsmaade, som gavnede mig meer, end jeg havde haabet.

Disse erkjendtlige hovmesterinder paatoge sig min roes, og deres blinde iver for det, de kaldte deres arbeid, dreves til den grad, at hele det strenge partie ved det mindste ord, man tillod sig imod mig, skreg over spot og fornærmelse. Samme middel tjente ligeledes til, at forskaffe mig vore modens damers bifald, som, overbeviste om, at jeg ikke gjorde fordring paa at betræde samme bane som de, valgte mig til gjenstanden for deres roes, hvergang de vilde overbevise om, at de ikke taledes ilde om alle.

Imidlertid havde mit foregaaende forhold fört elskerne tilbage, og for at dele mig imellem dem og mine beskytterinder, der vare blevene mig utroe, viste jeg mig som en fölsom, men ikke let tilgjængelig, kone, hvis overdrevne fiintfölenhed tjente hende til et vaaben mod kjærligheden.

Nu begyndte jeg at udvikle paa den store skueplads de talenter, jeg havde forstaaet at komme i besiddelse af. Min förste bestræbelse gik ud paa, at erhverve mig tilnavnet: den uovervindelige. For at opnaae dette vare de mandfolk, som ikke behagede mig, altid de eneste, hvis hylding jeg syntes at modtage. Jeg brugte dem nyttigen, for at forskaffe mig æren af modstand, medens jeg uden frygt overlod mig til den foretrukne elsker. Men, min forstillede frygtsomhed tillod aldrig, at han fulgte mig i selskaber, og verdens öine havde saaledes altid været fæstede paa den ulykkelige tilbeder.

De veed, hvor hurtigt jeg fatter en beslutning, og aarsagen dertil er, fordi jeg har bemærket, at det næsten altid er de bestræbelser, som gaae forud, der forraade fruentimrenes hemmelighed. Hvorledes man end bærer

sig ad, saa er tonen för og efter det lykkelige öieblik aldrig den samme. Denne forskjel undgaaer ikke den opmærksomme iagttager, og jeg har fundet det mindre farligt, at vorde bedragen i mit valg, end at lade mig gjennemskues. Derved vinder jeg endnu at fjerne sandsynlighederne, der ere det eneste, hvorefter man kan dømme os.

Disse forsigtigheder, saavel som den, aldrig at skrive, og derved give nogen beviis ihænde paa min svaghed, kunde synes overdrevne, og have dog aldrig forekommet mig tilstrækkelige. Raadfört mig med mit hjertes inderste, har jeg der søgt at studere andres. Her har jeg seet, at der ikke gives nogen, der bevarer en hemmelighed, som det er ham om at gjøre, at den ikke vorder bekjendt: en sandhed, som de gamle synes at have kjendt bedre end vi, og hvorpaa Samson's historie maaskee ikke er andet end et sindrigt sindbilled. En ny Dalila, har jeg stedse, ligesom hun, brugt min magt, for at udlister vigtige hemmeligheder. O, hvor mange af vore nymodens Samson'ers hovedhaar holder jeg ikke under saxen! og disse har jeg ophört at frygte; de ere de eneste, som jeg har tilladt mig stundom at ydmyge. Sindigere mod de andre, har kunsten at bevæge dem til utroskab, for at undgaae, at jeg selv skulde synes flygtig, et forstilt venskab, en tilsyneladende fortrolighed, en, eller anden, ædelmodig fremgangsmaade, den smigrende tanke, enhver maa fatte, at have været min eneste tilbøder, erhvervet mig deres taushed. Endeligen har jeg forstaaet, naar disse midler have glippet, og idet jeg forudsaa mine brud, iforveien at undertrykke, ved at gjøre latterlig, eller ved bagtalelse,

den fortrolighed, disse mennesker muligen vare komne i besiddelse af.

Det, jeg her siger dem, seer de mig uophörligen udöve, og de tvivler om min forsigtighed? Nu vel, gjenkald dem den tid, da de skjænkede mig deres förste opmærksomhed; aldrig har en hylding smigret mig meer; jeg attraaede dem, förend jeg havde seet dem. Förfört ved deres tvetydige berömthed, syntes det mig, at de fattedes mig til min ære; jeg brændte efter, at prøve en dyst med dem. Det er den eneste af mine tilböieligheder, som for et öieblik har faaet herredömmet over mig. Havde de imidlertid villet styrte mig i ulykke, hvilke midler havde de vel fundet dertil? intetsigende samtaler, hvoraf intet vidre spor var tilbage, som selv deres rygter havde hjulpet til at gjøre mistænkelige, og en række af begivenheder uden sandsynlighed, hvis sande fortælling vilde have havt udseende af en slet sammensat roman. Vel har jeg i sandhed sidenefter gjort dem deelagtig i alle mine hemmeligheder; men de veed, hvilken fælleds fordeel der forener os, og om det er mig af os to, man bör beskyldes for uforsigtighed.*

Siden jeg er i begreb med, at gjøre dem regnskab, skal det ogsaa skee med nöiagtighed. Af hvad de nu har erfaret, hörer jeg dem sige, at jeg i det mindste er i min kammerjomfrues magt; vistnok, saafremt hun ikke besidder hemmeligheden af mine tanker, kjender hun dog enhver af mine handlinger. Da de engang for

* Man vil i det fölgende om just ikke erfare Herr v. Valmont's hemmelighed, saa dog af hvad slags den omtrent er; og læseren vil indsee, at man nu ikke har kunnet give nogen nærmere oplysning angaaende denne gjenstand.

længst siden taledes til mig desangaaende, svarede jeg dem kun, at jeg var sikker paa hende, og beviset paa, at dette svar var tilstrækkeligt for at berolige dem, er, at de siden, for deres egen regning, har betroet hende temmeligen farlige hemmeligheder. Men nu, da Prevan er dem i veien, og sætter dem fluer i hovedet, formoder jeg nok, at de ikke længer troer mig paa mit ord. Jeg maa altsaa tilfredsstille dem.

For det første er denne pige min diesöster, og dette baand, som ikke forekommer os noget, er ikke uden magt hos folk af denne stand; dernæst er jeg i besiddelse af hendes hemmelighed, da hun, et offer for en ubegrændset kjærlighed, havde været ulykkelig, saafremt jeg ikke havde reddet hende. Hendes forældre, opblæste af æresfølelse, vilde intet mindre end lade hende fængsles. De henvendte sig til mig. Med eet blik saae jeg, hvor nyttig deres vrede kunde vorde mig. Jeg bifaldt den, og udbad mig arrestbefalingen, som jeg erholdt. Derpaa, idet jeg greb naadige forholdsregler, hvortil jeg ligeledes overtalede hendes forældre, og benyttende mig af mit nöie bekjendskab til den gamle minister, lod jeg dem alle samtykke i, at overlade mig besiddelsen af denne arrestbefaling, samt være raadig over, enten at see den opfyldt, eller hende fritaget for samme, alt som jeg fandt, at denne piges fremtidige opførsel fortjente det. Hun veed altsaa, at hendes skjæbne er imellem mine hænder, og i tilfælde, som jeg troer det umuligt, at disse mægtige midler ikke skulde afholde hende, er det da ikke indlysende, at naar hendes forhold kom for dagen og hendes straf blev vitterlig, man da heller ikke vilde fæste nogen liid til hendes fortællinger?

Til disse forsigtighedsregler, hvilke jeg betragter som et grundlag, komme endnu tusinde andre, enten stedlige, eller tilfældige, som eftertanke og vane i nöds-tilfælde give ihænde, og hvis omstændelige beskrivelse vilde falde i det smaalige, men hvis udövelse er vigtig. Vil de lære, at kjende dem, maa de give dem den umag, at samle dem af mit hele fuldstændige forhold.

Men, at paastaae, at jeg skulde have anvendt saa megen omsorg, uden at höste frugter deraf, at jeg, efter at have ved mine byrdefulde bestræbelser hævet mig saa höit over andre fruentimre, skulde samtykke i at krybe, ligesom de, imellem uforsigtighed og frygt-somhed, istedet for at gaac med sikkerhed, at jeg overalt skulde frygte et menneske i den grad, at jeg kun skulde söge min frelse i flugten, nei, Baron, aldrig! Man maa seire, eller döe. Hvad Prevan angaaer, da vil jeg have ham, og jeg faaer ham; han vilde gjerne sige det, men skal ikke kunne det; med faa ord, saaledes skal vor kjærligheds-historie være. Lev vel.

den 20de september.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

MIN Gud, hvilken sorg deres brev har foraarsaget mig! Vel havde jeg havt nödig, at være saa utaalmodig efter at erholde det! Jeg havde haabet at finde tröst deri, og i dets sted er jeg nu meer bedrövet end forhen. Jeg græd meget, da jeg læste det; men det er ikke det, jeg bebrejder dem, thi jeg har för grædt for

deres skyld, uden at det har gjort mig ondt. Men denne gang er det anderledes.

Hvad vil de sige med, at deres kjærlighed vorder dem en kval, at de ikke meer kan leve saaledes, eller længer udholde deres tilstand? Vil de ophøre at elske mig, fordi vi ikke have det saa behageligt som forhen? Mig synes, at jeg ikke er lykkeligere end de, men vel det modsatte, og desuagtet elsker jeg dem dog saa meget desto høiere.

Saafermt Herr v. Valmont ikke har tilskrevet dem, da er det ikke min skyld; jeg har ikke kunnet bede ham derom, da jeg ikke har været ene med ham, og vi ere blevne enige om, aldrig at tale sammen, naar nogen er tilstede; og det er atter kun for deres skyld, for at han desto snarere skal kunne udrette det, de ønsker. Jeg mener ikke, at jeg jo ikke ligeledes skulde ønske det, det haaber jeg de er meget overbeviist om; men, hvorledes vil de, at jeg skal bære mig ad. Saafermt de troer det er saa let, saa opgiv mig blot et middel, vidre forlanger jeg ikke.

Troer de, at det er mig behageligt, hver dag at faae skjænd af Moder, hun, som forhen aldrig sagde mig et ondt ord? nei langtfra. Men, nu er det værre, end da jeg var i klosteret. Dog trøstede jeg mig ved den tanke, at det var for deres skyld; der har endog været öieblikke, i hvilke jeg ret glædede mig derover; men, naar jeg seer, at de ogsaa er vred, og det uden at det paa nogen maade er min skyld, vorder jeg meer bedrøvet end over alt, hvad der endnu hidtil er hændtes mig.

Hvor mange vanskeligheder det er underkastet, at modtage deres breve, og saafremt Herr v. Valmont

ikke var saa artig og behændig som han er, vidste jeg aldeles ikke, hvorledes jeg skulde bære mig ad dermed; og at tilskrive dem, har endnu større vanskelighed. Hele morgentiden tør jeg ikke vove derpaa, fordi Moders værelser ere tæt ved mit, og hun hvert öieblik kommer ind til mig. Om eftermiddagen kan det undertiden skee, under paaskud at synge, eller spille paa harpe, og da maa jeg afbryde ved hver linie, for at man skal höre mig. Til lykke falder min kammerjomfrue undertiden i sövn om aftenen, og da siger jeg til hende, at jeg nok skal gaae tilsengs uden hendes hjælp, for at hun skal gaae, og lade mig beholde lyset. Og da maa jeg sætte mig under sengeomhænget, for at man ikke skal see nogen lysning, samt lytte efter den mindste larm, for at kunne skjule alt i sengen, saafremt nogen skulde komme. Jeg önskede de var her, for at see det! De vilde snart övertyde dem om, at man maa elske, for at kunne gjøre sligt. Endeligen er det en sandhed, at jeg gjør alt, hvad jeg kan, og at jeg önskede, jeg kunde gjøre mere.

Visseligen undslaaer jeg mig ikke for at sige, at jeg elsker dem og at jeg stedse vil elske dem; aldrig har jeg sagt det af oprigtigere hjerte, og de er vred! De havde dog tillidsfuldt forsikret mig, förend jeg sagde dem det, at det var tilstrækkeligt, for at gjøre dem lykkelig; de kan ikke negte det, det staaer i deres breve. Skjönt jeg ikke er i besiddelse af dem, erindrer jeg dem dog ligesaa godt, som da jeg hver dag læste dem. Og nu, da vi ere adskilte, tænker de ikke meer saaledes! Men, denne adskillelse vil dog maaskee ikke vare evigt! Min Gud, hvor jeg er ulykkelig! og det er sandeligen dem, som er skyld deri!.....

Det er sandt, angaaende deres breve! jeg haaber dog, at de har gjemt dem, som Moder har frtaget mig og sendt dem? der maa vel komme en tid, da jeg ikke vil være saa bunden som nu, og de kan da give mig dem alle tilbage. Hvor jeg vil være lykkelig, naar jeg altid kan beholde dem, uden at det behöves at nogen skal see dem! Nu overleverer jeg Herr v. Valmont dem, fordi jeg ellers vovede altfor meget derved; desuagtet giver jeg ham intet, uden at det gjør mig meget ondt.

Lev vel, min bedste ven. Jeg elsker dem af mit hele hjerte, og vil elske dem saa længe jeg lever. Jeg haaber, at de nu ikke længer er vred, og var jeg vis derpaa, vilde jeg selv heller ikke længer være det. Tilskriv mig saa snart som muligt, thi jeg föler, at jeg indtil da stedse vil være sorgmodig.

Slottet.... den 21de september.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

PAA det indstændigste beder jeg dem, min Frue, igjen at turde vedblive den meddelelse, som saa ulykkeligen afbrödes, paadet at jeg fuldstændigen kan bevise dem, hvor forskjællig jeg er fra den vederstyggelige skildring, af hvilken man har meddeelt dem et udkast af mig; at jeg, fremfor alt, endnu maatte kunne nyde den uvurdeerlige tillid, de begyndte at bevidne mig! Hvilken ynde veed de ikke at tillægge dyden! hvor meget forskjönner de den ikke, og hvor höiligen bringer de en ikke til at elske alle ædle fölelser! O, deri ligger deres forførelse; det er

den stærkeste, det er den eneste, som paa eengang baade er mægtig og agtværdig.

Unægteligen er det tilstrækkeligt at see dem, for at ønske at behage dem, at høre dem tale i selskab, for at dette ønske skal foröges. Men, den der har den lykke nöiere at kjende dem, som undertiden kan læse i deres sjæl, henrives snart af en ædlere begeistring, og gjen-nemtrængt af ærbødighed som af kjærlighed, tilbeder han i dem billedet paa alle dyder. Meer istand til maaskee, end nogen anden, at elske og følge disse, men forledet til nogle vildfarelser, som havde fjernet mig fra dem, er det dem, som atter har fört mig tilbage til disse ophöiede egenskaber, som paany har ladet mig föle deres hele værd: vil de tillægge mig denne nye kjærlighed som en forbrydelse? Hvilket ondt skulde man kunne frygte af en saa luttret fölelse, og hvilken henrökkelse maa det ikke være at nyde den?

Min kjærlighed forskrækker dem, de finder den heftig, töilelös? dæmp den da ved en blidere elskov, undslaae dem ikke for det herredömmе, jeg tilbyder dem, hvis magt jeg sværger aldrig at unddrage mig, og som jeg vover at troe, ikke ganske vilde være tabt for dyden. Hvilken opofrelse skulde synes mig besværlig, var jeg blot vis paa, at værdien af samme vilde vorde gjemt i deres hjerte? Skulde der vel gives et menneske, der var ulykkeligt nok til, ikke at forstaae at nyde de savn, det derved paalagde sig, der ikke skulde foretrække et ord, et blik, fremfor alle de nydelser, det muligen kunde tilvende, eller tilliste, sig! og de har troet, at jeg skulde være et sligt menneske! og de har frygtet mig! Ak, hvorfor afhænger deres lykke ikke af mig! hvor jeg

skulde hevne mig paa dem, ved at gjøre dem lykkelig! Men, det golde venskab frembringer ikke dette milde herredömmе; dette kan ene skyldes kjærligheden.

Dette ord skrækker dem! og hvorfor? en ömmere hengivenhed, en nöiere forening, kun een tanke, den samme lykke og de samme smerter, hvad er der da i alt dette, som er deres sjæl fremmedt? Saaledes er desuagtet kjærligheden, saaledes er i det mindste den, de indgyder, og som jeg föler! den er det overalt, som, idet den gör beregninger uden egennytte, forstaaer at vurdere handlingerne efter fortjeneste og ikke efter nogen fordeel, som er de fölsomme sjæles uudtömmelige skat, idet alt, som skeer ved den, vorder uskatteerligt.

Hvad have disse sandheder, der ere saa lette at indsee og saa henrökkende at föolge, vel ved sig, der kunde være afskrækkende? Hvilken frygt skulde endvidre et medfölenende menneske vel kunne indgyde dem, hvem kjærligheden ikke tillader nogen anden lykke end deres? Det er for nutiden mit eneste önske, og for at see det opfyldt, skal jeg opofre alt, undtagen den fölelse, der indgyder det. Samtyk blot i at dele denne fölelse, og de vil kunne lede den efter behag. Men, lader os ikke længer taale, at den adskiller os, naar den burde forene os. Saafremt det venskab, de har tilbudt mig, ikke er et tomt ord, saafremt det, som de yttrede for mig igaar, er den skjønneste fölelse, deres sjæl kjender, lad det da være dette, som fastsætter betingelser imellem os, jeg skal ikke undslaae mig derfor; men, som kjærlighedens dommer, bör den ogsaa samtykke i at höre den; thi, ikke at ville dette, vilde være en uretfærdighed, og venskabet er aldrig uretfærdigt.

En anden samtale kan ikke medføre større uleilighed end den første; tilfældet kan endnu skaffe leilighed dertil; selv kunde de ogsaa bestemme öieblikket. Jeg vil troe, at jeg har uret; skulde de derfor ikke snarere önske, at bringe mig tilbage, end at bekjæmpe mig, og kan de tvivle om min föielighed? Saafremt denne tredie ukaldede ikke var kommen og havde forstyrret os, maaskee havde vi nu allerede været enige; hvo kan beregne, hvor vidt deres magt strækker sig!

Tör jeg sige dem det; denne uovervindelige overmagt, jeg maa underkaste mig, uden at turde beregne den, denne uimodstaaelige fortryllelse, der gör dem til uindskrænket beherskerinde saavel over mine tanker som over mine handlinger, hændes det mig stundom at ængstes for. Ak! denne samtale, jeg udbeder mig af dem, er det maaskee til mig at frygte for! maaskee at jeg efter samme, bunden ved mine lövter, vilde see mig udsat for at fortæres af en kjærlighed, jeg föler ikke vilde kunne udslukkes, uden at turde vove paa, at anraabe dem om hjælp. Af naade, min Frue, misbrug ikke deres herredømme! dog, skulde de föle dem lykkeligere derved, skulde det synes dem, at jeg blev dem værdigere, hvilke smerter vilde da ikke lindres ved disse tröstende tanker? Ja, jeg föler det, at tale paany med dem, vil være at give dem endnu stærkere vaaben imod mig ihænde, og jeg vil derved kun endnu fuldkomnere vende underkastet deres villie. Det er lettere, at forsvare sig imod deres breve; det er vel endnu deres egne ord, men de selv er ikke tilstede, for at give dem deres fulde vegt. Fornöielsen at höre dem, lader mig imidlertid trodse faren; i det mindste vil jeg have den lykke, at

have gjort alt for dem, selv om det skulde være til min skade, og mine opofrelser ville vorde en hylding; kun altfor lykkelig, at kunne bevise dem, ligesom jeg föler det paa utallige maader, at, uden endog at undtage mig selv, de er og vil altid være den, der er mit hjerte dyrebarest.

Slottet.... den 23de september.

BARON V. VALMONT TIL CECILIE VOLANGES.

DE har seet, hvor mange vanskeligheder vi igaar mödte. Hele dagen var jeg ikke istand til at overlevere dem brevet, jeg havde til dem; jeg veed ikke, om jeg vil finde det mindre vanskeligt idag. Jeg frygter for, at blotte dem, naar jeg anvender mere utidig iver end behændighed, og jeg vilde aldrig kunne tilgive mig en uforsigtighed, der vilde vorde dem saa höist skadelig og anledige min vens fortvivlelse, idet jeg evigt gjorde dem begge ulykkelige. Da jeg imidlertid kjender kjærlighedens utaalmodighed, föler jeg, hvor piinligt det i deres stilling maa være, at være udsat for opsættelse af den eneste tröst, der i dette öieblik kan vorde dem til deel. Ved at eftertænke midlerne til at fjerne vanskelighederne, har jeg fundet eet, hvis udförelse vil være let, saafremt de vil anvende nogen umag derved.

Jeg troer at have bemærket, at nøglen til deres værelse, som vender ud til gangen, altid ligger paa deres moders camin. Ved denne nøgel vorder alting let, det vil de selv kunne indsee; men, i mangel af denne, skal

jeg forskaffe dem en lignende, som vil erstatte den. For at dette skal kunne skee, vil det være mig tilstrækkeligt, at have samme blot en time, eller to, til min raadighed. De maa letteligen kunne finde leilighed til at borttage den, og for at man ikke skal savne den, vedlægger jeg herved en, der tilhører mig, og som er den tilstrækkeligen liig, for at man ikke skal opdage noget, med mindre man prøvede den, hvilket sikkert ikke skeer. De maa blot have den uleilighed, at binde et gammelt blaåt baand ved den, som det, der er ved deres.

De maa söge, at faae denne nögel imorgen, eller overmorgen, ved frokosttiden, fordi det da vil være dem lettest, at kunne give mig den, og for at den igjen kan vorde lagt paa sit sted inden aften, paa hvilken tid deres moder ellers letteligen kunde vorde opmærksom derpaa. Naar vi om middagen gaae tilbords, kunde jeg give dem den tilbage, saafremt vi begge passe öieblikket.

De veed, at naar man gaaer fra salen ind i spisestuen, er Fru v. Rosemonde altid den sidste. Jeg skal da byde hende min arm. De behöver kun, at forlade deres syramme lidt sildigt, eller ogsaa at lade noget falde, for at de derved kan blive tilbage; de kan da meget vel tage nöglen, som jeg skal modtage i haanden paa min ryg. Strax efter at de har taget den, maa de endeligen ikke forsömme, at gaae tæt hen til min gamle tante, og kjærtegne hende. Skulde de hændelsesviis tabe nöglen, viis da blot ingen forlæggenhed derover; jeg skal lade, som om det var mig, og indestaaer for alt.

Den ringe tiltro, deres moder bevidner dem, samt hendes haarde fremgangsmaade imod dem, berettigge iövrigt til denne lille list. Den er overalt det eneste middel

for dem til, fremdeles at modtage Dancenys breve og at lade ham tilkomme deres; ethvert andet er i sandhed altfor farligt, og kunde gjøre dem begge ulykkelige, uden at nogen hjælp var mulig; mit forsigtige venskab vilde desuden gjøre sig bebreidelse over, længer at gjøre brug deraf.

Engang i besiddelse af nøglen ville der endnu være nogle forsigtighedsregler for os at iagttage med hensyn til larmen, døren, eller laasen, kunde gjøre; men, de ere meget lette at udføres. Under det samme skab, hvorunder jeg lagde papiret til dem, vil de finde olie og en fjeder. Nogle gange gaaer de blot op paa deres værelse paa tider, naar de veed dem ene, for at smøre saavel laasen som hængslerne. Det eneste, de maa være opmærksom paa, er, at vogte dem for pletter, som vilde tale imod dem. De maatte helst foretage dette sildigt om aftenen, fordi, naar det skeer med den nødvendige forsigtighed, intet spor vil være at see deraf den følgende dag.

Skulde man desuagtet bemærke det, da siig kun dristigt, at det er boneren paa slottet, som har gjort det. De maa da i saa tilfælde angive tiden, samt hvad han har sagt dem, som for exempel, at han bruger denne forsigtighed mod rust ved alle de laase, som ikke oplukkes hyppigt; thi de vil indsee, at det ikke er sandsynligt, at de havde været vidne til dette foretagende, uden at spørge om grunden dertil. Det er disse smaaomstændigheder, som fremkalde sandsynligheden, og denne gjør lögnen uskadelig, da den betager önsket at undersøge den.

Efter at de har læst dette brev, beder jeg dem, at læse det paany, ja selv at indprente dem det; for det første fordi man nöiagtigt maa vide det, man rigtigt vil foretage sig, og dernæst for at overbevise dem om, at jeg ikke har glemt noget. Kun lidet vant til, at benytte mig af krogveie til min fordeel, er jeg heller ikke meget övet deri; dog intet mindre end mit oprigtige venskab for Danceny og den deeltagelse, de selv indgyder, vare nödvendige, for at formaae mig til disse midler, i hvor uskyldige de end ere. Jeg hader alt, hvad der har udseende af bedrageri; det er nu engang min charakteer; men, deres ulykke har rört mig i den grad, at jeg skal vove alt, for at lindre den.

De vil letteligen kunne indsee at naar denne vei til meddelelse först engang er aaben imellem os, vil det ogsaa være mig lettere, at forskafe dem den sammenkomst med Danceny, som han önsker. Underret ham imidlertid endnu ikke om alt dette, de vilde derved kun föröge hans utaalmodighed, og det meest passende öieblik, at tilfredsstille den, er just endnu ikke kommet. Jeg troer, at de snarere burde berolige end opildne ham, og henholder mig i den henseende ganske til deres fine fölelse. Lev vel, min skjönne lærling, thi dette er de. Elsk en smule deres lærer, og viis dem fremfor alt lærvillig; de skal ikke befinde dem ilde derved. Jeg er betænkt paa deres lykke, og vær overbeviist om, at jeg deri ogsaa vil finde min.

den 24de september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

ENDELIGEN vil de kunne være rolig, og fremfor alt maa de lade mig vederfares retfærdighed. Hör, og bland mig ikke længer med andre fruentimre. Mit foretagende med Prevan er bragt til ende, *til ende!* forstaaer de vel, hvad det vil sige? Nu vil de kunne dömmes om han, eller jeg, har aarsag til at rose sig. Fortællingen vil ikke være saa morsom, som begivenheden selv var det; heller ikke vilde det være billigt, at de, medens de ikke gjorde andet end talede rigtigt, eller urigtigt, om sagen, höstede ligesaa megen fornöielse deraf som jeg, der anvendte min tid og min flid derpaa.

Skulde de imidlertid have noget stort foretagende isinde, skulde de ville vove noget, hvorved de var i frygt for denne farlige medbeiler, da kom nu kun tilbage. Han lader dem, i det mindste i nogen tid, marken fri; maaskee reiser han sig endog aldrig efter det stöd, jeg har bibragt ham.

Hvor de er lykkelig, at have mig til veninde! jeg er en velgjörende fee for dem. De smægter langt fra skjönheden, de har opmærksomhed for: jeg siger et ord, og de befinder dem hos hende. De vil hevne dem paa en kone, som taler til deres skade: jeg angiver dem maaden, paa hvilken de bör angribe hende, og giver dem ligeledes leilighed til udförelsen. For endeligen at fjerne fra kamppladsen en frygtelig medkjæmper, er det atter mig, de anraaber, og jeg bönhörer dem. Saafremt de i sandhed ikke tilbringer deres liv med at takke

mig, da er det, fordi de er utaknemmelig. Jeg vender tilbage til min begivenhed, og skal begynde forfra.

Stævnemödet, givet med saa höi röst ved udgangen af operaen, blev hört, som jeg haabede det. Prevan indfandt sig; og da Marschalinden forbindtliggen sagde ham, at hun lykönskede sig til, at see ham to gange efter hinanden i sine aftenselskaber, undlod han ikke at svare, at siden sidste tirsdags aften havde han maattet frasige sig tusinde bestemmelser, for derved at have denne aften til raadighed. *At lægge mærke til af den, som forstod det.* Da jeg imidlertid dog med större vished vilde vide, om jeg var, eller ikke var, den virkelige gjenstand for denne smigrende iver, saa vilde jeg tvinge den nye sukkende til, at vælge imellem mig og hans herskende smag. Jeg erklærede, at jeg ikke vilde spille, og virkeligen fandt han ligeledes paa sin side tusinde paaskud til, heller ikke at spille; og min første triumph var over lansquenet-partiet.

Til samtale valgte jeg biskoppen af....., isærdeleshed paa grund af hans forbindelse med dagens helt, hvem jeg vilde give al mulig leilighed til, at nærme sig mig. Det var mig desuden kjært, at have et agtværdigt vidne, som i nödstilfælde kunde give forklaring over min adfærd og mine ord. Dette foretagende lykkedes.

Efter den første intetsigende og brugs-tale, anslog Prevan, som snart gjorde sig til herre over samtalen, efterhaanden forskjellige strenge, for at prøve den, som behagede mig. Paa den fölsomme indlod jeg mig ikke, da jeg ikke satte nogen liid til den, og ved mit alvor lagde jeg baand paa hans munterhed, som for en begyndelse syntes mig for letsindig; han ledte derpaa talen

hen paa det fiintfølende venskab, og under dette lov-
mæssige banner var det, at vore gjensidige angreb
begyndte.

Da man skulde spise, gik biskoppen ikke ned med;
Prevan bød mig altsaa sin arm, og befandt sig natur-
ligviis ved bordet ved siden af mig. Jeg maa være billig,
han underholdt megen færdigen vor særegne samtale,
medens han syntes kun at deeltage i den almindelige,
som han gav sig udseende af, at yde al opmærksomhed.
Ved deserten taledes man om et nyt stykke, som den
følgende mandag skulde gives i theatre français. Jeg
beklagede, at jeg ikke havde min loge; han tilbød
mig sin, som jeg først afslog, ifølge skik og brug; hvortil
han temmeligen lunefuldt svarede, at han vistnok ikke
vilde gjøre opofrelsen af sin loge til nogen, han ikke
kjendte, men lod mig blot vide, at den var til Fru
Marschalindens raadighed. Hun deeltog i spøgen, og jeg
modtog tilbudet.

Da vi atter vare komne op i salen, udbad han sig,
som de kan tænke dem, en plads i denne loge, og da
Marschalinden, der behandlede ham med megen godhed,
lovede ham den, *dersom han var artig*, tog han deraf
anledning til, at føre en af disse samtaler af dobbelt
mening, for hvilke de har roest mig hans talent. Da
han derpaa lagde sig paa knæ, som et lydigt barn, som
han udtrykte sig, for at udbede sig hendes raad og an-
raabe hendes forstand, sagde han mange smigrende og
temmeligen ömme ting, som det var mig let at anvende
paa mig. Saasom adskillige af selskabet ikke paany satte
sig til at spille efter aftenbordet, blev samtalen meer
almindelig og mindre tiltrækkende; men, vore öine

talede meget. Jeg siger vore öine, jeg burde sige hans, thi mine udtrykte kun eet sprog, nemlig forundringens. Han maatte naturligviis tænke, at jeg forundrede mig og beskæftigede mig overordenligen med den forbausende virkning, han gjorde paa mig. Jeg troer, at jeg forlod ham meget tilfreds, og var selv ikke mindre fornöiet.

Næste mandag var jeg i theatre français. Deres videnskabelige nysgjerrighed uagtet kan jeg intet sige dem om skuespillet, uden at det faldt igjennem, om Prevanderimod, at han har et fortrinligt talent til at sige artigheder; det er alt, hvad jeg erfarede der. Kun med bekymring saae jeg denne aften til ende, som i sandhed fornöiede mig meget; og, for at forlænge den, indbød jeg Marschalinden at spise til aften hos mig, hvilket tillige forsynede mig med et paaskud, for at foreslaae den elskværdige smigrer det samme, som kun udbad sig nogle faa öieblikke, for at undskylde sig hos Grevinderne v. L....*. Dette navn gjengav mig min hele vrede; jeg indsaae tydeligt, at han paany vilde begynde sine hemmelige meddelelser, gjenkaldte mig deres kloge raad, og gjorde mig selv det löfte..... at vedblive eventyret, vis paa, at helbrede ham for denne farlige uforsigtighed.

Som fremmed i mit aftenselskab, der den aften kun var lidet talrig, skyldte han mig de sædvanlige opmærksomheder; ogsaa böd han mig sin arm, da vi gik tilbords. Jeg var saa onskabsfuld, da jeg modtog den, at lægge i min en let gysen, og under gangen at slaae öinene ned og at have et höit aandedræt. Jeg syntes at forudföle

* See brevet pag. 190.

mit nederlag og at frygte min overvinder. Han bemærkede det fortræffeligt, ogsaa forandrede forræderen öieblikligen tone og adfærd. Han var galant, nu blev han öm; hans sprog var vel endnu det samme, dertil tvang omstændighederne ham; men, hans blik, der var bleven mindre levende, var meer kjærtegnende, hans stemmes tonefald kjælnere, og hans smil ikke længer den fine levemaades men tilfredshedens. Idet endeligen vittighedens ild udslukkedes lidt efter lidt, gjorde forstanden tillige plads for ömme fölelser. Jeg spørger dem, hvad havde de kunnet gjøre mere?

Paa min side henfaldt jeg i tanker, i den grad, at man var nödt til at lægge mærke dertil; og da man gjorde mig bebreidelser derover, var jeg saa listig, at forsvare mig slet, og at kaste paa Prevan et hurtigt, men frygtsomt og forvirret blik, der var skikket til at lade ham troe, at hele min frygt gik ud paa, at han ikke skulde gjætte aarsagen til min aandsfraværelse.

Efter bordet benyttede jeg den tid, i hvilken den gode Marschalinde fortalte en af sine historier, som hun altid fortæller, for at sætte mig paa min ottoman i denne sindshvile, som altid er en følge af behagelige drømmerier. Det var mig ikke ubehageligt, at Prevan saae mig saaledes, og han bærede mig i sandhed med en særdeles opmærksomhed. De kan vel tænke dem, at jeg ikke vovede, at oplöfte öinene paa min overvinder; men idet jeg paa en ydmygere maade henvendte mit blik paa ham, underrettede det mig snart om, at jeg frembragte den virkning jeg önskede. Endnu maatte jeg lade ham troe, at jeg deledede denne fölelse, hvorfor jeg, da Marschalinden anmeldte, at hun tog hjem, udbrød med en

öm og kjælen stemme: O, Gud! jeg befandt mig saa vel her! Ikke desto mindre reiste jeg mig; men, förend jeg skiltes fra hende, spurgte jeg hende om hendes bestemmelser, for at have et paaskud til, at sige mine, og lade vide, at jeg den fölgende overmorgen blev hjemme. Derpaa toge alle bort.

Nu satte jeg mig til at eftertænke. Jeg tvivlede ikke paa, at Prevan benyttede sig af det slags stævnemöde, jeg nyligen havde givet ham, at han vilde komme tidligt nok, for at finde mig ene, og at angrebet vilde vorde levende; men, jeg var ogsaa vis paa, at han, ifölge mit rygte, ikke vilde behandle mig med den letfærdighed, som, i hvor lidet man end kjender til skik og brug, man kun gör brug af hos fruentimre, der söge eventyr, eller hos saadanne, som ere uden al erfaring, og jeg ansaae min seir som vis, saafremt han blot udtalede ordet kjærlighed, saafremt han overalt gjorde fordring paa, at erholde den af mig.

Hvor det dog er bekvæmt, at have at bestille med *jerfolk af grundsætninger!* stundom bringer en klodrian af kjærlighedsjæger en ud af fatning ved sin frygtsomhed, eller sætter en i forlægenhed ved sin langvarige ömhed; det er en feber, der, ligesom den anden, har sin kulde og sin varme, og som undertiden er forskjellig i sine kjendetegn. Men, eders regelmæssige gang gjættes saa lettelingen.

Ankomsten, adfærden, tonen, sproget, alt vidste jeg allerede dagen iforveien.

Jeg gjengiver dem altsaa ikke vor samtale, som de lettelingen gör dem begreb om. Bemærk kun, at i mit forstillede forsvar hjalp jeg ham saa meget, det stod i min

magt: forlægenhed, for at give ham tid til at tale, slette grunde, for at kunne modsiges, frygt og mistillid, for at fremkalde høitidelige forsikringer; dernæst hans evige gjentagelse af: *kun eet ord forlanger jeg af dem*; saa tausheden paa min side, som syntes kun at lade ham vente, for at lade hans önsker vorde meer brændende; imellem alt dette en haand hundrede gange tagen, som altid droges tilbage, men aldrig negtedes paany. Saaledes vilde man kunne tilbringe en heel dag; vi tilbragte paa denne maade en kjedsomlig time; maaskee havde vi siddet saaledes endnu, havde vi ikke hört en kareth kjöre ind i gaarden. Denne ulykkelige forstyrrelse gjorde naturligviis hans bönnen meer levende, og jeg, som saae öieblikket kommet, hvor jeg fandt mig beskyttet mod enhver overraskelse, udtalede, efterat have forheredet mig ved et dybt suk, det kostbare ord. Man begyndte at melde, og snart derpaa befandt sig et talrigt selskab hos mig.

Prevan udbad sig, at maatte komme igjen den følgende morgen, hvori jeg samtykkede; men, omhyggelig for mit forsvar, befalede jeg min kammerjomfrue, at forblive hele tiden af dette besög i mit soveværelse, hvorfra de veed man seer alt, hvad der foregaaer i mit paaklædningsværelse, hvor jeg modtog ham. Frie i vor samtale bleve vi, da vi havde samme önske, snart enige; men, den ubeleilige tilskuerinde maatte fjernes; det var det, jeg ventede.

Efter behag gjorde jeg ham nu en skildring af mit huuslige liv, og overtalede ham letteligen til at troe, at vi aldrig vilde finde noget frit öieblik, og at vi maatte ansee det for et mirakel, at vi igaar havde nydt et öie-

bliks frihed, som dog havde været farligt nok til at blotte mig, fordi man hvert öieblik kunde komme ind i værelset. Jeg undlod ikke at tilföie, at alt dette saaledes var i brug, fordi det hidtil aldrig havde været mig i veien, og paastod tillige, at det var umuligt, at foretage nogen forandring deri, uden at fremkalde mistanke hos mine folk. Han prøvede paa, at synes sørgmodig, at vorde i ondt lune, og sagde mig, at jeg kun fölede liden kjærlighed; og de kan tænke dem, hvor alt dette rørte mig. Men, saasom jeg nu vilde give naadestödet, kaldte jeg taarerne til hjælp. Det var nöiagtigen *Zaire: de græder!* Det herredömmе, han troede at have over mig, og haabet, han derved saae imöde, efter behag at kunne gjöre mig ulykkelig, holdt ham skadeslöse for Orosman's kjærlighed.

Da dette theater-optrin var forbi, skrede vi atter til overeenskomsten. I mangel af dagen, toge vi vor tilflugt til natten; men, min schweitzer var en uoverstigelig hindring, og jeg tillod ikke, at man sögte at bestikke ham. Han foreslog mig den lille dör til min have; men, jeg havde forudseet det, og satte strax en hund der, som, rolig og taus om dagen, var en sand djævel om natten. Letheden, med hvilken jeg anförte alle disse smaaomstændigheder, var vel skikket til, at gjöre ham dristig, hvorfor han ogsaa foreslog mig det allerlatterligste middel, og netop dette samtykkede jeg i.

For det förste var hans tjener paalidelig som han selv. Heri sagde han ingen usandhed, den ene var det ligesaa lidt som den anden. Saasom jeg skulde have stort aftenselskab hos mig, skulde han ligeledes komme, og derpaa passe öieblikket, for ene at tage bort. Den

listige fortrolige skulde fremkalde vognen, aabne døren, men Prevan, istedetfor at stige ind, skulde bortliste sig ubemærket. Hans kudsk kunde paa ingen maade blive noget vaer; og saaledes tagen bort for hele selskabet, men desuagtet forbleven i huset, kom det kun an paa at erfare, om han ogsaa kunde komme ind i mine værelser. Jeg tilstaaer, at min forlægenhed iförstningen bestod i, at finde mod denne plan tilstrækkeligen slette grunde, for at han kunde faae leilighed til, at modsige dem; han svarede derpaa med exemplar. At höre ham, da var intet almindeligere end dette middel; han selv havde ofte betjent sig deraf; det var endog det, han hyppigst gjorde brug af, som det mindst farlige.

Bragt til eftergivenhed ved disse uforkastelige kjendsgjæringer, tilstod jeg med undseelighed, at der rigtignok gik en hemmelig trappe op næsten til min boudoir, at jeg kunde lade nøglen sidde i døren til samme, og at det var muligt, han der kunde indelukke sig, og uden megen fare vente, indtil min kammerjomfrue havde forladt mig. For dernæst at tillægge fortrydelsen over mit samtykke større sandsynlighed, tilbagekaldte jeg det et öieblik derefter, og gav omsider kun efter, paa vilkaar af den strengeste tilbageholdenhed og artighed ak, hvilken artighed! Endeligen vilde jeg vise ham min kjærlighed, men ikke tilfredsstille hans.

Hans bortgang, hvilket jeg glemte at sige dem, skulde skee igjennem den lille havedör; han behövede kun at vente dagbrækningen, saa vilde Cerberus'en ikke sige det ringeste. Ingen sjæl gaaer den vei paa den tid, ligesom ogsaa alle folkene da vilde ligge i den dybeste sövn. Skulde de undre dem over dette væv af

dumheder, da er det, fordi de glemmer vor gjensidige stilling. Behövede vi vel at gjøre det bedre? Han forlangte intet mere, end at man skulde vide alt, og jeg var derimod meget vis paa, at man intet skulde faae at vide. Dagen fastsattes til den følgende overmorgen.

Læg mærke til, at denne sag nu er fuldkomment aftalt, og at ingen endnu har seet Prevan i mit selskab, saa at sige. Jeg træffer ham i aftenselskab hos en af mine veninder, han tilbyder hende sin loge til et nyt stykke, og jeg modtager en plads deri. Jeg tilbyder denne dame i skuespilhuset at spise til aften hos mig lige for Prevan's öine, og kan næsten ikke undgaae, at bede ham følge med. Han modtager indbydelsen, og aflægger to dage efter, ifølge skik og brug, et besög hos mig. Rigtignok kommer han igjen morgenen derpaa; men, uden at tale om, at morgenbesögene ikke gjælde for noget, saa kommer det kun an paa mig, at tillægge denne omstændighed en höi grad af ubetydelighed; og for verden sætter jeg ham i classe med folk, der kun staae i liden forbindelse med mig, ved at sende ham en skriftlig indbydelse til et ceremonielt aftenselskab, og jeg kan vistnok sige som Annette: *Og see, det er alt.*

Da den skrækkelige dag kom, paa hvilken jeg skulde skilles ved min dyd og mit gode rygte, meddeelte jeg min troe Victoire mine forholdsregler, hvilke hun udförte som de snart skal faae at see.

Det blev nu aften, og en stor deel af selskabet var allerede kommet, da man meldte Prevan. Jeg modtog ham med særdeles höflichkeit, som stadfæstede min ringe forbindelse med ham, og satte ham til partie med Marschalinden, som den person, gjennem hvilken jeg havde

stiftet dette bekjendtskab. Om aftenen forefaldt der intet, uden at den forsigtige elsker fandt leilighed til, at overlevere mig en ganske kort billet, som jeg har brændt, ifølge min sædvane. Han sagde mig deri, at jeg kunde gjøre regning paa ham, og disse væsenlige ord vare omgivne af de smigrende udtryk: kjærlighed, lykke o. s. v., som aldrig udeblive ved slige leiligheder.

Da ved midnat partierne vare til ende, foreslog jeg et kort macedoine.* Jeg havde derved den dobbelte hensigt at begunstige Prevan's bortgang, og tillige lade den bemærkes, hvilket ikke kunde undgaaes, paa grund af hans tilbøielighed til spil. Det var mig tillige kjært, at man i nödstilfælde skulde kunne erindre sig, at jeg ikke havde været forlægen, for at blive ene.

Spillet varede længer end jeg havde tænkt. Fanden fristede mig, og jeg gav efter for det ønske, at gaae ind og tröste den utaalmodige fange. Saaledes ilede jeg mod min ulykke, idet jeg overveiede, at engang aldeles i hans magt, vilde jeg ikke meer have det herredömmе over ham, at holde ham indenfor de anstændighedsgrændser, der vare nödvendige til mit öiemeed. Jeg havde den kraft at modstaae ham. Ikke uden ondt lune gik jeg igjen tilbage, og satte mig paany til det evige spil. Tilsidst ophörte det dog, og alle toge bort.

De seer mig vel, Baron, hvorledes jeg i min lette aftenklædning med frygtsomme, forsigtige skridt og en usikker haand gaaer hen, for at aabne dören ind til min overvinder? Han bliver mig vaer; lynilden er ikke hurtigere. Hvad skal jeg sige dem? jeg blev övervunden,

* En samling af adskillige hazardspil.

aldeles overvunden, förend jeg kunde sige et ord for at standse ham, eller forsvare mig. Han vilde omsider tage en bekvæmmere og til omstændighederne meer passende stilling. Han fordömte sin paaklædning, der, som han sagde, fjernede ham fra mig; han vilde kjæmpe med mig med lige vaaben; men, min overordenlige frygtsomhed modsatte sig dette forsæt, og mine ömme kjærtegn lode ham ingen tid dertil. Han tænkte paa andre ting.

Hans rettigheder vare fordoblede, og hans fordringer fornyedes; men nu sagde jeg til ham: "De har hidtil en ganske behagelig historie at fortælle Grevinderne v. L.... og tusinde andre, men jeg er dog nysgjerrig efter at vide, hvorledes de vil fortælle enden paa begivenheden." Ved disse ord ringede jeg af alle kræfter. For öieblikket havde jeg overvegt, og min handling var kraftigere end hans tale. Han havde endnu kun fremstammet nogle ord, da jeg hørte Victoire komme løbende og nedkalde de folk, hun havde havt hos sig, som jeg havde befalet det. Idet jeg derpaa antog min dronningetone og opløftede stemmen, vedblev jeg: "Gaae bort, min Herre, og kom aldrig meer for mine öine." Derpaa traadte alle mine folk ind.

Den stakkels Prevan mistede sands og samling, og da han troede, at see alvor der, hvor det kun var spøg, greb han hurtigt til sin kaaarde. Dette bekom ham ilde, thi min kammertjener greb ham dristigt og kraftfuldt om livet, og kastede ham om paa gulvet. Jeg tilstaaer, at jeg fölede en skrækkelig frygt. Jeg raabte, at man skulde høre op, befalede, at man skulde lade ham fri bortgang, naar man blot var vis paa, at han forlod huset. Mine folk adlode mig, men der var stort oprör iblandt

dem, og de vare opbragte over, at man havde vovet, at fornærme deres *dydige Frue*. Alle fulgte den ulykkelige Ridder med larmen og skjældsord, som jeg havde ønsket det. Kun Victoire blev tilbage, og vi beskæftigede os imidlertid med, atter at bringe min seng lidt i orden.

Mine folk kom op igjen, endnu stedse i bevægelse; og jeg, endnu ganske beængstet, spurgte dem, ved hvilket lykkeligt tilfælde de endnu havde været oppe; hvorpaa Victoire fortalte, at hun havde havt to af sine veninder hos sig til aften, at de endnu ikke vare gaaede bort, og derpaa alt, hvad vi vare blevne enige om. Jeg takkede dem alle, og lod dem gaae bort, men befalede dog een af dem, öieblikligen at hente min læge. Det forekom mig, som om jeg havde grund til at frygte virkningen af min *dödelige angst*; desuden var det et sikkert middel til, at gjøre nyheden vigtig og sætte den i omløb.

Virkeligen kom han, beklagede mig meget, og anbefalede mig ikkun rolighed. Endvidre befalede jeg Victoire, morgenen derpaa at gaae tidligt omkring i nabolaugget, og sladre.

Alt er lykkedes saa vel, at endnu för middag, og saasnart jeg modtog folk hos mig, sad min gudsfrøgtige naboerske ogsaa allerede ved hovedgjerdet af min seng, for at erfare sandheden og de nærmere omstændigheder ved denne frygtelige begivenhed. Jeg var nödsaget til, i en heel time at jamre med hende over vort aarhundredes fordærvelse. Et öieblik derefter modtog jeg fra Marschalinden en billet, som jeg vedlægger. Endeligen, förend klokken endnu var fem, saae jeg til min store

forundring Hr v. M....* at ankomme. Han indfandt sig, sagde han til mig, for at gjøre mig en undskyldning, fordi en officier af hans corps havde kunnet fornærme mig i den grad. Han havde först til middag erfaret det hos Marschalinden, og havde öieblikligen sendt befaling til Prevan, at begive sig i fængsel. Jeg bad om at be-naade ham, hvilket han afslog mig. Jeg betænkte derpaa, at jeg, som hans medskyldige, ogsaa paa min side maatte lide noget, og i det mindste iagttage en streng huus-arrest. Jeg lod min dör lukkes, og siges, at jeg be-fandt mig upasselig.

Det er min eensomhed, de har at takke for dette lange brev. Jeg skal ligeledes skrive et til Fru v. Volanges, som hun vistnok vil læse höit, og hvoraf de vil höre historien saaledes, som den bör fortælles.

Jeg glemte at sige dem, at Belleroyche er ude af sig selv, og vil endeligen douellere med Prevan. Den stakkels fyr! jeg vil lykkeligviis endnu faae tid til at berolige ham, og imidlertid gaae til hvile, da jeg er træt af at skrive. Lev vel, Baron.

den 25de september, om aftenen.

MARSCHALINDEN AF..... TIL MARQUISEN AF
MERTEUIL.

(Billet, indsluttet i foregaaende brev.)

MIN Gud! hvad hörer jeg dog, min bedste Frue? er det muligt, at denne lille Prevan kan begaae slige uteer-

* Chef for det regiment, hvori Prevan var ansat.

ligheder? og det endog mod dem! Hvad man dog er udsat for! man er nu ikke meer i sikkerhed i sit eget huus! I sandhed, at være gammel tröster en, naar man hörer slige begivenheder; men, hvad jeg aldrig vil tröste mig over, er, at jeg tildeels er skyld i, at de har modtaget et sligt uhyre i deres huus. Vistnok lover jeg dem, at saafremt det, man har sagt mig, er sandt, skal han aldrig meer sætte sin fod hos mig; saaledes burde alle skikkelige folk handle imod ham, naar de gjöre, hvad de bör.

Man har sagt mig, at de befinder dem meget ilde, og jeg er særdeles bekymret for deres sundhed. Jeg beder dem, at lade mig höre fra dem, eller lad det skee ved deres kammerjomfrue, saafremt de ikke selv seer dem istand dertil. Jeg forlanger blot et ord fra dem, for at beroliges. Jeg var imorges ileet til dem, havde det ikke været for mine bade, som min læge ingenlunde tillader jeg forsømmer; ogsaa er jeg nödsaget til, at tage ieftermiddag til Versailles, endnu stedse i anledning af min brodersöns sag.

Lev vel, min bedste Frue; gjör stedse regning paa mit oprigtige venskab.

Paris, den 25de september.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL FRU V. VOLANGES.

DET er fra min seng jeg tilskriver dem, kjære, gode veninde. Den ubehageligste begivenhed, og som aldrig nogensinde var at forudsees, har gjort mig syg af skræk og ærgrelse. Det er ikke, fordi jeg har noget at bebreide

mig, men det er dog altid saa ubehageligt for en ære kjær kone, som altid söger, at bevare den anstændighed, der passer sig for hendes kjön, at hendrage offentlighedens öine paa sig, saa at jeg vilde have givet alt i verden, for at have undgaaet denne uheldige begivenhed; heller ikke veed jeg endnu, om jeg ikke skulde tage den forholdsregel at tage paa landet, for at afvente at den vorder glemmt. Sagen forholder sig saaledes.

Hos Marschalinden af... traf jeg en Hr. v. Prevan, som de sikkert kjender af navn, og som jeg heller ikke kjendte anderledes. Men, da jeg fandt ham i dette huus, syntes jeg berettiget til at antage, at han hörte til det bedre selskab. Af person er han temmeligen vel skabt, ogsaa forekom det mig, som om han ikke var blottet for forstand. Tilfældet og spillets kjedsomlighed gjorde, at jeg fandt mig ene imellem ham og biskoppen af..., medens alle vare beskjæftigede ved lansquenetbordet. Vi taledes alle tre sammen, indtil man gik tilbords. Over bordet gav en nyhed, man taledes om, ham leilighed til, at tilbyde Marschalinden sin loge, som hun modtog; tillige bleve vi enige om, at jeg skulde modtage en plads i samme. Det var til sidste mandag, i theatre français. Da Marschalinden til aften tog hjem med mig, foreslog jeg denne Herre at følge med hende, hvilket han gjorde. To dage derefter aflagde han et besög hos mig, hvorved der kun taledes om ligegyldige ting, og uden at derved forefaldt noget at lægges mærke til. Dagen derpaa aflagde han atter et besög hos mig om formiddagen, hvilket ikke forekom mig saa aldeles passende; men jeg troede, at, istedet for at lade ham föle dette ved maaden at modtage ham paa, det var anstændigere, ved udmærket

höflighed at give ham at forstaae, at vi endnu ikke vare saa nöie bekendte, som han syntes at troe. Til den ende sendte jeg ham endnu samme dag en meget tör og ceremoniel indbydelse til aftenselskab, som fandt sted i overgaars. Jeg talede kun fire gange med ham hele aftenen, og han paa sin side tog bort, saa snart hans partie var endt. De maa dog tilstaae, at endnu intet har mindste udseende af, at lede til nogensomhelst særdeles begivenhed. Efter spillepartierne satte man sig til en macédoine, som drog tiden ud næsten til klokken to, hvorpaa jeg gik tilsengs.

Der var i det mindste gaaet en halv time efter at mine kammerjomfruer havde forladt mig, da jeg hørte nogen larm i mit værelse. Meget forskrækket slog jeg sengegardinerne til side, og saae et mandfolk træde ind ad den dör, der gaaer ind til min boudoir. Jeg udstødte et höit skrig, og gjenkjendte ved skinnet af natlampen denne Hr. v. Prevan, som med en utrolig uforskammenhed sagde mig, ikke at forskrækkes, at han vilde forklare mig hemmeligheden af sin opførsel, og bad mig indstændigt om, ikke at gjøre nogen larm. Ved disse ord tændte han et voxlys; jeg var saa betagen af angst, at jeg ikke kunde fremføre et ord. Hans ubekymrede og rolige mine troer jeg forstenede mig endnu meer. Dog havde han ikke sagt et ord, förend jeg forstod betydningen af denne foregivne hemmelighed, og de kan tænke dem at mit eneste svar bestod i, at ringe af alle kræfter.

Ved en utrolig lykke vare alle mine betjente endnu oppe hos en af kammerjomfruerne. En af disse, som, da hun var kommen ned, hørte mig tale meget höit, blev derved bange, og kaldte paa de övrige folk. Tænk

dem, hvilket optrin! Mine tjenere vare ude af sig selv af vrede, og jeg troede öieblikket kommet, da min kammertjener vilde dræbe Prevan. Jeg tilstaaer, at jeg i det öieblik var glad ved, at have magten paa min side; ved siden at tænke efter, troer jeg, at skulle have foretrukket, at kun een af kammerjomfruerne havde indfundet sig; det havde været tilstrækkeligt, og jeg havde maaskee undgaaet denne opsigt, som nu ærgrer mig.

I dets sted vakte larmen naboerne, folkene fortalte, og siden igaar er historien over hele Paris. Hr. v. Prevan er i arrest, ifölge befaling af hans regimentschef, der har havt den artighed, at besøge mig, for, som han sagde, at gjøre mig en undskyldning. Denne fængsling foröger endnu meer opsigten; men jeg har ikke kunnet hindre den, skjönt jeg bad derom. Staden og hoffet have ladet sig tegnes ved min dör, som er lukket for enhver. De faa personer, jeg har seet, have sagt mig, at man lader mig vederfares retfærdighed, og at Offenlighedens vrede er paa det höieste imod Hr. v. Prevan; vistnok fortjener han det, men det forebygger dog ikke det ubehagelige i begivenheden.

Dette menneske har vistnok desuden nogle venner, og disse ere maaskee onskabsfulde; hvo veed, hvo kan vide, hvad de finde paa, for at sværte mig? Min Gud, hvor en ung kone dog er ulykkelig! hun har endnu intet gjort, naar hun söger at beskytte sit rygte, hun maa ogsaa værge sig mod bagtalelse.

Jeg beder dem, at lade mig vide, hvad de vilde have gjort, hvad de endnu vilde gjøre, saafremt de var i mit sted, saavel som alt, hvad de tænker om denne sag. Fra dem har jeg altid faaet den bedste tröst og de

fornuftigste raad, og det er ogsaa af dem, det er mig kjærest at modtage dem.

Lev vel, kjære, gode veninde; de kjender de følelser, som for stedse gjør mig dem dyrebar. Hils tillige deres elskværdige datter.

Paris, den 26te september.

CECILIE VOLANGES TIL BARON V. VALMONT.

DEN fornøielse uagtet, min Herre, jeg føler ved at modtage Dancenys breve, og skjönt jeg ikke ønsker mindre end han, at vi atter kunde see hinanden, uden at man skulde kunne hindre det, har jeg desuagtet ikke turdet vove paa det, de foreslaaer mig. For det første er det for farligt; den nøgel, de vil at jeg skal lægge istedet for den anden, ligner den rigtignok temmeligen, men der er dog altid nogen forskjel imellem dem, og Moder seer efter alt og bemærker alt. Dernæst, endskjönt man endnu ikke har brugt den paa den tid, de forlanger den, saa længe vi have været her, saa behøves der kun et uheld, for at det skal skee, og blev man det vaer, var jeg ulykkelig for min levetid. Ogsaa synes det mig, at det ikke er rigtigt handlet, saaledes at gjøre en falsk nøgel; det er at gaae temmeligen vidt. Vel er det sandt, at det er dem, som vil have den godhed at paatage dem det; men dersom man desuagtet fik det at vide, vilde skammen og skylden ikke desto mindre være min, fordi det er for mig de har udført det. Desuagtet har jeg to gange forsøgt paa at tage den, hvilket vist-

nok vilde være meget let, saafremt det var enhver anden ting; men, jeg veed ikke, hvorfor jeg altid har begyndt at skjælv, og aldrig har havt mod dertil. Jeg troer derfor det er bedst, at lade det blive som det er.

Dersom de endnu stedse vil have den godhed, at være saa forekommende som hidtil, vil de vel altid finde leilighed til, at levere mig et brev; selv det sidste vilde det have været let med, saafremt det uheld ikke var indtruffet, at de i samme öieblik skulde have vendt dem. Jeg indseer nok, at de ikke, som jeg, kun kan tænke derpaa; men jeg vil hellere have mere taalmodighed og ikke vove saa meget. Jeg er vis paa, at Hr. Danceny siger som jeg; thi, hvergang han önskede noget, som gjorde mig for megen uleilighed, samtykkede han altid i, at det ikke skete.

Tillige med dette brev overleverer jeg dem deres eget, Hr. Danceny's og deres nögel. Jeg er dem derfor ikke mindre forbunden for deres godhed, og beder dem, at de ikke unddrager mig den. Vel er det sandt, at jeg er meget ulykkelig, og at uden dem vilde jeg være det endnu meer; men, naar alt kommer til alt er det dog min Moder..... jeg maa vel finde mig i taalmodighed. Elsker Hr. Danceny mig desuden endnu stedse, og de ikke vil forlade mig, da kommer der maaskee vel en lykkeligere tid.

Med megen erkjendtlighed har jeg den ære at være, min Herre, deres ydmygste tjenerinde.

den 26de september.

BARON V. VALMONT TIL RIDDER DANCENY.

SAAFREMT deres sager ikke altid gaae saa hurtigt, som de ønskede det, min ven, da er det ikke aldeles mig, de maa tilskrive det. Jeg har flere end een vanskelighed at overvinde. Fru v. Volanges's aarvaagenhed og strengthed er ikke den eneste; deres unge veninde lægger mig ogsaa nogle hindringer i veien. Hvad enten det er kulde, eller frygtsohmhed, men hun gjør ikke altid, hvad jeg raader hende til; og jeg troer dog, at vide bedre end hun, hvad der bör skee.

Jeg havde fundet et simpelt, bekvæmt og sikkert middel til at overlevere hende deres breve, ja endog til at lette de sammenkomster, de ønsker; men, jeg har ikke kunnet overtale hende til at betjene sig deraf. Det gjør mig saa meget meer ondt, som jeg ikke seer noget andet, for at føre dem til hende, og at endog vor brevveksling uophörligen trues med at vorde et middel til at blotte os alle tre. Men de kan nu vel indsee, at jeg hverken selv vil löbe denne fare, ei heller udsætte dem, eller deres veninde, for samme.

Ikke desto mindre skulde det i sandhed smerte mig, saafremt deres lille venindes ringe tillid til mig skulde hindre mig i at tjene dem; maaskee gjorde de vel i, at tilskrive hende desangaaende. Gjör imidlertid, hvad de vil; de maa selv bestemme det; thi, det er ikke nok at tjene sine venner, man maa ogsaa tjene dem til deres nytte. Det kunde tillige være een maade mere, at forsikre dem om hendes fölelser for dem paa; thi, det

fruentimmer, som vil have sin egen villie, elsker heller ikke saa meget som hun siger.

Det er ingenlunde, fordi jeg tiltroer deres elskerinde ubestandighed; men, hun er meget ung, meget angst for sin moder, der, som de veed, kun søger at skade dem, og maaskee vilde det være farligt, at vente altfor længe, förend de lod hende höre fra dem. Bliv imidlertid ikke urolig i nogen henseende over det, jeg siger dem; jeg har i grunden aldeles ingen aarsag til mistro, det er kun mit venskab for dem, som gör mig bekymret.

Jeg tilskriver dem intet længere brev, fordi jeg ligeledes har nogle forretninger for mig selv. Jeg er ikke kommen saa vidt som de, men jeg elsker ligesaa höit, og det tröster; og skulde jeg end selv ikke være heldig, saa vil jeg dog troe, at have vel anvendt min tid, naar jeg er saa lykkelig, at være dem nyttig. Lev vel, min ven.

Slottet.... den 26de september.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

JEG önsker ret meget, min Herre, at dette brev ikke maa være dem nogen anledning til bedrövelse, eller at, saafremt det skulde være tilfældet, den i det mindste maa vorde mildnet ved den, jeg föler, idet jeg tilskriver dem dette. De bör nu tilstrækkeligen vel kjende mig, for at være sikker paa, at det ikke skeer med min villie at bedröve dem; men, de önsker uden tvivl vist heller ikke, at styrte mig i en evig fortvivlelse. Jeg besværges

dem derfor i navn af det ömme venskab, jeg har lovet dem, selv i navnet af de maaskee meer levende, men vistnok ikke mindre oprigtige fölelser, de nærer for mig, ikke at see mig meer; reis bort, og lader os indtil da söge at undgaae disse eenlige, altfor farlige samtaler, i hvilke jeg ved en ubegribelig magt, uden nogensinde at sige dem det, jeg önskede, lader tiden gaae hen med at höre paa det, jeg ikke burde höre paa.

Endnu igaar, da de kom til mig i haven, var det min eneste hensigt, at sige dem det, jeg idag tilskriver dem; og hvad udrettede jeg imidlertid? intet, uden at höre paa deres tale om kjærlighed.... om deres kjærlighed... jeg aldrig bör svare noget paa. O, for Guds skyld, fjern dem fra mig.

Frygt ikke for, at fraværelsen nogensinde vil forandre mine fölelser for dem; hvorledes skulde jeg kunne overvinde dem, naar der fattes mig mod til at bekjæmpe dem? De seer, jeg siger dem alt; jeg frygter mindre for at tilstaae min svaghed, end at bukke under for den; dog, dette herredömmе, jeg har tabt over mine fölelser, skal jeg vide at bevare over mine handlinger; ja, jeg skal bevare det, det har jeg besluttet, skulde det endog koste mig mit liv.

Ak, den tid er endnu ikke fjern, da jeg troede mig fuldkomment sikker paa, aldrig nogensinde at skulle have en slig kamp at udholde. Jeg lykönskede mig dertil, og hovmodigede mig maaskee for meget deraf. Himlen har straffet, grusomt straffet denne hovmod; men, idel barmhjertighed, selv i det öieblik den tugter os, vakte den min opmærksomhed förend faldet, og jeg vilde være dobbelt strafskyldig, saafremt jeg vedblev at vise ufor-

sigtighed, naar jeg var underrettet om, ikke meer at besidde den nödvendige kraft.

De har hundrede gange sagt mig, at de ikke önskede nogen lykke, der var kjøbt med mine taarer. Ak! lader os ikke meer tale om lykke; lad mig blot faae tid til, igjen at vorde roligere.

Ved at opfylde min bön, hvilke nye rettigheder erhverver de dem ikke derved over mit hjerte? og disse, grundede paa dyden, behöver jeg ikke at forsvare mig imod. Hvor lykkelig vil jeg være ved denne erkjendtlighed! Jeg vilde skyldte dem den behagelighed, uden samvittighedsnag at kunne nyde en heurökkende fölelse. Nu derimod, skrækket tilbage for mine fölelser og mine tanker, frygter jeg lige meget for, at beskjæftige mig med dem og med mig selv; selv tanken om dem skrækker mig; kan jeg ikke flygte for den, bekjæmper jeg den; jeg fjerner den ikke, men stöder den tilbage.

Er det ikke bedre for os begge, at lade denne tilstand af bekymring og ængstelse ophöre? O, de, hvis fölsomme sjæl, selv midt i deres vildfarelser, er bleven ven af dyden, de vil ogsaa have agtelse for min sörgelige stilling, og forkaster sikkert ikke min bön. Et roligere men ikke mindre ömt forhold vil følge paa disse heftige bevægelser, og i mit hjertes glæde vil jeg kunne sige: det er min ven, jeg skylder den rolighed, jeg föler.

Ved at underkaste dem nogle ubetydelige savn, som jeg ingenlunde paalægger dem, men som jeg udbeder mig af dem, troer de ved disse for dyrt at kjøbe enden paa mine lidelser? Ak, dersom jeg, for at gjøre dem lykkelig, kun behövede at samtykke i at være ulykkelig, troe mig, jeg skulde ikke være tvivlraadig noget öieblik.

..... Men, at vorde skyldig!..... nei, min ven, nei, tusinde gange hellere döe.

Allerede betagen af skam ved mit begyndende samvittighedsnag, frygter jeg baade andre og mig selv; jeg rödmer i selskab, og gyser i eenrum; jeg förer kun et liv af sorg; jeg vil ingen rolighed finde uden ved deres samtykke. Mine roesværdigste forsæt ere utilstrækkelige, for at sikre mig. Hvad jeg her beder dem om, besluttede jeg igaar, og dog har jeg tilbragt natten i taarer.

See deres veninde, hende de elsker, forvirret og bönfaldende bede dem om rolighed og uskyldighed. O, Gud! uden dem skulde hun vel nogensinde være bragt til denne ydmygende begjæring? Jeg bebreider dem intet; jeg föler selv altfor vel, hvor vanskeligt det er, at modstaae en mægtig fölelse. En klage er ingen vredesyttring. Gjør af ædelmodighed det, jeg gjør af pligt, og til alle de fölelser, de har indgydet mig, skal jeg endnu föie en evig erkjendtlighed. Lev vel, lev vel, min Herre.

den 27de september.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

FORBAUSET over deres brev, min Frue, veed jeg endnu ikke, hvorledes jeg skal besvare det. Dersom jeg har at vælge imellem deres ulykke og min, da tilkommer det upaatvivleligen mig at opofre mig, og jeg skal ikke være tvivlraadig. Saa vigtige anliggender fortjene dog, synes mig, fremfor alt at vorde nøie undersøgte og overlagte;

men, hvorledes skulde dette kunne skee, saafremt vi ikke meer taledes sammen, eller saaes?

Hvorledes! medens de ömmeste fölelser forene os, skulde en indbildt frygt være tilstrækkelig til, maaskee for stedse at adskille os! Forgjæves vilde det ömme venskab, den brændende kjærlighed gjøre deres rettighe-der gjældende; deres stemme ville ikke vorde hørte, og hvorfor? hvilken er da den overhængende fare, som truer os? Ak, troe mig, en slig frygt, der saa lettelingen fattes, er allerede, synes mig, en tilstrækkeligen mægtig bevæggrund til sikkerhed.

Tillad mig at sige dem det: jeg gjenfinder her sporet af de ufordeelagtige tanker, man havde bibragt dem om mig. Man skjælver ikke hos det menneske, man agter; overalt fjerner man ikke den, man har fundet værdig til sit venskab; det er det farlige menneske, man frygter og flyer.

Hvo var imidlertid ærbødigere og underdanigere end jeg? De vil bemærke det, jeg lægger allerede baand paa mit sprog, og tillader mig ikke meer disse saa ömme, for mit hjerte saa dyrebare udtryk, som det desuagtet ikke ophører hemmeligen at ønske at turde anvende. Det er ikke længer den trofaste og ulykkelige elsker, der modtager raad og tröst af en öm og fölende veninde, det er den anklagede for sin dommer, slaven for sin herre. Disse nye titler paalægge uden tvivl ogsaa nye forpligtelser, og jeg forbinder mig til, at opfylde dem alle. Hör mig blot, og saafremt de fordømmer mig, da samtykker jeg i at afreise. Jeg lover endnu mere; men vilde de foretrække det uindskrænkede herredømme, som

dømmer uden at høre? føler de mod nok til, at være uretfærdig? befal desuagtet kun, og jeg skal endnu adlyde.

Men, lad mig høre denne dom, eller befaling, af deres mund. Og, hvorfor? vil de spørge mig paa deres side. Ak, saafremt de gjør dette spørgsmaal, hvor lidet kjender de da til kjærligheden og mit hjerte. Er det da intet, at see dem endnu een gang? Naar de gyder fortvivelse i min sjæl, maaskee vil da et trøstende blik redde den fra undergang. Skal jeg endeligen frasige mig kjærligheden og venskabet, for hvilke jeg ene lever, da skal de i det mindste see deres værk, og deres medynk vil blive mig tilbage; denne ringe gunst, om jeg end ikke fortjente den, underkaster jeg mig, som mig synes, at betalê dyrt nok, for at haabe at erholde den.

Hvorledes, de vil fjerne mig fra dem? de samtykker altsaa i, at vi bleve fremmede for hinanden? hvad siger jeg: de ønskede det? og medens de forsikrer mig om, at min fraværelse ikke vil forandre deres følelser, paaskynder de kun min afreise, for med desto større lethed at arbeide paa at nedbryde dem!

Allerede taler de om, at erstatte dem ved erkjendtlighed. Det altsaa, en fremmed vilde erholde af dem for en ubetydelig tjeneste, ja selv deres fjende, der ophørte med at skade dem, det altsaa tilbyder de mig? og de forlanger, at mit hjerte dermed skal tilfredsstilles? Spørg deres eget: saafremt deres elsker, deres ven en dag taledes til dem om deres erkjendtlighed, vilde de da ikke svare dem med foragt: bort, I ere utaknemlige!

Jeg standser, og forlanger deres overbærelse. Tilgiv udtrykket af en smerte, de har fremkaldt; den vil ingenlunde hindre min fuldkomne underkastelse. Men, paa

min side besværges jeg dem i navnet af de blide følelser, de selv fordrer, negt ikke at høre mig, og fjern ikke dette öieblik, i det mindste af medlidenhed med den skrækkelige uro, hvori de har styrtet mig. Lev vel, min Frue.

den 27de september.

RIDDER DANCENY TIL BARON V. VALMONT.

O, min ven! deres brev har stivnet mig af skræk. Cecilie..... o, Gud, er det muligt! Cecilie elsker mig ikke meer. Ja, jeg seer denne frygtelige sandhed gjennem det slör, hvormed deres venskab vil bedække den. De har villet forberede mig til dette dödelige stöd; jeg takker dem for deres omhyggelighed; men, kan man bedrage kjærligheden? den forudseer det, der nærmest angaaer den; den erfarer ikke sin skjæbne, den gjætter den. Jeg tvivler ikke længer om min; siig mig den uden omsvøb, de kan det, og jeg beder dem derom. Meld mig kun alt, saavel det, der har vakt deres mistanke, som det, der har stadfæstet den. De mindste omstændigheder ere kostbare. Sög, fremfor alt, at erindre hendes ord. Et ord istedet for et andet kan forandre en heel sætning; denne har selv undertiden en dobbelt mening..... De kan have bedraget dem; ak! endnu söger jeg at smigre mig dermed. Hvad har hun sagt dem? gjør hun mig nogen bebreidelse? forsvarer hun i det mindste ikke sine feil? Jeg havde burdet forudsee denne forandring ved de vanskeligheder, hun i nogen tid finder ved alt. Kjærligheden kjender ikke saa mange hindringer.

Hvilken forholdsregel skal jeg vælge? hvortil raader de mig? om jeg prøvede paa at see hende? er dette da umuligt? Fraværelsen er saa grusom, saa skrækkelig.....; og hun har undslaaet sig for et middel til at see mig! De siger mig ikke, hvori det bestaaer, om der virkeligen var for megen fare forbunden dermed, thi hun veed nok, at jeg ikke ønsker, hun udsætter sig for meget. Men, jeg kjender tillige deres forsigtighed; og til min ulykke kan jeg ikke undlade, at sætte tillid til samme.

Hvorledes skal jeg nu forholde mig? hvad skal jeg tilskrive hende? Lader jeg hende see min mistanke, vil det maaskee bedrøve hende; og skulde den være ugrundet, vilde jeg da kunne tilgive mig, at have gjort hende bebreidelser? Skjuler jeg den for hende, da er det at bedrage hende, og jeg kan ikke overtale mig til nogen forstillelse imod hende.

Ak, kunde hun blot erfare, hvad jeg lider, min smerte vilde røre hende. Jeg veed, hun har følelse og et fortræffeligt hjerte, og jeg har tusinde beviser paa hendes kjærlighed. For megen frygtsomhed? hvilken forlægenhed, hun er saa ung! og hendes moder behandler hende med saa megen strengthed! Jeg vil tilskrive hende, men skal lægge baand paa mine udtryk; kun vil jeg bede hende om, ganske at sætte tillid til dem. Skulde hun dog endnu afslaae det, vil hun i det mindste ikke kunne vredes over min bøn; og maaskee samtykker hun ogsaa deri.

Dem, min ven, gjør jeg tusinde undskyldninger baade for hende og for mig. Jeg forsikrer dem om, at hun føler værdien af deres bestræbelser, og er erkjendtlig derfor. Det er ikke mistro, det er frygtsomhed. Overbær lidt

med hende, det er venskabets skønneste karakter. Deres er mig høist dyrebart, og jeg veed ikke, hvorledes jeg skal gjengælde al den godhed, de viser mig. Lev vel, jeg vil strax tilskrive hende.

Jeg föler min hele frygt opvaagne paany; hvo skulde nogensinde have sagt mig, at det skulde koste mig at tilskrive hende! Ak, endnu igaar var det min meest henrökkende glæde.

Lev vel, min ven; vedbliv at vise mig deres godhed, og beklag mig meget.

den 27de september.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

(Indsluttet i det foregaaende.)

JEG kan ikke skjule for dem, hvor ondt det gjør mig, at erfare af Valmont den ringe tillid, de endnu stedse sætter til ham. De veed, han er min ven, og at han er den eneste person, som igjen kan bringe os sammen. Jeg troede, at dette vilde være tilstrækkeligt for dem, men jeg seer med bedrövelse, at jeg har bedraget mig. Tör jeg haabe, at de i det mindste underretter mig om deres grunde derfor? finde de ikke ogsaa nogle vanskeligheder, som hindre dem heri? Uden oplysning fra dem kan jeg imidlertid ikke gjætte hemmeligheden af denne adfærd. Jeg tör ikke mistænke deres kjærlighed; uden tvivl vilde de ogsaa undsee dem for at skuffe min. O, Cecilie!....

Det et altsaa sandt, at de har afslaaet, at betjene dem af et middel til, at vi kunde sees? et *simpelt, bekvæmt og sikkert* middel.* Er det saaledes, at de elsker mig! En saa kort fraværelse har saare meget forandret deres følelser. Men, hvorfor bedrage mig? hvorfor sige mig, at de altid elsker mig, at de elsker mig høiere end forhen? Har deres moder, idet hun tilintetgjorde deres kjærlighed, ogsaa tilintetgjort deres oprigtighed? Saafremt hun endnu har ladet dem beholde nogen medlidenhed, vil de ikke uden bedrøvelse erfare de skrækkelige kvaler, de foraarsager mig..... Ak, jeg vilde lide mindre ved at døe.

Siig mig da, er deres hjerte for bestandigt lukket for mig? har de glemt mig? Deres afslag er skyld i, at jeg hverken veed naar de vil høre mine klager, eller naar de vil besvare dem. Valmont's venskab havde sikret vor brevvexling; men de, de vilde det ikke; de fandt den besværlig, de foretrak, at den blev sjelden. Nei, jeg vil ikke meer troe paa kjærligheden, paa oprigtigheden. Og, hvem skulde man vel troe, naar Cecilie kan bedrage en?

Svar mig da: er det sandt, at de ikke længer elsker mig? Nei, det er ikke muligt; de bedrager dem selv; de bagtaler deres hjerte. En forbigaaende frygt, et modløst øieblik have været herskende, men som kjærligheden snart har forjaget; er det ikke sandt, min Cecilie? Ak, uden tvivl har jeg uret i, at bebreide dem noget. Hvor jeg skal være lykkelig ved at finde, at jeg har uret! hvor kjært det skal være mig, at gjøre dem ömme

* Danceny gjentager her blot Valmonts ord, uden at kjende midlet.

undskyldninger, at erstatte dette öiebliks uretfærdighed ved en evig kjærlighed.

Cecilie, Cecilie, hav medlidenhed med mig! samtyk i at see mig; benyt dem af ethvert middel dertil! Tænk engang, hvad fraværelsen kan anledige! frygt, mistanke, maaskee kulde! eet eneste blik, eet eneste ord, og vi ville være lykkelige. Men hvorledes, skulde jeg endnu kunne tale om lykke? maaskee er den tabt for mig, tabt for stedse. Plaget af frygt, grusomt ængstet imellem en uretfærdig mistanke og den endnu skrækkeligere sandhed, kan jeg ikke fasthæfte tankerne ved noget, og bevarer kun min tilværelse, for at lide og elske. O, Cecilie, ene de har ret til at faae mig til at elske den, og af det første ord fra dem venter jeg, enten at gjenfinde lykken, eller visheden om en evig fortvivelse.

Paris, den 27de september.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

JEG fatter intet af deres brev, uden den sorg, det har foraarsaget mig. Hvad har Hr. v. Valmont da meldt dem, og hvad har kunnet bringe dem til at troe, at jeg ikke længer elsker dem? Det vilde maaskee være meget lykkeligt for mig, thi jeg vilde vistnok lide mindre; ogsaa er det meget haardt, naar man elsker dem, som jeg, at see, at de altid troer mig at have uret, og at, istedet for at modtage tröst af dem, det er fra dem alle de sorger komme, som meest bedröve mig. De troer, at jeg bedrager dem, og at jeg siger dem usandhed; jeg

maa tilstaae, de har smukke tanker om mig. Men, saafremt jeg fortalte dem usandhed, som de bebreider mig, hvilken fordeel skulde jeg vel have deraf? I fald jeg ikke længer elskede dem, behövede jeg vistnok kun at sige dem det, og alle vilde rose mig derfor; men, ulykeligviis er min kjærlighed stærkere end jeg, og det skal netop være for en, som ikke er erkjendelig derfor.

Hvad har jeg da gjort, for at förtörne dem saa meget? Jeg har ikke vovet, at tage en nögel, fordi jeg var bange for, at Moder skulde lægge mærke dertil, og at dette atter skulde forvolde mig fortred, og dem ligeledes for min skyld, samt endeligen fordi det synes mig, at det ikke er rigtigt handlet. Men, ikkun Hr. v. Valmont havde talet til mig derom, og jeg kunde ikke vide, om de ogsaa önskede det, eller ikke, da de intet vidste derom. Nu, da jeg veed, de önsker det, troer de, at jeg vel undslaaer mig for, at tage denne nögel? Endnu imorgen skal jeg tage den, og saa skulle vi see, om de har noget videre at sige.

Hr. v. Valmont kan længe nok være deres ven; jeg troer, at jeg i det mindste elsker dem lige saa meget, som han kan elske dem, og dog er det altid ham som har ret, og mig som har uret. Jeg forsikrer dem paa, at jeg er meget vred. Det er dem vel ligegyldigt, fordi de veed, at jeg snart bliver god igjen; men nu, da jeg faaer nöglen, kommer det kun an paa mig, at see dem, naar jeg vil; men, jeg forsikrer dem paa, at det ikke skeer, naar de bærer dem saaledes ad. Jeg vil hellere have sorg, som kommer fra mig selv, end som kommer fra dem. Nu kan de tænke paa, hvad de vil gjöre.

Saafremt de blot vilde, skulde vi elske hinanden saa meget, i det mindste skulde vi ikke have anden fortred end den, andre foraarsagede os. Jeg forsikrer dem paa, at naar jeg var uafhængig, skulde de aldrig have aarsag til klage over mig; men, naar de i det mindste ikke vil troe mig, ville vi altid blive ulykkelige, og det vil ikke være min skyld. Jeg haaber, at vi nu snart kunne sees, og da vil der vel ikke meer være nogen anledning til ubehageligheder som nu.

Hadde jeg kunnet forudsee det, da skulde jeg strax have taget denne nøgel; men jeg troede i sandhed, at jeg handlede rigtigt. Jeg beder dem derfor, skjænd ikke meer paa mig. Vær heller ikke længer bedrøvet, og elsk mig altid saa meget, som jeg elsker dem, da vil jeg være meget tilfreds. Lev vel, bedste ven.

Slottet . . . den 28de september.

CECILIE VOLANGES TIL BARON V. VALMONT.

JEG beder dem, min Herre, have den godhed, igjen at give mig den nøgel, de havde leveret mig, for at lægge i den andens sted. Siden alle ville have det, maa jeg vel ogsaa samtykke deri.

Jeg veed ikke, hvorfor de har meldt Hr. Danceney, at jeg ikke meer elskede ham; jeg troer, aldrig at have givet dem anledning til at tænke det, og det har foraarsaget saavel ham som mig megen sorg. Vel veed jeg, at de er hans ven; men, det er ingen grund til at fortredige ham, ligesaa lidt som mig. De vilde glæde mig

meget, ved at melde ham det modsatte, den første gang de tilskriver ham; thi, det er dem, han sætter meest tillid til; jeg derimod, naar jeg har sagt noget, og man ikke troer mig, veed jeg ikke meer, hvad jeg skal gjøre.

Med hensyn til nøglen, da kan de være rolig! jeg erindrer meget vel alt, hvad de paalagde mig i deres brev. Skulde de imidlertid endnu have det, og vilde give mig det paa samme tid, saa lover jeg dem, at jeg nøie skal gjennemlæse det. Kunde det skee imorgen, naar vi gik til middagsbordet, da skulde jeg iovermorgen ved frokosten give dem den anden nøgel, og de kunde da atter give mig den tilbage paa samme maade som den første. Jeg ønskede særdeles meget, at det ikke varede længere, thi jo kortere tid jeg er udsat for, at det skal bemærkes af Moder, desto bedre.

Naar de dernæst engang er i besiddelse af denne nøgel, vil de vel ogsaa have den godhed, at betjene dem af samme, for at tage mine breve; saaledes vil Hr. Danceny oftere kunne faae efterretning fra mig. Det er sandt, at det vil være langt bekvæmere end nu; men, jeg var i førstningen saa angst derved. Jeg beder dem, at undskyldte mig derfor, og haaber, at de fremdeles ikke vil være mindre bevaagen imod mig end forhen. Jeg vil altid være dem meget erkiendtlig derfor.

Jeg har den ære at være, deres ydmygste tjenerinde.

den 28de september.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG vedder paa, at de siden deres sidste begivenhed hver dag har ventet min lykønskning og roes; jeg tvivler endog ikke paa, at de er bleven sat i lidt ondt lune over min lange taushed; men, hvad forlanger de? jeg tænkte altid, at naar der kun var tilbage at rose et fruentimmer, da behövede man ikke at forhaste sig, men kunde nok först befatte sig med andre ting. Imidlertid takker jeg dem, hvad mig angaaer, og lykønsker dem med hensyn til dem selv. For at gjøre dem fuldkomment lykkelig, vil jeg endog tilstaae, at de denne gang har overgaaet min forventning. Lader os derefter see, om jeg, i det mindste tildeels, har opfyldt deres.

Det er ikke om Fru v. Tourvel jeg vil tale; hendes altfor langsomme gang behager dem ikke; de holder kun af fuldbyrdede begivenheder. De langtrukne optrin mishager dem; og jeg, jeg har aldrig forhen fölt den fornöielse, jeg nu föler, ved denne fortvivlede langsomhed.

Ja, jeg holder af at see, at betragte denne forsigtige kone indsluttet, uden at hun bemærker det, i en fælde, som ingen udvei har for hende, og hvis bratte og farlige helding förer hende afsted imod hendes villie, og tvinger hende til at följe mig. Skrækket her ved den fare, for hvilken hun er udsat, vil hun standse, uden at kunne det. Hendes forsigtighed og snildhed kunne vel forsinke hendes skridt, men de maae dog följe paa hverandre. Stundom, naar hun ikke tör see paa faren, lukker hun öinene, og uden at bekymre sig videre om noget, overlader hun sig til min förelse. Oftere angribes hun dog af en ny frygt, som

atter opliver hendes bestræbelser; i sin dødelige skræk vil hun forsøge paa, igjen at vende tilbage, men udtømmer kun sine kræfter, for med besværlighed at henslæbe sig et kort stykke, og snart fører en magisk kraft hende atter tæt til den fare, hun forgjæves søgte at undflye. Idet hun da kun har mig til fører og støtte, bönfalder hun mig, uden længere at tænke paa at bebreide mig sit uundgaaelige fald, om, blot at udsætte det. Varme bønner, ydmyge bönfaldelser, alt hvad de dødelige i deres frygt opsende til Guddommen, alt dette modtager jeg af hende. Og de forlanger, at jeg, döv for hendes bønner, og selv tilintetgjørende den hyldning, hun tildeler mig, skulde bruge den magt til at styrte hende, som hun anraaber, for at holde hende i veiret! O, giv mig i det mindste tid til at iagttage denne rørende kamp imellem kjærligheden og dyden.

Hvorledes, det samme skuespil, som med en saadan begjærlighed faaer dem til at besøge theatret, som de der med begeistring bifalder, troer de dette mindre tiltrækkende i virkeligheden? Disse en reen og öm sjæls følelser, der frygter den lykke den önsker, og som ikke ophører at forsvare sig, selv naar den har ophört at gjøre modstand, hörer de med henrökkelse tales om: skulde dette vel være uden værdi for den, der fremkalder det? og dog er dette den henrivende nydelse, denne himmelske kone hver dag frembyder mig; og de bebreider mig, at jeg med langsomhed nyder denne behagelighed? Ak, den tid vil kun altfor snart komme, hvor hun, nedsat ved sit fald, kun vil vorde et almindeligt fruentimmer for mig.

Men, ved at tale om hende glemmer jeg, at jeg ikke vilde tale om hende. Jeg veed ikke, hvilken magt der

binder mig til hende, uophørligen fører mig tilbage til hende, selv naar hun uden skaansel omtales af mig. Dog, lader os fjerne disse farlige tanker, og lad mig vorde mig selv igjen, for at omhandle en muntre gjenstand. Talen er her om deres lærling, der nu er vorden min; og her, haaber jeg, vil de gjenkjende mig.

I nogle dage bedre behandlet af min ömme andægtige, og fölgeligen mindre beskjæftiget med hende, havde jeg bemærket, at den lille Volanges virkeligen var meget smuk, og at, saafremt det vilde være daarskab, at være forelsket i hende som Danceny, vilde det maaskee ikke være mindre urimeligt af mig, ikke at söge en adspredelse hos hende, som mit eensomme liv her gjør mig til en nödvendighed. Tillige syntes det mig billigt, at gjøre mig betalt for den uleilighed, hun foraarsager mig. Iövrigt erindrede jeg mig, at de havde tilbudet mig hende, förend Danceny endnu havde nogen fordring paa hende, og fandt mig beföiet til, paany at erhverve mig nogle rettigheder over en gjenstand, som han kun besad ved mit afslag og min overladelse. Den unge dames smukke ansigt, hendes rosenmund, hendes barnlige mine, selv hendes lille ubehjælsomhed befæstede disse vise iagttagelser, hvorfor jeg besluttede, at handle i overeensstemmelse med samme; og et heldigt udfald har kronet mine bestræbelser.

De söger vist allerede at gjætte, ved hvilket middel jeg saa hurtigt er traadt istedet for den yndede elsker, og hvilken förförelse der bör anvendes til denne alder, denne uerfarenhed. Spar dem saa megen umag, jeg har aldeles ikke anvendt nogen. Medens de med snildhed förte deres kjöns vaaben og seirede ved fiinhed, undertvang

jeg, idet jeg gjorde det mandlige kjöns afgjorte rettheder gjældende, ved myndighed. Vis paa at gribe mit bytte, naar jeg blot kunde nærme mig det, behövede jeg kun at anvende list, for at opnaae dette öiemeed, og den, jeg betjente mig af, fortjente endog næppe at tillægges dette navn.

Jeg benyttede mig af det förste brev, jeg modtog fra Danceny til hans skjönne, og efter at have underrettet hende derom ved det aftalede tegn, anvendte jeg, istedet for at bruge min behændighed, for at overlevere hende det, ethvert middel, for at undgaae det. Den utaalmodighed, jeg derved vakte, gav jeg mig udseendet af at dele, og efter at have anlediget ondet, angav jeg midlet til at hæve det.

Den unge dame har et værelse, hvorfra en dörr vender ud til gangen; men, naturligviis havde moderen taget nøglen til sig. Der var altsaa kun spørgsmaal om, at komme i besiddelse af samme. Intet var lettere at udföres; jeg forlangte den kun i to timer, efter hvilken tid jeg indestod for, at have en lignende. Derved vilde brev-vexling, sammenkomster, natlige stævnemöder, alt vorde bekvæmt og sikkert. Skulde de imidlertid troe det? det frygtsomme barn var saa bange, at hun afslog at indlade sig derpaa. En anden vilde være bleven fortvivlet derover; jeg derimod saae kun leiligheden deri, til en endnu mere tiltrækkende fornöielse. Jeg tilskrev nemlig Danceny, for at beklage mig over dette afslag, og ifölge heraf havde vor fusentast ingen ro paa sig, förend han havde fordret og modtaget löfte om af sin frygtsomme elskerinde, at opfylde min begjæring, og aldeles at overlevere sig til min raadighed.

Jeg tilstaaer, det glædede mig, saaledes at have skiftet rolle, og at den unge mand gjorde for mig det, han gjorde regning paa, jeg skulde gjøre for ham. Denne tanke fordoblede i mine öine værdien af eventyret; ogsaa skyndte jeg mig, saasnart jeg var i besiddelse af den kostbare nögel, at gjøre brug af samme. Det skete afvigte nat.

Efter at have forsikret mig om, at alt var roligt i slottet, aflagde jeg, forsynet med min blindlygte og i en paaklædning, der var passende til tiden og som omstændighederne udkrævede, mit besög hos deres lærling. Jeg havde ladet alt tilberedes (og ved hende selv), for uden larm at kunne komme ind. Hun laa i den förste sövn, og i en saadan, som er hendes alder egen, saa at jeg kom hen til hendes seng, uden at hun vaagnede. Jeg var först tilböielig til, at gaae videre, og at prøve paa at gjælde for en dröm; men, da jeg frygtede for virkningen af overraskelsen og den stöi, den kunde anledige, foretrak jeg, med forsigtighed at vække den smukke indsovede, hvorved det i sandhed lykkedes mig, at forebygge det skrig, jeg befrygtede.

Efter at have beroliget hendes förste angst, vovede jeg, da jeg ikke var kommen for at snakke, at tage mig nogle friheder. Vistnok har man ikke tilstrækkeligen lært hende i hendes kloster, for hvor mange forskjellige farer den frygtsomme uskyldighed er udsat, og alt, hvad den bör bevogte for overraskelse; thi, idet hun anvendte sin hele opmærksomhed og al sin kraft, for at forsvare sig mod et kys, hvilket kun var et forstilt angreb, lod hun alt övrigt uden forsvar. Hvorledes skulde jeg kunne have undgaet, at benytte mig deraf? Her vare vi dog nærvæd,

begge at styrtes i ulykke; thi den lille pige, der nu blev höist beængstet, vilde for alvor begynde at skribe. Til lykke kvaltes hendes stemme af taarer. Hun vilde derpaa gribe i klokkestrengen, men ved min list tilbageholdtes hendes arm endnu i rette tid. "Hvad vil de gjöre," sagde jeg til hende, "gjöre dem ulykkelig for stedse? Man komme længe nok, jeg bryder mig kun lidet derom; hvem indbilder de dem, at ville faae til at troe, at jeg ikke skulde være her med deres samtykke? Hvo, uden de, skulde have forsynet mig med midlet til at komme her? og denne nögel, jeg har faaet af dem, som jeg kun har kunnet faae ved dem, vil de vel paatage dem at angive noget andet brug for samme?" Denne korte tiltale dæmpede hverken smerten, eller vreden, dog fremkaldte den underkastelse. Jeg veed ikke, om min stemme var veltalenhedens, i det mindste er det sandt, at min holding ikke var det. Den ene haand anvendt til kraft og den anden til kjærlighed, hvilken taler skulde vel kunne gjöre fordring paa ynde i en slig stilling? Saafremt de vel afmaler dem den, maa de tilstaae, at den i det mindste var angrebet gunstig; men jeg, hvad forstaaer jeg mig derpaa; og som de siger, de meest ligefremme fruentimre före mig omkring som et barn.

Den lille, skjönt utröstelig, fölte imidlertid dog, at hun maatte tage en udvei og fatte sig. Da hun fandt mig ubevægelig ved bönnen, maatte hun skride til tilbud. De troer vel, at jeg solgte min besiddelse meget dyrt; aldeles ikke, jeg lovede alt for et kys. Vel er det sandt, at jeg, da jeg havde taget kysset, ikke holdt mit löfte; men, jeg havde gode grunde dertil. Vare vi

komne overeens om, enten det skulde tages, eller gives? Ved at underhandle bleve vi enige om endnu et kys, og dette aftaledes, at skulle modtages. Efter at jeg nu havde ført hendes frygtsomme arme om min hals, og med min ene haand trykkede hende endnu kjærligere end forhen, modtoges elskovskysset virkeligen; rigtigt, fuldkomment modtoges det, saaledes endeligen, at kjærligheden selv ikke havde kunnet gjøre det bedre.

Saa megen oprigtighed fortjente at belønnes; ogsaa opfyldte jeg öieblikligen hendes begjæring;.....; dog, jeg vil ikke opholde dem med at beskrive en sag, hvori de vil kunne indsee gangen ligesaa vel, som jeg vilde kunne fortælle dem den, og derfor kun endnu tilføie, at fra eftergivenhed til bebreidelse og fra bebreidelse til eftergivenhed skiltes vi ikke ad uden tilfredse med hinanden, og enige om vor sammenkomst den følgende aften.

Först ved dagbrækningen gik jeg tilbage til mine værelser, höist træt og sövnig; begge dele sögte jeg imidlertid at forjage, for at indfinde mig til frokosten; thi jeg elsker til lidenskab at betragte næstedags-ansigter. Om dette kan de dog intet begreb gjøre dem; tillige var der en usikkerhed i holdningen, en besværlighed i gangen, öinene altid nedslagne samt hovne og röde; det saa runde ansigt var dertil blevet saa langt, at intet kunde være morsommere end alt dette. For første gang viste hendes foruroligede moder hende en öm deltagelse ved denne overordenlige forandring; Præsidentinden viste sig ligedes meget bekymret for hende. O, hvad denne omhyggelighed angaaer, da er den kun et laan; den dag kommer vel, da den kan gives hende tilbage,

og den er maaskee ikke langt borte. Lev vel, min smukke veninde.

Slottet..... den 1ste october.

CECILIE VOLANGES TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

O, Gud, min Frue, hvor jeg er bedrøvet! hvor jeg er ulykkelig! Hvò skal trøste mig i min sorg? hvo vil raade mig i den forlægenhed, hvori jeg befinder mig? Denne Hr. v. Valmont..... og Danceny! nei, tanken om Danceny sætter mig i fortvivelse..... Hvorledes skal jeg fortælle dem det? hvorledes skal jeg sige dem det?.... Jeg veed ikke, hvorledes jeg skal bære mig ad. Mit hjerte er imidlertid saa fuldt..... Jeg maa tale til nogen, og de er den eneste, hvem jeg tør og kan betroe mig til. De har saa megen godhed for mig; dog, hav den ikke meer fra dette öieblik af; jeg er ikke værdig til samme; hvad skal jeg sige dem; jeg önsker den ikke engang. Alle her have idag bevidnet mig saa megen deeltagelse... de have kun foröget min bedrøvelse. Jeg fölede saa höiligen, at jeg ikke fortjente den. Nei, skjænd tvertimod paa mig, skjænd meget paa mig, thi jeg har begaaet noget meget slemt; men, derefter maa de ogsaa hjælpe mig; dersom de ikke vil have den godhed, at raade mig, da döer jeg af sorg.

Viid da.... min haand skjælver, som de seer, jeg kan næsten ikke skrive, jeg föler mit ansigt bludse..... ak, det er skammens rödme. Nu vel, jeg skal bære det;

det skal være den förste straf for min feil. Ja, jeg skal sige dem alt.

De maa altsaa vide, at Hr. v. Valmont, som hidtil overleverede mig Hr. Danceny's breve, pludseligen fandt altfor megen vanskelighed derved; han vilde have en nögel til mit værelse. Jeg kan forsikre dem paa, at jeg ikke vilde det; men han skrev til Danceny derom, og han vilde det ligeledes; ogsaa gjør det mig saa ondt, naar jeg skal afslaae ham noget, isærdeleshed siden min fraværelse, der gjør ham saa ulykkelig, at jeg tilsidst samtykkede deri. Jeg forudsaae ikke den ulykke, som kunde opstaae deraf.

Igaar betjente Hr. v. Valmont sig af denne nögel, for at komme ind i mit værelse, da jeg var falden i sövn; jeg ventede dette saa lidt, at han forskrækkede mig meget ved at vække mig; men, saasom han strax talede til mig, gjenkjendte jeg ham, og skreg ikke; desuden faldt den tanke mig derved ind, at han maaskee bragte mig et brev fra Danceny. Det var imidlertid langt fra. Strax derpaa vilde han omfavne mig, og medens jeg forsvarede mig, som naturligt, gjorde han noget, jeg ikke vilde have havt for alt i verden.... men, han forlangte först et kys. Jeg maatte det vel; thi hvad skulde jeg gjøre? saa meget meer, som jeg havde forsögt paa at skrige, uden at kunne det. Desuden sagde han mig, at saafremt der kom nogen, skulde han vel vide at kaste skylden paa mig, hvilket i sandhed var meget let formedelst nöglen. Endeligen vilde han ikke meer forlade mig. Han forlangte dernæst endnu et kys, og dette gjorde mig, uden at jeg veed, hvorledes det gik til, ganske urolig, og derefter blev det meget værre

end forhen. O, det er rigtig nok meget slemt. Omsider de fritager mig maaskee for, at sige det övrige; men, jeg er saa ulykkelig, som man kan være det.

Hvad jeg meest bebreider mig, og som jeg desuagtet maa tale til dem om, er, at jeg er bange for, ikke at have forsvaret mig saa meget jeg kunde. Jeg veed ikke hvorledes det gik til, men vistnok elsker jeg ikke Hr. v. Valmont, tverimod, og dog var der öieblikke, hvori det forekom mig, som om jeg elskede ham..... De kan tænke dem, at dette dog ikke hindrede mig i, altid at sige nei; men jeg fölede nok, at jeg ikke gjorde som jeg sagde; tillige befandt jeg mig i en saadan uro! Saa fremt det altid er saa vanskeligt at forsvare sig, saa maa man være meget vant dertil. Det er sandt, at Hr. v. Valmont har en maade at tale paa, at man ikke veed, hvorledes man skal bære sig ad, for at svare ham. Skulde de endeligen troe det, at da han gik, var jeg ligesom bedrövet derover, og at jeg havde den svaghed, at samtykke i, at han kom igjen den fölgende aften; det miströstedes mig endnu meer end alt det övrige.

O, desuagtet lover jeg dem paa mit ord, at jeg skal hindre ham i at komme. Han var næppe gaaet, förend jeg nok fölte, at jeg ikke havde handlet rigtigt i at love ham det. Ogsaa græd jeg hele den övrige tid. Det var fornemmeligen for Danceny at det gjorde mig ondt; hver gang jeg tænkte paa ham, fordobledes mine taarer, saa at jeg var nærvæd at kvæles af dem, og dog tænkte jeg uafsladeligen paa ham..... ja selv endnu kan de see virkningen deraf, da papiret ganske er gjennemblödt. Nei, jeg finder aldrig nogen tröst, om det saa kun var for hans skyld..... Endeligen kunde jeg ikke meer, og dog

var jeg ikke istand til at sove et minut; og imorges, da jeg stod op, og saae mig i speilet, havde jeg saaledes forandret mig, at jeg kunde gjøre folk angst.

Moder blev det vaer, saasnart hun saae mig, og spurgte, hvad der fattedes mig, hvorpaa jeg strax begyndte at græde. Jeg troede, hun vilde skjænde paa mig, hvilket maaskee havde smertet mig mindre; men hun tiltalede mig tvertimod med blidhed. Dette fortjente jeg vistnok ikke. Hun sagde mig, at jeg ikke saaledes skulde bedrøve mig, at hun ikke kunde indsee grunden til min sorg, og at jeg vilde vorde syg. Ak, der er öieblikke, da jeg önskede mig död, thi jeg kan ikke udholde det. Jeg kastede mig hulkende i hendes arme med de ord: "Deres datter, min Moder, er meget ulykkelig." Hun kunde ikke afholde sig fra at græde lidt, og alt dette har kun foröget min bedrövelse. Heldigviis spurgte hun mig ikke, hvorfor jeg var saa ulykkelig, thi jeg havde da ikke vidst, hvad jeg skulde have svaret hende.

Jeg beder dem indstændigen, min Frue, snarest muligt at tilskrive mig, og da at sige mig, hvad jeg skal gjøre; thi jeg har ikke mod til, at tænke paa noget, og gjør intet uden sørger. De vil have den godhed, at lade deres brev tilkomme mig ved Hr. v. Valmont; men, jeg beder dem om, at saafremt de paa samme tid tilskriver ham, da ikke at tale om, at jeg har underrettet dem om noget.

Med meget venskab har jeg altid den ære at være, min Frue, deres ydmygste tjenerinde.

Jeg tör ikke underskrive dette brev.

Slottet..... den 1ste October

FRU V. VOLANGES TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DET er kun faa dage siden, at de forlangte raad og tröst af mig; nu er min tid kommen, og jeg forlanger det samme af dem, som de forlangte af mig. Jeg er höist bedrövet, og jeg frygter for, ikke at have valgt de bedste midler, for at undgaae den sorg, jeg nu föler.

Det er min datter, der anlediger min bekymring. Siden min afreise havde jeg vel altid bemærket hende sorgfuld og bekymret; men, dette ventede jeg, og jeg havde væbnet mit hjerte med strenghed, som jeg troede nödvendig. Jeg haabede, at fraværelsen og adspredelser snart vilde tilintetgjöre en kjærlighed, jeg snarere betragtede som en ungdoms vildfarelse end som en virkelig lidenskab. Langtfra imidlertid at have vundet noget ved mit herværende ophold, bemærker jeg, at det kjære barn meer og meer hengiver sig til en farlig tungsindighed, og jeg frygter for alvor for, at hendes sundhed skal lide derved. I löhet af disse sidste dage isærdeleshed har hun öiensynligen forandret sig. Igaar især gjorde hun et dybt indtryk paa mig, og alle foruroligedes meget derved.

Det, som beviser mig, hvor höiligen hun lider, er, at jeg seer hende paa veien til at tilsidesætte den frygt-somhed, hun ellers har viist imod mig. Igaar-morges, til exempel, styrtede hun sig, paa det simple spørgsmaal: om hun var syg? i mine arme, idet hun sagde, at hun var meget ulykkelig, og græd hulkende. Jeg kan ikke beskrive dem den sorg, hun foraarsagede mig; taarerne kom mig strax i öinene, og jeg havde næppe tid til at

vende mig om, for at skjule det for hende. Lykkeligviis var jeg saa forsigtig, ikke at gjøre hende noget spørgsmaal; heller ikke vovede hun, at sige mig noget; men, det er mig ikke desto mindre tydeligt, at det er denne ulykkelige lidenskab, som martrer hende.

Hvad skal jeg imidlertid gribe til, saafremt dette skulde vedvare? skal jeg gjøre min datter ulykkelig? skal jeg til hendes fordærvelse benytte sjælens kostbarreste egenskaber: følsomheden og bestandigheden? er det derfor jeg er hendes moder? og, saafremt jeg kvæler denne saa naturlige følelse, der lader os ønske vore børns vel, saafremt jeg vilde ansee for en svaghed det, jeg tvertimod betragter som vor første, vor helligste pligt, saafremt jeg tvinger hendes valg, vil jeg da ikke komme til at svare for de skrækkelige følger, alt dette vil kunne drage efter sig? Hvilket brug vilde det være at gjøre af den moderlige myndighed, at stille sin datter imellem forbrydelsen og ulykken?

Min veninde, jeg vil ikke efterligne det, jeg saa ofte har dadlet. Jeg har upaatvivleligen kunnet forsøge paa, at gjøre et valg for min datter; jeg kom hende derved kun til hjælp med min erfaring; det var ingen ret, jeg udövede, det var en pligt, jeg opfyldte. Det vilde derimod være, at misbruge min moderlige rettighed, saafremt jeg tiltog mig raadighed over hende, trods en tilbøielighed, hvis opkomst jeg ikke har kunnet hindre, og hvis udstrækning og varighed hverken hun, eller jeg, ere istand til at indsee. Nei, jeg tillader aldrig, at hun ægter denne for at elske hiin, og jeg vil hellere give slip paa min myndighed end paa hendes dyd.

Jeg troer derfor, at jeg vælger det fornuftigste middel, nemlig igjen at tage det løvte, jeg har givet Hr. v. Gercourt, tilbage. De har seet mine grunde dertil, og mig synes de ere overvegtige mod mit løvte; jeg vil sige endnu mere: i denne tingenes tilstand vilde opfyldelsen af mit løvte virkeligen kun være at bryde det; thi saafremt jeg skylder min datter, ikke at aabenbare Hr. v. Gercourt hendes hemmelighed, da skylder jeg i det mindste denne, ikke at misbruge den uvidenhed, hvori jeg lader ham blive, og at handle for ham saaledes, som han selv vilde gjøre, saafremt han var underrettet. Skulde jeg derimod uværdigen bedrage ham, naar han stoler paa min oprigtighed? og, medens han bærer mig med det valg, at være hans anden moder, forraade ham ved valget af hans ægtefælle? Disse saa nforkastelige grunde, jeg ikke kan undlade at tage i betragtning, forurolige mig mere, end jeg kan sige dem det.

Med disse ulykker, som jeg befrygter, sammenligner jeg min datter, lykkelig med den mage, hendes hjerte har valgt, kun kjendende sine pligter ved den glæde hun finder i at opfylde dem; min svigersön, ligeledes tilfreds, hver dag lykønskende sig til sit valg; enhver af dem kun findende sin lykke ved den andens lykke, og begge forenende sig om, at udgjøre min. Burde haabet om en saa skjön fremtid vel opofres for intetsigende betragtninger? og, hvilke er det, der endnu holde mig tilbage? ikkun egennyttige hensigter. Hvilken fordeel vilde det være for min datter, at være født formuende, saafremt hun ikke desto mindre skulde være en slavinde af sin riigdom.

Jeg tilstaaer, at Hr. v. Gercourt er maaskee et bedre partie, end jeg turde haabe for min datter; jeg tilstaaer endog, at jeg har fundet mig særdeles smigret ved hans valg; men, naar alt kommer til alt er Danceny af lige saa god familie som han, og i henseende til personlige egenskaber giver han ham intet efter, og han har endnu den fordeel, fremfor Hr. v. Gercourt, at han elsker og vorder elsket. Vel er han ikke riig; men, er min datter det ikke tilstrækkeligen for dem begge? O, hvorfor beröve hende den saa henrökkende glæde, at berige den hun elsker!

Ere disse ægteskaber, der grunde sig paa beregning istedetfor tilböielighed, som man kalder convenients-ægteskaber, og ved hvilke man i gjerningen kommer overeens om alting, undtagen om tilböieligheden og karaktererne, ikke den rigeste kilde til disse forargelige optrin, som hver dag vorde hyppigere? Nei, hellere vil jeg töve, for i det mindste at udgrunde min datter, som jeg ikke kjender. Jeg besidder endnu saa meget mod, at foraarsage hende en forbigaaende smerte, naar hun blot derved kan opnaae en meer grundfæstet lykke; men at vove paa, at overlade hende til en evig fortvivlelse, dertil er mit hjerte ikke istand.

Disse, bedste veninde, ere de tanker, som forurolige mig, og om hvilke jeg udbeder mig deres raad. Vel stemme disse alvorlige betragtninger kun lidet overeens med deres elskværdige munterhed, og ere kun lidet passende for deres alder; men, deres forstand har givet dem saa meget forud. Deres venskab vil iövrigt komme deres forsigtighed til hjælp, og jeg frygter ikke for, at nogen

af disse dele skal vorde negtet den moderlige bekymring, der indstændigt udbeder sig sammes bistand.

Lev vel, bedste veninde, tvivl aldrig om min oprigtighed imod dem.

Slottet den 2den october.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

ATTER smaae begivenheder, min smukke veninde; men, ikkun optrin, ingen handling. Væbn dem derfor med taalmodighed, ja endog med megen taalmodighed; thi medens min Præsidentinde gaaer fremad med smaae skridt, gaaer deres lærling tilbage, og det er langt værre. Nu, jeg er saa fornuftig, at jeg morer mig over dette dumme töi. Jeg vænner mig i sandhed meget vel til mit herværende ophold, og jeg kan sige, at jeg paa min gamle tantes stille slot ikke har fölt et öiebliks kjedsomhed. Har jeg i gjerningen ikke ogsaa nydelser, savn, haab og uvished? Hvad har man mere paa en större skueplads? Tilskuere! O, lad mig blot sørge derfor, de skulle ikke fattes. Saafremt de ikke see mig ved arbeidet, da skal jeg vise dem det fuldendt; de behöve da kun at beundre og bifalde. Ja, de skulle bifalde; thi omsider kan jeg nu med vished forudsige öieblikket af min strenge andægtiges fald. Jeg har iaften bivaanet dydens sidste aandedræt. Den ömme svaghed vil herske i dens sted. Tidspunktet udsætter jeg ikke fjernere end til vor næste sammenkomst. Dog, jeg hörer dem allerede raabe paa hovmod, at jeg for tidligt anmelder

seiren, og roser mig deraf. Nu, nu, stil dem kun tilfreds! For at bevise dem min beskedenhed, vil jeg begynde med fortællingen om mit nederlag.

Deres lærling er i sandhed en latterlig liden person. Hun er vistnok et stort barn, som ogsaa maa behandles som et saadant, og hvem man er meget lempelig imod, naar man kun lader hende penitere. Skulde de troe, efter hvad der iovergaars var foregaaet imellem hende og mig, efter den venskabelige maade, paa hvilken vi igaar-morges skiltes fra hinanden, at da jeg om aftenen igjen vilde gaae ind til hende, som vi vare komne overeens om, fandt jeg hendes dør laaset indvendigt fra? Hvad siger de dertil? Man finder sig undertiden udsat for slige börnestreger dagen iforveien; men dagen efter! er det ikke morsomt?

Jeg lo imidlertid i förstningen ikke deraf, og ingen-sinde fölede jeg i den grad min charakters herredömmе. Vistnok begav jeg mig uden fornöielse til dette stävne-möde, og kun af grundsætning. Min seng, som jeg havde meget behov, syntes mig for öieblikket at være at foretrækkes for enhver anden, og kun nödigt fjernede jeg mig fra den. Dog, ikke saa snart forefandt jeg en vanskelighed, förend jeg brændte af begjærighed efter at overkomme den; isærdeleshed var jeg ydmyget over, at et barn havde holdt mig for nar. I meget ondt lune gik jeg altsaa tilbage; og i den hensigt, ikke meer at have noget at bestille med denne eenfoldige lille pige, eller med hendes sager, havde jeg öieblikligen tilskrevet hende en billet, som jeg idag vilde levere hende, og hvori jeg anslog hende til hendes sande værdi. Men, som man siger: man gör vel i, at sove paa sin beslut-

ning, hvorfor jeg ogsaa imorges fandt, at da jeg her ikke havde valg imellem adspredelser, maatte jeg see til at beholde denne, og undertrykte derfor den haarde billet. Efter at jeg endvidre eftertænkte sagen, fortrød jeg heller ikke den beslutning, ikke at ende eventyret, förend jeg havde det i min magt, fuldkomment at blotte heltinden. Hvorhen kan en förste beslutning dog ofte lede os! Lykkelig den, min smukke veninde, der, som de, har vant sig til, ikke at lade sig henrives af en saadan! Min hevn opsatte jeg altsaa, og gjorde dette offer med hensyn til deres hensigter paa Gercourt.

Nu, da min vrede er gaaet over, seer jeg kun en latterlighed i deres lærlings adfærd. Jeg gad dog i sandhed vide, hvad hun haaber at vinde derved! hvad mig angaaer, da indseer jeg det ikke. Skeer det kun for at forsvare sig, da maa man tilstaae, at det er noget sildigt hun begynder derpaa. En dag maa hun vel sige mig oplösningen paa denne gaade; jeg længes meget efter at vide den. Maaskee föler hun sig blot træt? aabenhjertigen talet, kunde det letteligen være tilfældet, dog uden tvivl veed hun endnu ikke, at kjærlighedens pile före, ligesom Achilles's spyd, helbredelsesmidlet med sig til de saar, de foraarsage. Dog nei, paa den mine, hun hele dagen satte op, vilde jeg vædde paa, at nogen fortrydelse blander sig deri..... saadan noget dydigt!.... dydigt?.... jo det vilde klæde hende godt, at föle noget saadant. O, lad hende blot overlade sligt til det fruentimmer, som i sandhed er skabt dertil, det eneste, der veed at forskjønne denne fölelse, som kunde bringe en til at elske den!..... Tilgiv mig, min smukke veninde; men, endnu denne aften tildrog sig imellem Fru v. Tourvel og mig

det optrin, jeg nu skal gjøre dem regnskab for, og endnu föler jeg mig lidt angreben deraf. Jeg maa gjøre vold paa mig selv, for nogenlunde at udslette det indtryk, det gjorde paa mig, og det er endog for at hjælpe lidt derpaa, at jeg beskæftiger mig med at tilskrive dem. Noget maa de tilgive dette förste öieblik.

For nogle dage siden ere Fru v. Tourvel og jeg blevne enige om vore fölelser; kun om ordene trættes vi endnu. Det var altid *hendes venskab*, som svarede til *min kjærlighed*; men, dette conventionelle sprog forandrede ikke grunden af tingen, og saafremt det var vedblevet saaledes imellem os, vilde jeg vel ikke være gaaet hurtigere frem, men dog ikke mindre sikkert. Heller ikke var der nu meer spørgsmaal om at fjerne mig, som hun först forlangte, og med hensyn til de daglige samtaler imellem os, da, saafremt jeg giver mig umag for at anledige dem, søger hun paa sin side enhver leilighed til at tilstæde dem.

Da det ialmindelighed er ved spadseringen at vore smaae stævnemöder finde sted, lod det frygtelige veir, det har været hele dagen, mig intet haabe; det satte mig ordenligen i ondt lune; jeg forudsaae ikke, hvor meget jeg skulde vinde ved dette slette veir.

Da man ikke kunde spadsere, satte man sig efter bordet til at spille; og saasom jeg kun sjeldent spiller, heller ikke var nödvendig dertil, benyttede jeg denne tid, for at gaae op paa mine værelser, uden anden hensigt, end omtrent at afvente spillets ende.

Jeg vilde atter gaae ned til selskabet, da jeg fandt den henrökkende kone ifærd med at gaae ind paa sine værelser, og som, enten af uforsigtighed, eller af svag-

hed, med venlig stemme sagde til mig: "Hvor vil de gaae hen? der er ingen nede i salen." Mere behövede jeg ikke, som de kan tænke dem, for at forsöge paa, at komme ind til hende, og jeg fandt derved mindre modstand, end jeg havde ventet mig. Vel er det sandt, at jeg havde den forsigtighed, at begynde samtalen i dören og om ligegyldige ting; men, næppe havde vi sat os, förend jeg bragte hovedsagen paa bane, og taledede til *min veninde om min kjærlighed*. Hendes förste svar, skjönt simpelt, syntes mig temmeligen udtryksfuldt: "Jeg beder dem," sagde hun til mig, "tael ikke om det her," hvorhos hun skjælvede. Den stakkels kone, hun mærker hun döer!

Hun havde imidlertid uret i, at frygte noget. Siden nogen tid havde jeg, tidligt, eller sildigt, vis paa et lykkeligt udfald, idet jeg tydeligt saa hendes frugteslöse kamp, fattet den beslutning, at spare mine kræfter, og uden anstrengelse oppebie, indtil hun overgav sig af udmattelse. De indseer vel, at der her udkræves en fuldkommen seier, og at intet maa skyldes tilfældet. Ifölge denne min lagte plan var det, og for tillige at kunne være paatrængende, uden at binde mig altfor meget, at jeg paany optog ordet kjærlighed, som man saa haardnakket undslaaer sig for at höre; tillige overtydte om, at man troede mig tilstrækkeligen lidenskabelig, forsögte jeg paa at tale et ömmere sprog. At man vægrede sig ved at höre derpaa, gjorde mig ikke mere vred, men bedrövede mig. Skyldte min fölsomme veninde mig ikke nogen tröst?

Alt medens hun tröstede mig, var hendes ene haand bleven i min; det skjönne legeme hvilede paa min arm,

og vi befandt os meget tæt ved hinanden. De vil vist have bemærket, hvorledes i denne stilling, i forhold til som forsvaret aftager, de tagne friheder og afslagene skee gradviis i mindre afstand, hvorledes hovedet bortvendes og blikket sænkes, medens ordene, altid udtalede med svag stemme, vorde sjeldnere og meer afbrudte. Disse kostbare kjendemerker angive paa en utvivlsom maade sjælens samtykke, men sjeldent har det endnu naaet sandserne; jeg troer endog, at det er farligt, i et saadant öieblik at foretage noget altfor dristigt, fordi, da denne svagheds-tilstand har noget meget behageligt ved sig, man ikke med magt kan lösrive sig fra samme, uden at fremkalde et lune, der ufeilbarligen vorder til forsvarets fordel.

Men i nærværende tilfælde var forsigtighed mig saa meget desto nödvendigere, som jeg fremfor alt maatte frygte for den skræk, denne selvforglemmelse ikke vilde undlade at frembringe hos min ömme drömmerske. Det samtykke, jeg forlangte, behövede derfor ikke at bekræftes med ord, et blik kunde være tilstrækkeligt, eet eneste blik, og jeg var lykkelig.

Min smukke veninde, de skjønne öjne heftedes i sandhed paa mig, den himmelske mund udtalede endog: "Nu vel! ja, jeg..." Men, pludseligen lukkedes hendes öjne, stemmen kvaltes, og denne tilbedelsesværdige kone faldt i mine arme. Dog, næppe havde jeg havt tid til at omfatte hende, förend hun med krampagtig magt lösrev sig, og med et vildt blik og hænderne löftede mod himlen udbrød: "Gud! min Gud, frels mig!" og i et öieblik laa hun med lynets hurtighed paa knæ ti skridt fra mig. Jeg hørte hende nærved at kvæles. Jeg gik

hen imod hende, for at hjælpe hende; men, idet hun greb mine hænder, som hun badede med taarer, ja undertiden endog omfavnede mine knæ, sagde hun: "Ja, det vil være dem, som vil frelse mig! De vil ikke min død; forlad mig, frels mig; forlad mig, for Guds skyld, forlad mig!" og denne lidet sammenhængende tale trængte sig besværligt igjennem en vedvarende hulken. Imidlertid fastholdt hun mig med en kraft, som ikke tillod mig at fjerne mig, hvorfor jeg maatte anvende min, for at løfte hende op i mine arme. Isamme öieblik standsede hendes taarer, hun taledede ikke meer, alle hendes lemmer stivnedes, og heftige krampetrækninger fulgte paa dette stormende optrin.

Jeg tilstaaer, at det heftigt havde angrebet mig, og jeg troer, jeg havde samtykket i hendes forlaugende, selv om omstændighederne ikke havde tvunget mig dertil. Hvad der er sandhed er, at jeg, efter at have ydet hende nogen hjælp, forlod hende, som hun havde bedet mig om, og hvortil jeg lykønsker mig. Jeg har næsten allerede faaet belønning derfor.

Jeg havde ventet, at hun, ligesom den dag, da jeg først erklærede mig, ikke vilde lade sig sees om aftenen. Men, henimod klokken otte kom hun ned i forsamlingssalen, og anmeldte blot for selskabet, at hun havde været meget upasselig. Hendes ansigtstræk vare matte, hendes stemme svag, og hendes holdning fattet; men, hendes blik vare venlige, og heftede sig ofte paa mig. Medens aftenspiisningen varede, blev hun ene tilbage i salen. Da vi kom der ind igjen, troede jeg at bemærke, at hun havde grædt. For at faae det at vide, sagde jeg til hende, at det syntes mig, at hun

endnu ikke var ganske vel efter sin upasselighed; hvor-paa hun forbindtlig svarede mig: "*Det* onde forgaaer ikke saa let, som det kommer." Da man endeligen skiltes ad, böd jeg hende min arm, og ved dören til hendes værelser trykkede hun heftigt min haand. Det er sandt, at det synes mig, som om denne bevægelse havde noget uvilkaarligt ved sig; men, desto bedre, det er eet beviis mere paa mit herredömmе.

Jeg vil vædde paa, at hun nu er henrökket over at være kommen saa vidt: alle omkostningerne ere bestridte, der er kun tilbage at nyde. Maaskee medens jeg tilskriver dem, beskjæftiger hun sig med denne behagelige tanke! og, saafremt hun derimod skulde beskjæftige sig med en ny plan til forsvar, vide vi da ikke vel, hvad der vorder af disse planer? Jeg spørger dem, kan det vare længer end til vor næste sammenkomst? Vel venter jeg, at der vil gjøres nogle omstændigheder; men godt! det förste skridt gjort, forstaae vel disse strenge dydsdamer sig paa at holde inde? Deres kjærlighed er et sandt udbrud, som modstanden kun giver større kraft. Min frygtsomme andægtige vilde löbe efter mig, saafremt jeg ophörte at löbe efter hende.

Endeligen, min smukke veninde, skal jeg ufortövet indfinde mig hos dem, for at opfordre dem til, at holde deres ord. De vil uden tvivl ikke have glemt, hvad de har lovet mig efter det lykkelige udfald: et utroskab mod deres Ridder? Er de belavet derpaa? Hvad mig angaaer, da önsker jeg det, som om vi aldrig havde kjendt hinanden. At kjende dem eengang er iövrigt maaskee een grund mere til, desto heftigere at önske det paany:

Je suis juste, et ne suis point galant.*

Volt: komed: Nanine.

Ogsaa skal det være det første utroskab, jeg begaaer imod min store erobring, og jeg lover dem, at benytte det første paaskud, for at blive fire-og-tyve timer borte fra hende. Det skal være hendes straf, for at have holdt mig saa længe fjernet fra dem. Veed de, at dette foretagende nu har beskjæftiget mig over to maaneder? ja, to maaneder og tre dage; rigtig nok medregner jeg imorgen, da det för ikke vil være fuldkomment tilende-bragt. Dette minder mig om, at Fröken v. B.... gjorde modstand i fulde tre maaneder. Det er mig kjært at bemærke, at det frie coquetterie har flere forsvarsmidler end den strenge dyd.

Lev vel, min smukke veninde, jeg maa forlade dem, thi det er meget sildigt. Dette brev har fört mig videre end jeg tænkte; men, saasom jeg imorgen tidligt sender bud til Paris, har jeg villet benytte mig af denne leilighed, for een dag för at lade dem dele deres vens glæde med ham.

Slottet..... den 2den october, om aftenen.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG er bleven holdt for nar, min veninde, er bedraget, ulykkelig; jeg er i fortvivelse: Fru v. Tourvel er reist herfra. Hun er reist, uden at jeg vidste det, uden at jeg kunde være tilstede, for at modsætte mig hendes

* Jeg er retfærdig, uden særdeles höflighed.

afreise, for at kunne bebreide hende hendes skjændige falskhed! O, tænk ikke, at jeg havde ladet hende reise; hun skulde være bleven; ja, hun skulde være bleven, om jeg endog skulde have brugt magt. Men, ak! i min lettroende sikkerhed sov jeg roligt, og lynilden traf mig. Nei, jeg begriber intet af denne afreise; man maa give slip paa, at kjende fruentimrene.

Naar jeg gjenkalder mig gaarsdagen, hvad siger jeg? selv aftenen, dette saa venlige blik, denne saa ömme stemme, dette haandtryk, og at hun under alt dette tænkte paa at flygte fra mig; o, fruentimre, fruentimre! beklager eder over, at man bedrager eder! Enhver trolshed, man anvender, er kun et tyveri fra eder.

Med hvilken glæde jeg skal hevne mig! jeg faaer hende atter fat, den trolöse kone, og skal igjen bemægtige mig hele mit herredömme over hende. Saafremt kjærligheden ikke har været tilstrækkelig, for at gjöre det gjældende, hvad vil der da ikke kunne skee ved hjælp af hevnen? Endnu seer jeg hende paa knæ for mig, skjælvende og badet i taarer, bedende om naade med sin trolöse stemme; men jeg skal være uden barmhjertighed.

Hvad hun nu vel foretager sig? hvad tænker hun nu vel paa? Maaskee lykönsker hun sig til, at have bedraget mig, og troligt fölgende sit kjöns smag, synes denne fornöielse hende den behageligste. Det, den saa forroste dyd ikke har kunnet udrette, har den listige forstand udfört uden anstrengelse. Jeg daare! jeg frygtede hendes tilbageholdenhed, det var hendes falskhed jeg skulde have frygtet.

Og være nødsaget til, at tilbageholde min vrede! kun at turde vise en öm smerte, medens mit hjerte er overfuldt af raseri; være ydmyget til, endnu at bönfalde en gjenstridig kone, som har unddraget sig mit herredömmе! Skulde jeg da ydmyges i den grad? og ved hvem? ved en frygtsom kone, aldeles uvant til at bekjæmpe nogen. Hvad nytter det mig, at have faaet plads i hendes hjerte, at have ompændt hende med kjærlighedens ild, at have bragt hendes sanders uro lige til afsindighed, saafremt hun, rolig i sit tilflugtsted, nu kan hovmodige sig meer over sin flugt end jeg over min seir? og jeg skulde taale det? de troer det dog vel ikke, min veninde? de har dog vel ikke denne ydmygende tanke om mig?

Men, hvilken ulykkelig skjæbne binder mig til denne kone? attraae ikke hundrede andre mine opmærksomheder? vilde de ikke ile med, at gjengjælde dem? Om end ingen af dem kan sammenlignes med hende, er forandringens behagelighed, det henrivende af nye erobringer, det glimrende i at foröge disses antal, er alt dette ikke tilstrækkeligt, for at frembyde tillokkende fornöielser? Hvorfor netop löbe efter den, der frygter for os, og ikke agte paa dem, som tilbyde sig af sig selv? O, hvorfor? Jeg veed det ikke, men föler det heftigt.

Der gives hverken lykke, eller ro, for mig, uden i besiddelse af denne kone, som jeg hader og elsker med lige raseri. Jeg vil ikke kunne udholde min skjæbne förend fra det öieblik af, da hendes vil være i mine hænder. Da skal jeg, rolig og tilfreds, see hende paa sin side overladt til de voldsomme bekymringer, jeg föler i dette öieblik. Men, hvorledes skal jeg atter nærme mig hende? jeg vover ikke at foretage noget skridt, og

jeg föler, at jeg, for at vælge en anden fremgangsmaade, maa være roligere; men nu koger blodet i mine aarer.

Hvad der föröger min uro, er den ligegyldighed, hvormed man her besvarer mine spørgsmaal angaaende dette tilfælde, angaaende aarsagen dertil, angaaende alt, hvad det har besynderligt ved sig..... Ingen veed noget, ingen önsker at vide noget, næppe vilde man have talet derom, saafremt jeg havde tilladt, at man havde talet om andet. Fru v. Rosemonde, til hvem jeg imorges öieblikligen henvendte mig, da jeg erfarede afreisen, svarede mig med den hendes alder egne koldblodighed, at det var en naturlig fölge af Fru v. Tourvel's upasselighed igaar, at hun frygtede for at vorde syg, og desaaarsag foretrak, at være i sit eget huus. Hun finder dette meget simpelt, og sagde mig, at hun, i hendes tilfælde, vilde have gjort det samme: som om disse to personer havde noget tilfældeds med hinanden! den ene, der kun endnu har tilbage at döe, og den anden, som udgjör mit livs henrökkelse og kval.

Fru v. Volanges, som jeg i förstningen formodede at være medskyldig, synes kun bekymret over, ikke at være bleven raadspurgt angaaende dette skridt. Jeg tilstaaer det glæder mig, at hun ikke har havt den fornöielse at skade mig; det beviser mig desuden, at hun ikke besidder denne kones tillid i saa höi en grad som jeg frygtede; det er altid een fjende mindre. Hvor hun vilde have lykönstet sig, saafremt hun havde vidst, at det er for mig man er flygtet! hvor hun vilde have været opblæst af hovmod, saafremt det havde været ifölge hendes raad! hvor hendes vigtighed derved vilde være bleven fordoblet! Min Gud! hvor jeg hader hende! O, jeg vorder

vel igjen forligt med hendes datter; jeg skal bearbejde hende efter godtbefindende, saa meget meer, som jeg troer, jeg forbliver her i nogen tid; de faa betragtninger, jeg i det mindste hidtil har kunnet anstille, lede mig til denne beslutning.

Troer de virkeligen ikke, at min utaknemlige, efter et saa voldsomt skridt, maa frygte min nærværelse? Saafremt altsaa den tanke faldt hende ind, at jeg muligen kunde følge hende, vil hun ikke undlade, at negte mig adgang til sig, og jeg vil ligesaa lidt vænne hende til dette middel som taale ydmygelsen. Jeg vælger tvertimod hellere, at underrette hende om, at jeg bliver her, jeg skal endog bönfalde hende om, at hun ikke kommer her tilbage; og, er hun först fuldkomment sikker paa min fraværelse, da skal jeg fremstille mig for hende, og vi skulle see, hvorledes hun vil udholde det. Men, det bör opsættes, for at foröge virkningen; dog veed jeg endnu ingenlunde, om jeg har taalmodighed dertil; thi vel tyve gange har jeg idag aabnet munden, for at forlange mine heste. Jeg vil imidlertid gjøre vold paa mig, og forpligter mig til, her at oppebie deres svar; kun beder jeg dem om, min smukke veninde, ikke at lade mig vente for længe derpaa.

Hvad der skulde fortredige mig meest, vilde være, ikke at vide, hvad der foregaaer hos hende; men, min jæger, som er i Paris, har rettighed til nogen adgang til kammerjomfruen; muligen at han kan være mig til nogen nytte. Jeg sender ham derfor forholdsregler og penge. Jeg beder dem undskylde, at jeg indslutter begge dele i dette brev, samt at jeg maa bede dem, at oversende ham dem ved en af deres folk, med befaling, kun at levere dem til

ham selv. Jeg tager denne forholdsregel, fordi knegten har den vane at sige, at han aldrig har modtaget de breve, jeg tilskriver ham, naar de foreskrive ham noget, som ikke er ham tilpas; han synes desuden i dette öieblik ikke at være saa indtagen af sin erobring, som jeg önskede han var det.

Lev vel, min smukke veninde. Skulde der falde dem nogen heldig tanke ind, noget middel til at fremskynde sagen, da underret mig derom. Jeg har oftere erfaret, hvor nyttigt deres venskab kan være mig; ja, jeg föler det endnu i dette öieblik, thi mit sind er roligere, idet jeg tilskriver dem; i det mindste taler jeg til nogen, som forstaaer mig, og ikke til automater, som jeg siden imorges maa leve iblandt. I sandhed, jo meer jeg eftertænker det, jo tilböieligere er jeg til at troe, at der i hele verden kun gives dem og mig, som ere noget værd.

Slottet.... den 8 october.

BARON V. VALMONT TIL SIN JÆGER AZOLAN.

(Indsluttet i foranstaaende brev.)

Du maa være et stort dumhoved, du, som reiste herfra imorges, og ikke vidste, at Fru v. Tourvel ligeledes reiste herfra; eller, saafremt du vidste det, da ikke at underrette mig derom. Hvad nytter det mig, at du öder mine penge, for at beruse dig med tjenerne, at du anvender den tid, du burde være mig til nytte, til, at gjøre dig behagelig for kammerjomfruerne, naar jeg ikke vorder bedre underrettet om det, som gaaer for sig? Det er nu

atter en af dine forsømmelser! Men, jeg underretter dig om, at saafremt der hændes dig endnu een eneste i nærværende sag, da er det den sidste, du skal begaae i min tjeneste.

Du maa underrette mig om alt, hvad der foregaaer hos Fru v. Tourvel: om hendes sundhed, om hun sover, om hun er bedrøvet, eller munter, om hun ofte gaaer ud, og til hvem, om der kommer nogen hos hende, og hvo det er, hvormed hun tilbringer sin tid, om hun er gnaven mod sine jomfruer, isærdeleshed mod den, hun her havde med sig, hvad hun foretager sig naar hun er ene, om hun, naar hun læser, læser længe ad gangen, eller om hun afbryder sin læsning, for at falde i tanker, og saaledes ligeledes naar hun skriver. Søg fremdeles at blive fortrolig med ham, som bringer hendes breve paa posthuset. Tilbyd dig undertiden, at ville udrette ærinde i hans sted, og saafremt han er villig dertil, lad da ingen andre afgaae, end dem som synes dig ligegyldige, og send mig de andre, fornemligen dem til Fru v. Volanges, om du skulde støde paa nogle saadanne.

Indret det saaledes, at du endnu i nogen tid bliver din Julie's lykkelige elsker. Saafremt hun skulde have en anden, som du troede, da overtal hende til at dele sig, og lad dig ikke mærke med nogen latterlig ømfindtlighed, thi du er da i samme tilfælde som saa mange andre, der ere mere end du. Skulde imidlertid denne elsker være til for megen uleilighed, skulde du, til eksempel, bemærke, at han om dagen beskæftigede Julie altfor meget, saa at hun var mindre hyppigt hos sin Frue, da fjern ham ved et, eller andet, middel, eller søg at yppe klammeri med ham; frygt ikke for følgerne, jeg

skal nok tage mig af dig. Fremfor alt forlad ikke huset. Ved snedighed seer man alt og seer man rigtigt. Skulde tilfældet endog hændes, at man afskedigede nogen af folkene, tilbyd dig da, at træde i hans sted, som om du ikke længer var hos mig. Siig i dette tilfælde, at du har forladt min tjeneste, for at søge at komme i et roligere og ordenligere huus. Søg for alting, at vorde antagen, jeg skal i den tid derfor ikke mindre beholde dig i min tjeneste; det skal være ligesom hos Hertuginde af ***; og omsider vil Fru v. Tourvel ligeledes belønne dig.

Saafremt du havde tilstrækkelig snedighed og god villie, da vilde disse forholdsregler være tilstrækkelige; men, for at opmuntre dig til begge dele, sender jeg dig endnu penge. Hosliggende billet bemyndiger dig til, som du vil see, at hæve fem-og-tyve louis'dorer hos min banquier, thi jeg tvivler aldeles ikke paa, at du ikke eier en skilling. Af denne sum vil du bruge saa meget som der er nödvendigt, for at formaae Julie til, at begynde en brevvexling med mig; det övrige kan du drikke op med folkene. Sög, saa meget det lader sig gjøre, at det skeer hos schweitzeren, for at han godt skal kunne lide at see dig hos sig. Men glem ikke, at det ikke er dine fornöielser men dine tjenester, jeg vil betale.

Vend Julie til, at iagttage alt, selv det, som forekommer hende ubetydeligt. Det er bedre, at hun skriver om ti unyttige ting, end udelader een, der kan være af vigtighed; og ofte er det, som synes ligegyldigt, det ingenlunde. Saasom jeg öieblikligen maa kunne vorde underrettet, saafremt der hændtes noget, der syntes dig at fortjene opmærksomhed, saa send, saasnart du har

modtaget dette brev, Philip paa udrider-hesten til R....,*) hvor han skal blive indtil ny befaling. Det vil være en station i nödstilfælde. Til den almindelige brevveksling er posten tilstrækkelig.

Tag dig iagt for, at tabe dette brev. Overlæs det hver dag, deels for at være vis paa, ikke at glemme noget, og deels for at overbevise dig om, at du endnu har det. Udret endeligen alt, hvad der bör udrettes, naar man bæres med min tillid. Du veed, at saafremt jeg er fornöiet med dig, skal du ogsaa vorde det med mig.

Slottet.... den 3die october.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

DE vil vorde meget forundret, min Frue, ved at erfare, at jeg saa hurtigt forlader dem. Dette skridt vil synes dem meget paafaldende; men, hvor deres forundring ikke vil tiltage, naar de erfarer aarsagen dertil! maaskee vil de finde, at jeg, ved at betro dem denne, ikke noksomt bærer agtelse for den deres alder nödvendige rolighed, at jeg endog tilsidesætter de ærbödigheds-fölelser, der skyldes dem af saa mange grunde. Ak, tilgiv mig, min Frue, mit hjerte er saa fuldt; det er en nödvendighed, at det udgyder sin smerte i barmen af en ligesaa overbærende som forsigtig veninde; og hvem anden end dem kunde det vel vælge? Ansee mig for deres barn, og

* En landsby, paa halvveien imellem Paris og Fru v. Rosemondes slot.

forund mig den moderlige godhed, jeg saa indstændigt udbeder mig af dem; maaskee har jeg nogen rettighed til samme ved min hengivenhed for dem.

Hvor er den tid, da jeg, aldeles hengiven til denne roesværdige følelse, endnu ikke kjendte den, der, idet den gyder i hjertet denne skrækkelige uro, hvoraf jeg nu er betagen, tillige berøver en kraften til at modstaae den, medens den faaer pligten til at tie? Ak! denne uheldige reise har gjort mig ulykkelig.....

Hvad skal jeg endeligen sige dem? jeg elsker, ja jeg elsker grændselöst. Ak, dette ord, jeg første gang skriver, dette ord, saa ofte forlangt uden at erholdes, vilde jeg med mit liv betale for den glæde at lade *den* høre, som har fremkaldt det; og, desuagtet maa jeg uophørligen afslaae det! Han vil bære tvivl om mine følelser, han vil troe, at have aarsag til at beklage sig over dem. Hvor jeg er ulykkelig! Hvorfor er det ham ikke ligesaa let at læse i mit hjerte som at beherske det? Ja, jeg vilde lide mindre, saafremt han vidste, hvor meget jeg lider; men, de selv, til hvem jeg siger det, de selv har endnu kun et svagt begreb derom.

Om saa öieblikke flygter jeg fra ham og bedrøver ham. Medens han endnu troer sig i min nærhed, vil jeg allerede være fjernt fra ham; paa den tid, jeg dagligen var vant til at see ham, vil jeg være paa steder, hvor han aldrig har været, og hvor jeg ikke bör tillade, at han kommer. Allerede ere alle mine tilberedelser færdige, alt ligger for mine öine, jeg kan ikke henvende dem paa noget, som ikke bebuder mig denne skrækkelige afreise. Alt er færdigt, undtagen jeg selv! og jo

meer mit hjerte modsætter sig den, jo meer overbeviser det mig ogsaa om nødvendigheden, at underkaste mig den.

Upaatvivleligen skal jeg underkaste mig den; det er bedre at døe, end at leve efter begaaet brøde. Allerede føler jeg, at jeg kun altfor meget er skyldig i denne; kun sædeligheden har jeg reddet, dyden er forsvunden. Skal jeg tilstaae dem det, hvad der endnu er mig tilbage, skylder jeg hans ædelmodighed. Beruset af den glæde at see ham, at høre ham, af behageligheden at være omkring ham, af den endnu større lykke at være aarsag til hans, var jeg uden kraft og styrke; næppe havde jeg saa megen, at jeg endnu kunde gjøre modstand; jeg gjøs ved min fare, uden at kunne flygte for den. Nu vel, han har seet min smerte, og følte medlidenhed med mig. Hvorledes skulde jeg kunne undgaae at elske ham? jeg skylder ham jo mere end livet.

Ak, saafremt jeg, ved at blive hos ham, kun havde havt at skjælte for dette, troe aldrig, at jeg havde samtykket i at fjerne mig. Hvad er dette mig uden ham? vilde jeg ikke, i saa tilfælde, kun være altfor lykkelig ved at opofre det? Fordømt til, evigt at være aarsag i hans ulykke og min egen, hverken at turde beklage mig, eller trøste ham, hver dag at maatte forsvare mig imod ham, imod mig selv, at gjøre mig umag for at anledige ham sorg, medens jeg kun ønsker at anvende alt, for at gjøre ham lykkelig: at leve saaledes, er det ikke at døe tusinde gange? og saaledes vil dog min skjæbne være. Jeg skal imidlertid udholde den, jeg skal finde mod dertil. O, dem, jeg valgte til min moder, modtag de ogsaa min eed derpaa!

Modtag ogsaa den, jeg herved aflægger dem, at jeg ikke skal skjule nogen af mine handlinger for dem;

modtag den, jeg besværges dem det, jeg beder dem derom som en hjælp, der er mig fornöden. Saaledes nödt til at sige dem alt, vil jeg vænne mig til, altid at troe mig i deres nærværelse. Deres dyd vil træde istedet for min. Upaatvivleligen vil jeg aldrig have nödigt at rödme for dem; og holdt tilbage ved denne mægtige töile, vil jeg, idet jeg i dem elsker den overbærende med min svaghed fortrolige veninde, endnu i dem ære den skytsæng, der bevarer mig for skjændsel. Ak, det er allerede en tilstrækkelig stor, at maatte gjøre denne bö. En uheldig virkning af hovmodig tillid! Hvorfor har jeg ikke tidligere frygtet denne tilböielighed, jeg fölte vaagne i mig? Hvorfor smigrede jeg mig med, efter godtbefindende at kunne undertrykke og overvinde den? Jeg daare, jeg kjendte kun lidet til kjærligheden! Ak, havde jeg omhyggeligere bejæmpet den, maaskee havde den faaet mindre herredöme over mig! maaskee havde denne afreise da ikke været nödvendig; eller, havde jeg endog fundet det nödvendigt at underkaste mig dette smertelige valg, havde jeg dog maaskee ikke behövet, aldeles at afbryde en forbindelse, det havde været tilstrækkeligt at fortsætte mindre hyppigt. Men, at miste alt paa eengang! og for bestandigt! O, min veninde!.... Men, ak! selv idet jeg tilskrifer dem, henrives jeg af utilladelige önsker! O, lad mig reise, lad mig reise, og lad i det mindste disse uvilkaarlige forseelser formildes ved mine opofrelser.

Lev vel, min agtbare veninde; elsk mig som deres datter, lad mig træde i deres barns sted, og vær overtydet om, at jeg, min svaghed uagtet, hellere vil döe, end gjøre mig deres valg uværdig.

Slottet..... den 3die october, kl. 1 om morgenen.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

JEG er bleven meer bedrövet, min dyrebare smukke, over deres afreise, end forundret over dens aarsag; en lang erfaring og den deeltagelse, de indgyder, vare tilstrækkelige, for at oplyse mig om deres hjertes tilstand, og skal jeg sige alt, da har deres brev intet, eller saa godt som intet, nyt meddeelt mig. Saafremt kun dette havde tjent mig til underretning, vilde jeg endnu være uvidende om, hvem de elsker; thi, idet de bestandigt ikkun taler om *ham*, har de ikke een eneste gang skrevet hans navn. Det var heller ikke nödvendigt, jeg veed vel *hvem* det er. Men jeg bemærker det, fordi det gjenkalder mig, at dette altid var kjærlighedens sprog. Jeg seer, at det endnu er saaledes som i forrige tider.

Jeg troede, ikke let at være kommen i det tilfælde, at tilbagekalde mig erindringer, der ere saa fjerne og min alder saa fremmede. Siden igaar har jeg desuagtet i sandhed meget beskjæftiget mig med disse, ved det önske, at finde noget, som kunde være dem nyttigt. Men, hvad kan jeg gjøre andet end beundre og beklage dem? Jeg roser den fornuftige forholdsregel, de har taget, men den skrækker mig, fordi jeg deraf maa slutte mig til, at de har fundet den nödvendig; og er man först kommen saa vidt, da er det meget vanskeligt, bestandigt at holde sig fjernet fra den, til hvem vort hjerte uafsladeligen hendrages.

Tab imidlertid ikke modet. Intet bör være deres skjønne sjæl umuligt; og skulde de end engang vorde saa ulykkelig at bukke under (hvilket Gud dog forbyde),

da troe mig, min elskede smukke, bered dem i det mindste den tröst, at have kjæmpet saa meget, det stod i deres magt. Det som overalt menneskelig magt ikke kan udrette, kan dog skee ved Guds bistand, saafremt det maatte behage ham. Maaskee er hans hjælp dem nær, og deres dyd, prøvet i denne skrækkelige kamp, vil meer luttret og herligere drage sig ud af samme. Haab, at den kraft, de ikke besidder idag, vil vorde dem til deel imorgen. Regn ikke saa meget paa samme, at de stoler derpaa, men saa meget, at den opmuntrer dem til at anvende den, saavidt det staaer i deres magt.

Idet jeg maa overlade til forsynet, at yde dem hjælp i en fare, mod hvilken jeg intet kan udrette, forbeholder jeg mig dog, at understøtte og tröste dem, saa vidt det staaer i min magt. Jeg vil ikke kunne lindre deres smerter, men jeg vil kunne dele dem. Paa denne betingelse er det, at jeg med glæde modtager tilbudet om deres fortrolighed. Jeg föler, at deres hjerte maa have trang til at meddele sig; jeg aabner dem derfor mit. Alderen har endnu ikke kjölnet det i den grad, at det er ufölsomt for venskabet. De vil altid finde det beredt til at modtage dem. Det vil kun være dem en ringe bistand i deres sorg; men i det mindste skal de ikke græde ene; og skulde denne ulykkelige kjærlighed, ved at faae for megen magt over dem, nöde dem til at tale om den, da er det bedre de taler til mig end til ham. Nu taler jeg ligesom de, og jeg troer, at vi to aldrig ville opnaae at nævne ham; iövrigt forstaae vi hinanden.

Jeg veed ikke, om jeg handler rigtigt, ved at sige dem, at det forekommer mig, som om han har taget

sig deres afreise meget nær; det vilde maaskee være fornuftigere, ikke at tale til dem derom; men, jeg holder ikke af denne fornuft, hvorved man bedrøver sine venner. Jeg seer mig imidlertid nødsaget til, ikke længer at tale derom. Mit svage syn og min skjælvende haand tillade mig ikke at skrive lange breve, naar det skal skee egenhændigt.

Lev altsaa vel, min elskede smukke; lev vel, mit elskværdige barn. Ja, jeg antager dem meer end gjerne som datter, og de besidder jo alt, hvad der behöves, for at udgjøre en moders stolthed og glæde.

Slottet..... den 3die october.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL FRU V. VOLANGES.

JEG har i sandhed, min kjære, gode veninde, havt umag med, at afholde mig fra en vis hovmods-fölelse, ved at læse deres brev. Hvorledes? de bærer mig med deres fuldkomne fortrolighed? de gaaer endog saa vidt, at de spørger mig om raad? O, jeg er kun altfor lykkelig, saafremt jeg fortjener denne deres gunstige mening, og ikke blot skylder den venskabets forbön. Hvad der lövrigt maatte være bevæggrunden dertil, da er den mig usigeligen dyrebar, og at have erholdt den, er i mine öjne kun een grund mere til, fremdeles at söge at fortjene den. Jeg vil altsaa (dog uden at fordriste mig til, at give dem noget raad) aabenhjertigt sige dem min mening. Jeg sætter ingen fuldkommen tillid til samme, fordi den er forskjellig fra deres; men, naar

jeg har udviklet dem mine grunde, vil de kunne bedømme dem, og forkaster de dem, da underskriver jeg deres dom iforveien. I det mindste vil jeg være saa fornuftig, ikke at troe mig klogere end de.

Saafremt desuagtet, og kun denne ene gang, min mening, skulde være at foretrækkes, da vil grunden dertil uden tvivl være at søge i den moderlige kjærligheds selvbedrag. Da denne følelse er roesværdig, findes den sikkert hos dem; ogsaa kan dette i gjerningen sees af det valg, de finder dem fristet til at fuldbyrde. Dersom det saaledes stundom hændes dem at feile, da skeer det aldrig, uden ved valget af dyder.

Forsigtigheden bör, som det synes mig, foretrækkes, naar man raader over andres skjæbne, og isærdeleshed, naar der er spørgsmaal om, at knytte den ved et uopløseligt og helligt baand, saaledes som ægteskabets. I dette tilfælde er det, at en fornuftig og öm moder bör, som de saa rigtigt siger, komme sin datter til hjælp med sin erfaring. Og hvad, spørger jeg dem, har hun at udrette, for at opnaae dette? saafremt det ikke skulde være, at vælge for hende imellem det som behager og det som passer sig.

Vilde det altsaa ikke være, at nedsætte den moderlige myndighed, vilde det ikke være at tilintetgjøre den, saafremt den underordnedes en ubetydelig villiesmag, hvis skuffende magt kun føles af dem, der frygte den, og forsvinder i samme öieblik den foragtes? Hvad mig angaaer, da tilstaaer jeg, at jeg aldrig har troet paa disse henrivende og uimodstaaelige lidenskaber, som man synes at være bleven enig om, skulle tjene til almindelig undskyldning for vore feiltrin. Jeg begriber ikke, hvor-

ledes en smag, som opstaaer i det ene öieblik og forsvinder i næste, kan have større magt end undseelsens, oprigtighedens og beskedenhedens uforanderlige grundsaetninger; og jeg forstaaer ikke mindre, at et fruentimmer, som overtræder disse, meer kan retfærdiggjøres ved sin indbildte lidenskab, end en tyv kan vorde det ved sin lidenskab for penge, eller en morder ved sin lidenskab for hevn.

Ak! hvo kan sige, aldrig at have havt fristelser at modstaae? men, jeg har altid søgt, at overtale mig til at troe, at det, for at modstaae, var tilstrækkeligt, at ville det; og hidtil i det mindste har erfaring bekræftet min mening. Hvad vilde dyden være, saafremt den ikke paalagde pligter? dens udövelse bestaaer i vore opofrelser, dens belønning findes i vore hjerter. Disse sandheder kunne kun negtes af dem, hvis fordeel det er, ikke at erkjende dem, og som, allerede lastefulde, stræbe efter et öieblisks selvbedrag, idet de forsøge, at retfærdiggjøre deres slette forhold ved slette grunde.

Men, skulde man have dette at befrygte af en beskeden og frygtsom ung pige, af en datter af dem, hvis ukunstlede og ufordærvede opdragelse kun har kunnet styrke hendes lykkelige anlæg? Det er imidlertid paa grund af denne frygt, som jeg vover at kalde ydmygende for deres datter, at de ønsker at ophæve det fordeelagtige ægteskab, som deres klogskab har istandbragt for hende. Jeg holder meget af Danceny, og allerede i lang tid seer jeg, som de veed, kun sjældent Hr. v. Gercourt; men, mit venskab for den ene og min ligegyldighed for den anden hindre mig dog ikke i, at

indsee den uhyre forskjel, der er imellem disse to partier.

Ved fødsel ere de lige, det indrømmer jeg; men, den ene er uden formue, og den andens er saa betydelig, at den vilde være ham en tilstrækkelig anbefaling overalt, selv uden familieforbindelser. Vel tilstaaer jeg, at penge ikke gjøre lykkelige, men man kan dog ikke negte, at de høiligen bidrage dertil. Fröken v. Volanges er, som de siger, tilstrækkeligen riig for to; tredsindstyve-tusinde livres i rente, som er hendes indtægt, ere imidlertid ikke noget særdeles betydeligt, naar man bærer Danceny's navn, og skal indrette og føre et huus, som svarer dertil. Vi leve ikke længer i Fru v. Sevigné's tid. Overdaadigheden opsluger alt; man laster den, men den maa dog efterlignes; og det overflødige berøver en dog tilsidst det nødvendige.

Med hensyn til personlige egenskaber, som de regner for meget, og med god grund, da er sikkert Hr. v. Gercourt ulastelig fra denne side; hans prøvetid er desuden overstaaet. Det skulde være mig kjært at troe, ogsaa troer jeg det virkeligen, at Danceny ikke i nogen henseende staaer tilbage for ham; men, ere vi ogsaa sikre derpaa? Sandt er det, at han hidtil har syntes at være fritagen for sin alders feil, og at, dagens tone uagtet, han viser en smag for det gode selskab, hvoraf man maa drage gunstige slutninger; men, veed man, om denne tilsyneladende tilbageholdenhed ikke skyldes ringheden af hans formue? I hvor lidet man end frygter for at være skjælm, eller dranker, saa hører der dog endnu penge til for at være spiller, eller udsvævende, og man kan endnu elske de feil, man har afsky for at drive til det yderste.

Endeligen er han maaskee ikke den tusindste, som kun besøgte det gode selskab, uden fordi han ikke kunde foretage sig noget andet.

Jeg siger ikke (Gud bevare mig derfra), at jeg troer dette om ham; men, det vilde dog altid være at løbe en fare, og hvilke bebreidelser vilde de ikke gjøre dem, saafremt alting ikke föiede sig vel! Hvad vilde de svare deres datter, i tilfælde at hun sagde dem: "Min moder, "jeg var ung og uden erfaring; jeg forførtes endog ved "en for min alder tilgivelig vildfarelse; men Himlen, "som forudsaae min svaghed, havde givet mig en fornuf- "tig moder, for at böde derpaa og vogte mig derfor. "Hvorfor har de da, idet de tilsidesatte deres forsigtig- "hed, samtykket i min ulykke? tilkom det mig at vælge "en ægtefælle, uden at kjende noget til den ægteskabelige "stand? Da jeg vilde have min villie, tilkom det ikke "dem at modsætte sig den? Men, jeg har aldrig havt "denne daarlige villie. Bestemt at adlyde dem, har jeg "oppebiet deres valg med ærbødigt selvfornektelse; aldrig "har jeg tilsidesat den lydighed, jeg skyldte dem, og "desuagtet lider jeg nu den straf, som kun tilkommer "gjenstridige börn. Ak, deres svaghed har gjort mig ulykkelig..."

Maaskee vilde hun af ærbødighed undertrykke disse klager; men den moderlige kjærlighed vilde gjætte dem, og deres datters taarer, om endog skjulte, vilde ikke desmindre falde paa deres hjerte. Hvor vilde de da søge deres tröst? i den daarlige kjærlighed, mod hvilken de havde burdet væbne dem, og som de har ladet dem forføres af?

Jeg veed ikke, min bedste veninde, om jeg mod denne lidenskab har en altfor stor fordom; men, jeg troer den frygtelig, selv i ægtestanden. Ingenlunde negter jeg, at en agtværdig og öm tilböielighed forskjønner det ægteskabelige baand, og formilder paa en vis maade de pligter, det paalægger; men, det er ikke den, det tilkommer, at fremkalde dette; det tilkommer ikke et öiebliks selvbedrag at ordne vort livs valg. For at vælge, maa man i sandhed sammenligne; og hvorledes skulde man kunne dette, naar vi ere indtagne for een eneste gjenstand, naar vi, henrevne af forkjærlighed og forblindelse, ikke kunne det?

Jeg har, som de kan tænke dem, truffet paa adskillige fruentimre, angrebne af dette farlige onde: nogle af disses fortrolige har jeg været. At höre dem, var der ingen, hvis elsker ikke var et fuldkomment væsen; men, disse indbildte fuldkommenheder vare kun til i deres tanker. I deres höitsvævende indbildning drömte de kun om behageligheder og dyder; med glæde udpyntede de dermed den, de foretrak; det var en guddoms klædebon, som oftest baaret af en vanhellig model; men, i hvorledes denne end var, næppe var den iført denne dragt, förend de, bedaarede af deres eget arbeid, knælede for den og tilbade den.

Enten elsker deres datter ikke Danceny, eller hun er underkastet samme selvbedrag; det er fælleds for dem begge, saafremt deres kjærlighed er gjensidig. Deres grund, for at forene dem for stedse, bestaaer altsaa kun ene i den vished, at de ikke kjende og ikke kunne kjende hinanden. Men, vil de sige mig, kjende Hr. v. Gercourt og min datter da bedre hinanden? Vistnok ikke;

men i det mindste skuffe de ikke hinanden, de ere kun hinanden ubekjendte. Hvad vil der i dette tilfælde skee imellem to ægtefæller, som jeg antager for ædelttænkende? det, at den ene studerer den anden, at de gjensidigen ville være forsigtige, ville søge og snart erkjende hvilke af deres tilbøieligheder og deres paastande de maae give slip paa for den fælleds roligheds skyld. Disse smaae opofrelser skee uden umag, fordi de ere gjensidigen og man har forudseet dem; snart fremkalde de en fælleds velvillie, og vanen, som styrker enhver tilbøielighed, den ikke nedbryder, tilveiebringer lidt efter lidt dette behagelige venskab, denne ömme fortrolighed, hvilke, i forening med agtelsen, udgjøre, synes mig, den sande, grundfaste ægteskabelige lykke.

Kjærlighedens selvbedrag kunne være behageligere, men hvo veed ikke ogsaa, at de ere mindre varige? og, hvilken fare medfører ikke öieblikket, som nedbryder dem! Da er det, at de mindste feil synes oprørende og utaalelige ved den modsætning, de vise sig i til det fuldkommenhedsbegreb, som havde forført os. Enhver af de to ægtefolk troer imidlertid, at kun den anden er forandret, og finder ikke meer erstatning for en tilbøielighed, som et öiebliks vildfarelse tillagde en værdi. Man forundrer sig over, ikke meer at føle den henrøkkelse, man selv ikke meer fremkalder; man finder sig ydmyget derved; den saarede forfængelighed forbitrer sindelaget, förøger feilene, tilveiebringer ondt lune, lægger grunden til had, og intetbetydende glæder ere omsider betalte med langvarige ulykker.

Dette, min bedste veninde, er maaden, paa hvilken jeg betragter den gjenstand, vi omhandle; jeg forsvarer

den ikke, jeg fremsætter den blot; dem tilkommer det at dømme. Skulde de imidlertid vedblive deres mening, da udbeder jeg mig af dem, at gjøre mig bekendt med de grunde, de modsætter mine. Det skulde være mig særdeles kjært, at oplyses af dem, og fremfor alt at vorde beroliget angaaende deres elskværdige barns skjæbne, hvis lykke jeg af hele mit hjerte ønsker, saavel formedelst mit venskab for hende, som formedelst det, der mit hele liv binder mig til dem.

Paris, den 3die oktober.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL CECILIE VOLANGES.

Nu vel, min lille, de er nu altsaa meget vred, meget skamfuld? og denne Herr v. Valmont er nok et ret slemt menneske, ikke sandt? Hvorledes, han vover at behandle dem ligesom det fruentimmer, han elskede meest! Han underretter dem om det, de vilde døe af længsel efter at faae at vide! Isandhed, denne fremgangsmaade er utilgivelig. Og de paa deres side vil gjemme deres dyd til deres elsker (som ingen misbrug gjør deraf). De holder kun af kjærlighedens smerter, ikke af dens glæder! Intet vilde klæde bedre, for ypperligen at figurere i en roman. Lidenskab, ulykke, dyd, fremfor alt, hvilke skjönnere sager! Midt i denne glimrende omgivelse kjeder man sig rigtignok stundom, men man finder sig deri.

Betragt dog engang det stakkels barn, hvor hun er at beklages! Hun havde matte öine dagen efter! og hvad vil de da sige, naar det er deres elskers, som vorde

det? Nu, min smukke ængel, de vil ikke altid have dem saaledes; alle mandfolk ere ikke en Valmont. Og de turde ikke meer slaae disse öine op? O, vistnok havde de god grund dertil, alle mennesker vilde have læst deres tildragelse i dem. Troe mig imidlertid, var dette saaledes, vilde vore koner, ja endog vore jomfruer, have beskednere blik.

Den roes uagtet, jeg, som de seer, er nödt til at yde dem, maa jeg dog tilstaae, at de ikke har fuldfört deres mesterstykke, nemlig, at fortælle deres moder alting. De begyndte meget vel; allerede kastede de dem i hendes arme, hulkede de; og hun græd ligeledes; hvilket höiströrende optrin! og, hvilken skade, at de ikke fuldförte det! Deres ömme moder, henrökket af glæde, vilde, for at hjælpe paa deres dyd, have indspærret dem i et kloster deres hele övrige levetid, og der kunde de have elsket Danceny saa længe de havde villet uden bröde. I al mag havde de kunnet fortvivle, og Valmont vilde da vist ikke være kommen, at forstyrre deres smerte ved glæder af en modsat natur.

Kan man, alvorligen talet, være saa stort et barn, som de er det, naar man er over femten aar. De har god grund til at sige, at de ikke fortjener min godhed. Desuagtet önskede jeg, at være deres veninde; en saadan er dem maaskee nödvendig med den moder, de har, og den ægtefælle, hun vil give dem. Men, skikker de dem ikke bedre, hvad skal man da gjöre af dem! Hvad skulde man vel haabe, naar det, der bringer andre piger til forstand, tvertimod synes at beröve dem deres?

Saafermt de et öieblik kunde overtale dem til at gjöre fornuftige slutninger, vilde de snart finde, at de

burde lykønske istedet for at beklage dem. Men, de skammer dem, og det hindrer dem deri. Nu, vær de kun rolig, skammen, kjærligheden fremkalder, er som dens smerte: man føler den kun een gang. Man kan siden vel forstille sig at have den, men man føler den ikke meer. Fornöielsen bliver imidlertid tilbage, og det er dog noget. Jeg troer endog at have opdaget gjennem deres lille vrævleri, at de vel havde lyst til, at regne den for meget. Kom kun, lidt oprigtighed: deraf den forvirring, som hindrede dem i *at gjøre det, de sagde at ville gjøre*; som gjorde, at de fandt *det saa vanskeligt at forsvare dem*; som gjorde dem *ligesom vred da Valmont gik bort*; var det vel skammen, som foraarsagede dette, elier var det fornöielsen? og *hans maade, at sige noget paa, saa at man ikke veed, hvad man skal svare dertil*, skulde dette ikke komme af hans *maade at gaae frem paa*? Ah, lille pige, de lyver, og lyver for deres veninde! det er ikke smukt. Dog lader os ikke tale meer derom.

Det, som for enhver anden vilde være en fornöielse, og kun kunde være det, vorder i deres stilling en sand lykke. Stillet i gjerningen imellem en moder, af hvem det er dem vigtigt at elskes, og en elsker, af hvem de stedse önsker at være det, indseer de da ikke, at det eneste middel, for at erholde disse to forskjellige personers yndest, er, at beskæftige dem med en tredie? Adspredt ved denne nye tildragelse, medens de i deres moders öine synes at opofre, ved deres lydighed mod hende, en tilböielighed, som mishager hende, erhverver de dem hos deres elsker æren af en roesværdig modstand. Idet de uophörligen forsikrer ham om deres kjærlighed,

tilstaaer de ham dog ikke det sidste beviis derpaa. Dette afslag, saa let at vedblive i det tilfælde, hvori de vil befinde dem, vil han ikke undlade, at skrive paa deres dyds regning; han beklager sig maaskee derover, men han vil elske dem desto meer derfor; og, for at have den dobbelte fortjeneste, i den enes öine at opofre kjærligheden, i den andens at modstaae den, vil det kun koste dem, at nyde dens glæder. Ak, hvor mange fruentimre have ikke tabt deres rygte, som de vilde have bevaret med omhyggelighed, saafremt det kunde være skeet ved slige midler.

Den fremgangsmaade, jeg her foreslaaer dem, synes den dem ikke saavel den fornuftigste som den behageligste? Veed de, hvad de har vundet ved den, de har valgt? at deres moder har tilskrevet deres forögede sörgmodighed forögelsen af deres kjærlighed, at hun er opbragt derover, og venter kun paa, for at straffe dem derfor, at vorde meer overbeviist derom. Hun har nyligt tilskrevet mig desangaaende, og hun vil gjøre alt, for at faae dem selv til at tilstaae det. Hun vil maaskee endog gaae saa vidt, tilskriver hun mig, at foreslaae dem Danceny tilægte, blot for at faae dem til at tale. Dog, skulde de lade dem forføres ved denne bedragerske ömhed, og svare overeensstemmende med deres hjerte, da vil de, indspærret for lang tid, maaskee for stedse, have tid nok til at begræde deres blinde lettroenhed.

Denne list, hun vil bruge imod dem, maa de möde med en anden. Begynd derfor med, idet de viser dem mindre sorgfuld, at lade hende troe, at de tænker mindre paa Danceny. Hun vil saa meget deslettere overtale sig til at troe det, som det er den sædvanlige virkning

af fraværelsen; og hun vil være dem saa meget meer forbunden, som hun deri vil finde en leilighed til, at lykønske sig til sin forsigtighed, som har indgivet hende dette middel. Skulde hun imidlertid endnu bevare nogen tvivl, og desaarsag vedblive at ville prøve dem, og talede til dem om ægteskab, da viis, som en velopdragen pige, en ubetinget lydighed. Thi, hvad vover de i grunden? for det lidet, man gjør af en mand, da er den ene altid ligesaa god dertil som den anden, og den, der er meest til uleilighed, er dog endnu mindre til byrde end en moder.

En gang meer tilfreds med dem, vil deres moder omsider bortgive dem, og da kan de, saasom de vil have mere frihed, efter godtbefindende bryde med Valmont, for at tage Danceny, eller endog beholde dem begge; thi, vogt dem, deres Danceny er elskværdig, men han er et af de mandfolk, man kan have naar man vil og saa længe man vil; med ham kan man altsaa gjøre sig det bekvæmt. Men, saaledes er det ikke med Valmont: man beholder ham kun vanskeligen, og det er farligt, at bryde med ham. Med ham maa der anvendes megen fif, eller, saafremt man ikke kan dette, megen føielighed. Skulde det imidlertid lykkes dem, at komme til at besidde hans venskab, da vilde det være en lykke. Han vilde öieblikligen sætte dem i første rang blandt vore meest yndede damer. Saaledes er det, at man faaer en stilling af betydenhed i verden, og ikke ved at rødme og græde, som naar man i klosteret lod dem spise til middag paaknæ.

Er de altsaa fornuftig, da vil de atter søge at forlige dem med Valmont, som har aarsag til at være meget vred paa dem; og da man bör forstaae, at rette sine feil,

saa frygt ikke for, at komme ham noget imöde; ogsaa vil de snart erfare, at saafremt mandfolkene vise os de förste opmærksomheder, da ere vi næsten altid nödsagede til at vise dem de sidste. Ved denne leilighed har de et paaskud; thi de maa ikke beholde dette brev, og jeg forlanger det udtrykkeligt af dem, at de overleverer det til Valmont, saasnart de har læst det. Glem imidlertid ikke, först at forseigle det; for det förste, fordi de selv maa have fortjenesten af dette skridt hos ham, uden at det har udseende af, at man har raadet dem dertil, og dernæst, fordi der ikke gives nogen i verden uden dem, hvis veninde jeg er i den grad, at jeg vilde underholde mig om slige ting med hende.

Lev vel, min smukke ængel; fölg mine raad, og meld mig dernæst, om de befinder dem vel derved.

E. s. Det er sandt, nær havde jeg glemt det... endnu et ord. Gjør dem dog umag for, at forbedre deres stiiil noget meer. De skriver bestandigt som et barn. Jeg seer nok, hvoraf det kommer, nemlig, at de siger alt, hvad de tænker. Det kan saaledes gaae an imellem os, som ikke bör holde noget skjult for hinanden; men alle andre, isærdeleshed deres elsker, maa jo tænke om dem, at de er en lille gaas. De indseer vel, at naar de tilskriver nogen, da er det for denne persons skyld og ikke for deres egen; de bör derfor mindre söge at sige det, de tænker, end det, der er denne person behageligt.

Lev vel, min hjerte, jeg omfavner dem, istedet for at skjænde paa dem, i det haab, at de vil vorde fornuftigere.

Paris, den 4de october.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

YPERLIGT, Baron! nei, nu maa jeg elske dem til raseri! Iøvrigt kunde man efter deres første brev vente sig det andet; heller ikke har det paa nogen maade forundret mig; og, medens de, allerede stolt af deres tilkommende held, udbeder dem belønningen derfor, og spørger, om jeg er beredt, indsaar jeg nok, at jeg ikke behövede at skynde mig saa meget. Ja, paa min ære, da jeg læste den skjönnne fortælling om dette ömme optrin, der *saa heftigt havde angrebet dem*, da jeg saar deres tilbageholdenhed, vor skjönneste riddertid værdig, sagde jeg vel tyve gange: denne sag vil forulykkes...

Men, det er, fordi det ikke kunde være anderledes. Hvad vil de en stakkels kone skal gjøre, som overgiver sig, og som ikke tages? I et saadant tilfælde maa man, min troe, i det mindste redde æren; og det er det, deres Præsidentinde har gjort. Jeg veed vel, at hvad der angaaer mig, som föler, at det skridt, hun har gjort, rigtignok ikke er uden et slags virkning, da har jeg foresat mig, at gjøre brug deraf, for min egen regning, ved den første lidt alvorlige leilighed, som frembyder sig; men jeg lover ogsaa, at saafremt den, for hvem jeg sætter mig i uleilighed, ikke benytter sig bedre deraf end de, da kan han være sikker paa, at maatte give slip paa mig for stedse.

De er nu altsaa bragt tilbage til et intet, og det imellem to fruentimre, af hvilke det ene allerede var deres, og det andet intet önskede mere, end at vorde det! Nu vel, de vil troe, at jeg roser mig, og vil sige,

at det er let at spaae efter tildragelsen; men, jeg sværger dem til, at jeg ventede det. Det kommer sig af, at de i grunden ikke besidder deres stands snille; de har kun saa meget af samme, som de har lært, men opfinder intet. Fra det öieblik af, at omstændighederne ikke passe til deres brugs-formularer, og at de skal forlade den almindelige vei, da er de ogsaa forlægen som en skoledreng. En barnestreg paa den ene side, paa den anden en tilbagevendt knibskhed, ere endeligen tilstrækkelige til, fordi dette ikke möder en hver dag, at bringe dem ud af fatning; og de har hverken kunnet forebygge det, eller nu raade bod derpaa. O, Baron, Baron! de lærer mig, ikke at bedömmе mandfolkene efter deres held, og snart maa man sige om dem: der var engang, da han var en helt. Og, naar de da har dynget feil paa feil, tager de deres tilflugt til mig. Det maa nok synes dem, som om jeg ikke har andet at foretage mig, end at gjøre dem godt igjen. Det er vistnok, at jeg da vilde faae nok at bestille.

I hvorum alting er i henseende til disse to foretagender, da er det ene begyndt imod min villie, og jeg blander mig aldeles ikke deri. Hvad det andet angaaer, da, siden noget deraf er skeet af velvillie mod mig, gjør jeg denne sag til min egen. Indsluttede brev, som de først vil læse, og dernæst overlevere til den lille Volanges, er mere end tilstrækkeligt, for atter at gjøre hende föielig imod dem; men, jeg beder dem, viis nogen opmærksomhed mod dette barn, saa at vi, ved fælleds bestræbelser, kunne bringe moderen og Gercourt til fortvivlelse over hende. De behöver ikke at frygte for, at forstörre indgivterne. Jeg seer tydeligt, at den

lille person ikke vil ængstes derved; og vore hensigter med hende engang opfyldte, maa der vorde af hende, hvad der kan.

Jeg gjør iøvrigt aldeles ingen regning meer paa hende. Jeg havde havt nogen lyst til, at danne hende til underordnede intriguer, og at oplære hende til, at spille den anden stemme under mig; men, jeg seer, at hun ikke duer dertil. Hun har en tosset ligefremhed, som selv ikke engang har tabt sig ved det ufeilbarlige middel, de har bibragt hende, og hvilket ellers aldrig slaaer feil; og dette er, ifølge min mening, den farligste sygdom, et fruentimmer kan have. Den tilkjendegiver, fremfor alt, en karakter-svagthed, der næsten altid er ulægelig, og som modsætter sig alt; saa at, medens vi beskæftigede os med, at danne denne lille pige for intriguen, vilde vi kun gjøre en letfærdig kone af hende. Men nu kjender jeg intet saa flaut, som denne fruentimrenes ligegyldighed, hvormed de hengive sig, uden at vide hvorledes, eller hvorfor, men blot fordi de angribes og ikke forstaae at forsvare sig. Disse slags fruentimre ere ene og alene kun fornöielses-maskiner.

De vil sige mig, at vi kun behöve, at gjøre dette, af hende, og at det er tilstrækkeligt for vor hensigt. Ganske rigtigt! men, lader os ikke glemme, at alle mennesker snart ville lære at kjende slige maskiners fjedre og bevægtkraft, saa at vi, for uden fare at betjene os af denne, maae skynde os, maae holde inde itide, og endeligen maae sönderbryde den. I sandhed, midlet til at skille os ved vor lærling, vil ikke mangle os, thi Gercourt lader hende strax indspærres, saasnart vi blot ville det. Naar han ikke meer kan tvivle om sit

uheld, naar det vil være offenligt og aldeles vitterligt, hvad bekymre vi os da i grunden om han hevner sig, naar han blot ikke tröster sig? Hvad jeg her siger om ægtemanden, det tænker de uden tvivl om moderen, det gaaer altsaa lige op.

Dette valg, som jeg troer det bedste, og vil holde fast ved, har bestemt mig til, at lade den unge person gaae fremad med lidt hurtige skridt, hvilket de vil see af mit brev. Dette gör det ligeledes höist vigtigt, ikke at lade noget blive tilbage i hendes hænder, som kan blotte os, og jeg beder dem, at være opmærksom derpaa. Naar denne forsigtighedsregel engang er tagen, da paatager jeg mig det moralske; det övrige vedkommer dem. Skulde vi imidlertid i fremtiden blive vaer, at hendes eenfoldighed aftog, vil der endnu altid være tid nok til, at forandre vor plan. Men derfor er det os ikke mindre nödvendigt, at være opmærksomme paa, hvad vi nu have at iagttage. I ethvert tilfælde vil vor umag ikke være spildt.

Veed de, at min næsten havde været det i en anden henseende, og at Gercourt's stjerne nær havde faaet overhaand over min forsigtighed? Har Fru v. Volanges ikke et öieblik havt moderlig svaghed? vilde hun ikke give sin datter til Danceny? Det var det, denne ömme deeltagelse vilde sige, som de bemærkede *den följende dag*. Det vilde atter have været dem, der havde været skyld i dette herlige mesterstykke. Heldigviis tilskrev den fölende moder mig desangaaende, og jeg haaber, at mit svar vil bringe hende paa andre tanker. Jeg præker deri saa megen dyd, og fremfor alt smigrer hende saa meget, at hun maa finde, jeg har ret.

Det gör mig ondt, at jeg ikke har taget en afskrift af mit brev, for at opbygge dem ved strengheden af min moral. De skulde blot see, hvor jeg foragter de fruentimre, der ere fordærvede nok, for at have en elsker! Det er saa bekvæmt, at være den strenge i sine ord! det skader kun de andre, og er os selv ingenlunde i veien. Desuden veed jeg, at den gode Frue i sin unge tid har havt sine smaae svagheder, saa godt som andre, og jeg var just ikke bedrövet ved at ydmyge hende, i det mindste i hendes samvittighed; dette tröstede mig lidt over den roes, jeg ydede hende aldeles imod min villie. Saaledes har jeg ogsaa i samme brev, i den henseende at skade Gercourt, tillige havt det mod, at tale vel om ham.

Lev vel, Baron; jeg bifalder höiligen deres beslutning, i nogen tid at blive, hvor de er, og indbyder dem til, imidlertid at forkorte dem tiden med vor fælleds lærling. Hvad mig angaaer, da seer de nok, deres höflige floskler uagtede, at de endnu maa vente; uden tvivl vil de ogsaa indrömme, at det ikke er min skyld.

Paris, den 4de october.

AZOLAN TIL BARON V. VALMONT.

MIN Herre!

Jeg har, overensstemmende med deres befaling, saasnart jeg havde modtaget deres brev været hos Hr. Bertrand, som har udbetalt mig, ifölge deres anviisning, de 25 louis'dorer. Jeg forlangte endnu to til Philip, som

jeg öieblikligen lod afgaae, saaledes som Herren havde befalet det, men som ingen penge havde. Herrens banquier vilde det imidlertid ikke, paa grund af, at han ingen underretning derom havde fra dem. Jeg har alt-saa været nødsaget til, at udlægge dem, og Herren vil vel have den bevaagenhed, at godtgjøre mig dem.

Philip afreiste igaar-aftes. Jeg har indskjærpet ham, for alting ikke at forlade kroen, for at man kan være vis paa at træffe ham, saafremt det var nødvendigt.

Jeg har strax derpaa været hos Fru Præsidentinden, for at besøge Jomfru Julie; men hun var gaaet ud, og jeg talede kun med La Fleur, af hvem jeg intet har kunnet erfare, fordi han siden sin ankomst kun har været hjemme ved spisetid. Det er den anden tjener som bestandigt har forrettet tjeneste; men Herren veed nok, at jeg ikke havde noget kjendskab til ham. Idag har jeg imidlertid gjort begyndelsen.

Imorges besøgte jeg igjen Jomfru Julie, som syntes meget fornöiet ved at see mig. Jeg har spurgt hende om aarsagen til hendes Frues tilbagekomst; men hun svarede mig, at hun ikke vidste den; og jeg troer hun sagde sandt. Jeg bebreidede hende, at hun ikke havde underrettet mig om sin afreise; men hun forsikrede mig, at hun ikke vidste noget derom förend samme aften, da hun skulde bringe sin Frue tilsengs, saa at hun maatte tilbringe hele natten med at pakke ind, og næppe fik sovet to timer. Hun forlod sin Frue först da klokken var over eet, paa hvilken tid hun var beskjæftiget med at skrive.

Da Fru v. Tourvel afreiste om morgenen, overleverede hun et brev til castellanen. Jomfru Julie veed

ikke, til hvem det var; hun sagde, at det maaskee var til Herren; men Herren taler intet til mig derom.

Paa hele reisen bar Fruen en stor hætte, som gik ned for ansigtet, saa at man ikke kunde see det; men Jomfru Julie troer at være sikker paa, at hun undertiden græd. Hun talede underveis ikke et ord, og vilde ikke opholde sig i R....*), som da hun reiste ud, hvilket just ikke var til stor fornöielse for Jomfru Julie, som ikke havde faaet nogen frokost. Men, som jeg har sagt hende, herrer ere herrer.

Da hun var kommen hjem, lagde hun sig; men var kun to timer tilsengs. Da hun stod op, lod hun sin schweitzer kaldes, og gav ham befaling til, ikke at indlade nogen. Hun har aldeles ikke klædet sig. Hun satte sig rigtig nok til spisebordet, men nød kun lidt suppe, og reiste sig derpaa strax. Man bragte hende caffe ind i hendes cabinet, hvor Jomfru Julie paa samme tid gik ind. Hun fandt sin Frue ifærd med at ordne papirer i sit skrivebord, og hun saa at det var breve. Jeg tør nok vædde paa, at det var dem fra Herren; og af de tre, hun modtog om eftermiddagen, var der eet, hun hele aftenen havde liggende for sig. Jeg er ganske vis paa, at det ligeledes var et fra Herren. Men, hvorfor mon hun saaledes reiste bort? det undrer mig! Herren veed det vel iövrigt nok, saa at jeg ikke behöver at bryde mig derom.

Fruen gik om eftermiddagen ind i bogværelset, hvorfra hun tog böger ind med sig i sin boudoir; men Jomfru Julie forsikrer, at hun hele eftermiddagen ikke

*) Den forhen omtalte lille landsby paa halvveien.

læste et kvarteer i dem, men kun dette brev, henfaldt saa i tanker, og stöttede hovedet paa haanden. Da jeg kan tænke, at Herren vil være meget glad ved at erfare, hvilke disse to böger ere, og Jomfru Julie ikke vidste det, har jeg idag ladet mig föres ind i bogværelset, under paaskud at see det. Der er kun steder ledige til to böger. Den ene er anden deel af "*christelige tanker*," og den anden förste deel af en bog, betitlet: "*Clarisse*." Jeg skriver ligefremt som det er; Herren veed maaskee nok beskeed.

Igaar spiste Fruen ikke til aften, hun drak kun thee.

Imorges ringede hun tidligt; hun forlangte sin vogn öieblikligen, og var för klokken ni i klosteret aux Feuillans, hvor hun hörde messen. Hun vilde skrifte, men hendes skriftefader var fraværende, og kommer ikke tilbage förend om otte, eller ti, dage. Jeg har troet det rigtigt, at tilmelde Herren dette.

Hun kom derpaa hjem, spiste frokost, og satte sig til at skrive, hvormed hun tilbragte henvend en time. Jeg har snart fundet leilighed til, at udrette det, som Herren önskede meest, nemlig, at bringe brevene paa posthuset. Der var ingen af dem til Fru v. Volanges; men jeg sender Herren eet til Herr Præsidenten; det forekom mig, som om det maatte være det meest tiltrækkende. Der var ogsaa et til Fru v. Rosemonde; men jeg tænkte, at Herren altid kunde faae det at see, naar han vilde, derfor lod jeg det gaae. Herren vil iövrigt nok faae alt at vide, siden Fru Præsidentinden ligeledes tilskriver ham. I fremtiden vil jeg kunne have alle de breve, jeg önsker, thi det er næsten altid Jomfru Julie, som overleverer dem til folkene, og hun har forsikret mig om, at af

venskab for mig, og ligeledes for Herren, vilde hun gjerne gjøre alt, hvad jeg ønskede.

Hun vilde ikke modtage nogle penge, jeg tilbød hende; men jeg tænker vel, at Herren har den godhed, at gjøre hende en, eller anden, liden foræring; og skulde det behage ham, at overlade det til mig, da skulde jeg letteligen finde paa noget, som kunde fornøie hende.

Jeg haaber, at Herren ikke vil finde, at jeg har været efterladen i min tjeneste, og det ligger mig meget paa hjertet, at retfærdiggjøre mig for de bebreidelser, de gjør mig. At jeg intet vidste om Fru Præsidentindens afreise, da er det netop min iver for Herrens tjeneste, som er skyld deri, fordi jeg desaarsag afreiste klokken tre om morgenen, hvilket var skyld i, at jeg ikke talede med Jomfru Julie aftenen iforveien, som sædvanligt, da jeg sov i Tournebride, for ikke at vække nogen i slottet.

At Herren bebreider mig, at jeg undertiden er uden penge, kommer for det første af, at jeg holder af at klæde mig peent, som Herren seer; og dernæst maa man holde kjolen, man bærer, i ære. Jeg veed nok, at jeg burde lægge lidt tilside for den tilkommende tid; men jeg stoler i saa henseende aldeles paa Herrens ædelmodighed; de er saa god en huusbond.

Hvad det angaaer, at træde i Fru v. Tourvel's tjeneste og tillige blive i Herrens, da haaber jeg, det er noget, Herren ikke vil fordre af mig. Hos Fru Hertuginde var det en anden sag; men jeg bærer vistnok intet livrée, og isærdeleshed en almindelig tjenerkjole, efterat jeg har havt den ære at være Herrens jæger. I alt øvrigt kan Herren befale over den, der har den ære

at være, med ligesaa megen høiagtelse som hengivenhed,
deres ydmygste tjener

Roux Azolan, jæger.

Paris, den 5te october, klokken elleve om aftenen.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

O, min overbærende moder! hvor megen tak skylder jeg dem, og hvor meget havde jeg deres brev behov. Jeg har uophørligen læst og atter læst det, uden at kunne lægge det fra mig; thi det skylder jeg de eneste mindre pünlige öieblikke, jeg har tilbragt siden min afreise. Hvor de er god! Fornuft og dyd kunne altsaa enes med svagheder! De har medlidenhed med mine lidelser! ak, kjendte de dem blot... de ere skrækkelige! Jeg troede, allerede at have erfaret kjærlighedens smerter; men den usigeligste kval, den, man maa have fölt, for at have begreb derom, er, naar man skal skilles fra den man elsker, for bestandigt skilles!.... Ja, den smerte, som nedtrykker mig idag, kommer igjen imorgen, iovermorgen, hele mit liv! Min Gud, da jeg endnu er saa ung, hvilken lang tid har jeg da ikke at lide i!

Selv at være aarsagen til sin ulykke, sönderrive sit hjerte med egne hænder, og medens man lider disse utaalelige kvaler, hvert öieblik föle, at man ved et ord kan bringe dem til at ophøre, og at dette ord skal være en forbrydelse! ak, min veninde!

Da jeg fattede den saa tunge beslutning, at fjerne mig fra ham, haabede jeg, at fraværelsen vilde forøge

mit mod og min kraft; dog, hvor meget har jeg ikke bedraget mig! det synes tvertimod, at den aldeles har berövet mig dem. Jeg havde da mere at modstaae, det er sandt; men selv idet jeg modstod, var dog ikke alting savn; i det mindste saae jeg ham undertiden; stundom fölede jeg endog, uden at turde see paa ham, at hans blik hvilede paa mig; ja, min veninde, jeg fölede dem, det syntes mig, som om de gjennemglödede min sjæl; og uden at gaae igjennem mine öjne, fandt de ikke desto mindre veien til mit hjerte. Her i den tunge eensomhed, berövet alt, der er mig kjært, ene med min ulykke, hvert öieblik af min sörgelige tilværelse betegnet med mine taarer, viser der sig ingen tröst for min opofrelse, og intet lindrer min kval; de ofre, jeg hidtil har bragt, have kun tjent til at gjöre mig end smerteligere dem, der endnu ere mig tilbage.

Endnu igaar fölede jeg dette ret levende. Blandt de breve, jeg modtog, var der eet fra ham; man var endnu to skridt fra mig, da jeg allerede gjenkjendte det blandt de andre. Uvilkaarligen reiste jeg mig, jeg skjælvede, jeg havde umag med at skjule min bevægelse, og dog var denne tilstand ikke uden tillokkelse. Ene öieblikket efter, forsvandt snart denne bedragerske henrökkelse, og kun endnu et smerteligt offer blev tilbage. Kunde jeg virkelig aabne dette brev, som jeg desuagtet begjærligen brændte efter at læse? Ved den ulykkelige skjæbne, der forfølger mig, tjener den tröst, som synes at tilbyde sig mig, tvertimod kun til at paalægge mig nye savn; og disse vorde endnu skrækkeligere ved den tanke, at Herr v. Valmont deler dem.

Her staaer det endeligen dette navn, sem uophørligen beskjæftiger mig, og som jeg har havt saa megen umag med at skrive; det slags bebreidelse, de gjør mig derfor, har i sandhed foruroliget mig. Jeg beder dem indstændigt at troe, at ingen falsk undseelse har svækket min tillid til dem; og, hvorfor skulde jeg frygte for, at nævne ham? Ak, jeg rødmer ved mine følelser, men ikke ved gjenstanden, som foraarsager dem. Hvilken anden, end han, skulde være værdigere at indgyde dem! Imidlertid veed jeg ikke, hvorfor dette navn ikke naturligt henflyder under min pen, og selv denne gang har et slags tvang været mig nødvendig, for at skrive det. Jeg kommer atter tilbage til ham.

De melder mig, at han synes dem *at tage sig min afreise meget nær*. Hvad har han da foretaget sig? hvad har han sagt? har han talet om, at komme tilbage til Paris? Jeg beder dem, søg at faae ham derfra saa meget det er dem muligt. Har han bedømt mig rigtigt, vil han ikke tage mig dette skridt ilde op; men han bør ogsaa føle, at det er en beslutning, som er tagen, uden at kunne gjenkaldes. En af mine største sorger er, ikke at vide, hvad han tænker. Vel har jeg endnu her hans brev ..., men de er sikkert af min mening, at jeg ikke bør aabne det.

Kun ved dem, min overbærende veninde, er det, at jeg dog ikke aldeles er skilt fra ham. Jeg vil ikke misbruge deres godhed, og indseer fuldkomment vel, at deres breve ikke kunne være lange; men, de negter deres barn dog ikke blot to ord, eet for at understøtte hendes mod, og det andet for at indgyde hende trøst. Lev vel, min agtværdige veninde.

Paris, den 5te october.

CECILIE VOLANGES TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

FÖRST idag, min Frue, har jeg overleveret Herr v. Valmont det brev, de har gjort mig den ære at tilskrive mig. Jeg har beholdt det fire dage, den frygt uagtet, jeg undertiden havde, at man skulde finde det hos mig; men jeg skjulte det meget omhyggeligen; og naar jeg atter blev sorgfuld, indelukkede jeg mig, for at læse det paany.

Jeg seer nok, at det jeg troede saa stor en ulykke, næsten ikke er nogen; ogsaa maa jeg tilstaae, at der er megen fornöielse derved, saa at jeg næsten ikke meer bedröver mig derover. Kun tanken om Danceny kvæler mig uafsladeligt. Dog er der allerede nu mange öieblikke, hvori jeg ikke tænker saa meget paa ham; ogsaa er Herr v. Valmont meget elskværdig.

I de sidste to dage har jeg igjen været forliget med ham, hvilket var mig meget let, thi jeg havde endnu kun sagt ham to ord, da han sagde mig, at saafremt jeg havde noget at sige ham, skulde han om aftenen komme paa mit værelse, og jeg vidste ikke at svare andet, end at samtykke deri. Og saa, da han var kommen, syntes han ikke mere vred, end som om jeg aldrig havde gjort ham noget. Först bagefter skjændte han paa mig, men dog meget lemfældigt, og paa en maade ligesom de, hvilket beviste mig, at han ligeledes har meget venskab for mig.

Jeg kan aldrig sige dem, hvor mange snurrige ting, som jeg aldrig havde troet, han har fortalt mig, og isærdeleshed om Moder. De vilde gjøre mig megen for-

nöielse ved at melde mig, om alt det er sandt. Hvad der er meget vist er, at jeg ikke kunde holde mig for at lee, og at jeg eengang skoggerlo, hvilket gjorde os meget angst; thi Moder havde kunnet høre det, og var hun kommen, og havde seet os, hvad var der da blevet af mig! Sikkert havde hun da igjen sat mig ind i klosteret.

Saasom vi maae være forsigtige, og Herr v. Valmont har sagt mig, at han for alt i verden ikke vilde løbe fare for at udsætte mig for noget, ere vi blevne enige om, at han for fremtiden kun skal aabne døren, hvorefter jeg gaaer ind paa hans værelse. Saaledes er der intet at frygtes; jeg var der allerede igaar, og selv nu, medens jeg tilskriver dem, venter jeg, han skal komme. Nu, min Frue, haaber jeg, at de ikke meer skjænder paa mig.

Der er imidlertid een ting, som har forundret mig i deres brev, nemlig hvad de siger mig angaaende Danceny og Herr v. Valmont, naar jeg først er givt. Det synes mig, som om de engang i operaen tvertimod sagde mig, at engang givt, turde jeg ingen andre elske end min mand, og at jeg endog maatte glemme Danceny; jeg har maaskee iövrigt slet forstaaet dem, og holder meget mere af, at det skal være anderledes, fordi jeg nu ikke meer saa meget frygter öieblikket da jeg skal givtes. Jeg önsker det endog, fordi jeg da vil have større frihed, og jeg haaber, at jeg da vil kunne indrette det saaledes, at jeg kun behöver at bekymre mig om Danceny. Jeg föler vel, at jeg kun vil være sand lykkelig med ham; thi, nu gjør tanken om ham mig altid bekymret, og jeg er kun lykkelig, naar jeg ikke tænker paa ham, hvilket

er mig meget vanskeligt; men, saasnart jeg paany tænker paa ham, vorder jeg atter sorgfuld.

Hvad der tröster mig lidt, er, at de forsikrer mig, at Danceny vil elske mig desto mere derfor; men, er de ogsaa ganske vis derpaa? O, ja! de vilde sikkert ikke bedrage mig. Det er imidlertid morsomt, at det er Danceny, jeg elsker, og at Herr v. Valmont.... Men, som de siger, det er maaskee en lykke. Nu, vi ville faae at see.

Jeg har ikke fuldkomment forstaaet, hvad de bemærker mig, angaaende min maade at skrive paa. Mig synes, at Danceny finder mine breve gode som de ere. Imidlertid indseer jeg nok, at jeg ikke bör sige ham noget om det, der foregaaer imellem Herr v. Valmont og mig; de behöver altsaa ikke at frygte for noget.

Moder har endnu intet talt til mig om ægteskab; men, det er noget, jeg overlader til hende. Taler hun til mig derom, da lover jeg dem, siden det skeer for at fange mig, at jeg nok skal vide at lyve.

Lev vel, bedste veninde; jeg takker dem meget, og jeg lover dem, aldrig at glemme deres godhed for mig. Jeg maa ende, thi klokken er næsten eet, saa at Herr v. Valmont snart kommer.

Slottet den 10de october.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

HIMMELSKE magter, jeg havde en sjæl for sorgen, gjør den ogsaa modtagelig for lyksaligheden! *)

*) Nye Heloïse, af Rousseau.

Det er, troer jeg, den ömme Saint-Preux, som udtrykker sig saaledes. Bedre deelt end han, besidder jeg paa eengang to tilværelser. Ja, min veninde, jeg er baade meget lykkelig og meget ulykkelig; og siden de besidder min fuldkomne fortrolighed, skylder jeg dem den dobbelte fortælling af mine sorger og mine glæder.

De maa altsaa vide, at min utaknemlige gudsfrygtige endnu stedse udöver strengthed imod mig. Jeg er ved mit fjerde brev, der er sendt mig tilbage. Maaskee har jeg uret i, at sige det fjerde; thi da jeg siden den første tilbagesending vel kunde gjætte mig til, at den vilde vorde paafulgt af mange andre, og jeg ikke saaledes vilde spille min tid, saa har jeg taget den beslutning, at anføre mine klagetoner fra et ubestemt tidspunkt, og ikke at datere brevet, saa at siden den anden post er det stedse eet og samme brev, som gaaer frem og tilbage; kun omslaget forandrer jeg. Saafremt min skjønne ender, som de skjønne ialmindelighed, og omsider lader sig bevæges, i det mindste af kjedsomhed, saa beholder hun tilsidst sendebrevet, og det vil da være tiden at begynde paa et nyt. De seer, at jeg ved dette nye slags brevveksling just ikke kan faae nogen fuldkommen underretning.

Jeg har alligevel opdaget, at den ustadige dame har skiftet sin fortrolige, i det mindste er jeg sikker paa, at der siden hendes afreise fra slottet ikke er kommet noget brev til Fru v. Volanges, medens der er kommen to til den gamle Rosemonde; og saasom denne ikke har sagt os noget, da hun ikke meer aabner munden om sin dyrebare smukke, om hvem hun forhen uophörligen taledes: saa har jeg deraf sluttet, at det var hende, som var den fortrolige. Jeg formoder, at paa den ene side trangen

til at tale om mig, og paa den anden en vis skam for, at tale til Fru v. Volanges om en følelse, hun i saa lang tid har fornegtet, have frembragt denne store omvæltning. Jeg frygter endnu for at have tabt ved byttet; thi jo ældre fruentimrene vorde, jo stivere og strengere vorde de ogsaa. Den første vilde vel have sagt hende mere ondt om mig; men den sidste vil tale mere til hende om kærlighed, og den følsomme modstridige har vist større frygt for følelsen end for personen.

Det eneste middel, at faae noget at vide, er, som de seer, at opsnappe de hemmelighedsfulde meddelelser. Jeg har allerede sendt min jæger befaling dertil, og dag for dag venter jeg paa, at han skal have udført den. Indtil da kan jeg intet foretage mig uden iblinde; tillige har jeg i de sidste otte dage unyttigen gjennemgaaet alle bekjendte midler, alle dem, der forekomme i romaner og i mine hemmelige mindeværdigheder, jeg finder intet, som passer, hverken til foretagendets omstændigheder, eller til heltindens karakter. Vanskeligheden vilde ikke være, at faae adgang til hende, endog om natten, og medens hun var indsovet, at gjøre en ny Clarisse af hende; men, efter over to maaneders anstrengelse og umag at tage sin tilflugt til midler, som ere mig fremmede, hen-slæbe mig ydmygt i andres fodspor, og seire uden ære... nei, hun skal ikke have *lastens glæder og æren af dyden*.*) Det er ikke nok for mig, at besidde hende, hun skal selv overlevere sig. Men, i dette öiemæed maa jeg ikke blot trænge ind til hende, men jeg maa komme med hendes samtykke, finde hende ene, og hun maa være tilbøielig til at høre mig; fremfor alt maa jeg tillukke

*) Den nye Heloise.

hendes öine for faren; thi seer hun den, vil hun enten vide at undgaae den, eller at döe. Men, jo bedre jeg veed, hvad jeg skal gjøre, jo vanskeligere finder jeg udförelsen, og skulde de end endnu engang gjøre dem lystig over mig, saa vil jeg dog tilstaae dem, at min forlæggenhed tiltager, i forhold til som jeg eftertænker den.

Jeg vilde vorde ör i hovedet, troer jeg, havde jeg ikke den lykkelige adspredelse, som vor fælleds lærling forskaffer mig; hende skylder jeg, at jeg har andet at bestille, end at skrive klagedigte.

Skulde de vel troe, at denne lille pige var bleven bange i den grad, at der er hengaaet tre langsommelige dage, förend deres brev har frembragt hele sin virkning? saaledes kan eet eneste feilagtigt begreb fordærve det lykkeligste anlæg.

Först ilöverdags var det, at man endeligen begyndte at dreie sig omkring mig, og at fremstamme nogle ord, der endog udtaledees saa sagte og uforstaaelige af skam, at det var umuligt at höre dem. Men rödmen, de for-aarsagede, lod mig gjætte deres mening. Indtil da havde jeg holdt mig tilbage; men, bevæget ved en saa morsom fortrydelse, lovede jeg endnu samme aften at besøge den smukke fortrydende; og denne gunstbeviisning modtoges med hele den erkjendtlighed, der skyldes en saa stor velgjerning.

Saasom jeg aldrig taber hverken deres, eller mine, hensigter afsigte, besluttede jeg, at benytte mig af denne leilighed, for tilfulde at lære at kjende dette barns værdi, og tillige for at fremskynde hendes opdragelse. Men, for at kunne fortsætte dette arbeid med desto större frihed, var det nödvendigt, at forandre stedet for vore sammenkomster; thi, et enkelt cabinet, som adskiller deres

lærlings værelse fra hendes moders, var utilstrækkeligt til at indgive hende noksom sikkerhed, for at lade hende vise sig uforstilt i al bekvæmlighed. Jeg havde derfor besluttet, *uskyldigvis* at gjøre nogen larm, der kunde indjage hende tilbørlig skræk, for at bestemme hende til, for fremtiden at vælge et sikrere tilflugtsted; men, endog denne umag sparede hun mig.

Den lille pige er lattermild, og for at begunstige hendes munterhed, tillod jeg mig i vore mellemacter at fortælle hende alle de letfærdige eventyr, som faldt mig ind; og for at gjøre dem meer pirrende og fængsle hendes opmærksomhed i en høiere grad, satte jeg dem alle paa hendes moders regning, som jeg saaledes morede mig med, at udpynte med laster og daarskaber.

Dette valg var ikke uden bevæggrund; det opmuntrede bedre end alt andet min frygtsomme lærling, og paa samme tid indgjød jeg hende den dybeste foragt for hendes moder. Alt for lang tid siden har jeg bemærket, at saafremt dette middel ikke altid er nødvendigt, for at forføre en ung pige, saa er det dog uundgaaeligen fornødent, og undertiden endog det væsenligste, naar man vil fordærve hende; thi, den, der ikke agter sin moder, agter heller ikke sig selv: en moralsk sandhed, jeg troer saa nyttig, at det har fornøiet mig meget, at kunne opstille et eksempel, for at understøtte reglen.

Deres lærling, som imidlertid ikke tænkte paa moralen, var hvert öieblik færdig at kvæles af latter, og endeligen udbrød hun engang i skoggerlatter. Det kostede mig ikke megen umag, at faae hende til at troe, at hun havde gjort en *frygtelig larm*. Jeg gav mig udseende af, at være bleven sat i en stor frygt, som hun lette-

ligen delede. For at hun desto bedre skulde mindes det, lod jeg al fornöielse være tilende, og forlod hende tre timer tidligere end ellers; hvorpaa vi ved at skilles ad bleve enige om, at vi fra imorgen af skulde samles i mit værelse. Her har jeg allerede modtaget hende to gange, og i denne korte tid er lærlingen næsten bleven ligesaa klog som læreren. Ja, jeg har i sandhed lært hende alt, selv udmærkede föieligheder. Intet har jeg udeladt, undtagen forsigtighedsreglerne.

Saaledes beskjæftiget om natten, vinder jeg derved, at kunne sove en stor deel af dagen; og saasom det nærværende selskab paa slottet ikke har noget tiltrækkende for mig, lader jeg mig næppe sees en time om dagen i selskabssalen. Jeg har endog fra idag af fattet den beslutning, at spise paa mit værelse, som jeg tænker ikke meer at forlade uden for korte spadserenganges skyld. Disse særheder skrives paa min sundheds regning. Jeg har erklæret, at jeg var færdig at döe af benauelse, samt har anmeldt en smule feber. Det koster mig kun, at tale med en langsom og svag stemme. Hvad mit ansigts forandring angaaer, da stol kun desangaaende paa deres lærling. *Kjærligheden sørger derfor**).

Mine ledige timer benytter jeg til, at tænke paa midler til at gjenvinde det herredömmе over min utaknemlige, jeg har tabt, og tillige til at forfatte en udsvævelses-catechismus til brug for min elev. Det morer mig, ikke at nævne noget deri uden ved kunstordene, og jeg leer alt iforveien over den behagelige samtale, som derved vil opstaae imellem hende og Gercourt deres

*) Regnard, kjærligheds-galskaberne.

förste bryllupsnat. Intet er morsommere end den utvun-
genhed, med hvilken hun allerede betjener sig af det
lidet, hun endnu kjender af dette sprog. Hun tænker
sig ikke, at man kan tale anderledes. Dette barn er i
sandhed forföris. Denne modsætning af uskyldig reen-
hed og udsvævelsens uforstilte sprog er ikke uden virk-
ning, og jeg veed ikke hvorfor, men det er nu kun höist
særegne ting, som behage mig.

Maaskee beskjæftige disse mig kun altfor meget,
fordi jeg ved samme saavel taber min tid som min sundhed;
men jeg haaber, at min paatagne sygdom, foruden at
skaane mig for selskabssalens kjedsomhed, endnu kan være
mig af nogen nytte hos min strenge gudsfrygtige, hvis
tigeragtige dyd ikke desto mindre stemmer overeens med
den ömme fölsomhed. Jeg tvivler aldeles ikke om, at
hun alt er underrettet om denne store begivenhed, og
jeg havde stor lyst til at vide, hvad hun tænker derom,
saa meget meer, som jeg vædder paa, at hun tilskriver
sig æren deraf. Min sundhedstilstand skal vorde indrettet
ifölge det indtryk, denne efterretning gjør paa hende.

Nu, min smukke veninde, er de inde i mine sager,
som jeg selv. Jeg önsker, snart at maatte faae meer
tiltrækkende nyheder at tilmelde dem; og jeg beder dem
at troe, at i den fornöielse, jeg lover mig, regner jeg
for meget den belønning, jeg venter mig af dem.

Slottet..... den 11te october.

GREV V. GERCOURT TIL FRU V. VOLANGES.

ALT, min Frue, synes at vorde roligt her i landet, og
vi vente dagligen tilladelse til, igjen at vende tilbage til

Frankrige. Jeg haaber, at de ikke tvivler om min vedvarende længsel efter, at begive mig derhen, og at fuldbyrde en forbindelse, som skal forene mig med dem og Fröken v. Volanges. Min fætter, Hertugen af, hvem jeg, som de veed, skylder saa mange forbindtligheder, har imidlertid for nyligt underrettet mig om sin tilbagekaldelse fra Neapel. Han melder mig, at han tænker at gaae over Rom, for paa veien at see den deel af Italien, han endnu ikke kjender. Han har indbudet mig til, at følge med sig paa denne reise, som omtrent vil medtage sex uger, eller to maaneder. Jeg kan ikke tilbageholde for dem, at det vilde være mig behageligt, at benytte denne leilighed, da jeg indseer, at först engang givt, vil jeg sikkert sjældent finde tid til andre fraværelser, end de, min tjeneste udkræver. Maaskee vilde det ogsaa være meer passende, at opsætte dette givtermaal til vinteren, fordi min hele familie först da vil være samlet i Paris, og fornemmeligen Herr Marquis'en af D...., hvem jeg skylder det haab, at komme til at tilhøre dem. Disse betragtninger uagtede skulle mine planer i saa henseende ganske være afhængige af dem, og skulde de i mindste maade foretrække deres först bestemmelse, da er jeg öieblikligen beredt til, at give slip paa min. Kun beder jeg dem, snarest muligt at lade mig vide deres önske i denne henseende. Jeg skal her afvente deres svar, og kun dette skal tjene mig til rettesnor.

Med ærbödighed og med alle en hengiven söns fölelser har jeg, min Frue, den ære at være o. s. v.

Gercourt.

Bastia, den 10de october.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

(Kun tilsagt.)

FÖRST i dette öieblik modtog jeg, min dyrebare smukke, deres brev af 11te*) og de venlige bebreidelser, det indeholder. Tilstaae kun, at de havde lyst til, at gjøre mig flere, og at saafremt de ikke havde erindret, at de var *min datter*, da havde de i al sandhed skjændt paa mig. Det vilde dog have været meget uretfærdigt. Det var det ønske og haab selv at kunne svare dem, som lod mig opsætte det saa længe, og de seer, at jeg endnu er nødt til, at laane min kammerjomfrues haand. Jeg har atter faaet min ulykkelige gigt, som denne gang har sat sig i min höire arm, saa at jeg er fuldkomment eenhaandet. Der seer de hvad det er, naar man er ung og frisk, som de, at have en saa gammel veninde! man lider af sine svageligheder.

Saasnart mine smerter forunde mig lidt ro, har jeg foresat mig, at underholde mig ret længe med dem. Imidlertid tilmelder jeg dem kun, at jeg har modtaget deres to breve, at de, om muligt, have fordoblet mit ömme venskab for dem, og at jeg aldrig skal undlade, at tage den meest levende deel i alt, hvad der angaaer dem.

Min söstersön er ligeledes lidt upasselig, men uden fare, og uden at man behöver, at foruroliges derved; det er en ubetydelig sygeligheds-tilstand, som snarere synes at angribe hans munterhed end hans sundhed. Vi see ham næsten ikke meer.

*) Dette brev er ikke bleven fundet.

Hans ophold i sine værelser og deres afreise gjør vor lille cirkel ikke muntre. Den lille Volanges især-deleshed lader dem hilses usigeligt mange gange, og gaber hele dagen af fuld hals. Hun gjør os fornemmeligen i de sidste dage den ære, hver eftermiddag at falde i en dyb sövn.

Lev vel, min dyrebare smukke; jeg er for bestandigt deres særdeles gode veninde, deres moder, selv deres söster, saafremt min höie alder kunde tillade mig denne titel. Jeg er dem endeligen hengiven ved alle mit hjertes ömmeste fölelser.

Undertegnet: Adelaïde for Fru v. Rosemonde.

Slottet..... den 14de october.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

JEG troer, at burde underrette dem om, Baron, at man i Paris begynder at tale om dem, at man lægger mærke til deres fraværelse, og at man allerede gjætter aarsagen dertil. Jeg var igaar i et talrigt aftenselskab, hvor det bestemt sagdes, at en romantisk og ulykkelig landsby-kjærlighed holdt dem tilbage. Strax malede glæden sig paa ansigtet af alle deres misundere samt paa alle de fruentimmers, de har tilsidesat. Vil de troe mig, da bör de ikke lade disse farlige rygter tage overhaand, men öieblikligen komme, for at nedbryde dem ved deres nærværelse.

Betænk, at saafremt de eengang giver anledning til, at man taber den tanke om dem, at de er uimodstaaelig,

da vil de ogsaa snart erfare, at man virkeligen langt lettere modstaaer dem, at deres medbeilere ligeledes ville tabe deres agtelse for dem, og vove at bekjæmpe dem; thi, hvo iblandt dem troer sig ikke stærkere end dyden? Betænk overhoved, at blandt den mængde fruentimmre, med hvilke de har været i berørelse, ville alle de, som de ikke har havt, søge at retfærdiggjøre sig for verden, medens de andre ville bestræbe sig for, at bringe den i vildfarelse. Endeligen maa de vente dem, at vorde vurderet maaskee ligesaa lavt under deres fortjeneste, som de hidtil er bleven det over samme.

Kom altsaa tilbage, Baron, og giv ikke deres berømmethed til pris for et barnagtigt indfalds skyld. De har gjort alt, hvad vi ville, af den lille Volanges, og hvad deres Præsidentinde angaaer, da vil de rimeligviis ikke kunne forslaae deres griller, ved at opholde dem ti mile fra hende. Troer de maaskee, at hun reiser ud, for at hente dem? Maaskee tænker hun allerede ikke meer paa dem, eller skeer det endnu, da er det muligen kun, for at lykønske sig til, at have ydmyget dem. Her i det mindste kunde de finde leilighed til, at vise dem paany fra en glimrende side, og de har det behov; skulde de derimod haardnakket efterhænge deres latterterlige eventyr, da indseer jeg ikke, at deres gjenkomst meer vilde kunne udrette noget.... tvertimod.

Saafermt deres Præsidentinde virkeligen tilbeder dem, som de saa ofte har sagt og saa lidet beviist mig, da bör hendes eneste tröst og glæde for nærværende tid være, at tale om dem, at vide, hvad de foretager dem, hvad de siger, hvad de tænker, ja selv den mindste ting, der angaaer dem. Alt saadant tõi faaer en værdi, i for-

hold til de savn, man underkastes. Det er krummerne, som falde fra den riges bord; denne foragter dem, men den fattige opsamler dem begjærligen, og föder sig med dem. Men, det er den stakkels Præsidentinde, som nu modtager alle disse krummer, og jo flere hun faaer af dem, jo mindre begjærlig vil hun være efter, at stille sin sult ved dem, der ere tilbage.

Fremdeles, siden de nu kjender hendes fortrolige, saa trivler de vel heller ikke paa, at ethvert brev fra denne indeholder i det mindste en liden præken, samt alt, hvad hun troer fornödent, *for at styrke hendes wiisdom og befæste hendes dyd*. Hvorfor vil de da overlade den ene midlerne til at forsvare sig, og den anden til at skade dem?

Det er ikke, fordi jeg paa nogen maade er enig med dem angaaende det tab, de troer at have lidt ved forandringen af den fortrolige. For det første hader Fru v. Volanges dem, og hadet er altid meer klartseende og opfinderisk end venskabet. Hele deres gamle tantes dyd vil ikke et eneste öieblik formaae hende til, at tale ilde om sin kjære söstersön; thi dyden har ogsaa sine svagheder. Endeligen leder deres frygt dem til, at gjøre en aldeles urigtig bemærkning.

Det er nemlig ikke sandt, at *jo ældre fruentimrene vorde, jo stivere og strengere vorde de ogsaa*. Det er fra det fyrgetyvende til det halvtredsindstyvende aar, hvor fortvivlelsen over, at see deres ansigtstræk falme, raseriet over, at föle sig nödt til at opgive fordringer og fornöielser, de endnu ikke have lyst at give slip paa, gjøre næsten alle fruentimre skinhellige og gnavne. De behöve dette betydelige tidsrum, for fuldkom-

ment at gjøre denne store opofrelse; men, naar dette er tilende, dele de sig alle i to classer.

Den talrigste bestaaer af de fruentimre, der kun have besiddet deres ansigt og deres ungdom, og som henfalde til en flau örkeslöshed, hvorfra de kun lösrive sig, for at spille og for nogle andagtsövelser; disse ere altid kjedsomlige, ofte kivagtige, undertiden lidt rænkesyge, men sjeldent ondskabsfulde. Man kan heller ikke sige, om disse fruentimre ere stränge, eller de ikke ere det; uden rigtige begreber og uden selvstændighed gjentage de, uden at forstaae det og ligegyldigen, alt, hvad de höre siges, og ere, hvad dem selv angaaer, aldeles intet-sigende.

Den anden classe, der er langt sjeldnere, men sandt agtvärdig, bestaaer af de fruentimre, som, da de have besiddet karakter og ikke forsömt at dyrke deres forstand, forstaae at skabe sig en behagelig tilværelse, naar naturens bistand glipper dem, og gribe det middel, at överdrage paa deres forstand den behagelighed, hvormed de forhen omgave deres person. Disse have for det meeste en sund dömmekraft og tillige en god og tiltrækkende forstand. De erstatte forföriske yndigheder ved en tillokkende godmodighed og dertil endnu ved en munterhed, hvis behagelighed föröges i forhold som alderen tiltager. Saaledes opnaae de paa en maade, at nærme sig ungdommen, idet de gjøre sig elskede af samme. Men da, langt fra, som de siger, at vorde *stive og stränge*, förer vanen til overbærelse, deres lange betragtninger over menneskelige svagheder, og, fremfor alt, mindet om deres ungdom, hvilket kun endnu binder dem til livet, dem snarere altfor nær hen til letsindigheden.

Hvad jeg endnu endeligen vil sige dem er, at jeg, da jeg altid har søgt omgang med de ældre fruentimre, af hvis bifald jeg tidligen har indseet nytten, har stødt paa adskillige iblandt dem, til hvem jeg ligesaa meget hendroges ved tilbøielighed som ved fordeel. Her standser jeg; thi nu, da de saa hurtigen og aandigen opflammes, er jeg bange for, at de pludseligen skal vorde forlsket i deres gamle tante, og begrave dem med hende i den dödsbolig, hvori de nu allerede saa længe har opholdt dem. Jeg gaaer altsaa videre.

Den henrökkeelse uagtet, de synes at føle for deres lille lærling, kan jeg dog ikke troe, at hun indtager nogen betydelig plads i deres planer. De har fundet hende for haanden, har taget hende, det kan være meget godt; men hun kan ikke udgjøre nogen gjenstand for deres smag. Det kan endog, sandt at sige, ikke være nogen fuldstændig nydelse, thi de besidder paa det bestemteste kun hendes person; jeg taler ikke om hendes hjerte, som jeg formoder, de ikke bekymrer dem noget om; men de beskæftiger ikke engang hendes hoved. Jeg veed ikke, om de har lagt mærke dertil, men jeg har beviset derpaa i det sidste brev, hun har tilskrevet mig, og hvilket jeg hermed sender dem, for at de selv kan dömmе. Bemærk altsaa, at naar hun deri taler om dem, da hedder det altid Hr. v. Valmont, at alle hendes tanker, selv de, der hidrøre fra dem, kun ende sig med Danceny, og ham kalder hun ikke "Hr.," men altid kun Danceny. Derved adskiller hun ham fra alle andre, og selv idet hun overlader sig til dem, tænker hun sig kun fortrolig med ham. Saa fremt en slig erobring synes dem *forförisk*, saafremt förnöielsen, den yder, fængsler dem, da er de vistnok be-

skeden og fordringsløs. Behold hende længe nok, jeg samtykker gjerne deri, det ligger endog i mine planer; men mig synes, at det ikke lønner umagen, blot et kvarter at gjøre sig uleilighed derfor; i det mindste burde de have noget herredømme over hende, og, til exempel, ikke tillade, at hun nærmede sig Danceny, förend de havde bragt hende til at glemme ham noget.

Förend jeg ophörer at tale om dem, for at komme til mig, maa jeg endnu sige dem, at det middel at anstille dem syg, som de melder mig at ville benytte dem af, er meget bekjendt og forslidt. I sandhed, Baron, de er ikke opfindsom. Vel gjentager jeg mig ogsaa, som de vil faae at see; men jeg søger at frelse mig ved biomstændighederne, og fremfor alt retfærdiggjør det lykkelige udfald mig. Jeg vil forsøge det endnu engang, og prøve paa et nyt eventyr. Jeg indrømmer, at det ikke vil have fortjenesten af nogen vanskelighed, men det vil i det mindste være en adspredelse; thi jeg kjeder mig tildøde.

Jeg veed ikke, hvorfor Bellerroche, siden tildragelsen med Prevau, er bleven mig utaalelig. Han har fordoblet sin opmærksomhed, ðmhed og ærbødighed i den grad, at jeg ikke længer kan udholde det. I første öieblik forekom hans vrede mig morsom; det var imidlertid nödvendigt at berolige ham; thi han vilde have blottet mig, havde jeg ladet ham raade; det var desuagtet ikke muligt, at bringe ham til fornuft. Jeg tog altsaa den forholdsregel, at vise ham mere kjærlighed, for desto lettere at faae ende paa sagen; han derimod optog tingen for alvor, og siden den tid overvælder han mig med sin evige fortryllelse. Isærdeleshed maa jeg bemærke

hans fornærmende fortrolighed imod mig, og den sikkerhed, hvormed han antager, at jeg for bestandigt maa tilhøre ham. Dette er noget, som i sandhed ydmyger mig. Han vurderer mig altsaa meget lavt, saafremt han anseer sig istand til at binde mig. Vovede han endog ikke forleden at sige mig, at jeg ingen anden havde elsket end ham? I det öieblik havde jeg al min forsigtighed behov, for ikke ufortövet at oplyse ham, og sige ham, hvorledes det forholdt sig dermed. Det var vistnok en artig herre, til at have en udelukkende forrettighed! Jeg tilstaaer, at han er godt skabt, og har et temmeligen smukt ansigt; men, alt til alt, er han i grunden dog kun en bestilt elsker; kort, öieblikket er kommet, da vi maae adskilles.

I fjorten dage har jeg nu forsögt og vovelviis gjort brug af kulde, egensindighed, slet lune og trætter; men den haardnakkede person giver ikke slip saa let. Jeg maa altsaa gribe til et voldsommere middel, og ifölge heraf tager jeg ham med mig paa mit landsted. Vi skulle afreise iovermorgen. I vort selskab vil der kun være nogle ligegyldige og lidet klartseende personer, saa at vi ville have næsten ligesaa megen frihed, som om vi vare ene. Der skal jeg saaledes overöse ham med kjærlighed og kjærtagn, vi skulle der leve saa meget ene for hinanden, at jeg vel tör vædde paa, at han meer end jeg vil önske, at see enden paa denne reise, hvoraf han lover sig saa megen lykke; og kommer han ikke tilbage meer kjed af mig end jeg af ham, saa maa de gjerne sige, at jeg ikke forstaaer mere end de.

Paaskuddet for dette slags eensomhed er, at jeg agter alvorligen at beskæftige mig med min store pro-

ces, som omsider virkeligen skal paadømmes i begyndelsen af vinteren. Det er mig meget kjært, thi det er i sandhed ikke behageligt, saaledes at være i uvished om sin hele formue. Det er ikke fordi jeg frygter for udfaldet, thi for det første har jeg ret, som alle mine sagførere forsikre mig; men, havde jeg det end ikke, da maatte jeg være meget eenfoldig, saafremt jeg ikke forstod at vinde en proces, i hvilken jeg kun har to unge mindreaarige og deres gamle formynder til modstandere. Da man imidlertid ikke bör forsømme noget i en saa vigtig sag, tager jeg virkeligen to sagførere med mig. Synes dem denne reise ikke munter? vinder jeg imidlertid min proces ved den og bliver af med Belleruche, da skal jeg ikke klage over min spildte tid.

Nu, Baron, gjæt engang efterfølgeren; hundrede gange giver jeg dem at gjætte det i; dog, jeg veed jo, at de aldrig gjætter noget; nu vel, det er Danceny. De undrer dem, ikke sandt? thi saa vidt er det dog endnu ikke kommet med mig, at jeg skal opdrage børn! Men, han fortjener, at være en undtagelse; han har kun ungdommens behageligheder og ingen af dens letsindigheder. Hans store tilbageholdenhed i selskaber er høist skikket til, at fjerne enhver mistanke, og man finder ham derfor kun elskværdigere, naar han under fire öjne viser sig uforbeholdent som han er. Det er ikke fordi jeg har havt nogen sammenkomst i eenrum med ham for min egen regning; endnu er jeg kun hans fortrolige; men under dette venskabets slör troer jeg at have bemærket, at han har særdeles megen forkjærlighed for mig, og jeg föler, at jeg ligeledes höiligen vil faae en saadan for ham. Det skulde være stor skade, om saa megen

forstand og fiinhed skulde opofres og slöves paa denne lille fjante af Volanges. Jeg haaber, at han bedrager sig, naar han troer at elske hende; hun er saa langt fra at fortjene det. Det er ikke, fordi jeg er skinsyg paa hende, men fordi det vilde være et mord, fra hvilket jeg vil frelse Danceny. Jeg beder dem derfor, Baron, at anvende alt, for at han ikke skal nærme sig *sin Cecilie*, som han endnu har den slemme vane at kalde hende. Den förste kjærlighed har altid större magt over en, end man skulde troe, og jeg vilde ikke være vis paa noget, saafremt han nu fik hende paany at see, isærdeleshed under min fraværelse. Ved min tilbagekomst paatager jeg mig og indestaaer for alt.

Jeg havde rigtig nok tænkt, at tage det unge menneske med mig; men, min sædvanlige forsigtighed gjør jeg det offer at lade ham blive tilbage; og dernæst er jeg bange for, at han skulde bemærke, at der foregik noget imellem Belleroyche og mig, hvorover jeg vilde fortvivle, saafremt han fik mindste nys derom. Reen og uplettet vil jeg i det mindste frembyde mig for hans indbildningskraft, kort, saaledes som man burde være, for fuldkomment at være ham værdig.

Paris, den 15de october.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

JEG giver efter, bedste veninde, for min levende nysgjerrighed; og uden at vide, om de vil være istand til at svare mig, kan jeg ikke afholde mig fra at spørge dem.

Herr v. Valmonts tilstand, som de siger ikke *at være farlig*, indgyder mig ikke den rolighed, som de synes at føle derved. Det er ikke sjældent, at tungsindighed og afsky for verden ere foreløbige kjendetegn paa en, eller anden, alvorlig sygdom; legemets lidelser, ligesom sjælens, fremkalde ønsket om rolighed; og stundom bebreider man den for slet lune, hvis ildebefindende man kun burde beklage.

Mig synes, at han i det mindste burde raadspørge nogen. Hvorledes, de, som selv er syg, har de ingen læge ved haanden? Min, som besøgte mig imorges, og som jeg ikke vil skjule for dem, at jeg adspnrgte paa ligegyldig viis, er af den mening, at hos personer af naturlig virksomhed burde dette slags pludselige sjælssløvhed aldrig betragtes med ligegyldighed; heller ikke kan man, som han fremdeles sagde mig, behandle sygdomme med held, naar de ikke have været tagne itide. Hvorfor vil de lade nogen, der er dem saa kjær, løbe denne fare?

Hvad der endnu fordobler min urolighed er, at jeg i de fire sidste dage ikke har modtaget nogen efterretning fra ham. Min Gud! fører de mig ikke bag lyset angaaende hans tilstand? Hvorfor skulde han paa een-gang have ophört, at tilskrive mig? Saafremt det kun var virkningen af min vedholdenhed, at tilbagesende ham hans breve, troer jeg, at dette tilfælde för vilde være indtraadt. Kort, uden at troe paa anelser, er jeg i nogle dage af en saa sorgfuld sindsstemning, at det forskrækker mig. Ak, maaskee forestaaer der mig snart en stor ulykke.

De kan ikke troe, og jeg skammer mig ved at sige dem det, hvor ondt det gör mig, ikke meer at modtage

disse samme breve, som jeg dog endnu undslog mig for at læse. Jeg var i det mindste vis paa, at han havde beskæftiget sig med mig, og jeg saae dog noget, som kom fra ham. Jeg aabnede ikke disse breve, men jeg græd, naar jeg betragtede dem; mine taarer fløde da mildere og lettere, og ene de lindrede for en deel den sædvanlige beklemthed, jeg føler, siden jeg er kommen her tilbage. Jeg besværger dem, min overbærende veninde, tilskriv mig selv, saasnart de er istand dertil, og lad mig imidlertid dagligen meddeles efterretning fra dem og fra ham.

Jeg seer, at jeg endnu næppe har sagt et ord, angaaende dem selv; men, de kjender mine følelser, min uforbeholdne hengivenhed og min ömme erkjendtlighed for deres dyrebare venskab. De vil sikkert tilgive den forvirring, hvori jeg befinder mig, min skrækkelige sorg og den frygtelige kval, at ængstes for et onde, hvortil jeg maaskee er aarsagen. Store Gud, denne tanke gjør mig fortvivlet, forfølger mig, og sönderslides mit hjerte. Denne ulykke manglede der mig endnu, og jeg føler, at jeg er födt, for at vorde dens offer.

Lev vel, bedste veninde; elsk mig og beklag mig. Vil jeg faae et brev fra dem idag?

Paris, den 16de october.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

DET er en ubegribelig ting, min smukke veninde, at saasnart man fjernes fra hinanden, ophörer man ogsaa letteligen at være enige. Medens jeg befandt mig i nær-

heden af dem, havde vi kun een og samme anskuelse, een maade at betragte alting paa; men siden jeg nu i henved tre maaneder ikke har seet dem, ere vi næsten heller ikke meer enige om noget. Hvo af os har uret? de vil sikkert ikke være uenig med dem selv om svaret; men jeg, som er fornuftigere, eller, om de vil, höfligere, jeg afsiger ingen dom. Jeg vil derfor kun besvare deres brev, og vedblive, at gjøre dem bekendt med min fremgangsmaade.

For det første takker jeg dem for den underretning, de meddeler mig, betræffende de rygter, som ere i om-løb mig angaaende; men, endnu föler jeg ingen uro over dem; jeg troer mig snart sikker paa det, der skal bringe dem til at standse. Vær de kun rolig, jeg skal ikke igjen fremtræde i verden, uden berömttere end nogen-sinde, og dem stedse værdigere. Jeg haaber, at man endog vil regne mig for noget begivenheden med den lille Volanges, som de synes at vurdere saa lavt, ligesom det var intet, paa een aften at borttage en ung pige fra sin tilbedte elsker, derpaa at benytte sig af hende saa meget man vil, aldeles som af sin eiendom og uden flere omstændigheder, at faae hende til det, man ikke vover at forlange af alle fruentimre, endog af dem af haandværket, og alt dette uden paa nogen maade at forstyrre hende i hendes kjærlighed, uden at gjøre hende ubeständig, ikke engang utroe; thi, i sandhed, jeg beskjæftiger ikke engang hendes hoved; saa at, naar min smag for hende er forbi, da overleverer jeg hende i hendes elskers arme, uden at hun, saa at sige, har bemærket noget. Er dette da et saa almindeligt foretagende? og dernæst troe mig, engang ude af mine hænder, ville de grundsætninger, jeg har

indpræntet hende, ikke mindre udvikle sig; og jeg forudsiger, at den frygtssomme lærling snart vil faae en styrke, der vil gjøre hendes lærer ære.

Skulde man ikke desto mindre hellere ynde det heltemæssige slags, da skal jeg fremvise Præsidentinden, dette paa alle dyder altid anførte forbilled, agtet endog af vore meest letsindige herrer, der kort er saaledes, at man endog har givet slip paa tanken om at angribe hende; jeg skal fremvise hende, glemmende sine pligter og sin dyd, opofrende sit rygte og to aars bestandighed, for at løbe efter den lykke at behage mig, for at beruse sig i den at elske mig, findende sig holdt tilstrækkeligen skadesløs for saa mange opofrelser ved et ord, ved et blik, som hun endog ikke altid vil erholde. Jeg vil endnu gjøre mere, jeg vil forlade hende, og ikke meer kjende denne kone, hos hvem jeg ikke vil faae nogen efterfølger. Hun vil modstaae nødvendigheden af tröst, vanen til fornöielse, selv ønsket om hevn. Kort, hun vil have været til for mig; og, hvad enten hendes løbebane vorder kort, eller lang, vil jeg ene have aabnet og lukket dens slagbom. Har jeg engang opnaaet denne triumph, vil jeg sige til mine medbeilere: "Betragt mit værk, og søg i aarhundredet om et lignende exempel."

De vil spørge mig, hvorfra denne overvættes tillid hidrører idag? det kommer sig af, at jeg nu i otte dage har besiddet min skjønnes fortrolighed; hun siger mig ikke sine hemmeligheder, men jeg bortlister dem. To breve fra hende til Fru v. Rosemonde have tilstrækkeligen oplyst mig, og jeg skal kun læse de övrige af nysgjerrighed. For at opnaae min hensigt, behöver jeg aldeles ikke andet, end at nærme mig hende, og dertil

har jeg fundet midler; ogsaa vil jeg ufortövet sætte dem i værk.

De er nysgjerrig, troer jeg....? Men nei, for at straffe dem, fordi de ikke sætter tillid til mine planer, skal de heller ikke faae dem at vide. Alvorligen talet fortjente de, at jeg unddrog dem min fortrolighed, i det mindste med hensyn til dette foretagende; og i sandhed, uden den henrökkende priis, der af dem er mig tilsagt for dets heldige udfald, skulde jeg ikke meer tale til dem derom. I haab om imidlertid, at de vil forbedre dem, vil jeg lade det blive ved denne milde revselse, og visende mig atter overbærende, vil jeg et öieblik glemme mine store planer, for at tale med dem om deres.

De er nu altsaa paa landet, kjedsom som fölsomheden og bedrövelig som troskabet! Og denne stakkels Belleröche! de nöies ikke med, at lade ham drikke af forglemmelsens bæger, de lægger ham endog paa pinebænken. Hvorledes befinder han sig derved? kan han vel udholde kjærlighedens kvalmer? jeg vilde give meget til, at han kun blev dem meer hengiven derfor, og jeg er nysgjerrig efter at vide, hvilket virksommere middel de vel da vilde anvende. Jeg beklager dem i sandhed at have maattet tage deres tilflugt til dette. Kun een gang i mit liv har jeg befattet mig med kjærlighed, uden at være forelsket. Vistnok havde jeg en god bevæggrund dertil, siden det var med grevinde v..., men tyve gange var jeg i hendes armé fristet til at sige hende: "Min Frue, jeg giver slip paa den stilling, jeg ansöger, men giv mig blot tilladelse til at forlade den, hvori jeg nu befinder mig." Ogsaa er dette det eneste fruentimmer blandt

alle dem, jeg har besiddet, om hvem det er mig en sand fornöielse at tale ilde.

Hvad deres bevæggrund derimod angaaer, da finder jeg den, sandt at sige, ualmindeligen latterlig; og de havde ret i at troe, at jeg ikke vilde kunne gjætte efterfølgeren. Hvorledes! det er for Danceny, at de gjør dem al den umag? O, min bedste veninde, lad ham tilbede sin dydige Cecilie, og blot dem ikke ved denne barneleg. Lad skolebörnene faae deres opdragelse hos opdragerinderne, og lege smaae, uskyldige lege sammen. De vil befatte dem med en duunhage, der hverken vil forstaae at tage, eller forlade, dem, og af hvem de maa gjøre alt? Jeg siger dem det alvorligt, at dette valg aldeles mishager mig, og i hvor stor en hemmelighed det end blev, saa vil det i det mindste ydmyge dem i mine öine og for deres egen samvittighed.

De finder megen forkjærlighed for ham, siger de; nu, de bedrager dem vistnok, og jeg troer endog, at have fundet grunden til deres vildfarelse. Denne rigtige afsmag for Belleröche er paakommen dem i en mangelens tid, og saasom Paris ikke fremböd dem noget valg, saa ere deres tanker, stedse altfor urolige, blevne henvendte paa den förste gjenstand, de har stödt paa. Men betänk, at de ved deres tilbagekomst kan vælge blandt tusinde; og skulde de endeligen frygte for den uvirk-somhed, hvori de ved udsættelsen skulde staae fare for at falde, saa tilbyder jeg dem mig, for at more dem i deres ledige timer.

Fra nu af og indtil deres tilbagekomst vil min store sag være endt paa den ene, eller anden, maade, og hverken den lille Volanges, eller selv Præsidentinden, ville

sikkerligen da beskjæftige mig saa meget, at jeg ikke skulde kunne være deres, saa meget de ønsker det. Maaskee jeg endog i løbet af dette tidsrum vil have overgivet den lille pige i sin forsigtige elskers hænder. Uden at indrømme, i hvad de end siger derom, at der ikke skulde være en henrökkende nydelse hos hende, da har jeg, saasom det er min hensigt, at hun sit hele liv skal beholde et overlægent begreb om mig fremfor om alle andre mændfolk, sat mig med hende paa en fod, som jeg ikke vilde kunne udholde længe, uden at nedbryde min sundhed; og fra nu af angaaer hun mig ikke vidre, end ved den omsorg, man skylder familie-anliggender....

De forstaaer mig ikke?... det vil sige, at jeg endnu kun venter eet tidsforløb, for at stadfæste mit haab om, og gjøre mig sikker paa, at min plan fuldkomment er lykkedes mig. Ja, min smukke veninde, jeg har allerede et første kjendemerke paa, at min lærlings ægtemage ikke vil løbe fare for, at døe uden afkom, og at overhovedet for huset Gercourt for fremtiden kun vil være en uegte nedstamning af huset Valmont. Dog, lad mig efter godt-befindende ende dette foretagende, som jeg kun har begyndt paa deres bøn. Betænk, at saafremt de forleder Danceny til ubestændighed, da betager de historien alt det tillokkende. Tag desuden i betragtning, at naar jeg tilbyder mig til opvartning hos dem, da synes det mig, at jeg burde have fortrinet.

Jeg stoler saa meget herpaa, at jeg ikke har frygtet for, at være deres planer imod, idet jeg selv har bidraget til, at forøge den hemmelige elskers ømme lidenskab for hans valgs første og værdige gjenstand. Da jeg altsaa igaar fandt min lærling ifærd med at tilskrive ham,

og havde begyndt med, at afbryde hende i denne søde beskæftigelse for en endnu söderes skyld, bad jeg hende derefter om, at maatte see hendes brev, og saasom jeg fandt det koldt og tvungent, gjorde jeg hende opmærksom paa, at det ikke var saaledes, hun tröstede sin elsker, og bestemte hende til, at tilskrive ham et andet efter min tilsigning, hvori jeg, idet jeg søgte saa godt jeg kunde at efterligne hendes lille sniksnak, bestræbte mig for, at opflamme det unge menneskes kjærlighed ved et vissere haab. Den lille pige var, som hun sagde mig, ganske henrökket over, at hun fandt sig saa veltalende; og for eftertiden vil brevexlingen paaligge mig. Hvad jeg dog ikke alt gör for denne Dancen? jeg er paa eengang hans ven, hans fortrolige og hans medbeiler hos hans elskerinde! Selv i dette öieblik viser jeg ham den tjeneste, at frelse ham fra deres farlige garn. Ja, vistnok farlige; thi at besidde dem og miste dem, er at kjöbe et öieblisks lykke med et evigt savn.

Lev vel, min smukke veninde; fat mod til at afskedige Belleröche saa hurtigt som det er muligt. Lad Dancen være, og bered dem paa at gjenfinde og at meddele mig vor förste forbindelses henrivende glæder.

E. s. Jeg maa lyköske dem til deres store retsags nære domfælling. Det skulde være mig meget kjært, om denne lykkelige begivenhed indtraf i *min regjerings* tid.

Slottet den 19de october.

RIDDER DANCENY TIL CECILIE VOLANGES.

FRU V. Merteuil er imorges reist paa landet, og jeg er saaledes, min elskede Cecilie, berövet den eneste glæde, der i deres fraværelse var mig tilbage, nemlig at tale til deres og min veninde om dem. I den sidste tid har hun tilladt mig, at give hende dette navn, og jeg har saa meget hellere benyttet mig deraf, som det syntes mig, at jeg derved meer nærmede mig dem. Min Gud, hvor denne kone er elskværdig! og hvilken smigrende ynde hun forstaaer at give venskabet! det synes, som om denne elskelige følelse forskjönnnes og forstærkes ved hende, idet hun negter kjærligheden alt. Vidste de, hvorledes hun elsker dem, hvor det behager hende, at höre mig tale om dem!.... Upaatvivleligen ligger det meget deri, at jeg föler mig hende saa hengiven. Hvilken lykke, ene at kunne leve for dem og hende, uden ophör at kunne omvexle kjærlighedens henrökkelser med venskabets, at opofre disse nydelser sin hele tilværelse, at være paa en maade foreningspunktet for deres gjensidige hengivenhed, og bestandigt at föle, at idet jeg beskjæftiger mig med den enes lykke, arbejder jeg i lige forhold paa den andens. Elsk, min fortryllende veninde, elsk ret meget denne tilbedelsesværdige kone. Forög endnu den hengivenhed, jeg föler for hende, ved at dele den. Siden jeg har fölt venskabets henrökkelser, önskede jeg, at de ligeledes skulde være deelagtig i samme. De glæder, jeg ikke deler med dem, synes det mig, at jeg kun nyder halvt. Ja, min Cecilie, jeg önskede at kunne omgive deres hjerte med de blideste følelser, at ethvert indtryk,

det modtog, fremkaldte hos dem en lyksaligheds-følelse, og endnu troer jeg, aldrig at kunne, endog kun for en deel, gjengive dem den lyksalighed, de vil kunne skjænke mig.

Ak, hvorfor maae disse skjønne planer være et taagebilled af min indbildningskraft, og virkeligheden derimod kun frembyde mig smertelige og paa ubestemt tid vedvarende savn? Det haab, de havde givet mig, at faae dem at see paa landet, seer jeg vel, at jeg maa give slip paa. Jeg har ingen anden tröst, end at overtale mig til at troe, at det virkeligen ikke er dem muligt. Og de forsømmer, at sige mig det, at sørge med mig derover! allerede to gange ere mine klager i denne hen-seende blevne ubesvarede. Ak, Cecilie, Cecilie! jeg troer vel, at de elsker mig af alle deres sjæls evner, men deres sjæl er ikke brændende som min! Hvorfor afhænger det ikke af mig, at bortrødde vanskelighederne? hvorfor er det ikke mit rygte, jeg har at skaane istedet for deres, jeg skulde snart vise dem, at intet er kjærligheden umuligt.

Heller ikke melder de mig, naar denne skrækkelige fraværelse vil ende; her i det mindste vilde jeg dog see dem. Deres fortryllende blik vilde oplive mit nedtrykte sind, deres rørende udtryk berolige mit hjerte, der stundom behøver det. Tilgiv, min Cecilie, dette ønske indslutter ingen mistanke. Jeg troer paa deres kjærlighed, paa deres bestandighed. Ak, jeg vilde kun være altfor ulykkelig, saafremt jeg drog dem i tvivl. Men, saa mange vanskeligheder! og som altid fornyes! Min veninde, jeg er bedrøvet, meget bedrøvet. Det synes, som om denne

Fru v. Merteuil's bortreise har fornyet følelsen om alle mine ulykker hos mig.

Lev vel, min Cecilie; lev vel min høitelskede. Betænk, at deres elsker sørger, og at ene de kan gjengive ham lykken.

Paris, den 17de october.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENV.

(Tilsagt ved Valmont.)

TROER de da, min gode ven, at jeg behøver at faae skjænd, for at være bedrøvet, naar jeg veed, at de sørger? og tvivler de paa, at jeg ikke lider ligesaa meget som de ved alle deres bekymringer? Jeg deler endog dem, jeg frivilligen foraarsager dem; ja, jeg har endog flere end de, ved at see, at de ikke lader mig vederfares retfærdighed. O, det er vistnok ikke godt. Jeg seer nok, hvad der bedrøver dem, nemlig at jeg de to sidste gange, de forlangte at komme her, ikke har svaret dem derpaa; men, er dette svar da saa let at give? Troer de, at jeg ikke vel veed, at det, de vil, er noget meget slemt? og dog, naar jeg allerede i frastand har saa megen umag ved at negte dem noget, hvad vilde der da blive af, naar de var her? og for at ville have trøstet dem et öieblik, skulde jeg blive bedrøvet min hele levetid.

Hör, jeg vil ikke skjule noget for dem; mine grunde ere disse, döm selv. Jeg havde maaskee gjort det, de önsker, saafremt jeg ikke kunde melde dem, at denne

Herr v. Gercourt, der foraarsager al vor sorg, endnu ikke kommer saa snart; og saasom Moder i nogen tid viser sig meget venlig imod mig, og jeg paa min side kjærtegner hende saa meget jeg kan: hvo veed, hvor vidt jeg kunde bringe det med hende? og saafremt vi kunde vorde lykkelige, uden at jeg havde noget at bebreide mig, vilde det da ikke være langt bedre? Skal jeg troe, hvad man stundom har sagt mig, da elske mændene ikke meer deres koner saa meget, naar disse have elsket dem altfor meget förend brylluppet. Denne frygt holder mig end meer tilbage, end alt övrigt. Min ven, er de ikke sikker paa mit hjerte, og vil det ikke altid være tidsnok?

Dog lover jeg dem, at saafremt jeg ikke kan undgaae den ulykke, at ægte Herr v. Gercourt, som jeg har saa meget, förend jeg endog kjender ham, da skal intet holde mig tilbage fra at være deres saa meget jeg kan, og de skal endog være den förste. Da jeg kun bryder mig om, at elskes af dem, og de vel vil indsee, at saafremt jeg handler urigtigt, det da ikke er min skyld, saa vil alt övrigt være mig ligegyldigt, naar de blot lover mig, altid at elske mig saa meget som nu. Men, min ven, indtil da, lad det blive, som det er, og forlang ikke en ting af mig, som jeg har gode grunde for, ikke at tilstaae, og som det desuagtet smerter mig, at negte dem.

Jeg önskede ligeledes, at Herr v. Valmont ikke var saa paatrængende for dem; thi det tjener kun til, at gjøre mig endnu sörgmodigere. O, jeg forsikrer dem paa, de har der en meget god ven! han gör det samme, de selv vilde gjøre. Men, lev vel, kjæreste ven; jeg har

begyndt meget sildigt at tilskrive dem, og jeg har tilbragt en deel af natten dermed. Jeg vil nu lægge mig, og indhente den forsømte tid. Jeg omfavner dem, men skjænd ikke meer paa mig.

Slottet den 18de october.

RIDDER DANCENY TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

SKAL jeg troe min calender, min tilbedede veninde, da har de kun været borte i to dage; men, skal jeg troe mit hjerte, da har de været det i to aarhundreder. De har imidlertid selv lært mig, at det altid er sit hjerte, man maa troe; det er derfor paa tiden, at de kommer tilbage, da alle deres sager nu maae være mere end endte. Hvorledes kan de forlange, at jeg skal føle nogen deeltagelse for deres retssag, da jeg, enten de saa tager, eller vinder den, dog ligesfuldt maa betale omkostningerne ved samme med kjedsomheden af deres fraværelse? O, hvor jeg havde lyst til at trættes med dem! og hvor det er kjedeligt, at have en saa god grund til ondt lune, uden at have ret til at yttre det.

Er det imidlertid ikke et sandt utroskab, et sort forræderi, saaledes at lade deres ven være fjernet fra dem, efter at have vænnet ham til, ikke meer at kunne undvære deres nærværelse? De vil længe nok kunne adspørge deres sagførere, de ville ingen retfærdiggjørelse finde for dem for deres uforsvarlige opførsel, og dernæst anføre disse folk kun grunde: men grunde ere ikke tilstrækkelige, for at besvare følelser.

Hvad mig angaaer, da har de saa ofte sagt mig, at de havde bevæggrunde for denne reise, at de har gjort mig ganske uenig med disse. Jeg vil aldeles ikke meer høre dem, ikke engang om de sagde mig, at glemme dem. Disse grunde ere desuagtet vistnok meget fornuf-tige, og i grunden vilde de ikke være saa vanskelige at bære, som de maaskee troer. Det vilde blot være til-strækkeligt, at frasige sig vanen, altid at tænke paa dem, og jeg forsikrer dem paa, at intet her vilde gjenkalde mig dem.

Vore smukkeste fruentimre, dem, man anseer for de elskværdigste, staae endnu saa langt tilbage for dem, at de kun frembyde et meget svagt billed af dem. Jeg troer endog, at, med övede öine, jo mere man i begyn-delsen troede at de lignede dem, jo större forskjel vilde man siden finde; de kunne længe nok gjøre, hvad de ville, længe nok udkramme alt, hvad de vide, der fattes dem altid at være dem, og deri ligger bestemt det tillokkende hos dem. Ulykkeligviis, naar dagene ere saa lange, og man intet har at bestille, drömmen man, bygger luftkasteller, og skaber sig hjernesvind; lidt efter lidt ophidser indbildningskraften sig: man vil forskjönne sit værk, man samler alt det, der kan behage, man opnaaer endeligen fuldkommenheden, og er man kommen saa yidt, og sammenholder portraitet med forbilledet, da er man ganske forundret over at finde, at man kun har tænkt paa dem.

Selv i dette öieblik bedaares jeg endnu af en næsten lignende vildfarelse. De troer maaskee, at det var, for at beskæftige mig med dem, at jeg satte mig til at skrive dem til? aldeles ikke: det var, for at lösrive mig

fra tanken om dem. Jeg havde hundrede ting at sige dem, der paa ingen maade skulde vedkomme dem, og hvilke, som de veed, have særdeles meget tiltrækkende for mig, og dog er det disse, fra hvilke de har adspredt mig. Og, hvornaar begyndte vel venskabets ynde at være en adspredelse fra kjærlighedens? O, saae jeg meget nöie til, da havde jeg maaskee en liden bebreidelse at gjøre mig! men, stille! lader os glemme denne lille vildfarelse, for ikke at falde tilbage til den, og lad selv min veninde være uvidende om samme.

Men, hvorfor er de heller ikke her, for at svare mig, for at lede mig paa rette vei, naar jeg forvilder mig, for at tale til mig om min Cecilie, for, om muligt, at foröge den lykke, jeg föler, ved at elske hende, ved den henrivende tanke, at det er deres veninde, jeg elsker? Ja, jeg tilstaaer det, den kjærlighed, hun indgyder mig, er vorden mig endnu dyrebare, siden de har havt den bevaagenhed, at være min fortrolige. Jeg holder saa meget af, at aabne dem mit hjerte, at beskjæftige deres med mine fölelser, uden tilbageholdenhed at betro det disse! det forekommer mig, at de vorder mig dyrebare, i forhold til som det behager dem, at laane öre til dem; og derpaa betragter jeg dem, og siger til mig selv: i hende er min hele lyksalighed indsluttet.

Jeg har intet nyt at meddele dem angaaende min stilling. Det sidste brev, jeg har modtaget fra hende, foröger og opliver mit haab, men udsætter det endnu. Hendes bevæggrunde ere imidlertid saa ömme og saa agtværdige, at jeg hverken kan dadle hende derfor, eller beklage mig derover. Maaskee forstaaer de ikke fuldkomment, hvad jeg her siger dem; men, hvorfor

er de heller ikke her? Skjönt man kan sige sin veninde alt, tør man dog ikke skrive alt. Kjærlighedens hemmeligheder ere overalt af en saa flygtig natur, at man ikke saaledes kan lade dem vandre ud paa deres ord. Tillader man sig undertiden, at afvige herfra, maa man i det mindste ikke tabe dem af sigte, men maa paa en vis maade see dem indtræde i deres nye tilflugtssted. O, kom altsaa tilbage, min tilbedede veninde, de seer vel, at deres gjenkomst er mig nødvendig. Glem overalt de tusinde grunde, som holde dem tilbage, hvor de er, eller lær mig at leve, hvor de ikke er.

Jeg har den ære at være o. s. v.

Paris, den 16de october.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

SKJÖNT jeg endnu lider meget, min dyrebare smukke, forsøger jeg dog selv paa at tilskrive dem, for at kunne tale med dem om det, der er dem vigtigt. Min søstersøn er endnu stedse mennesky. Han lader hver dag regelmæssigen spørge til min sundhed, men er ikke kommen een eneste gang selv, for at erkyndige sig derom, skjönt jeg har ladet ham bedes derom, saa at jeg ikke seer ham meer, end om han var i Paris. Imorges traf jeg ham dog, hvor jeg mindst formodede det, nemlig i mit capel, hvorhen jeg første gang begav mig efter min smertelige upasselighed. Jeg har idag erfaret, at han i de sidste fire dage regelmæssigen der har hørt messen. Give Gud, at det maatte vedvare!

Da jeg traadte ind, kom han mig imøde, og lykönskede mig hjerteligen til min forbedrede sundhedstilstand. Saasom messen begyndte, afbrød jeg samtalen, som jeg siden tænkte at fortsætte; men han var forsvunden, förend jeg igjen kunde komme til ham. Jeg vil ikke skjule for dem, at jeg fandt ham lidt forandret. Men, min dyrebare smukke, lad mig ikke komme til at fortryde min tillid til deres fornuft derved, at de udsætter dem for en altfor levende uro, og vær overbeviist om, at jeg hellere vil bedröve dem, end före dem bag lyset.

Skulde min söstersön vedblive saaledes, har jeg taget den beslutning, saasnart jeg befinder mig bedre, at besøge ham paa hans værelser, og skal da söge at udgrunde aarsagen til denne besynderlige sygdom, som jeg vistnok troer, tildeels at kunne tilregne dem. Jeg skal da tilmelde dem, hvad jeg har erfaret. Jeg maa nu forlade dem, da jeg ikke meer kan bevæge fingrene, og fik Adelaïde dernæst at vide, at jeg havde skrevet, vilde hun hele aftenen skjænde paa mig. Lev vel, min dyrebare smukke.

Slotlet.... den 20de october.

BARON V. VALMONT TIL PATER ANSELME.
(Monk i Feuillant-klosteret, i gaden St. Honoré.)

JEG har ikke den ære, at være kjendt af dem, min Herre, men jeg veed, at Fru Præsidentinde v. Tourvel sætter en uindskrænket tillid til dem, og veed fremdeles, hvor værdig de er til samme. Jeg troer derfor, uden

at det kan misbilliges, at kunne henvende mig til dem, for at udbede mig en væsenlig tjeneste af dem, deres hellige kald fuldkomment værdig, og hvoraf Fru v. Tourvel's beroligelse er ligesaa afhængig som min egen.

Jeg er i besiddelse af vigtige, hende vedkommende, papirer, som ikke kunne betros nogen, og som jeg hverken bör, eller vil, overlevere i andre hænder end hendes egne. Jeg har intet middel til, at kunne underrette hende derom, fordi aarsager, de maaskee har erfaret af hende, men som jeg troer, det ikke er mig tilladt, at underrette dem om, have bevæget hende til den beslutning, at undslaae sig for al brevveksling med mig: en beslutning, jeg nu gjerne tilstaaer, ikke at burde dadle, siden hun ikke kunde forudsee de begivenheder, hvilke jeg selv var meget langt fra at vente mig, og som kun vare mulige for den meer end menneskelige magt, man er nødt til at erkjende i samme.

Jeg beder dem derfor, min Herre, at ville have den godhed, at underrette hende om min nye beslutning, og at udbede dem af hende for mig en eenlig sammenkomst, i hvilken jeg, i det mindste for en deel, vil kunne afbede min uret ved mine undskyldninger, og, som sidste opoffelse, tilintetgjøre for hendes öine de eneste tilværende spor af en vildfarelse, eller feil, som havde gjort mig strafskyldig imod hende.

Först efter denne foregaaende afbigt vil jeg turde vove, for deres födder at aflægge den ydmyge tilstaaelse af mine mangfoldige feiltrin, og bönfalde om deres mægling ved en endnu langt vigtigere og ulykkeligviis langt vanskeligere forsoning. Tör jeg haabe, min Herre, at de ikke vil negte mig denne saa nödvendige og uskatteer-

lige bistand, at de vil værdiges, at understøtte min svaghed, og henlede mine skridt paa en ny bane, som jeg ivrigt skal bestræbe mig for at følge, men som jeg rødmende maa tilstaae endnu ikke at kjende?

Jeg venter deres svar med en fortrydendes utaalmodighed, som ønsker at gjøre afbigt, og beder dem, at troe mig med ligesaa megen erkjendtlighed som dyb ærbødighed

deres ydmygste o. s. v.

E. s. I tilfælde, at de skulde finde det passende, min Herre, da bemyndiger jeg dem til, at forevise dette brev til Fru v. Tourvel, hvem jeg hele mit liv gjør mig det til en pligt at agte, og i hvem jeg aldrig skal opføre at ære den, hvem himlen har udvalgt til, at føre mig tilbage paa dydens bane, ved det rørende skue af hendes ophøiede sjæl.

Slottet den 22de october.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL RIDDER DANCENY.

JEG har modtaget deres brev, min altfor unge ven; men førend jeg takker dem, maa jeg skjænde paa dem, og jeg lader dem vide, at saafremt de ikke forbedrer dem, faaer de heller ikke oftere noget svar fra mig. Vil de troe mig, da giv slip paa denne smigertone, som kun er tom tale, naar den ikke udtrykker kjærlighed. Er dette venskabet sprog? nei, min ven, enhver følelse har en for den passende stiel, og at betjene sig af en anden, er at forstille den tanke, man vil udtrykke. Jeg veed

meget vel, at vore unge fruentimre ikke forstaae, hvad man har at sige dem, naar det ikke paa en maade er oversat i denne nu brugelige sniksnak; men jeg tilstaaer, at jeg troer at fortjene, at de adskiller mig fra disse. Det smerter mig i sandhed, og maaskee meer end det burde, at de har dömt saa urigtigt om mig.

De vil derfor kun i mit brev finde det, der mangler i deres, nemlig oprigtighed og simpelhed. Jeg vil, til exempel, vel kunne sige dem, at det vilde være mig en stor fornöielse at see dem, og at jeg plages ved, kun at have folk omkring mig, der kjede mig, istedet for folk, som behage mig; men disse samme ord vilde de oversætte saaledes: *Lær mig at leve, hvor de ikke er*, saa at jeg maa formode, at de, naar de befinder dem hos deres elskede, ikke vil kunne leve, naar jeg ikke er der som tredie. Hvilken skade! og disse fruentimre, *hvem det altid fattes, at være mig*, dette finder de maaskee ogsaa fattes deres Cecilie! See engang, hvorhen et sprog fører, som, ved det misbrug, deraf nu tildags gjøres, endnu staaer under compliment-sniksnakken, og vorder kun til en simpel form, hvorpaa man ikke troer mere, end paa: deres ydmygste tjener.

Min ven, naar de tilskriver mig, lad det da være, for at meddele mig deres maade at tænke og føle paa, og ikke for at sende mig talemaader, jeg uden dem vil finde bedre, eller slettere, sagt i den første den bedste nymodens roman. Jeg haaber, at de ikke vredes over det, jeg her siger dem, om de end saae lidt ondt lune deri; thi jeg negter ikke, at jeg plages deraf; men, for at undgaae, selv at gjøre mig skyldig i den feil, jeg bebrejder dem, vil jeg ikke engang sige dem, at dette onde

lune maaskee er lidt foröget ved min fraværelse fra dem. Mig synes, alting vel overveiet, at de er mere værd end en proces og to sagførere, ja maaskee endog end den *opmærksomme* Belleröche selv.

De seer, at de, istedet for at miströste dem over min fraværelse, tvertimod burde lyköske dem dertil; thi jeg kunde ikke sige dem nogen större artighed. Jeg troer, at exemplet har smittet mig, og at jeg ligeledes vil sige dem smigrerier. Dog nei, jeg holder meer af, at holde mig til min oprigtighed. Ene denne er det, som forsikrer dem om mit ömme venskab og om den deeltagelse, det indgyder mig. Det er særdeles behageligt, at have en ung ven, hvis hjerte er fængslet andetsteds. Dette er vistnok ikke alle fruentimres grundsætning, men det er min. Mig forekommer det, som om man med saa megen mere fornöielse kan overlade sig til en fölelse, af hvilken man intet kan have at frygte; ogsaa er jeg, maaskee vel tidligt, gaaet over til rollen af deres fortrolige. Men, de vælger deres elskerinder af saa ung en alder, at de for förste gang har ladet mig bemærke, at jeg begynder, at vorde gammel. Det er vel gjort af dem, saaledes at berede dem en lang löbebane af bestandighed, og af ganske hjerte önsker jeg dem, at den maa være gjensidig.

De har ret i, at give efter for de *ömme og agtværdige bevæggrunde*, der, ifölge det, de tilmelder mig, *udsætte deres lykke*. Det lange forsvar er den eneste fortjeneste, der er tilbage for dem, som ikke altid ere uböielige; og hvad jeg vilde finde utilgiveligt af enhver anden, end af et barn som den lille Volanges, vilde være, ikke at forstaae at undflye en fare, hvorom hun er bleven

tilstrækkeligen underrettet, ved tilstaaelsen af sin kjærlighed. I mænd have intet begreb om, hvad dyden er, og hvad det koster, at opofre den. Men, i hvor lidt et fruentimmer tænker efter, bör hun vide, at en svaghed, uafhængigt af den feil, hun begaaer, er for hende den største af alle ulykker; og jeg kan ikke begribe, hvorledes nogen kan falde i denne snare, naar hun blot har et öieblik at betænke sig i.

Nedbryd for alting ikke denne idee, thi det er den, som fornemmeligen binder mig til dem. De vil frelse mig fra kjærlighedens farer; og skjönt jeg vel har forstaaet, uden dem at forsvare mig hidtil for samme, saa indrömmet jeg dog, at jeg er erkjendtlig derfor, og vil desaarsag elske dem tillidsfuldere og varmere.

Hvorpaa jeg, min kjære Ridder, beder Gud, at tage dem i sin hellige og værdige varetægt.

Slottet.... den 22de october.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

JEG havde haabet, min elskværdige datter, omsider at kunne berolige dem, og med bedrövelse seer jeg tvertimod, at jeg maa foröge deres bekymring. Forskræk dem imidlertid ikke, min söstersön er ikke i nogen fare, man kan ikke engang sige, at han er virkeligen syg. Men, der foregaaer sikkert noget overordenligt hos ham. Jeg forstaaer mig ikke derpaa; men jeg forlod hans værelse med en fölelse af sorg, maaskee endog af skræk, som jeg bebreider mig, at gjöre dem deelagtig i, og som

jeg desuagtet ikke kan afholde mig fra, at tale til dem om. Her er fortællingen af det, der har tildraget sig; de kan være overbeviist om, at den er nöiagtig; thi, om jeg saa levede endnu i firesindstve aar, glemte jeg dog aldrig det indtryk, dette sörgelige optrin gjorde paa mig.

Jeg begav mig altsaa imorges op til min söstersön; jeg fandt ham ifærd med at skrive, og omgiven af adskillige papiirhobe, som syntes at være gjenstanden for hans arbeid. Han var saa beskjæftiget med disse, at jeg allerede stod midt i hans værelse, förend han endnu havde vendt hovedet, for at see, hvo der traadte ind. Saasnart han blev mig vaer, bemærkede jeg meget vel, at han, idet han reiste sig, gjorde sig umag for, at bringe rolighed i sine ansigtstræk, og maaskee var det dette, som gjorde mig meest opmærksom paa ham. Han var rigtig nok i morgendragt og upudret, men jeg fandt ham bleg og nedslagen; hans ansigtstræk vare isærdeleshed forandrede. Hans blik, som vi have seet saa livligt og muntert, var sorgfuldt og bekymret; kort, jeg havde ikke ønsket (imellem os sagt), at de havde seet ham saaledes; thi hans udseende var höist rörende, og meget skikket til, som jeg troer, et indgyde denne ömme medlidenhed, der er een af kjærlighedens farligste snarer.

Skjönt jeg studsede, ved hvad jeg bemærkede, begyndte jeg dog samtalen, som om jeg ikke var bleven noget vaer. Först talede jeg om hans sundhed, og uden at sige mig, at den var god, sagde han heller ikke det mindste ord om, at den var slet. Jeg beklagede mig derpaa over, at han havde trukket sig tilbage, hvilket havde lidt udseende af en indbildt sygdom, og sögte at blande lidt munterhed i min lille bebreidelse; men han svarede

mig kun med en giennemtrængende stemme: "Jeg til-
 "staaer, at det ligeledes er en feil; men den vil vorde
 "godtgjort tilligemed de andre." Hans mine meer end
 hans tale fostyrrede tildeels min munterhed, og jeg
 skyndte mig at sige ham, at han lagde for megen vegt
 paa venskabets simple bebreidelse.

Vi satte os derpaa igjen til at tale roligere sammen.
 Strax efter sagde han mig, at en forretning, maaskee *den*
vigtigste i hans liv, snart vilde kalde ham tilbage til
 Paris; men da jeg var bange for, at gjætte den, min
 dyrebare smukke, og denne begyndelse heller ikke førte
 til nogen fortrolighed, som jeg desuden ikke attraaede,
 gjorde jeg ham ikke noget spørgsmaal, og nöiedes med
 at svare ham, at nogen mere adspredelse vilde være hans
 sundhed tjenlig. Jeg tilføiede, at for denne gang vilde
 jeg ikke henvende mig med nogen bön til ham, da jeg
 holder af mine venner for deres egen skyld. Ved disse
 saa ligefremme ord udbrød han med en heftighed, jeg
 ikke kan afmale dem: "Ja, min tante, elsk, elsk ret
 "meget en söstersön, som agter og ærer dem, og, som de
 "siger, elsk ham for hans egen skyld. Bedröv dem ikke
 "over hans lykke, og forstyr ikke ved nogen klage den
 "evige rolighed, han snart haaber at nyde. Gjentag, at
 "de elsker mig, at de tilgiver mig; ja, de vil tilgive mig,
 "jeg kjender deres godhed; men, hvorledes skal jeg
 "kunne haabe den samme overbærenhed af dem, jeg saa
 "höiligen har fornærmet?" Derved böiede han sig over
 mig, for, som jeg troer, at skjule kjendetegnene paa
 hans smerter, som tonen af hans stemme dog forraadte
 mig imod hans villie.

Dybere rystet, end jeg kan sige dem, reiste jeg mig hurtigt, og uden tvivl bemærkede han min skræk, thi öieblikligen vedblev han med større fatning: "Tilgiv, tilgiv, min Frue, jeg föler, at jeg imod min villie taler usammenhængende. Jeg beder dem, at glemme min tale, og kun at erindre min dybe agtelse for dem. Jeg skal ikke undlade, tilföiede han, för min afreise atter at gjentage dem samme." Det forekom mig, som om disse sidste ord skulde bevæge mig til, at ende mit besög, hvorfor jeg ogsaa virkeligen forlod ham.

Men, jo meer jeg tænker derpaa, jo mindre kan jeg begribe, hvad han har villet sige. Hvilken er denne forretning, *der er den vigtigste i hans liv?* i hvilken henseende forlanger han min tilgivelse? hvorfra hidrörer denne uvilkaarlige bevægelse, naar han taler med mig? Vel tusinde gange har jeg allerede gjort mig disse spørgsmaal, uden at kunne besvare mig dem. Jeg seer endog intet deri, som har hensyn til dem. Saasom kjærlighedens öine imidlertid ere meer klartseende end venskabets, har jeg ikke villet lade dem være uvidende om det, der har tildraget sig imellem min söstersön og mig.

Fire gange har jeg maattet hvile, for at skrive dette lange brev, som vilde være bleven endnu længere, dersom jeg ikke fölede mig saa mat. Lev vel, min dyrebare smukke.

Slottet..... den 25de october.

PATER ANSELME TIL BARON V. VALMONT.

JEG har modtaget det brev, min Herr Baron, hvor- med de har beæret mig; og allerede igaar begav jeg mig, ifølge deres ønske, til den omtalede person. Jeg har gjort hende bekendt med öiemedet og bevæggrunden af det skridt, de ønsker at foretage hos hende. I hvor urokkelig jeg end fandt hende i den fornuftige beslutning, hun först havde fattet, saa har hun dog samtykket i, da jeg betydede hende, at hun ved sit afslag maaskee löb fare for, at lægge en hindring i veien for deres heldige sjælsfrelse, og saaledes paa en maade modsatte sig Forsynets barmhjertige hensigter, at modtage deres besög, skjönt paa det vilkaar, at det maatte være det sidste, og har paalagt mig, at tilmelde dem, at hun vilde være hjemme næste torsdag. Saafremt denne dag ikke skulde være dem bekväm, vilde de behage, at underrette hende derom, og opgive hende en anden. Deres brev vil vorde modtaget.

Tillad mig imidlertid, Herr Baron, at indbyde dem til, ikke uden væsenlige grunde at forhale tiden, for desto snarere og uforbeholdnere at kunne overlade dem til det roesværdige sindelag, de har angivet mig. Betänk, at den som töver med at benytte sig af naadens öieblik, udsætter sig for, at den undrages ham; at saafremt forsynets godhed er uendelig, er benyttelsen af samme dog begrændset ved retfærdigheden, og at der kan komme et öieblik, i hvilket barmhjer- tighedens Gud kan forandre sig til en hevners Gud.

Saafremt de vedbliver, at bæere mig med deres tillid, beder jeg dem at troe, at de skal vorde gjenstanden for mine ivrigste bestræbelser, saasnart de blot ønsker det; og af hvilket omfang mine forretninger end ere, skal min vigtigste beskæftigelse dog være, at opfylde pligterne af det hellige kald, jeg fornemmeligen har opofret mig til; ligesom jeg ogsaa skal ansee det öieblik for det skjönneeste i mit liv, hvori jeg vil see mine bestræbelser lykkes ved den Almægtiges bistand? Svage syndere, som vi ere, kunne vi intet udrette for os selv! men, den Gud, som kalder os, kan ogsaa alt; og vi ere ham begge lige meget takskyldige: de, for det brændende ønske, at nærme sig ham, og jeg, for at være midlet til, at vise dem veien. Det er ved Hans hjælp, jeg snart haaber, at overbevise dem om, at kun den hellige religion, endog i denne verden, kan forlene den sande og varige lykke, som man forgjæves søger i de menneskelige lidenskabers vildfarelse.

Jeg har den ære at være med ærbødig höiagtelse
o. s. v.

Paris, den 25de october.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

MIDT i den forundring, min Frue, hvori den efterretning, jeg modtog igaar, har sat mig, kan jeg ikke glemme den tilfredshed, den bör foraarsage dem; og jeg iler med, at meddele dem samme. Herr v. Valmont bekymrer sig hverken meer om mig, eller om sin kjærlighed,

og ønsker kun, ved et ophyggeligere liv at godtgjøre sin ungdoms feil, eller snarere vildfarelser. Jeg er bleven underrettet om denne vigtige begivenhed ved Pater Anselme, til hvem han har henvendt sig, for at ledes i fremtiden, og tillige, for at han kunde istandbringe for ham en sammenkomst med mig, hvis fornemste gjenstand jeg formoder er, at overlevere mig mine breve, som han hidtil har beholdt, alle bønner uagtede, jeg i saa henseende har tilladt mig.

Jeg kan vistnok ikke andet, end bifalde denne lykkelige forandring og lykønske mig dertil, saafremt, som han siger, jeg har kunnet bidrage paa nogen maade til samme. Men, hvorfor skulde jeg just være redskabet dertil, og hvorfor skulde den koste mig mit livs rolighed? Skulde Herr v. Valmonts lykke aldrig kunne opnaaes uden ved min ulykke? O, min overbærende veninde, tilgiv mig denne klage. Jeg veed, at det ikke tilkommer mig, at gaae irecte med Forsynets beslutninger; men, medens jeg uophørligen, og altid forgjæves, anraaber det om styrke til at overvinde min ulykkelige kjærlighed, er det ødsel dermed mod den, der ikke beder det om samme, og lader mig uden hjælp, aldeles overladt til min svaghed.

Dog, lader os undertrykke denne forbryderske klage. Veed jeg ikke, at den fortabte søn, naar han forbedrer sig, lettere vorder tilgiven af faderen, end det barn, der aldrig feilede? Hvilket regnskab have vi at fordre af den, der ikke skylder os noget? og skulde det end være muligt, at vi besadde nogle rettigheder hos ham, hvilke skulde da vel mine være? Skulde jeg vel kunne rose mig af en tilbageholdenhed, som jeg allerede kun

skylder Valmont? Han har frelst mig, og jeg skulde turde beklage mig, naar jeg lider for ham? Nei, mine lidelser ville være mig dyrebare, saafremt hans lykke opnaaes ved samme. Upaatvivleligen maatte han paa sin side komme tilbage til den fælleds Fader. Den Gud, der skabte ham, maatte ogsaa elske sit værk. Han skabte ikke dette henrivende væsen, for kun at danne en uværdig af det. Mig tilkommer det, at lide for min dumdristige uforsigtighed; og burde jeg ikke føle, at da det er mig forbudet at elske ham, burde jeg heller ikke tilade mig at see ham?

Min fejl, atter min ulykke, er, ikke tidsnok at have agtet paa denne sandhed. De, min værdige veninde, er vidne til, at jeg har underkastet mig denne opofrelse, saasnart jeg erkjendte dens nödvendighed; men for at den skulde være fuldkommen, fattedes det, at Herr v. Valmont ikke deledede den. Skal jeg tilstaae dem, at denne tanke nu er det, der meest kvæler mig? Utaalnelige hovmod, der formilder smerterne, vi lide, ved dem, vi selv foraarsage! O, jeg skal overvinde dette oprørske hjerte, og skal vænne det til ydmygelser.

For fremfor alt at opnaae dette, er det, at jeg omsider har samtykket i, næste torsdag at modtage Herr v. Valmont's skrækkelige besög. Jeg vil da höre ham selv sige mig, at jeg ikke meer er noget for ham, at det svage og forbigaaende indtryk, jeg havde gjort paa ham, aldeles er udslettet! Jeg vil komme til at see hans blik uden uro henvende sig paa mig, medens frygten at röbes af mit, faaer mig til at slaae öinene ned. Disse samme breve, han i saa lang tid negtede mig paa mine gjentagne böonner, skal jeg nu modtage af hans ligegyld-

dighed; han vil overlevere mig dem, som unyttige ting, der ikke længer have nogen værdi for ham, og mine skjælvende hænder, idet de modtage disse papirer, der bringe mig til at rødme, ville føle, at de overleveres dem af en fast og rolig haand. Tilsidst vil jeg see ham fjerne sig.... fjerne sig for bestandigt, og mine blik, som ville følge ham, ville ikke see hans öine kastes tilbage paa mig.

Og saa megen ydmygelse var mig forbeholden! O, at den i det mindste vorder mig nyttig, ved at jeg ved samme indprentes følelsen af min svaghed.... Ja, disse breve, han ikke meer bekymrer sig om at beholde, skal jeg samvittighedsfuldt bevare. Jeg skal paalægge mig den skam, hver dag at læse dem paany, indtil mine taa-
rer ville have udslettet de sidste træk i dem; hans derimod skal jeg brænde, som anstukne af den farlige gift, der har forført min sjæl. Ak! hvad betyder kjærligheden da, saafremt den lader os beklage selv de farer, for hvilke den udsætter os, saafremt man overhoved kan frygte for, endnu at føle den, selv efter at man ikke meer indgyder den! Lader os afskye denne frygtelige lidenskab, som kun lader en valget imellem skam og ulykke, og stundom endog forener dem begge, og lad i det mindste forsigtigheden erstatte dyden.

Hvor denne torsdag endnu er fjern! hvorfor kan jeg ikke strax fuldbyrde dette smertelige offer, og paa een-gang glemme dets aarsag og dets gjenstand! Dette besög foruroliger mig; jeg fortryder, at have lovet at modtage det. O, hvorfor er det ham nödvendigt, paany at see mig? hvad ere vi nu for hinanden? Har han fornærmet mig, da tilgiver jeg ham. Jeg lykønsker ham endog til,

at ville godtgjøre sine feil; jeg roser ham derfor. Jeg vil gjøre mere, jeg vil efterligne ham, og forført ved de samme vildfarelser, vil hans eksempel igjen lede mig paa rette vei. Men, naar det er hans hensigt at skye mig, hvorfor vil han da begynde med at opsøge mig? Det væsenligste for enhver af os er det ikke at glemme hinanden? O, upaatvivleligen, og for fremtiden skal dette være mit eneste formaal.

Saafermt de tillader det, min elskværdige veninde, skal det være hos dem, at jeg skal beskjæftige mig med dette vanskelige arbeid. Har jeg hjælp behov, maaskee endogsaa trøst, vil kun de kunne yde mig samme. Ene de forstaaer mig og kan tale til mit hjerte. Deres uvurdeerlige venskab skal udfylde min hele tilværelse. Intet vil synes mig vanskeligt, for at understøtte den umag, de vil have den godhed at give dem. Jeg vil komme til at skylde dem min rolighed, min lykke, min dyd; og frugten af deres bestræbelser for mig vil være, at have gjort mig værdig til samme.

Jeg troer, vistnok at have talet ubesindigt i dette brev; i det mindste formoder jeg det ved den uro, hvori jeg uophørligen har befundet mig medens jeg tilskrev dem. Skulde der findes følelser i samme, over hvilke jeg har at rødme, da lad deres overbærende venskab være et skjul for disse. Til dette sætter jeg al min liid. For dem er det ikke, jeg vil unddrage nogen af mit hjertes bekymringer.

Lev vel, min agtværdige veninde. Om faa dage haaber jeg at anmelde dem, naar min ankomst hos dem vil finde sted.

Paris, den 26de october.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL

ALTSAA er hun da nu overvunden, denne hovmodige kone, som vovede at troe, at hun muligen kunde modstaae mig! Ja, mia veninde, hun er min, fuldkomment min; og siden igaar har hun intet mere at tilstaae mig.

Jeg er endnu altfor betagen af min lykke, for at kunne vurdere den; men, jeg forundrer mig over den ubekjendte henrökkelse, jeg har fölt. Skulde det da være sandt, at dyden forhøiede et fruentimmers værdi, selv i svaghedens öieblik? Dog, lader os sætte denne paastand paa samme trin som amnestue-fortællinger. Træffer man ikke næsten overalt ved den første seir en modstand, meer, eller mindre, godt paatagen? og har jeg intetsteds forhen fundet den henrökkelse, jeg taler om? Al ligevel er denne henrökkelse heller ikke kjærlighedens; thi kort, har jeg stundom hos denne beundringsværdige kone havt svage öieblkke, som lignede denne barnagtige lidenskab, saa har jeg dog altid forstaaet at overvinde den, og er kommen tilbage til mine grundsætninger. Selv om optrinet igaar skulde, som jeg troer, have fört mig lidt videre, end jeg gjorde regning paa; skulde jeg end et öieblik have deelt den forvirring og aandfraværelse, jeg selv fremkaldte: da vilde denne öiebliklige vildfarelse nu være forsvunden; og desuagtet vedvarer endnu samme henrökkelse. Jeg tilstaaer, at jeg endog vilde finde en söd fornöielse i, at overlade mig til samme, saafremt den ikke foraarsagede mig nogen uro; men skulde jeg da vel, i min alder, lade mig henrives som

en begynder af en uvilkaarlig og ubekjendt følelse? nei, fremfor alt maa man modstaae og overvinde den.

Maaskee har jeg iøvrigt allerede tildeels indseet aarsagen dertil! Denne tanke behager mig i det mindste, og jeg ønskede, at den var rigtig.

Iblandt den mængde af fruentimre, hos hvem jeg hidtil udførte en elskers rolle og forretninger, har jeg endnu ikke truffet paa noget, som i det mindste ikke havde ligesaa megen lyst til at overgive sig, som jeg havde til at formaae hende dertil; jeg havde endog vænnet mig til, at kalde dem knipske, som kun halvt kom mig imøde, i modsætning af saa mange andre, hvis opirrende forsvar aldrig dækkede uden ufuldkomment den første anledning, de selv havde givet.

Her derimod har jeg fra begyndelsen af fundet en ugunstig fordom imod mig, som endnu siden bestyrkedes ved en hadefuld, men klartseende, kones raad og tilskyndelser; en naturlig og overordenlig frygtssomhed, som forøgedes ved en streng tilbageholderiæd; en hengivenhed til dyden, som skyldtes religionen, og allerede talte to aars triumph; og endeligen voldsomme skridt, foretagne af disse forskjellige bevæggrunde, og som alle kun havde til hensigt, at unddrage sig mine forfølgelser.

Det er altsaa ikke, som i mine andre elskovs foretagender, en simpel, meer, eller mindre, fordeelig overgivelse, af hvilken det er lettere at benytte sig end at hovmodige sig; det er en fuldstændig seir, tilkjøbt ved et brydsomt feldttog, og afgjort ved kloge bevægelser. Det er derfor ikke overraskende, at dette held, som skyldes mig ene, vorder mig dyrebart; og det overmaal af fornöielse, jeg har følt ved min seir, og som

endnu er levende hos mig, er kun det behagelige indtryk af æresfølelsen. Denne anskuelse behager mig, fordi den skaaner mig for den ydmygelse at troe, at jeg paa nogen maade skulde være afhængig af selve den slavinde, jeg har bragt til lydighed, at jeg ikke skylder mig selv heelheden af min lykke, og at den evne, at lade mig nyde den i hele sin udstrækning, skulde udelukkende være forbeholdet nogensomhelst kone fremfor enhver anden.

Disse fornuftige betragtninger skulle tjene mig til rettesnoer i mit forhold ved denne vigtige leilighed; og de kan være overtydet om, at jeg ikke skal lade mig fængsles i den grad, at jeg ikke med lethed og efter godtbefindende skulde kunne bryde disse nye lænker. Men, allerede taler jeg til dem om mit brud, uden at de endnu veed, ved hvilke midler jeg har erhvervet mig denne rettighed. Læs altsaa, og see, hvorledes klogskabet udsætter sig, idet det forsøger paa, at komme daarskabet til hjælp. Jeg studerede saa opmærksomt min tale og svarene, jeg erholdt, at jeg haaber, at kunne gjengive dem begge dele med en nøiagtighed, hvormed de vil være tilfreds.

De vil see af indlagte to brevafskrivter, hvilken mellemmand jeg havde valgt, for at nærme mig min skjønne, og hvilken iver den hellige Herre har anvendt, for at føre os sammen. Hvad jeg endnu maa sige dem, og hvilket jeg erfarede af et ifølge sædvane opsnappet brev, er, at den lille ydmygelse at forlades og frygten for samme, havde bragt den strenge gudsfrygtiges forsigtighed lidt i uorden, og havde opfyldt hendes hjerte og hoved med følelser og tanker, hvilke, skjönt der ikke

var sund sands i dem, desuagtet ikke vare mindre tiltrækkende. Efter disse foreløbige omstændigheder, der ere nödvendige at vide, var det, at jeg igaar, torsdagen den 28de, den af den utaknemlige fastsatte og bestemte dag, indfandt mig hos hende som ydmyg og fortrydende slave, for at gaae bort som kronet seierherre.

Klokken var sex om eftermiddagen da jeg ankom hos den skjønne indelukkede; thi siden hun er kommen tilbage, har hendes dör ikke været aaben for nogen. Hun forsögte paa at reise sig, da man meldte mig, men hendes skjælvende knæ tillode hende ikke, at forblive i denne stilling, hvorfor hun strax igjen satte sig. Saa som tjeneren, der havde indfört mig, havde noget at forrette i værelset, syntes hun utaalmodig derover. Vi udfyldte dette mellemrum med den sædvanlige höflighedstale. Men, for ikke at tabe noget af en tid, hvoraf hvert öieblik var kostbart, undersøgte jeg omhyggeligen værelset, og udsaae mig strax stedet for min seier. Jeg havde kunnet vælge et bekvæmere, thi der befandt sig ligeledes i værelset en ottoman. Men jeg bemærkede, at der ligeover for samme befandt sig et portrait af manden, og jeg tilstaaer, at jeg frygtede for, at eet eneste blik, tilfældigviis henvendt til denne side, skulde hos en saa besynderlig kone i et öieblik nedbryde et arbeid, der havde kostet saa megen umag. Endeligen bleve vi ene, og jeg begyndte paa sagen.

Efter at jeg med faa ord havde anført, at Pater Anselme formodenligen havde underrettet hende om bevæggrunden til mit besög, beklagede jeg mig over, at behandles saa haardt af hende, og isærdeleshed over den *foragt*, der var viist imod mig. Man forsvarede sig

desangaaende, hvilket jeg havde ventet; men jeg grundede, som de nok ligeledes kan tænke dem, beviset paa den mistillid og frygt, jeg havde opvakt, paa den mageløse flugt, som var en følge deraf, paa afslaget at besvare mine breve, ja endog ikke at ville modtage dem o. s. v. o. s. v. Saasom man begyndte paa en retfærdiggjørelse, der havde været meget let, troede jeg, at burde afbryde hende; og for at vorde tilgiven denne uhøflighed, dækkede jeg den strax med et smigreri, og sagde: "Saafremt disse mange yndigheder have gjort et "saa dybt indtryk paa mit hjerte, have saa mange dyder "ikke gjort noget mindre paa min sjæl. Upaatvivleligen "forført ved det ønske, at nærme mig disse, vovede jeg "ogsaa at troe mig værdig til samme. Jeg bebreider "dem ingenlunde, at have dømt anderledes, men jeg straffer mig for min vildfarelse"..... Da man iagttog forlægenhedens taushed, vedblev jeg: "Jeg har ønsket, min "Frue, enten at retfærdiggjøre mig i deres øine, eller "at faae deres tilgivelse for de feil, de antager jeg har "begaæet, for i det mindste med nogen rolighed at kunne "ende nogle dage, jeg ikke meer tillægger nogen værdi, "siden de har undslaat dem for, at forskjønne dem" —

Her forsøgte man dog paa at svare: — "Min pligt "tillod mig ikke" — og vanskeligheden at ende den løgn, som pligten fordrede, tillod hende ikke, at fuldføre sætningen. Jeg gjentog derfor med den ömmeste tone: — "Det er altsaa sandt, at det er for min skyld de er flygtet?" — "Denne afreise var nødvendig." — "Og hvorfor fjerne dem fra mig?" — "Jeg maa det." — "Og for "stedse"? — "Jeg bör det." — Jeg behöver ikke at sige dem, at den ömme knipskes stemme under denne

korte samtale var svag, og at hun ikke opløftede øinene paa mig.

Jeg troede, at burde oplive lidt dette smægtende optrin, hvorfor jeg, idet jeg reiste mig, sagde i en noget heftig tone: — “Deres standhaftighed gjengiver mig og-
“saa hele min. Nu vel, ja, min Frue, vi skulle vorde
“adskilte, endog meer adskilte, end de maaskee troer; og
“de vil da have tid nok til, at lykønske dem til deres
mod.” — Lidt forundret over denne bebreidende tone, vilde hun svare, og sagde: — “Den beslutning, de har
“fattet.... — “Er ikkun virkningen af min fortvivlelse” —
gjentog jeg med heftighed. — “De har villet, at jeg skal
“være ulykkelig; jeg skal bevise dem, at det er lykke-
“des dem, selv mere end de ønsker det.” — “Jeg ön-
“sker deres lykke” — svarede hun; og lyden af hendes
stemme begyndte at tilkjendegive, at hun befandt sig i
en temmeligen oprørt tilstand, hvorfor jeg udbrød, idet
jeg kastede mig for hendes fódder, i den dramatiske tone,
jeg har viist dem prøve paa: “O, grusomme! kan der for
“mig gives en lykke, som de ikke deler? nei, aldrig, al-
“drig!” — Jeg tilstaaer, at idet jeg steeg til denne
grad, havde jeg meget gjort regning paa taarernes hjælp;
dog, enten det nu var en slet stemning, eller maaskee
kun virkningen af den brydsomme og vedholdende op-
mærksomhed, jeg anvendte paa alt, men det var mig
umuligt at græde.

Til lykke erindrede jeg mig, at for at overvinde et
fruentimmer, er ethvert middel lige godt, og at det er
tilstrækkeligt, at forundre hende ved et voldsomt optrin,
for at dets indtryk skal vorde dybt og gunstigt. Jeg er-
stattede altsaa ved frygt, hvad der manglede mig af fö-

lelse, i hvilken hensigt jeg kun forandrede tonen af min stemme, medens jeg forblev i samme stilling og vedblev: "Ja, jeg aflægger den eed for deres födder, enten at be-
 "sidde dem, eller döe. —" Idet jeg udtalede disse sidste ord, mödtes vore öine. Jeg veed ikke, hvad den beængstede dame saae, eller troede at see, i mine; men hun reiste sig med en forskrækket mine, og vandt sig ud af mine arme, med hvilke jeg havde omslynget hende. Sandt er det, at jeg intet gjorde, for at holde hende tilbage; thi jeg har adskillige gange bemærket, at optrin af en fortvivelse, der drives for vidt, falde i det latterlige, naar de blive for lange, eller lade kun tilovers virkeligen sørgelige hjælpeskilder, hvorfra jeg var langt fra at ville gjøre brug. Medens hun imidlertid fjernede sig fra mig, sagde jeg i en svag og fortvivlet tone, dog saaledes, at hun kunde höre det: — "Nu vel! döden." —

Jeg reiste mig nu, og medens jeg iagttog et öiebliks taushed, kastede jeg, ligesom tilfældigviis, vilde blik paa hende, hvilke, skjönt de havde udseende af fortvivelse, derfor ikke vare mindre klartseende og iagttagende. Hendes usikre holding, hendes lydelige aandedrag, sammentrækningen af alle hendes muskler, de skjælvende og halvt oplöftede arme, alt overbeviste mig tilstrækkeligt om, at virkningen var saaledes, som jeg havde önsket at frembringe den; men, saasom i kjærlighed intet kommer tilende, uden i nærheden, og vi i dette öieblik befandt os temmeligen langt fra hinanden, var det fremfor alt nödvendigt, at vi nærmede os. For at opnaae dette, gik jeg saa hurtigt som muligt over til en tilsyneladende rolighed, der var skicket til, at mildne

virksomheden af denne voldsomme tilstand, uden dog at svække det frembragte indtryk.

Min overgang var: — "Jeg er meget ulykkelig! jeg "havde villet leve for deres lykke, og jeg har tilintetgjort "den. Jeg opofrer mig for deres rolighed, og forstyrrer den endnu. —" Derpaa vedblev jeg med fattet men mørk mine — "Tilgiv mig, min Frue; kun lidet vant til liden- "skabernes storme, forstaaer jeg kun slet, at undertrykke "den uro, de foraarsage. Har det været urigtigt af mig, "at give efter for samme, da betænk i det mindste, at "det vil være for sidste gang. O, vær rolig, vær rolig, "jeg besværger dem det —" og under denne lange tale, nærmede jeg mig hende umærkeligen — "Ønsker de, at "jeg skal berolige mig," svarede den skjønne forskræk- kede, „saa vær dog selv roligere —" "Nu vel! ja", sva- rede jeg hende, „jeg lover dem det —" og med svag stemme tilføiede jeg: „Saafermt anstrengelsen er stor, "skal den i det mindste ikke vare længe. Men“, til- føiede jeg strax derpaa med en vild mine: "det er "sandt, jeg er jo kommen, for at tilbagegive dem deres "breve. Jeg beder dem, behag at modtage dem. Dette "smertelige offer er mig endnu tilbage; lad mig ikke be- "holde noget, som muligen kunde svække mit mod —" og vedblev, idet jeg drog den kostbare samling op af lommen: — „Her er det, dette bedragerske beviis paa "forsikringen om deres venskab! Det bandt mig til livet; "tag det tilbage, og vær saaledes selv den, der forkyn- "der en skilsmisse imellem os for evigt. —"

Her gav den frygtssomme elskerinde aldeles efter for sin ømme uro, og sagde — "Men Herr v. Valmont, "hvad fattes dem, og hvad vil de sige med alt dette?"

“det skridt, de foretager idag, er det ikke frivilligt? og
 “er det ikke frugten af deres egen eftertanke? og er det
 “ikke den, som har bevæget dem selv til, at bifulde den
 “nødvendige beslutning, jeg har fattet af pligt?” — “Nu
 “vel,” gjentog jeg, “denne beslutning har bestemt mig
 “til min —.” “Og hvilken er denne?” — “Den eneste,
 “som, idet den adskiller os, kan sætte en grændse for
 “mine lidelser.” — “Men, svar mig, hvilken er den?”
 — Her trykkede jeg hende i mine arme, uden at hun
 paa nogen maade forsvarede sig derimod; og da jeg af
 denne velanstændighedens forglemmelse sluttede mig til
 styrken og magten af hendes bevægelse, svarede jeg hende,
 idet jeg vovede den begeistrede tone: — “Tilbedede kone,
 “de har intet begreb om den kjærlighed, de indgyder;
 “de vil aldrig faae at vide, hvor høit de blev tilbudet,
 “og hvor langt kjærere denne følelse var mig end min
 “tilværelse! Gid alle deres dage vorde lykkelige og ufor-
 “styrrede; gid de forskjønne sig ved al den lykke, de
 “har berøvet mig! Gjengjæld i det mindste dette oprigtige
 “önske med en beklagelse, med en taare, og troe, at
 “mit sidste offer ikke vil være det piinligste for mit
 hjerte. Lev vel—.”

Medens jeg talede saaledes, fölede jeg hendes hjerte
 banke med heftighed; jeg iagttog forandringen i hendes
 ansigt; fremfor alt bemærkede jeg, at hun kvaltes af
 taarer, som dog kun flöde enkeltviis og med besværli-
 ghed. Da först var det, at jeg greb til det middel, at lade
 som om jeg vilde fjerne mig, hvorfor hun, idet hun holdt
 mig tilbage med magt, sagde med heftighed. — “Nei, hör
 mig” — “Slip mig,” svarede jeg — “De skal höre mig,
 jeg vil det” — “Jeg maa flye dem, jeg maa det!” “Nei” —

udbrød hun.... — Ved disse sidste ord styrtede hun sig, eller snarere faldt hun besvimet i mine arme. Da jeg tvivlede om, igjen at faae saa god en leilighed, gav jeg mig udseende af at være meget beængstet; men, alt medens jeg syntes at føle denne angst, førte, eller bar, jeg hende til det sted, jeg iforveien havde udseet til kamppladsen for min ære; og virkeligen kom hun ikke til sig selv igjen, förend allerede undertvungen og besiddet af sin lykkelige overvinder.

Hidtil, min smukke veninde, tænker jeg, de vil finde hos mig en reenhed i methoden, som vil fornöie dem; og de vil see, at jeg i ingen henseende har afveget fra de sande grundsætninger af denne krig, som vi stundom have bemærket, at være saa liig den virkelige. Bedöm mig altsaa som Turenne, eller Frederik. Jeg har tvunget fjenden til at kjæmpe, hvilket man søgte at undgaae; ved indsigtfulde bevægelser har jeg forskaffet mig valget af kamppladsen og af dispositionerne; jeg har vidst, at indgyde fjenden sikkerhed, for desto lettere at nærme mig den i dens baghold; jeg har forstaaet, efterhaanden at fremkalde skræk, förend jeg begyndte kampen; jeg har intet overladt til tilfældet, uden i betragtning af en stor fordeel i det lykkelige tilfælde og af sikre tilflugtsmidler i det modsatte tilfælde; endeligen har jeg kun indladt mig i fægtningen, da jeg var sikret et tilbagetog, hvorved jeg kunde dække og bevare alt, hvad jeg hidtil havde erobret. Dette, troer jeg, er alt, hvad man kan gjøre; men, nu frygter jeg for, at være bleven blöd om hjertet, ligesom Hannibal ved Capua's forlystelser. Hvad der fremdeles skete, er dette:

Jeg ventede mig vel, at en saa stor begivenhed ikke vilde gaae af uden taarer og den sædvanlige fortvivlelse; og saafremt jeg i begyndelsen bemærkede lidt mere end almindelig forvirring og en høi grad af tilbageholdenhed, saa tilskrev jeg begge dele hendes knipske væsen. Uden derfor at bekymre mig om disse ubetydeligheder, som jeg troede at være aldeles paa deres sted, fulgte jeg simpelthen tröstens almindeligen bekjendte vei, fuldkomment overbeviist om, at, som det sædvanligviis skeer, de forskjellige indtryk ville staae følelsen bi, og at een eneste handling vilde udrette mere, end alle taler, som jeg dog ikke forsömte, at gjøre brug af. Men, jeg fandt i sandhed en modstand, der var frygtelig, mindre ved sin voldsomhed end ved den skikkelse, hvori den viste sig.

Forestil dem en kone, der sidder i en ubevægelig stivhed og med et ansigt, uden ringeste forandring, der hverken synes at tænke, høre, eller forstaae noget, fra hvis ubevægelige öjne der temmeligen hyppigt undslipper taarer, men som flyde uden anstrengelse. Saaledes var Fru v. Tourvel medens jeg talede; men, dersom jeg forsögte paa, atter at henvende hendes opmærksomhed paa mig ved et kjært tegn, selv ved den uskyldigste bevægelse, da fulgte öieblikligen paa denne tilsyneladende ufölsomhed skræk, kvælninger, besvimelser, hulken, og, i mellemrum, nogle skrig, uden noget forstaaeligt ord.

Disse anfald kom adskillige gange igjen, og altid stærkere; det sidste var endog saa heftigt, at jeg aldeles tabte modet, og frygtede et öieblik for, at have tilkjæmpet mig en unyttig seir. Jeg tog min tilflugt til de sædvanlige talemaader, blandt hvilke fölgende befandt sig: "Og

“de er i fortvivelse, fordi de har fremkaldt min lykke?” — Ved disse ord vendte den tilbedelsesværdige kone sig imod mig, og hendes ansigt havde, skjönt der endnu laa lidt vilde træk i samme, igjen antaget sit himmelske udtryk. — “Deres lykke,” — sagde hun til mig. De gjætter mit svar. — “De er altsaa lykkelig?” — Jeg fordoublede forsikringerne derom. — “Og lykkelig ved mig?” — Jeg tilføiede roes og ömme ord. Medens jeg talede, fik hendes lemmer paany deres böielighed, og med en sagte bevægelse faldt hun tilbage i sin lænestoel, idet hun overlod mig en haand, jeg havde vovet at tage. — “Jeg föler,” sagde hun, “at denne tanke tröster og lindrer mig.” —

De kan tænke, at da jeg saaledes igjen var kommen paa den rette vei, forlod jeg den ikke meer; det var virkeligen den rigtigste og maaskee den eneste; ogsaa fandt jeg, da jeg atter vilde forsöge min lykke, i förstningen nogen modstand, og det, der havde tildraget sig iforveien, gjorde mig forsigtig; men, da jeg kaldte den samme tanke om min lykke igjen til hjælp, sporede jeg snart den gode virkning af samme, idet den ömme skjönne sagde: — “De har ret, jeg kan ikke længer udholde “min tilværelse, uden for saavidt den tjener til at gjøre “dem lykkelig. Hertil skal jeg fuldkomment opofre mig, “og fra dette öieblik af overgiver jeg mig dem ganske, “og de skal fra min side hverken erfare noget afslag, “eller höre nogen klage.” — Med denne ligefremme, eller ophöiede, oprigtighed var det, at hun overleverede mig sin person og sine yndigheder, og at hun förögede min lykke, ved at dele den. Elskovs-henrökkelsen var fuldkommen og gjensidig, og for første gang vedvarede

min længer end fornøielsen. Jeg rev mig kun ud af hendes arme, for at falde for hendes födder, for at tilsværge hende en evig kjærlighed, og, jeg maa tilstaae alt, jeg tænkte, hvad jeg sagde. Selv efter at jeg havde forladt hende, vilde tanken om hende ikke forlade mig, og jeg har været nödsaget til, at gjøre vold paa mig selv, for at lösrive mig fra samme.

O, hvorfor er de ikke her, for ved en fortryllende belønning i det mindste at give min lykke nogen modvegt? Men, jeg vil intet tabe, ved at vente, ikke sandt? og jeg haaber at kunne ansee som afgjort imellem os det kjærlige forslag, jeg gjorde dem i mit sidste brev. De seer, at jeg holder mit ord, og at mine sager, som jeg lovede dem det, ere saa vidt fremmede, at jeg kan overlade dem en deel af min tid. Skynd dem derfor, at blive af med deres byrdefulde Belleröche, og giv slip paa den smægtende Danceny, for kun at beskjæftige dem med mig. Men, hvormed har de da saa travlt paa dette landsted, at de ikke engang kan svare mig? Veed de, at jeg gjerne gad skjænde paa dem? Men, lykken förer til overbærenhed; og dernæst glemmer jeg ikke, at idet jeg stiller mig blandt mængden af deres tilbedere, maa jeg ogsaa paany underkaste mig deres smaae luner. Husk imidlertid, at den nye elsker ikke vil tabe noget af vennens gamle rettigheder.

Lev vel, som forhen.... Ja, *lev vel, min ængel, jeg sender dig alle kjærlighedens kys.*

E. s. Veed de, at Prevan, efter forlöbet af sin maanedes fængsel, har været nödsaget til at forlade sit regiment? Det er idag nyheden over hele Paris. Han er altsaa i sandhed grusomt straffet for en forseelse, hvor

han ikke har gjort sig skyldig, og deres seier er fuldstændig.

Paris, den 29de october.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

JEG skulde have svaret dem för, mit elskværdige barn, saafremt anstrengelsen ved mit sidste brev ikke paany havde fremkaldt mine smerter, hvilke alle disse dage have berövet mig bruget af min arm. Det var mig meget om at gjøre, at takke dem for de gode efterretninger, de har meddeelt mig om min söstersön, ligesom jeg ikke var mindre utaalmodig efter, at aflægge dem i den anledning oprigtige lykönskninger med hensyn til dem selv. Man er i sandhed nödsaget til, heri at see en styrelse af Forsynet, som, idet det lod den ene gaae i sig selv, derved ogsaa frelste den anden. Ja, min dyrebare smukke, Gud, som kun vilde prøve dem, har staaet dem bi i det öieblik, da deres kraft var udtömt; og deres lille utilfredshed uagtet troer jeg dog, at de har en taksigelse at aflægge ham. Vel indseer jeg fuldkomment, at det havde været dem behageligere, saafremt denne forandring först var indtraadt hos dem, og at Valmont's kun havde været en fölge deraf; det synes endog, som om, talet paa menneskeviis, vort kjöns rettigheder, hvöraf vi ingen ville tabe, derved bedre vare blevne bevarede! Men, hvad betyde disse overfladige betragtninger mod de vigtige öiemeed, som ere gaaede i opfyldelse? Seer man den, der er reddet i et skibbrud, beklage sig over, at han ikke havde valget af midlet dertil?

De vil snart føle, min dyrebare datter, at de sorger, de frygter for, ville bortfalde af sig selv; og, skulde de end vedvare for stedse og i hele deres styrke, vil de dog ikke mindre føle, at de ere lettere at bære, end lastens selvbefredelse og foragten for sig selv. Forgjæves havde jeg tidligere kunnet tale til dem med denne tilsyneladende strengthed: kjærligheden er en uafhængig følelse, som forsigtigheden kan lade en undgaae, men ikke overvinde, og som, er den engang til, enten döer sin skjønne död, eller forsvinder af en fuldkommen mangel paa haab. Dette sidste tilfælde, hvori de befinder dem, er det, der giver mig mod til, aabenhjertigen at sige dem min mening. Det er grusomt, at skrække en farlig syg, som kun er modtagelig for tröst og for skingrunde, men det er fornuftigt, at oplyse det menneske, der er paa veien til helbredelse, om den fare, det har været udsat for, for at indgyde det den nödvendige forsigtighed, og faae det til at underkaste sig de raad, der endnu kunne være det gavnlige.

Siden de vælger mig til deres læge, da taler jeg til dem som saadan, og siger dem, at de ubetydelige upasseligheder de nu føler, og som maaskee udkræve nogen hjælp, dog ere intet i sammenligning med den frygtelige sygdom, hvis helbredelse de nu er sikker paa. Endeligen skal jeg som deres veninde, som veninde af en fornuftig og dydig kone, tillade mig at tilføie, at denne lidenskab, for hvilken de bukkede under, og som i og for sig selv var saa ulykkelig, blev det endnu mere ved dens gjenstand. Skal jeg troe, hvad man har sagt mig, da er min söstersön, som jeg tilstaaer, maaskee at elske med svaghed, og som i sandhed besidder saavel mange roesvær-

dige som behagelige egenskaber, hverken uden fare for damerne, eller kan fritage sig for begaaede forseelser imod dem, og sætter næsten en lige høi priis paa at forføre dem og gjøre dem ulykkelige. Jeg troer gjerne, at de vilde have omvendt ham: ingen var uden tvivl værdigere dertil; men, saa mange andre have ligeledes smigret sig dermed, hvis haab er bleven tilintetgjort, saa at jeg langt hellere maatte ønske, at de ikke udsatte dem for forsøget.

Betänk nu, min dyrebare smukke, at istedet for den fare, de vilde have löbet, har de nu, foruden en ubetyngt samvittighed og deres egen rolighed, den tilfredsstillelse, at have været den fornemste aarsag til Valmont's omvendelse. Hvad mig angaaer, da trivler jeg ikke paa, at den for en stor deel er en følge af deres agtværdige modstand, og at et öiebliks svaghed, fra deres side, maaskee havde anlediget en stedsevarende uforbedrelighed hos min söstersön. Det glæder mig, at tænke saaledes, og jeg ønsker, at de vilde tænke det samme; de vilde derved finde en stor beroligelse, og jeg en ny aarsag til, end meer at elske dem.

Om faa dage venter jeg dem her, min elskværdige datter, saaledes som de har tilmeldt mig det. Kom, for paany at finde lykke og rolighed paa de samme steder, hvor de tabte dem; kom, fremfor alt, for at glæde dem med deres ömme moder over, saa lykkeligen at have holdt det ord, de havde givet hende: ikke at foretage dem noget, der ikke var dem og hende værdigt.

Slottet den 29de october.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

SAAFREMT jeg ikke för har svaret, Baron, paa deres brev af 29de d. m., da er det ikke, fordi det har manglet mig paa tid dertil, men simpelthen, fordi det har sat mig i ondt lune, og fordi jeg ikke har fundet sund sands i samme. Jeg har derfor troet, ikke at kunne gjøre noget bedre, end at slaae det i glemmebogen; men, siden de kommer tilbage paa samme, siden de synes at holde fast ved de tanker, det indeholder, og betragter min taushed som et samtykke, maa jeg tydeligt sige dem min mening.

Jeg har stundom kunnet gjøre fordring paa, at lade findes i mig et heelt serail, men det har aldrig behaget mig, at udgjøre nogen deel af samme. Jeg troede, at de vidste dette. I det mindste nu, da de ikke meer kan være uvidende derom, vil de letteligen kunne indsee, hvor latterligt deres forslag har maattet forekomme mig. Hvo, jeg! jeg skulde opofre en smag, og det endog en ny smag, for at indlade mig med dem? ventende efter tour og som underdanig slavinde deres *höiheds* gunstbeviisninger! Naar de, til exempel, et öieblik vilde adsprede dem fra den *ubekjendte henrökkelse*, som de har fölt hos den *tilbedelsesværdige, himmelske* Fru v. Tourvel eller naar de frygtede for, ikke at kunne vedligeholde hos den *indtagende Cecilie* det begreb om overlægenhed, de saa meget önskede, hun stedse skulde beholde om dem: da, idet de nedlød dem til mig, vilde de der søge en fornöielse, rigtig nok mindre levende, men ogsaa uden andre følger; og deres uskatteerlige godhed, skjöndt lidt sjelden, skulde iövrigt være tilstrækkelig til min lykke!

Visseligen er de meget riig paa gode tanker om dem selv, men rimeligviis er jeg det ikke paa beskedenhed; thi, jeg kan længe nok betragte mig, saa kan jeg dog ikke finde mig afblomstret i den grad. Det er maaskee en feil hos mig; men jeg kan lade dem vide, at jeg endnu har mange andre.

Fremfor alle har jeg den at troe, at *lærlingen*, den *smægtende* Danceny, ene beskæftiget med mig, ofrende mig, uden at gjøre sig en fortjeneste deraf, en første lidenskab, endog förend den har været tilfredsstillet, kort, elskende mig, som man elsker i hans alder, vil, sine tyve aar uagtede, paa en langt væsenligere maade, end de, kunne bidrage til min lykke og min fornöielse. Jeg skal endog tillade mig at tilföie, at saafremt det faldt mig ind, at give ham en medhjælper, vilde det ikke vorde dem, i det mindste ikke for öieblikket.

Og af hvilken aarsag, vil de vel spørge mig? Men, for det første kunde det være, at jeg aldeles ingen havde; thi den grille, som gjorde at jeg foretrak dem, kan ligeledes udelukke dem. Af höflighed skal jeg imidlertid give dem grunde for min mening. Det forekommer mig, som om de for min skyld vilde komme til at gjøre for mange opofrelser; og jeg, istedet for at vise mig erkjendtlig derfor, som det ikke vilde feile, at de ventede dem, jeg kunde være istand til at troe, at de endnu var mig nogen forbindtlighed skyldig! De seer altsaa, at da vi saaledes ved vore anskuelser ere fjernede saa langt fra hinanden, kunne vi heller ikke paa nogen maade komme hinanden nærmere; og jeg frygter for, at jeg vil behöve megen tid, ja ret megen, förend jeg skifter tanker. Skulde jeg forandre mig, da skal jeg under-

rette dem derom. Didtil, troe mig, indrette de dem paa anden maade, og behold deres kys; de har saa mange andre steder, hvor de bedre kan anvende dem!....

Lev vel, som forhen, siger de? Men forhen, synes mig, viste de mig nogen større opmærksomhed; de havde dengang ikke saa aldeles bestemt mig til den tredie rolle, og fremfor alt pleiede de at vente, indtil jeg havde sagt ja, förend de var vis paa mit samtykke. De tage altsaa tiltakke med, at jeg, istedet for ligeledes at sige dem: *lev vel som forhen,* siger dem: *lev vel som nuomstunder.*

Tjenerinde, Herr Baron.

Slottet . . . , den 1ste november.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

Först igaar, min Frue, modtog jeg deres sildigkomne brev. Det vilde have dræbt mig paa stedet, saafremt min tilværelse endnu havde tilhört mig; men, en anden er i besiddelse af samme, og denne anden er Herr v. Valmont. De seer, at jeg intet skjuler for dem. Troer de, ikke længer at burde finde mig værdig til deres ven-skab, da frygter jeg endnu mindre for at tabe det, end at tilliste mig det. Alt, hvad jeg kan sige dem, er, at ved Herr v. Valmont givet valget imellem hans död og hans lykke, har jeg bestemt mig for denne sidste. Jeg hver-ken roser, eller dadler, mig derfor: jeg siger kun det, det er skeet.

Ifølge dette vil de letteligen kunne indsee, hvilket indtryk deres brev og de haarde sandheder, det indeholder, have gjort paa mig. Troe imidlertid ikke, at

det har fremkaldt nogen bekymring hos mig, ei heller, at det nogensinde vil forandre enten min følelse, eller mit forhold. Det er ikke, fordi jeg ikke har skrækkelige öieblikke; men, naar mit hjerte meest er sönderrevet, naar jeg frygter for, ikke længer at kunne udholde mine kvaler, da siger jeg mig selv: Valmont er lykkelig; og for denne tanke forsvinder alt, eller snarere, forvandles alt til glæde.

Det er altsaa deres söstersön, jeg har helliget mig; det er for ham, jeg har gjort mig ulykkelig. Han er vorden det eneste midtpunkt for mine tanker, mine følelser og mine handlinger. Saa længe mit liv vil være nödvendigt til hans lykke, vil det være mig dyrebart, vil det udgjöre min lyksalighed. Skulde der komme en dag, da han tænkte anderledes..... da skal han fra min side hverken höre klager, eller bebreidelser. Jeg har allerede vovet, at hefte mit blik paa dette skrækkelige öieblik, og min beslutning er tagen.

De seer nu, hvor lidet den frygt, de synes at have, at Herr v. Valmont engang vil gjöre mig ulykkelig, kan gjöre noget indtryk paa mig; thi förend han vil dette, har han ogsaa ophört at elske mig; og, hvad vilde da forgjæves bebreidelser, som ikke vilde höres, nytte mig? Ene han skal være min dommer. Saasom jeg kun vil have levet for ham, vil mindet om mig ogsaa være indprentet i hans hjerte; og saafremt han er nödsaget til at erkjende, at jeg elskede ham, da vil jeg være tilstrækkeligen retfærdiggjort.

De har nu, min Frue, læst i mit hjerte. Jeg har foretrukket den ulykke, at tabe deres agtelse ved min oprigtighed, fremfor den, at gjöre mig uværdig til samme

ved at fornødre mig til en usandhed. Jeg troer, at skyldte denne fuldkomne tillid deres fordums godhed for mig. At tilføie eet ord meer, kunde muligen anledige den mistanke hos dem, at jeg var saa hovmodig, endnu at gjøre regning paa dette gode, medens jeg tvertimod antager det for billigt, at jeg har ophört at være værdig til samme.

Paris, den 1ste november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

Sug mig dog, min smukke veninde, hvorfra kan denne vredagtige og spydige tone, som hersker i deres sidste brev, hidrøre? Hvilken forbrydelse kan jeg vel have begaaet, rimeligviis uden at formode det, der sætter dem i saa ondt lune? Jeg har syntes, bebreider de mig, at gjøre regning paa deres samtykke, förend jeg har erholdt det; dog troede jeg, at det som for alle mennesker kunde have udseende af overilelse, aldrig imellem dem og mig kunde tages for andet end tillid: og hvornaar var vel denne fölelse til byrde for venskabet, eller for kjærligheden? Idet jeg forenede haabet med önsket, har jeg kun givet efter for den naturlige tilskyndelse, der altid stiller os den lykke, vi söge, saa nært som muligt; og de har taget for en virkning af hovmod det, der kun var en fölge af min utaalmodige attraa. Vel veed jeg, at skik og brug fordre, at man skal betjene sig af en ærbödig tvivl; men de veed ligesaa godt, at dette kun er en form, en staaende höflighedsyttring; og mig synes,

jeg var berettiget til at troe, at disse ængstlige forsigtighedsregler ikke vare nödvendige imellem os.

Det forekommer mig endog, at denne frie og utvungne fremgangsmaade, naar den grunder sig paa en gammel forbindelse, langt er at foretrækkes det flaue smigreri, der ofte formindsker kjærligheden. Den værdi, jeg iövrigt sætter paa denne fremgangsmaade, hidrører maaskee ogsaa kun fra den, jeg tillægger den lykke, den gjenkalder mig; men, selv derved skulde det være mig endnu smerteligere, at see dem dömmе anderledes derom.

Dette er imidlertid den eneste bröde, hvori jeg veed mig skyldig; thi jeg kan ikke formode, at de for alvor skulde tænke, at der i verden gaves et fruentimmer, jeg kunde foretrække dem, og endnu mindre, at jeg skulde agte dem saa ringe, som de giver dem udseende af at troe. De siger mig, at de har betragtet dem selv, men kan endnu ikke finde dem afblomstret i den grad. Det troer jeg vel, og dette beviser kun, at deres speil ikke siger usandhed. Men, havde de ikke ogsaa langt lettere og retfærdigere kunnet slutte deraf, at jeg ganske vist ikke havde bedömt dem saaledes?

Forgjæves søger jeg en aarsag til denne besynderlige tanke. Imidlertid synes det mig, at den meer, eller mindre, staaer i forbindelse med den roes, jeg har tilladt mig om andre fruentimre, i det mindste maa jeg deraf uddrage deres omhyggelighed for, at udpege benævnelserne *tilbedelsesværdige*, *himmelske*, *indtagende*, af hvilke jeg har betjent mig, ved at tale til dem om Fru v. Tourvel, eller om den lille Volanges. Men, veed de ikke, at disse ord, oftere brugte tilfældigviis end med overlæg, mindre udtrykke den værdi, man tillægger per-

sonen, end den stilling, hvori man befinder sig, idet man omtaler samme? Og dersom jeg i selve det øieblik, i hvilket jeg følte mig saa henreven enten af den ene, eller af den anden, desuagtet ikke mindre attraaede dem, saafremt jeg desuagtet gav dem et afgjort fortrin fremfor dem begge, da jeg dog kun saae mig istand til, at fornye vor første forbindelse, ved at opofre de to andre: saa troer jeg ikke, at deri kunde ligge saa betydelig en grund til bebreidelse.

Det vil ikke være mig vanskeligere, at retfærdiggjøre mig i henseende til den *ubekjendte henrøkkelse*, hvorover de ligeledes forekommer mig lidt stødt; thi for det første er det ingen selvfølge, at fordi noget er ubekjendt, det derfor ogsaa er stærkere. Og, hvad skulde vel kunne overgaae den henrivende fornøielse, som ene de forstaaer, altid at kunne tillægge saavel nyhed som forøget liv? Jeg har derfor kun villet sige, at hiin var af et slags, jeg endnu ikke havde følt, men uden at paastaae, at ville sætte den i nogen classe, og tilføiede desuden, hvilket jeg herved gjentager, at i hvorledes det end gik, skulde jeg vide at modstaae og overvinde den. Jeg skal desuden saa meget meer bestræbe mig derfor, saafremt jeg ved denne ringe umag kunde antage, at der ved samme tilbødes dem en hylding.

Hvad den lille Cecilie angaaer, da troer jeg det meget unødvendigt, at tale til dem om hende. De vil ikke have glemt, at jeg kun paa deres forlangende har befattet mig med dette barn, hvorfor jeg ogsaa kun venter deres befaling, for at bryde med hende. Jeg har kunnet bemærke hendes ukunstlede forhold og hendes ungdom, jeg har maaskee endog et øieblik fundet hende *indtagende*,

da man altid meer, eller mindre, finder lidt behag i sit eget værk; men, hun besidder vistnok ikke i nogen henseende tillokkelser, der kunne befæste opmærksomheden.

Og nu, min smukke veninde, opfordrer jeg dem ved deres billighed, ved deres første godhed for mig, ved vort lange og fuldkomne venskab, ved den uafbrudte fortrolighed, som saa længe har knyttet os til hinanden til at sige: om jeg har fortjent den bebreidende tone, de har brugt imod mig? Dog, hvor let kunde de holde mig skadesløs for samme, naar de vilde! Siig blot eet ord, og de skal see, om alle yndigheder, alle tillokkelser ville kunne tilbageholde mig her, ikke en dag, men blot et minut. Jeg skal flyve for deres fódder og i deres arme; og tusinde gange og paa tusinde maader skal jeg bevise dem, at de er, og altid vil være mit hjertes sande beherskerinde.

Lev vel, min smukke veninde; jeg venter deres svar med megen utaalmodighed.

Paris, den 3die november.

FRU V. ROSEMONDE TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

Og hvorfor, min indtagende smukke, vil de ikke længer være min datter? hvorfor tilmelder de mig, som det synes, at vor brevveksling skal ophøre? er det for at straffe mig, for ikke at have gjættet det, der var imod al sandsynlighed? eller mistænker de mig for, frivilligen at have bedrøvet dem? Nei, jeg kjender altfor vel deres hjerte, for at troe, at det tænker saaledes om mit. Ogsaa har

den bedrövelse, deres brev har foraarsaget mig, langt mindre hensyn paa mig end paa dem selv.

O, min unge veninde! jeg siger dem det med smerte, men de er altfor værdig til at elskes, for at kjærligheden nogensinde vil kunne gjøre dem lykkelig. Hvilket fruentimmer, der besidder sand finhed og følelse, har ikke fundet sig ulykkelig ved selve denne lidenskab, der lovede hende saa megen lykke? Vide mandfolkene at sætte den sande priis paa det fruentimmer, de besidde?

Det er ikke, fordi jo adskillige af dem ere roesværdige i deres forhold og uforanderlige i deres tilbøielighed; men, hvor mange, selv blandt disse, forstaae, at sætte sig i samklang med vort hjerte! troe ikke, mit kjære barn, at deres kjærlighed er liig vores. De føle vel samme henrökkelse, stundom vel endog en større og heftigere attraa, men de kjende ikke denne urolige hengivenhed, denne fintfølende omhyggelighed, hvilke hos os fremkalde denne ømme og vedholdende omsorg, hvis eneste öiemæde altid er den elskede gjenstand. Mandfolket nyder den lykke, han føler, fruentimret den, hun yder. Denne saa væsenlige og saa lidt bemærkede forskjel har desuagtet paa en meget afgjørende maade indflydelse paa begges særegne forhold. Den enes fornøielse er at tilfredsstille sine attraaer, den andens er fornemmeligen at fremkalde dem. At behage, er for ham kun et middel til lykke, medens det for hende er lykken selv; og det coquetterie, man saa ofte bebrejder fruentimrene, er intet andet end misbruget af denne maade at føle paa, hvorved selv dens tilværelse bevises. Endeligen er det udelukkende valg, som isærdeleshed er kjærlighedens særkjende, hos mandfolket kun et

givet fortrin, der i det høieste tjener til at forøge en fornøielse, som en anden gjenstand maaskee vil kunne svække, ja endog tilintetgjøre, medens det hos fruentimret er en dyb følelse, der ikke blot ophæver enhver fremmed attraa, men som, stærkere end naturen, og unddragen dens herredømme, kun lader det føle utilbøielighed og afsmag endog der, hvor man skulde troe, at vellysten maatte fremkaldes.

Og troc ikke, at meer, eller mindre, talrige undtagelser, man kan anføre, med held kunne gjendrive disse almindelige sandheder. Et beviis paa samme er den offentlige stemme, som kun for mændene har tilladt ubestandighed og utroskab: en tilladelse, de benytte sig af, istedet for at føle sig ydmygede ved samme, og som af vort kjøn aldrig er bleven antagen uden af de lösagtige fruentimre, der udgjøre dets skjændsel, og for hvem ethvert middel, hvorved de haabe at redde sig for den piinlige følelse af deres brøde, synes lige godt.

Jeg har troet, min dyrebare smukke, at det kunde være dem nyttigt, at anbringe disse betragtninger i modsætning til det feilagtige begreb om en fuldkommen lykke, hvormed kjærligheden aldrig undlader at bedaare vor indbildningskraft: et bedragersk haab, man endnu holder fast ved, selv da, naar man seer sig nødsaget til at opgive det, og hvis tab forøger og mangfoldiggjør de allerede altfor grundede sorger, der ere uadskillelige fra en heftig lidenskab. Det öiemeed, at lindre deres bekymringer, eller at formindske deres antal, er det eneste, jeg attraaer, det eneste, jeg kan udrette for öieblikket. Ved uhelbredelige onder kunne raad kun anvendes med hensyn paa den oprindelige aarsag. Det, hvorom jeg

blot beder dem, er, at erindre dem, at idet man beklager en syg, fører dette ingenlunde nogen dadel med sig. Og, hvo ere vi vel, at den ene skulde turde dadle den anden? Lader os overlade den ret at dømme ene til Ham, som læser i hjerterne; og jeg vover endog at troe, at en mængde dyder, i hans faderlige öine, kunne opveie een svaghed.

Men, jeg besværges dem, min dyrebare veninde, afhold dem, fremfor alt, fra disse voldsomme forholdsregler, som tilkjendegive mindre kraft end den fuldkomne modlöshed. Glem ikke, at idet de overdrager (for at betjene mig af deres udtryk) en anden besiddelsen af deres tilværelse, vil de derfor ikke kunne beröve deres venner det, de af samme allerede besidde iforveien, og som de aldrig ville ophöre at gjöre fordring paa.

Lev vel, min elskede datter; tænk undertiden paa deres ömme moder, og troe, at de, endog fremfor alt, stedse vil være gjenstanden for hendes kjæreste tanker.

Slottet . . . , den 4de november.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

Nu vel, Baron, jeg er denne gang meer fornöiet med dem end forrige gang; men, lader os nu tale i al ven-skabelighed, og jeg haaber at overbevise dem om, at den overeenskomst, de synes at önske, vilde, saavel for dem som for mig, være et sandt daarskab.

Har de endnu ikke bemærket, at fornöielsen, som i gjærningen er den eneste bevæggrund til foreningen

imellem de to kjön, alligevel ikke er tilstrækkelig, for at danne en forbindelse imellem dem, og at, saafremt den attraa, der nærmer dem hinanden, gaaer forud, er den ikke destomindre efterfulgt af en modbydelighed, som frastöder? Det er en lov af naturen, som kjærligheden ene kan forandre; men, har man kjærlighed naar man vil? Desuagtet skulde den altid være tilstede, og dette vilde i sandhed sætte en i stor forlægenhed, saafremt man ikke havde bemærket, at den lykkeligviis kun behøver at finde sted paa een side. Derved er vanskeligheden vorden halvdelen mindre, og endog uden at derved er tabt meget; thi, i sandhed, den ene nyder ved den lykke at elske, den anden ved den at behage, der rigtignok er lidt mindre levende, men hvormed fornöielsen at bedrage forener sig, hvilket tilveiebringer ligevegt; og alt kommer saaledes i orden.

Men siig mig, Baron, hvo af os to skal paatage sig, at bedrage den anden? De kjender historien om de to skjelmær, som kjendte hinanden ved spillet: Vi ville ikke gjøre hinanden noget, sagde de paa begge sider, lader os hver betale de halve kortpenge; hvorpaa de ophævede spillet. Troe de mig, lader os følge dette forsigtige exempel, og lad ingen af os tabe en tid, som vi langt bedre kunne anvende paa anden maade.

For at bevise dem, at jeg herved bestemmes ligesaa meget ved deres tarv som ved mit eget, og at jeg hverken ledes af ondt lune, eller af grille, negter jeg dem ingenlunde den imellem os fastsatte belønning: jeg föler fuldkomment vel, at vi for een aften vilde være hinanden tilstrækkelige, og jeg tvivler endog ikke paa, at vi vilde vide at forskjønne den saa meget, at vi kun med

bedrövelse vilde see den ende. Men lader os ikke glemme, at denne bedrövelse er nödvendig til lykken; og i hvor henrivende vi end afmale os den, saa lader os dog ikke troe, at den skulde være varig.

De seer, at jeg ogsaa paa min side holder mit ord, endog uden at de har opfyldt deres forpligtelse imod mig; thi, jeg burde være i besiddelse af den himmelske bedesösters förste brev, og desuagtet har jeg, hvad enten de endnu ikke kan skille dem derved, eller de har glemt vilkaarene angaaende en overenskomst, der maaskee er dem mindre magtpaaliggende, end de önskede at faae mig til at troe, endnu intet modtaget, aldeles intet. Imidlertid skulde jeg enten bedrage mig meget, eller ogsaa skriver den ömme gudsfrygtige hyppigt; thi, hvad skulde hun ellers foretage sig, naar hun er ene? hun er sikkert ikke saa fornuftig, at adsprede sig. Saafremt jeg altsaa vilde, havde jeg endnu en og anden liden bebreidelse at gjøre dem; men jeg vil iagttage taushed desangaaende, som godtgjörelse for lidt ondt lune, jeg maaskee viste i mit sidste brev.

Og nu, Baron, har jeg kun tilbage, at gjøre dem een bön, og det ligesaa meget for deres skyld som for min egen, nemlig, at udsætte et öieblik, jeg maaskee ligesaa meget önsker som de, og det, som mig synes, helst, indtil jeg kommer tilbage til staden. Paa den ene side vilde vi her ikke have den fornödne frihed, og paa den anden side vilde jeg ogsaa löbe nogen fare derved; thi der behövedes kun en smule skinsyge, for paany at knytte denne bedrövelige Belleröche til mig, der endnu kun hænger fast ved en traad. Allerede maa han anstrenge sig af alle kræfter, for at behage mig, og det fordi

jeg nu anvender ligesaa megen ondskab som forsigtighed i de kjærtegn, hvormed jeg overvælder ham. Men, tillige indseer de vel, at denne opofrelse ikke vilde være nogen at gjøre dem! et gjensidigt utroskab vilde fremkalde en langt mægtigere henrökkelse.

Veed de vel, at jeg stundom beklager, at vi maae see os indskrænkede til disse forholdsregler? I den tid, vi elskede hinanden (thi jeg troer, det var kjærlighed), var jeg lykkelig, og de, Baron!.... Men, hvorfor endnu gjenkalde sig en lykke, som ikke kan kaldes tilbage? nei, i hvad de end siger, den kan umuligt kaldes tilbage. For det første vilde jeg fordre opofrelser, som de vistnok hverken vilde, eller kunde, gjøre, og som det ogsaa er muligt, jeg ikke fortjente; og dernæst, hvorledes skulde jeg binde dem? O, nei, nei, jeg vil ikke engang tænke derpaa; og den fornöielse uagtet, jeg i dette öieblik föler ved at tilskrive dem, foretrækker jeg dog, pludseligt at afbryde.

Lev vel, Baron.

Slottet..... den 6te october.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

GJENNEMTRÆNGT, min Frue, af deres godhed for mig, skulde jeg aldeles overlade mig til samme, saafremt jeg ikke paa en maade tilbageholdtes af frygt for, at vanhellige den ved at modtage samme. Hvorfor maa jeg, da jeg anseer den saa kostbar, tillige föle, at jeg ikke længer er den værdig? Ak, i det mindste vilde jeg vove paa, at bevidne dem min erkjendtlighed derfor, og

fremfor alt, beundre denne dydens overbærenhed, som kun kjender vore svagheder, for at vise deeltagelse for dem, og hvis mægtige kraft erhverver over hjertet et mildt og varigt herredømme, selv ved siden af kjærlighedens henrøkkelser.

Men, skulde jeg endnu kunne fortjene et venskab, der ikke meer er tilstrækkeligt til min lykke? og det samme siger jeg om deres raad: jeg föler deres værdi, og kan ikke föolge dem. Og, hvorledes skulde jeg ikke troe paa en fuldkommen lykke, da jeg i dette öieblik föler den? Ja, dersom mandfolkene ere saaledes, som de skildrer dem, da maa man afskye dem, thi de ere foragtelige; men, hvor langt er da Valmont fra at ligne dem! Saafremt han, ligesom de, besidder denne lidenskabens fyrighed, som de kalder heftig attraa, hvor langt staaer han da endnu tillige over samme, ved en höi grad af flintfölenhed! O, min veninde, de taler om at ville dele mine sorger, nyd derfor ogsaa den lykke, jeg skylder kjærligheden, med mig; og, hvor meget förøger gjenstanden endnu ikke dens værdi! De elsker, siger de, deres söstersön, maaskee med svaghed? o, kjendte de ham som jeg! jeg elsker ham til afguderi, og dog endnu langt mindre end han fortjener det. Upaatvivleligen har han kunne været hendragen til vildfarelser, han tilstaaer dette selv; men, hvo kjendte nogensinde kjærligheden som han? Hvad kan jeg sige dem mere: han föler den saaledes, som han indgyder den.

De vil formodenligen troe, at dette er eet af de feilagtige begreber, hvormed kjærligheden aldrig undlader at bedaare vor indbildningskraft. Men i dette tilfælde, hvorfor skulde den være bleven ömmere, fyr-

gere, siden der intet mere er tilbage for den at erholde? Jeg maa tilstaae, jeg fandt forhen hos ham en betænkelig, tilbageholden mine, som sjeldent forlod ham, og som stundom, imod min villie, gjenkaldte mig de falske og skrækkelige indtryk, man havde bibragt mig om ham. Men, siden han uden tvang kan overlade sig til sit hjertes tilsigelser, synes han ogsaa at gjætte ethvert af mine ønsker. Hvo veed, om vi ikke vare skabte for hinanden! Saafremt den lykke ikke var mig forbeholdt, at være nødvendig til hans!.... Ak, skulde det kun være et skygebilled, da lad mig döe förend det forsvinder. Men nei, jeg vil leve, for at elske, for at tilbede ham. Hvorfor skulde han ophöre at elske mig? Hvilket andet fruentimmer skulde han kunne gjøre lykkeligere end mig? Og, jeg föler det med mig selv, den lykke, man fremkalder, er det stærkeste baand, det eneste, som binder med varighed. Ja, denne henrökkende fölelse er det, der adler kjærligheden, som paa en maade luttrer den, og gör den medrette værdig en öm og ædelmodig sjæl, saaledes som Valmont's.

Lev vel, min bedste, agtværdige og overbærende veninde. Forgjæves ønsker jeg, endnu længere at tilskrive dem, thi timen er der, da han har lovet at komme, og enhver anden tanke forlader mig. Tilgiv mig! men de ønsker jo min lykke, og den er i dette öieblik saa stor, at jeg næppe er mig selv tilstrækkelig, for at nyde den.

Paris, den 7de november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

HVILKE ere da, min smukke veninde, de opofrelser, de antager, at jeg ikke vilde gjøre, og hvis öiemeed dog skulde være at behage dem? Underret mig blot om dem, og saafremt jeg töver med at tilbyde dem samme, da tillader jeg, at de unddrager mig belönningsen. Hvorledes bedömmes de mig vel i den sildigere tid, at de, selv i deres overbærenhed, tvivler om mine fölelser og min kraft? Opofrelser, jeg hverken vilde, eller kunde, gjøre! De troer mig altsaa forelsket, fængslet? og den priis, jeg sætter paa mit held, formoder de, at jeg tillægger personen? Ah, himlen skee tak, saavidt er det endnu ikke kommet, og jeg tilbyder mig, at bevise dem det. Ja, jeg skal bevise dem det, selv om det gjaldt Fru v. Tourvel, og er dette skeet, da bör der vistnok ikke være nogen tvivl meer tilbage hos dem.

Jeg troer at have kunnet, uden at tabe noget, anvende nogen tid paa en kone, som i det mindste har den fortjeneste, at være af et slags, man sjeldent støder paa. Maaskee den döde aarstid, hvori denne tildragelse er indtruffen, ogsaa har bidraget til, at jeg overlod mig desto meer til samme; og selv endnu, da de almindelige adspredelser næppe endnu ere begyndte, er det ikke forunderligt, at hun næsten udeelt beskæftiger mig. Men betænk ogsaa, at jeg næppe endnu i otte dage har nydt frugten af tre maaneders anstrengelser. Jeg har ofte holdt mig længere tid til det, der var langt mindre værdt, og som ikke havde kostet mig saa megen umag!.... og

desuagtet har de ikke draget nogen ugunstig slutning deraf imod mig.

Og dernæst, vil de vide den sande aarsag til den vegt, jeg lægger paa denne sag? her er den. Denne kone er af naturen frygtsom. I den første tid tvivlede hun bestandigt om sin lykke, og denne tvivl var tilstrækkelig til at forurolige hende, saa at jeg nu næppe begynder at kunne bemærke, hvorvidt mit herredømme i saa henseende strækker sig. Det er imidlertid noget, jeg var nysgjerrig efter at erfare, og leiligheden dertil findes ikke saa let, som man troer.

For det første er hos mange fruentimre fornöielsen altid kun fornöielse, og aldrig andet end dette; og hos disse ere vi, med hvilken titel man end pryder os, kun forretningsfolk, simple opvartere, hvis virksomhed udgjör hele deres fortjeneste, og blandt hvilke den, der gjör meest, ogsaa er den bedste.

I en anden classe, maaskee nutildags den talrigste, beskæftiger elskerens berömthed, fornöielsen at have borttaget ham fra en medbeilerinde, frygten at see ham borttaget fra sig selv, fruentimrene næsten udelukkende; meer, eller mindre, gjælde vi vel for noget i det slags lykke, de nyde; men, den hidrörer meer fra omstændighederne end fra personen: de modtage den ved os og ikke af os.

Jeg maatte altsaa til min iagttagelse finde et ömt og fiintfølende fruentimmer, der gjorde kjærligheden til sin eneste beskæftigelse, og som i kjærligheden selv kun saae sin elsker; hvis fölelser, langt fra at föolge den almindelige vei, altid hidrörte fra hjertet, for at komme til sandserne; som jeg, til exempel, har seet (og jeg

taler ikke om den første dag) forlade fornöielsen aldeles utröstelig, og et öieblik derefter gjenfinde vellysten, blot ved et ord, som fandt gjenklang i hendes sjel. Endelig var det nödvendigt, at hun med alt dette endnu forenede denne naturlige oprigtighed, der, ved vanen at udöve den, er vorden uoverstigelig, og som ikke tillader hende, at forstille nogen af sit hjertes fölelser. Men nu maa de indrömme, at slige fruentimre ere sjeldne; og jeg vil troe, at foruden denne kone, vilde jeg aldrig have truffet noget saadant.

Det vilde altsaa ikke være forunderligt, om Fru v. Tourvel bandt mig i længere tid end et andet fruentimmer, og om det, jeg vil udrette for hende, udkræver, at jeg gör hende lykkelig, fuldkomment lykkelig! hvorfor skulde jeg undslaae mig derfor, naar det gavner mig istedet for at skade mig? Men, fordi forstanden beskjæftiger sig med noget, følger deraf, at hjertet skal være fængslet? uden tvivl ikke. Ogsaa vil den priis, jeg ingenlunde negter at sætte paa dette foretagende, ikke hindre mig i, at indlade mig i andre, ja endog at give slip paa samme, saafremt noget behageligere skulde frembyde sig.

Jeg er fri i den grad, at jeg selv ikke har forsömt den lille Volanges, som jeg dog bryder mig saa lidet om. Om tre dage kommer hun med sin moder tilbage til staden, og allerede igaar har jeg sikret mig min forbindelse med hende: nogle penge til portneren og nogle foræringer til hendes kammerjomfrue have bragt sagen i rigtighed. Kan de begribe, at Danceney ikke har forstaaet at gribe dette simple middel? og dog siger man, at kjærligheden er opfindsom? nei, den slöver tvertimod dem,

der ere underkastede dens herredømme. Og jeg skulde ikke vide, at forsvare mig mod samme! O, vær de kun rolig. Om faa dage allerede, skal jeg, ved at dele det, svække det maaskee alt for levende indtryk, jeg har fölt; og saafremt en enkelt deling ikke er tilstrækkelig, skal jeg foröge den.

Heller ikke skal jeg være mindre beredt paa, at overlevere den unge kostgjængerske til hendes forsigtige elsker, saafremt de troer det den rette tid. Mig synes, at de ikke længer kan have nogen grund til at udsætte det, og jeg, jeg samtykker i, at vise den stakkels Danceny denne væsenlige tjeneste. Det er i sandhed det mindste, jeg skylder ham, for alle dem, han har viist mig. Han er nu i stor uro for at erfare, om han vil vorde modtagen hos Fru v. Volanges. Jeg beroliger ham det bedste jeg kan, ved at forsikre ham om, at jeg paa den ene, eller anden, maade med det förste skal gjöre hans lykke, og vedbliver imidlertid at besörge brevvekslingen, som han vil begynde paany efter *hans Cecilies* ankomst. Jeg har allerede sex breve fra ham, og vil endnu faae eet, eller to, för den lykkelige dag. Denne fyr maa være skrækkelig eenfoldig.

Dog, lader os ikke længer tale om dette barnagtige par, for igjen at befatte os med os selv, og for at jeg ene kan beskjæftige mig med det indtagende haab, deres sidste brev har givet mig. Ja, upaatvivleligen vil de binde mig, og jeg vilde aldrig tilgive dem, at de tvivlede derom. Har jeg da nogensinde været ubeständig imod dem? Vore baand have været lösnede, men ikke sönderbrudte; det antagne brud inellem os var kun en vildfarelse af vor indbildningskraft: vore fölelser, vort fæl-

leds tarv ere derfor ikke mindre blevne forenede. Lüg den reisende, der udreven af sin vildfarelse kommer tilbage, vil jeg, som han, erkjende, at jeg havde forladt lykken, for at ile efter haabet, og som Harcourt vil jeg sige:

Plus je vis d'étrangers, plus j'aimai ma patrie.*)

Giv derfor ikke slip paa den tanke, eller snarere følelse, der förer dem tilbage til mig; og efterat have, i vore forskjellige omvandringer, forsögt alle fornöielser, lader os nyde den lykke at föle, at ingen af dem kan sammenlignes med den, der blev os til deel, og som vi ville gjenfinde med fornyet henrökkelse.

Lev vel, min elskværdige veninde. Jeg samtykker i, at oppebie deres tilbagekomst; men paaskynd den dog, og glem ikke, hvor meget jeg önsker den.

Paris, den 8de november.

MAQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

I sandhed, Baron, de er vistnok ligesom börnene, for hvem man intet tör sige, og hvem man ikke tör vise noget, uden at de strax ville bemægtige sig det! En simpel tanke, der falder mig ind, og som jeg lader dem vide, at jeg ingenlunde binder mig til, fordi jeg taler til dem om samme, misbruger de, for at före min opmærksomhed tilbage derpaa, for at fastholde mig ved samme, uagtet jeg söger at slaae den af tankerne, og lader mig paa en vis maade, imod min villie, dele deres

*) Jo flere fremmede jeg saae, jo höiere elskede jeg mit födeland.

fjantede önsker! Er det vel ædelmodigt af dem, at lade mig ene bære forsigtighedens byrde? Jeg siger dem det paany, og gjentager det endnu oftere for mig selv: det forslag, de har gjort mig, lader sig aldeles umuligt iværksættes. Om de ogsaa vilde vise al den ædelmodighed, hvormed de ödsler i dette öieblik, troer de da, at jeg ikke ogsaa besidder min ömtfölenhed, og at jeg vilde modtage opofrelser, der gjorde skaar i deres lykke?

Men, sandt er det nu, Baron, at de bedrager dem selv med hensyn til den fölelse, der binder dem til Fru v. Tourvel. Det er kjærlighed, eller der gaves aldrig nogen; de negter det vel paa hundrede maader, men de beviser det paa tusinde. Hvad betyder, til exempel, den udflugt, de betjener dem af mod dem selv (thi mod mig troer jeg dem oprigtig), der lader dem anföre den lyst, at iagttage deres attraa, som de hverken kan negte, eller modstaae, til denne kones varige besiddelse? Skulde man ikke sige, at de aldrig nogensinde forhen har gjort nogen anden lykkelig, fuldkomment lykkelig? O, tvivler de derom, da har de en meget svag hukommelse! Men nei, det er ikke det. Ganske simpelthen förer deres hjerte deres forstand bag lyset, og lader denne gjöre sig betalt med slette grunde; men jeg, hvem det er meget om at gjöre, ikke at lade mig bedrages deraf, jeg er ikke saa let at tilfredsstilles.

Saaledes har jeg ligeledes bemærket deres artighed, omhyggeligen at udelade alle saadanne ord, som de kunde tænke dem at have mishaget mig; desuagtet seer jeg meget vel, at de, uden at de maaskee har lagt mærke dertil, ikke mindre vedligeholder de samme tanker som forhen. Det er rigtignok ikke meer den tilbedelsesvær-

dige, himmelske Fru v. Tourvel, men det er en *beundringsværdig, öm og fintfölen*de kone, med udelukkelse af alle andre; endeligen en *sjelden* kone, en saadan, som man ikke træffer oftere. Ligeledes forholder det sig med den ukjendte henrökkelse, som dog ikke er *den stærkeste*. Nu vel! lad saa være; men siden de aldrig forhen har fundet nogen saadan, er det ogsaa meget at formodes, at det heller ikke oftere vil skee i fremtiden, og det tab, de vilde lide, vilde altsaa ikke være mindre uerstatteligt. Enten, Baron, er dette sikre kjendetegn paa kjærlighed, eller man maa give slip paa, nogensinde at finde dem.

Vær forsikret om, at jeg denne gang tilskriver dem uden al ondt lune. Jeg har lovet, ikke oftere at indrømme det nogen magt over mig; kun altfor vel har jeg indseet, at det kunde vorde en farlig snare for mig. Troe mig, lader os være venner, og lad det blive derved. Kun være de mig takskyldig for mit mod at forsvare mig: ja, for mit mod; thi stundom har man det nödig, selv for ikke at tage en beslutning, man föler at være forkastelig.

Det er altsaa kun, for ved overtalelse at faae dem til at bifalde min mening, at jeg vil besvare deres forsikring angaaende de opofrelser, jeg vilde fordre, og de ikke vilde kunne indrømme. Jeg betjener mig med forsæt af ordet *fordre*, fordi jeg er meget vis paa, at de et öieblik i sandhed vil finde mig altfor nærgaaende; men, saa meget desto bedre! langt fra at vredes over deres afslag, vil jeg takke dem derfor. Dog hör, for dem vil jeg ikke skjule noget, skjönt det maaskee kunde være en nödvendighed.

Jeg vilde altsaa fordre, betænk min grusomhed, at denne sjeldne, denne berömmelige Fru v. Tourvel ikke skulde være andet for dem end et sædvanligt fruentimmer, et saadant, som hun i gjærningen kun er; thi, man bör ikke bedrage sig: den tillokkelse, man troer at finde hos andre, skyldes kun os selv, og det er ene kjærligheden, der i saa høi en grad forskjønner den elskede gjenstand. Det, jeg forlanger af dem, vilde de, i hvor umuligt det end er, maaskee anstrenge dem for at love mig, selv for at tilsværge mig; men jeg tilstaaer, at jeg ikke vilde troe tomme ord. Jeg vilde ikke kunne finde mig overbeviist uden ved deres adfærd i det hele.

Det er endnu ikke alt; jeg vilde være egensindig. Opofrelsen af den lille Cecilie, de saa velvilligen tilbyder mig, sætter jeg aldeles ingen priis paa. Tvertimod vilde jeg bede dem om, fremdeles at vise mig denne besværlige tjeneste, indtil jeg underrettede dem om det modsatte, det være nu enten, at jeg fandt behag i, saaledes at misbruge mit herredömmе, eller ogsaa, at, idet jeg var meer overbærende, eller retfærdigere, det vilde være mig tilstrækkeligt, at have deres følelser til min raadighed, uden at lægge noget baand paa deres fornöielse. I hvorom alting er, vilde jeg adlydes, og mine befalinger vilde være meget strenge!

Sandt er det, at jeg da vilde troe mig forpligtet til at takke dem, hvad veed man? maaskee at belønne dem. Ganske vist vilde jeg, til exempel, forkorte en fraværelse, der vilde vorde mig utaaelig. Jeg skulde omsider gjense dem, Baron, og skulde gjense dem.... hvorledes?.... Dog, de vil erindre dem, at dette ikke

er andet end en samtale, den simple omtale af en plan, der er umulig, og som jeg ikke blot vil glemme....

Veed de, at min proces foruroliger mig lidt? Jeg har nu endeligen nöiagtigt villet gjøre mig bekendt med mine forsvarsgrunde; mine sagførere anføre mig vel nogle lovsteder og, fremfor alt, mange retsgrunde, som de kalde det; dog kan jeg just ikke deri see megen ret og retfærdighed. Jeg er ikke langt fra at fortryde, at jeg har afslaaet forliget. Imidlertid beroliger jeg mig ved at betænke, at procureuren er fiffig, sagføreren vel-talende og parten smuk. Skulde disse tre midler være utilstrækkelige, maa man forandre hele sagens gang, og hvad vilde der da blive af agtelsen for de gamle ved-tægter!

Deene retssag er nu i sandhed det eneste, som holder mig her tilbage. Den med Bellerocche er tilende, sagen afviist, og omkostningerne hævede. Det er saavidt med ham, at han beklager at være borte fra ballet iaften; det er vistnok lediggjængerens klage! naar jeg kommer tilbage til staden, skal jeg gjengive ham hans fuldkomne frihed. Jeg vil bringe ham dette smertelige offer, og tröste mig ved den ædelmodighed, han finder deri.

Lev vel, Baron; tilskriv mig stundom; den udförlige fortælling af deres fornöielser vil holde mig skadeslös i det mindste for en deel af den kjedsomhed, jeg föler.

Slottet..... den 11te november.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

JEG forsøger paa at tilskrive dem, uden endnu at vide, om jeg seer mig istand dertil. O, min Gud! naar jeg tænker paa, at det ved mit sidste brev var overmaalet af lykke, der hindrede mig i at fortsætte det!..... Det er nu en fuldkommen fortvivelse, der nedtrykker mig, som kun lader mig saa megen kraft tilbage, at jeg kan føle mine lidelser, og som berøver mig al evne til at udtrykke dem.

Valmont.... Valmont elsker mig ikke meer, han har aldrig elsket mig. Saaledes forgaaer kjærligheden ikke. Han bedrager, han forraader, han haaner mig. Alt, hvad man kan forene af ulykker, af ydmygelser, føler jeg, og det er fra ham det hidrører!

Og troe ikke, at det er en simpel formodning: jeg var langt fra at have nogen! Jeg har ikke den lykke, at kunne tvivle derom. Jeg har seet ham: hvad skulde han kunne sige mig, for at retfærdiggjøre sig?.... Dog, hvad bryder han sig derom! han vil vistnok ikke engang forsøge derpaa.... Jeg ulykkelige! hvad vilde mine bebreidelser og mine taarer udrette hos ham? det er vistnok ikke meer paa mig han tænker!....

Det er altsaa sandt, at han har opofret mig, endog forladt mig.... og for hvem?.... en uværdig skabning.... Men, hvad siger jeg! Ak, jeg har tabt rettigheden endog at foragte hende. Hun har overtraadt færre pligter, hun er mindre strafskyldig end jeg. O, hvor sorgen er smertelig, naar den er grundet paa samvittighedsnag! Jeg føler mine kvaler fordobles. Lev vel, bedste veninde.

I hvor uværdig jeg har gjort mig til deres medynk, vilde de dog ikke negte mig den, saafremt de kunde gjøre dem noget begreb om, hvad jeg lider.

Jeg har nyligt atter gennemlæst mit brev, og seer, at det kan ikke underrette dem om noget; jeg skal alt-saa forsøge paa, at give mig mod til at fortælle dem denne tildragelse. Det var igaar; for første gang, siden min tilbagekomst, skulde jeg spise ude til aften. Valmont var hos mig klokken fem; aldrig havde han forekommet mig saa öm. Han tilkjendegav mig, at min hensigt at tage ud var ham imod, og de kan tænke dem, at jeg snart besluttede mig til at blive hjemme. To timer derefter, og pludseligen, forandredes kjendeligen saavel hans tone som hans udseende. Jeg veed ikke, om der skulde være undsluppet mig noget, som kunde have mishaget ham; men, i hvorledes det nu end var, saa foregav han kort derefter, at han erindrede sig en forretning, der nödte ham til at forlade mig, hvorpaa han gik bort. Dog bevidnede han mig först sin levende bekymring derover, der forekom mig deeltagende og, som jeg den gang troede, oprigtig.

Paany overladt til mig selv, fandt jeg det passende, ikke at udeblive fra min første bestemmelse, da jeg nu havde frihed til at benytte den. Jeg klædte mig, og kjørte ud. Uheldigviis tog min kudsk veien forbi opera-huset, hvor min vogn ved trængselen af dem der forlode skuespillet standsedes. Fire skridt foran mig, og i rækken ved siden af min, bemærkede jeg Valmont's vogn. Mit hjerte bankede heftigt, men ingenlunde af frygt, og mit eneste ønske var kun, at min vogn maatte rökke lidt frem. I dets sted var det hans, som maatte rökke til-

bage, hvorved den kom lige paa siden af min. Öieblikligen saae jeg ud af vinduet; men, hvor stor var ikke min forundring, at see ved siden af ham en velbekjendt pige! De kan tænke, at jeg strax drog mig tilbage: det var mere end tilstrækkeligt, for at gjennembore mit hjerte; men, hvad de vanskeligen vil troe, er, at denne pige, som han rimeligviis i skjændig fortrolighed havde fortalt noget om mig, ikke forlod vinduet, eller ophörte at betragte mig, og det med en skoggerlatter til at gjøre opsigt.

I tilintetgjörelsen, hvori jeg befandt mig, lod jeg mig dog kjöres hen i selskabet, hvor jeg skulde tilbringe aftenen; men det var mig umuligt at blive der. Hvert öieblik fölte jeg mig nærvæd at besvime, og fremfor alt kunde jeg ikke tilbageholde mine taarer.

Da jeg var kommen hjem, tilskrev jeg Herr v. Valmont, og sendte ham öieblikligen mit brev. Han var ikke hjemme. Saasom jeg for enhver priis vilde ud af denne dödstilstand, eller see den bekræftet for bestandigt, sendte jeg budet hen igjen, med befaling at oppebie ham; men endnu för midnat kom min tjener tilbage, og sagde mig, at kudsken, som igjen var kommen hjem, havde underrettet ham om, at hans herre ikke kom hjem den nat. Jeg har troet, imorges ikke at kunne gjøre andet, end at udbede mig mine breve tilbagesendte, samt at han ikke oftere satte sin fod hos mig. Jeg har i sandhed givet befaling i overensstemmelse hermed, hvilken dog uden tvivl var unödvendig, thi det er nu næsten middag, uden at han endnu har været her; ikke engang et ord har jeg modtaget fra ham.

Og nu, bedste veninde, har jeg intet vidre at tilføie; vi ere nu underrettede, og de kjender mit hjerte. Mit eneste haab er, ikke at have lang tid tilbage, hvori jeg endnu skulde kunne bedrøve dem for deres deeltagende venskab.

Paris, den 15de november.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL BARON V. VALMONT.

EFTER det, der tildrog sig igaar, min Herre, vil de uden tvivl ikke meer vente dem, at vorde modtagen i mit huus, ligesom de vistnok kun saare lidet attraaer det. Disse linier have derfor mindre til hensigt, at bede dem om ikke at komme, end at forlange af dem tilbagegivelsen af breve, som aldrig burde have været skrevne, og som, have de end et öieblik kunnet være tiltrækkende for dem, som et beviis paa en forblindelse, de har fremkaldt, dog nu ikke kan andet end være dem ligegyldige, da den er forsvunden, og saasom disse breve kun udtrykke en følelse, de har tilintetgjort.

Jeg erkjender og tilstaaer, at jeg har feilet i, at fatte en fortrolighed til dem, for hvilken saa mange andre för mig ere blevne ofre. Dette tilregner jeg kun mig selv; men jeg troede, i det mindste ikke at have fortjent, ved dem at udsættes for foragt og haan. Jeg ventede, at idet jeg opofrede dem alt, og for dem ene tabte saavel min ret til andres agtelse som til agtelse for mig selv, havde jeg dog kunnet haabe, ikke at vorde strengere bedömt af dem end af offentligheden, der ved

en uhyre klövt skjælner imellem den svage og den udsvævende kone. Om denne forskjæl, der havde været betænkt af enhver anden, er det kun jeg taler til dem; om den uret, de har begaaet mod kjærligheden, tier jeg; deres hjerte vilde ikke forstaae mit. Lev vel, min Herre.

Paris, den 15de november.

BARON V. VALMONT TIL PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL.

FÖRST i dette öieblik, min Frue, har jeg modtaget deres brev; jeg har gyst ved at læse det, og det lader mig næppe kraft nok tilbage, for at besvare det. Hvilke skrækkelige tanker har de dog fattet om mig? Ak, upaatvivleligen har jeg feil, og endog saadanne, som jeg hele mit liv ikke vilde kunne tilgive mig, selv om de vilde dække dem med deres overbærelse. Men, hvor langt have de, hvilke de bebreider mig, ikke altid været fra mig! Hvo, jeg! ydmyge dem! haane dem! medens jeg agter dem ligesaa höit som jeg elsker dem; medens jeg ikke har kjendt til ærgjerrighed, förend fra det öieblik af, de ansaae mig dem værdig. Skinnet har bedraget dem, og jeg tilstaaer, at det maaskee kan være imod mig; men, var der intet i deres hjerte, som modsagde det? og har det ikke oprørt sig ved den blotte tanke, at det skulde kunne beklage sig over mit? De har imidlertid troet det. De har altsaa ikke blot seet mig istand til denne skjændige vanvids-handling, men de har endog frygtet for, at have været udsat derfor ved deres uskatteerlige godhed for mig. Ak! finder de dem

i den grad nedværdiget ved deres kjærlighed, hvor uværdig maa jeg da ikke være i deres öine?

Ude af mig selv ved den smertelige fölelse, denne tanke foraarsager mig, hengaaer for mig den tid, jeg burde anvende for at tilintetgjöre den. Jeg vil tilstaae alt, men endnu en anden betragtning holder mig tilbage. Seer jeg mig da nödsaget til, paany at fremkalde begivenheder, jeg önskede at kunne tilintetgjöre, og fæste saavel deres som min opmærksomhed paa et öiebliks vildfarelse, jeg vilde kjöbe tilbage med den övrige deel af mit liv, hvortil jeg endnu ikke kan fatte aarsagen, og hvorom erindringen for bestandigt vil ydmyge mig og sætte mig i fortvivlelse? Ak! dersom jeg, idet jeg anklager mig, skulde opvække deres vrede, vil de ikke behöve at söge længe om deres hevn; det vil være dem tilstrækkeligt, at overlade mig til min samvittighedsnag.

Hvo skulde imidlertid troe det? denne tildragelse har til förste aarsag den almægtige henrökkelse, jeg föler hos dem. Denne var det, der altfor længe lod mig glemme en vigtig forretning, der ingenlunde kunde opsættes. Jeg forlod dem for sildigt, og traf ikke meer den person, jeg sögte. Jeg haabede at finde ham i operahuset; men forgjæves. Emilie, som her var tilstede, og som jeg har kjendt i en tid, da jeg var meget langt fra at kjende baade dem og kjærligheden, bad mig om at kjöre sig hjem, fire skridt derfra. Jeg kunde ingen ubehagelige følger tænke mig deraf, og samtykkede deri. Da var det jeg mödte dem, og öieblikligen fölte jeg, at de kunde være tilböielig til at finde mig strafskyldig.

Frygten at mishage, eller bedröve, dem er saa mægtig hos mig, at den öieblikligen vil kunne bemærkes, og

blev det i sandhed ogsaa. Jeg tilstaaer endog, at den bevægede mig til, at formaae denne pige til ikke at vise sig; men denne forsigtighed af fiintfølelsen blev til skade for kjærligheden. Vant til, ligesom alle af hendes stand, aldrig at være sikker paa et altid tilrøvet herredømme, uden ved det misbrug, de tillade sig at gjøre af samme, vogtede Emilie sig vel for, at lade en slig leilighed til offentlig uhøflighed hengaae ubenyttet. Jo mere hun saae min forlægenhed tiltage, jo mere gjorde hun sig umag for at vise sig; og hendes fortvivlede munterhed, som jeg rødmer over, at de et öieblik kunde troe dem gjenstanden for, anledigedes ene ved den skrækkelige smerte, jeg fölte, og som atter kun hidrörte fra min ærbødighed og kjærlighed.

Hidtil er jeg upaatvivleligen meer ulykkelig end strafværdig, og saasom den forseelse, *der vilde have været betænkt af enhver anden*, og som er *den eneste, hvorom de taler til mig*, ikke har fundet sted, vil den heller ikke kunne tilregnes mig. Men, forgjæves tier de om den, der er begaaet mod kjærligheden; samme taushed skal jeg ikke iagttage; altfor vigtige hensyn tvinge mig til at bryde den.

I den forvirring, hvori jeg befinder mig over denne ubegribelige hændelse, kan jeg kun med saare megen smerte overtale mig til, at gjenkalde den i min erindring. Fuldkomment overtydet om min forseelse, samtykker jeg i, at lide straffen derfor, og vil kun vente min tilgivelse af tiden, min uforanderlige ömhed og min fortrydelse. Men, hvorledes skulde jeg kunne tie, naar det, der er mig tilbage at sige dem, vedkommer deres saarede æresfølelse?

Troe ikke, at jeg søger om et paaskud, for at undskylde, eller besmykke, min feil; jeg tilstaaer mig strafskyldig. Men jeg indrømmer ikke, jeg vil aldrig indrømme, at denne ydmygende vildfarelse kan betragtes som en uret, der er begaaet mod kjærligheden. Thi, hvad skulde der være tilfældets imellem den overraskelse af sandserne, imellem et öiebliks selvforglemmelse, som snart paafølges af skam og fortrydelse, og en luttret følelse, der kun kan opstaae i en fintfølende sjæl, kun der kan vedligeholde sig ved agtelse, og hvoraf endeligen lyksalighed er frugten! O, vanhellig ikke saaledes kjærligheden! Frygt, fremfor alt, for at vanhellige dem selv, ved at forene i eet synspunkt det, som aldrig burde sammenblandes. Lad ryggesløse og nedværdigede fruentimre frygte for en medbeilen, som de imod deres villie føle at være underkastede, lad dem føle kvalen af en frygtelig og ydmygende skinsyge: de bör kun bortvende deres öine fra slige gjenstande, der vilde vanhellige deres blik, og, reen som guddommen, straffe, ligesom den, forbrydelsen, uden at dele den.

Men, hvilken straf skulde de kunne paalægge mig, der var smerteligere end den jeg føler? som kan sammenlignes med den sorg at have mishaget dem, der kan staae ved siden af fortvivlelsen over at have bedrøvet dem, som kan afmales ved min kummer over, at have gjort mig dem mindre værdig? De pöntser paa at straffe, og jeg anraaber dem om tröst: ikke fordi jeg fortjener den, men fordi den er mig nødvendig, fordi den, der skal lindre mig, ene kan komme fra dem.

Skulde de derimod pludseligen, idet de saavel glemte min kjærlighed som deres egen, overgive mig til en evig

kummer, da har de ret dertil; töv ikke dermed; men skulde de, meer overbærende, eller fölelsesfuldere, endnu gjenkalde dem den ömhed, der forenede vore hjerter, denne sjælens vellyst, der altid fremkom paany og altid föltes med fornyet kraft, disse saa lykkelige, saa henrökkende dage, som vi begge skyldte hinanden, alle disse kjærlighedens ynder, som ene den kan fremkalde: maaskee vilde de da foretrække atter at tilbagekalde alt dette, istedetfor at tilintetgjöre det. Hvad skal jeg endnu sige dem? jeg har tabt alt, og tabt alt ved min egen skyld; men ved deres veldædighed kan jeg endnu gjenvinde alt. Dem tilkommer det nu, at afgjöre min skjæbne. Jeg tilföier endnu kun eet ord: endnu igaar tilsvor de mig, at min lykke var fuldkomment sikker, for saa vidt den afhængte af dem! min Frue, skulde de idag overgive mig til en evig fortvivlelse?

Paris, den 16de november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG vedbliver min paastand, min smukke veninde; nei, jeg er ingenlunde forelsket, og det er ikke min skyld, saafremt omstændighederne tvinge mig til at spille denne rolle. Samtyk blot, og kom tilbage; de skal da snart overtyde dem om, at jeg er oprigtig. Igaar har jeg aflagt beviset derpaa, som aldeles ikke kan svækkes ved det, der er foregaaet idag.

Jeg var altsaa hos den ömme gudsfrygtige, og var der uden anden bestemmelse, thi den lille Volanges skulde,

sin tilstand uagtet, tilbringe natten paa Fru v. V.....s uventet bestemte bal. Min ledige tid havde i förstningen bragt mig til at ønske, at tilbringe aftenen hos hende, og jeg havde endog i den henseende fordret en ringe opofrelse. Men næppe var den tilstaaet, förend fornöielsen, jeg lovede mig, forstyrredes ved tanken om denne kjærlighed, de saa haardnakket tiltroer mig, eller i det mindste bebreider mig, saa at jeg ikke fölte nogen anden attraa end den, baade at forsikre mig om og overbevise dem om, at det ikke er andet end reen bagtalelse af dem.

Jeg tog altsaa en voldsom beslutning, og under et temmeligen ligegyldigt paaskud lod jeg min skjönne, ganske forundret og vistnok endnu meer bedrövet, sidde. Men jeg tog ganske roligt hen i operaen, for der at træffe Emilie; og hun vil gjöre dem regnskab for, at intet savn, lige indtil imorges, da vi skiltes ad, har forstyrret vor fornöielse.

Desuagtet kunde jeg have haft en temmeligen god grund til uro, saafremt min fuldkomne ligegyldighed ikke havde befriet mig fra samme; thi de maa vide, at jeg næppe var kommen fire huse fra operaen, med Emilie i min vogn, förend den strenge gudsfrygtiges kareth kom til at holde lige ved siden af min, i hvilken ubehagelige stilling vi næsten et halvt qvarteer befandt os ved siden af hinanden. Man saae hinanden saa tydeligt som ved höi lys dag, og det var umuligt at slippe derfra.

Men det er ikke alt. Jeg tillod mig at betro Emilie, at det var damen, til hvem jeg havde skrevet det brev, de erindrere. De vil maaskee endnu gjenkalde dem denne

spög, og at Emilie var pulten.*) Hun, som ikke havde glemt det, og som er lattermild, hørte ikke op, förend hun ret i sin magelighed havde betragtet *denne dyd*, som hun kaldte hende, og det med en skoggerlatter, der, ved det höist upassende i samme, kunde sætte en i ondt lune.

Endnu er det ikke tilende; sendte ikke den skinsyge kone bud hen til mig endnu selv samme aften? Jeg var ikke hjemme; men i sin haardnakkenhed sendte hun bud endnu engang, med befaling at oppebie mig. Saasom jeg havde bestemt at blive hos Emilie, havde jeg ogsaa sendt min vogn hjem igjen, uden anden befaling til kudsken, end igjen at afhente mig den fölgende morgen; og saasom han, da han kom hjem, her fandt den forelskedes sendebud, sagde han ham naturligviis, at jeg ikke kom hjem om natten. De kan vel tænke dem virkningen af denne efterretning, og at jeg ved min hjemkomst forefandt min afsked, udstedt med al den værdighed, som omstændighederne udkrævede.

Saaledes kunde dette forhold, der ifölge deres mening er uendeligt, som de seer have været tilende imorges; og saafremt det ikke er det, da er det ingenlunde, som de vist vil troe, fordi jeg sætter nogen priis paa at vedblive det, men fordi jeg paa den ene side ikke finder det anstændigt, saaledes at lade mig vises dören, og paa den anden side fordi jeg har villet forbeholde dem æren af denne opoffrelse.

Jeg har altsaa besvaret det strenge brev med et langt, fölsomt epistel; jeg har fremsat mange grunde, og har overladt til kjærligheden omsorgen for, at finde dem gode. Dette er ogsaa lykkedes mig. Jeg har

See brevet pag. 134.

nemlig i dette öieblik modtaget det andet korte brev, der endnu altid er meget uvenligt, og som stadfæster det evige brud, som det sig hör og bör, men hvori tonen dog ikke meer er den samme. Fremfor alt vil man ikke oftere see mig, og denne beslutning er fire gange gjentaget deri paa den meest uigjenkaldelige maade. Jeg har deraf sluttet, at jeg ikke burde tage noget öieblik, for at indfinde mig hos hende. Min jæger er alt sendt derhen, for at bemægtige sig schweitzeren, og om faa öieblkke tager jeg selv derhen, for at lade min tilgivelse undertegnes; thi ved forseelser af dette slags gives der kun een eneste formular, som förer til et fuldstændigt aflad, og for at anföre denne, maa man selv være tilstede.

Lev vel, min elskværdige veninde; jeg iler, for at fuldföre denne store begivenhed.

Paris, den 16de november.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

HVOR jeg bebreider mig, min deeltagende veninde, altfor længe og altfor tidligt at have omtalt mine forbiggaaende sorger til dem! jeg er skyld i, at de i dette öieblik er bedrövet; og disse bekymringer, som hidröre fra mig, vedvare endnu, medens jeg föler mig lykkelig. Ja, alt er glemt, tilgivet, lad mig endog sige, alt er godtgjort. Paa denne smertelige og kvalfulde tilstand er fulgt rolighed og ömhed. O, denne min sjæls glæde, hvorledes skal jeg afmale dem den? Valmont er uskyldig;

man er ikke strafskyldig med saa megen kjærlighed. Denne utilgivelige, fornærmende forseelse, som jeg med saa megen bitterhed bebreidede ham, var han ikke skyld i; og saafremt jeg angaaende eet eneste punkt har maattet vise mig overbærende, havde jeg da ikke ogsaa min uretfærdighed at godtgjøre?

Jeg vil ikke underrette dem om blomstændighederne af denne tildragelse og om de grunde, som retfærdiggjøre ham; de vilde maaskee ikke engang bifaldes af den kolde fornuft; ene hjertet er det, som kan føle dem. Skulde de desuagtet beskyldte mig for svaghed, da skal jeg gjenkalde dem deres egen formening, for at understøtte min. Hvad mandfolkene angaaer, har de selv sagt, da er et utroskab ingen ubestandighed.

Det er ikke fordi jeg ikke føler, at denne forskjæl, som den offentlige mening forgjæves hylder, ikke saarer eens ömfindtlighed; men, hvad skulde min vel beklage sig over, naar Valmont's endnu meer lider derved? Troe ikke, at han tilgiver sig, eller tröster sig over, denne forseelse, som jeg glemmer, og dog, hvor meget har han ikke godtgjort mig dette lille feiltrin ved overmaalet af sin kjærlighed og ved den lykke, jeg føler ved samme!

Enten er min lyksalighed större, eller jeg føler meer sammes værdi, siden jeg har frygtet for at tabe den; men, hvad jeg kan sige dem, er, at saafremt jeg end fölte mig stærk nok til, atter at udholde saa skrækkelige sorger som dem, for hvilke jeg nyligt har været udsat, da vil jeg ikke ansee mig for, at have kjøbt den overvættens lykke for dyrt, jeg sidenefter har fölt. O, min ömme moder, skjænd paa deres ubetænksomme datter,

for ved en altfor stor overilelse at have bedrøvet dem; skjænd paa hende, fordi hun har vovet at beskylde og bagtale den, hun aldrig burde ophøre at tilbede; men, idet de erkjender hendes uforsigtighed, viid hende ogsaa lykkelig, og förög hendes glæde ved at dele den.

Paris, den 16de november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

HVORAF kommer det sig dog, min smukke veninde, at jeg ikke modtager noget svar fra dem? Mig synes dog, at mit sidste brev vel fortjente et; og efter forløb af tre dage, i hvilke jeg kunde have modtaget det, venter jeg endnu stedse paa samme! Jeg er i det mindste vred; heller ikke skal jeg tilmelde dem noget om mine sager af vigtighed.

At forliget har gjort sin fulde virkning; at det istedet for bebreidelser og mistillid kun har fremkaldt ny ömhed; at det nu er mig, der modtager undskyldninger og erstatning for min formodede oprigtighed, derom siger jeg dem intet ord; og havde det ikke været for sidste nats uforudseete tildragelse, skulde jeg aldeles ikke have tilskrevet dem. Men, da det er noget, der angaaer deres lærling, og hun rimeligviis ikke vil see sig istand til, selv at underrette dem derom, i det mindste i nogen tid, saa paatager jeg mig denne umag.

Af aarsager, som de maaskee gjætter, eller maaskee ikke gjætter, beskjæftigede Fru v. Tourvel mig ikke i de sidste otte dage; og saasom disse grunde ikke

kunde finde sted hos den lille Volanges, anvendte jeg ogsaa mere opmærksomhed paa hende. Takket være den høflige portner, jeg havde ingen vanskelighed at overvinde, og deres lærling og jeg førte et bekvæmt og regelret liv. Dog, vanen medfører uforsigtighed; i de første dage kunde vi ikke iagttage forsigtighedsregler nok til vor sikkerhed; vi skjælvde selv bag laasede døre. Men igaar anledigede en utroelig ligegyldighed det tilfælde, jeg nu skal underrette dem om; og saafremt jeg paa min side slap med en angst, da er det kommet den lille pige dyrere at staae.

Vi sov ikke, men befandt os i den rolighed og uvirksomhed, som følger paa vellysten, da vi pludseligen hørte værelsets dør at aabnes. Hurtigt sprang jeg til min kaarde, saavel for mit eget som vor fælleds lærlings forsvars skyld; jeg gaaer frem, men seer ingen; dog var døren virkeligen aaben. Saasom vi havde lys, gav jeg mig til at eftersøge, men fandt ingen levende sjæl. Jeg erindrede da, at vi havde forsømt vore sædvanlige forsigtighedsregler, hvorfor døren, som havde været slet lukket, var sprungen op af sig selv.

Da jeg kom tilbage, for at berolige den beængstede lille, fandt jeg hende ikke meer i sengen: hun var enten falden, eller havde villet skjule sig imellem væggen og sengen, kort, hun laa der uden bevisthed og uden anden bevægelse end en temmeligen stærk krampe. Tænk dem min forlægenhed. Det lykkedes mig dog, at faae hende igjen op i sengen og endog at bringe hende til sig selv igjen; men i faldet havde hun saaret sig, og sporede snart virkningen deraf.

Smerten i siderne, i maven, og kjendetegn, der endnu vare mindre tvivlsomme, oplyste mig snart om hendes tilstand; men, for at underrette hende om denne maatte jeg först sige hende den, hvori hun i forveien befandt sig; thi derom havde hun ingen formodning. Maaskee har aldrig nogen för hende bevaret saa megen uskyldighed, medens man gjorde alt saa vel, for at skille sig ved samme! O, hun spilder ikke sin tid med eftertanke!

Men hun spildte derimod megen tid med at miströste sig, og jeg fölte, at der maatte tages en beslutning. Jeg blev altsaa enig med hende om, at jeg paa stedet skulde gaae til deres huuslæge, samt til husets chirurg, og, idet jeg underrettede dem om, at de vilde vorde hentede, betroe dem alt, under löfte, at holde det hemmeligt; at hun paa sin side skulde ringe paa sin kammerjomfrue, gjöre, eller ikke gjöre, hende deelagtig i hemmeligheden, ligesom hun fandt för godt, men at hun skulde sende bud efter hjælp, og fremför alt förbyde, at man vakte Fru v. Volanges: en betænksom og naturlig opmærksomhed af en datter, ikke at forurolige sin moder.

Jeg besörgede mine to ærinder og mine to beklædelser saa hurtigt som muligt, hvorefter jeg gik hjem, uden endnu at have været ude; men chirurgen, som jeg ellers kjendte, kom til mig i middags, för at underrette mig om den syges tilstand. Jeg havde ikke feilet; dog haaber han, at saafremt der ellers ikke skulde indtræffe noget tilfælde, da skal man heller ikke lægge mærke til noget i huset. Kammerjomfruen veed hemmeligheden; lægen har givet sygdommen et navn, og denne sag vil komme i rigtighed som tusinde andre, med mindre det

i fremtiden skulde vorde os nyttigt, at der taledes derom.

Men, er der endnu stedse noget at afgjøres imellem dem og mig? Deres taushed bringer mig til at tvivle derom; jeg skulde endog aldeles ikke troe derpaa, saafremt min attraa derefter ikke lod mig opsøge ethvert middel til, at bevare haabet derom.

Lev vel, min smukke veninde; trods mit vedvarende had til dem omfavner jeg dem.

Paris, den 20de november.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

MIN Gud, Baron, hvor de er mig til uleilighed med deres haardnakkenhed! Hvad vedkommer dem min taushed? troer de, at naar jeg iagttager den, det da er af mangel paa grunde til at forsvare mig? O, give Gud det ikke var saaledes; men det er blot fordi det koster mig overvindelse, at sige dem samme.

Siig mig sandhed: skuffer de dem enten selv, eller søger de at bedrage mig? forskjællen imellem deres sprog og deres handlinger lader mig kun valget imellem disse to udveie: hvilket er det sande deraf. Hvad forlanger de da, at jeg skal sige dem, naar jeg selv ikke veed, hvad jeg skal tænke derom?

De synes at regne dem til en stor fortjeneste deres sidste begivenhed med Præsidentinden; men, hvad beviser dette da for deres paastand eller imod min? Visseligen har jeg aldrig sagt dem, at de elskede denue kone höit

nok, for ikke at kunne bedrage hende, for ikke at gribe enhver leilighed dertil, som synes dem let, eller behagelig; jeg tvivlede ikke paa, at det omtrent var dem ligegyldigt, at tilfredsstille med en anden, med den første den bedste, selv det ønske, som ene hun kunde have fremkaldt; og det undrer mig aldeles ikke, at de, ifølge det fritænkeri, det vilde være uret at aftrætte dem, een gang har gjort med forsæt, hvad de tusinde gange ellers har gjort leilighedsviis. Hvo veed ikke, at dette er verdens almindelige løb, og skik og brug hos eder alle, saa mange I end ere, fra den laveste og til den høieste? Den, der nutildags afholder sig derfra, gjælder for romantisk, og dette troer jeg ikke at være den feil, jeg bebreider dem.

Men, hvad jeg har sagt, hvad jeg har tænkt, hvad jeg tænker endnu, er, at de derfor ikke er mindre forelsket i deres Præsidentinde; en elskov rigtignok, der hverken er meget reen, eller meget öm, men en saadan, som de kan føle; en saadan, som, til exempel, lader dem finde behageligheder og egenskaber hos en dame, hvilke hun ikke besidder; som sætter hende i en særdeles classe, og alle andre under hende; som endnu fastholder dem til hende, selv naar hun fornærmes af dem; kort en saadan, som jeg kan tænke mig, at en sultan han føle den for sin yndlingssultaninde, og som ikke hindrer ham i, stundom at foretrække en simpel odalike for hende. Min sammenligning forekommer mig saa meget rigtigere, som de, ligesom han, aldrig er hverken et fruentimmers elsker, eller hendes ven, men altid hendes tyrann, eller hendes slave. Ogsaa er jeg meget vis paa, at de ret har ydmyget og nedværdiget dem, for

igjen at komme i naade hos den skjønne dame, og er kun altfor lykkelig ved, at det er lykkedes dem; og saasnart de troer öieblikket kommet, da de har faaet deres tilgivelse, forlader de mig *for denne store begivenheds skyld*.

Endog i deres sidste brev, saafremt de ikke udelukkende taler til mig om denne kone, *ida* er det, fordi de intet vil sige mig deri *om deres sager af vigtighed*; de forekomme dem at være af en saadan betydenhed, at den taushed, de i saa henseende iagttager, synes dem at være en straf for mig. Og det er efter disse tusinde beviser paa deres afgjorte forkjærlighed for en anden, at de meget roligen spørger mig: *om der endnu stedse er noget at afgjøres imellem dem og mig?* Vogt dem, Baron! saafremt jeg engang svarer dem, vorder mit svar uigjenkaldeligt; og at frygte for, at give det i dette öieblik, er maaskee næsten at sige for meget. Heller ikke vil jeg paa nogen maade nu tale mere derom.

Alt, hvad jeg kan gjøre, er, at fortælle dem en historie. Maaskee vil de ikke have nogen tid til at læse den, eller at lægge saa meget mærke til den, at de fuldkomment forstaaer den? Det overlader jeg aldeles til dem. Det vil i værste tilfælde kun være en spildt historie:

En person af mit bekjendskab havde, ligesom de, indfiltret sig med en kone, som kun gjorde ham liden ære. Stundom var han vel saa fornuftig at indsee, at denne forbindelse tidligt, eller sildigt, vilde skade ham; men, skjönt han undsaae sig ved den, havde han dog ikke det mod at ophæve den. Hans forlægenhed var saa meget desto større, som han til sine venner havde rost sig af, at være fuldkomment fri, og som han meget

vel vidste, at eens latterligheder altid foröges i samme forhold som man forsvarer sig mod samme. Saaledes tilbragte han sit liv, uden at ophöre at gjöre dumme streger, idet han altid sagde: *Det er ikke min skyld*. Denne person havde en veninde, som et öieblik fölte sig fristet til, i denne hans berusede tilstand offenkjært at blotte ham, og derved gjöre hans daarskab uudsletteligt; dog, meer ædelmodig end onskabsfuld, eller maaskee endnu af nogen anden grund, vilde hun forsöge det sidste middel, for i ethvert tilfælde at kunne sige ligesom sin ven: *Det er ikke min skyld*. Uden nogen videre underretning sendte hun ham derfor efterstaaende brev, som et lægemiddel, der kunde være ham gavnligt i hans sygdom:

“Man kjeder sig ved alt, min ængst, det er en lov i naturen; det er ikke min skyld.”

“Saafermt jeg altsaa nu kjeder mig ved en begivenhed, som udelukkende har beskæftiget mig i fire samfulde maaneder, da er det ikke min skyld.”

“Dersom jeg, til exempel, netop har havt ligesaa megen kjærlighed som du har havt dyd, og det er vistnok meget sagt, da er det ikke forunderligt, at den første er endt paa samme tid som den sidste. Det er ikke min skyld.”

“Deraf følger, at jeg i den sildigere tid har bedraget dig; men din ubarmhjertige ömhed tvang mig paa en maade ogsaa dertil. Det er ikke min skyld.”

“En kone, jeg dödeligen er forelsket i, fordrer nu, at jeg skal opofre dig. Det er ikke min skyld.”

“Jeg indseer vel, at dette er en god leilighed til, at beraabe sig paa trolöshed; men, saafremt naturen kun

“har tilstaaet mandfolkene bestandighed, medens den gav
 “fruentimrene ufortrøden udholdenhed, da er det ikke
 “min skyld.”

“Troe mig, vælg dig en anden elsker, som jeg har
 “valgt mig en anden elskerinde. Dette raad er godt,
 “meget godt; finder du det slet, da er det ikke min
 “skyld.”

“Lev vel, min ængel; jeg har taget dig med fornöi-
 “else, og forlader dig uden bedrövelse; maaskee faaar
 “du mig engang igjen. Saaledes gaaer det i verden. Det
 “er ikke min skyld.”

At sige dem, Baron, virkningen af dette sidste for-
 sög, og hvad der fulgte deraf, dertil er det nu ikke tid;
 men jeg lover, at sige dem det i mit næste brev. De
 skal deri ligeledes finde mit *ultimatum*, angaaende for-
 nyelsen af den tractat, de foreslaaer mig. Indtil da
 maa jeg sige dem simpelthen: lev vel....

Det er sandt, jeg takker dem for deres omstændelige
 efterretning om den lille Volanges; det er en artikel at
 gjemme indtil dagen efter brylluppet til bagtalelses-avisen.
 Imidlertid aflægger jeg dem min sørgebevidnelse over
 tabet af deres afkom. God nat, Baron.

Slottet.... den 24de november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG veed min troe ikke, min smukke veninde, om jeg
 enten urigtigt har læst, eller urigtigt forstaaet, saavel
 deres brev som historien, de deri fortæller mig, samt

det lille epistolaire mönster, de har vedföiet samme. Alt, hvad jeg kan sige dem, er, at dette sidste har forekommet mig originalt og skikket til at gjøre virkning; ogsaa har jeg simpelthen afskrevet det, og ligesaa simpelthen sendt det til den himmelske Præsidentinde. Jeg har ikke spildt noget öieblik, thi det ömme budskab afgik endnu igaar-aftes. Dette syntes mig det bedste, fordi jeg for det förste havde lovet at tilskrive hende, og dernæst ogsaa fordi jeg betænkte, at hun maatte savne noget hele natten, saafremt hun ikke havde at opfatte og overveie denne store begivenhed, skulde de end een gang endnu bebreide mig udtrykket.

Jeg havde haabet, imorges at kunne have sendt dem min höitelskedes svar; men det er nu næsten middag, uden at jeg endnu har modtaget noget. Jeg skal vente til klokken fem, og saafremt jeg da ikke har modtaget noget svar, skal jeg selv gaae hen at hente det; thi fornemmeligen i forliigssager er det kun det förste skridt som koster.

Nu er jeg, som de kan tænke dem, meget forlægen, for at erfare enden paa denne persons historie af deres bekjendtskab, der saa heftigen mistænktes for, ikke at kunne i nödstilfælde opofre et fruentimmer. Skulde han ikke have forbedret sig? og skulde hans ædelmodige veninde ikke have tilgivet ham?

Ikke mindre önsker jeg at faae deres *ultimatum*, som de saa politisk siger! Fremfor alt er jeg nysgjerrig efter at erfare, om de ogsaa skulde finde kjærlighed i dette sidste skridt. Ak, vistnok er der det, og det megen! Men, for hvem? Jeg önsker imidlertid ikke, at gjøre noget gjældende, og venter alt af deres godhed.

Lev vel, min elskværdige veninde; først om to timer lukker jeg dette brev, i haab om, endnu deri at kunne indlægge det attraaede svar.

Klokken to om eftermiddagen.

Endnu stedse intet; tiden er mig saare knap, saa at det ikke er mig muligt at tilføie et ord; men, skulde de ogsaa denne gang undslaae dem for at modtage kjærlighedens ömmeste kys?

Paris, den 27de november.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL FRU V. ROSEMONDE.

FORHÆNGET, min Frue, hvorpaa stod malet min indbildte lykke, er sönderrevet. Den skrækkelige sandhed er opklaret for mig, og lader mig kun imödesee en sikker og hurtig död, hvortil veien kun förer imellem skam og samvittighedsnag. Jeg skal vandre den... jeg skal elske mine kvaler, saafremt de forkorte min tilværelse. Jeg sender dem herved det brev, jeg modtog igaar; jeg tilføier ingen betragtninger derover, de følge af sig selv. Det er ikke meer tid at beklage sig, der er kun tilbage at lide. Det er ikke medlidenhed, jeg behöver, det er kraft.

Modtag, min Frue, mit eneste lev vel til dem, og opfyld min sidste bön, nemlig at overlade mig til min skjæbne, aldeles at glemme mig, og ikke at betragte mig som meer levende paa jorden. Der er en grændse i ulykken, hvor venskabet selv föröger vore lidelser, og ikke kan helbrede dem. Naar saaret er dödeligt, vorder

al hjælp uanenneskelig. Enhver anden følelse, end fortvivelse, er mig fremmed. Intet er mig kjærere end den dybeste nat, hvori jeg skal skjule min skjændsel. Der skal jeg begræde min feil, saafremt jeg endnu kan græde! thi siden igaar har jeg ikke udgydt en taare; i mit henvisnede hjerte er der ingen flere.

Lev vel, min Frue. Svar mig ikke. Jeg har aflagt den eed paa dette skrækkelige brev, ikke meer at modtage noget.

Paris, den 27de november.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

U TAALMODIG over, min smukke veninde, ikke at have faaet noget svar, begav jeg mig igaar efter-middags til den skjönnne forladte. Man svarede mig, at hun var tagen ud. Jeg saae deri kun det afslag, ikke at ville modtage mig, som hverken har bedrövet, eller forundret, mig, og jeg gik bort i haab om, at dette skridt i det mindste vilde bevæge en saa höflig kone til, at bæere mig med et kort svar. Længselen efter at modtage det, bragte mig til at gaae hjem for det samme henimod klokken ni, uden at jeg dog forefandt noget. Forundret over denne taushed, som jeg ikke havde ventet mig, paalagde jeg min jæger, at skaffe mig underretning, for at erfare, om den følsomme dame var död, eller ifærd dermed. Endeligen, da jeg atter kom hjem, berettede han mig, at Fru v. Tourvel virkeligen var kjørt ud klokken elleve om formiddagen, tilligemed sin

kammerjomfrue; at hun havde begivet sig til klosteret..., og at hun klokken syv om aftenen havde sendt sin vogn og sine folk tilbage igjen, og havde ladet siges, at man hjemme ikke skulde vente hende. Det er vistnok en forholdsregel, der er ordenlig. Klosteret er en enkes sande tilflugtssted; og skulde hun være standhaftig i denne roesværdige beslutning, saa tilføier hun endnu, foruden alle de forbindtligheder, jeg allerede skylder hende, den opsig, denne tildragelse vil gjøre.

Jeg sagde dem det nok, for nogen tid siden, at jeg, trods deres uro, vilde fremtræde i verden, omgiven af en ny glands. Lad disse strenge dadlere, som beskyldte mig for en romantisk og ulykkelig kjærlighed, nu træde frem; de bryde hurtigere end jeg, og paa en meer glimrende maade; ja, lad dem gjøre end mere: de fremstille sig som tröstere, veien er dem jo betegnet. O, lad dem blot prøve paa, at betræde denne løbebane, jeg har gjennemgaaet fra først til sidst; og vorder den mindste gunstbeviisning nogen af dem til deel, da viger jeg ham den överste plads. Men, de skulle alle erfare, at naar jeg anvender min umag, er indtrykket uudsletteligt. Upaatvivleligen vorder det tilfældet med dette, og alle mine andre seirvindinger vilde jeg regne for intet, saafremt jeg hos denne kone nogensinde skulde faae en foretrukken medbeiler.

Denne beslutning, hun har tagen, tilstaaer jeg smigrer min egenkjærlighed; men det gjør mig ondt, at hun har fundet en tilstrækkelig kraft hos sig, for saa aldeles at skille sig fra mig. Der skulde altsaa finde endnu andre hindringer sted imellem os, end dem jeg selv har anlediget! Hvorledes, saafremt jeg paany vilde nærme

mig hende, skulde hun maaskee ikke meer ville det, hvad siger jeg, ikke meer ønske det, ikke meer betragte det som sin højeste lykke? Er det da saaledes man elsker? og troer de, min smukke veninde, at jeg burde taale det? Skulde jeg, til exempel, ikke kunne, og vilde det ikke være bedre, forsøge paa at gjenvinde denne kone saavidt, at hun forudsaae et nyt forliig, som man stedse ønsker ligesaa meget som man haaber det? Jeg kunde forsøge dette skridt, uden at tillægge det nogen vigtighed, og fölgelig uden at det foraarsagede dem mindste uro. Det vilde tvertimod være et simpelt forsøg, vi kunde foretage i fælledsskab; og skulde jeg end være heldig, da vilde det kun være eet middel meer, for, efter deres godtbefindende, at fornye en opofrelse, som synes at have været dem behagelig. Nu, min smukke veninde, er der mig tilbage, at modtage belønningen derfor, og mit højeste ønske er deres tilbagekomst. Kom derfor hurtigt, for at gjenfinde deres elsker, deres fornöielser, deres veninder, samt for at holde skridt med begivenhederne.

Den, der angaaer den lille Volanges, er gaaet fortræffeligt. Igaar, da min uro ikke tillod mig at finde noget blivende sted, var jeg, blandt mine mange andre besøg, ogsaa hos Fru v. Volanges. Jeg fandt deres lærling allerede nede i salen, vel endnu i sygedragt, men i fuld bedring, og kun meer blomstrende og tiltrækkende end forhen. I andre damer vilde i ethvert tilfælde have holdt eder en heel maaned paa eders langstoel; nei, jomfruerne leve! Denne har i sandhed givet mig lyst til at erfare, om ogsaa helbredelsen er fuldstændig!

Endnu maa jeg sige dem, at dette den lille piges tilfælde næsten har gjort deres følsomme Dancen afsluttet: først af sorg, nu af glæde. *Hans Cecilie* var syg! De kan tænke, at en slig ulykke kan gjøre en forvirret i hovedet. Tre gange om dagen lod han spørges til hende, og hver gang indfandt han sig personligen; endeligen har han ved et smukt epistel udbedet sig tilladelse af moderen til, at turde lykønske hende til en saa elsket persons helbredelse, hvortil Fru v. Volanges har givet sit samtykke: saa at jeg har fundet det unge menneske stilet op der ligesom forhen, paa lidt fortrolighed nær, som han endnu ikke turde tillade sig.

Det er af ham selv, jeg har erfaret alt dette; thi jeg gik bort paa samme tid som han, og fik hans mund paagang. De har intet begreb om den virkning, dette besøg har frembragt paa ham. Det er en glæde, en ønsken, en henrøkkelse, umuligt at beskrives. Jeg, som holder af heftige bevægelser, har tilsidst gjort ham aldeles ör i hovedet ved den forsikring, at jeg om meget faa dage skulde sætte ham istand til, at see sin skjönnne paa en fortroligere maade.

Virkeligen har jeg bestemt mig til, at overlevere ham hende, saasnart först mit forsög er skeet. Til dem vil jeg aldeles opofre mig; og skulde det dernæst vel være umagen værd, at lade deres lærling ogsaa vorde min, naar hun kun skulde bedrage sin mand? Mesterstykket er, at bedrage sin elsker, og i særdeleshed sin første elsker! thi, hvad mig angaaer, da har jeg ikke at bebreide mig, nogensinde at have udtalt ordet kjærlighed.

Lev vel, min smukke veninde; kom dog snarest muligt tilbage, for at nyde deres herredömmen over

mig, modtage mit tilbud af samme, og betale mig prisen derfor.

Paris, den 28de november.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

ALTVÖRLIGT, Baron, de har forladt Præsidentinden? de har sendt hende brevet, jeg sendte dem, skrevet for hende? De er i sandhed elskværdig, og de har overgaaet min forventning. Jeg tilstaaer for alvor, at denne triumph smigrer mig meer end alle dem, jeg hidtil har kunnet erholde. De vil maaskee finde, at jeg vurderer denne kone meget höit, som jeg for nyligt satte saa liden priis paa; aldeles ikke; men det er, fordi det ikke er over hende jeg har vundet denne seir, men over dem; det er det morsomme deri, og det som sandeligen er fortræffeligt.

Jo, Baron, de elskede Fru v. Tourvel höit, ja de elsker hende selv endnu; de elsker hende til raseri; men fordi jeg morede mig med, at udskamme dem derfor, har de tapperligen opofret hende. De havde snarere opofret tusinde slige koner, end de havde taalt een spög. Hvortil leder forfængeligheden dem dog ikke! Den vise har megen ret naar han siger, at den er en fjende af al lyksalighed.

Hvad vilde de nu vel gjöre, saafremt jeg kun havde villet spille dem et puds? Men, jeg er ikke istand til at bedrage, det veed de meget vel; og skulde touren nu end være til mig, at vorde fortvivlet og at gaae i kloster, saa vil

jeg dog løbe denne fare, og overgive mig til min seirherre.

Skeer imidlertid dette, da er det i sandhed af lutter svaghed; thi, saafremt jeg vilde, hvor mange vanskeligheder kunde jeg da endnu ikke gjøre! og, maaskee fortjente de det! Jeg beundrer, til exempel, med hvilken finhed, eller snarere eenfoldighed, de som en velvillighed foreslaaer mig, at lade dem fornye forbindelsen med Præsidentinden. Ikke sandt, det vilde være dem meget behageligt, at tillægge dem fortjenesten af dette brud, uden at opofre fornöielsen af nydelsen? Og saasom denne tilsyneladende opofrelse da ikke længer vilde være nogen for dem, tilbyder de mig, at fornye den igjen ifölge mit ønske! Ved denne bestemmelse vilde deres himmelske gudsfrygtige stedse troe sig at være deres hjertes udvalgte, medens jeg skulde hovmodige mig af, at være den foretrukne medbeilerinde; vi skulde begge vorde bedragne, og de skulde være tilfreds; med alt övrigt kunde det være ligegyldigt.

Det er at beklages, at de, med et saa stort talent til at lægge planer, har et saa lidet til at udføre dem, og at de ved eet eneste uagtsomt skridt selv har lagt en uoverstigelig vanskelighed i veien for det, de meest ønsker.

Hvorledes! de havde tanke om at fornye forbindelsen, og de har kunnet skrive mit brev! De har altsaa anseet mig for meget eenfoldig! O, tro mig, Baron, naar et fruentimmer vil saare et andet fruentimmers hjerte, feiler hun sjældent i at træffe det ömme sted, og saaret er ulægeligt. Medens jeg saarede hende, eller rettere lod dem vende deres vaaben imod hende, glemte

jeg ikke, at denne kone var min medbeilerinde, som de et öieblik havde foretrukket mig, ja tilsidst endog sat mig under hende. Har jeg feilet min hevn, da samtykker jeg i at lide derfor. Saaledes skal jeg finde mig i, at de forsöger ethvert middel, og lover dem, ikke at vredes over deres held, saafremt det skulde lykkes dem at opnaae noget; men jeg er saa rolig i denne henseende, at jeg ikke engang meer vil tale derom. Lader os gaae over til noget andet.

Til exempel til den lille Volanges's sundhedstilstand. De meddeler mig en bestemt underretning desangaaende ved min tilbagekomst, ikke sandt? Det vilde være mig meget kjært, at erholde den. De vil da ogsaa selv kunne dömmе, om det vil være dem beleiligere at overlevere den lille pige til sin elsker, eller om de anden gang vil forsöge paa, at vörde stifter af en ny green af Valmont'ernes slægt under Gercourt's navn. Dette indfald forekommer mig temmeligen morsomt. Idet jeg imidlertid overlader dem valget, beder jeg dem dog om, ikke at tage nogen afgjörende beslutning, förend vi have talet med hinanden derom, hvilket kan skee om en meget föie tid, da jeg uopholdeligen kommer til Paris. Bestemt vil jeg ikke sige dem dagen; men de tvivler vel ikke om, at de, saasnart jeg er ankommen, vil være den förste, der faaer det at vide.

Lev vel, Baron; mine trætter, mit ondskab og mine bebreidelser uagtede elsker jeg dem dog stedse meget, og bereder mig paa, at overbevise dem derom. Altsaa til vi sees igjen, min ven.

Slottet.... den 29de november.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL RIDDER DANCENY.

OMSIDER afreiser jeg, min unge ven; og imorgen-aften er jeg igjen i Paris. Midt i al den forstyrrelse, en saadan flytning foraarsager, modtager jeg ingen. Skulde de imidlertid have noget vigtigt i fortrolighed at meddele mig, skal jeg undtage dem fra den almindelige regel; men, jeg undtager kun dem, derfor beder jeg dem, at holde min ankomst hemmelig. Selv Valmont vorder ikke underrettet derom.

Havde nogen sagt mig for kort tid siden, at de snart skulde komme til at besidde min udeelte fortrolighed, da havde jeg ikke troet det. Men deres har draget min efter sig. Jeg skulde være tilbøielig til at troe, at de har benyttet dem af noget kunstgreb dertil, maaskee endog af lidt forførelse. Det skulde i sandhed ret være slemt. Iøvrigt vilde den nu ikke være farlig, thi de har i sandhed andre ting at tage vaere paa. Naar heltinden er paa scenen, bryder man sig ikke stort om fortrolighed.

Heller ikke har de engang havt tid til at underrette mig om deres nyligen gjorte lykke. Da deres Cecilie var borte, vare dagene ikke lange nok, for at meddele mig deres ömme klager. De havde meddeelt ekkoet dem, havde jeg ikke været der, for at höre dem. Da hun siden blev syg, bærede de mig dog med fortællingen af deres bekymring; de havde nogen behov at sige den til. Men nu, da den de elsker er i Paris, da hun befinder sig vel, og da de, fremfor alt, undertiden seer hende, nu er hun dem alt, og deres venner ere dem intet.

Jeg dadler dem ingenlunde derfor; feilen ligger i deres tyve aar. Veed man ikke nok, at unge mennesker, lige fra Alcibiades indtil dem, aldrig have kjendt ven-skabet uden naar de vare sorgfulde? Lykken gjør dem stundom uforsigtige, men bevæge dem aldrig til fortro-lighed. Jeg vil sige ligesom Socrates: *Jeg seer gjerne, at mine venner komme til mig, naar de ere ulykkelige.* Men i egenskab af philosoph undværede han dem, naar de ikke indfandt sig hos ham. Heri er jeg ikke fuld-komment saa fornuftig som han, og jeg har fölt deres taushed med et fruentimmers hele svaghed.

Troe mig imidlertid ingenlunde paatrængende: der hører meget til, naar jeg skal være det. Den samme fölelse, der lader mig bemærke disse savn, lader mig ogsaa modigt bære dem, naar de ere beviis paa, eller aarsag til, mine venners lykke. Jeg gjør imorgen-aften altsaa ingen regning paa dem, uden for saa vidt kjær-ligheden lader dem i frihed og ubeskjæftiget, og jeg for-byder dem, at gjøre mig mindste opofrelse.

Lev vel, Ridder; jeg gjør mig en sand fest af at see dem igjen: skulde de vel komme?

Slottet..... den 29de november.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

DE vil uden tvivl vorde ligesaa bedrövet som jeg er det, min værdige veninde, ved at erfare den tilstand, hvori Fru v. Tourvel befinder sig; hun er syg siden igaar, og hendes sygdom er begyndt med en saadan

heftighed, og yttre sig med saa foruroligende kjendtegn, at jeg i sandhed er meget bekymret derover.

En brændende feber, heftig og næsten uafbrudt vild tale, en uslukkelig tørst er alt, hvad man bemærker. Lægerne have yttret, endnu ikke at kunne forudsige noget; og sygdommens behandling vil vorde saa meget meer vanskelig, som den syge standhaftigen undslaaer sig for at tage nogetsomhelst slags lægemiddel, og vægrer sig for al hjælp i den grad, at man med magt har maattet holde hende, for at faae hende aarladt. To gange siden har man maattet anvende samme fremgangsmaade, for igjen at onlægge bindet, som hun i vildelse altid vil afrive.

De, der, saavel som jeg, har seet hende saa lidet stærk, saa frygtsom og saa blid, kan de tænke dem, at fire mennesker næppe ere istand til at holde hende, og at hun, naar man blot i mindste maade vil forestille hende noget, betages af et frygteligt raseri? Hvad mig angaaer, da frygter jeg for, at denne sindsforvirring tilsidst vil ende sig med et fuldkomment tab af forstanden.

Hvad der forøger min frygt i denne henseende, er det, der tildrog sig i overgaars.

Den dag kom hun med sin kammerjomfrue, omtrent klokken elleve, til klosteret. Da hun her har nydt sin opdragelse, og pleier undertiden at komme der, modtoges hun som sædvanligt, og for alle syntes hun rolig og at befinde sig vel. Omtrent to timer efter underrettede hun sig om det værelse, hun som kostgjængerske der havde beboet, var ledigt, og paa det bejaende svar bad hun om, igjen at maatte see det: priorinden tilligemed nogle nonner fulgte hende derhen. Hun erklærede

da, at hun var kommen, for paany at tage dette værelse i besiddelse, at hun aldrig havde burdet forlade det, og tilføiede, at *hun døden* skulde bringe hende til at forlade det; disse vare hendes ord.

Man vidste i förstningen ikke, hvad man skulde sige dertil; men, da den förste forundring var forbi, forestillede man hende, at det ikke var tilladt at modtage hende som givt kone uden en særdeles tilladelse. Denne grund, saavel som tusinde andre, vare uden virkning, og fra det öieeblik vægrede hun sig ikke blot ved at forlade klosteret, men endog sit værelse. Kjød af alle disse modsigelser, samtykkede man endeligen klokken syv om eftermiddagen i, at hun forblev der om natten. Hendes vogn og folk sendte man tilbage, og opsatte til den fölgende dag at tage nogen beslutning.

Man forsikrer, at hun hele aftenen, langt fra i væsen, eller udseende, at vise noget forvildet, i begge henseender var fattet og betænksom; blot at hun fire, eller fem, gange henfaldt i dybe tanker, hvorfra man ikke kunde udrive hende, ved at tale til hende, og at hun hver gang, förend hun forlod denne tilstand, förte begge hænder til panden, som hun syntes at trykke stærkt; og da en af nonnerne, som var tilstede, spurgte hende, om hun havde smerter i hovedet, betragtede hun hende længe, förend hun svarede hende, og sagde derpaa: "Det er ikke der at ondet sidder!" Et öieeblik derefter bad hun om, at maatte være ene, og at man i fremtiden ingen flere spørgsmaal vilde gjøre hende.

Alle forlode hende nu undtagen hendes kammerjomfrue, som lykkeligviis maatte sove i samme værelse som hun, af mangel paa plads.

Ifølge denne piges udsagn var hendes Frue rolig indtil klokken elleve om aftenen. Hun sagde da, at ville lægge sig; men förend hun var fuldkomment afklædt, begyndte hun at gaae op og ned i værelset med megen heftighed og hyppige armbevægelser. Julie, som havde været vidne til, hvad der var foregaaet om dagen, vovede ikke at sige noget, og ventede saaledes i taushed to timer. Omsider kaldte Fru v. Tourvel heftigt paa hende to gange efter hinanden; hun havde næppe tid til at ile hen til hende, förend hendes Frue ogsaa faldt i hendes arme med de ord: "Jeg kan ikke længer holde det ud!" Hun lod sig derpaa föres til sin seng, men vilde hverken nyde noget, eller tillade, at der hentedes nogen hjælp. Hun lod blot sættes vand ved siden af sig, og befalede Julie at lægge sig.

Hun forsikrer paa, at være bleven vaagen til klokken to om morgenen, og at hun indtil den tid hverken hørte nogen bevægelse, eller klagen. Men klokken fem sagde hun at være bleven vækket ved sin Frues tale med stærk og lydelig stemme; og da hun derpaa spurgte hende, om hun ikke önskede noget, uden at faae noget svar, tog hun lyset, og gik hen til hendes seng, uden at hun gjenkjendte hende; men, idet hun pludseligen afbrød en strøm af ord, som hun fremsagde, udbrød hun med heftighed: "Lad mig være ene, lad mig blive i mørket, "det er mørket, som passer sig for mig." Jeg bemærkede selv igaar, at hun ofte gjentog disse ord.

Omsider benyttede Julie dette slags befaling, for at gaae bort og hente folk og tillige hjælp; men Fru v. Tourvel undslaaer sig for, at modtage nogen med en

vild heftighed, som siden gjentagne gange er indtraadt paany.

Den forlægenhed, hvori dette tilfælde har sat hele klosteret, har bevæget priorinden til, igaar at sende bud efter mig klokken syv om morgenen. Det var endnu ikke dag; men jeg begav mig dog öieblikligen derhen. Da man meldte mig for Fru v. Tourvel, syntes hun igjen at komme til bevidsthed, og svarede: "O ja! lad hende komme ind;" men da jeg kom hen til sengen, saae hun stift paa mig, tog med heftighed min haand, som hun trykkede, og sagde til mig med en stærk men fortvivlet stemme: "Jeg döer, fordi jeg ikke har troet dem." Strax derpaa kom hun tilbage, idet hun holdt sig for öinene, til det, hun oftest gjentager: "Lad mig være ene, o. s. v.," hvorpaa al bevidsthed forsvinder.

Disse ord, som hun sagde mig, samt nogle andre, der i hendes sindsforvirring ere undslupne hende, lade mig befrygte, at denne skrækkelige sygdom har en endnu skrækkeligere aarsag. Men, lader os bære agtelse for vor venindes hemmeligheder, og lader os indskrænke os til at beklage hendes ulykke.

Hele gaarsdagen var höist urolig paa samme maade, og afvexlede med skrækkelige anfald af sindsforvirring og öieblikke, i hvilke der indtraadte henfald af afkræftelse, de eneste, hvori hun selv nyder og lader andre nyde nogen hvile. Jeg veeg ikke fra hendes seng förend klokken ni om aftenen, og tager denne morgen atter derhen, for at blive hos hende hele dagen. Visseligen forlader jeg ikke min ulykkelige veninde; men, hvad der miströster mig, er hendes vedvarende afslag, at modtage pleie, eller hjælp.

Indlagt sender jeg dem bülletinen for i nat, som jeg nyligen har modtaget, og der, som de seer, er intet mindre end beroligende. Jeg skal ikke undlade, nöiagtigen at tilsende dem alle.

Lev vel, min værdige veninde, jeg begiver mig atter hen til den syge. Min datter, som lykkeligviis nu næsten er helbredet, lader dem formeldes sin ydmyge hilsen.

Paris, den 29de november.

RIDDER DANCENY TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

O, dem, jeg elsker! dig jeg tilbeder! o, dem, der har ladet mig begynde min lykke! o dig, der har overøst mig med samme, min følsomme veninde, min ömme elskerinde, hvorfor skal mindet om din smerte forstyrre den henrökkelse, jeg föler? O, min Frue, berolig dem, det er venskabet, som beder dem derom. O, min veninde, vær lykkelig, det er kjærlighedens bön.

Og, hvilke bebreidelser har de da at gjöre dem? Troe mig, deres fiintfölenhed bedaarer dem. De klager, den anlediger dem til, den forseelse, den beskylder mig for, ere lige bedragerske, og jeg föler i mit hjerte, at der imellem os, ikke har været nogen anden forfører end kjærligheden. Frygt derfor ikke meer for, at overlade dig til de fölelser, du indgyder mig, at lade dig gennemtrænges af al den ild, du fremkalder. Hvorledes, for noget sildigere at være blevne oplyste, skulde vore hjerter derfor være mindre rene? nei, upaatvivleligen ikke. Det er tvertimod förförelsen, som, i det den kun

handler efter plan, kan beregne sine skridt og sine midler, og forudsee langt fra begivenhederne. Men, den sande kjærlighed tillader ikke saaledes at betænke og overveie; den lader os glemme vore tanker for vore følelser; dens herredømme er aldrig mægtigere, end naar den er ukjendt; og det er i skumringen og stilheden at den omvinder os med baand, der ere lige umulige at bemærke og at sønderrive.

Saaledes var det endog igaar, at jeg, den levende uro uagtet, jeg følte ved deres tilbagekomst, uagtet min overordenlige glæde ved at gjense dem, dog endnu troede, ikkun at være kaldet og henført ved det rolige venskab; eller snarere, aldeles overgiven til begge disse mit hjertes følelser, bekymrede jeg mig kun lidet om at udgrunde deres oprindelse og deres aarsag. Saaledes som jeg, henreves du, min ömme veninde, til denne mægtige fortryllelse, der druknede vore sjæle i ömhedens søde fornemmelser; og ingen af os havde bemærket kjærligheden, förend vi udreves af den selvforglemmelse, hvori denne guddom havde styrtet os.

Men, selv dette retfærdiggjør os, istedet for at paa- byrde os nogen bröde. Nei, du har ikke bedraget venskabet, og ligesaa lidt har jeg misbrugt din tillid. Sandt er det, at vi begge vare uvidende om vore følelser; og dette bedrag underkastedes vi, uden at vi søgte at fremkalde det. O, langt fra at beklage os derover, lader os kun tænke paa den lykke, det har forskaffet os; og uden at forstyrre det ved ubillige bebreidelser, lader os kun være betænkte paa, endnu at foröge det ved fortrolighedens tillokkelser og sikkerhedens fordele. O! min veninde, hvor dette haab er mit hjerte dyrebart.

Ja! for fremtiden befriet for enhver frygt, og aldeles overgivet til kiærligheden, vil du dele mine önsker, min henrökkelse; og hvert öieblik af vort liv skal forskjönnnes ved en ny vellyst.

Lev vel, du som jeg tilbeder! Jeg besöger dig iaf-ten, men finder dig dog alene? Jeg tör ikke vove, at haabe det. O, du önsker det ikke saa meget som jeg.

Paris, den 1ste december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

JEG havde igaar næsten hele dagen haabet, min værdige veninde, at kunne meddele dem imorges gunstigere efterretninger angaaende vor elskede syges sundhedstilstand; men siden igaar-aftes er dette haab forsvundet, og klagen over at have tabt det, er mig nu kun tilbage. Et tilfælde, der tilsyneladende var meget ubetydeligt, men skrækkeligt ved de følger, det har havt, har gjort den syges tilstand i det mindste ligesaa sørgelig som forhen, om det ikke har forværret den.

Jeg vilde ingenlunde kunne have begrebet denne pludselige forandring, saafremt vor ulykkelige veninde ikke igaar havde gjort mig fuldkomment deelagtig i sin hemmelighed. Saasom hun ikke har skjult for mig, at de ligeledes var underrettet om hendes hele uheld, kan jeg uden forbeholdenhed tale til dem om hendes sørgelige stilling.

Igaar-morges, da jeg kom til klosteret, sagde man mig, at den syge havde ligget i en tre timers sövn, og at denne sövn var saa dyb og rolig, at jeg et öieblik

frygtede for, at den ikke var andet end en afmagt. Nogen tid derefter vaagnede hun, og drog selv gardinerne for sin seng tilside. Hun betragtede os alle med en forundret mine, og idet jeg reiste mig, for at gaae hen til hende, gjenkjendte hun mig, kaldte mig ved navn, og bad mig komme nærmere. Hun gav mig ingen tid til, at gjøre hende noget spørgsmaal, men spurgte mig, hvor hun var, hvad vi her havde at bestille, om hun var syg, og hvorfor hun ikke var hjemme? Jeg troede i förstningen, at det atter var vild tale, kun mindre heftig end forhen; men jeg bemærkede, at hun meget vel forstod mine spørgsmaal. Hun kunde i sandhed atter tænke ordenligt, men havde tabt sin hukommelse.

Hun spurgte mig paa det omstændeligste om alt, hvad der var foregaaet med hende siden hun befandt sig i klosteret, hvorhen hun ikke mindedes at være kommen. Jeg svarede hende nöiagtigen paa alt, idet jeg kun udelod det, som kunde have skrækket hende altfor meget; og da jeg derpaa tillod mig at spørge hende, hvorledes hun befandt sig, svarede hun mig, at hun i det öieblik ingen smerte fölte; men at hun havde været meget urolig i sin sövn, og fölte sig mat. Jeg formaaede hende til, at berolige sig, og kun at tale lidt, hvorpaa jeg trak sengegardinerne næsten aldeles sammen, og satte mig ved sengen. Paa samme tid tilbød man hende nogen bouillon, som hun modtog og som smagte hende.

Saaledes hengik omtrent en halv time, i hvilken tid hun kun talede, for at takke mig for den omsorg, jeg havde viist for hende, og det paa denne behagelige og indtagende maade, som de kjender. Omsider iagttog hun nogen tid en fuldkommen taushed, som hun afbrød,

for at sige: "Ah ja! jeg erindrer nu da jeg kom her," og et öieblik derefter udraabte hun veemodigen: "Min veninde, min veninde, beklag mig, jeg erindrer paany "alle mine ulykker." Da jeg netop gik hen til hende, greb hun min haand, stöttede sit hoved paa denne, og vedblev: "Store Gud! kan jeg da ikke döe?" Udtrykket af hendes stemme röerte mig meer end ordene indtil taarer; hun bemærkede det paa min stemme, og sagde: "De beklager mig! ak! saafremt de kjendte mig!...." og idet hun afbröd sig: "Beed om, at man vil lade os være "ene, jeg skal da sige dem alt."

Saaledes som jeg troer at have tilkjendegivet dem det, havde jeg allerede nogen mistanke om det, der vilde udgjöre gjenstanden for denne fortrolighed; og da jeg frygtede for, at denne samtale, som jeg forudsaae at ville vorde lang og sörgelig, skulde forværre den tilstand, hvori vor ulykkelige veninde befandt sig, undslog jeg mig i begyndelsen derfor, under paaskud, at hun trængte til hvile; men hun vedblev sin bön, saa at jeg saae mig nödsaget til at give efter. Da vi bleve ene, underrettede hun mig om alt det, de allerede veed, og som jeg derfor ikke vil gjentage dem.

Tilsidst, da hun taledes til mig om den grusomme maade, paa hvilken hun var bleven opofret, tilföiede hun: "Jeg troede mig sikker paa, at det vilde bringe mig "döden, hvortil jeg ogsaa havde mod; men at overleve "min ulykke og min skam, er mig umuligt." Jeg troede, at bortrödde denne modfaldenhed, eller snarere fortvivelse, ved religiøse grunde, der hidtil saa mægtigen havde virket paa hende; men jeg fölede snart, at jeg ikke besad kraft nok til dette ophöiede foretagende, og ind-

skrænkede mig til at foreslaae hende, at lade kaldes pater Anselme, som jeg veed besidder hendes hele fortrolighed. Heri samtykkede hun, og syntes endog at ønske det meget. Virkeligen sendte man ogsaa bud efter ham, hvorpaa han öieblikligen indfandt sig. Han blev meget længe hos den syge, og sagde, idet han forlod hende, at saafremt lægerne vare af samme mening som han, saa troede han, at man gjerne kunde opsætte at meddele hende nadveren, og at han igjen skulde komme til hende den følgende dag.

Klokken var da omtrent tre om eftermiddagen, og indtil klokken fem var vor veninde temmeligen rolig, saa at vi alle paany havde faaet haab. Til ulykke bragte man hende et brev; men, da man vilde overlevere hende det, svarede hun i förstningen, at hun ikke vilde modtage noget, hvorpaa ingen nödte hende videre. Men fra det öieblik af syntes hun at blive uroligere. Kort efter spurgte hun, hvorfra dette brev kom? det var ikke stæmplet; hvo der havde bragt det? man vidste det ikke; fra hvem det var afleveret? man havde ikke sagt det ved indgangen. Hun var derpaa taus i nogen tid, hvorefter hun begyndte at tale; men da det 'kun var uordenligt, indsaae vi, at hendes vilde tale paany var indtraadt.

Et roligt mellemrum fandt imidlertid dog atter sted, indtil hun omsider forlangte, man skulde levere hende brevet, der var bragt. Saasnart hun havde kastet öinene paa samme, udbrød hun: "Fra ham! store Gud!" og derpaa med en stærk, bevæget stemme: "Tag det fra mig igjen, tag det fra mig." Strax lod hun gardinerne trækkes for sin seng, og forbød, at nogen nærmede

sig den; men næsten öieblikligen derefter vare vi vistnok nødte til, atter at ile til hende. Hendes heftige sindsbevægelse var paany indtraadt, og voldsommere end forhen, samt ledsaget af i sandhed skrækkelige krampetrækninger. Disse tilfælde ophørte ikke hele aftenen, og bülletinen imorgens underretter mig om, at natten ikke har været mindre urolig. Kort hendes tilstand er saaledes, at det undrer mig, hun ikke allerede har bukket under; og jeg vil ikke dölge for dem, at der kun er meget lidet haab tilbage.

Jeg formoder, at dette ulykkelige brev er fra Hr. v. Valmont; men, hvad tör han vel endnu sige hende? Tilgiv mig, bedste veninde; jeg afholder mig fra enhver bemærkning, men det er skrækkeligt, at see en kone döe paa saa ynkværdig en maade, der hidtil var saa lykkelig og saa værdig til at være det.

Paris, den 2den december.

RIDDER DANCENY TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

MEDENS jeg er i den lykkelige forventning at see dig, overlader jeg mig, min ömme veninde, til den fornöielse, at tilskrive dig; og ved at beskjæftige mig med dig, maa jeg end meer beklage, at være fjern fra dig. At skildre dig mine fölelser, at gjenkalde mig dine, er mig en sand nydelse, og ved denne er det, at selv den tid, der medförer savn for mig, endnu frembyder mig tusinde for min kjærlighed uskatteerlige goder. Skal jeg imidlertid troe dig, da modtager jeg intet svar fra dig, selv

dette brev skal jo være det sidste, og vi skulle ophøre med en fortrolighed, der, ifølge din mening, er farlig, og som *ikke er os nødvendig*. Sikkerligen skal jeg troe dig, saafremt du vedbliver denne paastand; thi, hvad kan du ville, som jeg, af denne grund, ikke skulde bifalde? Men, förend du afgjörende beslutter dig dertil, skulde du da ikke tillade, at vi taledes sammen desangaaende?

Hvad artiklen om faren angaaer, da maa du ene dömmе derom; jeg kan ikke beregne noget, men maa bede dig om, at vaage över din sikkerhed; thi jeg kan ikke være rolig, naar du er urolig. I henseende til denne sag, da er det ikke os begge, der kun ere een, det er dig, som er os begge.

Dog, saaledes forholder det sig ikke *med nödvendigheden*: derom kunne vi kun have een og samme tanke; og skulde vi være af forskjellig mening, da kan dette kun være, fordi vi ikke have forklaret os, eller ikke forstaae hinanden. Hvad jeg altsaa troer at föle, er dette:

Upaatvivleligen synes et brev kun lidet nödvendigt, naar man frit kan see hinanden. Hvad vilde det kunne sige, som et ord, et blik, ja selv tausheden ikke hundrede gange bedre skulde kunne udtrykke? Dette forekommer mig saa sandt, at i det öieblik, da du taledes til mig om, at vi ikke oftere skulde tilskrive hinanden, da hengled denne tanke temmeligen ubemærket forbi min sjæl; den dæmpede maaskee dennes ild, men bedrövede den ikke. Saaledes omtrent var det ligeledes, naar jeg vilde anbringe et kys paa det hjerte; var et baand, eller noget flor, mig i veien, tog jeg det blot tilside, uden at jeg derfor fölte mig underkastet nogen hindring.

Men, da jeg ikke længer var hos dig, da du ikke meer stod for mig, begyndte tanken om brevene at kvæle mig. Hvorfor, sagde jeg til mig selv, endnu ogsaa bære dette savn! Hvorledes! fordi man ikke er sammen, kan man derfor ikke have noget at sige hinanden? Antaget, at man, begunstiget ved omstændighederne, tilbragte en heel dag hos hinanden, skulde man da vel give sig tid til at samtale istedet for at nyde? Ja, at nyde, min ömme veninde; thi hos dig ere selv hvilens öieblikke endnu en behagelig nydelse. Kort, i hvor lang tiden end er, maa man tilsidst dog skilles ad; og derefter er man saa ene! Da er det, at et brev er uskatteerligt! læser man det end ikke, betragter man det i det mindste.... O, upaatvivleligen kan man betragte et brev, uden at læse det; ligesom det forekommer mig, at jeg om natten endnu nyder nogen fornöielse, ved at beröre dit portrait...

Dit portrait, har jeg sagt. Men, et brev er et portrait af sjælen. Det har ikke, som det kolde billed, denne ubevægelighed, der er saa fjern fra kjærligheden; det kan lempes efter enhver af vore fölelser, og vexelviis oplives man, nyder man og tilfredsstilles man derved.... Alle dine fölelser ere mig saa dyrebare! vilde du vel beröve mig midlet til at opsamle dem?

Er du da ogsaa vis paa, at nödvendigheden at tilskrive mig aldrig vil plage dig? Naar i eensomheden dit hjerte föler sig oplivet, eller nedtrykket, naar en glædesfölelse indtrænger i din sjæl, eller naar en uvilkaarlig bedrövelse et öieblik forstyrrer den: skulde det da ikke være i din vens barm, at du önskede at udgyde din glæde, eller din smerte? og du skulde have en fölelse, han ikke skulde dele? tungsindig og ene skulde du

lade ham sværme omkring langt fra dig? Min veninde... min ömme veninde! Dog, dig tilkommer afgjørelsen. Jeg har kun villet omhandle gjenstanden, men ikke forføre dig; jeg har kun anført dig grunde, jeg vover at troe, at jeg skulde have udrettet mere ved bønner. Skulde du altsaa vedblive dit forsæt, da skal jeg bestræbe mig for, ikke at sørge; jeg skal anstrenge mig; men hör, du vilde sige mig det langt bedre end jeg selv; og fremfor alt vilde jeg have større fornöielse af at höre det.

Lev vel, min henrökkende veninde; endeligen nærmer timen sig, da jeg skal see dig, hvorfor jeg nu hurtigt forlader dig, for desto snarere at omfavne dig.

Paris, den 3die december.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

UDEN tvivl, Marquise, troer de mig dog ikke saa eenfoldig, at de tænker, jeg skulde lade mig bedrages angaaende den eenlige sammenkomst, hvori jeg iaftes traf dem, og det *besynderlige tilfælde*, som havde fört Danceny hen til dem. Ikke at jo deres övede ansigt ypperligen udtrykte uskyldighedens rolighed, eller at de skulde have forraadt dem ved noget af de ord, der stundom undslipper forlægneheden, eller fortrydelsen; jeg indrömmar selv endnu, at deres föielige blik fuldkomment have understöttet dem, og at, saafremt de vare blevene troede ligesaa godt som de udtrykte sig, da, langt fra at jeg skulde have fattet mindste mistanke, skulde jeg intet öieblik have tvivlet om den overvættets sorg, som denne *uvelkomne tredie person* foraarsagede dem.

Men, for ikke forgjæves at udvikle saa store talenter, for at opnaae den gunstige hensigt, de lover dem deraf, kort for at fremkalde det bedrag, de attraaer, maa de iforveien oplære deres uerfarue elsker med større omhyggelighed.

Siden de har begyndt paa at være opdragerinde, da lær deres lærlinger ikke at rødmе og vorde forvirrede ved den mindste spøg, og ikke med saadan heftighed at negte angaaende eet fruentimmer det, mod hvilket de saa lemfældigen forsvare sig, naar det gjælder alle andre fruentimre. Lær dem desuden at høre deres elskerindes roes, uden at troe sig forpligtede til, at tage sig af samme; og saafremt de tillader dem, i selskab at betragte dem, lær dem i det mindste i forveien at forstille dette besiddelsesblik, saa let at opdage, og som de saa ubeleiligt blande med kjærlighedens öiekast. Da kan de tilstæde dem adgang til deres offentlige övelser, uden at deres adfærd vil kunne skade deres vise lærerinde; og jeg selv lover dem, kun altfor lykkelig at kunne bidrage til deres navnkundighed, at forfatte og bekjendtgjøre programmerne for det nye collegium.

Men indtil dette skeer, da tilstaaer jeg, at jeg undrer mig over, at det er mig, de har udseet til at behandles som en lærling. O, hvor jeg i dette tilfælde snart skulde have hevet mig paa ethvert andet fruentimmer! hvilken fornöielse jeg skulde have gjort mig deraf! og hvor let skulde den ikke overgaae den, hun vilde troe at lade mig tabe! Ja, vistnok er det ene for dem, jeg kan formaaes til at foretrække godtgjörelse for hevn; og troe ikke, at jeg tilbageholdes ved den mindste tvivl, ved den mindste uvished; jeg veed alt.

De har været fire dage i Paris, og hver dag har de modtaget Danceny, og kun ham. Selv endnu idag var deres port lukket, og der fattedes deres schweitzer, for at hindre mig i at komme ind til dem, kun samme sikkerhed som deres egen. Imidlertid skulde jeg ikke tvivle om, tilskrev de mig, at være den først underrettede om deres ankomst, om denne ankomst, de ikke kunde fastsætte til nogen vis dag, medens de tilskrev mig dagen for deres afreise. Kan de negte disse kjendsgjeringer, eller vil de forsøge paa at undskylde dem? Begge dele er lige umuligt; og dog holder jeg mig endnu rolig! Indsee derved deres herredømme; men, troe mig, ansee dem tilfreds med at have erfaret det, og misbrug det ikke længer. Vi kjende begge hinanden, Marquise; disse ord burde være dem nok.

De er imorgen hele dagen ude, har de sagt mig; meget vel, saafremt de virkeligen tager ud; og de kan tænke, at jeg faaer det at vide. Men, om aftenen kommer de hjem igjen; og til at slutte vort vanskelige forliig, vil tiden ikke være for lang til den følgende dag. Underret mig altsaa om det skal være hjemme hos dem, eller *hist henne*, at vor afgjørende og gjensidige fersoning skal finde sted. Fremfor alt, intet meer at bestille med Danceny. Deres urolige hoved var opfyldt med tanker om ham, og jeg kan ikke være skinsyg paa denne vildledende af deres indbildningskraft; men betænk, at fra dette øieblik af vorder det, som forhen kun var et indfald, en erklæret begunstigelse. Jeg troer, ikke at burde taale denne ydmygelse, ligesom jeg heller ikke venter af dem, at vorde udsat for samme.

Jeg haaber endog, at denne opofrelse ikke vil forekomme dem at være nogen. Men, skulde den end koste dem lidt, da synes mig, at jeg har givet dem et temmeligen smukt exempel: at en følelsesfuld og smuk kone, som kun var til for mig, som maaskee i dette öieblik döer af kjærlighed og sorg, vel kan være værd en ung lærling, der, om de saa vil, hverken fattes et smukt udvortes, eller forstand, men som endnu hverken har verden, eller noget navn.

Lev vel, Marquise; om mine følelser for dem siger jeg dem intet. Alt, hvad jeg i dette öieblik kan gjøre, er, ikke altfor nöie at undersøge mit hjerte. Jeg venter deres svar. Betänk, idet de meddeler mig det, betänk vel, at jo lettere det er dem, at faae mig til at glemme den fornærmelse, de har tilføiet mig, jo dybere vil et afslag, en simpel henstand paa deres side, med uudslettelige træk indgraves i mit hjerte.

Paris, den 3die december.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.

TAG dem dog iagt, Baron, og skaan lidt meer min overordenlige frygtsomhed. Hvor kan de blot formode, at jeg skulde kunne udholde den sönderknusende tanke at opvække deres vrede, og fremfor alt at jeg ikke skulde bugge under for frygten for deres hevn? saa meget meer som de veed, at saafremt de skulde spille mig et fortredeligt puds, vilde det være mig umuligt, at spille dem et lignende. Jeg vilde længe nok kunne tale, deres

tilværelse vilde derfor ikke vorde mindre glimrende og mindre uforstyrret. Hvad har de i gjerningen at frygte? at være nødt til at reise bort, saafremt man lod dem tid dertil. Men, lever man ikke i udlandet som her? og tog man det nöie, vilde det for dem ikke være andet, forudsat at det franske hof lod dem blive i ro, hvor de vilde opholde dem, end at forandre stedet for deres seirvindinger. Efter saaledes at have forsögt paa, at gjengive dem deres koldblodighed ved disse moralske betragtninger, lader os tale om vore fælleds sager.

Veed de, Barou, hvorfor jeg aldrig har givet mig paany? det er vistnok ikke af mangel paa at have havt fordeelagtige tilbud, men ene og alene for at ingen skulde have ret til, at finde noget at udsætte paa mine handlinger. Ikke fordi jeg derfor meer skulde frygte for, ikke længer at kunne have min egen villie, thi dette var dog altid blevet enden derpaa; men fordi det havde været mig fortredeligt, at nogen blot skulde have ret til at beklage sig derover; og endeligen fordi jeg kun vil bedrage for fornöielse og ikke af nödvendighed. Og nu, tilskriver de mig ikke her det strengeste ægtemandsbrev, det er muligt at see! De taler deri kun om forseelser paa min side og om naadesbeviisninger paa deres. Men, hvorledes skulde man da kunne forsee sig mod den, der ikke kan kræve en til regnskab for noget? det er en ting jeg ikke kan begribe!

Lader os engang undersøge, hvad den megen talen er om. De har truffet Danceny hos mig, og det har mishaget dem. Det kan nu være, hvad det er; men, hvad har de kunnet slutte deraf? enten at det var en følge af tilfældet, som jeg sagde dem det, eller at det

var ifølge min villie, som jeg ikke sagde dem. I første tilfælde er deres brev uretfærdigt, i det andet er det latterligt. Det var ogsaa umagen værd at tilskrive mig derom; men de er skinsyg, og skinsygen kan ingen fornuftslutninger gjøre. Nu vel, jeg skal gjøre dem for dem.

Enten har de en medbeiler, eller de har ingen. Har de en, da maa de søge at behage, for at vorde foretrukken; har de ingen, da maa de atter søge at behage, for at undgaae at faae nogen. I begge tilfælde er det den samme adfærd, de har at iagttage; hvorfor altsaa plage dem? hvorfor skulde jeg overalt plage mig selv? Forstaaer de da ikke længer at være den elskværdigste? og er de ikke længer sikker paa deres held? Kom, Baron, de gjør dem selv uret. Men det er ikke det, det er fordi jeg ifølge deres mening ikke skal tillade, at de gjør dem saa megen umag. De ønsker mindre min gunst, end at misbruge deres herredømme. Gaa, de er utaknemmelig. Jeg troer, her, at have yttret nogen følelse, og blev jeg lidt længer ved dermed, vilde dette brev kunne vorde meget ömt; men de fortjener det ikke.

Ikke meer fortjener de at jeg retfærdiggjør mig. For at straffe dem for deres mistanke, skal de ingen oplysning faae, hverken med hensyn til tiden, naar jeg ankom, eller angaaende Danceny's besög; jeg siger dem aldeles intet. De har gjort dem megen umag, for at vorde underrettet derom, ikke sandt? Nu vel, er de kommen videre derved? Jeg ønsker, at de maa have fundet megen fornöielse deri; hvad mig angaaer, da har det ikke forstyrret min.

Alt, hvad jeg derfor kan svare paa deres truende brev, er, at det hverken er skikket til at behage mig,

eller til at indjage mig frygt, og at jeg aldrig har været mindre tilbøielig end nu til, at opfylde deres forlangende.

Sandt at sige, at modtage dem saaledes, som de har viist dem idag, vilde være, at begaae et sandt utroskab imod dem. Det vilde ikke være, at fornye forbindelsen med min forrige elsker, det vilde være at tage en ny, der langt fra ikke var den anden værd. Jeg har ikke noksomt glemt den første, til saaledes at lade mig skuffes. Den Valmont, jeg elskede, var uforlignelig; ja jeg vil endog tilstaae, at jeg ikke har fundet noget elskværdigere mandfolk. O, jeg beder dem, Baron, skulde de gjenfinde ham, da för ham hen til mig; han skal altid være mig velkommen.

Underret ham imidlertid om, at det i intet tilfælde hverken kan skee idag, eller imorgen. Hans Menæchmus*) har gjort ham lidt skade; og skyndte jeg mig for meget, frygtede jeg for at kunne tage feil af dem; eller ogsaa har jeg maaskee givet Danceny mit ord for disse to dage! Og deres brev har jo underrettet mig om, at de ikke spögede, naar jeg ikke holdt mit ord. De seer altsaa, at de maa vente.

Dog, hvad bryder de dem vel derom? de vil altid kunne hevne dem paa deres medbeiler. Han vil ikke gjøre noget værre ved deres elskerinde, end de vil kunne gjøre ved hans, og, naar alt kommer til alt, er det ene fruentimmer ikke ligesaa godt som det andet? det er deres grundsætning. Selv det, *der var skjönt og fölel-*

(* Er her eensbetydende med: tvillingbroder. (Sec: Menæchmerne, lystspil af Plautus.)

sesfuldt, som kun var til for dem, kort som döer af kjærlighed og sorg, vilde ved det første indfald af dem ikke mindre vorde opofret, ved frygten for, at man et öieblik havde dem til bedste; og de forlanger, at man skal lægge noget baand paa sig? O, det er ikke billigt!

Lev vel, Baron; bliv dog paany elskværdig. Hör, jeg fordrer intet mere, end at finde dem indtagende; og naar jeg først er vis derpaa, da forpligter jeg mig til at bevise dem, at jeg paaskjønner det. Jeg er i sandhed altfor god.

Paris, den 4de december.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL.

JEG besvarer öieblikligen deres brev, og skal bestræbe mig for at være tydelig, hvilket ikke er let med dem, naar de først har foresat dem, ikke at ville forstaae.

Lang talen vilde være unödvendig, for at gjöre det indlysende, at enhver af os er i besiddelse af det, der behöves, for at styrte den anden, hvorfor vi have lige fordeel af, gjensidigen at skaane hinanden; heller ikke er det derom at talen er. Men, imellem det voldsomme foretagende at styrte hinanden og det, uden tvivl langt bedre, at være enig, som vi forhen have været det, at vorde det end mere, ved at fornye vor første forbindelse, imellem begge disse valg, siger jeg, gives der tusinde udveie. Det vil altsaa ikke være latterligt at sige dem, det vilde ikke være det at gjentage dem, at fra idag af skal jeg enten være deres elsker, eller deres fjende.

Jeg indseer fuldkomment vel, at dette valg ikke er dem behageligt, at det vilde være dem meer tilpas at kunne bruge udflugter, og veed meget vel, at de aldrig har holdt af, saaledes at stilles imellem ja og nei; men de vil ogsaa kunne begribe, at jeg ikke kan lade dem slippe ud af denne snevre kreds, uden at staae fare for at vorde holdt for nar; og dette har de burdet forudsee, at jeg ingenlunde vilde taale. Det staaer nu til dem, at tage en bestemmelse; jeg kan overlade dem valget, men ikke blive i uvished.

Endnu vil jeg underrette dem om, at de paa ingen maade vildleder mig enten ved deres gode, eller slette, fornufts slutninger, at de aldeles ikke forfører mig ved nogle smigrerier, hvormed de søger at udpynte deres afslag, kort at öieblikket til en forklaring er kommet. Jeg forlanger ikke mere, end at give dem exemplet, og erklærer med fornöielse, at jeg foretrækker fred og enighed; men skal nogen af disse dele brydes, da troer jeg baade at have retten og midlerne dertil.

Jeg tilföier altsaa, at den mindste hindring, fra deres side, af mig vil vorde anseet for en sand krigserklæring. De seer, at svaret, jeg forlanger, hverken udkræver mange, eller skjönne, talemaader: to ord ere tilstrækkelige.

Paris, den 4de december.

Marquisen af Merteuil's svar, skrevet paa foden af samme brev.

Nu vel: krig da!

BÜLLETINERNE ville bedre end jeg, bedste veninde, underrette dem om vor syges sørgelige tilstand. Aldeles beskæftiget med den omsorg, jeg drager for hende, lader den mig kun liden tid tilovers, for at tilskrive dem, med mindre der skulde foregaae andet, end det, der vedkommer den syge. Saaledes er her et tilfælde, som jeg vistnok ikke ventede mig. Det er et brev, jeg modtog fra Herr v. Valmont, hvem det har behaget, at vælge mig til sin fortrolige, ja endog til sin fredsmæglerinde hos Fru v. Tourvel, til hvem han havde indsluttet et brev i mit. Jeg har tilbagesendt det første, idet jeg besvarede det sidste. Dette svar sender jeg dem herved, og jeg formoder, at de tænker som jeg, at jeg hverken kunde, eller burde, gjøre noget af det, han forlanger. Selv om jeg havde villet det, er vor ulykkelige veninde ikke i en tilstand, at hun kan forstaae mig. Hendes sindsforvirring er vedholdende. Men, hvad siger de om denne Herr v. Valmont's fortvivelse? Kan man, for det første, sætte tillid til den, eller vil han kun skuffe os alle, og det lige til det sidste?*) Saafremt han denne gang er oprigtig, kan han med god grund sige, at han selv har skabt sin egen lykke. Jeg troer, at han vil være lidet tilfreds med mit svar; men jeg maa tilstaae, at alt, hvad der gjenkalder mig denne ulykkelige

*) Da man i det efterfølgende af denne brevveksling ikke har fundet noget, som kunde oplyse denne tvivl, saa har man af denne aarsag undertrykket Hr. v. Valmont's brev.

begivenhed, opirrer mig meer og meer imod dens op-havsmand.

Lev vel, bedste veninde; jeg vender tilbage til min sørgelige forretning, som endnu forøges ved det ringe haab jeg har, at see den være til nogen nytte. Mine følelser for dem kjender de.

Paris, den 5te december.

BARON V. VALMONT TIL RIDDER DANCENY.

JEG har været to gange hos dem, min kjære Ridder; men siden de har ombyttet elskerens rolle med lykke-ridderens, er de naturligviis ikke meer at findes. Deres kammertjener har imidlertid forsikret mig paa, at de iaf-ten kom hjem, og at han havde befaling at vente dem; men jeg, som er underrettet om deres hensigt, har meget vel indseet, at naar de kom hjem, vilde det kun være et öieblik, for at iføre dem en passende paaklædning, og at de ufortövet igjen vilde betræde deres seierrige bane. Nu vel, jeg kan ikke andet end bifalde dette; men for iaf-ten kunde de maaskee være tilböielig til, at forandre retningen af den flugt, de ellers vilde tage. De kjender endnu kun den ene halvdeel af deres forretninger, men jeg maa ogsaa oplyse dem om den anden halvdeel, og derefter kan de fatte deres beslutning. Giv dem altsaa tid til at læse dette brev. Det vil ikke bortdrage dem fra deres fornöielser, da det tvertimod ikke har andet öiemeed, end at overlade dem valget imellem dem.

Havde jeg været i besiddelse af hele deres fortrolighed, havde jeg af dem selv erfaret den deel af deres hemmelighed, som de har overladt at gjætte, da havde jeg været underrettet itide, og min iver, der da havde været mindre bagvendt, vilde nu ikke have været i veien for noget af deres skridt. Men, lader os gaae ud fra det punkt, paa hvilket vi befinde os. Hvilken beslutning de end fatter, vil det værste tilfælde dog altid bidrage til en andens lykke.

De har et stævnemøde for inat, ikke sandt? med en indtagende kone, som de tilbeder? thi i deres alder, hvilket fruentimmer tilbeder man ikke da, i det mindste i de første otte dage! Stedet, hvor de skal indfinde dem, vil endnu bidrage til at forhøie deres fornøielse. Et lidet, nydeligt huus, *man kun har anskaffet sig for deres skyld*, skal endnu forøge vellysten ved utvungenhedens og hemmelighedens tillokkelser. Alt er aftalet; man venter dem; og de brænder af utaalmodighed efter at begive dem derhen! Alt dette vide vi begge, skjönt de intet har sagt mig derom. Hör imidlertid nu, hvad de ikke veed, og hvad jeg maa underrette dem om.

Siden min tilbagekomst til Paris var jeg beskjæftiget med, at finde midler til, at de kunde nærme dem Fröken v. Volanges; jeg havde allerede lovet dem det, og endnu den sidste gang, jeg taledes til dem derom, havde jeg grund til at troe af deres svar, jeg kunde sige af deres henrökkelse, at det var deres lykke, hvormed jeg beskjæftigede mig. Ene vilde denne temmeligen vanskelige sag ikke lykkes mig; men, efter at have forberedt midlerne til udförelsen, har jeg overladt det övrige til deres unge elskerindes bestræbelser. I sin kjærlig-

hed har hun fundet hjælpeskilder, som min erfaring ikke tilbøde mig: kort, deres ulykkelige skjæbne vil, at alt er lykkedes hende. I to dage, sagde hun mig iafte, have alle hindringer været röddede tilside, og deres lykke er nu kun afhængig af dem selv.

I to dage har hun ogsaa smigret sig med, selv at kunne meddele dem denne efterretning, og hendes moders fraværelse uagtet vilde de være bleven modtaget; men, de har ikke een gang indfundet dem, og, for at sige dem alt, det forekom mig, som om den unge dame, enten af lune, eller af en fornuftig grund, var lidt stødt over denne deres mangel paa opmærksomhed. Endelig har hun ogsaa fundet udveie til, at lade mig komme til sig, og har faaet mig til at love sig, snarest muligt at tilsende dem indlagte brev. Af den omhyggelighed, med hvilken hun paalagde mig dette, tør jeg vel vædde paa, der er spørgsmaal deri om et stævnemøde iafte. I hvorom alting er, har jeg lovet hende paa ære og ved mit venskab for dem, endnu idag at skulle tilsende dem det ömme hyrdebrev, og hverken kan, eller vil, jeg være uordholdende.

Nu, unge mand, hvortil vil de nu holde dem? Stillet imellem coquetteriet og kjærligheden, imellem fornöielsen og lykken, hvad vil de nu vælge? Saafremt jeg taledes til Danceny, saaledes som han var for tre maaneders siden, ja kun for otte dage siden, da vilde jeg, sikker paa hans hjerte, ogsaa være det paa hans fremgangsmaade. Men Danceny, saaledes som han er for öieblikket, sögt af damerne, beskjæftiget med eventyr, og lidt skjælmsk, ifölge skik og brug, vil han vel foretrække en ung frygtsom pige, som intet andet har for sig end sin

skjönhed, sin uskyldighed og sin kjærlighed, fremfor behagelighederne hos en fuldkomment *bevandret* kone?

Hvad mig angaaer, kjære ven, da synes det mig, selv ifølge deres nye grundsætninger, hvilke jeg maa tilstaae, ogsaa en smule at være mine egne, at omstændighederne vilde bestemme mig for den unge elskerinde. For det første vil det være een mere, og dernæst nyheden, og endnu frygten at tabe frugten af deres umag, ved at forsømme at indhøste den; thi, fra denne side betragtet vil det i sandhed være at lade leiligheden forbigaae, og den findes ikke hver dag igjen, isærdeleshed naar det angaaer den første svaghed; ofte behøves der i dette tilfælde kun et öiebliks ondt lune, en skinsyg mistanke, ja mindre endnu, for at hindre den skjønneste triumph. Den faldende dyd frelses stundom ved tilfældige omstændigheder; men er den først een gang undsluppen, lader den sig ikke saa let overraskes paany.

Hvad löber de derimod fare for paa den anden side! ikke engang et brud; lidt uenighed i det höieste, hvorved man kjøber nogen umag med fornöielsen af forliget. Hvad andet er der vel tilbage for en allerede erobret kone end overbærenhed? Hvad vilde hun vinde ved strengthed? tabet af sine fornöielser uden fordeel for sin ære.

Saafermt, som jeg formoder, de følger kjærlighedens stemme, der ogsaa forekommer mig at være fornuftens, troer jeg, at det vil være forsigtigt, ikke at undskylde dem for udeblivelsen fra stævnemödet; lad kun simpelt hen ventes paa dem; forsögte de, at give en grund derfor, kunde man maaskee fristes til, at ville overbevise sig. Fruentimrene ere nysgjerrige og utrættelige; alt

kunde let opdages; jeg har nyligt, som de veed, selv været et eksempel derpaa. Lader man vedkommende derimod beholde haabet, der opretholdes af forfængeligheden, da vil det først forsvinde, længe efter at den rigtige tid til underretning er forløben. Imorgen vil de da kunne vælge deres forfald: de kan have været syg, död, om det behöves, eller alt andet, hvorover de kan vise dem lige fortvivlet, og alt vorder tilgivet.

Hvilken beslutning de iövrigt tager, da beder jeg dem blot, at underrette mig derom; og da det ellers er mig ligegyldigt, vil jeg dog altid finde, at de i ethvert tilfælde har handlet rigtigt. Lev vel, kjære ven.

Hvad jeg endnu tilföier er, at jeg savner Fru v. Tourvel. Jeg er fortvivlet over, at være skilt fra hende, og vilde kjöbe med halvdelen af mit liv den lykke, at kunne opofre hende den anden halvdeel. O! troe mig, kun kjærligheden gjør en lykkelig.

Paris, den 5te december.

CECILIE VOLANGES TIL RIDDER DANCENY.

(Indlägt i foranstaaende brev.)

HVORAF kommer det sig, bedste ven, at jeg ikke meer seer dem, medens jeg ikke ophörer med at önske det? attraaer de det ikke ligesaa meget som jeg? Ak, hvor jeg nu er bedrövet, meer bedrövet, end da vi aldeles vare adskilte. Den sorg, andre den gang foraarsagede mig, er de nu skyld i, og det gjør mig vistnok meer ondt.

I nogle dage har Moder ikke været hjemme, hvilket de nok veed, og jeg haabede, at de vilde forsøge paa at benytte denne frihedstid; men de tænker ikke engang paa mig; jeg er meget ulykkelig! De har saa ofte sagt mig, at det var mig, som elskede mindst; jeg vidste nok det modsatte, og dette er vistnok beviset derpaa. Var de kommen for at besøge mig, havde de virkeligen faaet mig itale; thi jeg er ikke som de, jeg tænker kun paa det, der kan føre os sammen. De fortjente ikke, at jeg sagde dem, hvad jeg alt har gjort derfor, og hvor megen umag det har kostet; men jeg elsker dem altfor meget, og er saa længselsfuld efter at tale med dem, at jeg ikke kan undlade, at sige dem det. Derefter skal jeg see, om de ogsaa virkeligen elsker mig.

Jeg har indrettet alt saa vel, at portneren er vunden, og har lovet mig, at hver gang de kommer, lader han dem gaae ind, som om han ikke saae dem; og vi kunne aldeles stole paa ham, thi det er en meget skikkelig mand. Der behøves altsaa nu intet videre, end at forebygge, at ingen i huset seer dem, hvilket er meget let, naar de først kommer om aftenen, og der fra ingen side er noget mere at befrygtes. Fra den tid af, til exempel, at Moder tager ud, gaaer hun altid tilsengs klokken elleve, saa at vi have tid nok.

Portneren har sagt mig, at naar de saaledes kom paa den tid, behøvede de kun, istedet for at ringe paa porten, at banke paa hans vindue; han skulde da strax aabne. Dernæst vil de vel kunne finde den lille trappe, og saasom de er uden lys, skal jeg lade døren af mit værelse staae paaklem, hvilket altid vil lyse noget. Vogt dem vel for, ikke at gjøre nogen larm, fornemmeligen

naar de gaaer forbi den lille dør ind til Moder. Uden for den, der gaaer ind til min kammerjomfrues værelse, er det ligegyldigt, fordi hun har lovet mig, ikke at vaagne; det er ligeledes en meget god pige. Naar de gaaer igjen, vil det være det samme. Vi skulle nu see, om de kommer.

Min Gud, hvorfor banker mit hjerte saa heftigt idet jeg tilskriver dem! Skulde der hændes mig nogen ulykke, eller er det haabet at see dem, der saaledes foruroliger mig! Hvad jeg godt föler er, at jeg aldrig forhen har elsket dem saa meget, og at jeg ingensinde har længtes saa meget efter at sige dem det. Kom derfor; min ven, min bedste ven, at jeg hundrede gange kan gjentage for dem, at jeg elsker dem, at jeg tilbeder dem, at jeg aldrig vil elske nogen anden end dem.

Jeg har fundet leilighed til at sige Hr. v. Valmont, at jeg havde noget at underrette ham om, saa at han, der er saa god en ven, sikkert kommer imorgen; jeg skal da bede ham, ufortöret at afsende mit brev. Saaledes venter jeg dem imorgen-aften, da de ganske vist vil komme, saafremt deres Cecilie ikke skal vorde meget ulykkelig.

Lev vel, bedste ven; jeg omfavner dem paa det inderligste.

Paris, den 4de december.

TVIVL hverken, min kjære Baron, om mit hjerte, eller mit valg; hvorledes skulde jeg kunne modstaae et ønske af min Cecilie? O, hende er det, hende ene er det jeg elsker, som jeg altid vil elske! hendes uskyldighed, hendes ömhed have en tillokkelse for mig, jeg vel har havt den svaghed, at forestille mig mindre levende, men som aldrig vil kunne udslettes hos mig. Indviklet i en anden kjærlighedssag, uden saa at sige at være bleven det vaer, har erindringen om Cecilie stundom forstyrret mig, selv i de ömmeste glæder; og maaskee har mit hjerte aldrig slaaet varmere for hende end i det öieblik, da jeg var hende utro. Lader os imidlertid skaane hendes fiintfølenhed, min ven, og skjule min forseelse, ikke for at före hende bag lyset, men for ikke at bedröve hende. Cecilie's lykke er det meest brændende haab, jeg nærer; jeg vilde aldrig kunne tilgive mig en feil, som kostede hende een taare.

Jeg föler, at have fortjent den spög, de driver med mig, angaaende det, de kalder mine nye grundsætninger; men de kan troe mig, at det ikke er dem, der i dette öieblik lede mig; og fra imorgen af har jeg besluttet, at bevise det. Jeg skal ile til den, der er skyld i min selvfor-glemmelse, og som har deelt den, for selv at anklage mig. Jeg skal sige hende: "Læs i mit hjerte, det föler for "dem det ömmeste venskab; dette, forenet med attraa til "besiddelse, ligner kjærligheden.... Vi have begge bedra-" "get os; men, skjönt underkastet vildfarelser, er jeg dog "ingenlunde skyldig i mangel paa oprigtighed." Jeg kjen-

der min veninde, hun er ligesaa elskværdig som overbærende; hun vil gjøre mere end tilgive mig, hun vil skjænke mig bifald. Hun selv bebreidede sig undertiden at have bedraget venskabet; stundom skrækkede hendes fiintfølelse hendes kjærlighed; fornuftigere end jeg vil hun bestyrke min sjæl i den nyttige frygt, jeg forvovent søgte at kvæle i hendes. Jeg vil komme til at skyldes hende at vorde bedre, ligesom dem at vorde lykkeligere. O, mine venner, deel min erkjendtlighed. Tanken om at skyldes eder min lykke, forøger endnu værdien af samme.

Lev vel, min kjære Baron. Min overvættes glæde hindrer mig dog ikke i at tænke paa deres sorg, og føle deeltagelse for dem. Hvorfor kan jeg ikke være dem nyttig! Fru v. Tourvel er da endnu stedse ubönhørlig! Man siger ogsaa hun er meget syg. Min Gud, hvor jeg beklager dem! Gid hun baade maatte faae sin sundhed igjen og tillige vorde overbærende, for at gjøre deres lykke for stedse! Det er venskabet's ønske; jeg vover at haabe, at kjærligheden vil opfylde det.

Jeg ønskede, at kunne underholde mig med dem lidt længer; men min tid er knap, og maaskee venter Cecilie mig allerede.

Paris, den 5te december.

BARON V. VALMONT TIL MARQUISEN AF MERTEUIL

(Idet hun vaagner).

Nu vel, Marquise, hvorledes befinder de dem efter sidste nats glæder? finder de dem ikke lidt udmattet

derved? Tilstaae dog, at Danceny er indtagende! Denne fyr gjør underværker! Dette ventede de ikke af ham, ikke sandt? Nu, jeg lader mig selv vederfares ret; en slig medbeiler fortjente vel, at han blev mig foretrukken! Alvorligen talet, han besidder mange gode egenskaber! Men, fremfor alt, hvilken kjærlighed, hvilken bestandighed, hvilken fiintfølenhed! O, var de kun saa høit elsket af ham, som hans Cecilie er det, vilde de ingen medbeilerinde have at frygte; han har beviist dem det inat. Maaskee kunde et andet fruentimmer, ved hjælp af coquetterie, et öieblik beröve ham dem: et ungt menneske modstaaer ikke let indbydende smigrerier; men, eet eneste ord fra den elskede gjenstand er, som de seer, tilstrækkeligt, for at forjage dette skyggebilled; der fattes dem altsaa kun at være denne gjenstand, for at være fuldkomment lykkelig.

Dog, de bedrager dem vistnok ikke; de har en altfor sikker takt, for at dette skulde være at befrygtes. Det venskab, som imidlertid forener os, ligesaa oprigtigt fra min side, som fuldkomment erkjendt paa deres, har for dem ladet mig ønske denne nats erfaring; det er en følge af min iver; den er lykkedes mig; men, aldeles ingen taksigelser derfor, det er umagen ikke værd; intet var lettere.

Naar alt kommer til alt, hvad har det da kostet mig? en ringe opofrelse og en liden list. Jeg har samtykket i, at dele med det unge menneske hans elskerindes gunstbeviisninger, til hvilke han i grunden havde ligesaa megen ret som jeg; de vare mig desuden saa lidet magtpaaliggende! Brevet, den unge dame har tilskrevet ham, har jeg i sandhed tilsagt hende; men det skete kun, for

ikke at spille tiden; thi vi havde andet at bruge den til. Det brev, jeg tilföiede, var, sandt at sige, höist ubetydeligt: blot nogle venskabelige betragtninger, for at lede den nye elskers valg. Dog, de vare paa min ære unödvendige; man maa sige sandheden, han var ikke tvivlraadig noget öieblik.

Og nu i sin oprigtighed kommer han til dem idag, for at fortælle dem alt, hvilken fortælling vist vil fornöie dem meget. Han vil sige dem: *Læs i mit hjerte*, han har tilskrevet mig det; og de seer vel, at dette forliger alt. Jeg haaber, at naar de læser alt deri, hvad han önsker, vil de maaskee ogsaa læse, at saa unge elskere have deres farer, og dertil endnu, at det er bedre at have mig til ven end til fjende.

Lev vel, Marquise; indtil vi sees igjen.

Paris, den 6te december.

MARQUISEN AF MERTEUIL TIL BARON V. VALMONT.
(Seddel.)

JEG holder ikke af, at man til en uartig fremgangsmaade endnu tilföier uartige ord; det er ligesaa lidt min sædvane som min smag. Har jeg grund til at beklage mig over nogen, da siger jeg dem ingen uhöfligheder, jeg gjør det, det er bedre: jeg hevner mig. I hvor fornöiet de end i dette öieblik kan være med dem selv, da glem ikke, at det ikke er første gang, de i forveien har lykönstet dem, og det ene og alene i haabet om en triumph, der dog er undsluppen dem i samme öieblik, da de gjorde dem til af samme. Lev vel.

Paris, den 6te december.

JEG tilskriver dem fra vor ulykkelige venindes sygeleie. Hendes tilstand, om hvilken der i eftermiddag skal holdes en raadslagning imellem fire læger, er omtrent endnu altid den samme. Som de veed, er dette ulykkeligviis oftere et kjendetegn paa fare, end et middel til at forebygge den.

Det synes imidlertid, som om hendes sindsforvirring sidste nat er aftagen lidt. Hendes kammerjomfrue underrettede mig imorges om, at hendes Frue henved midnat havde ladet hende kaldes, at hun vilde være alene med hende, og har tilsagt hende et temmeligen langt brev. Julie tilføiede, at medens hun var beskjæftiget med at gjøre omslaget, var Fru v. Tourvel atter falden tilbage i sin forvildede tilstand, saa at hun ikke vidste, hvilken udskrivt hun skulde sætte paa samme. Jeg forundrede mig iførstningen over, at brevet selv ikke havde været tilstrækkeligt, for at underrette hende derom; men paa hendes svar, at hun frygtede for at tage feil, og at hendes Frue havde paalagt hende, ufortövet at afsende det, tog jeg det paa mig at aabne det.

Jeg forefandt da det brev, hvilket jeg herved sender dem, og som i sandhed ikke er stilet til nogen isærdeleshed men til adskillige. Imidlertid troer jeg, at det er til Hr. v. Valmont vor ulykkelige veninde i begyndelsen har villet skrive; men at hendes uordenlige tankegang, uden at hun har bemærket det, har faaet overhaand. I hvorom alting er, maa jeg være af den formening, at ingen bör faae det ihænde. Jeg sender dem det, som

sagt, fordi de deraf bedre kan see, end jeg kan sige dem det, hvilke tanker der løbe om i vor syges hoved. Saa længe hun forbliver i denne heftige uro, har jeg kun lidet haab. Legemet kommer sig kun vanskeligen, naar sindet er saa uroligt.

Lev vel, min bedste og værdige veninde. Jeg lyk-
ønsker dem til, at være fjern fra det sørgelige skue, jeg
dagligen har for öie.

Paris, den 6te december.

PRÆSIDENTINDE V. TOURVEL TIL

(Tilsagt af hende, og skrevet af hendes kammerjomfrue.)

GRUSOMME og uheldbringende væsen, vil du ikke ophøre med at forfølge mig? Er det dig ikke nok at have plaget, nedværdiget og forhaanet mig? vil du beröve mig selv gravens fred? Hvorledes, paa dette mørkets opholdssted, paa hvilket skammen har tvunget mig til at begrave mig, ere smerterne her uden ophör, er haabet her utilgængeligt? Jeg bönfalder ikke om nogen naade, som jeg ikke fortjener; for at lide, uden at beklage mig, er det mig tilstrækkeligt, at mine kvaler ikke overskride mine kræfter. Men, gjør ikke mine lidelser uudholdelige. Idet jeg overgives til mine sorger, beröv mig ogsaa den skrækelige erindring om de goder, jeg har mistet. Naar du har berövet mig disse, da lad mine öine heller ikke meer skue deres tröstberövende billed. Jeg var uskyldig og rolig; da jeg saae dig, forsvandt disse goder; ved at höre dig, blev jeg skyldig. Ophavsmand til min forseelse, hvilken ret har du til at straffe den?

Hvor ere de venner, som elskede mig, hvor ere de? min ulykke skrækker dem. Ingen vover at nærme sig mig. Jeg er nedtrykket af sorg, og de lade mig uden hjælp. Jeg döer, og ingen vil græde over mig. Enhver tröst er mig negtet. Medlidenheden standser ved bredden af den grund, i hvilken den strafskyldige styrter sig. De samvittighedsnag, en saadan föler, ere sönderrivende, uden at nogen vil höre den lidendes skrig!

Og dig, jeg har fornærmet, du, hvis agtelse for mig endnu forhöier min bröde, du, som ene har ret til at hevne dig, hvorfor er du fjernet fra mig? Kom, for at straffe en utro kone. — [Hvor jeg lider af fortjente kvaler. For længe siden skulde jeg have underkastet mig din hevn, men der har manglet mig mod, for at underrette dig om min skam. Det var ingen forstillelse, det var ærbödighed. Lad dette brev i det mindste underrette dig om min fortrydelse. Himlen har taget sig af din sag, og hevner dig for en fornærmelse, du var uvidende om. Den er det, der har bundet min tunge, og tilbageholdt mine ord; den frygtede for, at du skulde tilgive mig en feil, den vilde straffe. Den har unddraget mig din eftergivenhed, der vilde have saaret dens retfærdighed.

Ubarmhjertig i sin hevn har den overgivet mig til den, der er skyld i min ulykke. Det er baade for ham og ved ham at jeg lider. Forgjæves vil jeg undflye ham; han er her; han forlader mig intet öieblik. Men, hvor han er forskjællig fra sig selv! Hans öine udtrykke nu kun had og foragt. Hans mund udtaler kun fornærmelser og bebreidelser. Hans arme omslynge mig kun, for at

sönderslide mig. Hvo vil frelse mig fra hans umenneskelige raseri?

Men, hvorledes! det er ham.... Jeg bedrager mig ikke; det er ham, jeg gjenseer. O, min elskværdige ven! modtag mig i dine arme; skjul mig i din barm; ja, det er dig, visseligen er det dig! Hvilken skrækkelig sindsforvirring kan have gjort dig ukjendelig for mig! hvor meget har jeg ikke lidt i din fraværelse! Lader os ikke meer skilles ad, lader os aldrig meer skilles ad. Lad mig drage aande. Föel mit hjerte hvor det banker! O, det er ikke meer af frygt, det er af kjærlighedens söde fornemmelser. Hvorfor vil du unddrage dig mine ömme kjærtegn? Betragt mig med dit kjærlige blik! Hvilke ere disse baand, du söger at sönderbryde? hvorfor gör du disse liigtilberedelser? Hvad kan saaledes forandre dine træk? hvad foretager du dig? Slip mig, jeg gyser! Gud, det er endnu dette uhyre! Mine veninder, forlader mig ikke! De, der sögte at overtale mig til at flye ham, hjælp mig til at modstaae ham! og de, der, meer overbærende, lovede mig, at formindske mine kvaler, kom dog til mig! Hvor ere I begge? Saafremt det ikke meer er mig tilladt at gjensee eder, svar mig i det mindste paa dette brev, paadet jeg kan vide, at I endnu elske mig.

Slip mig dog grusomme! hvilket nyt raseri har bemægtiget sig dig? Frygter du, at en öm fölelse ikke skal trænge igjennem til min sjæl? Du fordobler mine lidelser, og tvinger mig til at hade dig. O, hvor hadet er smerteligt! hvor det fortærer hjertet, hvori det opstaaer? Hvorfor forfølger de mig? hvad kan de endnu have at

sige mig? har de ikke gjort mig det umuligt, at høre og at svare dem? Vent intet meer af mig. Lev vel, min Herre.

den 5te december.

RIDDER DANCENY TIL BARON V. VALMONT.

JEG er underrettet, min Herre, om deres fremgangsmaade imod mig. Jeg veed ligeledes, at de, ikke fornöiet med, uværdigen at have havt mig til bedste, end ikke frygter for at rose dem deraf, at lyköske dem dertil. Jeg har seet beviset paa deres falskhed, skrevet med deres egen haand. Jeg tilstaaer, at det har sönderslidt mit hjerte, og at jeg har fölt nogen skam over, selv at have givet saa megen anledning til det skjændige misbrug, de har gjort af min blinde tillid til dem, uden at jeg dog misunder dem de deraf opstaaede vanærende fordele; kun er jeg nysgjerrig efter at erfare, om de med lige held skulde i alle tilfælde vedligeholde dem over mig. Herom vil jeg vorde underrettet, saafremt de, som jeg haaber, vil være af den godhed, at indfinde dem imorgen formiddag, imellem klokken otte og ni, ved indgangen til skoven af Vincennes ved landsbyen Saint-Mandé. Jeg skal sørge for, at der her skal findes alt nödvendigt til de oplysninger, der endnu staae mig tilbage at kræve af dem.

Paris, den 6te december, om aftenen.

Dauceny, Ridder.

Hr. BERTRAND TIL FRU V. ROSEMONDE.

Min Frue!

DET er med megen bedrøvelse, at jeg opfylder den sørgelige pligt, at tilmelde dem en begivenhed, der vil forårsage dem en saa skrækkelig sorg. Tillad mig imidlertid først, at bede dem om, at væbne dem med denne gudsfrygtige standhaftighed, man saa ofte har beundret hos dem, og som ene kan lade os bære de lidelser, hvormed vor sørgelige vei her i livet er bestrøet.

Deres Hr. søstersøn..... min Gud! at jeg saa høiligen maa bedrøve en saa agtværdig dame! deres Hr. søstersøn har havt det uheld, at bukke under i en selsom kamp, han imorges har havt med Hr. Ridder Danceny. Jeg er aldeles uvidende om aarsagen til trætten; men af den seddel, jeg endnu fandt i Hr. Baronens lomme, og som jeg herved har den ære at oversende dem, synes det, at han ikke er den, der har opfordret til tvekampen. Og det skal netop være ham, som Himlen har tilladt at skulle bukke under!

Jeg befandt mig hos Hr. Baronen, hvem jeg netop ventede paa samme tid, som han bragtes til sit hjem. Forestil dem min skræk, ved at see deres Hr. søstersøn bæres af to af sine folk, og badet i sit blod. Han havde to kaardestik i livet, og var allerede meget svag, Hr. Danceny var ligeledes der, og han græd endog. Ak, vistnok bør han græde; men det er nok tid til at udgyde taarer, naar man allerede har anrettet en uerstattelig ulykke.

Hvad mig angaaer, da var jeg aldeles ude af mig selv; og uagtet min ringe stand, sagde jeg ham ikke desto mindre, hvad jeg tænkte derom. Men, da var det, at Hr. Baronen viste sin sandt ophöiede tänkemaade. Han befalede mig at tie, tog endog den, der var hans drabsmand, ved haanden, kaldte ham sin ven, omfavnede ham, og sagde til os: "Jeg befaler dem, at have for "Herren her al den agtelse, man skylder en uforsagt og "en mand af ære." Ligeledes har han for mine öine ladet ham overleveres en tyk pakke papirer, hvis indhold var mig ubekjendt, men som jeg vel hörte, at han tillagde megen vigtighed. Endeligen forlangte han, at man skulde lade dem et öieblik være ene. Jeg havde imidlertid ufortövet sendt bud saavel efter aandelig som verdslig hjælp; men, ak! han stod ikke meer til at reddes. I kortere tid end en halv time derefter var Hr. Baronen bevidstløs. Han kunde kun modtage den sidste olie; og næppe var höitideligheden tilende, förend han ogsaa drog sit sidste suk.

Gode Gud! da jeg ved hans födsel holdt denne uskatteerlige stötte af et saa navnkundigt huus i mine arme, kunde jeg da forudsee, at det ogsaa skulde være i mine arme han skulde ende sine dage, og at jeg skulde begræde hans död? en saa uventet og ulykkelig död! Mine taarer flyde, uden at jeg kan standse dem. Jeg beder dem tilgive, min Frue, at jeg vover, saaledes at blande min sorg med deres; men, hvilken stand man end er af, har man dog et hjerte og fölelse, og jeg skulde være meget utaknemmelig, om jeg hele mit liv ikke begræd en Herre, der havde saa megen godhed for mig, og saa höiligen bærede mig med sin tillid.

Imorgen, naar legemet er fört bort, skal jeg lade alting forseigles, og de kan aldeles stole paa min omhyggelighed. De vil bemærke, min Frue, at al arverettighed bortfalder ved dette ulykkelige tilfælde, og gjør deres fremtidige bestemmelser aldeles frie. Skulde jeg kunne være dem til nogen nytte, beder jeg dem have den godhed, at tilsende mig deres befalinger; jeg skal da intet forsömme, for paa det punktligste at opfylde dem.

Med den dybeste agtelse har jeg den ære at være, min Frue, deres ydmygste o. s. v.

Paris, den 7de december.

Bertrand.

FRU V. ROSEMONDE TIL HERR BERTRAND.

JEG har i dette öieblik modtaget deres brev, min kjære Bertrand, der underretter mig om det skrækkelige tilfælde, for hvilket min söstersön uheldigviis er bleven et offer. Ja, vistnok har jeg befalinger at meddele dem, og kun for disse er det, jeg seer mig istand til at beskæftige mig med andet end min ubegrændsede bedrövelse.

Hr. Danceny's seddel, de har sendt mig, er et meget overtydende beviis paa, at det er ham, der har opfordret til tvekampen, og min villie er, at de ufortövet indgiver klage i mit navn desangaaende. Idet min söstersön tilgav sin fjende, sin morder, har han kunnet tilfredsstille sin naturlige ædelmodighed; men, hvad mig angaaer, da bör jeg saavel hevne hans död, som menneskeligheden og religionen. Man kan ikke noksomt opfordre lovens

strengthed mod denne levning af barbari, der endnu besmitter vore sæder, og jeg troer ikke, at det kan være i dette tilfælde det er os foreskrevet, at tilgive fornærmelser. Jeg venter derfor, at de forfølger denne sag med al den iver og virksomhed, jeg veed dem istand til, og som de skylder min søstersøns minde.

Fremfor alt maa de ikke forsømme, at henvende dem til Hr. Præsident v.... i mit navn, og gjøre aftale med ham. Jeg tilskriver ham ikke, da jeg er altfor betagen af sorg dertil. De vil gjøre ham mine undskyldninger derfor, og meddele ham indholdet af dette brev.

Lev vel, min kjære Bertrand; jeg kan ikke andet end bifalde og takke dem for deres deeltagelse, og forbliver bestandigt deres o. s. v.

Slottet.... den 8de december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

JEG veed, min bedste og værdige veninde, at de alt er underrettet om deres uerstattelige tab. Jeg kjendte deres ömhed for Hr. v. Valmont, og deler med al oprigtighed den sorg, de maa føle derover. Det smerter mig i sandhed, at jeg endnu maa tilføie en ny sorg til den, hvoraf de allerede lider; men, ak! det er kun ogsaa taarer, de endnu har tilbage at udgyde over vor ulykkelige veninde. Vi mistede hende igaar, klokken elleve om aftenen. Ved et uheld, der heftede ved hendes skjæbne, og som syntes at tilintetgjøre al menneskelig forsigtighed, har det korte mellemrum, i hvilket hun over-

levede Hr. v. Valmont, været tilstrækkeligt, for at lade hende erfare hans död, og, som hun selv sagde, for at lade hende bukke under for vegten af hendes lidelser, naar maalet var fuldt.

De har erfaret, at hun i over to dage var aldeles uden bevidsthed, og endnu igaar-morges, da hendes læge var kommen, og vi nærmede os til hendes seng, gjenkjendte hun ingen af os, og vi kunde hverken faae noget ord, eller det mindste tegn af hende. Dog, næppe vare vi komne hen til kaminen, förend denne ulykkelige kone, medens lægen underrettede mig om den sorgelige begivenhed af Hr. v. Valmont's död, fik hele sin forstand igjen, hvad enten nu naturen ene frembragte denne förändring, eller den anledigedes ved de gjentagne gange udtalede ord af *Hr. v. Valmont* og död, der kunne have gjenkaldt den syge de eneste tanker, der i lang tid havde beskæftiget hende.

Hvorledes det end er, aabnede hun pludseligt sengegardinerne, og udbröd: "Hvorledes, hvad siger de? "Hr. v. Valmont er död?" Jeg haabede, at faae hende til at troe, at hun havde taget feil, og forsikrede i förstningen, at hun havde hört urigtigt; men langt fra saaledes at lade sig overtales, forlangte hun af lægen, at han igjen skulde fortælle denne skrækkelige begivenhed; og da jeg paany vilde söge, at faae hende til at afstaae derfra, kaldte hun mig hen til sig, og sagde med sagte stemme: "Hvorfor vil de bedrage mig? var han "ikke allerede död for mig?" Man maatte altsaa give efter.

I begyndelsen hörte vor ulykkelige veninde derpaa med en temmeligen rolig mine; men snart afbröd hun

fortællingen, idet hun sagde: "Nok, jeg har nok." Öieblikligen forlangte hun, at man igjen skulde lukke senggardinerne; og da lægen omsider vilde beskjæftige sig med hendes helbred, tillod hun ikke, at han nærmede sig hende.

Da han var gaaet, bortsendte hun ligeledes saavel sin sygevogterske som sin kammerjomfrue; og da vi nu vare ene, bad hun mig, at hjælpe hende op paaknæ i sengen, og at understøtte hende i denne stilling. Saaledes blev hun liggende nogen tid i taushed, uden noget andet udtryk, end at hun uafsladeligen udgjød taarer. Omsider sagde hun med svag men inderligen bönfaldende stemme, idet hun foldede hænderne og opløftede dem mod himlen: "Almægtige Gud! jeg underkaster mig din "retfærdighed, men tilgiv Valmont. Lad min ulykke, "som jeg tilstaaer at have fortjent, ikke tilregnes ham "som brøde, og jeg skal velsigne din barmhjertighed!" Jeg har tilladt mig, min bedste og værdige veninde, at anføre disse nærmere omstændigheder, angaaende en gjenstand, som jeg vistnok föler maa fornye og foröge deres smerte, da jeg ingenlunde tvivler om, at denne Fru v. Tourvels bön vil gyde megen tröst i deres sjæl.

Efterat vor veninde havde fremfört disse faa ord, lod hun sig falde tilbage i mine arme; og næppe laa hun igjen ned i sengen, förend hun faldt i en dyb afmagt, men kom dog til sig selv igjen ved hjælp af almindelige midler. Saasnart hun igjen var sig selv bevidst, bad hun mig at sende bud efter pater Anselme, og tilföiede: "Det er nu den eneste læge jeg behöver; jeg föler, at "mine lidelser snart ville ophöre." Hun klagede meget

over et besværligt aandedræt, og talede kun med vanskelighed.

Kort derefter lod hun mig ved sin kammerjomfrue overleveres en liden kasse, som jeg herved sender dem, indeholdende, som hun sagde mig, papirer hende tilhørende, hvilke hun paalagde mig at overgive dem, saasnart hun var død.*) Endeligen talede hun til mig om dem og om deres venskab for hende, saa meget hendes tilstand tillod hende det, og var meget rørt derved.

Henimod klokken fire kom pater Anselme, og blev næsten en time alene hos hende. Da vi traadte ind igjen, var den syges aasyn roligt og fattet; men det var let at see, at pater Anselme havde grædt meget. Han blev endnu, for at fuldbyrde den sidste kirkelige høitidelighed. Dette optrin, altid saa indtryksfuldt og smerteligt, blev det end mere ved modsætningen af den syges rolige gudshengivenhed og den dybe smerte, hendes ærværdige skriftefader følede, idet han hensmeltede i graad ved hendes side. Alle vare rørte, og den, alle begræd, var den eneste, der ikke fældede taarer.

Den øvrige deel af dagen hengik under den sædvanlige beder, som ikkun afbrødes ved den syges hyppige afmagter. Omsider klokken elleve om aftenen syntes hun hverken meer beklemmt, eller lidende. Jeg søgte hendes arm med min haand; endnu havde hun kraft nok til at tage den, og lægge den paa sit hjerte. Jeg følede det ikke længer slaae, og virkeligen opgav vor ulykkelige veninde aanden i selv samme öieblik.

*) Denne lille kasse indeholdt alle de breve, der havde hensyn til begivenheden med Hr. v. Valmont.

Mindes de endnu, bedste veninde, at vi, paa deres sidste reise herhid, for næppe et aar siden, da vi talede om nogle personer, hvis lykke syntes os meer, eller mindre, sikret, med tilfredshed dvælede ved den kones skjæbne, hvis ulykke og död vi nu paa eengang begræde! Saa mange dyder, roesværdige egenskaber og talenter, en saa blid og böielig karakter, en mand, hun elskede, og af hvem hun var tilbødet, omgangsvenner, der behagede hende, og hvis prydelse hun udgjorde, skjönhed, ungdom, formue, alle disse forenede fordele ere nu tabte ved en eneste uforsigtighed. O Himmel! vistnok maa man med taknemmelighed modtage dine tilskikkelser; men, hvor ubegribelige ere de ikke! Jeg vil ende, thi jeg frygter for, at foröge deres bedrövelse, idet jeg overlader mig til min.

Jeg forlader dem, for at see til min datter, der er lidt upasselig. Da hun imorges ved mig erfarede to personers hurtige död, hvilke begge vare hende saa bekjendte, kom hun til at befinde sig ilde, hvorfor jeg lod hende gaae tilsengs. Jeg vil imidlertid haabe, at denne lille upasselighed ikke vil have følger. I hendes alder er man endnu ikke vant til sorger, og derved vorder indtrykket, de foraarsage, meer levende og stærkere. Denne saa let bevægelige fölsomhed er vistnok en roesværdig egenskab; men, hvor meget lærer alt, hvad vi dagligen erfare, os ikke at frygte den. Lev vel, min bedste og værdige veninde.

Paris, den 9de december.

HERR BERTRAND TIL FRU V. ROSEMONDE.

Min Frue!

IFÖLGE den befaling, de har gjort mig den ære at meddele mig, har jeg været saa fri, at henvende mig til Herr Præsident v., og har gjort ham bekjendt med deres brev, idet jeg tillige underrettede ham om, at jeg ikke skulde foretage noget uden ifølge hans raad. Denne agtværdige övrighedsperson har paalagt mig, at gjøre dem opmærksom paa, at den klage, de har isinde at indgive imod Herr Ridder Danceny, ligeledes vil beplette deres Herr söstersöns minde, og at hans ære nödvendigviis maa lide ved en retsbefaling, hvilket upaatvivleligen skulde være en stor ulykke. Hans mening er derfor, at man skulde vogte sig vel for at gjøre noget skridt, og at, saafremt der skulde gjøres noget, skulde det tvertimod være, at söge at forebygge, at denne ulykkelige begivenhed, der allerede kun altfor meget er rygtedes, ikke kom til rettens kundskab.

Disse bemærkninger synes mig særdeles fornuftige, og jeg har derfor fattet den beslutning, paany at afvente deres fremdeles befaling.

Tillad mig, min Frue, at bede dem have den bevaagenhed, idet de tilsender mig denne, tillige at tilføie et par ord angaaende deres befindende, for hvilket jeg er ængstlig, da virkningen af saa megen sorg kan være höist sorgelig. Jeg haaber, at de tilgiver mig denne frihed, der kun anlediges ved min hengivenhed og ufortrødne iver.

Med ærbødighed har jeg den ære o. s. v.

Paris, den 10de december.

EN UBENÆVNT TIL RIDDER DANCENY.

Min Herre!

JEG har den ære, at underrette dem om, at der imorges i hofretten er bleven omtalt det möde, de for nogle dage siden havde med Herr v. Valmont, og at det er at befrygtes, at man desangaaende vil skride til en anklage. Jeg har troet, at denne underretning maaskee kunde være dem nyttig, enten for at sætte deres beskyttere i virksomhed, og afvende sagens ubehagelige følger, eller, saafremt at dette ikke skulde lykkes, for at tage forholdsregler til deres personlige sikkerhed.

Skulde de tillade mig et raad, da troer jeg, at de gjorde vel i, i nogen tid at vise dem mindre, end det er skeet i de sidste dage. Skjönt man i almindelighed seer igjennem fingre med sager af den natur, skylder man ikke desto mindre loven denne agtelse.

Denne forsigtighed vorder saa meget desnödvendigere, som jeg hörer, at en Fru v. Rosemonde, som man har sagt mig at være en tante til Herr v. Valmont, vilde indgive klage imod dem, og at man i saa tilfælde ikke vilde kunne undslaae sig for, at opfylde hendes forlangende. Det vilde maaskee ikke være af veien, om de kunde lade nogen tale til denne dame.

Særdeles grunde hindre mig i, at underskrive dette brev; men jeg gör regning paa, at de, fordi de ikke veed fra hvem det kommer, ikke lader de fölelser, der have bevæget til at det blev skrevet, vederfares mindre retfærdighed.

Jeg har den ære at være o. s. v,

Paris, den 10de december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

DER udbredtes her, min bedste og værdige veninde, forunderlige og meget ubehagelige rygter angaaende Fru v. Merteuil. Vistnok er jeg langt fra at troe dem, og vil vædde paa, at det kun er skjændig bagtalelse; men jeg veed kun altfor vel, hvor ofte ond tale, selv den usandsynligste, letteligen faaer overhaand, og hvor vanskeligen det indtryk, den efterlader, udslettes; saa at jeg ikke kan andet, end være meget urolig i henseende til denne, i hvor let jeg troer den kunde modsiges. Fremfor alt ønskede jeg, at disse rygter kunde standses itide og förend de udbredtes videre; men, först igaar, meget sildigt, hørte jeg disse skjændigheder, som man har begyndt at udbrede; og da jeg imorges sendte bud til Fru v. Merteuil, var hun nyligen reist paa landet, hvor hun forbliver i to dage. Man har ikke kunnet sige mig, hvorhen hun var reist. Hendes anden kammerjomfrue, hvem jeg lod hentes, for at tale med hende, har sagt mig, at hendes Frue kun havde givet hende befaling til, at vente hende næstkommende torsdag; og heller ingen af folkene, hun har ladet blive tilbage, veed noget mere. Jeg selv kan ikke formode, hvor hun kan være; jeg mindes ingen af hendes bekjendte, som saa sildigt opholder sig paa landet.

I hvorom alting er, saa haaber jeg, at de fra nu af indtil hendes tilbagekomst vil kunne meddele mig oplysninger, der kunne være hende nyttige; thi man grunder disse afskyelige historier paa omstændigheder, der staae i forbindelse med Herr v. Valmont's död, og rimelig-

viis vil de være underrettet om dem, saafremt de ere sande, eller de vil i det mindste let kunne skaffe dem vished derom, hvilket jeg for alting udbeder mig af dem. Hvad man siger offentligt, eller rigtigere sagt endnu kun mumler om, er, at den trætte, der er opstaaet imellem Herr v. Valmont og Ridder Danceny er Fru v. Merteuil's værk, som skal have bedraget dem begge lige meget, at, som det næsten altid hændes, de to medbeilere have begyndt med at slaas, og ere først sidenefter komne til en forklaring, der har tilveiebragt et oprigtigt forlig; samt at Herr v. Valmont, for at lade Ridder Danceny fuldkomment lære at kjende Fru v. Merteuil, og for aldeles at retfærdiggjøre sig, har til sin fortælling føiet en mængde breve, der udgjorde en regelmæssig brevvexling imellem ham og hende, og i hvilke hun fortæller om sig selv, og i den frieste stil, de meest slibrige anekdoter.

Man tilføier, at Danceny i sin første vrede har ladet alle og enhver læse disse breve, og at de nu løbe omkring i Paris. Isærdeleshed nævner man to, hvori hun i det ene fortæller historien om hele sit liv og sine grundsætninger, der skulle være alt, hvad man kan tænke sig afskyeligt; og i det andet omtaler Herr v. Prevan, hvis begivenhed de maaskee erindrer dem, hvorved han aldeles retfærdiggjøres ved de beviser, deri findes, og hvoraf man kan see, at han kun har givet efter for Fru v. Merteuil's meest afgjørende indbydelse, samt at stævnemødet var aftalt med hende.

Lykkeligviis har jeg den største grund til at troe, at disse beskyldninger ere ligesaa falske som fornedrende. For det første vide vi begge, at Herr v. Valmont vistnok

ikke stod i nogen forbindelse med Fru v. Merteuil, og jeg har al grund til at troe, at Danceny lige saa lidt følede nogen deel'agelse for hende. Det synes mig derfor beviist, at hun hverken kan have været gjenstanden for, eller aarsagen til denne trætte. Heller ikke forstaaer jeg, hvilken fordeel Fru v. Merteuil, som man formoder at have været enig med Herr. v. Prevan, skulde have havt af, at anledige et optrin, der kun kunde være ubehageligt ved den opsigt, det gjorde, og som kunde være blevet meget farligt for hende, fordi hun derved forskaffede sig en uforsonlig fjende i et menneske, der var herre over en deel af hendes hemmelighed, og som dengang havde mange tilhængere. Man maa imidlertid lægge mærke til, at der, siden denne begivenhed, ikke har hævet sig een eneste stemme til gunst for Prevan, og at der endog fra hans side ikke er fremkommen nogensomhelst modsigelse.

Disse betragtninger lede mig til, at formode ham at være ophavsmanden til de rygter, som nu ere i omløb, og at betragte denne bagtalelse som det hadefulde værk og hevnen af et menneske, der, da det seer sig ulykkeligt, ved dette middel haaber, i det mindste at udbrede tvivl, og maaskee at anledige en nyttig bevægelse. Men, fra hvilken side denne onskabsfulde omtale end hidrører, da er det væsenligste, at standse sammes virkning. Den vil bortfalde af sig selv, saafremt det befindes, hvilket er sandsynligt, at Herr v. Valmont og Herr Danceny ikke have talet sammen siden deres ulykkelige møde, og at ingen overlevering af papirer har fundet sted.

I min utaalmodighed efter at faae disse kjendsgjeringer oplyste, har jeg imorges sendt bud efter Herr

Danceny; men han befinder sig heller ikke i Paris. Hans folk have sagt til min kammertjener, at han var bortreist i nat ifølge en underretning, der igaar var ham meddeelt, og at hans opholdssted var en hemmelighed. Sandsynligviis frygter han for følgerne af duellen. Det er altsaa kun fra dem, min bedste og værdige veninde, at jeg vil kunne modtage de nærmere oplysninger, der ere mig magtpaaliggende at erfare, og som kunne vorde saa nödvendige for Fru v. Merteuil. Jeg gjentager dem altsaa min bön om, saa hurtigt som muligt at oversende mig samme.

E. s. Min datters upasselighed havde ingen videre følger; hun lader dem formeldes sin ydmyge hilsen.

Paris, den 11te december.

RIDDER DANCENY TIL FRU V. ROSEMONDE.

Min Frue

DE vil maaskee finde det skridt, jeg herved foretager mig, meget besynderligt; men, jeg beder dem for alting at höre mig, förend de dömmet, og behag hverken at see dumdristighed, eller frygtsomhed, der, hvor der kun er agtelse og tillid. Jeg skjuler ingenlunde for mig selv min forseelse imod dem, og jeg skulde min hele levetid ikke tilgive mig den, saafremt jeg blot et öieblik kunde tænke, at det havde været mig muligt, ikke at begaae den. Vær endog fuldkomment overbeviist om, min Frue, at, skjönt jeg fritager mig for bebreidelse, er dette dog ikke tilfædet med min beklagelse; og med

oprigtighed kan jeg endnu tilføie, at den sorg, jeg har foraarsaget dem, staaer for en stor deel i forbindelse med den, jeg selv føler. For at troe paa disse følelser, jeg vover at forsikre dem om, bør det være dem tilstrækkeligt, at lade dem selv vederfares retfærdighed, og at vide, at jeg, uden at have den ære at være kjendt af dem, dog har den lykke, at kjende dem.

Naar jeg imidlertid sukker over den uheldige skjæbne, der saavel er skyld i deres sorg som i min ulykke, vil man dog lade mig frygte for, at de, aldeles bestemt for hevn, kun søger midler, for at tilfredsstille den, selv i lovens strengthed.

Tillad mig for det første i denne henseende at bemærke dem, at de her vildledes af deres sorg, da mit tarv i dette punkt væsenligen er forbunden med Herr v. Valmont's og at han vilde finde sig selv indviklet i den dom, de vil fremkalde imod mig. Jeg troer derfor, min Frue, tvertimod snarere at kunne gjøre regning paa deres bistand, end paa vanskeligheder fra deres side, ved de skridt, jeg muligen kunde see mig nødsaget til at gjøre, for at denne ulykkelige tildragelse indhylledes i taushed.

Men denne tilflugt, at see Herr v. Valmont selv indviklet i min sag, hilket kan være tilfældets saavel for den skyldige som for den uskyldige, kan ikke være tilfredsstillende for mine følelser, og idet jeg ønsker at fjerne dem som anklager, maa jeg opfordre dem til at være min dommer. De personers agtelse, man bærer ærbødighed for, er altfor kostbar, for at jeg skulde lade mig deres berøves uden at forsvarer den, hvortil jeg troer at besidde midlerne.

Saafremt de i gjerningen indrømmer, at hevn er tilladt, lader os endog sige, at man er sig den selv skyldig, naar man seer sig bedragen i sin kjærlighed, sit ven-skab og, fremfor alt, i sin tillid, da vil ogsaa min for-seelse forsvinde i deres öine. Sæt ingen tillid til mine ord, men læs, om de har mod nok dertil, den brevvex-ling, jeg herved nedlæggeri deres hænder.*) Den mængde breve, hvis originaler heri forefindes, synes at give dem fuldkommen troværdighed, af hvilke der kun findes afskrivter. Iøvrigt har jeg modtaget disse papirer, saa-ledes som jeg her har den ære at overlevere dem samme, af Herr v. Valmont selv. Jeg har intet tilføiet, og har ikkun berövet samlingen to breve, som jeg har tilladt mig at gjøre bekendte.

Det ene af dem var nödvendigt til Herr v. Valmont's og min fælleds hevn, til hvilken vi begge havde ret, og som af ham udtrykkeligen er mig paalagt. Jeg har des-uden troet, at det var at gjøre selskabet en tjeneste, at rive masken af en kone, der er saa farlig, som Fru v. Merteuil i sandhed er det, og som, hvilket de kan see, er den eneste, sande aarsag til det, der er foregaaet imellem Herr v. Valmont og mig.

En fölelse af retfærdighed har bevæget mig til, ligeledes at offentliggjøre det andet, for at retfærdiggjøre Herr v. Prevan, hvem jeg næppe kjender, men som ingen-lunde hverken har fortjent den haarde behandling, for hvil-

*) Det er af denne brevvexling, af den, der overleveredes af Fru v. Tourvel förend hendes död, samt af breve, der ligeledes ere Fru v. Rosemonde betroede af Fru v. Volanges, at denne brevsamling er tilveiebragt, hvis originaler besiddes af Fru v. Rosemonde's arvinger.

ken han har været udsat, eller offentlighedens strenge dom, der endnu er frygteligere, og hvilken han har maattet lide, uden at kunne anføre noget til sit forsvær.

Af disse to breve, hvis originaler jeg skylder mig selv at beholde, vil de altsaa kun finde afskrifter. Hvad alle de övrige angaaer, da troer jeg ikke at kunne overlevere i sikrere hænder en samling, som det maaskee vorder mig magtpaaliggende, at den ikke vorder tilintetgjort, men som jeg vilde rödme ved at misbruge. Ved at betro dem disse papirer, min Frue, troer jeg at tjene de personer, de angaae, ligesaa godt, som om jeg overleverede dem selv samme, og jeg forskaaner dem derved for den ubehagelighed, at modtage dem af mig, og at vide mig underrettet om begivenheder, som de uden tvivl önske at skjule for hele verden.

Endnu troer jeg, at burde underrette dem om, at denne her vedlagte brevvexling kun er en deel af en langt större samling, af hvilken Herr v. Valmont udtog den i min nærværelse, og som de vil finde ved seiglenes borttagelse under den titel jeg har seet, nemlig: *Opgjörelse imellem Marquisen af Merteuil og Baron v. Valmont*. Angaaende denne vil de fatte den beslutning, som deres forsigtighed tilsiger dem.

Med ærbödighed har jeg den ære o. s. v.

E. s. Ifölge nogle underretninger samt mine venners raad har jeg besluttet, i nogen tid at fjerne mig fra Paris; men mit skjulte opholdssted, en hemmelighed for alle, bör ikke være det for dem. Skulde de bære mig med et svar, da beder jeg dem at adressere det til Comthuriet... og under omslag til Herr Ordens-Comthur v

Det er fra dette sted jeg har den ære at tilskrive dem.

den 12te december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

ALT meer og meer forundres jeg, bedste veninde, og den ene sorg afløser den anden. Man maa være moder, for at kunne gjøre sig begreb om, hvad jeg leed hele igaar-formiddags; og, skjönt jeg siden er bleven beroliget angaaende min störste bekymring, er der mig dog endnu en stor sorg tilbage, paa hvilken jeg ikke seer nogen ende.

Igaar-formiddags, henved klokken ti, forundret over, endnu ikke at have seet min datter, sendte jeg min kammerjomfrue op til hende, for at erfare, hvad der kunde anledige denne forsinkelse. Meget forskrækket kom hun öieblikligen tilbage, og gjorde mig endnu meer forskrækket, ved at sige mig, at min datter ikke befandt sig i sit værelse, og at hendes kammerjomfrue strax om morgenen ligeledes havde savnet hende. Tænk dem min tilstand! Jeg lod sammenkaldes mine folk, isærdeleshed portneren; men alle tilsvore mig, ikke at vide det ringeste desangaaende, og fölgelig heller ikke at kunne give mig nogen underretning. Jeg gik strax op paa min datters værelse. Den uorden, som her herskede, underrettede mig om, at hun sandsynligviis först om morgenen var gaaet ud, men iövrigt fandt jeg ingen oplysning. Jeg undersøgte hendes skabe, hendes skri-

verbord, men fandt alt paa sit rette sted, saavel som alle hendes klæder, med undtagelse af den kjole, i hvilken hun havde forladt huset. Hun havde ikke engang medtaget de faa penge, hvoraf hun var i besiddelse.

Da hun først igaar havde erfaret alt, hvad der siges om Fru v. Merteuil, hvem hun er meget hengiven, ja i den grad, at hun hele natten ikke havde gjort andet end grædt, og da jeg tillige erindrede mig, at hun ikke vidste, at Fru. v. Merteuil var paa landet, var min første tanke den, at hun havde villet besøge sin veninde, og havde været saa uforsigtig, at gaae derhen alene. Men tiden, som forløb, uden at hun kom tilbage, satte mig igjen i høieste uro. Hvert öieblik tiltog min bekymring, og ihvor begjærlig jeg end önskede nogen underretning, vovede jeg dog ikke at söge nogen videre oplysning, af frygt for, at bekendtgjøre et skridt, som jeg maaskee siden önskede, at kunne skjule for enhver.

Omsider lidt over klokken to modtog jeg paa een-gang saavel et brev fra min datter, som et andet fra priorinden i klosteret.... Brevet fra min datter meldte mig blot, at hun havde frygtet for, jeg skulde modsætte mig hendes tilböielighed til at vorde nonne, samt at hun ikke havde turdet tale til mig derom. Det övrige var kun undskyldninger for, at hun uden min tilladelse havde fattet denne beslutning, som jeg sikkert ikke vilde misbillige, tilföiede hun, saafremt jeg kjendte hendes bevägrunde, om hvilke hun imidlertid bad mig, ikke at spørge hende.

Priorinden meldte mig, at da hun havde seet en ung dame komme ene, havde hun i begyndelsen negtet at modtage hende, men at hun, da hun havde adspurgt

hende og erfaret hvo hun var, havde troet at vise mig en tjeneste, ved at begynde med at tilstaae min datter et tilflugtssted, for ikke at udsætte hende for en ny omvandring, hvortil hun syntes tilbøielig. Priorinden, idet hun, som naturligt, tilbyder mig, at tilbagesende mig mia datter, søger tillige, ifølge sin stand, at overtale mig til, ikke at modsætte mig den unge piges ønske, som hun kalder aldeles bestemt. Endeligen siger hun mig, ikke för at have kunnet underrette mig om dette tilfælde, formedelst den umag hun havde haft med, at formaae min datter til at tilskrive mig, da det var dennes hensigt, at ingen skulde erfare, hvorhen hun havde begivet sig. Börns uforstandighed leder til skrækkelige ting.

Jeg begav mig öieblikligen til klosteret, og efter at have talt med priorinden, har jeg bedet hende om, at faae min datter i tale, der dog först kom efter megen overtalelse og skjælvende. Jeg talede til hende i nærværelse af nonnerne, og talede ene med hende; men alt, hvad jeg kunde faae ud af hende under mange taarer, var, at hun kun i klosteret kunde blive lykkelig. Jeg fattede altsaa den beslutning, at lade hende blive der, dog uden at hun endnu maatte lade sig optages som ansøgende, hvilket hun ønskede. Jeg frygter for, at Fru v. Tourvel's og Herr v. Valmont's död kun altfor meget have angrebet dette unge hoved. Ihvor megen agtelse jeg end har for den klosterlige stand, vil jeg dog ikke uden smerte, ja selv frygt, see min datter indtræde i samme. Mig synes, at vi allerede have en tilstrækkelig mængde pligter at opfylde, uden at vi behöve at skabe os nye, og at det desuden ikke er i denne alder at vi vide, hvad der er os tjenligt.

Hvad der endnu fordobler min forlægenhed er Herr v. Gercourt's snarlige ankomst; maa jeg da ophæve dette saa fordeeltagte givtermaal? Hvorledes skal man vel kunne skabe sine børns lykke, naar det ikke er tilstrækkeligt, af sit hele hjerte at ønske den og gjøre sig al mulig umag for samme? De vilde forbinde mig meget ved at sige mig, hvad de vilde gjøre i mit sted. Jeg kan ikke fatte nogen fast beslutning. Intet forekommer mig skrækkeligere, end at skulle afgjøre andres skjæbne, og jeg frygter lige meget, ved denne leilighed at gjøre brug af en dommers strengthed og en moders svaghed.

Jeg bebreider mig uafsladeligen at forøge deres sorg, ved at tale til dem om mine bekymringer; men jeg kjen-der deres hjerte: den tröst, de kan meddele andre, er for dem selv den største, de kan modtage.

Lev vel, min bedste og værdige veninde; jeg venter deres to svar med megen utaalmodighed.

Paris, den 13de december.

FRU V. ROSEMONDE TIL RIDDER DANCENY.

IFØLGE den underretning, min Herre, jeg har modtaget fra dem, er der intet tilbage uden at sørge og tie. Man maa beklage endnu at leve, naar man erfarer slige skjændigheder, og maa rødmme ved at være fruentimmer, naar man seer et saadant istand til at begaae slige op-
rørende handlinger.

Jeg skal med fornöielse bidrage til, min Herre, ved taushed og glemsel at skjule alt, hvad der kan give an-

ledning til, at disse sørgelige begivenheder ikke skulle have videre følger. Jeg ønsker endog, at de aldrig maa foraarsage dem anden sorg end den, der er uadskillelig fra den ulykkelige fordeel, de har havt over min søstersøn. Uagtet hans feil, som jeg seer mig nødsaget til at erkjende, föler jeg dog, at jeg aldrig vil kunne tröstes over hans tab; men min evigtvarende bedrövelse skal dog være den eneste hevn, jeg skal tillade mig at tage over dem; deres hjerte vil tilsige dem, hvor dyb den maa være.

Skulde en bemærkning være mig tilladt i min alder, som man kun sjeldent gör i deres, da er det den, at saafremt man kjendte sin egen sande lykke, da vilde man aldrig söge den udenfor de ved lovene og religionen foreskrevne grændser.

De kan være overbeviist om, at jeg troligen og gjerne skal bevare de papirer, de har overleveret mig; men jeg beder dem at bemyndige mig til, ikke at udlevere dem til nogen, end ikke til dem selv, min Herre, med mindre de skulde vorde dem nödvendige til deres retfærdiggjörelse. Jeg vover at troe, at de ikke afslaaer mig denne bön, og at de föler, at man ofte maa sukke, for at have overladt sig selv til den retfærdigste hevn.

Jeg ophörer ikke med mine bönnér, overbeviist om, at de vil være ædelmodig og fiintfölende nok, for ikke at negte at opfylde dem. Det vilde nemlig være dem begge værdigt, at de ligeledes overgav i mine hænder Fröken v. Volanges's breve, som de rimeligviis har bevaret, og hvilke de uden tvivl ikke længer sætter nogen priis paa. Jeg veed, at denne unge dame höiligen har forseet sig imod dem; men jeg tænker ikke de er til-

höielig til, at straffe hende derfor; og var det end kun af agtelse for dem selv, da vil de sikkert ikke nedværdige en person, de saa höiligen har elsket. Jeg behöver altsaa ikke at tilföie, at den agtelse, datteren ikke fortjener, skyldes i det mindste moderen, denne agtværdige dame, mod hvem de endnu har meget at godtgjøre; thi, hvor meget man end troer, at kunne undskylde sig selv ved paatagen ömfindtlighed og fölsomhed, saa er den, der först söger at forføre et skyldfrit og ligefremt hjerte, ogsaa derved den förste ophavsmand til fordærvelsen, og bör for bestandigt være ansvarlig for de feiltrin og den vildfarelse, der er en fölge af samme.

Vær ikke forundret, min Herre, over saa megen strengthed fra min side; den er det störste beviis, jeg kan give dem paa min fuldkomne agtelse. De vil endnu erhverve dem ny rettighed til samme, idet de, som jeg önsker, vilde være den trofaste bevarer af en hemmelighed, hvis offentliggjörelse vilde skade dem selv, og vilde give et dödeligt stöd til et moderligt hjerte, som de allerede har saaret. Endeligen önsker jeg, min Herre, at kunne vise min veninde denne tjeneste; og kunde jeg frygte for, at de vilde negte mig denne tröst, da vilde jeg bede dem om, först at betænke, at det er den eneste, de har ladet mig tilbage.

Jeg har den ære, o. s. v.

Slottet..... den 15de december.

FRU V. ROSEMONDE TIL FRU V. VOLANGES.

SAAFREMT jeg havde været nødsaget til, min bedste veninde, at lade komme og vente fra Paris de oplysninger, de forlanger af mig i henseende til Fru v. Merteuil, havde det ikke været mig muligt, endnu at kunne meddele dem samme; og uden tvivl vilde de, jeg da havde modtaget, kun have været ubestemte og uvisse. Men jeg har faaet underretning desangaaende fra en haand, fra hvilken jeg ingenlunde ventede den; og denne er kun altfor vis. O, min veninde, hvor denne kone har bedraget dem!

Jeg föler modbydelighed ved, at indlade mig paa den omstændelige beskrivelse af denne samling af skjændigheder; men, i hvilke ting man end anförer, da vær forsikret om, at de endnu staae langt tilbage for sandheden. Jeg haaber, bedste veninde, at de kjender mig tilstrækkeligt, for at troe mig paa mit ord, samt at de ikke vil forlange noget beviis af mig. Lad det være dem nok at vide, at der gives en mængde af disse, som jeg i dette öieblik er i besiddelse af.

Det er heller ikke uden en hjertelig sorg, at jeg ligeledes udbeder mig af dem, ikke at nöde mig til, at give dem grunde for, at jeg ikke kan befatte mig med det raad, de forlanger af mig i henseende til Fröken v. Volanges. Jeg kan kun indbyde dem til, ikke at modsætte dem det önske, hun har yttret. Vistnok kan ingen grund bemyndige til, at tvinge nogen ind i denne stand, naar personen ikke selv föler drivt dertil; men, stundom er det en stor lykke, at denne drivt er tilstede, og de seer,

at deres datter selv siger dem, at de ikke vilde misbillige hendes attraa, naar de kjendte bevæggrunden dertil. Den, der indgyder os vore følelser, kjender bedre end vi, med vor forfængelige viisdom, hvad der er enhver tjenligt; og hvad der undertiden forekommer os at være et strenghedsbud, er tvertimod ofte et naadensbud. Kort, min mening, som jeg vistnok føler maa bedrøve dem, og som de desaarsag maa troe, at jeg kun meddeler dem, efter at jeg meget nøie har overtænkt samme, er den, at de lader Fröken v. Volanges forblive i klosteret, siden dette valg er hendes eget, at de snarere skal tilskynde til den plan, hun synes at have lagt, end at modsætte dem samme, og at de, paa grund heraf, ikke betænker dem paa, at ophæve det ægteskab, de havde paatænkt.

Efter at have opfyldt denne ubehagelige venskabspligt, og i den uformuenhed, hvori jeg befinder mig, at kunne tilføie nogensomhelst tröst, er den gunst, jeg endnu har tilbage at udbede mig af dem, bedste veninde, den, ikke at henvende dem til mig med noget fremdeles spørgsmaal, angaaende disse sørgelige begivenheder. Lader os glemme dem, som de fortjene det; og, uden at søge unyttige og bekymrende oplysninger, lader os underkaste os Forsynets beslutninger, og troe paa viisdommen af dets hensigter, selv da, naar det ikke tillader os at begribe dem. Lev vel, bedste veninde.

Slottet...., den 15de december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

O, min veninde! hvilket frygteligt forhæng drager de ikke for min datters skjæbne! og de synes at frygte for, at jeg skal forsøge at drage det tilside! Hvad skjuler det mig da, der kan bedrøve en moders hjerte mere, end de skrækkelige formodninger, til hvilke de overlade mig? Jo meer overbeviist jeg er om deres venskab, om deres overbærelse, jo meer fordobles mine kvaler; og vel tyvé gange siden igaar har jeg villet udrive mig af denne skrækkelige uvished, og bede dem, oplyse mig uden forbeholdenhed og uden omsvøb; men hver gang har jeg skjælvet af frygt, ved at betænke deres bøn til mig, ikke at spørge dem om noget. Endeligen har jeg dvælet ved den beslutning, der endnu lader mig noget haab tilbage, idet jeg tillige forventer af deres venskab, at de ikke vil undslaae dem for at opfylde dette mit ønske: at de vil underrette mig om, jeg omtrent har forstaaet det, de kunde have at sige mig, og at de ikke vil frygte for at meddele mig alt det, den moderlige ømhed kan tilgive, og som det ikke er umuligt at erstatte. Skulde min ulykke derimod overskride dette maal, da samtykker jeg i, at de ikke forklarer dem nøiere end ved deres taushed. Hör altsaa, hvad jeg allerede har erfaret, og hvor vidt min frygt altsaa kan strække sig.

Min datter har viist, at have havt nogen tilbøielighed for Ridder Danceny, og jeg veed, at hun har modtaget breve fra ham, og at hun endog har svaret ham; men jeg troede det var lykkedes mig at forebygge, at denne et barns vildfarelse ikke havde havt videre farlige

fölger; nu derimod, da jeg frygter alt, indseer jeg det kunde være muligt, min aarvaagenhed var bleven skuffet, og frygter for, at min datter, ved at være forført, har drevet uforsigtigheden til det yderste.

Jeg mindes endnu adskillige omstændigheder, som kunne stadfæste denne frygt. Jeg har meldt dem, at min datter kom til at befinde sig ilde ved efterretningen om den ulykke, der var tilstødt Herr v. Valmont; maaskee hidrørte denne upasselighed kun fra tanken om den fare, for hvilken Herr Danceny havde været udsat i dette møde. Da hun siden græd saa bitterligt, ved at erfare alt, hvad man sagde om Fru v. Merteuil, da var det, jeg troede at være deeltagelse for venskabet, maaskee kun virkningen af skinsyge, eller af sorg over, at finde sin elsker utro. Hendes sidste skridt kan, synes mig, ligeledes forklares af samme bevæggrund. Stundom troer man sig henkaldet til Gud blot derved, at man føler sig opbragt mod menneskerne. Idet jeg endeligen antager disse kjendsgjerninger for sande, samt at de er underrettet om samme, har de uden tvivl fundet dem tilstrækkelige, for derved at bemyndiges til det strenge raad, de giver mig.

Fandtes det imidlertid at være saaledes, da vilde jeg dog troe, idet jeg dadede min datter, endnu at burde forsøge paa ethvert middel, for at frelse hende fra lidelserne og farerne af en ubetænsom og öiebliklig tilböielighed til den klosterlige stand. Saafremt Herr Danceny ikke har tabt alle agtværdige fölelser, vil han heller ikke undslaae sig for, at godtgjøre en forseelse, hvortil ene han er ophavsmanden; og jeg troer desuden, ægteskabet med min datter at være tilstrækkeligen for-

declagtigt, for at han, saavel som hans familie, kunde finde sig smigret derved.

Dette, min bedste og værdige veninde, er det eneste haab, der endnu er mig tilbage; iil med at bekræfte det, saafremt det er dem muligt. De indseer, hvor meget jeg ønsker at de svarer mig, og hvilket skrækkeligt stød deres taushed vilde bibringe mig.*)

Idet jeg vilde lukke mit brev, fik jeg et besøg af en Herre af mit bekjendskab, der fortalte mig det skrækkelige optrin, som iovergaars forefaldt med Fru v. Merteuil. Da jeg ingen har seet i disse sidste dage, vidste jeg intet af denne tildragelse, som jeg meddeler dem saaledes, som den af et öievidne er fortalt mig.

Da Fru v. Merteuil i torsdags, som var iovergaars, kom ind fra landet, lod hun sig afsættes i det italienske skuespilhuus, hvor hun har en loge. Hun befandt sig ene i samme, og, hvad der maatte forekomme hende besynderligt, var, at intet mandfolk gjorde hende der sin opvarntning under hele forestillingen. Da den var tilende, gik hun, som hun pleiede, ind i den lille försal, der allerede var apfyldt med folk. Öieblikligen opstod der en mumlen, men for hvilken hun rimeligviis ikke troede sig gjenstanden. Idet hun bemærkede en ledig plads paa en af bænkene, satte hun sig paa denne; men i samme öieblik reiste alle damerne, som sadde her, sig paa eengang, og lod hende ene blive tilbage. Dette saa paafaldende tegn paa almindelig foragt bifaldtes af alle mandfolkene, som fordoblede deres mumlen, der, som man siger, gik over til et slags udhyssen.

*) Dette brev blev ubesvaret.

For at intet skulde mangle til hendes ydmygelse, vilde hendes ulykke, at Herr v. Prevan, som ikke havde ladet sig sees nogetsteds siden sin begivenhed med hende, i samme öieblik traadte ind i salen. Saasnart man blev ham vaer, omringedes han af herrer og damer, der alle yttrede ham deres bifald; og idet han, saa at sige, bares hen foran Fru v. Merteuil, fandt de sig begge indsluttede i en kreds. Man forsikrer, at hun vedligeholdte udseende af, hverken at see, eller höre noget, og at hendes ansigt ikke forandredes det ringeste; dog troer jeg dette at være overdrevent. I hvorum alting er, da vedvarede denne i sandhed nedværdigende stilling indtil det öieblik, da man optraadte hendes vogn, og ved hendes bortgang fordobledes endnu den fornedrende udhyssen. Det er skrækkeligt, at være beslægtet med denne kone. Herr v. Prevan modtoges endnu samme aften meget venkabeligen af de officierer af hans regiment, som vare tilstede, og man tvivler ikke om, at man snart igjen indsætter ham saavel i numer som i rang.

Samme person, som fortalte mig dette, har ligeledes sagt mig, at Fru v. Merteuil natten derpaa angrebes af en meget stærk feber, som man i förstningen troede anlediget ved det voldsomme optrin, for hvilket hun havde været udsat; men siden igaar-aftes veed man, at hun er bleven angreben af meget ondartede smaakopper. Det vilde isandhed være en lykke for hende, ifald hun döde deraf. Endnu siger man, at hele denne begivenhed vil skade hende meget med hensyn til hendes proces, hvori der snart vil falde dom, og til hvis heldige udfald der, som man paastaaer, udkrævedes megen gunst.

Lev vel, min bedste og værdige veninde. I alt dette seer jeg vel de ondes straf; men jeg finder ingen tröst deri for deres ulykkelige ofre.

Paris, den 18de december.

RIDDER DANCENY TIL FRU V. ROSEMONDE.

DE har fuldkomment ret, min Frue, jeg skal vist ikke afslaae dem noget af det, der er afhængigt af mig, og hvorpaa de synes at sætte nogen priis. Den pakke, jeg herved har den ære at oversende dem, indeholder alle Fröken v. Volanges's breve. Saafremt de vil læse dem, vil de maaskee ikke uden forundring see, med hvor megen oprigtighed man kan forene en høi grad af falskhed. Det er i det mindste det, jeg har fundet meest paafaldende ved deres sidste nyligen foretagne læsning.

Men, kan man fremfor alt afholde sig fra, at vorde yderst opbragt mod Fru v. Merteuil, naar man betænker, med hvilken djævelsk glæde hun har anvendt al mulig umag, for at mislede saa megen uskyldighed og reenhed?

Nei, jeg föler ikke længer nogen kjærlighed. Jeg bevarer intet af en fölelse, der saa uværdigen er bedragen, og det er ikke den, der bevæger mig til, at söge at retfærdiggjøre Fröken v. Volanges. Skulde imidlertid dette saa ukunstlede hjerte, denne saa blide og böielige karakter ikke langt lettere være blevne ledede til det gode, end de have ladet sig henrives til det onde? Hvilken ung dame, der uden erfaring, uden mange begreber traadte ud af klosteret, og som, hvilket næsten altid er ilfældet, bragte en lige ringe kundskab saavel om det

gode som om det onde med sig ud i verden, hvilken ung dame, siger jeg, skulde vel meer kunne have modstaaet saa forbryderske kunstgreb? O, for at være overbærende er det tilstrækkeligt at betænke, paa hvor mange af os uafhængige omstændigheder det skrækkelige valg immelle en agtværdig og en foragtelig fremgangsmaade kommer an. De lader mig altsaa vederfares ret, min Frue, naar de formoder, at Fröken v. Volanges's forseelse, som jeg har fölt meget levende, desuagtet ikke indgylder mig nogen tanke om hevn. Det er sikkert nok, at være nödsaget til at frasige sig at elske hende! det vilde koste mig for megen overvindelse at hade hende.

Jeg har intet öieblik været tvivlraadig om at see det önske opfyldt, at alt, hvad der vedkommer hende, og som kunde skade hende, for stedse skjultes for alle mennesker. Saafremt jeg i nogen tid har syntes at udsætte opfyldelsen af deres önske i denne henseende, da troer jeg, at jeg ikke behöver at skjule dem min bevæggrund dertil, nemlig, at jeg forinden vilde være sikker paa, at jeg ikke behövede at være urolig for følgerne af min ulykkelige tvekamp. Paa en tid, da jeg udbad mig deres overbærelse, da jeg vovede at troe, jeg havde nogen ret dertil, frygtede jeg for, at have udseende af, paa en maade at tilkjöbe mig samme ved denne brevveksling; og overbeviist om mine bevæggrundes reenhed, tilstaaer jeg at have havt den stolthed, at ville at de ikke skulde kunne tvivle om disse. Jeg haaber, at de tilgiver mig denne ömfindtlighed, der maaskee kun altfor meget skyldes den ærbödighed, de indgyder mig, og den priis, jeg sætter paa deres agtelse.

Samme følelser anledige mig til, at de, som sidste gunstbeviisning, vilde have den godhed at lade mig vide, om de er af den formening, at jeg har opfyldt alle de pligter, de ulykkelige omstændigheder, hvori jeg har befundet mig, kunne have paalagt mig? Engang rolig angaaende dette punkt, er min beslutning fattet: jeg afreiser til Malta. Der vil jeg med glæde paatage mig og samvittighedsfuldt opfylde de løvter, der skulle adskille mig fra en verden, over hvilken jeg, skjönt ung endnu, saa höiligen har havt grund til at beklage mig. Endeligen skal jeg under en fremmed himmel söge at glemme mindet om en mængde skjændigheder, hvis erindring kun vilde bedröve og forstemme min sjæl.

Med höiagtelse, min Frue, har jeg den ære, o. s. v.

Paris, den 26de december.

FRU V. VOLANGES TIL FRU V. ROSEMONDE.

FRU V. Merteuils skjæbne synes omsider afgjort, min bedste og værdige veninde; den er saaledes, at hendes værste fjender dele sig imellem den foragt, hun fortjener, og den medynk, hun indgyder. Jeg havde megen ret i at sige, at det maaskee vilde være en lykke for hende, at döe af smaakopperne. Sandt er det, at hun har overstaaet dem, men er tillige bleven frygteligen forstilt, isærdeleshed da hun har mistet det ene öie. De kan tænke dem, at jeg ikke har seet hende, men man har sagt mig, at hun i höi grad var modbydelig.

Marquis'en af ..., som ikke lader nogen leilighed forbigaae, hvor han kan sige noget onskabsfuldt, sagde,

igaar, idet han talede om hende, at sygdommen havde vendt hende, fordi hendes sjæl nu befandt sig paa hendes ansigt. Ulykkeligviis fandt alle, at bemærkningen var rigtig.

Et andet tilfælde har endnu forøget hendes ulykkelige stilling. Hendes proces, som paadömtes igaar, har hun aldeles tabt. Omkostninger, skadeserstatning, renter, alt er til tildömt de umyndige, saa at den ringe deel af hendes formue, der ikke indbefattedes i denne retssag, opluges ved erstatningen.

Saasnart hun fik denne efterretning, fattede hun sin beslutning, og, skjönt endnu syg, afreiste ene om natten med posten. Hendes folk sige idag, at ingen af dem har villet fölg hende. Man troer, hun har taget veien til Holland.

Denne afreise bringer folk til at skrige endnu meer end forhen, da hun har medtaget sine diamanter, af en meget betydelig værdi, og som skulde tilföies hendes mands efterladenskab, sit sølvtöi, sine guldsmykker, kort alt, hvad hun har kunnet före med sig, samt efterlader sig desuden en gjæld af omtrent 50,000 liv. Det er et sandt opbud.

Familien skal forsamles imorgen, for at see til, at træffe en overeenskomst med creditorerne. Skjönt langt ud beslægtet med hende, har jeg dog tilbuds at deeltage i samme; dog indfinder jeg mig ikke i denne forsamling, da jeg skal være tilstede ved en höitidelighed, der endnu er langt sørgeligere for mig end ovennævnte. Min datter indklædes nemlig imorgen som ansøgende. Jeg haaber, at de ikke forglemmer, bedste veninde, at jeg ved dette store offer ikke har anden be-

væggrund, for at troe mig forbunden dertil, end den taushed, de har iagttaget imod mig.

Hr. Danceny har forladt Paris for næsten fjorten dage siden. Man siger, han begiver sig til Malta, og er tilsinds at forblive der. Maaskee var det endnu tid at holde ham tilbage?.... Min veninde!.... min datter er alt-saa meget strafskyldig!... Uden tvivl tilgiver de en moder, kun med vanskelighed at give efter for denne skrækkelige vished.

Hvilke ulykker have ikke omgivet mig i den sildigere tid; de have saaret mig, ved at træffe de personer, jeg meest elskede, min datter og min veninde!

Hvor jeg kan gyse, ved at betænke de ulykker, der kunne opstaae af eet eneste bekendtskab! og hvor megen sorg vilde man ikke forskaane sig for, ved at være forsigtigere i at vælge et saadant! Hvilket fruentimmer vilde ikke flygte ved det første ord af en forfører? Hvilken moder skulde, uden at skjælte, see nogen anden end sig selv tale til sin datter? Men, disse bemærkninger komme gjerne for sildigt og efter at ulykken er skeet; og en af de vigtigste ligesom maaskee ogsaa almindeligst erkjendte sandheder kvæles og vorder uanvendelig i malstrømmen af vore sig selv modsigende sæder.

Lev vel, min bedste og værdige veninde; jeg føler i dette öieblik, at vor fornuft, saa lidet tilstrækkelig for at forebygge vore ulykker, er det endnu mindre for at tröste os over samme.*)

Paris, den 14de januar.

*) Særdeles aarsager samt betragtninger, vi altid gjøre os en pligt af at tage hensyn paa, nöde os til at standse her.

Vi kunne i dette öieblik hverken meddele læserne, hvad der fremdeles tildrog sig med Fru v. Volanges, heller ikke gjøre dem videre bekjendte med de sørgelige begivenheder, der have fuldendt Fru v. Merteuil's ulykker og fuldstændiggjort hendes straf.

Maaskee vil det engang vorde os tilladt, at tilføie det, der endnu mangler i denne værkets fuldstændighed; men vi kunne dog ikke forbinde os til noget i denne henseende; og om vi end kunde dette, troe vi dog, først at burde raadspørge offentlighedens smag, der ikke har samme grunde som vi, for at ønske bogens hyppige læsning.

Originalens udgiver.

Bemærkede urigtigheder.

Side.	Linie.	Istedet for.	Læs.
22	19	dog tvivler ikke om	dog tvivler jeg ikke om.
34	6	at retfærdiggjøre hende . .	for at retfærdiggjøre hende.
40	24	besidde dem	besidde den.
68	8	medecinske	medicinske.
76	13	udvurdeerlige	uvurdeerlige.
89	19	29de	19de
113	7	letter	lettere.
132	27	Vogn	vogn.
178	19	blot, hendes	blot, og hendes.
346	1	Yperligt	Ypperligt.
359	28	sand	sandt.
384	19	uægte	uægte
425	20	ubekjendte	ukjendte.
431	11	dito	dito.
—	13	ubekjendt	ukjendt.
467	25	han	kan.

